

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS
ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS
VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO
(TAP NR. 18-437, 18-438, 18-439; TAIS NR. 18-1068(2), 18-1069(2), 18-1071(2))**

2018-03-27 Nr. NV-808

Vilnius

- 1. Projektų rengėjas:** Užsienio reikalų ministerija.
- 2. Projektų tikslas:** ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą ES ir Europos atominės energijos bendrijos bei jŲ valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą (toliau – Susitarimas).
- 3. Dabartinė situacija:** ES ir Armėnijos Respublikos santykiai šiuo metu reglamentuojami Europos Bendrijų bei jŲ valstybių narių ir Armėnijos Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimu, įsigaliojusiu 1999 m. liepos 1 d.
- 4. Projektų esmė:**
 - Susitarimo taikymo sritis – išsami, aprėpianti su ES kompetencijos sritimis ir interesais susijusius klausimus ir atitinkanti jau vykdomą plataus masto bendradarbiavimą ekonomikos, prekybos ir politikos, taip pat sektorių lygmens srityse.
 - Susitarimu šios sritys išplečiamos ir sukuriamas ilgalaikis ir stabilus pagrindas toliau plėtoti ES ir Armėnijos ryšius.
 - Į Susitarimą įtrauktos standartinės politinės ES nuostatos dėl žmogaus teisių, tarptautinių baudžiamųjų teismų, masinio naikinimo ginklų, šaulių bei lengvųjų ginklų ir kovos su terorizmu. Pateikiamos nuostatos dėl bendradarbiavimo transporto, energetikos, sveikatos, aplinkos, klimato kaitos, apmokestinimo, švietimo ir kultūros, užimtumo ir socialinių reikalų, bankininkystės ir draudimo, pramonės politikos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, turizmo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei kasybos srityse. Aptariami teisinio bendradarbiavimo, teisinės valstybės principo, kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, organizuotu nusikalstamumu ir korupcija klausimai.
 - Tam tikrose srityse Susitarimu taip pat siekiama laipsniškai suderinti Armėnijos Respublikos teisę su ES *acquis*. Vis dėlto, suderinimas nebus tiek platus, kad juo būtų užmegzta Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos asociacija.
- 5. Derinimas:** Teisės aktų projektai be pastabų suderinti su Finansų, Energetikos, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Kultūros, Sveikatos apsaugos, Vidaus reikalų, Ūkio, Švietimo ir mokslo, Teisingumo ministerijomis, Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos. Su Teisės grupe suderinta be pastabų.
- 6. Atitiktis Vyriausybės programai:** Projektai atitinka Vyriausybės programos nuostatas dėl bendradarbiavimo su Rytų partnerystės šalimis.
- 7. Dalykinio vertinimo išvada:** Siūloma teikiamą nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Ingrida Kutkienė

Ingrida Kutkienė, tel. 870663830, el. p.

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga. J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: 8-7065 2444, 8-7065 2400.

faks. 8-7065 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-03-22 Nr. (22.27)3-1361

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ

Užsienio reikalų ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1179 „Dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklių patvirtinimo“, 18 punktu, parengė ir teikia šiuos Lietuvos Respublikos teisės aktų projektus (toliau – teisės aktų projektai):

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą;

2) Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą;

3) Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektą.

Teisės aktų projektų tikslas – ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą (toliau – Susitarimas). Susitarimas yra ratifikuotina tarptautinė sutartis pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktą. Priėmus įstatymą dėl Susitarimo ratifikavimo būtų įvykdytos Susitarimui įsigaliooti būtinos Lietuvos Respublikos vidaus teisinės procedūros.

Vadovaujantis Susitarimo 385 straipsnio 1 dalimi, „Šalys ratifikuoja arba patvirtina šį Susitarimą laikydamosi savo vidaus tvarkos. Ratifikavimo ar patvirtinimo dokumentai deponuojami depozitarui.“ Vadovaujantis Susitarimo 385 straipsnio 2 dalimi, „Šis Susitarimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną praėjus mėnesiui po to, kai deponuotas paskutinis ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentas.“ Be to, Susitarimo 385 straipsnio 5 dalis nustato, kad „Europos Sąjunga ir Armėnijos Respublika gali laikinai taikyti šį Susitarimą arba jo dalis, laikydamosi atitinkamų savo vidaus procedūrų.“ Laikinais taikyti atitinkamas Susitarimo nuostatas pradedama nuo pirmos kito mėnesio dienos praėjus mėnesiui po to, kai depozitaras gauna Europos Sąjungos pranešimą, kad baigtos šiam

tikslui reikalingos procedūros, nurodant laikinai taikomas šio Susitarimo dalis, ir Armėnijos Respublikos deponuojamą ratifikavimo dokumentą pagal jos vidaus procedūras.

Teisės aktų projektai atitinka Septynioliktosios Vyriausybės programą, kuriai pritarė Lietuvos Respublikos Seimas 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotini Europos Komisijai.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktu, Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, o teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte.

Priėmus teisės aktų projektus priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios teisės aktų nereikės.

Teisės aktų projektai be pastabų suderinti su visomis ministerijomis ir Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos. Aplinkos, Krašto apsaugos ir Žemės ūkio ministerijos per nustatytą terminą pastabų nepateikė.

Su visuomene konsultuotasi teisės aktų projektus paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, pastabų ar pasiūlymų negauta.

Teisės aktų projektus parengė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento (direktorius Andrius Namavičius, tel. 870652530, el. p. andrius.namavicius@urm.lt) Tarptautinių sutarčių skyrius (vedėjas Aleksas Dambrauskas, tel. 870652217, el. p. aleksas.dambrauskas@urm.lt, tiesioginis rengėjas – teisininkas Justinas Linkevičius, tel. 870652876, el. p. justinas.linkevicius@urm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Dekreto projektas, 1 lapas.
3. Nutarimo projektas, 1 lapas.
4. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai.
5. Analitinės informacija, 1 lapas.
6. Susitarimo tekstas (lietuvių k.) su priedais, 677 lapai.
7. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 11 lapų.

Užsienio reikalų ministras

Linas Linkevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL KREIPIMOSI Į RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ SU PRAŠYMU PATEIKTI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMĄ

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Kreiptis į Respublikos Prezidentą su prašymu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 2 punktu, 138 straipsnio antrąja dalimi ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktu, pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą.

Ministras Pirmininkas

Užsienio reikalų ministras

Užsienio reikalų ministras
Linas Linkevičius

Ridas Petkus
Užsienio reikalų ministerijos
Teisės ir tarptautinių sutarčių departamentu
direktoriaus pavaduotojas
2018-03-15
l. e. p. direktoriaus

Dalia Kaminskienė
Vyriausioji specialistė
2018-03-15

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

DEKRETAS

**DĖL TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI
EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ
VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR
TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMĄ**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 2 punktu,
t e i k i u Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje
priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir
Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą.

2 straipsnis.

Šį dekretą Lietuvos Respublikos Seimui pristatys užsienio reikalų ministras Linas
Linkevičius, o jam negalint dalyvauti – užsienio reikalų viceministras Darius Skusevičius.

Respublikos Prezidentas

Užsienio reikalų ministras
Linas Linkevičius

Ridas Petkus
Užsienio reikalų ministerijos
Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento
direktoriaus pavaduotojas
R. P. direktorius
2018-03-15

Dalia Kaminskiene
Vyriausioji specialistė
2018-03-15

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO
„DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI
JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR
TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jŲ valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ (toliau – Ratifikavimo įstatymas) siekiama ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jŲ valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą (toliau – Susitarimas).

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Ratifikavimo įstatymą, Lietuvos Respublika ratifikuos Susitarimą, kuris yra ratifikuotina tarptautinė sutartis pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktą. Vadovaujantis Susitarimo 385 straipsnio 1 dalimi, „Šalys ratifikuoja arba patvirtina šį Susitarimą laikydamosi savo vidaus tvarkos. Ratifikavimo ar patvirtinimo dokumentai deponuojami depozitarui.“ Vadovaujantis Susitarimo 385 straipsnio 2 dalimi, „Šis Susitarimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną praėjus mėnesiui po to, kai deponuotas paskutinis ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentas.“ Be to, Susitarimo 385 straipsnio 5 dalis nustato, kad „Europos Sąjunga ir Armėnijos Respublika gali laikinai taikyti šį Susitarimą arba jo dalis, laikydamosi atitinkamų savo vidaus procedūrų.“ Laikinais taikyti atitinkamas Susitarimo nuostatas pradedama „nuo pirmos kito mėnesio dienos praėjus mėnesiui po to, kai depozitaras gauna Europos Sąjungos pranešimą, kad baigtos šiam tikslui reikalingos procedūros, ir nurodant laikinai taikomas šio Susitarimo dalis, ir Armėnijos Respublikos deponuojamą ratifikavimo dokumentą pagal jos vidaus procedūras“.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Ratifikavimo įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento (direktorius Andrius Namavičius, tel. 870652530, el. p. andrius.namavicius@urm.lt) Tarptautinių sutarčių skyrius (vedėjas Aleksas Dambrauskas, tel. 870652217, el. p. aleksas.dambrauskas@urm.lt, tiesioginis rengėjas – teisininkas Justinas Linkevičius, tel. 870652876, el. p. justinas.linkevicius@urm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos santykiai šiuo metu reglamentuojami Europos Bendrijų bei jŲ valstybių narių ir Armėnijos Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimu, įsigaliojusi 1999 m. liepos 1 d. pirminiam dešimties metų laikotarpiui, vėliau automatiškai pratęsimam.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Naujojo Susitarimo taikymo sritis – išsami, aprėpianti su Europos Sąjungos kompetencijos sritimis ir interesais susijusius klausimus ir atitinkanti jau vykdomą plataus masto bendradarbiavimą ekonomikos, prekybos ir politikos, taip pat sektorių lygmens srityse. Susitarimu šios sritys išplečiamos ir sukuriamas ilgalaikis ir stabilus pagrindas toliau plėtoti Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos ryšius. Susitarimu stiprinamas politinis dialogas ir numatoma glaudžiau bendradarbiauti įvairiose srityse, todėl dvišalius santykius su Armėnijos Respublika bus galima plėtoti veiksmingiau. Į Susitarimą įtrauktos standartinės politinės Europos Sąjungos nuostatos dėl

žmogaus teisių, tarptautinių baudžiamųjų teismų, masinio naikinimo ginklų, šaulių bei lengvųjų ginklų ir kovos su terorizmu. Be to, pateikiamos nuostatos dėl bendradarbiavimo transporto, energetikos, sveikatos, aplinkos, klimato kaitos, apmokestinimo, švietimo ir kultūros, užimtumo ir socialinių reikalų, bankininkystės ir draudimo, pramonės politikos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, turizmo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei kasybos srityse. Jame taip pat aptariami teisinio bendradarbiavimo, teisinės valstybės principo, kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, organizuotu nusikalstamumu ir korupcija klausimai. Tam tikrose srityse Susitarimu taip pat siekiama laipsniškai suderinti Armėnijos Respublikos teisę su Europos Sąjungos *acquis*. Vis dėlto suderinimas nebus tiek platus, kad juo būtų užmegzta Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos asociacija.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Ratifikavus Susitarimą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Susitarimu siekiama stiprinti bendromis vertybėmis ir glaudžiais ryšiais pagrįstą išsamią Šalių politinę ir ekonominę partnerystę ir bendradarbiavimą, be kita ko, labiau įtraukiant Armėnijos Respubliką į Europos Sąjungos politikos sritis, programas ir agentūrų veiklą, stiprinti politinio dialogo visose abipusiškai svarbiose srityse struktūrą, skatinant plėtoti glaudžius politinius Šalių santykius, padėti stiprinti Armėnijos Respublikos demokratiją ir politinį, ekonominį ir institucinį stabilumą, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis skatinti, palaikyti ir stiprinti taiką ir stabilumą, stiprinti bendradarbiavimą laisvės, saugumo ir teisingumo srityse, didinti judumą ir stiprinti žmonių tarpusavio ryšius, remti Armėnijos Respublikos pastangas plėtoti savo ekonominį potencialą tarptautinio bendradarbiavimo priemonėmis.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Numatoma, kad Ratifikavimo įstatymo projektas tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Į Susitarimą įtraukta išsami prekybai skirta antraštinė dalis, kurioje prisiimama svarbių įsipareigojimų keliose prekybos politikos srityse. Tai pagerins dvišalės Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos prekybos sąlygas ir kartu visiškai atitiks Armėnijos Respublikos prievoles, susijusias su naryste Eurazijos ekonominėje sąjungoje. Šie įsipareigojimai taip pat užtikrins ekonominės veiklos vykdytojams geresnę reglamentavimo aplinką tokiose srityse kaip prekyba prekėmis ir paslaugomis, bendrovių steigimas ir valdymas, kapitalo judėjimas, viešieji pirkimai, intelektinės nuosavybės teisės, darnusis vystymasis ir konkurencija. Taigi Ratifikavimo įstatymo įgyvendinimas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Ratifikuotinu Susitarimu bus dar labiau sustiprinti glaudūs ekonominiai Šalių ryšiai ir sukurtos naujos ir geresnės sąlygos toliau plėtoti jų tarpusavio prekybą ir investicijas. Susitarimu siekiama, kad aktyviau būtų vykdoma prekyba ir investicijos visuose sektoriuose, remiantis tvirtesniu teisiniu pagrindu.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Ratifikavimo įstatymo projektą, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Ratifikavimo įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Ratifikavimo įstatymo projekte nėra sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Ratifikavimo įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Siekiant įgyvendinti Susitarimo nuostatas Lietuvos Respublikoje, priimti naujų, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Ratifikavimo įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Ratifikavimo įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „Armėnijos Respublika“, „ratifikavimas“, „visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Užsienio reikalų ministras
Linas Linkevičius

Ridas Petkus
Užsienio reikalų ministerijos
Teisės ir tarptautinių santykių departamentas
direktoriaus pavaduotojas

Dalia Kaminskienė
Vyriausioji specialistė

1.8.18.03-15

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMAS
DĖL EUROPOS SAJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS
BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR
TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO
RATIFIKAVIMO**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Susitarimo ratifikavimas

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 16 punktu, 138 straipsnio antrąją dalimi ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Prezidento 2018 m. d. dekretą Nr. , ratifikuoja 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Užsienio reikalų ministras
Linas Linkevičius

Ridas Petkus
Užsienio reikalų ministerijos
Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento
direktoriaus pavaduotojas
I.e.p. d. direktoriaus
2018-03-15

Dalia Kaminskienė
Vyriausioji specialistė
2018-03-15

EUROPOS SĄJUNGOS IR
EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS
BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ
IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS
VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMAS

PREAMBULĖ

BELGIJOS KARALYSTĖ,

BULGARIJOS RESPUBLIKA,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

ESTIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

KROATIJOS RESPUBLIKA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

VENGRIJA,

MALTOS RESPUBLIKA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

RUMUNIJA,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties susitariančiosios šalys (toliau – valstybės narės),

EUROPOS SĄJUNGA ir

EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJA (toliau – Euratomas)

ir

ARMĖNIJOS RESPUBLIKA,

toliau kartu –

Šalys,

ATSIŽVELGDAMOS į tvirtus Šalių ryšius ir bendras vertybes, taip pat norą stiprinti Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimu (toliau – PBS), pasirašytu 1996 m. balandžio 22 d. Liuksemburge ir įsigaliojusiu 1999 m. liepos 1 d., užmegztus ryšius ir skatinti glaudesnę ir intensyvesnę bendradarbiavimą, pagrįstą lygiateise partneryste pagal Europos kaimynystės politiką (EKP), Rytų partnerystę ir šį Susitarimą;

PRIPAŽINDAMOS ES ir Armėnijos bendro EKP veiksmų plano, įskaitant jo įžangines nuostatas, ir partnerystės prioritetų svarbą stiprinant Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos santykius ir padedant spartinti reformų ir teisės aktų derinimo procesą, kaip nurodyta toliau, Armėnijos Respublikoje ir taip prisidedant prie aktyvesnio politinio ir ekonominio bendradarbiavimo;

ĮSIPAREIGOJUSIOS dar labiau stiprinti pagarbą pagrindinėms laisvėms, žmogaus teisėms, įskaitant mažumų teises, demokratijos, teisinės valstybės ir gero valdymo principams;

PRIPAŽINDAMOS, kad vidaus reformos, skirtos demokratijai ir rinkos ekonomikai stiprinti, ir tvarus konfliktų sprendimas yra susiję. Todėl tvarus demokratinių reformų procesas Armėnijos Respublikoje padės didinti pasitikėjimą ir stabilumą visame regione;

ĮSIPAREIGOJUSIOS dar labiau skatinti Armėnijos Respublikos politinį, socialinį, ekonominį ir institucinį vystymąsi, pvz., vystyti pilietinę visuomenę, stiprinti institucijas, vykdyti viešojo administravimo ir valstybės tarnybos reformas, kovoti su korupcija, aktyviau prekiauti ir bendradarbiauti ekonomikos srityje, įskaitant gerą valdymą mokesčių srityje, mažinti skrudą ir plačiai bendradarbiauti įvairiose abipusiškai svarbiose srityse, įskaitant teisingumo, laisvės ir saugumo sritį;

ĮSIPAREIGOJUSIOS įgyvendinti visus Jungtinių Tautų Chartijos, 1948 m. Jungtinių Tautų visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, 1950 m. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Europos žmogaus teisių konvencija), 1975 m. Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Helsinkio baigiamojo akto (toliau – ESBO Helsinkio baigiamasis aktas), tikslus, principus ir nuostatas;

PRISIMINDAMOS pasiryžimą stiprinti tarptautinę taiką ir saugumą, palaikyti veiksmingą daugiašališkumą ir taikiai spręsti ginčus sutarta forma, visų pirma šiuo tikslu glaudžiai bendradarbiaudamos Jungtinėse Tautose (JT) ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje (ESBO);

ĮSIPAREIGOJUSIOS laikytis tarptautinių prievolių kovoti su masinio naikinimo ginklų (toliau – MNG) bei jų siuntimo į taikinių priemonių platinimu ir bendradarbiauti nusiginklavimo ir ginklų neplatinimo, taip pat branduolinio saugumo ir saugos srityse;

PRIPAŽINDAMOS aktyvaus Armėnijos Respublikos dalyvavimo regioninio bendradarbiavimo veikloje, įskaitant remiamą Europos Sąjungos, svarbą; taip pat pripažindamos Armėnijos Respublikos dalyvavimo tarptautinėse organizacijose ir bendradarbiavimo veikloje ir atitinkamų su tuo susijusių prievolių laikymosi svarbą;

SIEKDAMOS reguliariai palaikyti politinį dialogą abipusiškai svarbiais dvišaliais ir tarptautiniais klausimais, įskaitant regioninius aspektus, atsižvelgdamos į Europos Sąjungos bendrą užsienio ir saugumo politiką, įskaitant bendrą saugumo ir gynybos politiką, ir atitinkamas Armėnijos Respublikos politikos sritis; taip pat pripažindamos Armėnijos Respublikos dalyvavimo tarptautinėse organizacijose ir bendradarbiavimo veikloje ir atitinkamų su tuo susijusių prievolių laikymosi svarbą;

PRIPAŽINDAMOS Armėnijos Respublikos įsipareigojimo rasti taikų ir ilgalaikį Kalnų Karabacho konflikto sprendimą svarbą ir būtinybę jį išspręsti kuo greičiau, remiantis derybomis, kurioms vadovauja ESBO Minsko grupės bendrapirmininkės; taip pat pripažindamos būtinybę pasiekti, kad šis konfliktas būtų išspręstas remiantis JT Chartijoje ir ESBO Helsinkio baigiamajame akte įtvirtintais tikslais ir principais, visų pirma susijusiais su atsisakymu grasinti jėga ar ją naudoti, valstybių teritoriniu vientisumu, tautų lygiateisiškumu ir laisvu apsisprendimu, kaip nurodyta visose deklaracijose, priimtose bendrapirmininkaujant ESBO Minsko grupei nuo 2008 m. 16-os ESBO ministrų tarybos; taip pat pažymėdamos pareikštą Europos Sąjungos įsipareigojimą remti šio konflikto sprendimą;

ĮSIPAREIGOJUSIOS kovoti su korupcija ir imtis jos prevencijos, kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir aktyviau bendradarbiauti kovojant su terorizmu;

ĮSIPAREIGOJUSIOS palaikyti glaudesnę dialogą ir plačiau bendradarbiauti migracijos, prieglobsčio ir sienų valdymo srityse, laikydamosi visaapimančio požiūrio į teisėtą migraciją, bendradarbiavimą kovojant su neteisėta migracija ir prekyba žmonėmis ir veiksmingai įgyvendinant 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojusį Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos susitarimą dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos (toliau – Readmisijos susitarimas);

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS, kad didesnis Šalių piliečių judumas saugiomis ir tinkamai tvarkomomis sąlygomis tebėra vienas iš pagrindinių tikslų, ir svarstydamos galimybę atėjus laikui pradėti su Armėnijos Respublika dialogą dėl vizų, jei bus sudarytos sąlygos tinkamai valdomam ir saugiam judumui, įskaitant veiksmingą 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos susitarimo dėl vizų režimo supaprastinimo (toliau – Vizų režimo supaprastinimo susitarimas) ir Readmisijos susitarimo įgyvendinimą;

ĮSIPAREIGOJUSIOS laikytis laisvosios rinkos ekonomikos principų ir Europos Sąjungos pasirengimo padėti Armėnijos Respublikai vykdyti ekonomikos reformas;

PRIPAŽINDAMOS Šalių norą stiprinti ekonominį bendradarbiavimą, įskaitant su prekyba susijusiose srityse, laikantis teisių ir prievolių, susijusių su Šalių naryste Pasaulio prekybos organizacijoje (toliau – PPO), ir tas teises ir prievoles įgyvendinti skaidriai ir nediskriminuojant;

ĮSITIKINUSIOS, kad šiuo Susitarimu bus sukurtas naujas Šalių ekonominių santykių vystymo pagrindas, visų pirma prekybos ir investicijų srityje, ir bus skatinama konkurencija, nes tai yra esminiai ūkio pertvarkymo ir modernizavimo veiksniai;

ĮSIPAREIGOJUSIOS laikytis darnaus vystymosi principų;

ĮSIPAREIGOJUSIOS užtikrinti aplinkos apsaugą, be kita ko, bendradarbiaudamos tarptaritoriniu mastu ir įgyvendindamos daugiašalius tarptautinius susitarimus;

ĮSIPAREIGOJUSIOS stiprinti energijos tiekimo saugumą ir saugą, sudaryti sąlygas plėtoti tinkamą infrastruktūrą, didinti rinkos integraciją ir laipsniškai derinti nuostatas su pagrindiniais toliau nurodytais ES *acquis* elementais, *inter alia*, skatindamos efektyviai vartoti energiją ir naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir atsižvelgdamos į Armėnijos Respublikos įsipareigojimus laikytis vienodų sąlygų taikymo energijos tiekimo, tranzito ir vartojimo šalims principų;

ĮSIPAREIGOJUSIOS užtikrinti aukštą branduolinės saugos ir branduolinio saugumo lygį, kaip nurodyta toliau;

PRIPAŽINDAMOS būtinybę aktyviau bendradarbiauti energetikos srityje ir Šalių įsipareigojimą laikytis visų Energetikos chartijos sutarties nuostatų;

PASIRYŽUSIOS gerinti visuomenės sveikatos lygį, saugą ir žmonių sveikatos apsaugą, laikydamosi darnaus vystymosi, aplinkos poreikių ir kovos su klimato kaita principų;

ĮSIPAREIGOJUSIOS stiprinti tiesioginius žmonių ryšius, įskaitant bendradarbiavimą ir mainus mokslo ir technologijų, švietimo ir kultūros, jaunimo reikalų ir sporto srityse;

ĮSIPAREIGOJUSIOS skatinti tarpvalstybinį ir tarpreigioninį bendradarbiavimą;

PRIPAŽINDAMOS Armėnijos Respublikos įsipareigojimą palaipsniui suderinti savo atitinkamų sektorių teisės aktus su Europos Sąjungos teisės aktais, veiksmingai juos įgyvendinti įgyvendinant platesnio masto reformas, plėtoti savo administracinius ir institucinius gebėjimus tiek, kiek reikia tam, kad būtų užtikrintas šio Susitarimo vykdymas, ir pripažindamos nuolatinę Europos Sąjungos paramą, teikiamą naudojant visas galimas bendradarbiavimo priemones, įskaitant techninę, finansinę ir ekonominę pagalbą, susijusią su šiuo įsipareigojimu ir atitinkančią reformų tempą ir Armėnijos Respublikos ekonominius poreikius;

PAŽYMĖDAMOS, kad Šalims nusprendus laikantis šio Susitarimo sudaryti konkrečius laisvės, saugumo ir teisingumo srities susitarimus, kuriuos Europos Sąjunga sudaro pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinę dalį, tokių būsimų susitarimų nuostatos nebūtų privalomos Jungtinei Karalystei ir (arba) Airijai, nebent Europos Sąjunga kartu su Jungtine Karalyste ir (arba) Airija, kiek tai susiję su jų atitinkamais ankstesniais dvišaliais santykiais, praneštų Armėnijos Respublikai, kad Jungtinei Karalystei ir (arba) Airijai tokie susitarimai tapo privalomi kaip Europos Sąjungos daliai pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėtą Protokolą Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės. Be to, bet kokios Europos Sąjungos vidaus priemonės, kurios priimtose pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinę dalį šiam Susitarimui įgyvendinti, nebūtų privalomos Jungtinei Karalystei ir (arba) Airijai, nebent jos pagal Protokolą Nr. 21 praneštų apie savo pageidavimą dalyvauti įgyvendinant tokias priemones arba su jomis sutikti; taip pat pažymėdamos, kad tokiems būsimiems susitarimams arba vėliau priimtoms Europos Sąjungos vidaus priemonėms būtų taikomas prie minėtų Sutarčių pridėtas Protokolas Nr. 22 dėl Danijos pozicijos,

SUSITARĖ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

TIKSLAI IR BENDRIEJI PRINCIPAI

1 STRAIPSNIS

Tikslai

Šio Susitarimo tikslai:

- a) stiprinti bendromis vertybėmis ir glaudžiais ryšiais pagrįstą išsamią Šalių politinę ir ekonominę partnerystę ir bendradarbiavimą, be kita ko, labiau įtraukiant Armėnijos Respubliką į Europos Sąjungos politikos sritis, programas ir agentūrų veiklą;
- b) stiprinti politinio dialogo visose abipusiškai svarbiose srityse struktūrą, skatinant plėtoti glaudžius politinius Šalių santykius;
- c) padėti stiprinti Armėnijos Respublikos demokratiją ir politinį, ekonominį ir institucinį stabilumą;
- d) regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis skatinti, palaikyti ir stiprinti taiką ir stabilumą, įskaitant bendras pastangas šalinti įtampos šaltinius, stiprinti sienų saugumą, skatinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir gerus kaimyninius santykius;
- e) stiprinti bendradarbiavimą laisvės, saugumo ir teisingumo srityse, siekiant įtvirtinti teisinės valstybės principą ir pagarbą žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms;

- f) didinti judumą ir stiprinti žmonių tarpusavio ryšius;
- g) remti Armėnijos Respublikos pastangas plėtoti savo ekonominį potencialą tarptautinio bendradarbiavimo priemonėmis, be kita ko, derinant savo teisės aktus su ES *acquis*, kaip nurodyta toliau;
- h) aktyviau bendradarbiauti prekybos srityje, kad būtų galima atitinkamose srityse nuolat bendradarbiauti reglamentavimo klausimais, laikantis narystės PPO sąlygotų teisių ir prievolių, ir
- i) sudaryti vis glaudesnio bendradarbiavimo kitose abipusiškai svarbiose srityse sąlygas.

2 STRAIPSNIS

Bendrieji principai

1. Pagarba demokratijos ir teisinės valstybės principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, kaip visų pirma įtvirtinta JT Chartijoje, ESBO Helsinkio baigiamajame akte ir 1990 m. Paryžiaus chartijoje dėl naujos Europos ir kituose svarbiuose žmogaus teisių dokumentuose, kaip antai Jungtinių Tautų visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir Europos žmogaus teisių konvencijoje, yra Šalių vidaus ir išorės politikos pagrindas ir esminis šio Susitarimo elementas.
2. Šalys pakartoja įsipareigojančios laikytis laisvosios rinkos ekonomikos, darnaus vystymosi, regioninio bendradarbiavimo ir veiksmingo daugiašališkumo principų.

3. Šalys dar kartą patvirtina besilaikančios gero valdymo principų ir savo tarptautinių prievolių, visų pirma priimtų JT, Europos Taryboje ir ESBO.

4. Šalys įsipareigoja kovoti su korupcija ir įvairių formų tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, skatinti darnų vystymąsi, veiksmingą daugiašališkumą ir kovoti su MNG ir jų siuntimo į taikinį sistemų platinimu, be kita ko, pasinaudodamos ES cheminių, biologinių, radioaktyvių bei branduolinių medžiagų rizikos mažinimo kompetencijos centrų iniciatyva. Šis įsipareigojimas yra svarbus plėtojant Šalių tarpusavio santykius bei bendradarbiavimą ir juo prisidedama prie regioninės taikos ir stabilumo.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

POLITINIS DIALOGAS IR REFORMOS, BENDRADARBIAVIMAS UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKOS SRITYJE

3 STRAIPSNIS

Politinio dialogo tikslai

1. Šalys toliau plėtoja ir stiprina politinį dialogą visose abipusiškai svarbiose srityse, įskaitant užsienio politikos ir saugumo klausimus ir vidaus reformas. Šis dialogas padės veiksmingiau bendradarbiauti politikos srityje užsienio politikos ir saugumo klausimais, pripažįstant Armėnijos Respublikos dalyvavimo tarptautinėse organizacijose ir bendradarbiavimo veikloje ir su tuo susijusių prievolių laikymosi svarbą.

2. Politinio dialogo tikslai:

- a) toliau plėtoti ir stiprinti politinį dialogą visose abipusiškai svarbiose srityse;
- b) stiprinti politinę partnerystę ir veiksmingiau bendradarbiauti užsienio ir saugumo politikos srityje;
- c) skatinti tarptautinę taiką, stabilumą ir saugumą, pagrįstus veiksmingu daugiašališkumu;
- d) stiprinti Šalių bendradarbiavimą ir dialogą tarptautinio saugumo ir krizių valdymo srityse, visų pirma siekiant spręsti pasaulinius ir regioninius uždavinius ir šalinti susijusias grėsmes;
- e) stiprinti bendradarbiavimą kovojant su MNG ir jų siuntimo į taikinį sistemų platinimu;
- f) skatinti į rezultatus orientuotą praktinį Šalių bendradarbiavimą siekiant taikos, saugumo ir stabilumo Europos žemyne;
- g) stiprinti pagarbą demokratijos, teisinės valstybės ir gero valdymo principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, įskaitant žiniasklaidos laisvę ir mažumoms priklausančių asmenų teises, ir padėti įtvirtinti vidaus politikos reformas;
- h) plėtoti Šalių dialogą ir stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje;

- i) skatinti taikiai spręsti konfliktus;
- j) skatinti laikytis JT Chartijoje įtvirtintų JT tikslų ir principų ir ESBO Helsinkio baigiamajame akte nustatytų principų, kuriais valstybės dalyvės vadovaujasi plėtodamos tarpusavio santykius, ir
- k) skatinti regioninį bendradarbiavimą, plėtoti gerus kaimyninius santykius ir didinti regioninį saugumą, be kita ko, veiksmais, kuriais siekiama atverti sienas, skatinant regioninę prekybą ir tarpvalstybinį judėjimą.

4 STRAIPSNIS

Vidaus reforma

Šalys bendradarbiauja šiose srityse:

- a) plėtodamos, stiprindamos ir didindamos demokratinių institucijų ir teisinės valstybės stabilumą ir veiksmingumą;
- b) užtikrindamos pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;
- c) darydamos tolesnę pažangą teismų ir teisinės reformos srityje, kad būtų užtikrintas teismų, prokuratūrų ir teisėsaugos nepriklausomumas, kokybė ir veiksmingumas;
- d) stiprindamos administracinius gebėjimus ir užtikrinamos teisėsaugos institucijų nešališkumą ir veiksmingumą;

- e) toliau vykdydamos viešojo administravimo reformą ir plėtodamos atskaitingą, veiksmingą, skaidrią ir profesionaliai veikiančią valstybės tarnybą ir
- f) užtikrindamos veiksmingą kovą su korupcija, visų pirma atsižvelgdamos į tarptautinio bendradarbiavimo kovos su korupcija srityje stiprinimą, ir užtikrindamos, kad būtų veiksmingai įgyvendinami atitinkami tarptautiniai teisiniai dokumentai, kaip antai 2003 m. JT konvencija dėl kovos su korupcija.

5 STRAIPSNIS

Užsienio ir saugumo politika

1. Šalys aktyviau plėtoja dialogą ir bendradarbiavimą užsienio ir saugumo politikos srityje, įskaitant bendrą saugumo ir gynybos politiką, pripažindamos Armėnijos Respublikos dalyvavimo tarptautinėse organizacijose ir bendradarbiavimo veikloje ir su tuo susijusių prievolių laikymosi svarbą, ir visų pirma sprendžia konfliktų prevencijos ir krizių valdymo, rizikos mažinimo, kibernetinio saugumo, saugumo sektoriaus reformos, regioninio stabilumo, nusiginklavimo, ginklų neplatavimo, kontrolės bei eksporto kontrolės klausimus. Bendradarbiavimas grindžiamas bendromis vertybėmis ir abipusiškais interesais ir siekiama bendradarbiauti kuo veiksmingiau, naudojantis dvišaliais, tarptautiniais ir regioniniais forumais, visų pirma ESBO.
2. Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojančios laikytis tarptautinės teisės principų ir normų, įskaitant nustatytuosius JT Chartijoje ir ESBO Helsinkio baigiamajame akte, ir skatinti laikytis šių principų savo dvišaliuose ir daugiašaliuose santykiuose.

6 STRAIPSNIS

Tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliantys sunkūs nusikaltimai ir Tarptautinis baudžiamasis teismas

1. Šalys dar kartą patvirtina, kad asmenys, atsakingi už visai tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliančius sunkiausius nusikaltimus, neturi likti nenubausti ir juos būtina veiksmingai persekioti nacionalinėmis ir tarptautinėmis priemonėmis, įskaitant Tarptautinį baudžiamąjį teismą.
2. Šalys mano, kad tarptautinei taikai ir teisingumui užtikrinti labai svarbus Tarptautinio baudžiamojo teismo įsteigimas ir veiksminga veikla. Šalys stengiasi aktyviau bendradarbiauti, kad skatintų taiką ir tarptautinį teisingumą, ratifikuodamos ir įgyvendindamos Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą ir susijusius dokumentus, atsižvelgdamos į savo teises ir konstitucines sistemas.
3. Šalys susitaria glaudžiai bendradarbiauti genocido, nusikaltimų žmonijai ir karo nusikaltimų prevencijos srityje, naudodamosi tinkamomis dvišalėmis ir daugiašalėmis sistemomis.

7 STRAIPSNIS

Konfliktų prevencija ir krizių valdymas

Šalys stiprina praktinio pobūdžio bendradarbiavimą konfliktų prevencijos ir krizių valdymo srityse, visų pirma atsižvelgdamos į Armėnijos Respublikos galimybę kiekvienu konkrečiu atveju dalyvauti ES vadovaujamose civilinio ir karinio krizių valdymo operacijose, taip pat atitinkamose pratybose ir mokymuose.

8 STRAIPSNIS

Regioninis stabilumas ir taikus konfliktų sprendimas

1. Šalys intensyviau dės bendras pastangas gerinti sąlygas glaudesniai regioniniam bendradarbiavimui, skatindamos atviras sienas ir tarpvalstybinį judėjimą, gerus kaimyninius santykius ir demokratijos vystymąsi, taip prisidėdamos prie stabilumo ir saugumo, be to, jos sieks taikaus konfliktų sprendimo.
2. 1 dalyje nurodytos pastangos dedamos laikantis bendrų tarptautinės taikos ir saugumo palaikymo principų, įtvirtintų JT Chartijoje, ESBO Helsinkio baigiamajame akte ir kituose atitinkamuose daugiašaliuose dokumentuose, prie kurių Šalys yra prisijungusios. Šalys pabrėžia taikaus konfliktų sprendimo esamų sutartų formų svarbą.
3. Šalys pabrėžia, kad ginklų kontrolė ir pasitikėjimo bei saugumo stiprinimo priemonės tebėra labai svarbios saugumui, nuspėjamumui ir stabilumui Europoje.

9 STRAIPSNIS

Masinio naikinimo ginklai, ginklų neplatinimas ir nusiginklavimas

1. Šalys laikosi požiūrio, kad MNG ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimas tiek valstybiniais, tiek nevalstybiniais subjektams, kaip antai teroristams ir kitoms nusikalstamoms grupėms, yra viena iš didžiausių grėsmių tarptautinei taikai ir stabilumui. Todėl Šalys susitaria bendradarbiauti ir prisidėti kovojant su MNG ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimu, visapusiškai laikydamosi prievolių, prisiimtų pagal tarptautines nusiginklavimo ir neplatinimo sutartis bei susitarimus, ir kitų atitinkamų tarptautinių prievolių, ir įgyvendindamos jas nacionaliniu mastu. Šalys susitaria, kad ši nuostata yra esminis šio Susitarimo elementas.
2. Šalys susitaria bendradarbiauti ir prisidėti kovojant su MNG ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimu:
 - a) imdamosi priemonių, kad, kai tinkama, pasirašytų ir ratifikuotų visus kitus atitinkamus tarptautinius dokumentus arba prie jų prisijungtų ir juos visiškai įgyvendintų, ir
 - b) toliau plėtodamos veiksmingą nacionalinės eksporto kontrolės sistemą, įskaitant su MNG susijusių prekių eksporto ir tranzito kontrolę ir MNG galutinio panaudojimo kontrolę, taikomą dvejopo naudojimo technologijoms.
3. Šalys susitaria reguliariai palaikyti politinį dialogą šiame straipsnyje nurodytiems dalykams papildyti ir įtvirtinti.

10 STRAIPSNIS

Šaulių ir lengvųjų ginklų ir įprastinių ginklų eksporto kontrolė

1. Šalys pripažįsta, kad neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų gamyba ir neteisėta prekyba jais, perteklinis kaupimas, blogas valdymas, nepakankamai apsaugoti sukaupti pernelyg dideli jų kiekiai ir nekontroliuojamas plitimas tebekelia didelę grėsmę tarptautinei taikai ir saugumui.
2. Šalys susitaria laikytis atitinkamų savo prievolių kovojant su neteisėta prekyba ŠLG ir jų šaudmenimis ir jas visapusiškai įgyvendinti, laikydamosi galiojančių tarptautinių susitarimų, kurių šalimis jos yra, ir JT Saugumo Tarybos rezoliucijų, taip pat savo įsipareigojimų, nustatytų kituose šioje srityje taikomuose tarptautiniuose dokumentuose, kaip antai JT veiksmų programoje dėl visų rūšių neteisėtos prekybos ŠLG prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo.
3. Šalys įsipareigoja bendradarbiauti ir užtikrinti savo pastangų koordinavimą, papildomumą ir sąveiką siekiant pasaulio, regionų, subregionų ir, kai tinkama, nacionaliniu lygmenimis kovoti su neteisėta prekyba ŠLG ir jų šaudmenimis, ir sunaikinti sukauptus pernelyg didelius jų kiekius.
4. Be to, Šalys susitaria toliau bendradarbiauti įprastinių ginklų kontrolės srityje, atsižvelgdamos į 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendrąją poziciją 2008/944/BUSP, nustatančią bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę, ir atitinkamus Armėnijos Respublikos nacionalinės teisės aktus.

5. Šalys susitaria reguliariai palaikyti politinį dialogą šiame straipsnyje nurodytiems dalykams papildyti ir įtvirtinti.

11 STRAIPSNIS

Kova su terorizmu

1. Šalys dar kartą patvirtina, kad svarbu kovoti su terorizmu ir vykdyti jo prevenciją, ir susitaria bendradarbiauti dvišaliu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis, kad užkirstų kelią visų formų ir apraiškų terorizmui ir su juo kovotų.
2. Šalys susitaria, kad kovojant su terorizmu labai svarbu visapusiškai laikytis teisinės valstybės principo ir tarptautinės teisės, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių teisę, tarptautinę pabėgėlių teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę, JT Chartijos principų ir visų atitinkamų tarptautinių kovos su terorizmu dokumentų.
3. Šalys pabrėžia, kad svarbu, kad visi ratifikuotų ir visiškai įgyvendintų visas JT konvencijas ir protokolus, susijusius su kova su terorizmu. Šalys susitaria toliau skatinti dialogą dėl Bendrosios konvencijos dėl tarptautinio terorizmo projekto ir bendradarbiauti įgyvendindamos JT pasaulinę kovos su terorizmu strategiją ir visas susijusias JT Saugumo Tarybos rezoliucijas ir Europos Tarybos konvencijas. Be to, Šalys susitaria bendradarbiauti ir skatinti tarptautinį sutarimą dėl terorizmo prevencijos ir kovos su juo.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISINGUMAS, LAISVĖ IR SAUGUMAS

12 STRAIPSNIS

Teisinės valstybės principas ir pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms

1. Bendradarbiaudamos laisvės, saugumo ir teisingumo srityje Šalys ypač didelę reikšmę teikia teisinės valstybės principo įtvirtinimui, įskaitant teismų sistemos nepriklausomumą, teisę kreiptis į teismą ir teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, nustatytą Europos žmogaus teisių konvencijoje, procesines garantijas baudžiamosiose bylose ir nukentėjusiųjų teises.
2. Šalys visapusiškai bendradarbiauja siekdamas, kad teisėsaugos, kovos su korupcija ir teisingumo vykdymo sričių institucijos veiktų veiksmingai.
3. Bendradarbiaujant laisvės, saugumo ir teisingumo srityse vadovaujamosi pagarba žmogaus teisėms, nediskriminavimo principu ir pagrindinėms laisvėms.

13 STRAIPSNIS

Asmens duomenų apsauga

Šalys susitaria bendradarbiauti siekdamas užtikrinti aukšto lygio asmens duomenų apsaugą, atitinkančią Europos Sąjungos, Europos Tarybos ir kitų tarptautinių organizacijų tarptautinius teisinius dokumentus bei standartus.

14 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas migracijos, prieglobsčio ir sienų valdymo srityse

1. Šalys dar kartą patvirtina, kad svarbu bendrai valdyti migracijos srautus tarp Šalių teritorijų, ir palaiko visapusi dialogą dėl visų su migracija susijusių klausimų, įskaitant teisėtą migraciją, tarptautinę apsaugą, kovą su neteisėta migracija, neteisėtu žmonių gabenimu ir prekyba žmonėmis.
2. Bendradarbiavimas bus grindžiamas konkrečių poreikių vertinimu, atliekamu Šalims tarpusavyje konsultuojantis, ir vykdomas laikantis jų atitinkamų teisės aktų. Daugiausia dėmesio bus skiriama:
 - a) pagrindinių migracijos priežasčių tyrimui;
 - b) nacionalinės teisės aktų ir praktikos, susijusių su tarptautine apsauga, rengimui ir įgyvendinimui, kad būtų patenkintos 1951 m. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso, 1967 m. protokolo dėl pabėgėlių statuso ir kitų atitinkamų tarptautinių dokumentų, kaip antai Europos žmogaus teisių konvencijos, nuostatos ir užtikrinta, kad būtų laikomasi negrąžinimo principo;
 - c) priėmimo taisyklėms ir priimtų asmenų teisėms bei statusui, sąžiningam elgesiui su teisėtai šalyje gyvenančiais tos šalies pilietybės neturinčiais asmenimis ir jų integracijai, švietimui bei mokymui ir kovos su rasizmu ir ksenofobija priemonėms;

- d) tam, kad būtų formuojama veiksminga prevencinė politika, skirta kovoti su neteisėta migracija, neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis, įskaitant kovos su neteisėtų vežėjų ir prekyautojų žmonėmis tinklais ir tokios prekybos aukų apsaugos būdus, numatytus atitinkamuose tarptautiniuose dokumentuose;
 - e) tokiems klausimams kaip organizavimas, mokymas, geriausia praktika ir kitos praktinės priemonės migracijos valdymo, dokumentų saugumo, vizų politikos, sienų valdymo ir informacijos apie migraciją sistemų srityse.
3. Bendradarbiaujant taip pat gali būti lengvinama apykaitinė migracija, siekiant vystymosi tikslų.

15 STRAIPSNIS

Asmenų judėjimas ir readmisija

- 1. Šalys, kurioms privalomi toliau nurodyti susitarimai, užtikrina, kad būtų visiškai įgyvendinti:
 - a) Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos susitarimas dėl be leidimo gyvenančių asmenų readmisijos ir
 - b) Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos susitarimas dėl vizų režimo supaprastinimo.

2. Šalys toliau skatina piliečių judumą, taikydamos Vizų režimo supaprastinimo susitarimo nuostatas, ir svarsto galimybę atėjus laikui pradėti dialogą dėl vizų liberalizavimo, jei bus sudarytos sąlygos tinkamai valdomam ir saugiam judumui. Jos bendradarbiauja kovodamos su neteisėta migracija, be kitų priemonių, įgyvendindamos Readmisijos susitarimą ir skatindamos įgyvendinti sienų valdymo politiką ir diegti teisinės bei praktinės sistemas.

16 STRAIPSNIS

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija

1. Šalys bendradarbiauja kovos su organizuota ar neorganizuota nusikalstama ir neteisėta veikla, įskaitant tarptautinę, ir jos prevencijos srityse, pvz., su:
 - a) neteisėtu migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis;
 - b) šaunamųjų ginklų, įskaitant ŠLG, kontrabanda ir neteisėta prekyba jais;
 - c) neteisėtų narkotikų kontrabanda ir neteisėta prekyba jais;
 - d) prekių kontrabanda ir neteisėta prekyba jomis;

- e) neteisėta ekonomine ir finansine veikla, pvz., klastojimu, mokestiniu sukčiavimu ir sukčiavimu vykdant viešuosius pirkimus;
- f) tarptautinių donorų finansuojamų projektų lėšų pasisavinimu;
- g) aktyviaja ir pasyviaja korupcija tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuose;
- h) dokumentų klastojimu ir klaidinamos informacijos pateikimu ir
- i) kibernetiniais nusikaltimais.

2. Šalys stiprina dvišalį, regioninį ir tarptautinį teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą, įskaitant galimą Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (toliau – Europolas) ir atitinkamų Armėnijos Respublikos institucijų bendradarbiavimo plėtojimą. Šalys įsipareigoja veiksmingai įgyvendinti atitinkamus tarptautinius standartus, visų pirma įtvirtintus 2000 m. JT konvencijoje prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ir jos trijuose protokoluose. Šalys bendradarbiauja korupcijos prevencijos ir kovos su ja srityse, laikydamosi 2003 m. JT konvencijos prieš korupciją, Europos Tarybos Valstybių prieš korupciją grupės (GRECO) rekomendacijų dėl kovos su korupcija ir EBPO rekomendacijų, ir laikosi skaidraus turto deklaravimo, informatorių apsaugos ir juridinių asmenų galutinių paramos gavėjų informacijos atskleidimo principų.

17 STRAIPSNIS

Neteisėti narkotikai

1. Laikydamosi savo atitinkamų įgaliojimų ir kompetencijos ribų Šalys bendradarbiauja, kad užtikrintų, kad neteisėtų narkotikų bei naujų psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos ir kovos su jais klausimams būtų taikomas subalansuotas ir integruotas požiūris. Kovos su narkotikais politika ir veiksmais siekiama stiprinti struktūras, skirtas kovai su neteisėtais narkotikais ir atitinkamai prevencijai, mažinti neteisėtų narkotikų pasiūlą, prekybą jais ir jų paklausą, šalinti žalingus piktnaudžiavimo narkotikais padarinius sveikatai bei socialinius padarinius, siekiant mažinti susijusią žalą, ir užtikrinti veiksmingesnę cheminių prekursorių naudojimo neteisėtai narkotinių ir psichotropinių ar psichoaktyviųjų medžiagų gamybai prevenciją.
2. Šalys susitaria dėl reikiamų bendradarbiavimo metodų 1 dalyje nurodytiems tikslams pasiekti. Veiksmai grindžiami bendrai sutartais atitinkamose tarptautinėse konvencijose nustatytais principais ir jais siekiama įgyvendinti rekomendacijas, įtvirtintas 2016 m. balandžio mėn. JT Generalinės Asamblėjos specialiosios sesijos pasaulinės narkotikų problemos klausimu priimtame baigiamajame dokumente.

18 STRAIPSNIS

Pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas

1. Šalys bendradarbiauja siekdamos išvengti, kad jų finansų ir susijusios nefinansinės sistemos būtų naudojamos nusikalstamos veiklos apskritai ir konkrečiai su narkotikais susijusioms pajamoms plauti ir terorizmui finansuoti. Bendradarbiaujant taip pat gali būti išieškomas turtas ar lėšos, gauti iš nusikalstama veikla įgytų pajamų.

2. Bendradarbiaujant šioje srityje sudaromos sąlygos keistis susijusia informacija pagal Šalių atitinkamus teisės aktus ir atitinkamus tarptautinius dokumentus ir taikyti tinkamus pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos ir kovos su jais standartus, lygiaverčius šioje srityje veikiančių susijusių tarptautinių organizacijų, pvz., Finansinių veiksmų darbo grupės pinigų plovimo klausimais, taikomiems standartams.

19 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kovojant su terorizmu

1. Laikydamosi principų, kuriais grindžiama kova su terorizmu, kaip nustatyta 11 straipsnyje, Šalys dar kartą patvirtina, kad kovojant su terorizmu yra svarbu remtis teisėsauga ir teismais, ir susitaria bendradarbiauti terorizmo prevencijos ir naikinimo srityje, visų pirma šiais veiksmais:
 - a) keisdamosi informacija apie teroristų grupes ir asmenis bei jų rėmimo tinklus, laikantis tarptautinės ir nacionalinės teisės, ypač susijusios su duomenų ir privatumo apsauga;
 - b) keisdamosi terorizmo prevencijos ir naikinimo srities patirtimi, taip pat dėl priemonių, metodų ir jų techninių aspektų bei mokymo, laikydamosi taikytinos teisės;
 - c) keisdamosi nuomonėmis apie verbavimą ir radikalizaciją bei būdus kovoti su ja ir skatinti reabilitaciją;

- d) keisdamosi nuomonėmis apie terorizmu įtariamų asmenų tarpvalstybinį judėjimą ir keliavimą bei terorizmo grėsmes, ir šios srities patirtimi;
 - e) dalydamosi geriausios praktikos pavyzdžiais dėl žmogaus teisių apsaugos kovojant su terorizmu, ypač dėl baudžiamojo proceso;
 - f) užtikrindamos teroristinių nusikaltimų kriminalizavimą ir
 - g) imdamosi priemonių prieš cheminio, biologinio, radiologinio ir branduolinio terorizmo grėsmę; cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių medžiagų įsigijimo, perdavimo ir naudojimo terorizmo reikmėms prevencijos priemonių ir neteisėtų veiksmų, susijusių su labai rizikingais cheminiais, biologiniais, radiologiniais ir branduoliniais įrenginiais, prevencijos priemonių.
2. Bendradarbiavimas grindžiamas atitinkamais turimais vertinimais ir vykdomas Šalims tarpusavyje konsultuojantis.

20 STRAIPSNIS

Teisinis bendradarbiavimas

1. Šalys susitaria plėtoti teisminį bendradarbiavimą civilinės ir komercinės teisės klausimais, kad būtų deramasi dėl daugiašalių teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose konvencijų, visų pirma Hagos konferencijos tarptautinės privatinės teisės konvencijų tarptautinio teismo bendradarbiavimo bei bylinėjimosi ir vaiko teisių apsaugos srityse, šios konvencijos būtų ratifikuotos ir įgyvendintos.

2. Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje Šalys stengiasi aktyviau bendradarbiauti dėl savitarpio teisinės pagalbos, remdamosi susijusiais daugiašaliais susitarimais. Kai tinkama, bendradarbiaujant prisijungiama prie atitinkamų JT ir Europos Tarybos tarptautinių dokumentų ir jie įgyvendinami, o kompetentingos Armėnijos Respublikos valdžios institucijos glaudžiau bendradarbiauja su Eurojustu.

21 STRAIPSNIS

Konsulinė apsauga

Armėnijos Respublika sutinka, kad bet kurios atstovaujamos valstybės narės konsulinės ir diplomatinės tarnybos užtikrins apsaugą bet kuriam valstybės narės, Armėnijos Respublikoje neturinčios nuolatinės atstovybės, kuri faktiškai galėtų konkrečiu atveju užtikrinti konsulinę apsaugą, piliečiui, taikant tokias pat sąlygas kaip ir tos valstybės narės piliečiams.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS EKONOMIKOS KLAUSIMAIS

1 SKYRIUS

DIALOGAS EKONOMIKOS KLAUSIMAIS

22 STRAIPSNIS

1. Europos Sąjunga ir Armėnijos Respublika lengvina ekonominės reformos procesą, stengdamosi geriau suprasti esminius viena kitos ekonomikos bruožus, ekonominės politikos formavimą ir įgyvendinimą.
2. Armėnijos Respublika imasi papildomų veiksmų tinkamai veikiančiai rinkos ekonomikai sukurti ir palaipsniui suderinti savo ekonomikos ir finansų sričių taisykles ir politiką su atitinkamomis Europos Sąjungos taisyklėmis ir politika, kaip sutarta šiuo Susitarimu. Europos Sąjunga remia Armėnijos Respublikos veiksmus, kuriais užtikrinama patikima makroekonominė politika, įskaitant centrinio banko nepriklausomumą ir kainų stabilumą, patikimi viešieji finansai ir tvarus valiutos kurso režimas bei mokėjimų balansas.

23 STRAIPSNIS

Todėl Šalys susitaria reguliariai palaikyti dialogą ekonomikos klausimais, siekdamos:

- a) keistis informacija apie makroekonominės tendencijas ir politiką, taip pat apie struktūrines reformas ir ekonomikos vystymo strategijas;
- b) keistis praktine patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais viešųjų finansų, pinigų ir valiutos kurso politikos, finansų sektoriaus politikos ir ekonominės statistikos srityse;
- c) keistis informacija ir patirtimi dėl regionų ekonominės integracijos, įskaitant Europos ekonominės ir pinigų sąjungos veikimo klausimus;
- d) persvarstyti dvišalio bendradarbiavimo ekonomikos, finansų ir statistikos srityje būklę.

24 STRAIPSNIS

Viešojo sektoriaus vidaus kontrolės ir audito procedūros

Šalys bendradarbiauja viešojo sektoriaus vidaus kontrolės ir išorės audito srityje, siekdamos šių tikslų:

- a) remiantis Armėnijos Respublikos Vyriausybės patvirtinta viešojo sektoriaus vidaus finansų kontrolės reformos programa, toliau plėtoti ir diegti viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemą, pagrįstą decentralizuotos vadovų atskaitomybės principu, įskaitant nepriklausomai veikiančią viso Armėnijos Respublikos viešojo sektoriaus vidaus audito funkciją, derinant tai su bendrai pripažintais tarptautiniais standartais, sistemomis ir rekomendacijomis bei Europos Sąjungos geriausios praktikos pavyzdžiais;
- b) Armėnijos Respublikoje sukurti tinkamą finansinių patikrų sistemą, kuri papildytų vidaus audito funkciją, bet jos nedubliuotų;
- c) remti Armėnijos Respublikos viešojo sektoriaus vidaus finansų kontrolės centrinę nuostatų derinimo padalinį ir stiprinti jo gebėjimus valdyti reformų procesą;
- d) toliau stiprinti Armėnijos Respublikos Audito rūmus kaip aukščiausiąją Armėnijos Respublikos audito instituciją, visų pirmą jos finansinį, organizacinį ir veiklos nepriklausomumą, laikantis tarptautiniu mastu priimtų išorės audito standartų (INTOSAI), ir
- e) numatyti galimybes keisti informacija, patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais.

2 SKYRIUS

APMOKESTINIMAS

25 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja siekdamos stiprinti gerą valdymą mokesčių srityje, kad toliau gerintų ekonominius santykius, prekybą, investicijas ir sąžiningą bendradarbiavimą.

26 STRAIPSNIS

Atsižvelgdamos į 25 straipsnį Šalys pripažįsta ir įsipareigoja įgyvendinti gero mokesčių srities valdymo principus, t. y. skaidrumo, keitimosi informacija ir sąžiningos mokesčių konkurencijos principus, kurių laikytis valstybės narės įsipareigojo Europos Sąjungos lygmeniu. Todėl, nedarydamos poveikio Europos Sąjungos ir valstybių narių kompetencijai, Šalys gerina tarptautinį bendradarbiavimą mokesčių srityje, lengvina mokestinių pajamų surinkimą ir rengia veiksmingo minėtų gero valdymo principų įgyvendinimo priemonės.

27 STRAIPSNIS

Šalys aktyvina ir stiprina bendradarbiavimą siekdamas tobulinti ir plėtoti Armėnijos Respublikos mokesčių sistemą ir administravimą, be kita ko, stiprinti mokesčių surinkimo ir kontrolės gebėjimus, užtikrinti, kad mokesčiai būtų veiksmingai renkami ir būtų sustiprinta kova su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu. Šalys netaiko diskriminacinių nuostatų importuojamiems produktams, palyginti su panašiais vidaus produktais, laikydamosi 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT 1994) I ir III straipsnių. Šalys siekia aktyviau bendradarbiauti ir dalytis patirtimi kovos su mokestiniu sukčiavimu, ypač karuseliniu, srityje ir taip pat dėl klausimų, susijusių su sandorių kainodaros ir kovos su lengvatiniu apmokestinimu reglamentavimu.

28 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja bendradarbiavimą siekdamas taikyti bendrą politiką, kuria būtų kovojama su sukčiavimu ir akcizais apmokestinamų prekių kontrabanda. Bendradarbiaudamos jos keičiasi informacija. Atitinkamai Šalys aiškinasi galimybes stiprinti bendradarbiavimą regionų lygmeniu, laikydamosi 2003 m. Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos.

29 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, reguliariai palaikomas dialogas.

3 SKYRIUS

STATISTIKA

30 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja ir stiprina bendradarbiavimą statistikos srityje ir padeda siekti ilgalaikio tikslo – laiku teikti tarptautiniu mastu palyginamus ir patikimus statistinius duomenis. Tikimasi, kad darni, veiksminga ir profesionaliai nepriklausoma nacionalinė statistikos sistema suteiks Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos piliečiams, įmonėms ir sprendimus priimančioms subjektams svarbios informacijos ir jie galės priimti šia informacija tinkamai pagrįstus sprendimus. Nacionalinė statistikos sistema turi atitikti JT pagrindinius oficialiosios statistikos principus ir joje turi būti atsižvelgiama į ES statistikos srities *acquis*, įskaitant Europos statistikos praktikos kodeksą, kad nacionalinė statistika būtų rengiama pagal Europos normas ir standartus.

31 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant statistikos srityje siekiama:

- a) toliau stiprinti nacionalinės statistikos sistemos pajėgumus, įskaitant teisinį pagrindą, rengti kokybiškus duomenis ir metaduomenis, tobulinti sklaidos politiką ir patogų naudojimą, atsižvelgiant į viešojo ir privačiojo sektorių, akademinės bendruomenės ir kitų visuomenės grupių duomenų naudotojų poreikius;

- b) palaipsniui derinti Armėnijos Respublikos statistikos sistemą su Europos statistikos sistemoje taikomomis normomis ir praktika;
- c) glaudžiau suderinti duomenų teikimo nuostatas su Europos Sąjungos, atsižvelgiant į atitinkamų tarptautinių ir Europos metodų, įskaitant klasifikatorius, taikymą;
- d) stiprinti nacionalinės statistikos sistemos darbuotojų profesinius ir valdymo gebėjimus, kad jie lengviau taikytų Europos Sąjungos statistikos standartus ir padėtų plėtoti Armėnijos Respublikos statistikos sistemą;
- e) keistis patirtimi, susijusia su praktinės statistikos srities patirties vystymu, ir
- f) skatinti visų statistikos rengimo ir sklaidos procesų kokybės užtikrinimą ir valdymą.

32 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja Europos statistikos sistemoje, kurioje Eurostatas yra Europos Sąjungos statistikos tarnyba. Bendradarbiaujant užtikrinamas profesinis statistikos tarnybos nepriklausomumas ir Europos statistikos praktikos kodekso principų taikymas, o daugiausia dėmesio skiriama šioms sritims:

- a) demografinėi statistikai, įskaitant surašymus ir socialinę statistiką;
- b) žemės ūkio statistikai, įskaitant žemės ūkio surašymus;

- c) verslo statistikai, įskaitant verslo registrus ir administracinių šaltinių naudojimą statistikos tikslais;
- d) makroekonomikos statistikai, įskaitant nacionalines sąskaitas, užsienio prekybos, mokėjimų balanso ir tiesioginių užsienio investicijų statistiką;
- e) energetikos statistikai, įskaitant balansus;
- f) aplinkos statistikai;
- g) regioninei statistikai ir
- h) horizontaliajai veiklai įskaitant kokybės užtikrinimą ir valdymą, statistinius klasifikatorius, mokymą, sklaidą ir modernių informacinių technologijų naudojimą.

33 STRAIPSNIS

Šalys, *inter alia*, keičiasi informacija ir praktine patirtimi bei plėtoja bendradarbiavimą, atsižvelgdamos į patirtį, sukaupą pertvarkant statistikos sistemą pagal įvairias pagalbos programas. Pirmiausia siekiama toliau derintis su ES statistikos *acquis*, remiantis nacionaline Armėnijos Respublikos statistikos sistemos plėtojimo strategija ir atsižvelgiant į Europos statistikos sistemos plėtojimą. Rengiant statistinius duomenis daugiausia dėmesio skiriama dažnesniam administracinių registrų naudojimui ir statistinių tyrimų tobulinimui, kartu atsižvelgiant į poreikį mažinti statistinės atskaitomybės našta. Parengti duomenys turi būti tinkami naudoti formuojant ir stebint politiką pagrindinėse socialinio ir ekonominio gyvenimo srityse.

34 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, reguliariai palaikomas dialogas. Kiek įmanoma, Armėnijos Respublikai suteikiamos galimybės dalyvauti Europos statistikos sistemoje vykdomoje veikloje, įskaitant mokymus.

35 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublikos teisės aktų laipsniškas derinimas su ES statistikos *acquis* atliekamas remiantis Eurostato parengtu ir kasmet atnaujinamu statistinių reikalavimų rinkiniu, kurį Šalys laiko šio Susitarimo priedu.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE

1 SKYRIUS

TRANSPORTAS

36 STRAIPSNIS

Šalys:

- a) plečia ir stiprina bendradarbiavimą transporto srityje, kad padėtų vystyti darnias transporto sistemas;
- b) skatina veiksmingą ir saugų transportą, taip pat transporto sistemų įvairiarūšiškumą ir sąveikumą ir
- c) deda pastangas stiprinti pagrindines transporto jungtis tarp savo teritorijų.

37 STRAIPSNIS

Transporto srities bendradarbiavimas aprėpia šias sritis:

- a) darnios nacionalinės visų transporto rūšių politikos rengimas, visų pirma siekiant užtikrinti ekologiškas, veiksmingas ir saugias transporto sistemas ir skatinti įtraukti su transportu susijusius klausimus į kitas politikos sritis;
- b) konkrečių sektorių strategijų rengimas atsižvelgiant į nacionalinę kelių, geležinkelių, vidaus vandens kelių, jūrų, oro ir įvairiarūšio transporto politiką (įskaitant teisinius reikalavimus, taikomus techninės įrangos ir transporto parkų atnaujinimui, kad šie atitiktų aukščiausius tarptautinius standartus), įskaitant tų strategijų įgyvendinimo tvarkaraščius ir etapus, administracinę atsakomybę ir finansavimo planus;
- c) infrastruktūros politikos tobulinimas siekiant geriau nustatyti ir vertinti infrastruktūros projektus, susijusius su įvairiomis transporto rūšimis;
- d) finansavimo strategijų, kurios skirtos priežiūrai, pajėgumų suvaržymams ir trūkstamų jungčių infrastruktūrai, rengimas, taip pat privačiojo sektoriaus aktyvumo ir dalyvavimo transporto projektuose skatinimo;
- e) prisijungimas prie svarbių tarptautinių transporto organizacijų ir susitarimų, įskaitant procedūras, kuriomis siekiama užtikrinti, kad tarptautiniai transporto susitarimai ir konvencijos būtų griežtai įgyvendinami ir būtų veiksmingai užtikrinama, kad jie būtų vykdomi;

- f) bendradarbiavimas ir keitimasis informacija siekiant kurti ir tobulinti transporto technologijas, pavyzdžiui, intelektines transporto sistemas, ir
- g) skatinimas naudotis intelektinėmis transporto sistemomis ir informacinėmis technologijomis valdant ir eksploatuojant visų rūšių transportą, taip pat paramos įvairiarūšiškumui ir bendradarbiavimui naudojant kosmoso sistemas ir komercines taikmenas, kuriomis lengvinamas transportas.

38 STRAIPSNIS

1. Bendradarbiaujant taip pat siekiama gerinti keleivių ir prekių judėjimą, didinti transporto srautų tarp Armėnijos Respublikos, Europos Sąjungos ir trečiųjų regiono šalių sklandumą, skatinti atviras sienas ir judėjimą jas kertant, naikinant administracines, technines ir kitas kliūtis, gerinant esamų transporto tinklų veikimą ir plėtojant infrastruktūrą, visų pirma pagrindinių Šalis jungiančių tinklų.
2. Be kitų dalykų, bendradarbiaujant imamasi veiksmų sienų kirtimui lengvinti, atsižvelgiant į žemyninių šalių ypatumus, kaip nurodyta atitinkamuose tarptautiniuose dokumentuose.
3. Bendradarbiaujant, be kitų dalykų, keičiamasi informacija ir vykdoma bendra veikla:
 - a) regioniniu lygmeniu, visų pirma atsižvelgiant į pažangą, padarytą pagal regioninio bendradarbiavimo transporto srityje susitarimus, kaip antai dėl transporto koridoriaus Europa–Kaukazas–Azija (TRACECA), ir kitas tarptautinio lygmens transporto srities iniciatyvas, įskaitant susijusias su tarptautinėmis transporto organizacijomis ir tarptautiniais Šalių ratifikuotais susitarimais bei konvencijomis, ir

- b) įvairiose Europos Sąjungos transporto agentūrose, taip pat pagal Rytų partnerystę.

39 STRAIPSNIS

1. Siekiant užtikrinti prie abipusių komercinių poreikių pritaikytą Šalių tarpusavio oro transporto suderintą vystymąsi ir laipsnišką liberalizavimą, abipusio patekimo į oro transporto rinką sąlygos turėtų būti nustatomos pagal Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos bendrosios aviacijos erdvės susitarimą.
2. Prieš sudarydamos Bendrosios aviacijos erdvės susitarimą Šalys nesiima jokių priemonių arba veiksmų, kurie, palyginti su padėtimi iki šio Susitarimo įsigaliojimo, yra labiau ribojamieji arba diskriminaciniai.

40 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, bus reguliariai palaikomas dialogas.

41 STRAIPSNIS

1. Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su I priede nurodytais Europos Sąjungos aktais, laikydamasi to priedo nuostatų.

2. Reglamentavimas taip pat gali būti derinamas sudarant sektorių lygmens susitarimus.

2 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS ENERGETIKOS SRITYJE, ĮSKAITANT BRANDUOLINĖS SAUGOS KLAUSIMUS

42 STRAIPSNIS

1. Šalys bendradarbiauja energetikos klausimais, remdamosi partnerystės, abipusių interesų, skaidrumo ir nuspėjamumo principais. Bendradarbiaujant siekiama suderinti reglamentavimą toliau nurodytose energetikos sektoriaus srityse, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti saugios, aplinkai nekenksmingos ir prieinamos energijos tiekimą.
2. Bendradarbiaujama, *inter alia*, šiose srityse:
 - a) energetikos strategijos ir politika, įskaitant energetinio saugumo, energijos šaltinių ir elektros energijos gamybos įvairovės skatinimą;
 - b) energetinio saugumo didinimas, be kita ko, skatinant įvairinti energijos šaltinius ir maršrutus;
 - c) konkurencingų energijos rinkų kūrimas;
 - d) atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo ir efektyvaus ir taupaus energijos vartojimo skatinimas;

- e) regioninio bendradarbiavimo energetikos ir integracijos į regionines rinkas klausimais skatinimas;
- f) bendros reglamentavimo sistemos skatinimas, kad būtų lengviau prekiauti naftos produktais, elektros energija ir, galbūt, kitomis energetikos prekėmis ir sudaryti vienodas sąlygas branduolinės saugos srityje, siekiant aukšto lygio saugos ir saugumo;
- g) civilinės branduolinės energetikos sektorius, atsižvelgiant į Armėnijos Respublikos ypatybes ir visų pirma dėmesio skiriant aukšto lygio branduolinei saugai, remiantis Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) standartais ir Europos Sąjungos standartais ir praktika, kaip nurodyta toliau, ir aukšto lygio branduoliniam saugumui, remiantis tarptautinėmis gairėmis ir praktika. Bendradarbiavimas šioje srityje, be kitų dalykų, bus susijęs su:
 - i) keitimusi technologijomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais ir mokymais saugos, saugumo ir atliekų tvarkymo srityse, siekiant užtikrinti, kad branduolinės elektrinės veiktų saugiai;
 - ii) Mecamoro branduolinės elektrinės uždarymu ir saugiu jos eksploatacijos nutraukimu, pakankamai anksti priimant šių veiksmų gaires ar planą ir atsižvelgiant į poreikį pakeisti šią elektrinę nauju pajėgumu ir užtikrinti Armėnijos Respublikos energetinį saugumą ir darnaus vystymosi sąlygas;
- h) kainodaros politika, tranzitu ir transportu, visų pirma bendrąja sąnaudomis pagrįsta energijos išteklių perdavimo sistema, jei ir kada bus tinkama, ir, kai tinkama, tikslesnėmis nuostatomis, susijusiomis su prieiga prie angliavandenilių;

- i) reglamentavimo aspektų skatinimu, atsižvelgiant į pagrindinius energijos rinkos reguliavimo principus ir nediskriminacinę prieigą prie energijos tinklų ir infrastruktūros, taikant konkurencingus, skaidrius ir ekonomiškai efektyvius tarifus, taip pat tinkama ir nepriklausoma priežiūra;
- j) moksliniu ir techniniu bendradarbiavimu, įskaitant keitimąsi informacija, siekiant plėtoti ir gerinti energijos gamybos, transportavimo, tiekimo ir galutinio naudojimo technologijas, ypač daug dėmesio skiriant efektyvaus energijos vartojimo ir aplinkai nekenksmingoms technologijoms.

43 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, bus reguliariai palaikomas dialogas.

44 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su II priede nurodytais dokumentais, laikydamasi to priedo nuostatų.

3 SKYRIUS

APLINKA

45 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja ir stiprina bendradarbiavimą aplinkos srityje ir taip prisideda prie ilgalaikio tikslo – užtikrinti darnų vystymąsi ir ekologišką ekonomiką. Tikimasi, kad stipresnė aplinkos apsauga bus naudinga Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos piliečiams ir įmonėms, pavyzdžiui, pagerės visuomenės sveikata, bus saugomi gamtos ištekliai, padidės ekonomikos ir aplinkosaugos veiksmingumas, o taikant šiuolaikines ekologiškesnes technologijas gamybos modeliai taps tvaresni. Bendradarbiaujama paisant Šalių interesų, vadovaujantis lygybės ir abipusės naudos principais ir atsižvelgiant į Šalių tarpusavio priklausomybę aplinkos apsaugos srityje ir į šios srities daugiašalius susitarimus.

46 STRAIPSNIS

1. Bendradarbiaujant siekiama išsaugoti, apsaugoti, pagerinti ir atkurti aplinkos kokybę, apsaugoti žmonių sveikatą, tvariai naudoti gamtos išteklius ir skatinti tarptautinio lygmens priemones, kuriomis siekiama spręsti regionines ir pasaulines aplinkos problemas, be kita ko, šiose srityse:

- a) aplinkos valdymo ir horizontaliųjų klausimų, įskaitant strateginį planavimą, poveikio aplinkai vertinimą ir strateginį poveikio aplinkai vertinimą, švietimą ir mokymą, stebėseną ir aplinkos informacijos sistemas, tikrinimą ir vykdymo užtikrinimą, atsakomybę už žalą aplinkai, kovą su nusikaltimais aplinkai, tarpvalstybinį bendradarbiavimą, visuomenės galimybes gauti informacijos apie aplinką, dalyvauti priimant sprendimus ir taikyti veiksmingas administracines ir teismines ginčų nagrinėjimo procedūras;
 - b) oro kokybės;
 - c) vandens kokybės ir išteklių valdymo, įskaitant potvynių rizikos valdymą, vandens trūkumą ir sausras;
 - d) atliekų tvarkymo;
 - e) gamtos apsaugos, įskaitant miškus ir biologinės įvairovės išsaugojimą;
 - f) pramoninės taršos ir pavojų;
 - g) cheminių medžiagų tvarkymo.
2. Bendradarbiaujant taip pat siekiama įtraukti aplinkos klausimus į kitas politikos sritis.

47 STRAIPSNIS

Šalys, *inter alia*:

- a) keičiasi informacija ir praktine patirtimi;
- b) bendradarbiauja regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis, ypač dėl daugiašalių aplinkos susitarimų, kuriuos Šalys yra ratifikavusios, ir,
- c) kai tinkama, bendradarbiauja atitinkamose agentūrose.

48 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujama, *inter alia*, siekiant šių tikslų:

- a) parengti bendrąją nacionalinę Armėnijos Respublikos aplinkos srities strategiją, kurioje būtų:
 - i) planuojamos institucinės reformos (ir jų tvarkaraščiai) aplinkos teisės aktų įgyvendinimui ir vykdymui užtikrinti;
 - ii) nacionaliniu, regionų ir savivaldybių lygmenimis paskirstoma aplinkos administravimo kompetencija;
 - iii) numatytos sprendimų priėmimo ir sprendimų įgyvendinimo procedūros;

- iv) numatytos aplinkos klausimų įtraukimo į kitas politikos sritis skatinimo procedūros;
 - v) skatinamos žaliosios ekonomikos priemonės ir ekologinės inovacijos ir nustatomi reikiami žmogiškieji ir finansiniai ištekliai ir peržiūros procedūros, ir
- b) parengti konkretiems sektoriams skirtas Armėnijos Respublikos strategijas (taip pat aiškiai nustatyti šių strategijų įgyvendinimo tvarkaraščiai ir etapai, administracinė atsakomybė ir investicijų į infrastruktūrą ir technologijas finansavimo strategijos) dėl:
- i) oro kokybės;
 - ii) vandens kokybės ir išteklių valdymo;
 - iii) atliekų tvarkymo;
 - iv) biologinės įvairovės, gamtos išsaugojimo ir miškininkystės;
 - v) pramoninės taršos ir pavojų ir
 - vi) cheminių medžiagų.

49 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, bus reguliariai palaikomas dialogas.

50 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su III priede nurodytais Europos Sąjungos aktais ir tarptautiniais dokumentais, laikydamasi to priedo nuostatų.

4 SKYRIUS

KLIMATO POLITIKA

51 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja ir stiprina tarpusavio bendradarbiavimą kovos su klimato kaita srityje.

Bendradarbiaujama paisant Šalių interesų, vadovaujantis lygybės ir abipusės naudos principais ir atsižvelgiant į esamų dvišalių ir daugiašalių šios srities įsipareigojimų tarpusavio priklausomybę.

52 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant skatinama imtis priemonių vidaus, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis, be kita ko, dėl:

- a) klimato kaitos švelninimo;

- b) prisitaikymo prie klimato kaitos;
- c) klimato kaitos problemos sprendimo su rinka susijusiais ir su rinka nesusijusiais būdais;
- d) naujų, inovacinių, saugių ir tvarių mažo anglies dioksido kiekio ir prisitaikymo technologijų mokslinių tyrimų, technologinės plėtros, demonstravimo, diegimo, perdavimo ir sklaidos;
- e) klimato klausimų įtraukimo į bendrąją ir konkrečių sektorių politiką ir
- f) informuotumo didinimo, švietimo ir mokymo.

53 STRAIPSNIS

- 1. Šalys, *inter alia*:
 - a) keičiasi informacija ir praktine patirtimi;
 - b) vykdo bendrą mokslinių tyrimų veiklą ir keičiasi informacija apie švaresnes ir ekologiškas technologijas;
 - c) vykdo bendrą veiklą regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis, be kita ko, susijusią su daugiašaliais aplinkos susitarimais, kuriuos Šalys yra ratifikavusios, kaip antai 1992 m. Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ir 2015 m. Paryžiaus susitarimu, ir, kai tinkama, vykdydamos bendrą veiklą atitinkamose agentūrose.

2. Šalys ypač daug dėmesio skiria tarpvalstybiniais klausimams ir regioniniam bendradarbiavimui.

54 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujama, *inter alia*, siekiant šių tikslų:

- a) priimti Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo priemonės, remiantis šiame Susitarime nustatytais principais;
- b) priimti priemonės, kuriomis būtų stiprinami gebėjimai imtis efektyvių su klimatu susijusių veiksmų;
- c) parengti bendrąją klimato strategiją ir ilgalaikio klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos veiksmų planą;
- d) parengti pažeidžiamumo ir prisitaikymo vertinimus;
- e) parengti mažo anglies dioksido kiekio technologijų plėtojimo planą;
- f) parengti ir įgyvendinti ilgalaikės klimato kaitos švelninimo mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį priemonės;
- g) parengti pasirengimo prekiauti apyvartiniais anglies dvideginio taršos leidimais priemonės;
- h) parengti technologijų perdavimo skatinimo priemonės;

- i) parengti klimato klausimų įtraukimo į konkrečius sektoriams skirtą politiką priemones ir
- j) parengti priemones, susijusias su ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir fluorintomis dujomis.

55 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, bus reguliariai palaikomas dialogas.

56 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su IV priede nurodytais Europos Sąjungos aktais ir tarptautiniais dokumentais, laikydamasi to priedo nuostatų.

5 SKYRIUS

PRAMONĖS IR ĮMONIŲ POLITIKA

57 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja ir stiprina bendradarbiavimą pramonės ir įmonių politikos srityje, taip gerindamos verslo aplinką visiems ekonominės veiklos vykdytojams ir ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI). Sustiprintas bendradarbiavimas turėtų padėti gerinti administracinę ir reglamentavimo sistemą tiek Europos Sąjungos, tiek Armėnijos Respublikos įmonėms, veikiančioms Europos Sąjungoje ir Armėnijos Respublikoje, ir turėtų būti pagrįstas Europos Sąjungos MVI ir pramonės politika, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažįstamus šios srities principus ir praktiką.

58 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja siekdamos:

- a) įgyvendinti MVI plėtros strategijas pagal Europos iniciatyvos „Small Business Act“ principus ir stebėti įgyvendinimo procesą reguliariai teikiant ataskaitas ir palaikant dialogą. Bendradarbiaujant taip pat bus skiriama daug dėmesio mikroįmonėms ir amatų įmonėms, labai svarbioms tiek Europos Sąjungos, tiek Armėnijos Respublikos ekonomikai;

- b) keičiantis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais sukurti geresnes pagrindines sąlygas ir taip padėti didinti konkurencingumą. Bendradarbiaujant bus atsižvelgiama į struktūrinių pokyčių valdymą (restruktūrizavimą) ir aplinkos bei energetikos klausimus, kaip antai energijos vartojimo efektyvumą ir švaresnę gamybą;
- c) supaprastinti ir racionalizuoti taisykles ir reglamentavimo praktiką, ypač daug dėmesio skiriant keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su reglamentavimo būdais, įskaitant Europos Sąjungos principus;
- d) skatinti inovacijų politikos plėtrą keičiantis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros komerciniu pritaikymu (įskaitant paramos priemones technologijomis grindžiamoms naujai įsteigtoms įmonėms), klasterių plėtra ir galimybėmis gauti finansavimą;
- e) skatinti Europos Sąjungos įmones ir Armėnijos Respublikos įmones, taip pat šias įmones ir Europos Sąjungos bei Armėnijos Respublikos valdžios institucijas palaikyti glaudesnius ryšius;
- f) remti eksporto skatinimo veiklą Armėnijos Respublikoje;
- g) skatinti verslui palankesnę aplinką ir taip didinti augimo potencialą ir investicijų galimybes ir
- h) lengvinti tam tikrų Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos pramonės sektorių modernizavimą ir restruktūrizavimą.

59 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, bus reguliariai palaikomas dialogas. Dialoge taip pat dalyvaus Europos Sąjungos įmonių ir Armėnijos Respublikos įmonių atstovai.

6 SKYRIUS

BENDROVIŲ TEISĖ, APSKAITA, AUDITAS IR ĮMONIŲ VALDYMAS

60 STRAIPSNIS

1. Šalys pripažįsta, kad veikiančiai rinkos ekonomikai bei nuspėjamai ir skaidriai verslo aplinkai užtikrinti yra svarbu, kad būtų nustatytos veiksmingos bendrovių teisės, įmonių valdymo, apskaitos ir audito taisyklės ir praktika, ir pabrėžia, kad šiose srityse svarbu skatinti derinti reglamentavimą.
2. Šalys bendradarbiauja šiais klausimais:
 - a) keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais, kaip užtikrinti skaidrų ir paprastą prieigą prie informacijos apie registruotų bendrovių struktūrą ir atstovavimą būdą;

- b) tolesnis įmonių valdymo politikos plėtojimas pagal tarptautinius standartus, visų pirma EBPO standartus;
- c) tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) įgyvendinimas ir nuoseklus taikymas tvarkant listinguojamų bendrovių konsoliduotąsias sąskaitas;
- d) auditorių ir apskaitininkų profesijų reglamentavimas ir priežiūra;
- e) tarptautiniai audito standartai ir Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC) etikos kodeksas, siekiant kelti auditorių profesinį lygį ir užtikrinti, kad profesinės ir audito organizacijos bei auditoriai laikytųsi standartų ir etikos normų.

7 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS BANKININKYSTĖS, DRAUDIMO IR KITŲ FINANSINIŲ PASLAUGŲ SRITYJE

61 STRAIPSNIS

Šalys sutaria, kad veiksmingi teisės aktai ir praktika yra svarbūs ir susitaria bendradarbiauti finansinių paslaugų srityje, siekdamos:

- a) tobulinti finansinių paslaugų reglamentavimą;

- b) užtikrinti veiksmingą ir tinkamą investuotojų ir finansinių paslaugų vartotojų apsaugą;
- c) prisidėti prie pasaulinės finansų sistemos stabilumo ir vientisumo;
- d) skatinti įvairius finansų sistemos dalyvius, įskaitant reguliavimo ir priežiūros institucijas, bendradarbiauti;
- e) skatinti taikyti nepriklausomą ir veiksmingą priežiūrą.

8 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS INFORMACINĖS VISUOMENĖS KLAUSIMAIS

62 STRAIPSNIS

Šalys skatina bendradarbiauti plėtojant informacinę visuomenę, kad piliečiai ir įmonės turėtų galimybę plačiai naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis (toliau – IRT) ir gautų geresnės kokybės paslaugas už prieinamą kainą. Bendradarbiaujant turėtų būti siekiama palengvinti prieigą prie elektroninių ryšių rinkų, skatinti konkurenciją ir investicijas šiame sektoriuje.

63 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujama, *inter alia*, siekiant šių tikslų:

- a) keistis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais dėl nacionalinių informacinės visuomenės strategijų įgyvendinimo, įskaitant, *inter alia*, iniciatyvas, kuriomis siekiama skatinti plačiąjuosčio ryšio prieigą, gerinti tinklo saugumą ir plėtoti elektronines viešąsias paslaugas;
- b) keistis informacija, geriausios praktikos pavyzdžiais ir patirtimi, siekiant skatinti parengti išsamią elektroninių ryšių reglamentavimo sistemą ir visų pirma sustiprinti nacionalinės nepriklausomos reguliavimo institucijos administracinius gebėjimus, skatinti geriau naudoti spektro išteklius ir skatinti Armėnijos Respublikos tinklų tarpusavio sąveikumą ir sąveikumą su Europos Sąjungos tinklais.

64 STRAIPSNIS

Šalys skatina Europos Sąjungos reguliavimo institucijų ir Armėnijos Respublikos nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiavimą elektroninių ryšių srityje.

65 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su V priede nurodytais Europos Sąjungos aktais ir tarptautiniais dokumentais, laikydamasi to priedo nuostatų.

9 SKYRIUS

TURIZMAS

66 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja turizmo srityje siekdamos aktyviau vystyti konkurencingą ir darnią turizmo pramonę, kuri būtų ekonomikos augimo, įgalėjimo, užimtumo ir užsienio valiutų šaltinis.

67 STRAIPSNIS

Dvišalis, regioninis ir Europos lygmens bendradarbiavimas grindžiamas šiais principais:

- a) vietos bendruomenių vientisumo ir interesų puoselėjimo, ypač kaimo vietovėse;
- b) kultūros paveldo svarba ir
- c) teigiamos turizmo ir aplinkos išsaugojimo sąveikos.

68 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant daugiausia dėmesio skiriama šiems aspektams:

- a) keitimuisi informacija, geriausios praktikos pavyzdžiais bei patirtimi ir praktine patirtimi, be kita ko, susijusia su inovacinėmis technologijomis;
- b) viešiesiems, privatiems ir bendruomenių interesams atstovaujančių subjektų strateginės partnerystės kūrimui, siekiant užtikrinti darnų turizmo vystymą;
- c) turizmo produktų ir rinkų, infrastruktūros, žmogiškųjų išteklių ir institucinių struktūrų skatinimui ir vystymui bei kliūčių turizmo paslaugoms nustatymui ir šalinimui;
- d) veiksmingos politikos ir strategijų rengimui ir įgyvendinimui, įskaitant atitinkamus teisinius, administracinius ir finansinius aspektus;
- e) mokymui ir gebėjimų stiprinimui turizmo srityje, siekiant gerinti paslaugų teikimo standartus, ir
- f) turizmo bendruomenių lygmeniu vystymui ir skatinimui.

69 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, bus reguliariai palaikomas dialogas.

10 SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIS IR KAIMO PLĖTRA

70 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja siekdamos skatinti žemės ūkio ir kaimo plėtrą, visų pirma laipsniškai derindamos politiką ir teisės aktus.

71 STRAIPSNIS

Bendradarbiaudamos žemės ūkio ir kaimo plėtros srityje Šalys, *inter alia*, siekia šių tikslų:

- a) lengvinti tarpusavio supratimą apie žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką;
- b) stiprinti politikos planavimo, vertinimo ir įgyvendinimo administracinius gebėjimus centriniu ir vietos lygmenimis, laikantis Europos Sąjungos taisyklių ir geriausios praktikos;
- c) skatinti žemės ūkio gamybos modernizavimą ir tvarumą;
- d) dalytis kaimo plėtros politikos žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, siekdamos skatinti kaimo vietovių gyventojų socialinę ir ekonominę gerovę;

- e) gerinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą, rinkų našumą ir skaidrumą;
- f) skatinti taikyti kokybės politiką ir jos kontrolės sistemas, ypač geografines nuorodas ir ekologinį ūkininkavimą;
- g) skleisti žinias ir skatinti žemės ūkio gamintojų neformalų ugdymą ir
- h) labiau derinti tarptautinėse organizacijose, kurių narės yra abi Šalys, sprendžiamus klausimus.

11 SKYRIUS

ŽUVININKYSTĖ IR JŪRŲ VALDYMAS

72 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja abipusiškai svarbiais klausimais, susijusiais su žuvininkyste ir jūrų valdymu, ir atitinkamai artimiau bendradarbiauja dvišaliu ir daugiašaliu lygmenimis žuvininkystės srityje.

73 STRAIPSNIS

Šalys imasi bendrų veiksmų, keičiasi informacija ir teikia paramą viena kitai, siekdamos skatinti:

- a) atsakingą žvejybą ir žuvininkystės valdymą pagal darnaus vystymosi principus, kad būtų išsaugota gera žuvų išteklių ir ekosistemų būklė, ir
- b) bendradarbiavimą atitinkamose daugiašalėse ir tarptautinėse organizacijose, atsakingose už gyvųjų vandens išteklių išsaugojimą, visų pirma stiprinant tinkamas tarptautines stebėsenos ir teisėsaugos priemones.

74 STRAIPSNIS

Šalys remia iniciatyvas, kaip antai keitimosi patirtimi ir paramos teikimo, kad būtų užtikrintas darnios žuvininkystės politikos įgyvendinimas, įskaitant šias sritis:

- a) žuvininkystės ir akvakultūros išteklių valdymo;
- b) žvejybos veiklos tikrinimo ir kontrolės;
- c) duomenų apie žvejybos laimikį ir iškrovimą, taip pat biologinių ir ekonominių duomenų rinkimo;
- d) rinkų veiksmingumo gerinimo, visų pirma remiant gamintojų organizacijas, teikiant informaciją vartotojams ir užtikrinant rinkodaros standartus ir atsekamumą;
- e) darnaus vietovių su ežero pakrante arba tvenkiniais ar upės žiotimis, kuriose daug žmonių dirba žuvininkystės sektoriuje, vystymosi ir

- f) institucijų keitimosi patirtimi, susijusia su darnios akvakultūros teisės aktais ir jų praktiniu įgyvendinimu natūraliuose vandens telkiniuose ir dirbtiniuose ežeruose.

75 STRAIPSNIS

Atsižvelgdamos į bendradarbiavimą žuvininkystės, transporto, aplinkos ir kitose su jūra susijusiose politikos srityse, Šalys, kai tinkama, taip pat bendradarbiauja ir teikia abipusę paramą jūrų reikalais, visų pirma atitinkamuose regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose aktyviai remdamos integruotą požiūrį į jūrų reikalus ir gerą valdymą.

12 SKYRIUS

KASYBA

76 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja ir stiprina bendradarbiavimą kasybos ir žaliavų gavybos srityse, siekdamos skatinti tarpusavio supratimą, gerinti verslo aplinką, keistis informacija ir bendradarbiauti ne energetikos klausimais, visų pirma susijusiais su metalo rūdų ir pramoninių mineralų kasyba.

77 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja siekdamos:

- a) keistis informacija apie savo kasybos ir žaliavų sektorių raidą;
- b) keistis informacija dėl klausimų, susijusių su prekyba žaliavomis, kad paskatintų dvišalius mainus;
- c) keistis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su kasybos pramonės šakų darniu vystymusi, ir
- d) keistis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su kasybos pramonės šakų srities mokymu, įgūdžiais ir sauga.

13 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS MOKSLINIŲ TYRIMŲ, TECHNOLOGINĖS PLĖTROS IR INOVACIJŲ SRITYJE

78 STRAIPSNIS

Šalys skatina bendradarbiavimą visose civilinių mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų srityse, remdamosi abipusės naudos principu ir tinkama ir veiksminga intelektinės nuosavybės teisių apsauga.

79 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant pagal 78 straipsnį:

- a) palaikomas politinis dialogas ir keičiamasi mokslinė ir technologinė informacija;
- b) lengvinamos tinkamos galimybės dalyvauti atitinkamose Šalių programose;
- c) imamasi iniciatyvų didinti mokslinių tyrimų pajėgumus ir Armėnijos Respublikos mokslinių tyrimų subjektams aktyviau dalyvauti Europos Sąjungos mokslinių tyrimų bendrojoje programoje;
- d) skatinama vykdyti bendrus mokslinių tyrimų projektus visose mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse;
- e) rengiami abiejų Šalių mokslininkų, tyrėjų ir kitų mokslinių tyrimų ir inovacijų veikloje dalyvaujančių mokslinių darbuotojų mokymai ir judumo programos;
- f) laikantis taikytinų teisės aktų lengvinamas laisvas mokslinių darbuotojų, dalyvaujančių veikloje pagal šį Susitarimą, judėjimas ir tarpvalstybinis prekių, skirtų naudoti tokioje veikloje, judėjimas ir
- g) remiantis abipusiu sutarimu, vykdomas kitų formų bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje.

80 STRAIPSNIS

Vykdam šią bendradarbiavimo veiklą reikėtų siekti sąveikos su Tarptautinio mokslo ir technologijų centro (TMTC) finansuojama veikla ir kita veikla, įgyvendinama finansiškai bendradarbiaujant Europos Sąjungai ir Armėnijos Respublikai, kaip nustatyta VII antraštinės dalies 1 skyriuje.

14 SKYRIUS

VARTOTOJŲ APSAUGA

81 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja siekdamos užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą ir jų vartotojų apsaugos sistemų tarpusavio suderinamumą.

82 STRAIPSNIS

Šio skyriaus tikslais bendradarbiaujant gali būti:

- a) siekiama derinti Armėnijos Respublikos vartotojų teisės aktus su atitinkamais Europos Sąjungos teisės aktais, vengiant sudaryti kliūčių prekybai;
- b) skatinama keistis informacija apie vartotojų apsaugos sistemas, įskaitant vartotojų teisės aktus ir jų vykdymo užtikrinimą, vartotojų gaminių saugą, informacijos mainų sistemas, vartotojų švietimą, įgalėjimą ir žalos atlyginimą;
- c) rengiami administracijų darbuotojų ir kitų vartotojų interesų atstovų mokymai ir
- d) skatinama vystyti nepriklausomas vartotojų asociacijas ir palaikyti vartotojų atstovų tarpusavio ryšius.

83 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su VI priede nurodytais Europos Sąjungos aktais ir tarptautiniais dokumentais, laikydamasi to priedo nuostatų.

15 SKYRIUS

UŽIMTUMAS, SOCIALINĖ POLITIKA IR LYGIOS GALIMYBĖS

84 STRAIPSNIS

Šalys stiprina tarpusavio dialogą ir bendradarbiavimą, kad skatintų Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) deramo darbo darbotvarkę, užimtumo politiką, sveikatą ir saugą darbe, socialinį dialogą, socialinę apsaugą, socialinę įtrauktį, lyčių lygybę ir nediskriminavimą, ir taip prisideda prie naujų ir geresnių darbo vietų kūrimo, skurdo mažinimo, didesnės socialinės sanglaudos, darnaus vystymosi ir geresnės gyvenimo kokybės siekių.

85 STRAIPSNIS

Keičiantis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais gali būti bendradarbiaujama pasirinktais klausimais iš toliau nurodytų sričių:

- a) skurdo mažinimas ir socialinės sanglaudos didinimas;

- b) užimtumo politika, siekiant sukurti daugiau ir geresnių darbo vietų su deramomis darbo sąlygomis ir mažinti neoficialią ekonomiką ir neoficialų užimtumą;
- c) aktyvių darbo rinkos priemonių ir veiksmingų užimtumo tarnybų skatinimas, kad darbo rinkos būtų modernesnės ir pritaikytos darbo rinkos poreikiams;
- d) įtraukesnių darbo rinkų ir socialinio saugumo sistemų, į kurias būtų įtraukti palankių sąlygų neturintys asmenys, įskaitant neįgaliuosius ir mažumų atstovus, skatinimas;
- e) lygios galimybės ir nediskriminavimas, siekiant stiprinti lyčių lygybę, užtikrinti moterims ir vyrams lygias galimybes ir kovoti su diskriminavimu dėl lyties, rasės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar lytinės orientacijos;
- f) socialinė politika, siekiant didinti socialinės apsaugos lygį ir modernizuoti socialinės apsaugos sistemas – gerinti jų kokybę, prieinamumą ir finansinį tvarumą;
- g) socialinių partnerių dalyvavimo stiprinimas ir socialinio dialogo skatinimas, įskaitant priemones, kuriomis būtų stiprinami visų susijusių suinteresuotųjų subjektų pajėgumai;
- h) sveikatos ir saugos darbe skatinimas ir
- i) įmonių socialinės atsakomybės skatinimas.

86 STRAIPSNIS

Šalys skatina visus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas ir ypač socialinius partnerius, dalyvauti formuojant Armėnijos Respublikos politiką, vykdant reformas joje ir Šalims bendradarbiaujant pagal šį Susitarimą.

87 STRAIPSNIS

Šalys siekia aktyviau bendradarbiauti užimtumo ir socialinės politikos klausimais visuose atitinkamuose regioniniuose, daugiašaliuose ir tarptautiniuose forumuose ir organizacijose.

88 STRAIPSNIS

Šalys skatina įmonių socialinę atsakomybę, atskaitomybę ir atsakingą verslo praktiką, kaip numatyta EBPO rekomendacijose daugiašalėms įmonėms, JT Pasauliniame susitarime, TDO trišalėje deklaracijoje dėl principų, susijusių su tarptautinio verslo įmonėmis ir socialine politika, ir ISO 26000.

89 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, reguliariai palaikomas dialogas.

90 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su VII priede nurodytais Europos Sąjungos aktais ir tarptautiniais dokumentais, laikydamasi to priedo nuostatų.

16 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS SVEIKATOS SRITYJE

91 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja tarpusavio bendradarbiavimą visuomenės sveikatos srityje, kad keltų žmonių sveikatos apsaugos lygį, vadovaudamosi bendromis sveikatos apsaugos srities vertybėmis ir principais, ir sutardamos, kad tai yra būtina darnaus vystymosi ir ekonomikos augimo sąlyga.

92 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant sprendžiami užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės klausimai, be kita ko, keičiantis sveikatos srities informacija, skatinant laikytis požiūrio, kad sveikatos aspektus reikia įtraukti į visas politikas sritis, bendradarbiaujant su tarptautinėmis organizacijomis, visų pirma Pasaulio sveikatos organizacija, ir skatinant įgyvendinti tarptautinius sveikatos srities susitarimus, kaip antai 2003 m. Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją ir Tarptautinės sveikatos priežiūros taisykles.

17 SKYRIUS

ŠVIETIMAS, MOKYMAS IR JAUNIMAS

93 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja švietimo ir mokymo srityje, siekdamos intensyviau bendradarbiauti ir palaikyti dialogą, kad suderintų Armėnijos Respublikos švietimo ir mokymo sistemas su Europos Sąjungos politika ir praktika. Šalys bendradarbiauja skatindamos mokymąsi visą gyvenimą, bendradarbiavimą ir skaidrumą visais švietimo ir mokymo lygiais, ypač daug dėmesio skirdamos profesiniam ir aukštajam mokslui.

94 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant švietimo ir mokymo srityje ypač daug dėmesio skiriama, *inter alia*, šiems siekiams:

- a) skatinti mokymąsi visą gyvenimą – esminį ekonomikos augimo ir naujų darbo vietų kūrimo veiksnį, leidžiantį piliečiams visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime;
- b) modernizuoti švietimo ir mokymo sistemas, įskaitant viešojo sektoriaus (valstybės tarnybos) darbuotojų mokymo sistemas, gerinti kokybę, aktualumą ir prieinamumą visais švietimo etapais – nuo ankstyvojo ugdymo ir priežiūros iki tretinio mokslo;
- c) skatinti konvergenciją ir suderintas aukštojo mokslo reformas, laikantis Europos Sąjungos aukštojo mokslo darbotvarkės ir Europos aukštojo mokslo erdvės (Bolonijos procesas) nuostatų;

- d) stiprinti tarptautinį akademinį bendradarbiavimą, aktyvesnį dalyvavimą Europos Sąjungos bendradarbiavimo programose ir didesnę studentų ir mokytojų judumą;
- e) skatinti mokytis užsienio kalbų;
- f) parengti nacionalinę kvalifikacijų sandarą ir taip pagerinti kvalifikacijų ir kompetencijų skaidrumą ir pripažinimą Europos informacijos centrų tinklo ir nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų (ENIC NARIC) bendruomenėje, kurios veiklos principai suderinti su Europos kvalifikacijų sandara;
- g) aktyviau bendradarbiauti toliau plėtojant profesinį švietimą ir mokymą, atsižvelgiant į Europos Sąjungos geriausios praktikos pavyzdžius, ir
- h) didinti supratimą ir gilinti žinias apie Europos integracijos procesą, stiprinti akademinį dialogą dėl ES ir Rytų partnerystės ryšių ir dalyvavimą atitinkamose Europos Sąjungos programose, įskaitant susijusias su valstybės tarnyba.

95 STRAIPSNIS

Šalys susitaria bendradarbiauti jaunimo klausimais, siekdamos:

- a) stiprinti bendradarbiavimą ir mainus jaunimo politikos ir jaunimo bei jaunų darbuotojų neformalaus ugdymo srityje;
- b) lengvinti aktyvų viso jaunimo dalyvavimą visuomenės procesuose;

- c) remti jaunimo ir jaunų darbuotojų judumą kaip kultūrų dialogo ir žinių, įgūdžių ir kompetencijos įgijimo už formalaus ugdymo sistemų ribų priemonę, be kita ko, įgyvendinant savanorystės programas, ir
- d) skatinti jaunimo organizacijas bendradarbiauti ir remti pilietinę visuomenę.

18 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS KULTŪROS SRITYJE

96 STRAIPSNIS

Šalys skatins kultūrinį bendradarbiavimą remdamosi 2005 m. Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) konvencijoje dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo įtvirtintais principais. Šalys sieks reguliariai palaikyti dialogą abipusiškai svarbiomis temomis, įskaitant kultūros industrijų vystymą Europos Sąjungoje ir Armėnijos Respublikoje. Šalims bendradarbiaujant bus skatinamas kultūrų dialogas, pavyzdžiui, dalyvaujant Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos kultūros sektoriui ir pilietinei visuomenei.

97 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant daugiausia dėmesio bus skiriama, *inter alia*:

- a) kultūros srities bendradarbiavimui ir mainams;

- b) meno ir menininkų judumui ir kultūros sektoriaus gebėjimų stiprinimui;
- c) kultūrų dialogui;
- d) dialogui kultūros politikos klausimais;
- e) programai „Kūrybiška Europa“ ir
- f) bendradarbiavimui tarptautiniuose forumuose, kaip antai UNESCO ir Europos Taryboje, siekiant skatinti kultūrų įvairovę, saugoti kultūros ir istorinį paveldą bei pripažinti jo vertę.

19 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS AUDIOVIZUALINIAIS KLAUSIMAIS IR ŽINIASKLAIDOS SRITYJE

98 STRAIPSNIS

Šalys skatins bendradarbiavimą audiovizualiniais klausimais. Bendradarbiaujant stiprinami Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos audiovizualinės pramonės sektoriai, visų pirma mokant specialistus ir keičiantis informacija.

99 STRAIPSNIS

1. Šalys reguliariai palaiko dialogą dėl audiovizualinių klausimų ir žiniasklaidos politikos, ir bendradarbiauja, kad sustiprintų žiniasklaidos nepriklausomumą ir profesionalumą bei ryšius su Europos Sąjungos žiniasklaida, laikydamosi atitinkamų Europos standartų, įskaitant Europos Tarybos standartus ir 2005 m. UNESCO konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo.
2. Bendradarbiaujant būtų galima, *inter alia*, įtraukti žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų mokymo klausimą ir paramą žiniasklaidai.

100 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant daugiausia dėmesio bus skiriama, *inter alia*:

- a) dialogui dėl audiovizualinių klausimų ir žiniasklaidos politikos;
- b) bendradarbiavimui tarptautiniuose forumuose (kaip antai UNESCO ir PPO) ir
- c) bendradarbiavimui audiovizualinių klausimų ir žiniasklaidos srityje, įskaitant kiną.

20 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS SPORTO IR FIZINĖS VEIKLOS SRITYJE

101 STRAIPSNIS

Šalys, visų pirma keisdamosi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, skatina bendradarbiavimą sporto ir fizinės veiklos srityje, siekdamos skatinti Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos visuomenę gyventi sveikai, diegti gero valdymo principus ir sporto socialines ir švietimo vertybes, siekdamos kovoti su sportui kylančiomis grėsmėmis, kaip antai dopingu, susitarimais dėl varžybų baigties, rasizmu ir smurtu.

21 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS PILIETINĖS VISUOMENĖS KLAUSIMAIS

102 STRAIPSNIS

Šalys pradeda dialogą dėl bendradarbiavimo pilietinės visuomenės klausimais, siekdamos šių tikslų:

- a) stiprinti ryšius ir keitimąsi informacija ir patirtimi tarp visų Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos pilietinės visuomenės sektorių;

- b) užtikrinti, kad Europos Sąjungoje būtų plačiau žinoma ir geriau suprantama Armėnijos Respublika, jos istorija ir kultūra, ypač tarp pilietinės visuomenės organizacijų valstybėse narėse, siekiant, kad būtų geriau žinoma apie būsimų santykių teikiamas galimybes ir problemines sritis, ir
- c) užtikrinti, kad Armėnijos Respublikoje būtų plačiau žinoma ir geriau suprantama Europos Sąjunga, ypač tarp Armėnijos Respublikos pilietinės visuomenės organizacijų, skiriant, be kita ko, dėmesio Europos Sąjungos pamatinėms vertybėms, politikai ir veikimui.

103 STRAIPSNIS

1. Šalys skatina abiejų Šalių pilietinės visuomenės suinteresuotųjų subjektų dialogą ir bendradarbiavimą, kaip neatsiejamą Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos santykių dalį.
2. Šiuo dialogu ir bendradarbiavimu siekiama:
 - a) užtikrinti, kad pilietinė visuomenė būtų įtraukta į Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos santykius;
 - b) stiprinti pilietinės visuomenės dalyvavimą priimant sprendimus, visų pirma pradedant atvirą, skaidrų ir reguliarių valdžios institucijų ir atstovavimo asociacijų bei pilietinės visuomenės dialogą;

- c) įvairiai lengvinti institucijų stiprinimą ir pilietinės visuomenės organizacijų įtvirtinimą, pavyzdžiui, remiant propagavimą, kuriant neformalius ir formalius tinklus, keičiantis vizitais ir praktiniais seminarais, visų pirma siekiant tobulinti pilietinės visuomenės teisinę sistemą, ir
- d) sudaryti galimybes abiejų šalių pilietinės visuomenės atstovams susipažinti su kitos šalies pilietinių ir socialinių partnerių konsultacijų ir dialogo procesu, visų pirma siekiant dar labiau įtraukti pilietinę visuomenę į Armėnijos Respublikos viešosios politikos formavimo procesą.

104 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, Šalys reguliariai palaikys dialogą.

22 SKYRIUS

REGIONINĖ PLĖTRA, VALSTYBIŲ IR REGIONŲ BENDRADARBIAVIMAS

105 STRAIPSNIS

1. Šalys skatina tarpusavio supratimą ir dvišalį bendradarbiavimą regioninės politikos srityje tokiais klausimais kaip regioninės plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo būdai, daugiapakopis valdymas ir partnerystė, ypač daug dėmesio skirdamos nepalankių vietovių vystymui ir teritoriniam bendradarbiavimui ir siekdamos sukurti ryšių kanalus ir stiprinti nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijų, socialinių ir ekonominių subjektų bei pilietinės visuomenės keitimąsi informacija ir patirtimi.
2. Šalys visų pirma bendradarbiauja siekdamos suderinti Armėnijos Respublikos praktiką su šiais principais:
 - a) daugiapakopio valdymo, turinčio poveikio centriniam, regioniniam ir vietos lygmenims, stiprinimas, ypač daug dėmesio skiriant būdams labiau įtraukti regionų ir vietos suinteresuotuosius subjektus;
 - b) visų regioninės plėtros dalyvių partnerystės konsolidavimas ir
 - c) bendras finansavimas Šalių, dalyvaujančių įgyvendinant regioninės plėtros programas ir projektus, finansiniais įnašais.

106 STRAIPSNIS

1. Šalys remia ir stiprina vietos ir regioninių valdžios institucijų dalyvavimą bendradarbiaujant regioninės politikos klausimais, įskaitant tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir susijusias valdymo struktūras, siekdamas aktyviau bendradarbiauti kuriant palankią teisės aktų sistemą, taikyti ir plėtoti gebėjimų stiprinimo priemones ir skatinti stiprinti tarpvalstybinius ir regioninius ekonominius ir verslo tinklus.
2. Šalys bendradarbiaudamos konsoliduos Armėnijos Respublikos institucijų, kurių veikla susijusi su regionine plėtra ir žemės naudojimo planavimu, institucinius ir praktinius gebėjimus, *inter alia*, šiais veiksmais:
 - a) gerindamos institucijų veiklos koordinavimą, visų pirma centrinės ir vietos administracijos vertikalią ir horizontalią sąveiką rengiant ir įgyvendinant regioninę politiką;
 - b) plėtodamos regioninių ir vietos valdžios institucijų gebėjimus skatinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą, atsižvelgiant į Europos Sąjungos taisykles ir praktiką, ir
 - c) dalydamosi žiniomis, informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su regioninės plėtros politika, kad būtų skatinama vietos bendruomenių ekonominė gerovė ir vienodas regionų vystymasis.

107 STRAIPSNIS

1. Šalys stiprina ir skatina tarpvalstybinį bendradarbiavimą kitose srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas, *inter alia*, transporto, energetikos, aplinkos, ryšių tinklų, kultūros, švietimo, turizmo ir sveikatos.
2. Šalys ragina savo regionus aktyviau bendradarbiauti tarpusavyje įgyvendinant tarptautines ir tarpregionines programas, skatina Armėnijos Respublikos regionus dalyvauti Europos regioninėse struktūrose bei organizacijose ir jų ekonominį ir institucinį vystymąsi, įgyvendindamos abipusiškai svarbius projektus.
3. 2 dalyje nurodytų veiksmų bus imamasi:
 - a) tęsiant teritorinį bendradarbiavimą su Europos regionais (be kita ko, įgyvendinant tarptautines ir tarpvalstybines programas);
 - b) bendradarbiaujant pagal Rytų partnerystės programą, bendradarbiaujant su Europos Sąjungos įstaigomis, įskaitant Regionų komitetą, ir dalyvaujant įvairiuose Europos regioniniuose projektuose ir iniciatyvose, ir
 - c) *inter alia*, bendradarbiaujant su Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetu (EESRK) ir Europos teritorinio planavimo stebėjimo tinklu (ESPON).

108 STRAIPSNIS

Dėl klausimų, kuriems taikomas šis skyrius, bus reguliariai palaikomas dialogas.

23 SKYRIUS

CIVILINĖ SAUGA

109 STRAIPSNIS

Šalys plėtoja ir stiprina tarpusavio bendradarbiavimą gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių srityje. Bendradarbiaujama paisant Šalių interesų, vadovaujantis lygybės ir abipusės naudos principais ir atsižvelgiant į Šalių šios srities ir daugiašalės šios srities veiklos tarpusavio sąsajas.

110 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo tikslai – gerinti gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevenciją, pasirengimą joms ir reagavimą į jas.

111 STRAIPSNIS

Šalys, *inter alia*, keičiasi informacija ir praktine patirtimi ir dvišaliu pagrindu ir (arba) pagal daugiašales programas vykdo bendrą veiklą. Bendradarbiaujama gali būti, *inter alia*, įgyvendinant Šalių tarpusavio konkrečius civilinės saugos srities susitarimus ir (arba) administracinius susitarimus. Šalys gali kartu nuspręsti parengti konkrečias gaires ir (arba) darbo planus, skirtus veiklai, kurią svarstoma ar planuojama vykdyti pagal šį Susitarimą.

112 STRAIPSNIS

Bendradarbiaujant gali būti siekiama:

- a) keistis kontaktine informacija ir ją reguliariai atnaujinti, kad būtų užtikrinta dialogo tąsa ir būtų galima susisiekti 24 val. per parą;
- b) kai tinkama ir atsižvelgiant į turimus išteklius, padėti teikti abipusę pagalbą per didelio masto ekstremaliąsias situacijas;
- c) 24 val. per parą keistis ankstyvojo perspėjimo pranešimais ir naujausia informacija apie didelio masto ekstremaliąsias situacijas, turinčias poveikį Europos Sąjungai arba Armėnijos Respublikai, įskaitant prašymus ir siūlymus suteikti pagalbą;
- d) keistis informacija apie Šalių trečiosioms šalims teikiamą paramą dėl ekstremaliųjų situacijų, kai aktyvuojamas Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmas;

- e) bendradarbiauti dėl priimančiosios šalies paramos, prašant pagalbos arba ją teikiant;
- f) keistis geriausios praktikos pavyzdžiais ir gairėmis dėl nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas;
- g) bendradarbiauti dėl nelaimių rizikos mažinimo, *inter alia*, institucijų ryšiais ir propagavimo, informacijos sklaidos, švietimo ir ryšių palaikymo veiksmais; ir geriausios gamtinių pavojų prevencijos ar jų poveikio švelninimo praktikos pavyzdžiais;
- h) bendradarbiauti gerinant žinių apie nelaimes ir pavojaus ir rizikos vertinimą nelaimėms valdyti bazę;
- i) bendradarbiauti vertinant nelaimių poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai;
- j) kviesti ekspertus į specialius techninius praktinius seminarus ir simpoziumus civilinės saugos klausimais;
- k) konkrečiais atvejais kviesti stebėtojus į specialias Europos Sąjungos ir (arba) Armėnijos Respublikos rengiamas pratybas ir kursus, ir
- l) stiprinti bendradarbiavimą siekiant kuo veiksmingiau naudoti turimus civilinės saugos pajėgumus.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

PREKYBA IR SU PREKYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI

1 SKYRIUS

PREKYBA PREKĖMIS

113 STRAIPSNIS

Didžiausio palankumo režimas

1. Kiekviena Šalis kitos Šalies prekėms taiko didžiausio palankumo režimą pagal GATT 1994, įtraukto į 1994 m. balandžio 15 d. priimtos Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties (toliau – PPO steigimo sutartis) 1A priedą, I straipsnį ir jo aiškinamąsias pastabas, kurie įtraukiami į šį Susitarimą ir tampa jo dalimi, *mutatis mutandis*.
2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma kurios nors iš Šalių kitos šalies prekėms pagal GATT 1994 taikomam lengvatiniam režimui.

114 STRAIPSNIS

Nacionalinis režimas

Kiekviena Šalis kitos Šalies prekėms taiko nacionalinį režimą pagal GATT 1994 III straipsnį ir jo aiškinamąsias pastabas, kurie įtraukiami į šį Susitarimą ir tampa jo dalimi, *mutatis mutandis*.

115 STRAIPSNIS

Importo muitai ir privalomieji mokėjimai

Kiekviena Šalis taiko importo muitus ir mokesčius laikydamasi prievolių, kurias turi pagal PPO steigimo sutartį.

116 STRAIPSNIS

Eksporto muitai, mokesčiai arba kiti privalomieji mokėjimai

Nė viena Šalis nenustato arba toliau netaiko muitų, mokesčių ar kitų privalomųjų mokėjimų, taikomų į kitos Šalies teritoriją eksportuojamoms prekėms arba su jomis susijusių, jei jie viršija taikomus panašioms prekėms, skirtoms parduoti vidaus rinkoje.

117 STRAIPSNIS

Importo ir eksporto apribojimai

1. Nė viena Šalis negali nustatyti arba toliau taikyti draudimų ar apribojimų, išskyrus muitus, mokesčius ar kitus privalomuosius mokėjimus, nustatomų kaip kvotos, importo ar eksporto licencijos ar kitos priemonės, jokioms importuojamoms kitos Šalies prekėms arba kitos Šalies teritorijai skirtoms eksportuojamoms prekėms, arba prekėms, parduotoms eksportuoti į kitos Šalies teritoriją, pagal GATT 1994 XI straipsnį ir jo aiškinamąsias pastabas. Tuo tikslu GATT 1994 XI straipsnis, įskaitant jo aiškinamąsias pastabas, įtraukiami į šį Susitarimą ir tampa jo dalimi, *mutatis mutandis*.
2. Šalys keičiasi informacija ir gerosios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrole, kad paskatintų Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos eksporto kontrolės konvergenciją.

118 STRAIPSNIS

Perdarytos prekės

1. Šalys perdarytomis prekėms taiko tokį patį režimą, koks taikomas panašioms naujoms prekėms. Kad būtų išvengta vartotojų klaidinimo, Šalis gali reikalauti, kad perdarytos prekės būtų specialiai paženklintos.
2. Patikslinama, kad 117 straipsnio 1 dalis taikoma perdarytų prekių draudimams ir apribojimams.

3. Laikydamosi savo prievolių pagal šį Susitarimą ir PPO sutartis, Šalis gali reikalauti, kad perdarytos prekės:

- a) būtų identifikuotos kaip tokios, kai jos platinamos ar parduodamos jos teritorijoje, ir
- b) atitiktų visus taikytinus techninius reikalavimus, kurie yra taikomi lygiavertėms naujoms prekėms.

4. Jeigu Šalis nustato ar toliau taiko draudimus ar apribojimus naudotoms prekėms, perdarytoms prekėms ji tų priemonių netaiko.

5. Šiame straipsnyje perdaryta prekė:

- a) prekė, kurios visos ar tam tikros dalys yra gautos iš anksčiau naudotų prekių, ir
- b) prekė, kurios eksploatacinės ir darbinės savybės yra panašios kaip originalios naujos prekės ir kuriai suteikiama tokia pati garantija kaip naujai prekei.

119 STRAIPSNIS

Prekių laikinasis įvežimas

Kiekviena Šalis laikinai įvežtoms kitos Šalies prekėms netaiko importo mokesčių ir muitų tai Šaliai privalomoje tarptautinėje sutartyje dėl laikinojo prekių įvežimo nustatytais atvejais ir laikantis joje nustatytų procedūrų. Šis atleidimas taikomas laikantis kiekvienos Šalies įstatymų ir kitų teisės aktų.

120 STRAIPSNIS

Tranzitas

Šalys susitaria, kad tranzito laisvės principas yra esminė sąlyga norint įgyvendinti šio Susitarimo tikslus. Todėl kiekviena Šalis užtikrina laisvą tranzitą per savo teritoriją iš kitos Šalies teritorijos siunčiamoms arba jai skirtoms prekėms, kaip nustatyta GATT 1994 V straipsnyje ir jo aiškinamosiose pastabose, kurie įtraukiami į šį Susitarimą ir tampa jo dalimi, *mutatis mutandis*.

121 STRAIPSNIS

Prekybos apsauga

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nepažeidžiamos ir nepaveikiamos Šalių teisės ir prievolės pagal:
 - a) GATT 1994 XIX straipsnį ir Susitarimą dėl apsaugos priemonių, įtrauktą į PPO steigimo sutarties 1A priedą;
 - b) Sutarties dėl žemės ūkio, įtrauktos į PPO steigimo sutarties 1A priedą, 5 straipsnį dėl specialių apsaugos priemonių ir

- c) GATT 1994 VI straipsnį, Sutartį dėl 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VI straipsnio įgyvendinimo, įtrauktą į PPO steigimo sutarties 1A priedą, ir Sutartį dėl subsidijų ir kompensacinių priemonių, įtrauktą į PPO steigimo sutarties 1A priedą.
2. 1 dalyje nurodytoms esamoms teisėms ir prievolėms bei dėl jų nustatytoms priemonėms šio Susitarimo ginčų sprendimo nuostatos netaikomos.

122 STRAIPSNIS

Išimtys

1. Šalys patvirtina, kad jų esamos teisės ir prievolės pagal GATT 1994 XX straipsnį ir jo aiškinamąsias pastabas taikomos prekybai prekėmis pagal šį Susitarimą. Tuo tikslu GATT 1994 XX straipsnis, įskaitant jo aiškinamąsias pastabas, įtraukiami į šį Susitarimą ir tampa jo dalimi, *mutatis mutandis*.
2. Šalys susitaria, kad Šalis, ketinanti imtis priemonių pagal GATT 1994 XX straipsnio i ir j punktus, prieš tai kitai Šaliai pateiks visą susijusią informaciją, kad būtų galima ieškoti Šalims priimtino sprendimo. Šalys gali susitarti dėl bet kokių priemonių, kurių reikia sunkumams išspręsti. Jeigu per 30 dienų po tokios informacijos pateikimo nesusitariama, Šalis gali pagal šį straipsnį atitinkamai prekei taikyti priemones. Jei, susiklosčius išskirtinėms ir kritiškomis aplinkybėms, reikia imtis neatidėliotinų veiksmų ir iš anksto informuoti arba atlikti vertinimą neįmanoma, Šalis, ketinanti taikyti priemones, gali nedelsdama imtis atsargumo priemonių padėčiai ištaisyti ir apie tai ji nedelsdama informuoja kitą Šalį.

2 SKYRIUS

MUITINĖS

123 STRAIPSNIS

Muitinių bendradarbiavimas

1. Šalys stiprina bendradarbiavimą muitinės srities klausimais, kad lengvintų prekybą, užtikrintų skaidrią prekybos aplinką, didintų tiekimo grandinės saugumą, skatintų vartotojų saugą, stabdytų prekių, kuriomis pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, srautus ir kovotų su kontrabanda ir sukčiavimu.
2. Siekdamos įgyvendinti 1 dalyje nurodytus tikslus ir atsižvelgdamos į turimus išteklius Šalys bendradarbiauja, kad, *inter alia*:
 - a) tobulintų muitų teisės aktus, taisykles, praktiką bei susijusius privalomuosius sprendimus ir paprastintų muitinės procedūras, laikydamosi tarptautinių konvencijų ir standartų, taikytinų muitinės ir prekybos lengvinimo srityje, įskaitant parengtus Pasaulio prekybos organizacijos ir Pasaulio muitinių organizacijos, visų pirma Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijos su pakeitimais (atnaujinta Kioto konvencija), ir atsižvelgdamos į Europos Sąjungos parengtas priemones ir geriausią praktiką, įskaitant muitinės strategines direktyvas;

- b) sukurtų modernias muitinių sistemas, taip pat susijusias su moderniomis muitinio įforminimo technologijomis, įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų nuostatomis, automatine rizika pagrįsta analize ir kontrole, supaprastintomis prekių išleidimo procedūromis, priežiūra atlikus įforminimo procedūras, skaidriu muitiniu įvertinimu ir muitinių bei įmonių partnerystės nuostatomis;
- c) skatintų muitinės veiklos srityje laikytis aukščiausių profesinio sąžiningumo standartų, ypač pasienyje, taikydamos priemones, atitinkančias Muitinių bendradarbiavimo tarybos deklaracijoje dėl gero valdymo ir etikos muitų srityje su paskutiniais patikslinimais, padarytais 2003 m. birželio mėn. (Pasaulio muitinių organizacijos patikslinta Arušos deklaracija), nustatytus principus;
- d) keistųsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir teiktų mokymo bei techninę paramą planuojant ir stiprinant gebėjimus bei užtikrinant, kad būtų laikomasi aukščiausių profesinio sąžiningumo standartų;
- e) kai tinkama, keistųsi atitinkama informacija ir duomenimis, laikydamosi kiekvienos Šalies teisinių reikalavimų dėl neskelbtinų duomenų konfidencialumo ir asmens duomenų apsaugos;
- f) kai tikslinga ir tinkama, Šalių muitinės imtųsi suderintų muitinės veiksmų;
- g) kai tikslinga ir tinkama, nustatytų įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų programų ir muitinio tikrinimo, įskaitant lygiavertes prekybos lengvinimo priemones, tarpusavio pripažinimo tvarką;
- h) kai svarbu ir tinkama, išsiaiškintų atitinkamų muitinio tranzito sistemų junglumo galimybes ir

- i) gerintų su muitine susijusių prievolių vykdymą plėtojant Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos prekybos ryšius, įskaitant bendradarbiavimą prekių kilmės klausimais.

124 STRAIPSNIS

Savitarpio administracinė pagalba

Nedarydamos poveikio šiame Susitarime, visų pirma 123 straipsnyje, numatytam kitų formų bendradarbiavimui, Šalys teikia viena kitai muitinės srities administracinę pagalbą, laikydamosi šio Susitarimo II protokolo dėl savitarpio administracinės pagalbos muitinės veiklos srityje.

125 STRAIPSNIS

Muitinis įvertinimas

1. Nustatydamos tarpusavio prekybai taikomas muitinio įvertinimo taisykles, Šalys vadovaujasi Sutarties dėl GATT 1994 VII straipsnio įgyvendinimo (su paskesniais pakeitimais) nuostatomis. Šios nuostatos įtraukiamos į šį Susitarimą ir tampa jo dalimi, *mutatis mutandis*.
2. Šalys bendradarbiauja siekdamos bendro požiūrio į su muitiniu įvertinimu susijusius klausimus.

126 STRAIPSNIS

Muitinės pakomitetas

1. Įsteigiamas Muitinės pakomitetas.
2. Muitinės pakomitetas rengia reguliarius posėdžius ir stebi, kaip įgyvendinamas šis skyrius, įskaitant klausimus, susijusius su muitinių bendradarbiavimu, prekybos lengvinimu, tarpvalstybiniu muitinių bendradarbiavimu ir valdymu, su muitine susijusia technine pagalba, prekių kilmės taisyklėmis, muitinės vykdomu intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimu ir savitarpio administracine pagalba muitinės veiklos srityje.
3. Muitinės pakomitetas, *inter alia*:
 - a) prižiūri, kad tinkamai funkcionuotų šis skyrius ir šio Susitarimo II protokolą dėl savitarpio administracinės pagalbos veiklos reikalų srityje;
 - b) nustato šio skyriaus ir šio Susitarimo II protokolo dėl savitarpio administracinės pagalbos muitinės veiklos srityje įgyvendinimo praktinę tvarką ir priemones, be kita ko, dėl keitimosi informacija ir duomenimis, muitinio tikrinimo tarpusavio pripažinimo ir prekybos partnerystės programų ir abipusiškai sutartos naudos;
 - c) keičiasi nuomonėmis visais bendros svarbos klausimais, įskaitant būsimas priemones ir joms įgyvendinti ir taikyti būtinus išteklius, ir
 - d) kai tinkama, teikia rekomendacijas Partnerystės komitetui.

3 SKYRIUS

TECHNINĖS KLIŪTYS PREKYBAI

127 STRAIPSNIS

Tikslas

Šio skyriaus tikslas – lengvinti Šalių tarpusavio prekybą prekėmis sukuriant sistemą, padedančią taikant Sutartį dėl techninių prekybos kliūčių, įtrauktą į PPO steigimo sutarties 1A priedą (TPK sutartis), užkirsti kelią nereikalingoms kliūtims prekybai, jas nustatyti ir šalinti.

128 STRAIPSNIS

Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šis skyrius taikomas kiekvienos Šalies rengiamiems, priimamiems ir taikomiems standartams, techniniams reglamentams ir atitikties vertinimo procedūroms, kaip apibrėžta TPK sutartyje, kurie daro arba gali daryti poveikį Šalių tarpusavio prekybai prekėmis.
2. Neatsižvelgiant į 1 dalį, šis skyrius netaikomas sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėms, kaip apibrėžta į PPO steigimo sutarties 1A priedą įtrauktos Sutarties dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo (SFS sutartis) A priede, ir pirkimo specifikacijoms, kurias valdžios institucijos parengia savo gamybos ar vartojimo poreikiams tenkinti.

3. Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys pateikiamos TPK sutarties 1 priede.

129 STRAIPSNIS

TPK sutartis

Šalys patvirtina savo esamas teises ir prievoles, kurias turi viena kitos atžvilgiu pagal TPK sutartį, kuri įtraukiama į šį Susitarimą ir tampa jo dalimi.

130 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas techninių kliūčių prekybai klausimais

1. Šalys stiprina bendradarbiavimą standartų, techninių reglamentų, metrologijos, rinkos priežiūros, akreditavimo ir atitikties vertinimo procedūrų srityse, kad geriau suprastų viena kitos sistemas ir palengvintų patekimą į atitinkamas savo rinkas. Tuo tikslu Šalys siekia nustatyti, kokiais konkrečiais klausimais ir kuriuose sektoriuose reikėtų kurti bendradarbiavimo reglamentavimo srityje mechanizmus ir iniciatyvas ir juos plėtoti, be kita ko, siekiant:
 - a) keistis informacija apie savo atitinkamų techninių reglamentų ir atitikties vertinimo procedūrų rengimą ir taikymą, taip pat susijusia patirtimi;
 - b) ieškoti galimybės suvienodinti arba suderinti techninius reglamentus ir atitikties vertinimo procedūras;

- c) skatinti savo atitinkamų įstaigų, atsakingų už metrologiją, standartizavimą, atitikties vertinimą ir akreditavimą, bendradarbiavimą ir
- d) keisti informaciją apie tai, kas vyksta atitinkamuose regioniniuose ir daugiašaliuose forumuose, veikiančiuose techninių reglamentų, atitikties vertinimo procedūrų ir akreditavimo srityse.

2. Siekdamas skatinti tarpusavio prekybą Šalys:

- a) stengiasi sumažinti tarpusavio skirtumus šiose srityse: techninių reglamentų, metrologijos, standartizavimo, rinkos priežiūros, akreditavimo ir atitikties vertinimo procedūrų, be kita ko, skatindamos taikyti atitinkamus tarptautiniu mastu sutartus dokumentus;
- b) skatina pagal tarptautines taisykles naudotis akreditavimu kaip priemone atitikties vertinimo įstaigų techniniams gebėjimams ir veiklai vertinti ir
- c) remia Armėnijos Respublikos ir jos susijusių nacionalinių įstaigų dalyvavimą Europos ir tarptautinių organizacijų, kurių veikla susijusi su standartais, atitikties vertinimu, akreditavimu, metrologija ir susijusiomis funkcijomis, veikloje ir, kai įmanoma, narystę.

3. Šalys deda pastangas, kad būtų parengtas ir taikomas procesas, kuriuo Armėnijos Respublikos techniniai reglamentai, standartai ir atitikties vertinimo procedūros būtų laipsniškai suderinti su Europos Sąjungos.

4. Jau suderintose srityse Šalys gali svarstyti galimybę derėtis dėl susitarimų, susijusių su atitikties vertinimo procedūromis ir pramonės produktų pripažinimu.

131 STRAIPSNIS

Žymėjimas ir ženklėjimas etiketėmis

1. Nedarant poveikio šio Susitarimo 129 straipsniui, dėl su žymėjimo ir ženklėjimo reikalavimais susijusių techninių reglamentų Šalys dar kartą patvirtina TPK sutarties 2 straipsnio 2 dalies principus, kad tokie reikalavimai neturi būti rengiami, priimami ar taikomi siekiant sukurti nereikalingas kliūtis tarptautinei prekybai arba siekiant, kad dėl jų atsirastų tokios kliūtys. Todėl tokiais ženklėjimo ir žymėjimo reikalavimais prekyba neturi būti ribojama labiau, nei būtina teisėtam tikslui pasiekti, atsižvelgiant į riziką, kuri kiltų, jei tas tikslas nebūtų pasiektas. Šalys skatina naudoti tarptautiniu mastu suderintus žymėjimo reikalavimus. Kai tinkama, Šalys stengiasi pripažinti nuimamas ar nenuolatines etiketes.

2. Visų pirma dėl privalomo ženklėjimo ar žymėjimo reikalavimų Šalys:

- a) stengiasi sumažinti savo atitinkamus tarpusavio prekyboje taikomus ženklėjimo ar žymėjimo reikalavimus, išskyrus kai jais siekiama apsaugoti sveikatą, užtikrinti saugą arba apsaugoti aplinką arba įgyvendinti kitus pagrįstus viešosios politikos tikslus; ir
- b) išlaiko teisę reikalauti, kad ant etikečių ir ženklų informacija būtų pateikiama Šalies nustatyta kalba.

132 STRAIPSNIS

Skaidrumas

1. Nedarydama poveikio 12 skyriui kiekviena Šalis užtikrina, kad rengiant jos techninius reglamentus ir atitikties vertinimo procedūras būtų numatytos pakankamai ankstyvos viešos konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis, kad per jas gautas pastabas dar būtų galima įtraukti ir į jas atsižvelgti, išskyrus tuos atvejus, kai tai neįmanoma dėl ekstremaliosios situacijos ar jos grėsmės, susijusių su sauga, sveikata, aplinkos apsauga ar nacionaliniu saugumu.
2. Remdamasi TPK sutarties 2 straipsnio 9 dalimi, kiekviena Šalis nustato, kad po pranešimo apie siūlomus techninius reglamentus ar atitikties vertinimo procedūras, bet pakankamai anksti, būtų numatytas laikotarpis pastaboms pateikti. Jei dėl siūlomų techninių reglamentų ar atitikties vertinimo procedūrų konsultuojamasi viešai, kiekviena Šalis kitai Šaliai arba kitos Šalies fiziniams arba juridiniams asmenims leidžia dalyvauti viešose konsultacijose ne mažiau palankiomis sąlygomis negu tos, kurias ji taiko savo fiziniams arba juridiniams asmenims.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos priimti techniniai reglamentai ir atitikties vertinimo procedūros būtų viešai skelbiami.

4 SKYRIUS

SANITARIJOS IR FITOSANITARIJOS KLAUSIMAI

133 STRAIPSNIS

Tikslas

Šio skyriaus tikslas – nustatyti principus, Šalių tarpusavio prekyboje taikytinus sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėms (toliau – SFS priemonės), taip pat bendradarbiavimui gyvūnų gerovės srityje. Šalys šiuos principus taiko taip, kad lengvintų prekybą, kartu išlaikydamos kiekvienos Šalies užtikrinamą žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybės ar sveikatos apsaugos lygį.

134 STRAIPSNIS

Daugiašalės prievolės

Šalys patvirtina savo teises ir prievoles pagal SFS sutartį.

135 STRAIPSNIS

Principai

1. Šalys užtikrina, kad SFS priemonės būtų rengiamos ir taikomos laikantis proporcingumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir mokslinio pagrindimo principų, atsižvelgiant į tarptautinius standartus, kaip antai nustatytus 1951 m. Tarptautine augalų apsaugos konvencija (IPPC), Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) ir Maisto kodekso komisijos (*Codex*).
2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad dėl jos taikomų SFS priemonių kitos Šalies teritorija, palyginti su tos Šalies teritorija, nebūtų šališkai ar nepagrįstai diskriminuojama, jei jose vyraujančios sąlygos yra vienodos ar panašios. SFS priemonės netaikomos taip, kad jomis būtų užslėptai ribojama prekyba.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad SFS priemonės, procedūros ir kontrolė būtų įgyvendintos.
4. Kiekviena Šalis į kitos Šalies kompetentingos institucijos prašymą pateikti informaciją atsako ne vėliau nei per du mėnesius nuo prašymo gavimo ir dėl importuojamų produktų ne mažiau palankiai kaip dėl vidaus produktų.

136 STRAIPSNIS

Importo reikalavimai

1. Importuojančios Šalies importo reikalavimai taikomi visai eksportuojančios Šalies teritorijai, laikantis 137 straipsnio.

2. Sertifikatuose išdėstomi importo reikalavimai turi būti pagrįsti *Codex*, OIE ir IPPC principais, nebent importo reikalavimai būtų paremti moksliniais duomenimis pagrįstu rizikos vertinimu, atliktu pagal SFS sutarties nuostatas.
3. Importo leidimuose išdėstomais reikalavimais nustatomos sanitarinės ir veterinarinės sąlygos negali būti griežtesnės nei 2 dalyje nurodytuose sertifikatuose nustatytos sąlygos.

137 STRAIPSNIS

Su gyvūnų ir augalų sveikata susijusios priemonės

1. Šalys pripažįsta kenksmingaisiais organizmais ar liga neužkrėstą teritoriją ir nedidelio kenksmingųjų organizmų ar ligos paplitimo teritorijų statusą pagal SFS sutartį ir atitinkamus *Codex*, OIE ir IPPC standartus, gaires ir rekomendacijas.
2. Nustatydamos kenksmingaisiais organizmais ar liga neužkrėstas teritorijas ir nedidelio kenksmingųjų organizmų ar ligos paplitimo teritorijas, Šalys įvertina įvairius veiksnius, kaip antai geografinę padėtį, ekosistemas, epidemiologinę priežiūrą ir sanitarinės ar fitosanitarinės kontrolės tokiose teritorijose veiksmingumą.

138 STRAIPSNIS

Patikros ir auditas

Kad įvertintų eksportuojančios Šalies tikrinimo ir sertifikavimo sistemas, importuojanti Šalis savo sąskaita jos teritorijoje gali atlikti patikras ir auditą. Šios patikros ir auditas atliekami vadovaujantis atitinkamais tarptautiniais standartais, gairėmis ir rekomendacijomis.

139 STRAIPSNIS

Keitimasis informacija ir bendradarbiavimas

1. Šalys aptaria galiojančias SFS ir gyvūnų gerovės priemones ir jų plėtojamą bei įgyvendinimą ir keičiasi atitinkama informacija. Kai tinkama, vykdant tokias diskusijas ir keičiantis informacija atsižvelgiama į SFS sutartį ir atitinkamus *Codex*, OIE ir IPPC standartus, gaires ir rekomendacijas.
2. Keisdamosi informacija, žiniomis ir patirtimi Šalys bendradarbiauja gyvūnų sveikatos, gyvūnų gerovės ir augalų sveikatos klausimais, kad stiprintų šių sričių gebėjimus.
3. Bet kurios iš Šalių prašymu Šalys su SFS susijusiems klausimams ir kitiems skubiems klausimams, kuriems taikomas šis skyrius, apsvarstyti nedelsdamos pradeda dialogą SFS klausimais. Parterystės komitetas gali priimti tokių dialogų darbo tvarkos taisykles.

4. Ryšiams šiame skyriuje aptariamais klausimais palaikyti Šalys paskiria ryšių centrus ir reguliariai atnaujina informaciją apie juos.

140 STRAIPSNIS

Skaidrumas

Kiekviena Šalis:

- a) siekia užtikrinti prekybai taikomų SFS priemonių, ypač kitos Šalies importuojamoms prekėms taikomų SFS reikalavimų skaidrumą;
- b) kitos Šalies prašymu per du mėnesius nuo prašymo dienos praneša apie SFS reikalavimus, taikomus konkrečioms importuojamiems produktams, įskaitant tai, ar reikalingas rizikos vertinimas, ir
- c) kitai Šaliai praneša apie didelį ar reikšmingą pavojų visuomenės, gyvūnų ar augalų sveikatai, įskaitant su maisto produktais susijusias ekstremaliąsias situacijas. Pranešama raštu per dvi darbo dienas nuo to pavojaus nustatymo dienos.

5 SKYRIUS

PREKYBA PASLAUGOMIS, ĮSISTEIGIMAS IR ELEKTRONINĖ PREKYBA

A SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

141 STRAIPSNIS

Tikslas, taikymo sritis ir aprėptis

1. Šalys, patvirtindamos atitinkamus savo įsipareigojimus pagal PPO steigimo sutartį, nustato laipsniškam abipusiškam įsisteigimo ir prekybos paslaugomis liberalizavimui ir bendradarbiavimui elektroninės prekybos srityje būtiną tvarką.
2. Nė viena šio skyriaus nuostata Šalims nenustatomos su viešaisiais pirkimais, kuriems taikomos 8 skyriaus nuostatos, susijusios prievolės.
3. Šis skyrius netaikomas Šalies teikiamoms subsidijoms, kurioms taikomas 10 skyrius.
4. Pagal šio skyriaus nuostatas kiekviena Šalis išlaiko teisę nustatyti ir toliau taikyti priemones teisėtiems politikos tikslams įgyvendinti.
5. Šis skyrius netaikomas priemonėms, kurios turi įtakos Šalyje įsidarbinti siekiantiems fiziniams asmenims, taip pat priemonėms, susijusioms su pilietybe, gyvenamąja vieta ar nuolatiniu darbu.

6. Nė viena šio skyriaus nuostata Šaliai neužkertamas kelias taikyti fizinių asmenų atvykimą ar laikiną buvimą jos teritorijoje reglamentuojančių priemonių, įskaitant priemones, kurios reikalingos jos sienų vientisumui apsaugoti ir tvarkingam fizinių asmenų judėjimui per sienas užtikrinti, jeigu tokios priemonės taikomos taip, kad neišnyktų ir nesumažėtų nauda, kurią bet kuri Šalis įgyja pagal konkretaus įsipareigojimo, nustatyto šame skyriuje ir šio Susitarimo prieduose, sąlygas.

142 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Šiame skyriuje:

- a) priemonė – bet kokia Šalies taikoma priemonė: įstatymas, reglamentas, taisyklė, procedūra, sprendimas, administracinis veiksmas ar kita;
- b) Šalies nustatomos arba toliau taikomos priemonės – priemonės, kurių imasi:
 - i) Šalies centrinė, regioninė ar vietos valdžia arba jos institucijos ir
 - ii) Šalies nevyriausybinių organizacijų, vykdančios tos Šalies centrinės, regioninės ar vietos valdžios arba jos institucijų perduotus įgaliojimus;
- c) Šalies fizinis asmuo – valstybės narės pilietis, kaip nustatyta jos teisės aktuose, arba Armėnijos Respublikos pilietis, kaip nustatyta jos teisės aktuose;

- d) juridinis asmuo – juridinis asmuo, įsteigtas ar kitaip organizuotas pagal taikytiną teisę, siekiantis ar nesiekiantis pelno, valdomas privačios ar valstybinės nuosavybės teise, įskaitant bet kokią korporaciją, patiką, ūkinę bendriją, bendrąją įmonę, individualiąją įmonę ar asociaciją;
- e) Šalies juridinis asmuo – juridinis asmuo, įsteigtas pagal Europos Sąjungos valstybės narės arba Armėnijos Respublikos teisę ir turintis registruotąją būstinę, centrinę administraciją arba pagrindinę verslo vietą atitinkamai teritorijoje, kuriai taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, arba Armėnijos Respublikos teritorijoje;

juridinis asmuo, kuris teritorijoje, kurioje taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, arba Armėnijos Respublikos teritorijoje turi tik registruotąją būstinę arba centrinę administraciją, nelaikomas atitinkamai Europos Sąjungos arba Armėnijos Respublikos juridiniu asmeniu, nebent jo veikla yra faktiniais ir nenutrūkstamais ryšiais susieta su atitinkamai Europos Sąjungos arba Armėnijos Respublikos ekonomika;

- f) neatsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmesnėse pastraipose, laivybos bendrovėms, kurios įsteigtos už Europos Sąjungos arba Armėnijos Respublikos ribų ir kurias kontroliuoja atitinkamai valstybių narių arba Armėnijos Respublikos piliečiai, taip pat taikomos šio Susitarimo nuostatos, jeigu jų laivai yra registruoti pagal atitinkamus teisės aktus valstybėje narėje arba Armėnijos Respublikoje ir jie plaukioja su tos valstybės narės arba Armėnijos Respublikos vėliava;

- g) Šalies juridinio asmens patronuojamoji įmonė – juridinis asmuo, faktiškai kontroliuojamas kito tos Šalies juridinio asmens¹;
- h) juridinio asmens filialas – teisinio subjektiškumo neturinti įmonė, kuri nuolat veikia kaip patronuojančiosios įmonės skyrius, turi valdymo struktūrą ir yra materialiai aprūpinta verslo deryboms su trečiosiomis šalimis vesti ir todėl trečiosioms šalims nereikia tiesiogiai kreiptis į patronuojančiąją įmonę, jos gali sudaryti verslo sandorius patronuojamosios įmonės skyriuje, nors ir žino, kad prireikus gali atsirasti teisinis santykis su patronuojančiąja įmone, kurios buveinė yra užsienyje;
- i) įsisteigimas – tai:
 - i) Šalies juridinių asmenų ėmimasis ekonominės veiklos ir jos vykdymas steigiant juridinį asmenį, įskaitant tokio asmens įsigijimą, arba steigiant filialą arba atstovybę atitinkamai Europos Sąjungoje arba Armėnijos Respublikoje;
 - ii) Šalies fizinių asmenų ėmimasis ekonominės veiklos ir jos vykdymas kaip savarankiškai dirbantiems asmenims arba steigimas įmonių, ypač bendrovių, kurias jie faktiškai kontroliuoja;
- j) ekonominė veikla – pramoninio, komercinio ir profesinio pobūdžio veikla bei amatininkų veikla, išskyrus veiklą, susijusią su vyriausybės pavestų funkcijų vykdymu;

¹ Juridinis asmuo yra kontroliuojamas kito juridinio asmens, jei pastarasis gali skirti daugumą pirmojo juridinio asmens vadovų arba kitaip teisiškai daryti poveikį jo veiklai.

- k) veikla – ekonominės veiklos vykdymas;
- l) paslaugos – visos bet kokiame sektoriuje teikiamos paslaugos, išskyrus tas, kurios susijusios su vyriausybės pavestų funkcijų vykdymu;
- m) paslaugos ir kita su vyriausybės pavestų funkcijų vykdymu susijusi veikla – nekomerciniais tikslais arba nekonkuruojant su vienu arba daugiau ekonominės veiklos vykdytojų teikiamos paslaugos arba vykdoma veikla;
- n) paslaugų teikimas per sieną yra paslaugų teikimas:
 - i) iš vienos Šalies teritorijos į kitos Šalies teritoriją arba
 - ii) vienos Šalies teritorijoje kitos Šalies paslaugos vartotojui;
- o) Šalies paslaugų teikėjas – Šalies fizinis arba juridinis asmuo, teikiantis arba siekiantis teikti paslaugą, ir
- p) verslininkas – Šalies fizinis arba juridinis asmuo, vykdomas arba siekiantis vykdyti ekonominę veiklą per įsteigtą įmonę.

B SKIRSNIS

ĮSISTEIGIMAS

143 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

Šis skirsnis taikomas Šalių nustatomoms arba toliau taikomoms priemonėms, turinčioms įtakos įsisteigimui visų rūšių ekonominės veiklos sektoriuose, išskyrus:

- a) branduolinių medžiagų kasybą, gamybą ir perdirbimą¹;
- b) ginklų, šaudmenų ir karinės paskirties medžiagų gamybą ir prekybą;
- c) audiovizualines paslaugas;
- d) nacionalinį jūrų kabotažą² ir

¹ Patikslinama, kad branduolinių medžiagų perdirbimas apima visą veiklą, nustatytą JT Tarptautiniame standartiniame gamybiniame visų ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (ISIC 3.1 red.), kodas 2330.

² Nedarant poveikio veiklos, kuri pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus gali būti laikoma kabotažu, aprėptai, nacionalinis jūrų kabotažas pagal šį skyrių apima keleivių ar krovinių vežimą iš vieno Armėnijos Respublikos ar valstybės narės uosto ar vietos į kitą Armėnijos Respublikos ar valstybės narės uostą ar vietą, įskaitant esančius jų kontinentiniame šelfe, kaip nustatyta JT jūrų teisės konvencijoje, ir vežimą, kuris pradedamas ir baigiamas tame pačiame Armėnijos Respublikos ar valstybės narės uoste ar vietoje.

- e) vidaus ir tarptautinės oro transporto paslaugas¹, reguliariąsias arba nereguliariąsias, ir tiesiogiai su skrydžių teisėmis susijusias paslaugas, išskyrus:
 - i) orlaivių remonto ir techninės priežiūros paslaugas, kurias teikiant orlaivis nenaudojamas;
 - ii) oro transporto paslaugų pardavimą ir rinkodarą;
 - iii) kompiuterinės rezervavimo sistemos (KRS) paslaugas;
 - iv) antžemines paslaugas ir
 - v) oro uosto veiklos paslaugas.

144 STRAIPSNIS

Nacionalinis režimas ir didžiausio palankumo režimas

1. Įsigaliojus šiam Susitarimui, Armėnijos Respublika, laikydamasi VIII-E priede išvardytų išlygų:
 - a) Europos Sąjungos juridinių asmenų patronuojamųjų įmonių, filialų ir atstovybių įsteigimui taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus už režimą, kurį ji taiko savo juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms arba trečiųjų šalių juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms, atsižvelgiant į tai, kuris režimas palankesnis, ir

¹ Tarpusavio patekimo į oro transporto rinką sąlygos bus aptartos būsimame Šalių susitarime dėl bendrosios aviacijos erdvės sukūrimo.

- b) Europos Sąjungos fizinių arba juridinių asmenų įsteigtų patronuojamųjų įmonių, filialų ir atstovybių veiklai Armėnijos Respublikoje taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus už režimą, kurį ji taiko savo juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms arba trečiųjų šalių juridinių asmenų juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms, atsižvelgiant į tai, kuris režimas palankesnis¹.
2. Įsigaliojus šiam Susitarimui, Europos Sąjunga, laikydamosi VIII-A priede išvardytų išlygų:
- a) Armėnijos Respublikos juridinių asmenų patronuojamųjų įmonių, filialų ir atstovybių įsteigimui taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus už režimą, kurį Europos Sąjunga taiko savo juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms arba trečiųjų šalių juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms, atsižvelgiant į tai, kuris režimas palankesnis, ir
 - b) Armėnijos Respublikos fizinių arba juridinių asmenų įsteigtų patronuojamųjų įmonių, filialų ir atstovybių veiklai Europos Sąjungoje taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus už režimą, kurį ji taiko savo juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms, arba trečiųjų šalių juridinių asmenų juridiniams asmenims, filialams ir atstovybėms, atsižvelgiant į tai, kuris režimas palankesnis².

¹ Ši prievolė netaikoma investicijų apsaugos nuostatomis, kurioms netaikomas šis skirsnis, įskaitant kitų susitarimų nuostatas dėl investuotojų ir valstybių ginčų sprendimo procedūrų.

² Ši prievolė netaikoma investicijų apsaugos nuostatomis, kurioms netaikomas šis skirsnis, įskaitant kitų susitarimų nuostatas dėl investuotojų ir valstybių ginčų sprendimo procedūrų.

3. Šalys, laikydamosi VIII-A ir VIII-E prieduose išvardytų išlygų, nenustato jokių naujų priemonių, kuriomis jų teritorijoje kitos Šalies juridiniai asmenys būtų diskriminuojami dėl įsisteigimo, o jau įsisteigę juridiniai asmenys – dėl veiklos, palyginti su jų pačių juridiniais asmenimis.

145 STRAIPSNIS

Peržiūra

Siekiant laipsniškai liberalizuoti įsisteigimo sąlygas, prekybos klausimams skirtos sudėties Parterystės komitetas reguliariai peržiūri įsisteigimo teisinę sistemą¹ ir aplinką.

146 STRAIPSNIS

Kiti susitarimai

Nė viena šio skyriaus nuostata nelaikoma Šalių investuotojų teisių apribojimu pasinaudoti palankesniu režimu, nustatytu esamu arba būsimu tarptautiniu susitarimu, susijusiu su investicijomis, kurio šalys yra kuri nors valstybė narė ir Armėnijos Respublika.

¹ Peržiūra apima šį skyrių ir VIII-A bei VIII-E priedus.

147 STRAIPSNIS

Filialams ir atstovybėms taikomos standartinės sąlygos

1. 144 straipsnio nuostatomis Šaliai neužkertamas kelias taikyti specialias priemones, kuriomis reglamentuojamas kitos Šalies juridinių asmenų, kurie nėra įregistruoti pirmosios Šalies teritorijoje, filialų ir atstovybių įsisteigimas ir veikla jos teritorijoje, jeigu tos priemonės nustatomos dėl teisinių arba techninių tokių filialų ir atstovybių skirtumų, palyginti su pirmosios Šalies teritorijoje įregistruotų juridinių asmenų filialais ir atstovybėmis, arba – finansinių paslaugų atveju – dėl rizikos ribojimo priežasčių.
2. Taikomos sąlygos neturi skirtis labiau nei būtina dėl minėtų teisinių arba techninių skirtumų, arba – finansinių paslaugų atveju – dėl rizikos ribojimo priežasčių.

C SKIRSNIS

PASLAUGŲ TEIKIMAS PER SIENĄ

148 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

Šis skirsnis taikomas Šalių priemonėms, darančioms poveikį visų paslaugų sektorių paslaugų teikimui per sieną, išskyrus:

- a) audiovizualines paslaugas;
- b) nacionalinį jūrų kabotažą¹ ir
- c) vidaus ir tarptautines oro transporto paslaugas², reguliariąsias arba nereguliariąsias, ir tiesiogiai su skrydžių teisėmis susijusias paslaugas, išskyrus:
 - i) orlaivių remonto ir techninės priežiūros paslaugas, kurias teikiant orlaivis nenaudojamas;

¹ Nedarant poveikio veiklos, kuri pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus gali būti laikoma kabotažu, apimčiai, nacionalinis jūrų kabotažas pagal šį skyrių apima keleivių ar krovinių vežimą iš vieno Armėnijos Respublikos ar valstybės narės uosto ar vietos į kitą Armėnijos Respublikos ar valstybės narės uostą ar vietą, įskaitant esančius jų kontinentiniame šelfe, kaip nustatyta JT jūrų teisės konvencijoje, ir vežimą, kuris pradedamas ir baigiamas tame pačiame Armėnijos Respublikos ar valstybės narės uoste ar vietoje.

² Tarpusavio patekimo į oro transporto rinką sąlygos bus aptartos būsimame Šalių susitarime dėl bendrosios aviacijos erdvės sukūrimo.

- ii) oro transporto paslaugų pardavimą ir rinkodarą;
- iii) kompiuterinės rezervavimo sistemos (KRS) paslaugas;
- iv) antžemines paslaugas ir
- v) oro uosto veiklos paslaugas.

149 STRAIPSNIS

Patekimas į rinką

1. Kai į rinką patenkama teikiant paslaugas per sieną, kiekviena Šalis kitos Šalies paslaugoms ir paslaugų teikėjams taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus už taikomą laikantis konkrečių įsipareigojimų, nurodytų VIII-B ir VIII-F prieduose.
2. Jeigu VIII-B ir VIII-F prieduose nenustatyta kitaip, sektoriuose, kuriuose įsipareigota dėl patekimo į rinką, Šalis nei regionų, nei visos savo teritorijos mastu nenustato ir toliau netaiko šių priemonių:
 - a) paslaugų teikėjų skaičiaus ribojimas nustatant kiekybines kvotas, monopolius, išimtinę teisę turinčius paslaugų teikėjus arba ekonominių poreikių analizės reikalavimus;

- b) bendros paslaugų sandorių arba turto vertės ribojimas nustatant kiekybines kvotas arba ekonominių poreikių analizės reikalavimą, arba
- c) bendro paslaugų operacijų skaičiaus arba bendros paslaugų produkcijos apimties, išreikštos nustatytais kiekio vienetais, ribojimas nustatant kvotas arba ekonominių poreikių analizės reikalavimą.

150 STRAIPSNIS

Nacionalinis režimas

1. Sektoriuose, kuriuose taikomi į VIII-B ir VIII-F priedus įtraukti įsipareigojimai dėl patekimo į rinką ir kuriems taikomos tuose prieduose nurodytos sąlygos ir reikalavimai, taikydama visas priemones, kurios daro poveikį paslaugų teikimui per sieną, kiekviena Šalis kitos Šalies paslaugoms ir paslaugų teikėjams taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus už taikomą savo panašioms paslaugoms ir paslaugų teikėjams.
2. Šalis 1 dalies reikalavimą gali įvykdyti kitos Šalies paslaugoms ir paslaugų teikėjams nustatydamą režimą, kurio forma yra tapati jos pačios panašioms paslaugoms ir paslaugų teikėjams taikomam režimui, arba nuo jos skiriasi.
3. Tapačios arba skirtingos formos režimas laikomas mažiau palankiu, jeigu juo konkurencijos sąlygos keičiamos Šalies paslaugų arba paslaugų teikėjų naudai, palyginti su kitos Šalies panašioms paslaugoms arba paslaugų teikėjams taikomomis sąlygomis.

4. Pagal šį straipsnį prisiimti konkretūs įsipareigojimai nelaikomi reikalavimu, kad Šalis kompensuotų neišvengiamą nepalankią konkurencinę padėtį, kuri atsiranda dėl atitinkamų paslaugų ar paslaugų teikėjų užsienio statuso.

151 STRAIPSNIS

Įsipareigojimų sąrašai

1. Sektoriai, kuriuos kiekviena iš Šalių liberalizavo remdamasi šiuo skyriumi, taip pat tuose sektoriuose kitos Šalies paslaugoms ir paslaugų teikėjams išlygų forma taikomi patekimo į rinką bei nacionalinio režimo apribojimai yra nurodyti VIII-B ir VIII-F prieduose pateiktuose įsipareigojimų sąrašuose.
2. Nedarant poveikio Šalių teisėms ir prievolėms, kurias jos turi arba gali ateityje turėti pagal 1989 m. Europos konvenciją dėl televizijos be sienų ir 1992 m. Europos konvenciją dėl bendros kino filmų gamybos, į VIII-B ir VIII-F prieduose pateiktus įsipareigojimų sąrašus su audiovizualinėmis paslaugomis susiję įsipareigojimai neįtraukti.

152 STRAIPSNIS

Peržiūra

Siekiant Šalyse laipsniškai liberalizuoti paslaugų teikimą per sieną, prekybos klausimams skirtos sudėties Parterystės komitetas reguliariai peržiūri 149–151 straipsniuose nurodytus įsipareigojimų sąrašus. Atliekant tokią peržiūrą, *inter alia*, atsižvelgiama į 169, 180 ir 192 straipsniuose minimo laipsniško derinimo procesą ir jo poveikį Šalyse likusių paslaugų teikimo per sieną kliūčių šalinimui.

D SKIRSNIS

LAIKINAS FIZINIŲ ASMENŲ ATVYKIMAS VERSLO REIKALAIS

153 STRAIPSNIS

Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šis skirsnis taikomas Šalių priemonėms, susijusioms su pagrindinio personalo, absolventų stažuotojų, verslo paslaugų pardavėjų, sutartinių paslaugų teikėjų ir nepriklausomų specialistų atvykimu ir laikinu buvimu jų teritorijoje, nedarant poveikio 141 straipsnio 5 daliai.

2. Šiame skirsnyje:

- a) pagrindinis personalas – Šalies juridiniam asmeniui, išskyrus ne pelno organizacijas¹, dirbantys už įmonės įsteigimą arba tinkamą priežiūrą, administravimą ir veiklą atsakingi fiziniai asmenys, kurie yra arba įsisteigimo reikalais atvykę verslo svečiai, arba bendrovės viduje perkeliami asmenys;
- b) įsisteigimo reikalais atvykę verslo svečiai – už įsisteigimą atsakingi aukštesnes pareigas einantys fiziniai asmenys, kurie nesiūlo ir neteikia paslaugų ir nevykdo jokios įsisteigimui nebūtinės ekonominės veiklos ir negauna atlygio iš priimančiojoje Šalyje esančio šaltinio;
- c) bendrovės viduje perkeliami asmenys – bent vienus metus Šalies juridinio asmens įdarbinti arba jo partneriais esantys fiziniai asmenys, kurie yra laikinai perkeliami į įmonę, kuri gali būti juridinio asmens patronuojamoji įmonė, filialas ar pagrindinė bendrovė, kitos Šalies teritorijoje ir kurie yra vadovai arba specialistai;
- d) vadovai – daugiausia direktorių valdybos arba akcininkų ar jų atitikmens vadovaujami ir jų nurodymus gaunantys juridinio asmens įdarbinti fiziniai asmenys, einantys aukštesnes pareigas ir tiesiogiai valdantys įmonę, kurie, be kitų, vykdo bent šias funkcijas:

¹ Frazė „išskyrus ne pelno organizacijas“ taikoma tik Belgijai, Čekijai, Danijai, Vokietijai, Airijai, Graikijai, Ispanijai, Prancūzijai, Italijai, Kiprui, Latvijai, Lietuvai, Liuksemburgui, Maltai, Nyderlandams, Austrijai, Portugalijai, Slovėnijai, Suomijai ir Jungtinei Karalystei.

- i) vadovauja įmonei, jos skyriui ar padaliniui;
 - ii) prižiūri ir kontroliuoja kitų priežiūrą atliekančių darbuotojų, specialistų ar administracijos darbuotojų darbą ir
 - iii) turi įgaliojimus savarankiškai įdarbinti ir atleisti arba rekomenduoti įdarbinti ir atleisti darbuotojus arba atlikti kitus su personalu susijusius veiksmus;
- e) specialistai – Šalies juridinio asmens įdarbinti fiziniai asmenys, turintys specialių žinių, susijusių su įmonės gamyba, tyrimams naudojama įranga, metodais, procesais, procedūromis ar valdymu;
- vertinant tokias žinias atsižvelgiama ne tik į konkrečiai įmonei būdingas žinias, bet ir į tai, ar asmuo turi aukštą kvalifikaciją, įskaitant tinkamą profesinę patirtį, susijusią su darbu arba profesija, kuriems reikia konkrečių techninių žinių, įskaitant ir tai, ar asmuo yra akredituotos profesijos atstovas;
- f) absolventai stažuotojai – Šalies juridinio asmens arba jo filialo bent vieniems metams pasamdyti fiziniai asmenys, turintys universitetinį išsilavinimą ir laikinai perkeliami į juridinio asmens įmonę kitos Šalies teritorijoje karjeros arba verslo metodų mokymo tikslais¹;

¹ Gali būti reikalaujama, kad priimančioji įmonė pateiktų tvirtinti mokymo buvimo laikotarpiu programą, kuria įrodytų, kad buvimo tikslas yra mokymas. Čekijoje, Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Lietuvoje, Vengrijoje ir Austrijoje reikalaujama, kad mokymas būtų susijęs su įgytu universitetiniu išsilavinimu.

- g) verslo paslaugų pardavėjai¹ – fiziniai asmenys, atstovaujantys Šalies paslaugų teikėjui arba prekių tiekėjui, ketinantys laikinai atvykti į kitos Šalies teritoriją, kad galėtų vesti derybas dėl paslaugų arba prekių pardavimo arba sudaryti paslaugų arba prekių pardavimo sutartis to teikėjo (tiekėjo) vardu, neparduodantys tiesiogiai gyventojams ir negaunantys atlygio iš priimančiojo Šalyje esančio šaltinio, be to, jie nėra įgalioti prekybos agentai;
- h) sutartinių paslaugų teikėjai – fiziniai asmenys, įdarbinti Šalies juridinio asmens, kuris pats nėra įdarbinimo ir aprūpinimo darbuotojais agentūra ir nevykdo veiklos per tokią agentūrą, nėra įsteigęs įmonės kitos Šalies teritorijoje ir kuris toje Šalyje su galutiniu vartotoju yra sudaręs *bona fide* paslaugų teikimo sutartį, pagal kurią, kad galėtų teikti sutartas paslaugas, jo darbuotojai turi laikinai apsistoti toje Šalyje²;
- i) nepriklausomi specialistai – fiziniai asmenys, teikiantys paslaugą ir įsisteigę kaip savarankiškai dirbantys asmenys Šalies teritorijoje, bet neįsisteigę kitos Šalies teritorijoje, sudarę *bona fide* sutartį (išskyrus sutartis, sudaromas per įdarbinimo ir aprūpinimo darbuotojais agentūras) teikti paslaugas galutiniam vartotojui toje Šalyje, pagal kurią, kad galėtų teikti sutartas paslaugas, jie turi laikinai būti toje Šalyje³; ir

¹ Jungtinėje Karalystėje verslo paslaugų pardavėjų kategorijai priskiriami tik paslaugų pardavėjai.

² Paslaugų teikimo sutartis, minima h ir i punktuose, turi atitikti Šalies, kurioje vykdoma sutartis, įstatymus, teisės aktus ir kitus reikalavimus.

³ Paslaugų teikimo sutartis, minima h ir i punktuose, turi atitikti Šalies, kurioje vykdoma sutartis, įstatymus, teisės aktus ir kitus reikalavimus.

- j) kvalifikacija – diplomas, pažymėjimas ar kitas oficialią kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas, kurį išdavė įstatymais ar kitais teisės aktais paskirta institucija ir kuriuo patvirtinamas sėkmingas profesinio mokymo baigimas.

154 STRAIPSNIS

Pagrindinis personalas ir absolventai stažuotojai

1. Kiekviename sektoriuje, dėl kurio įsipareigojo pagal B skirsnį, ir laikydamasi išlygų, išvardytų VIII-C priede, kiekviena Šalis leidžia kitos Šalies verslininkams savo įmonėse laikinai įdarbinti tos kitos Šalies fizinius asmenis, jeigu tie darbuotojai yra pagrindinis personalas arba absolventai stažuotojai, kaip apibrėžta 153 straipsnyje. Pagrindinio personalo ir absolventų stažuotojų atvykimo ir laikino buvimo trukmė – ne ilgiau kaip treji metai, kai tai įmonės viduje perkeliami asmenys, įsisteigimo reikalais atvykusių verslo svečių – 90 dienų per bet kurį 12 mėnesių laikotarpį, absolventų stažuotojų – vieni metai.
2. Kiekviename sektoriuje, dėl kurio įsipareigota pagal B skirsnį, priemonės, kurių Šalis negali nustatyti arba toliau taikyti nei regionų, nei visos teritorijos mastu, jei nenurodyta kitaip VIII-C priede, yra apibrėžiamos kaip fizinių asmenų, kuriuos verslininkas konkrečiame sektoriuje gali įdarbinti kaip pagrindinį personalą ar absolventus stažuotojus, bendro skaičiaus ribojimas nustatant kvotas arba ekonominių poreikių analizės reikalavimą ir kaip diskriminaciniai apribojimai.

155 STRAIPSNIS

Verslo paslaugų pardavėjai

Kiekviename sektoriuje, dėl kurio įsipareigojo pagal B arba C skirsnį, ir laikydamasi išlygų, išvardytų VIII-C priede, kiekviena Šalis verslo paslaugų pardavėjams leidžia atvykti ir laikinai būti iki 90 dienų per bet kurį 12 mėnesių laikotarpį.

156 STRAIPSNIS

Sutartinių paslaugų teikėjai

1. Šalys patvirtina atitinkamas savo prievoles, kurias turi dėl įsipareigojimų pagal PPO bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis, dėl sutartinių paslaugų teikėjų atvykimo ir laikino buvimo.
2. Pagal VIII-D ir VIII-G priedus kiekviena Šalis leidžia, kad kitos Šalies sutartinių paslaugų teikėjai jos teritorijoje teiktų paslaugas, jeigu tenkinamos šios sąlygos:
 - a) fiziniai asmenys paslaugą teikia laikinai kaip juridinio asmens, turinčio ne ilgesnės nei 12 mėnesių trukmės paslaugų teikimo sutartį, darbuotojai;

- b) į kitą Šalį atvykstantys fiziniai asmenys teikia tą paslaugą kaip juridinio asmens, teikiančio paslaugas bent vienus metus iki prašymo leisti atvykti į kitą Šalį pateikimo, darbuotojai ir, be to, prašymo leisti atvykti į kitą Šalį pateikimo dieną turi bent trejų metų profesinės patirties¹ su sutartimi susijusiame veiklos sektoriuje;
- c) į kitą Šalį atvykstantys fiziniai asmenys:
 - i) turi būti įgiję universitetinį išsilavinimą arba kvalifikaciją, įrodančią reikiamo lygio² žinias, ir
 - ii) turi turėti profesinę kvalifikaciją, reikalingą veiklai vykdyti pagal Šalies, kurioje teikiama paslauga, įstatymus ir kitus teisės aktus ar kitas priemones;
- d) fiziniai asmenys negauna kito atlyginimo už kitos Šalies teritorijoje teikiamas paslaugas, išskyrus fizinį asmenį įdarbinusio juridinio asmens mokamą atlyginimą;
- e) fiziniai asmenys gali atvykti ir laikinai būti susijusioje Šalyje ne ilgiau kaip iš viso šešis mėnesius (Liuksemburge – 25 savaites) per bet kurį 12 mėnesių laikotarpį arba ne ilgiau nei galioja sutartis, atsižvelgiant į tai, kuris iš šių laikotarpių yra trumpesnis;
- f) pagal šį straipsnį leidžiama teikti tik tas paslaugas, kurios yra numatytos sutartyje, ir teisė verstis profesine veikla Šalyje, kurioje ta paslauga teikiama, nesuteikiama ir

¹ Įgytos sulaukus pilnametystės.

² Jei universitetinį išsilavinimą ar kvalifikaciją asmuo įgijo ne toje Šalyje, kurioje teikiama paslauga, Šalis gali įvertinti atitiktį jos teritorijoje reikalaujamam universitetiniam išsilavinimui.

- g) asmenų, kuriems taikoma paslaugų teikimo sutartis, skaičius neviršija skaičiaus, reikalingo sutarčiai įvykdyti pagal Šalies, kurioje teikiama paslauga, įstatymus ir kitus teisės aktus ar kitas priemones.

157 STRAIPSNIS

Nepriklausomi specialistai

Pagal VIII-D ir VIII-G priedus kiekviena Šalis leidžia, kad kitos Šalies nepriklausomi specialistai jos teritorijoje teiktų paslaugas, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

- a) fiziniai asmenys paslaugą teikia laikinai kaip kitoje Šalyje įsisteigę savarankiškai dirbantys asmenys ir turi ne ilgesnės nei 12 mėnesių trukmės paslaugų teikimo sutartį;
- b) į kitą Šalį atvykstantys fiziniai asmenys prašymo leisti atvykti į kitą Šalį pateikimo dieną turi bent šešerių metų profesinės patirties su sutartimi susijusiame veiklos sektoriuje;

- c) į kitą Šalį atvykstantys fiziniai asmenys:
- i) turi būti įgiję universitetinį išsilavinimą arba kvalifikaciją, įrodančią reikiamo lygio¹ žinias, ir
 - ii) turi turėti profesinę kvalifikaciją, reikalingą veiklai vykdyti pagal Šalies, kurioje teikiama paslauga, įstatymus ir kitus teisės aktus ar kitas priemones;
- d) fiziniai asmenys gali atvykti ir laikinai būti susijusioje Šalyje ne ilgiau kaip iš viso šešis mėnesius (Liuksemburge – 25 savaites) per bet kurį 12 mėnesių laikotarpį arba ne ilgiau nei galioja sutartis, atsižvelgiant į tai, kuris iš šių laikotarpių yra trumpesnis, ir
- e) pagal šį straipsnį leidžiama teikti tik tas paslaugas, kurios yra numatytos sutartyje, ir teisė verstis profesine veikla Šalyje, kurioje ta paslauga teikiama, nesuteikiama.

¹ Jei universitetinį išsilavinimą ar kvalifikaciją asmuo įgijo ne toje Šalyje, kurioje teikiama paslauga, Šalis gali įvertinti atitiktį jos teritorijoje reikalaujamam universitetiniam išsilavinimui.

E SKIRSNIS

REGLAMENTAVIMO SISTEMA

I POSKIRSNIS

VIDAUS REGLAMENTAVIMAS

158 STRAIPSNIS

Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šis skirsnis taikomas Šalių priemonėms, susijusioms su licencijų išdavimo reikalavimais ir procedūromis, kvalifikaciniais reikalavimais ir procedūromis, kurios daro poveikį:
 - a) paslaugų teikimui per sieną;
 - b) Šalies fizinių ir juridinių asmenų įsisteigimui jų teritorijoje ir
 - c) 153 straipsnyje nurodytų kategorijų fizinių asmenų laikinam buvimui jų teritorijoje.
2. Kalbant apie paslaugų teikimą per sieną, šis skirsnis taikomas tik tiems sektoriams, dėl kurių Šalis yra prisiėmusi konkrečius įsipareigojimus, ir tik jei tie įsipareigojimai taikomi. Kalbant apie įsisteigimą, šis skirsnis netaikomas sektoriams, dėl kurių VIII-A ir VIII-E prieduose yra įtraukta išlyga. Kalbant apie laikiną fizinių asmenų buvimą, šis skirsnis netaikomas sektoriams, dėl kurių VIII-C, VIII-D ir VIII-G prieduose yra įtraukta išlyga.

3. Šis skirsnis netaikomas priemonėms, kurios laikomos į sąrašus įtrauktiniais apribojimais.
4. Šiame skirsnyje:
 - a) licencijų išdavimo reikalavimai – esminiai reikalavimai, išskyrus kvalifikacinius, kuriuos fizinis arba juridinis asmuo privalo įvykdyti, kad gautų leidimą vykdyti 1 dalyje nurodytą veiklą, taip pat kad toks leidimas būtų iš dalies pakeistas ar atnaujintas;
 - b) licencijų išdavimo procedūros – administracinės ar procedūrinės taisyklės, kurių privalo laikytis fizinis arba juridinis asmuo norėdamas gauti leidimą vykdyti 1 dalyje nurodytą veiklą, taip pat norėdamas iš dalies pakeisti licenciją ar ją atnaujinti, kad įrodytų atitiktį licencijų išdavimo reikalavimams;
 - c) kvalifikaciniai reikalavimai – esminiai reikalavimai, susiję su fizinio asmens kompetencija teikti paslaugą, kuriuos reikia įrodyti norint gauti leidimą teikti paslaugą;
 - d) kvalifikacinės procedūros – administracinės arba procedūrinės taisyklės, kurių fizinis asmuo privalo laikytis norėdamas įrodyti atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, kad gautų leidimą teikti paslaugą, ir

- e) kompetentinga institucija – centrinė, regioninė ar vietos valdžia ir institucija arba nevyriausybinė organizacija, turinti centrinės ar regioninės arba vietos valdžios ar jos institucijų perduotus įgaliojimus, priimanti sprendimą dėl leidimo teikti paslaugą, be kita ko, įsisteigiant, arba dėl leidimo įsisteigti kitame ekonominės veiklos sektoriuje nei paslaugų teikimas.

159 STRAIPSNIS

Licencijų išdavimo ir kvalifikacijos patvirtinimo sąlygos

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad priemonės, susijusios su licencijų išdavimo reikalavimais ir procedūromis, taip pat kvalifikaciniais reikalavimais ir procedūromis, būtų grindžiamos kriterijais, kurie neleistų kompetentingoms institucijoms šališkai naudotis savo vertinimo įgaliojimais.
2. 1 dalyje nurodyti kriterijai turi būti:
 - a) proporcingi viešosios politikos tikslams;
 - b) aiškūs ir nedviprasmiški;
 - c) objektyvūs;
 - d) iš anksto nustatyti;
 - e) iš anksto viešai skelbiami ir
 - f) skaidrūs ir prieinami susipažinti.

3. Leidimas arba licencija išduodami iš karto, kai atlikus tinkamą tyrimą nustatoma, kad leidimo arba licencijos išdavimo sąlygos įvykdytos.
4. Kiekvienoje Šalyje turi veikti arba būti įsteigtos teisminės, arbitražo ar administracinės institucijos (arba turi būti toliau taikomos ar nustatytos tokios procedūros), į kurias galėtų kreiptis verslininkai ar paslaugų teikėjai siekdami, kad nedelsiant būtų persvarstyti jiems poveikį padarę atitinkami administraciniai sprendimai, susiję su įsisteigimu, paslaugų teikimu per sieną ar laikinu fizinių asmenų atvykimu ir buvimu verslo reikalais, ir, kai pagrįstai reikia, taikomos teisių gynimo priemonės. Jeigu šios procedūros nėra atsietos nuo atitinkamą administracinį sprendimą priimančios institucijos, kiekviena Šalis užtikrina, kad pagal tas procedūras būtų faktiškai užtikrinta objektyvios ir nešališkos peržiūros galimybė.
5. Jei išduodamų licencijų vykdyti tam tikrą veiklą skaičius yra ribotas dėl gamtos išteklių arba techninių pajėgumų stokos, kiekviena Šalis potencialiems kandidatams taiko nešališką ir skaidrią atrankos procedūrą, visų pirma tinkamai paskelbdamos apie procedūros pradžią, eigą ir pabaigą.
6. Atsižvelgdama į šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus kiekviena Šalis, nustatydama atrankos procedūros taisykles, gali atsižvelgti į teisėtus viešosios politikos tikslus, įskaitant sveikatos, saugos, aplinkos apsaugos ir kultūros paveldo išsaugojimo aspektus.

160 STRAIPSNIS

Licencijų išdavimo ir kvalifikacinės procedūros

1. Licencijų išdavimo ir kvalifikacinės procedūros bei formalumai turi būti aiškūs, iš anksto viešai skelbiami ir turi leisti pareiškėjams būti tikriems, kad jų paraiška bus išnagrinėta objektyviai ir nešališkai.
2. Licencijų išdavimo ir kvalifikacinės procedūros bei formalumai turi būti kuo paprastesni ir dėl jų neturi būti be reikalo apsunkinamas ar vilkinamas paslaugos teikimas. Visi licencijų mokesčiai¹, kuriuos pareiškėjas gali turėti sumokėti norėdamas gauti licenciją, turėtų būti pagrįsti ir proporcingi susijusių licencijų išdavimo procedūrų sąnaudoms.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad kompetentingų institucijų taikomos procedūros ir priimami sprendimai, susiję su licencijų ar leidimų išdavimo procesu, būtų nešališki visų pareiškėjų atžvilgiu. Kompetentinga institucija sprendimus turi priimti nepriklausomai ir nebūti atskaitinga jokiam licenciją ar leidimą siekiančiam gauti paslaugų teikėjui.
4. Jeigu paraišką pareiškėjas turi pateikti per konkretų terminą, tas terminas turi būti pagrįstas. Paraišką kompetentinga institucija pradeda tvarkyti nepagrįstai nedelsdama. Jei įmanoma, elektroninėmis priemonėmis teikiamos paraiškos priimamos tokiomis pačiomis sąlygomis kaip popierinės paraiškos.

¹ Licencijų išdavimo mokesčiai neapima aukciono, konkurso mokesčių ar kitų nediskriminacinių priemonių, kuriomis suteikiamos lengvatos, arba pagal įgaliojimus skirtų įnašų už universaliųjų paslaugų teikimą.

5. Kiekviena Šalis užtikrina, kad po to, kai pateikiama visa paraiška, ji būtų išnagrinėta ir galutinis sprendimas dėl jos priimtas per pagrįstos trukmės laikotarpį. Kiekviena Šalis stengiasi nustatyti laikotarpį, per kurį paprastai paraiška turi būti baigta tvarkyti.
6. Jei mano, kad paraiškoje pateikta ne visa informacija, kompetentinga institucija per pagrįstos trukmės laikotarpį nuo paraiškos gavimo praneša apie tai pareiškėjui, suteikia jam galimybę ištaisyti trūkumus ir, jei įmanoma, nurodo papildomą informaciją, kurios reikia paraiškai visiškai užpildyti.
7. Kai įmanoma, vietoj dokumentų originalų leidžiama pateikti patvirtintas jų kopijas.
8. Jei paraiška atmetama, kompetentinga institucija apie tai pareiškėjui praneša raštu ir nepagrįstai nedelsdama. Paprastai pareiškėjo prašymu jam pranešamos paraiškos atmetimo priežastys ir nurodomas laikotarpis, per kurį sprendimą galima apskųsti.
9. Kiekviena Šalis užtikrina, kad suteikta licencija ar leidimas įsigaliotų nepagrįstai nedelsiant pagal licencijoje arba leidime nurodytas sąlygas.

II POSKIRSNIS

VISUOTINAI TAIKOMOS NUOSTATOS

161 STRAIPSNIS

Tarpusavio pripažinimas

1. Nė viena šio skyriaus nuostata Šaliai neužkertamas kelias reikalauti, kad fiziniai asmenys turėtų reikiamą su atitinkamu veiklos sektoriumi susijusią kvalifikaciją ir profesinę patirtį, kurią reikalaujama turėti teritorijoje, kurioje teikiama paslauga.
2. Kiekviena Šalis skatina jos teritorijoje veikiančias atitinkamas profesines organizacijas prekybos klausimams skirtos sudėties Parterystės komitetui teikti rekomendacijas dėl kvalifikacijų ir profesinės patirties tarpusavio pripažinimo, kad verslininkai ir paslaugų teikėjai galėtų visapusiškai arba iš dalies laikytis kriterijų, kuriuos kiekviena Šalis taiko verslininkų ir paslaugų, visų pirma specialistų paslaugų, teikėjų leidimų ir licencijų išdavimui, veiklai ir sertifikavimui.
3. Gavęs 2 dalyje minėtą rekomendaciją, prekybos klausimams skirtos sudėties Parterystės komitetas per pagrįstą laikotarpį ją apsvarsto ir sprendžia, ar ji atitinka šį Susitarimą, ir, remdamasis joje pateikta informacija, visų pirma įvertina:

- a) koku mastu sutampa kriterijai, kuriuos kiekviena Šalis taiko verslininkų ir paslaugų teikėjų leidimų ir licencijų išdavimui, veiklai ir sertifikavimui, ir
 - b) galimą susitarimo dėl abipusio kvalifikacijų ir profesinės patirties pripažinimo ekonominę vertę.
4. Jei tenkinami 3 dalyje nurodyti reikalavimai, prekybos klausimams skirtos sudėties Parterystės komitetas nustato būtinus derybų dėl abipusio pripažinimo etapus ir tuomet pateikia rekomendaciją Šalių kompetentingoms institucijoms pradėti derybas.
5. Tarpusavio pripažinimo susitarimas turi derėti su atitinkamomis PPO steigimo sutarties nuostatomis, visų pirma su Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis, įtraukto į PPO steigimo sutarties 1B priedą (GATS), VII straipsniu.

162 STRAIPSNIS

Skaidrumas ir konfidencialios informacijos atskleidimas

1. Kiekviena Šalis nedelsdama reaguoja į visus kitos Šalies prašymus suteikti konkrečią informaciją apie jos visuotinai taikomas priemones arba tarptautinius susitarimus, susijusius su šiuo Susitarimu arba darančius jam poveikį. Kiekviena Šalis taip pat įsteigia vieną arba daugiau ryšių centrų, kurie, kai prašoma, kitos Šalies verslininkams ir paslaugų teikėjams teikia konkrečią informaciją tokiais klausimais. Šalys per tris mėnesius nuo šio Susitarimo įsigaliojimo praneša viena kitai apie ryšių centrus. Ryšių centrai neprivalo būti įstatymų ir kitų teisės aktų saugyklos.

2. Nė viena šio Susitarimo nuostata nereikalaujama, kad Šalis teiktų konfidencialią informaciją, kurios atskleidimas trukdytų vykdyti įstatymus ar kitaip prieštarautų viešajam interesui ar pakenktų bet kurios konkrečios valstybinės ar privačios įmonės teisėtiems komerciniams interesams.

III POSKIRSNIS

KOMPIUTERIŲ PASLAUGOS

163 STRAIPSNIS

Susitarimas dėl kompiuterių paslaugų

1. Liberalizuodamos prekybą kompiuterių paslaugomis pagal B, C ir D skirsnius Šalys laikosi 2–4 dalių.
2. Svarbiausio produktų klasifikatoriaus (CPC¹) 84 skyrius, t. y. Jungtinių Tautų kodas, kuriuo nurodomos kompiuterių ir susijusios paslaugos, apima bazines funkcijas, naudojamas teikiant visas kompiuterių ir susijusias paslaugas: kompiuterių programas, kurios apibrėžiamos kaip instrukcijų, reikalingų kompiuteriams veikti ir informacijai perduoti, rinkiniai (įskaitant jų kūrimą ir diegimą), duomenų apdorojimą ir saugojimą, taip pat susijusias paslaugas, kaip antai klientų darbuotojų konsultavimo ir mokymo. Dėl technologijų plėtros vis daugiau tokių paslaugų siūloma kaip susijusių paslaugų komplektas ar paketas, į kuriuos gali būti įtrauktos visos šios bazinės funkcijos arba jų dalis. Pavyzdžiui, tokios paslaugos kaip žiniatinklio svetainių ar domenų priegloba, duomenų gavybos paslaugos ir sudėtinio kompiuterių tinklo naudojimas – visos šios paslaugos teikiamos kaip bazinių kompiuterių paslaugų funkcijų deriniai.

¹ Svarbiausias produktų klasifikatorius, pateiktas Jungtinių Tautų statistikos biuro Statistikos leidinyje (M serija, Nr. 77, CPC prov, 1991).

3. Kompiuterių ir susijusios paslaugos (neatsižvelgiant į tai, ar jos teikiamos per tinklą, įskaitant internetą, ar ne) apima visas paslaugas, susijusias su:

- a) konsultavimu dėl kompiuterių ar kompiuterių sistemų, kompiuterių ar kompiuterių sistemų strategija, analize, planavimu, specifikacija, projektavimu, kūrimu, diegimu, taikymu, integravimu, testavimu, derinimu, atnaujinimu, pagalba, techninė pagalba arba valdymu;
- b) kompiuterių programomis, apibrėžiamomis kaip instrukcijų, reikalingų kompiuteriams veikti ir informacijai perduoti (iš kompiuterių ir į juos), rinkinys, taip pat konsultavimas dėl kompiuterių programų, kompiuterių programų strategija, analizė, planavimas, specifikacija, projektavimas, kūrimas, diegimas, taikymas, integravimas, testavimas, derinimas, atnaujinimas, pritaikymas, techninė priežiūra, pagalba, techninė pagalba, valdymas ar naudojimas;
- c) duomenų tvarkymu, duomenų saugojimu, duomenų prieigloba arba duomenų bazių paslaugomis;
- d) įstaigos mašinų ir įrangos (taip pat ir kompiuterių) techninės priežiūros ir remonto paslaugomis arba
- e) klientų darbuotojų mokymo paslaugomis, susijusiomis su programine įranga, kompiuteriais arba kompiuterių sistemomis, niekur kitur nepriskirtomis.

4. Naudojantis kompiuterių ir susijusiomis paslaugomis gali būti teikiamos ir kitos paslaugos (pvz., bankininkystės), teikiamos ne tik elektroninėmis, bet ir kitomis priemonėmis. Tokiais atvejais svarbu skirti paslaugas, kurios reikalingos kitoms paslaugoms teikti (kaip antai žiniatinklio svetainių arba taikomųjų programų prieigloba), nuo elektroninėmis priemonėmis teikiamų turinio arba pagrindinių paslaugų (kaip antai bankininkystės). Tokiais atvejais turinio arba pagrindinė paslauga prie CPC 84 skyriaus nepriskiriama.

IV POSKIRSNIS

PAŠTO PASLAUGOS¹

164 STRAIPSNIS

Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šiame poskirsnyje išdėstomi reglamentavimo sistemos, taikomos visoms pašto paslaugoms, principai.
2. Šiame poskirsnyje ir B, C ir D skirsniuose:
 - a) licencija – reguliavimo institucijos individualiam teikėjui išduotas leidimas, kurį būtina turėti prieš pradedant teikti tam tikrą paslaugą, ir
 - b) universalioji paslauga – visoje Šalies teritorijoje nuolat teikiamos nustatytos kokybės būtiniausios pašto paslaugos.

165 STRAIPSNIS

Rinką iškreipiančios veiklos prevencija

Kiekviena Šalis užtikrina, kad pašto paslaugų teikėjas, turintis prievolę teikti universalias paslaugas arba pašto paslaugų monopolį, nevykdytų rinką iškreipiančios veiklos, kaip antai:

¹ Šis skirsnis taikomas CPC 7511 ir CPC 7512 klasėms.

- a) nenaudotų pajamų, gautų teikiant tokią paslaugą, greitojo pristatymo paslaugai ar bet kuriai kitai neuniversaliajai pristatymo paslaugai kryžmiškai subsidijuoti ir
- b) nepagrįstai nediferencijuotų klientų, kaip antai įmonių, stambiųjų siuntėjų ar konsoliduotų siuntų siuntėjų, jiems taikydamas kitokius tarifus ar paslaugos teikimo sąlygas, kai ta paslauga teikiama vykdant universaliųjų paslaugų teikimo prievolę ar turint pašto paslaugų monopolį.

166 STRAIPSNIS

Universaliosios paslaugos

1. Kiekviena Šalis turi teisę nustatyti, kokias universaliųjų paslaugų prievoles ji nori toliau taikyti. Tokios prievolės pačios savaime nebus laikomos antikonkurencinėmis, jeigu jos administruojamos skaidriai, nediskriminuojant ir nedarant poveikio konkurencijai, ir jomis universaliųjų paslaugų teikimas neapsunkinamas labiau, nei būtina pagal Šalies nustatytus reikalavimus.
2. Kad būtų tenkinami naudotojų poreikiai, universaliosios paslaugos turi būti teikiamos už prieinamą kainą.

167 STRAIPSNIS

Licencijos

1. Kiekviena Šalis turėtų siekti pakeisti reikalavimą gauti paslaugų, nepatenkančių į universaliųjų paslaugų aprėptį, licenciją paprastos registracijos reikalavimu.

2. Kai taikomas reikalavimas gauti licenciją:

- a) licencijų išdavimo sąlygos, kuriomis neturi būti sukuriamas didesnis našta, nei būtina tikslui pasiekti, skelbiamos viešai;
- b) pareiškėjo prašymu jam pranešamos atsisakymo išduoti licenciją priežastys ir
- c) kiekviena Šalis nustato skundų teikimo nepriklausomam organui procedūrą, kuri turi būti skaidri, nediskriminacinė ir pagrįsta objektyviais kriterijais.

168 STRAIPSNIS

Reguliavimo institucijos nepriklausomumas

Reguliavimo institucija turi būti teisiškai atskirta ir nepriklausoma nuo pašto ir pasiuntinių paslaugų teikėjų. Reguliavimo institucijos priimami sprendimai ir taikomos procedūros turi būti nešališki visų rinkos dalyvių atžvilgiu.

169 STRAIPSNIS

Laipsniškas teisės aktų derinimas

Šalys pripažįsta laipsniško Armėnijos Respublikos pašto paslaugų srities teisės aktų derinimo su Europos Sąjungos teisės aktais svarbą.

V POSKIRSNIS

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ TINKLAS IR PASLAUGOS

170 STRAIPSNIS

Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šiame poskirsnyje išdėstomi elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimo, liberalizuoto pagal B, C ir D skirsnius, reglamentavimo sistemos principai.
2. Šiame poskirsnyje:
 - a) elektroninių ryšių tinklas – perdavimo sistemos ir atitinkamais atvejais komutavimo ar maršruto parinkimo įranga bei kitos priemonės, įskaitant neaktyvius tinklo elementus, leidžiančios perduoti signalus laidinėmis, radijo ar optinėmis arba kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis;
 - b) elektroninių ryšių paslauga – paslauga, kurią visiškai ar daugiausia sudaro elektromagnetinių signalų perdavimas elektroninių ryšių tinklais, įskaitant telekomunikacijų paslaugas ir perdavimo paslaugas transliavimui naudojamais tinklais; šios paslaugos neapima elektroninių ryšių tinklais ar naudojant elektroninių ryšių paslaugas perduodamos informacijos turinio teikimo ar redakcinės turinio kontrolės paslaugų;
 - c) viešojo elektroninių ryšių paslauga – elektroninių ryšių paslauga, kurią Šalis tiesiogiai ar faktiškai reikalauja teikti visuomenei;

- d) viešasis elektroninių ryšių tinkas – elektroninių ryšių tinklas, naudojamas vien tik ar daugiausia viešai prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms teikti, kuriuo informaciją galima perduoti iš vieno galinio taško į kitą;
- e) viešoji telekomunikacijų paslauga – telekomunikacijų paslauga, kurią Šalis tiesiogiai ar faktiškai reikalauja teikti visuomenei; tokios paslaugos, be kitų, gali apimti telegrafo, telefono, telekso ir duomenų perdavimo paslaugas, kuriomis paprastai tikruoju laiku perduodama vartotojo teikiama informacija iš vieno taško į kitą (-us) tašką (-us), tos informacijos formos ar turinio galiniuose taškuose niekaip nepakeičiant;
- f) elektroninių ryšių sektoriaus reguliavimo institucija – įstaiga (-os), kuriai (-ioms) Šalies pavesta reguliuoti šiame poskirsnyje minimus elektroninius ryšius;
- g) pagrindinė infrastruktūra – viešojo elektroninių ryšių tinklo įrenginiai ir paslaugos, kurias:
 - i) išimtinai ar daugiausia teikia vienas teikėjas arba ribotas teikėjų skaičius ir
 - ii) kurių negalima ekonomiškai arba techniškai pakeisti kitais, norint teikti paslaugą;

- h) susijusios priemonės – susijusios paslaugos, su elektroninių ryšių tinklu arba paslauga susijusi fizinė infrastruktūra ir kitos priemonės ar elementai, kurie leidžia arba padeda teikti paslaugas per tą tinklą arba paslaugą arba galėtų tai daryti ir kurie apima, *inter alia*, pastatus ar įėjimus į pastatus, pastatų elektros laidų sistemas, antenas, bokštus ir kitas atramines konstrukcijas, vamzdynus, kanalus, stiebus, šulinius ir skirstomąsias spintas;
- i) pagrindinis teikėjas¹ – elektroninių ryšių sektoriaus paslaugų teikėjas, galintis daryti esminį poveikį dalyvavimo tam tikroje elektroninių ryšių paslaugų rinkoje sąlygoms kainos ir pasiūlos požiūriu, nes jis kontroliuoja pagrindinę infrastruktūrą arba turi galimybę pasinaudoti savo padėtimi rinkoje;
- j) prieiga – kitam teikėjui pagal nustatytas sąlygas teikiamos priemonės arba paslaugos elektroninių ryšių paslaugoms teikti; prieiga, *inter alia*, apima prieigą prie:
 - i) tinklo elementų ir susijusių priemonių, įskaitant galimybę fiksuotomis ar nefiksuotomis priemonėmis prijungti įrangą, ypač prieigą prie vietinės linijos ir prie priemonių bei paslaugų, reikalingų paslaugoms teikti naudojantis vietine linija;
 - ii) fizinės infrastruktūros, įskaitant pastatus, kabelių kanalus ir stiebus;
 - iii) programinės įrangos sistemų, tarp jų veiklos palaikymo sistemų;
 - iv) informacijos sistemų ar duomenų bazių, skirtų išankstinių užsakymų, teikimo, užsakymo, priežiūros bei remonto prašymų ir sąskaitų rengimui;

¹ Šalys susitaria, kad terminai „pagrindinis teikėjas“ ir „teikėjas, turintis didelę įtaką rinkoje“ reiškia tą patį.

- v) numerių susiejimo ar lygiavertes funkcijas atliekančių sistemų;
 - vi) fiksuotojo ir judriojo ryšio tinklą, visų pirma tarptinklinio ryšio paslaugoms teikti, ir
 - vii) virtualaus tinklo paslaugų;
- k) sujungimas – fizinis ir loginis viešųjų elektroninių ryšių tinklą, naudojamų to paties ar kito teikėjo, sujungimas, kad vieno teikėjo elektroninių ryšių paslaugų gavėjai galėtų naudotis tarpusavio ryšiu arba ryšiu su kito teikėjo paslaugų gavėjais arba kito teikėjo teikiamomis paslaugomis, paslaugomis, kurias gali teikti susijusios šalys arba kitos šalys, turinčios prieigą prie tinklo;
- l) universalioji paslauga – minimalus rinkinys nustatytos kokybės paslaugų, kurios visoje Šalies teritorijoje, nepaisant geografinės vietos, už prieinamą kainą turi būti teikiamos visiems tokias paslaugas pageidaujantiems gauti paslaugų gavėjams; paslaugos aprėptį ir teikimo tvarką nustato kiekviena Šalis; ir
- m) numerio perkeliamumas – visiems to pageidaujantiems viešųjų elektroninių ryšių paslaugų abonentams suteikiama teisė išlaikyti toje pačioje vietoje tą patį telefono ryšio numerį nepabloginant kokybės, patikimumo ar patogumo tuo atveju, kai keičiami tos pačios kategorijos viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai.

171 STRAIPSNIS

Reguliavimo institucija

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo institucija būtų teisiškai atskirta ir funkciškai nepriklausoma nuo bet kokio elektroninių ryšių tinklų, elektroninių ryšių paslaugų ar elektroninių ryšių įrangos teikėjo.
 2. Šalis, kuriai nuosavybės teise priklauso elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjai, arba kuri juos kontroliuoja, užtikrina, kad reguliavimo funkcija būtų veiksmingai struktūriškai atskirta nuo veiklos, susijusios su nuosavybės teise ir kontrole. Reguliavimo institucija veikia nepriklausomai ir vykdydama jai pagal vidaus teisę pavestas užduotis neprašo ir nesutinka gauti jokios kitos institucijos nurodymų.
 3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos reguliavimo institucijoms būtų suteikta pakankamai įgaliojimų sektoriui reguliuoti ir kad jos turėtų pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių joms pavestoms užduotims atlikti. Sustabdyti ar panaikinti reguliavimo institucijų sprendimus gali tik 7 dalyje nurodytos apeliacinės įstaigos.
- Reguliavimo institucijos užduotys skelbiamos viešai lengvai prieinama ir aiškia forma, ypač jei tos užduotys pavestos daugiau nei vienai įstaigai. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos reguliavimo institucijos turėtų atskirus metinius biudžetus. Biudžetai skelbiami viešai.
4. Reguliavimo institucijų priimami sprendimai ir taikomos procedūros turi būti nešališki visų rinkos dalyvių atžvilgiu.

5. Reguliavimo institucijos savo įgaliojimais naudojasi skaidriai ir laiku.
6. Reguliavimo institucijos turi turėti įgaliojimus užtikrinti, kad elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjai, kai prašoma, joms skubiai pateiktų visą informaciją, taip pat ir finansinę, kurios reikia, kad reguliavimo institucijos galėtų vykdyti pagal šį poskirsnį joms pavestas užduotis. Prašoma informacija turi būti proporcinga reguliavimo institucijų atliekamoms užduotims ir tvarkoma laikantis konfidencialumo reikalavimų.
7. Kiekvienas reguliavimo institucijos sprendimo paveiktas naudotojas ar teikėjas turi turėti teisę tokį sprendimą apskųsti nuo dalyvaujančių šalių nepriklausomai apeliacinei įstaigai. Ši įstaiga, kuri gali būti teismas, turi turėti tinkamos praktinės patirties, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas. Turi būti deramai atsižvelgiama į bylos esmę ir taikomas veiksmingas apskundimo mechanizmas. Dėl už peržiūros procedūras atsakingų ne teismo pobūdžio įstaigų kiekviena Šalis užtikrina, kad visada būtų raštu pateikiamos jų sprendimų priežastys ir kad jų sprendimus visada būtų galima skųsti nešališkai ir nepriklausomai teisminei institucijai. Veiksmingai užtikrinama, kad apeliacinių įstaigų sprendimai būtų vykdomi. Kol nagrinėjamas apeliacinis skundas, galioja reguliavimo institucijos sprendimas, išskyrus tuos atvejus, kai pagal vidaus teisę nustatomos laikinosios priemonės.

8. Kiekviena Šalis užtikrina, kad reguliavimo institucijos vadovas arba, kai taikoma, šią funkciją reguliavimo institucijoje vykdančios kolegijos nariai ar jo (jų) pavaduotojas (-ai) būtų atleistas (-i) iš pareigų tik tuomet, jei nebeatitinka šioms pareigoms vykdyti reikalingų sąlygų, kurios yra iš anksto nustatytos vidaus teisėje. Kiekvienas toks sprendimas atleisti iš pareigų skelbiamas viešai atleidimo metu. Atleistam nacionalinės reguliavimo institucijos vadovui arba, kai taikoma, šią funkciją vykdančios kolegijos atitinkamiems nariams nurodomos atleidimo priežastys, ir jis (jie), jei bendrąja tvarka priežastys neskelbiamos, turi teisę reikalauti, kad jos būtų paskelbtos, ir tos priežastys tokiu atveju turi būti paskelbtos.

172 STRAIPSNIS

Leidimas teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas

1. Kiekviena Šalis leidžia, kai tik įmanoma, elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas teikti pateikus paprastą pranešimą. Nereikalaujama, kad, pateikęs pranešimą, atitinkamas paslaugų teikėjas, prieš pradėdamas naudotis teisėmis pagal leidimą, gautų reguliavimo institucijos atskirą sprendimą ar kitą kokį administracinį aktą. Pagal tokį leidimą įgyjamos teisės ir prievolės skelbiamos viešai lengvai prieinama forma. Prievolės turėtų būti proporcingos susijusiai paslaugai.
2. Jei reikia, suteikdama radijo dažnių ar numerių naudojimo teisę Šalis gali reikalauti licencijos, kad būtų:
 - a) išvengta žalingųjų trukdžių;
 - b) užtikrinta techninė paslaugos kokybė;

c) užtikrintas veiksmingas spektro naudojimas arba

d) įgyvendinti kiti visuotinės svarbos tikslai.

3. Jeigu Šalis reikalauja licencijos, ji:

a) viešai paskelbia visus licencijos išdavimo kriterijus ir pagrįstą laikotarpį, per kurį paprastai priimamas sprendimas dėl licencijos paraiškos;

b) pareiškėjo prašymu jam raštu praneša atsisakymo išduoti licenciją priežastis, ir

c) jei išduoti licenciją atsisakoma, pareiškėjui suteikia teisę kreiptis į apeliacinę įstaigą.

4. Teikėjų mokėtini administraciniai mokesčiai taikomi objektyviai, skaidriai, proporcingai ir stengiantis mažinti jiems tenkančias sąnaudas. Administraciniai mokesčiai, kuriuos Šalis nustato paslaugos ar tinklo teikėjams, savo veiklą vykdančioms pagal 1 dalyje nurodytą leidimą arba pagal 2 dalyje nurodytą licenciją, turi būti ne didesni nei faktinės administracinės sąnaudos, paprastai patiriamos dėl taikomų leidimų ir licencijų tvarkymo, kontrolės ir įgyvendinimo. Tokios administracinės sąnaudos gali apimti tarptautinio bendradarbiavimo, derinimo ir standartizacijos, rinkos tyrimo, reikalavimų laikymosi priežiūros ir kitokios rinkos kontrolės sąnaudas bei sąnaudas, susijusias su teisės aktų ir administracinių sprendimų, tokių kaip sprendimai dėl prieigos ar sujungimo, rengimu ir vykdymu.

Pirmojoje pastraipoje minėti administraciniai mokesčiai neapima aukciono, konkurso mokesčių ar kitų nediskriminacinių priemonių, kuriomis suteikiamos lengvatos, arba pagal įgaliojimus skirtų įnašų už universaliųjų paslaugų teikimą.

173 STRAIPSNIS

Riboti ištekliai

1. Ribotų išteklių, įskaitant radijo spektrą, numerius ir priėjimo teises, naudojimo teisės paskirstomos ir suteikiamos laikantis atvirumo, objektyvumo, savalaikiškumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų. Kiekviena Šalis savo procedūras grindžia objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais.
2. Informacija apie paskirtas dažnio juostas skelbiama viešai, bet nereikalaujama detaliai nurodyti konkrečioms valdžios sektoriaus reikmėms skirto radijo spektro.
3. Jei tai daro laikydamasi šio Susitarimo, kiekviena Šalis išlaiko teisę nustatyti ir taikyti spektro ir dažnių valdymo priemones, dėl kurių gali būti ribojamas elektroninių ryšių paslaugų teikėjų skaičius. Minėta teisė taip pat apima galimybę dažnių juostas skirstyti atsižvelgiant į esamus ir būsimus poreikius bei spektro prieinamumą. Priemonės, kuriomis Šalis skirsto ir skiria spektro išteklius ir valdo dažnius, nelaikomos priemonėmis, *per se* nesuderinamomis su 144, 149 ir 150 straipsniais.

174 STRAIPSNIS

Prieiga ir sujungimas

1. Dėl prieigos ir tinklų sujungimo susiję teikėjai turėtų, iš principo, susitarti komercinėse derybose.
2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad elektroninių ryšių paslaugų teikėjai turėtų teisę ir, kai to prašo kitas teikėjas, prievolę tarpusavyje derėtis dėl sujungimo, kad galėtų teikti viešai prieinamus elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas. Nė viena Šalis toliau netaiko jokių teisinių ar administracinių priemonių, kuriomis teikėjai, kai jų teikiamos prieigos ar sujungimo paslaugos yra lygiavertės, įpareigojami skirtingiems teikėjams taikyti skirtingas sąlygas arba nustatyti su teikiamomis paslaugomis nesusijusias prievoles.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad teikėjai, derybose dėl prieigos ar sujungimo iš kito teikėjo gavę informacijos, ją galėtų naudoti tik tuo tikslu, kuriuo ji buvo pateikta, ir visuomet užtikrintų perduotos arba saugomos informacijos konfidencialumą.
4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos teritorijoje pagrindinis teikėjas elektroninių ryšių paslaugų teikėjams pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis¹ teiktų prieigą prie jos pagrindinės infrastruktūros, įskaitant, *inter alia*, tinklo elementus, susijusias priemones ir pagalbines paslaugas.

¹ Šiame poskirsnyje terminas „nediskriminacinis“ suprantamas kaip nuoroda į 150 straipsnyje apibrėžtą nacionalinį režimą ir kartu turi konkrečią šiam sektoriui būdingą reikšmę, t. y. sąlygos, ne mažiau palankios už tapačiomis ar panašiomis aplinkybėmis taikomas bet kuriam kitam panašių viešųjų elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų naudotojui.

5. Dėl viešųjų telekomunikacijų paslaugų – sujungimas su pagrindiniu teikėju užtikrinamas bet kuriame tinklo taške, kur tai techniškai įmanoma. Tokia sujungimo galimybė teikiama:

- a) taikant nediskriminacines sąlygas (įskaitant dėl techninių standartų, specifikacijų, kokybės ir techninės priežiūros) bei tarifus ir užtikrinant ne prastesnę kokybę nei ta, kurią pagrindinis teikėjas užtikrina teikdamas savo panašias paslaugas ar nesusijusių teikėjų ar jų patronuojamųjų įmonių ar kitų susijusių įmonių panašias paslaugas;
- b) laiku ir taikant tokias sąlygas (įskaitant dėl techninių standartų, specifikacijų, kokybės ir techninės priežiūros) ir sąnaudomis pagrįstus tarifus, kurie būtų skaidrūs, tinkami, ekonomiškai pagrįsti ir pakankamai atsieti, kad teikėjui netektų mokėti už tinko komponentus ar infrastruktūrą, kurių jam nereikia paslaugai teikti, ir
- c) kai prašoma, papildomuose taškuose nei tinklo galiniai taškai, siūlomi daugumai naudotojų, ir taikant mokesčius, atitinkančius papildomos infrastruktūros įrengimo sąnaudas.

6. Kiekviena Šalis užtikrina, kad sujungimui su pagrindiniu teikėju taikomos procedūros būtų skelbiamos viešai ir kad pagrindiniai teikėjai viešai skelbtų savo sujungimo sąlygų susitarimus arba, jei tinkama, pavyzdinius sujungimo sąlygų pasiūlymus.

175 STRAIPSNIS

Pagrindiniams paslaugų teikėjams taikomos konkurencijos apsaugos priemonės

Kiekviena Šalis nustato arba toliau taiko tinkamas priemones, kad paslaugų teikėjams, kurie atskirai ar kartu laikomi pagrindiniais paslaugų teikėjais, užkirstų kelią pradėti ar toliau vykdyti antikonkurencinę veiklą. Antikonkurencinei veiklai visų pirma priskiriami šie veiksmai:

- a) antikonkurencinės kryžminės subsidijos;
- b) konkurenciją pažeidžiantis informacijos, gautos iš konkurentų, naudojimas ir
- c) techninės informacijos apie pagrindinę infrastruktūrą ir komerciškai svarbios informacijos, kuri yra būtina kitiems paslaugų teikėjams teikiant paslaugas, nepateikimas laiku.

176 STRAIPSNIS

Universaliosios paslaugos

1. Kiekviena Šalis turi teisę nustatyti, kokias universaliųjų paslaugų prievoles ji nori toliau taikyti.

2. Tos universaliųjų paslaugų prievolės pačios savaime nelaikomos antikonkurencinėmis, jeigu jos administruojamos proporcingai, skaidriai, objektyviai ir nediskriminuojant. Be to, šios prievolės turi būti administruojamos nedarant poveikio konkurencijai ir nesukuriant didesnės naštos, nei būtina atsižvelgiant į Šalies nustatytos universaliosios paslaugos pobūdį.

3. Visi elektroninių ryšių tinklą arba paslaugų teikėjai turėtų turėti teisę teikti universaliąją paslaugą. Universaliųjų paslaugų teikėjai skiriami taikant veiksmingą, skaidrų ir nediskriminacinį mechanizmą. Jei reikia, kiekviena Šalis įvertina, ar universaliųjų paslaugų teikimas nepagrįstai neapsunkina universaliajai paslaugai teikti paskirto teikėjo. Atsižvelgusios į minėto vertinimo rezultatus ir įvertinusios rinkos naudą, kurią gauna universaliosios paslaugos teikėjas, reguliavimo institucijos nustato, ar reikia nustatyti tvarką, pagal kurią susijusiam teikėjui būtų skiriama kompensacija arba pasidalijamos su universaliųjų paslaugų teikimo prievole susijusios grynosios sąnaudos.

177 STRAIPSNIS

Numerio perkeliamumas

Kiekviena Šalis užtikrina, kad viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai pagrįstomis sąlygomis užtikrintų numerio perkeliamumą.

178 STRAIPSNIS

Informacijos konfidencialumas

Kiekviena Šalis užtikrina elektroninių ryšių ir susijusių srauto duomenų, perduodamų viešaisiais elektroninių ryšių tinklais ir teikiant viešąsias elektroninių ryšių paslaugas, konfidencialumą neribodamos prekybos paslaugomis.

179 STRAIPSNIS

Elektroninių ryšių srities ginčų sprendimas

1. Jei kyla elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjų ginčas, susijęs su teisėmis ir prievolėmis pagal šį poskirsnį, kiekviena Šalis užtikrina, kad susijusi reguliavimo institucija bet kurios susijusios šalies prašymu kuo greičiau ir ne vėliau kaip per keturis mėnesius, jei nėra išskirtinių aplinkybių, priimtų privalomą vykdyti sprendimą išspręsti ginčą.
2. Kai ginčas susijęs su paslaugų teikimu per sieną, sprendamos ginčą susijusios reguliavimo institucijos koordinuoja savo veiksmus.
3. Reguliavimo institucijos sprendimas skelbiamas viešai, atsižvelgiant į verslo slaptumo reikalavimus. Susijusioms šalims nurodomos visos priežastys, kuriomis grindžiamas sprendimas, ir jos turi teisę tą sprendimą apskųsti pagal 171 straipsnio 7 dalį.

4. Šiame straipsnyje nurodyta tvarka netrukdo bet kuriai susijusiai šaliai pateikti ieškinį teismui.

180 STRAIPSNIS

Laipsniškas teisės aktų derinimas

Šalys pripažįsta laipsniško Armėnijos Respublikos elektroninių ryšių tinklų srities teisės aktų derinimo su Europos Sąjungos teisės aktais svarbą.

VI POSKIRSNIS

FINANSINĖS PASLAUGOS

181 STRAIPSNIS

Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šis poskirsnis taikomas priemonėms, darančioms poveikį pagal B, C ir D skirsnius liberalizuotų finansinių paslaugų teikimui.
2. Šiame skyriuje finansinė paslauga – bet kokia finansinio pobūdžio paslauga, kurią siūlo Šalies finansinių paslaugų teikėjas. Finansinės paslaugos apima draudimą ir su draudimu susijusias paslaugas, taip pat bankininkystės ir kitas finansines paslaugas.

3. 2 dalyje nurodytą draudimą ir su draudimu susijusias paslaugas sudaro:

a) tiesioginis draudimas (įskaitant bendrąjį draudimą):

i) gyvybės ir

ii) ne gyvybės;

b) perdraudimas ir pakartotinis perdraudimas (retrocesija);

c) draudimo tarpininkavimas, kaip antai brokerio paslaugos ir atstovavimas, ir

d) su draudimu susijusios pagalbinės paslaugos, pavyzdžiui, konsultavimas, aktuario paslaugos, rizikos vertinimas ir žalos sureguliuavimo paslaugos.

4. 2 dalyje nurodytas bankininkystės ir kitas finansines paslaugas (išskyrus draudimą ir su draudimu susijusias paslaugas) sudaro:

a) indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimas iš gyventojų;

b) visų rūšių skolinimas, įskaitant vartojimo kreditus, hipotekos kreditus, faktoringą ir komercinių sandorių finansavimą;

c) finansinė nuoma;

d) visos mokėjimo ir pinigų pervedimo paslaugos, įskaitant kredito, mokėjimo ir debeto korteles, kelionės čekius ir vekselius;

- e) garantijos ir finansiniai įsipareigojimai;
- f) prekyba savo arba klientų sąskaita biržoje, nebiržinėje rinkoje ar kitaip šiomis priemonėmis:
 - i) pinigų rinkos priemonėmis (čekiais, vekseliais, indėlių sertifikatais ir kt.);
 - ii) užsienio valiuta;
 - iii) išvestinėmis priemonėmis, įskaitant ateities ir pasirinkimo sandorius, bet ne vien jais;
 - iv) valiutos kurso ir palūkanų normų priemonėmis, įskaitant tokius produktus kaip apsikeitimo sandoriai, išankstiniai susitarimai dėl palūkanų normų;
 - v) perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais ir
 - vi) kitomis perleidžiamosiomis priemonėmis ir finansiniu turtu, įskaitant tauriųjų metalų lydinius;
- g) dalyvavimas leidžiant visų rūšių vertybinius popierius, įskaitant vertybinių popierių platinimo garantavimą ir agento paslaugas (viešai ar neviešai) platinant vertybinius popierius, ir su tokiu vertybinių popierių leidimu susijusių paslaugų teikimas;
- h) tarpininkavimas pinigų rinkoje;
- i) turto valdymas, toks kaip grynųjų pinigų arba vertybinių popierių valdymas, visos kolektyvinių investicijų valdymo formos, pensijų fondų valdymas, turto apsaugos, depozitoriumo ir patikos paslaugos;
- j) atsiskaitymo už finansinį turtą, įskaitant vertybinius popierius, išvestinių finansinių priemonių produktus ir kitas perleidžiamąsias priemones, ir jo tarpuskaitytos paslaugos;

- k) finansinės informacijos teikimas ir perdavimas bei finansinių duomenų tvarkymas ir susijusi programinė įranga ir
- l) konsultavimo, tarpininkavimo ir kitos pagalbinės finansinės paslaugos, susijusios su veikla, išvardyta šioje dalyje, įskaitant informaciją apie kreditus ir jos analizę, investicijų ir investicinių portfelių tyrimus bei konsultacijas dėl jų, konsultacijas dėl įsigijimų ir įmonių pertvarkymo bei strategijos.

5. Šiame poskirsnyje:

- a) finansinių paslaugų teikėjas – Šalies fizinis arba juridinis asmuo, ketinantis teikti arba teikiantis finansines paslaugas, bet ne viešasis subjektas;
- b) viešasis subjektas – tai:
 - i) Šalies vyriausybė, centrinis bankas arba pinigų politiką vykdanči institucija arba Šaliai nuosavybės teise priklausantis arba jos kontroliuojamas subjektas, kurio pagrindinė veikla – vykdyti vyriausybės pavestas funkcijas, arba kuris savo veikla siekia valdžios sektoriaus nustatytų tikslų, neįskaitant subjektų, kurių pagrindinė veikla – teikti finansines paslaugas komercinėmis sąlygomis, arba
 - ii) privatus subjektas tuo atveju, kai jis atlieka įprastines centrinio banko ar pinigų politiką vykdančios institucijos funkcijas, ir
- c) nauja finansinė paslauga – finansinio pobūdžio paslauga, įskaitant paslaugas, susijusias su esamais ir naujais produktais ar produktų pristatymo būdu, kurios Šalies teritorijoje neteikia joks finansinių paslaugų teikėjas, tačiau kuri yra teikiama kitos Šalies teritorijoje.

182 STRAIPSNIS

Rizikos ribojimo išlyga

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata Šaliai neužkertamas kelias nustatyti arba toliau taikyti priemonės dėl rizikos ribojimo priežasčių, kaip antai:
 - a) siekiant apsaugoti investuotojus, indėlininkus, draudėjus ar subjektus, kurių atžvilgiu finansinių paslaugų teikėjas yra prisiėmę patikėtinio pareigą, arba
 - b) savo finansų sistemos vientisumui ir stabilumui užtikrinti.
2. Šiomis priemonėmis neturi būti sukuriamas didesnė našta, nei būtina tikslui pasiekti.
3. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma reikalavimu, kad Šalis atskleistų informaciją, susijusią su atskirų vartotojų reikalais ir sąskaitomis, arba viešųjų subjektų turimą konfidencialią ar privačią informaciją.

183 STRAIPSNIS

Veiksmingas ir skaidrus reglamentavimas

1. Kiekviena Šalis deda visas pastangas, kad apie kiekvieną Šalies siūlomą priimti visuotinai taikomą priemonę kuo anksčiau būtų pranešta visiems suinteresuotiesiems asmenims, kad šie asmenys turėtų galimybę dėl tos priemonės pateikti pastabų. Apie siūlomą priemonę pranešama:
 - a) oficialiai ją paskelbiant arba

b) kita rašytine arba elektronine forma.

2. Kiekviena Šalis suinteresuotiesiems asmenims nurodo finansinių paslaugų teikimo paraiškų pildymo reikalavimus.

Pareiškėjo prašymu susijusi Šalis jį informuoja apie jo paraiškos statusą. Norėdama, kad pareiškėjas pateiktų papildomos informacijos, susijusi Šalis nepagrįstai nedelsdama jį apie tai informuoja.

3. Kiekviena Šalis deda visas pastangas, kad būtų užtikrinta, jog jos teritorijoje būtų įgyvendinti ir taikomi tarptautiniu mastu sutarti finansinių paslaugų sektoriaus reglamentavimo bei priežiūros ir kovos su mokesčių vengimu ir slėpimu standartai. Tokie tarptautiniu mastu sutarti standartai, *inter alia*, yra:

- a) Bazelio komiteto „Pagrindiniai veiksmingos bankų priežiūros principai“;
- b) Tarptautinės draudimo priežiūros institucijų asociacijos „Pagrindiniai draudimo principai“;
- c) Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos „Vertybinių popierių reglamentavimo tikslai ir principai“;
- d) EBPO „Susitarimas dėl keitimosi mokesčių srities informacija“;
- e) G 20 „Pranešimas dėl skaidrumo ir dalijimosi informacija mokesčių tikslais“ ir

f) Finansinių veiksmų darbo grupės „Keturiasdešimt rekomendacijų dėl pinigų plovimo“ ir „Devynios specialios rekomendacijos dėl terorizmo finansavimo“.

4. Šalys atsižvelgia į G 7 valstybių finansų ministrų paskelbtus „Dešimt pagrindinių informacijos mainų principų“ ir deda visas pastangas, kad juos taikytų tarpusavyje.

184 STRAIPSNIS

Naujos finansinės paslaugos

Kiekviena Šalis leidžia kitos Šalies finansinių paslaugų teikėjui teikti bet kokio pobūdžio naują finansinę paslaugą, kurią ta Šalis leistų teikti savo finansinių paslaugų teikėjams panašiomis aplinkybėmis, vadovaudamasi vidaus teise. Šalis gali nustatyti teisinę paslaugos teikimo formą ir reikalauti leidimo tai paslaugai teikti. Jei tokio leidimo reikia, sprendimas priimamas per pagrįstą laikotarpį, o atsisakyti išduoti leidimą galima tik dėl rizikos ribojimo priežasčių pagal 182 straipsnį.

185 STRAIPSNIS

Duomenų tvarkymas

1. Kiekviena Šalis leidžia kitos Šalies finansinių paslaugų teikėjui į jos teritoriją ir iš tos teritorijos perduoti informaciją elektronine ar kitokia forma duomenims tvarkyti, jei finansinių paslaugų teikėjui prireikia tokio duomenų tvarkymo įprastinei veiklai vykdyti.

2. Nė viena 1 dalies nuostata neribojama Šalies teisė saugoti asmens duomenis ir privatumą, jeigu tokia teise nesinaudojama šiam Susitarimui apeiti.

3. Kiekviena Šalis nustato arba toliau taiko tinkamas apsaugos priemones, ypač dėl asmens duomenų perdavimo, kad apsaugotų asmenų privatumą ir pagrindines teises bei laisvę.

186 STRAIPSNIS

Specialios išimtys

1. Nė viena šio skyriaus nuostata nelaikoma kliūtimi Šaliai, įskaitant jos viešuosius subjektus, savo teritorijoje išimtinė teise vykdyti veiklą arba teikti paslaugas, kurios yra valstybinės senatvės pensijos plano ar įstatymais nustatytos socialinės apsaugos sistemos dalis, išskyrus atvejus, kai šią veiklą gali vykdyti, kaip numatyta tos Šalies vidaus teisės aktais, finansinių paslaugų teikėjai, konkuruodami su viešaisiais subjektais arba privačiomis institucijomis.

2. Nė viena šio Susitarimo nuostata nėra taikoma centrinio banko arba pinigų politiką vykdančios institucijos ar kito viešojo subjekto, vykdančio pinigų arba valiutos kurso politiką, veiklai.

3. Nė viena šio skyriaus nuostata nelaikoma kliūtimi Šaliai, įskaitant jos viešuosius subjektus, savo teritorijoje išimtinė teise vykdyti veiklą arba teikti paslaugas tos Šalies arba jos viešųjų subjektų vardu, su jų teikiama garantija arba naudojantis jų finansiniais ištekliais.

187 STRAIPSNIS

Savireguliuojimo institucijos

Jeigu Šalis reikalauja, kad kitos Šalies finansinių paslaugų teikėjai, norintys teikti finansines paslaugas tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Šalies finansinių paslaugų teikėjai, būtų savireguliuojimo institucijų, vertybinių popierių ar ateities sandorių biržos ar rinkos, tarpuskaitos agentūros ar bet kurios kitos organizacijos ar asociacijos nariai ar dalyvautų joje (-ose), arba kai Šalis tiesiogiai ar netiesiogiai suteikia tokioms institucijoms privilegijų ar pranašumų teikiant finansines paslaugas, Šalis užtikrina, kad būtų laikomasi 144 ir 150 straipsniuose nurodytų prievolių.

188 STRAIPSNIS

Tarpuskaitos ir mokėjimo sistemos

Pagal 144 ir 150 straipsniuose nurodytas nacionalinio režimo taikymo sąlygas kiekviena Šalis leidžia savo teritorijoje įsisteigusiems kitos Šalies finansinių paslaugų teikėjams naudotis viešųjų subjektų valdomomis mokėjimo ir tarpuskaitos sistemomis, taip pat valstybinio finansavimo ir refinansavimo priemonėmis, prieinamomis vykdant įprastinę veiklą. Šiuo straipsniu nesuteikiama galimybė naudotis Šalies paskutinio skolinimosi šaltinio priemonėmis.

189 STRAIPSNIS

Finansinis stabilumas ir finansinių paslaugų reglamentavimas Armėnijos Respublikoje

Šalys pripažįsta tinkamo finansinių paslaugų reglamentavimo svarbą siekiant užtikrinti finansinį stabilumą, sąžiningas ir veiksmingas rinkas ir apsaugoti investuotojus, indėlininkus, draudėjus ir subjektus, kurių atžvilgiu finansinių paslaugų teikėjas yra prisiėmę patikėtinio pareigą. Tokio finansinių paslaugų reglamentavimo bendrosios gairės – tarptautiniai geriausios praktikos standartai, visų pirma įgyvendinami Europos Sąjungoje. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, Armėnijos Respublika savo finansinių paslaugų reglamentavimą atitinkamai suderina su Europos Sąjungos teisės aktais.

VII POSKIRSNIS

TRANSPORTO PASLAUGOS

190 STRAIPSNIS

Taikymo sritis ir tikslai

Šiame poskirsnyje išdėstomi tarptautinio jūrų transporto paslaugų liberalizavimo pagal B, C ir D skirsnius principai.

191 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

1. Šiame poskirsnyje ir B, C ir D skirsniuose:
 - a) tarptautinis jūrų transportas – be kita ko, „nuo durų iki durų“ ir daugiarūšio transporto operacijos, t. y. prekių vežimas daugiau kaip vienos rūšies transportu, įskaitant plukdymą jūra, su vienu bendru transporto dokumentu ir teisė šiuo tikslu tiesiogiai sudaryti sutartis su kitų rūšių transporto paslaugų teikėjais;
 - b) jūrų krovinių tvarkymo paslaugos – krovos bendrovių veikla, įskaitant terminalų operatorių veiklą, bet neįskaitant dokų darbuotojų, kai jų darbas organizuojamas nepriklausomai nuo krovimo ar terminalų operatorių bendrovių, tiesioginės veiklos. Šiai kategorijai priskiriamas toliau išvardytos veiklos organizavimas ir priežiūra:
 - i) krovinių pakrovimo į laivą arba iškrovimo iš jo;
 - ii) krovinių pritvirtinimo arba atlaisvinimo ir
 - iii) krovinių priėmimo ar pristatymo ir saugojimo prieš vežimą arba po iškrovimo;
 - c) muitinio įforminimo paslaugos arba muitinės tarpininkų paslaugos – kitos šalies vardu atliekami muitinės formalumai, susiję su krovinių importu, eksportu arba gabenimu, nesvarbu, ar tokia paslauga yra pagrindinė, ar įprastinė papildoma paslaugų teikėjo veikla;

- d) konteinerių stoties ir saugyklos paslaugos – konteinerių laikymas uostų teritorijose arba sausumoje pildymo arba tuštinimo, remonto ir pateikimo išsiųsti tikslais;
 - e) jūrų transporto tarpininkų paslaugos – agentų veikla atitinkamoje geografinėje teritorijoje, susijusi su atstovavimu vienos laivybos linijos arba laivybos bendrovės ar kelių laivybos linijų arba laivybos bendrovių verslo interesams toliau nurodytais tikslais:
 - i) rūpintis jūrų transporto ir susijusių paslaugų rinkodara ir jas parduoti nuo kainos nustatymo iki sąskaitos faktūros išrašymo ir bendrovių vardu išduoti važtaraščius, pirkti ir perparduoti reikiamas susijusias paslaugas, rengti dokumentus ir teikti verslo informaciją, ir
 - ii) bendrovių vardu organizuoti laivo įplaukimą į uostą arba, prireikus, krovinių perėmimą;
 - f) krovinių siuntimo paslaugos – krovinių siuntimo organizavimas ir stebėjimas krovinių siuntėjų vardu, apimantis transporto ir susijusių paslaugų pirkimą, dokumentų rengimą ir verslo informacijos teikimą, ir
 - g) krovinių surinkimo ir paskirstymo paslaugos – tarptautinių krovinių, visų pirma krovinių konteinerių, pirminis ir tolesnis gabenimas tarp Šalies uostų.
2. Šalys užtikrina, kad tarptautinio jūrų transporto srityje būtų veiksmingai taikomas neribojamo patekimo į krovinių rinką komercinėmis sąlygomis, laisvės teikti tarptautines jūrines paslaugas ir nacionalinio režimo taikymo teikiant tas paslaugas principai.

3. Atsižvelgdama į esamą Šalių tarptautinio jūrų transporto liberalizavimo lygį kiekviena Šalis:
- a) veiksmingai taiko neribojamo patekimo į tarptautines jūrų rinkas ir prekybą principą komercinėmis ir nediskriminacinėmis sąlygomis ir
 - b) laivams, plaukiojantiems su kitos Šalies vėliava arba eksploatuojamiems kitos Šalies paslaugų teikėjų, taiko režimą, kuris yra ne mažiau palankus už taikomą savo ar bet kurios trečiosios šalies laivams, atsižvelgdama į tai, kuris režimas yra palankesnis, ir kuris, *inter alia*, apima patekimą į uostus, naudojimąsi uostų infrastruktūra bei paslaugomis ir naudojimąsi papildomomis jūrų transporto paslaugomis, taip pat susijusius mokesčius ir privalomuosius mokėjimus, muitinės infrastruktūrą ir prieplaukų bei krovinių pakrovimo ir iškrovimo įrangos skyrimą.
4. Taikydamos 3 dalyje nurodytus principus Šalys:
- a) būsimuose susitarimuose su trečiosiomis šalimis dėl tarptautinio jūrų transporto paslaugų, įskaitant sausųjų ir skystųjų burių krovinių gabenimo ir linijinės laivybos paslaugas, nenustato krovinių pasidalijimo susitarimų ir per pagrįstos trukmės laikotarpį baigia taikyti visus ankstesniuose susitarimuose nustatytus krovinių pasidalijimo susitarimus ir
 - b) įsigaliojus šiam Susitarimui panaikina visas vienašales priemones ir administracines, technines ir kitas kliūtis, kuriomis galėtų būti užslėptai ribojamas arba diskriminuojamas laisvas tarptautinio jūrų transporto paslaugų teikimas, ir vėliau jų nenustato.

5. Kiekviena Šalis kitos Šalies tarptautinio jūrų transporto paslaugų teikėjams savo teritorijoje leidžia įsteigti įmonę taikydama įsisteigimo ir veiklos sąlygas, kurios yra ne mažiau palankios už taikomas savo arba bet kurios trečiosios šalies paslaugų teikėjams, atsižvelgdama į tai, kurios sąlygos yra palankesnės.
6. Kiekviena Šalis kitos Šalies tarptautinio jūrų transporto paslaugų teikėjams suteikia galimybę uostuose pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis šiomis paslaugomis: laivų valdymo, vilkimo pagalbos, aprūpinimo maistu, kuru ir vandeniu, šiukšlių surinkimo ir atliekų balasto šalinimo, uosto kapitono, navigacijos pagalbos, skubaus remonto, inkaravimo, krantinės ir švartavimo, taip pat pakrantės paslaugomis, būtinomis laivams eksploatuoti, įskaitant aprūpinimą ryšiais, vandeniu ir elektra.
7. Kiekviena Šalis leidžia tarp Armėnijos Respublikos uostų arba tarp valstybės narės uostų gabenti įrangą (pvz., tuščius kontenerius), jei ji nėra už atlygį gabenamas kroviny.
8. Kiekviena Šalis kitos Šalies tarptautinio jūrų transporto paslaugų teikėjams leidžia gavus kompetentingos institucijos leidimą tarp nacionalinių uostų teikti krovinių surinkimo ir paskirstymo paslaugas.

192 STRAIPSNIS

Laipsniškas teisės aktų derinimas

Šalys pripažįsta laipsniško Armėnijos Respublikos transporto paslaugų srities teisės aktų derinimo su Europos Sąjungos teisės aktais svarbą.

F SKIRSNIS

ELEKTRONINĖ PREKYBA

I POSKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

193 STRAIPSNIS

Tikslas ir principai

1. Šalys, pripažindamos, kad elektronine prekyba plečiamos daugelio sektorių prekybos galimybės, siekia skatinti tarpusavio elektroninės prekybos vystymą, ypač bendradarbiaudamos dėl su šio skyriaus nuostatomis susijusių elektroninės prekybos keliamų klausimų.
2. Šalys susitaria, kad siekiant užtikrinti elektroninės prekybos naudotojų pasitikėjimą, elektroninės prekybos vystymas turi visiškai atitikti aukščiausius tarptautinius duomenų apsaugos standartus.
3. Šalys perdavimą elektroninėmis priemonėmis laiko paslaugų, kurioms negali būti taikomi muitai, teikimu, kaip nustatyta C skirsnyje.

194 STRAIPSNIS

Elektroninės prekybos reglamentavimo aspektai

1. Šalys tęsia dialogą elektroninės prekybos klausimais. Aptariami, *inter alia*, šie klausimai:
 - a) viešai išduotų elektroninių parašų sertifikatų pripažinimas ir per sieną teikiamų sertifikavimo paslaugų lengvinimas;
 - b) tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybė dėl informacijos perdavimo ir saugojimo:
 - i) neužsakytų elektroninių komercinių pranešimų tvarkymas ir
 - ii) elektroninės prekybos naudotojų apsauga, ir
 - c) kiti klausimai, susiję su elektroninės prekybos vystymu.
2. Toks dialogas gali vykti keičiantis informacija apie kiekvienos Šalies 1 dalyje nurodytų sričių teisės aktus, taip pat informacija apie tokių teisės aktų įgyvendinimą.

II POSKIRSNIS

TARPININKAVIMO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ ATSAKOMYBĖ

195 STRAIPSNIS

Tarpininkų paslaugų naudojimas

Šalys pripažįsta, kad veiklai, kuria pažeidžiama jų atitinkama vidaus teisė, atlikti trečiosios šalys gali naudotis tarpininkų paslaugomis. Kad atsižvelgtų į šią galimybę, kiekviena Šalis dėl tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybės nustato arba toliau taiko šiame poskirsnyje nurodytas priemones.

196 STRAIPSNIS

Tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybė (paprastas perdavimo kanalas)

1. Kai teikiama informacinės visuomenės paslauga, kurią sudaro paslaugų gavėjo pateiktos informacijos perdavimas ryšių tinklu arba prieigos prie ryšių tinklo suteikimas, kiekviena Šalis užtikrina, kad paslaugų teikėjas nebūtų atsakingas už perduodamą informaciją, jei teikėjas:

- a) neinicijuoja perdavimo;
- b) neparenka perduodamos informacijos gavėjo ir

c) neparenka ir nekeičia perduodamos informacijos.

2. Perdavimo ir prieigos suteikimo veiksmai, nurodyti 1 dalyje, aprėpia automatinį, tarpinį ir trumpalaikį perduodamos informacijos saugojimą, jei tai daroma tik siekiant perduoti tą informaciją ryšių tinklu ir tik tuo atveju, kai informacija nėra saugoma ilgiau nei pagrįstai būtina jai perduoti.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis teismo arba administracinės institucijos galimybei vadovaujantis kiekvienos Šalies teisine sistema reikalauti paslaugų teikėjo nutraukti pažeidimą arba užkirsti jam kelią.

197 STRAIPSNIS

Tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybė (spartinimas)

1. Kai teikiama informacinės visuomenės paslauga, kurią sudaro paslaugų gavėjo pateiktos informacijos perdavimas ryšių tinklu, kiekviena Šalis užtikrina, kad paslaugų teikėjas nebūtų atsakingas už tos informacijos automatinį, tarpinį ir laikiną saugojimą, kuris atliekamas tik tam, kad kitiems paslaugų gavėjams, jų prašymu, informacija būtų toliau perduodama veiksmingiau, jei teikėjas:

a) nekeičia informacijos;

b) laikosi prieigos prie informacijos sąlygų;

- c) laikosi informacijos atnaujinimo taisyklių, nurodytų pramonės plačiai pripažintu ir naudojamu būdu;
 - d) netrukdo teisėtai naudotis technologijomis, kurias pramonė plačiai pripažįsta ir naudoja, duomenims apie informacijos naudojimą gauti ir
 - e) skubiai imasi priemonių, kad pašalintų jo saugomą informaciją arba panaikintų prieigą prie jos, jei gauna faktinių žinių, kad pradiniam perdavimo šaltinyje informacija iš tinklo pašalinta arba panaikinta prieiga prie jos, arba kad ją pašalinti arba panaikinti prieigą prie jos nurodė teismas arba administracinė institucija.
2. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis teismo arba administracinės institucijos galimybei vadovaujantis kiekvienos Šalies teisine sistema reikalauti paslaugų teikėjo nutraukti pažeidimą arba užkirsti jam kelią.

198 STRAIPSNIS

Tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybė (priegloba)

1. Kai teikiama informacinės visuomenės paslauga, kurią sudaro paslaugų gavėjo pateiktos informacijos saugojimas, Šalys užtikrina, kad paslaugų teikėjas nebūtų atsakingas už paslaugų gavėjo prašymu saugomą informaciją, jei teikėjas:
- a) neturi faktinių žinių apie neteisėtą veiklą arba informaciją ir, kalbant apie reikalavimus atlyginti žalą, nežino apie faktus ar aplinkybes, iš kurių matyti, kad verčiamasi neteisėta veikla arba teikiama neteisėta informacija, arba

- b) gavęs tokių žinių ar apie tai sužinojęs, nedelsdamas pašalina tą informaciją arba panaikina prieigą prie jos.
- 2. 1 dalis netaikoma, kai paslaugų gavėjas veikia teikėjo įgaliotas arba jo kontroliuojamas.
- 3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis teismo arba administracinės institucijos galimybei vadovaujantis kiekvienos Šalies teisine sistema reikalauti paslaugų teikėjo nutraukti pažeidimą ar užkirsti jam kelią arba Šalies galimybei nustatyti informacijos pašalinimo ar prieigos prie jos panaikinimo procedūras.

199 STRAIPSNIS

Bendrosios stebėsenos prievolės nebuvimas

- 1. Šalys 196, 197 ir 198 straipsniuose nurodytų paslaugų teikėjams nenustato nei bendrosios prievolės stebėti informaciją, kurią jie perduoda arba saugo, nei bendrosios prievolės aktyviai domėtis neteisėtą veiklą leidžiančiais įtarti faktais ar aplinkybėmis.
- 2. Kiekviena Šalis informacinės visuomenės paslaugų teikėjams gali nustatyti prievoles nedelsiant pranešti kompetentingoms valdžios institucijoms apie įtariamą neteisėtą veiklą arba jų paslaugų gavėjų pateiktą informaciją arba kompetentingų institucijų prašymu joms pranešti apie informaciją, leidžiančią nustatyti jų paslaugų gavėjus, su kuriais sudaryti saugojimo susitarimai.

G SKIRSNIS

IŠIMTYS

200 STRAIPSNIS

Bendrosios išimtys

1. Nedarant poveikio šiame Susitarime nustatytoms bendrosioms išimtims, taikomos 2 ir 3 dalyse nurodytos šio skyriaus išimtys.
2. Atsižvelgiant į reikalavimą, pagal kurį tokiomis priemonėmis negali būti šališkai ar nepagrįstai diskriminuojamos kitos šalys, kuriose yra panašios sąlygos, arba siekiama užslėptai riboti įsisteigimą arba paslaugų teikimą per sieną, jokia šio skyriaus nuostata nelaikoma kliūtimi Šaliai nustatyti ar vykdyti priemones, kurios:
 - a) būtinos visuomenės saugumui užtikrinti, visuomenės dorovei apsaugoti arba viešajai tvarkai palaikyti;
 - b) būtinos žmonių, gyvūnų arba augalų gyvybei ar sveikatai apsaugoti;
 - c) susijusios su senkančių gamtos išteklių išsaugojimu, jei tokios priemonės yra taikomos kartu su apribojimais vidaus verslininkams ar vidaus paslaugų teikimo ar vartojimo apribojimais;
 - d) būtinos meninės, istorinės ar archeologinės reikšmės nacionalinėms vertybėms apsaugoti;

- e) būtinos norint užtikrinti atitiktį šiam skyriui neprieštaraujantiems įstatymams ir kitiems teisės aktams, įskaitant priemones, susijusias su:
- i) apgaulės ir sukčiavimo prevencija arba sutarčių nevykdymo padarinių šalinimu;
 - ii) asmens privatumo apsauga tvarkant bei teikiant asmens duomenis ir su asmens dokumentų ir sąskaitų slaptumo apsauga arba
 - iii) sauga, arba

- f) neatitinka 144 ir 150 straipsnių, jei kitokiu režimu siekiama užtikrinti, kad kitos Šalies ekonominei veiklai, verslininkams ar paslaugų teikėjams būtų veiksmingai ar teisingai nustatomi tiesioginiai mokesčiai arba kad tokie mokesčiai būtų surinkti¹.

3. Šis skyrius ir šio Susitarimo VIII priedas netaikomi atitinkamoms Šalių socialinės apsaugos sistemoms arba tokiai kiekvienos Šalies teritorijoje vykdomai veiklai, kuri yra susijusi, net jei laikinai, su viešosios valdžios funkcijų vykdymu.

¹ Priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti veiksmingą ar teisingą tiesioginių mokesčių nustatymą ar surinkimą, apima priemones, kurių Šalis imasi pagal savo mokesčių sistemą, kurios:

- i) taikomos investuotojams ir paslaugų teikėjams nerezidentams, pripažįstant, kad nerezidentams taikoma mokesčio prievolė nustatoma atsižvelgiant į apmokestinamuosius objektus, kurių šaltinis yra Šalies teritorija arba kurie yra Šalies teritorijoje;
- ii) taikomos nerezidentams, siekiant užtikrinti mokesčių nustatymą ar surinkimą Šalies teritorijoje;
- iii) taikomos nerezidentams arba rezidentams, siekiant užkirsti kelią mokesčių vengimui ar slėpimui, įskaitant reikalavimų laikymosi priemones;
- iv) taikomos paslaugų vartotojams, kuriems teikiamos paslaugos iš kitos Šalies arba kitos Šalies teritorijoje, siekiant užtikrinti mokesčių iš Šalies teritorijoje esančių šaltinių taikymą ar surinkimą iš tokių vartotojų;
- v) atskiria verslininkus ir paslaugų teikėjus, kurie apmokestinami nuo visų pasauliniu mastu gautų ar turimų apmokestinamųjų objektų, nuo kitų verslininkų ir paslaugų teikėjų, atsižvelgiant į esminius jų mokesčių bazės skirtumus, arba
- vi) nustato, priskiria ar paskirsto pajamas, pelną, vertės padidėjimą, nuostolius, išskaitymus ar kreditą asmenims rezidentams ar filialams, arba to paties asmens susijusiems asmenims ar filialams, siekiant apsaugoti Šalies mokesčių bazę.

f punkte ir šioje išnašoje vartojami su mokesčiais susiję terminai ar sąvokos nustatomi pagal mokesčių apibrėžtis ir sąvokas arba tapačias ar panašias apibrėžtis ir sąvokas, nustatytas priemonę taikančios Šalies vidaus teisėje.

201 STRAIPSNIS

Apmokestinimo priemonės

Pagal šį skyrių suteikiamas didžiausio palankumo režimas netaikomas mokesčių režimui, kurį Šalys taiko arba taikys ateityje pagal tarpusavio susitarimus dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo.

202 STRAIPSNIS

Saugumo išimtys

Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma:

- a) reikalavimu, kad Šalis teiktų informaciją, kurios atskleidimas prieštarauja jos esminiams, kaip ji mano, saugumo interesams;
- b) kliūtimi bet kuriai Šaliai imtis, kaip ji mano, esminiams jos saugumo interesams užtikrinti būtinų veiksmų, kurie yra susiję su:
 - i) ginklų, šaudmenų ar karinės paskirties medžiagų gamyba arba prekyba;
 - ii) ekonomine veikla, skirta kariniams objektams tiesiogiai ar netiesiogiai aprūpinti;

- iii) daliosiomis ir termobranduolinėmis daliosiomis medžiagomis arba medžiagomis, iš kurių šios gautos, arba
 - iv) kurių imamasi karo metu ar susidarius kitai ekstremaliajai tarptautinių santykių situacijai, arba
- c) kliūtimi Šaliai imtis bet kokių veiksmų, kad įvykdytų prievoles, kurias ji prisiėmė siekdama palaikyti tarptautinę taiką ir saugumą.

H SKIRSNIS

INVESTICIJOS

203 STRAIPSNIS

Peržiūra

Siekdamos lengvinti dvišales investicijas, Šalys ne vėliau kaip po trejų metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo, o vėliau – reguliariai, drauge peržiūri investicijų aplinką ir teisinę sistemą. Remdamosi šia peržiūra jos apsveria galimybę pradėti derybas dėl šio Susitarimo papildymo nuostatomis dėl investicijų, įskaitant investicijų apsaugą.

6 SKYRIUS

EINAMIEJI MOKĖJIMAI IR KAPITALO JUDĖJIMAS

204 STRAIPSNIS

Einamieji mokėjimai

Šalys, remdamosi Tarptautinio valiutos fondo steigimo sutartimi, nenustato jokių apribojimų ir leidžia atlikti Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos tarpusavio mokėjimus ir pervedimus laisvai konvertuojama valiuta į mokėjimų balanso einamąją sąskaitą.

205 STRAIPSNIS

Kapitalo judėjimas

1. Dėl sandorių, įtraukiamų į mokėjimų balanso kapitalo ir finansinę sąskaitą, nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Šalys užtikrina laisvą kapitalo judėjimą, susijusį su tiesioginėmis investicijomis¹, atliekamomis pagal priimančiosios šalies teisę ir pagal 5 skyriaus nuostatas, ir su tokio investuoto kapitalo ir bet kokio iš jo gauto pelno sumokėjimu arba repatrijavimu.

¹ Įskaitant su tiesioginėmis investicijomis susijusio nekilnojamojo turto įsigijimą.

2. Dėl sandorių, įtraukiamų į mokėjimų balanso kapitalo ir finansinę sąskaitą, kuriems netaikoma 1 dalis, nuo šio Susitarimo įsigaliojimo ir nedarant poveikio kitoms šio Susitarimo nuostatoms kiekviena Šalis užtikrina laisvą kapitalo judėjimą, susijusį su:

- a) komerciniams sandoriams imamais kreditais, įskaitant paslaugų teikimą, dalyvaujant vienos iš Šalių rezidentui;
- b) kitos Šalies investuotojų finansinėmis paskolomis bei kreditais ir
- c) dalyvavimu valdant 142 straipsnyje apibrėžto juridinio asmens kapitalą, nesiekiant sukurti arba išlaikyti ilgalaikių ekonominių ryšių.

3. Nedarant poveikio kitoms šio Susitarimo nuostatoms, Šalys nenustato jokių naujų apribojimų Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos rezidentų kapitalo judėjimui bei einamiesiems mokėjimams ir negriežtinta galiojančių susitarimų.

206 STRAIPSNIS

Išimtys

Atsižvelgiant į reikalavimą, pagal kurį tokiomis priemonėmis negali būti šališkai ar nepagrįstai diskriminuojamos kitos šalys, kuriose yra panašios sąlygos, arba siekiama užslėptai riboti kapitalo judėjimą, jokia šio skyriaus nuostata nelaikoma kliūtimi bet kuriai Šaliai nustatyti ar vykdyti priemones, kurios:

- a) būtinos visuomenės saugumui užtikrinti, visuomenės dorovei apsaugoti ar viešajai tvarkai palaikyti arba
- b) būtinos norint užtikrinti atitiktį šios antraštinės dalies nuostatomis neprieštaraujantiems įstatymams ar kitiems teisės aktams, įskaitant priemones, susijusias su:
 - i) nusikalstamos veikos, apgaulės ir sukčiavimo prevencija arba būtinas sutarčių nevykdymo padariniams šalinti, kaip antai bankrotui, nemokumui ir kreditorių teisių apsaugai;
 - ii) priemonėmis, nustatytomis arba toliau taikomomis Šalies finansų sistemos vientisumui ir stabilumui užtikrinti;
 - iii) vertybinių popierių, pasirinkimo sandorių, išankstinių sandorių ar kitų išvestinių priemonių išleidimu ar prekyba;
 - iv) pervedimų finansine atskaitomybe ar apskaita, kai būtina padėti teisėtvarkos arba finansų reguliavimo institucijoms, arba
 - v) užtikrinimu, kad būtų laikomasi nutarčių ar sprendimų teisminiuose arba administraciniuose procesuose.

207 STRAIPSNIS

Apsaugos priemonės

Jeigu išskirtinėmis aplinkybėmis Armėnijos Respublikos valiutų kurso politikos ar pinigų politikos veikimui arba Europos Sąjungos ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui kyla arba gali kilti didelių sunkumų arba jeigu Šalis patiria arba gali patirti didelių sunkumų, susijusių su mokėjimų balansu arba išorės finansavimu, atitinkama Šalis gali ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui nustatyti būtiniausias apsaugos priemones dėl Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos tarpusavio kapitalo judėjimo, mokėjimų ar pervedimų. Apsaugos priemones nustatanti arba toliau taikanti Šalis apie nustatytą apsaugos priemonę nedelsdama praneša kitai Šaliai ir kuo greičiau pateikia jos panaikinimo tvarkaraštį.

208 STRAIPSNIS

Palankių sąlygų sudarymas

Šalys konsultuojasi siekdamos sudaryti palankias sąlygas kapitalo judėjimui tarp Šalių ir taip siekia šio Susitarimo tikslų.

7 SKYRIUS

INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

A SKIRSNIS

TIKSLAI IR PRINCIPAI

209 STRAIPSNIS

Tikslai

Šio skyriaus tikslai:

- a) abipusiškai lengvinti naujoviškų ir kūrybinių produktų gamybą ir komercinį pritaikymą, taip prisidedant prie kiekvienos Šalies darnesnės ir įtraukesnės ekonomikos, ir
- b) pasiekti tinkamą ir veiksmingą intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir užtikrinimo lygį.

210 STRAIPSNIS

Prievolių pobūdis ir taikymo sritis

1. Šalys užtikrina tinkamą ir veiksmingą tarptautinių sutarčių dėl intelektinės nuosavybės, kurių šalys jos yra, ir PPO sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, įtrauktos į PPO steigimo sutarties 1C priedą (toliau – TRIPS sutartis), įgyvendinimą. Šiuo skyriumi papildomos ir konkrečiai išdėstomos Šalių teisės ir prievolės pagal TRIPS sutartį ir kitas tarptautines intelektinės nuosavybės srities sutartis.
2. Šiame Susitarime intelektine nuosavybe laikoma visų kategorijų intelektinė nuosavybė, nurodyta šio skyriaus B skirsnyje, tačiau jomis neapsiribojama.
3. Intelektinės nuosavybės apsaugai taip pat priskiriama apsauga nuo nesąžiningos konkurencijos, kaip nurodyta 1883 m. Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės saugojimo su paskutiniais patikslinimais, padarytais 1967 m. Stokholmo aktu (toliau – 1967 m. Paryžiaus konvencija), 10*bis* straipsnyje.

211 STRAIPSNIS

Teisių galiojimo pabaiga

Kiekviena Šalis numato nacionalinį ar regioninį intelektinės nuosavybės teisių galiojimo pabaigos režimą.

B SKIRSNIS

INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ STANDARTAI

I POSKIRSNIS

AUTORIŲ TEISĖS IR GRETUTINĖS TEISĖS

212 STRAIPSNIS

Taikoma apsauga

1. Šalys laikosi teisių ir prievolių, nustatytų:
 - a) Berno konvencijoje dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (toliau – Berno konvencija);
 - b) Romos konvencijoje dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (toliau – Romos konvencija);
 - c) TRIPS sutartyje;
 - d) PINO autorių teisių sutartyje ir
 - e) PINO atlikimų ir fonogramų sutartyje.

2. Šalys deda visas pagrįstas pastangas, kad prisijungtų prie Pekino sutarties dėl audiovizualinių kūrinių atlikimo apsaugos.

213 STRAIPSNIS

Autoriai

Kiekviena Šalis suteikia autoriams išimtinę teisę leisti arba drausti:

- a) tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai arba nuolat bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma atgaminti visą jų kūrinių arba jo dalį;
- b) bet kuria forma viešai platinti (parduoti ar kitaip) jų kūrinių originalus arba kopijas;
- c) bet kokią jų kūrinių viešą skelbimą laidais ar belaidžio ryšio priemonėmis, įskaitant kūrinių padarymą viešai prieinamais tokiu būdu, kad visuomenė galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku, ir
- d) nuomoti ir skolinti jų kūrinių originalus arba kopijas.

214 STRAIPSNIS

Atlikėjai

Kiekviena Šalis suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba drausti:

- a) įrašyti¹ jų atlikimus;
- b) tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai arba nuolat bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma atgaminti visus jų atlikimų įrašus arba jų dalį;
- c) viešai platinti (parduoti ar kitaip) jų atlikimų įrašus;
- d) atlikimų įrašus padaryti viešai prieinamus laidais ar belaidžio ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenė galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku;
- e) transliuoti belaidžio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai toks atlikimas jau yra transliuojamas atlikimas arba kai jis pagaminamas iš įrašo, ir
- f) nuomoti ir skolinti jų atlikimų įrašus.

¹ „Įrašymas“ reiškia atlikimo garsų ar vaizdų arba jų išraiškos įrašymą, kuris prietaiso pagalba gali būti suvokiamas, atgaminamas arba perduodamas.

215 STRAIPSNIS

Fonogramų gamintojai

Kiekviena Šalis suteikia fonogramų gamintojams išimtinę teisę leisti arba drausti:

- a) tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai arba nuolat bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma atgaminti visą jų fonogramą arba jos dalį;
- b) viešai platinti (parduoti ar kitaip) jų fonogramas, įskaitant kopijas;
- c) fonogramas padaryti viešai prieinamas laidais ar belaidžio ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenė galėtų jas pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku, ir
- d) nuomoti ir skolinti jų fonogramas.

216 STRAIPSNIS

Transliuojančiosios organizacijos

Kiekviena Šalis suteikia transliuojančiosioms organizacijoms išimtinę teisę leisti arba drausti:

- a) jų transliacijų įrašus nepriklausomai nuo to, ar tos transliacijos perduotos laidinio ar belaidžio ryšio priemonėmis, įskaitant perdavimą kabeliniu ar palydoviniu ryšiu;
- b) tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai arba nuolat bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma atgaminti visus jų transliacijų įrašus arba jų dalį, nepriklausomai nuo to, ar tos transliacijos perduotos laidinio ar belaidžio ryšio priemonėmis, įskaitant perdavimą kabeliniu ar palydoviniu ryšiu;
- c) jų transliacijų įrašus padaryti viešai prieinamus laidais ar belaidžio ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenė galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku,
- d) viešai platinti (parduoti ar kitaip) jų transliacijų įrašus ir
- e) retransliuoti jų transliacijas belaidžio ryšio priemonėmis, taip pat viešai skelbti jų transliacijas, jeigu tai daroma viešai prieinamose vietose už įėjimo mokestį.

217 STRAIPSNIS

Transliavimas ir viešas skelbimas

Kiekviena Šalis numato teisę, užtikrinančią, kad naudotojas atlikėjams ir fonogramų gamintojams sumokėtų tinkamą vienkartinį atlygį, jei fonograma išleidžiama prekybos tikslais arba jei tokia atgaminta fonograma naudojama transliuoti belaidžio ryšio priemonėmis arba kitomis priemonėmis viešai. Kiekviena Šalis užtikrina, kad toks atlygis būtų padalytas atitinkamiems atlikėjams ir fonogramų gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai tarpusavyje nesusitaria dėl atlygio pasidalijimo, kiekviena Šalis gali nustatyti jo padalijimo sąlygas.

218 STRAIPSNIS

Apsaugos taikymo trukmė

1. Literatūros ar meno kūrinio autoriaus turtinės teisės, kaip nustatyta Berno konvencijos 2 straipsnyje, galioja visą autoriaus gyvenimą ir ne mažiau kaip 70 metų po jo mirties, nepriklausomai nuo kūrinio teisėto viešo paskelbimo datos.
2. Tuo atveju, kai kūrinys sukurtas bendraautorystės pagrindu, 1 dalyje nurodytas terminas skaičiuojamas nuo paskutinio bendraautorio mirties datos.

3. Anonimiškai ar naudojant slapyvardį paskelbtų kūrinių apsaugos terminas yra ne mažiau kaip 70 metų po kūrinio teisėto viešo paskelbimo. Tačiau jeigu autoriaus pasirinktas slapyvardis nekelia abejonių dėl jo tapatybės arba jis savo tikrąjį vardą atskleidžia per pirmame sakinyje nurodytą laikotarpį, taikomas 1 dalyje nurodytas apsaugos terminas.
4. Jeigu Šalis numato, kad kolektyvinių kūrinių autorių teisėms turi būti taikomos specialios sąlygos arba kad teisių subjektu gali tapti juridinis asmuo, apsaugos terminas skaičiuojamas pagal 3 dalies nuostatas, išskyrus tuos atvejus, kai kūrinį sukūrę fiziniai asmenys yra pripažįstami tokiais viešai paskelbtoje kūrinio versijoje. Ši dalis taikoma nedarant poveikio nustatytų autorių, kurių autorystę kuriant šiuos kūrinius yra pripažinta, teisėms, ir šiai autorystei taikoma 1 ar 2 dalis.
5. Jeigu kūrinys išleidžiamas atskirais tomiais, dalimis, laidomis, leidiniais ar epizodais, o apsaugos terminas skaičiuojamas nuo kūrinio teisėto viešo paskelbimo datos, tas terminas kiekvienam tokiam vienetui skaičiuojamas atskirai.
6. Kūriniai, kuriems netaikomi apsaugos terminai, prasidedantys po autoriaus ar autorių mirties, ir kurie per 70 metų po jų sukūrimo nebuvo teisėtai viešai paskelbti, yra nebesaugomi.
7. Kinematografijos ar audiovizualinių kūrinių apsaugos laikotarpis pasibaigia praėjus ne mažiau kaip 70 metų po paskutinio iš toliau nurodytų asmenų, nepriklausomai nuo to, ar jie laikomi bendraautoriais, mirties: pagrindinio režisieriaus, scenarijaus autoriaus, dialogų autoriaus ir muzikos, specialiai sukurtos kinematografijos ar audiovizualiniam kūriniai, autoriaus.

8. Kiekviena Šalis užtikrina, kad asmuo, kuris, pasibaigus autorių teisių apsaugai, pirmą kartą teisėtai išleidžia arba teisėtai viešai paskelbia anksčiau neišleistą kūrinį, turėtų teisę į tokią pat apsaugą, kokią suteikia autoriui jo turtinės teisės. Šios teisės saugomos 25 metus po pirmojo teisėto išleidimo arba teisėto viešo paskelbimo.
9. Audiovizualinių kūrinių atlikėjų turtinės teisės saugomos ne mažiau kaip 50 metų po atlikimo datos. Tačiau jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas šio atlikimo įrašas, šios teisės nustoją galioti praėjus ne mažiau kaip 50 metų po pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio paskelbimo, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau.
10. Fonogramų atlikėjų ir gamintojų turtinės teisės nustoją galioti praėjus 70 metų po pirmojo išleidimo arba pirmojo viešo paskelbimo, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau. Šalys gali priimti veiksmingas priemones, kad užtikrintų, kad per 50 metų laikotarpį viršijančių 20 metų apsaugos gautas pelnas būtų sąžiningai padalytas atlikėjams ir gamintojams.
11. Filmo pirmojo įrašo gamintojo turtinės teisės nustoją galioti praėjus ne mažiau kaip 50 metų po to įrašo pagaminimo datos. Tačiau jei per šį laikotarpį filmas teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai pateikiamas, teisės nustoją galioti praėjus ne mažiau kaip 50 metų po pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio pateikimo, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau.

12. Transliuojančiųjų organizacijų turtinės teisės nustoja galioti praėjus ne mažiau kaip 50 metų po pirmojo transliacijos perdavimo, nepriklausomai nuo to, ar ši transliacija perduota laidinio ar belaidžio ryšio priemonėmis, įskaitant perdavimą kabeliniu ar palydoviniu ryšiu.

13. Šiame straipsnyje nustatyti laikotarpiai skaičiuojami nuo kitų metų po įvykio, dėl kurio laikotarpis pradedamas skaičiuoti, sausio pirmos dienos.

219 STRAIPSNIS

Techninių priemonių apsauga

1. Kiekviena Šalis nustato tinkamą teisinę apsaugą nuo bet kokių veiksmingų techninių priemonių vengimo, kurį atitinkamas asmuo vykdo žinodamas ar turėdamas pagrindo žinoti, kad jis to tikslo siekia.

2. Kiekviena Šalis nustato tinkamą teisinę apsaugą, kad nebūtų gaminami, importuojami, platinami, parduodami, nuomojami, reklamuojami pardavimui ar nuomai arba laikomi komerciniais tikslais įtaisai, gaminiai ar jų sudedamosios dalys arba nebūtų teikiamos paslaugos:

- a) kurie (-ios) yra skatinami (-os) pirkti, kurie (-ios) reklamuojami (-os) ar parduodami (-os) veiksmingų techninių priemonių vengimo tikslais;
- b) kurių paskirties ar panaudojimo komerciniu požiūriu svarba yra ribota, išskyrus jų paskirtį ar panaudojimą siekiant išvengti veiksmingų techninių priemonių, arba

- c) kurie (-ios) yra iš esmės suprojektuoti (-os), pagaminti (-os), pritaikyti (-os) ar atliekami (-os) tam, kad leistų ar padėtų išvengti bet kokių veiksmingų techninių priemonių.

3. Šiame skyriuje terminas „techninės priemonės“ – tai bet kokia technologija, įtaisas ar sudedamoji dalis, kurių įprasta naudojimo paskirtis yra užkirsti kelią veiksmams, atliekamiems su kūrinių ar kitais saugomais objektais, kurių neleidžia vidaus teisės aktuose nustatytų autorių teisių ar gretutinių autorių teisių subjektai, arba tokius veiksmus riboti. Techninės priemonės laikomos veiksmingomis tais atvejais, kai saugomo kūrinio ar kito objekto naudojimą teisių subjektas kontroliuoja taikydamas prieigos kontrolės arba apsaugos procesą, pvz., kodavimą, elementų perstatymą arba kitą kūrinio ar objekto transformaciją arba kopijų kontrolės mechanizmą, užtikrinantį siekiamą apsaugą.

220 STRAIPSNIS

Teisių valdymo informacijos apsauga

1. Kiekviena Šalis nustato tinkamą teisinę apsaugą nuo kiekvieno asmens, kuris sąmoningai be leidimo atlieka kurį nors iš šių veiksmų:
 - a) panaikina arba pakeičia kokią nors elektroninę informaciją apie teisių valdymą, ir
 - b) platina, platinimo tikslais importuoja, transliuoja, viešai skelbia arba padaro viešai prieinamus pagal šį skyrį saugomus kūrinius ar kitus objektus, kuriuose be leidimo panaikinta arba pakeista elektroninė teisių valdymo informacija,

jei tas asmuo žino arba turi pagrindo žinoti, kad tai darydamas jis skatina, leidžia, lengvina ar slepia atitinkamos nacionalinės teisės aktuose nustatytų autorių teisių ar gretutinių teisių pažeidimą.

2. Šiame skyriuje terminas „teisių valdymo informacija“ reiškia bet kokią informaciją, pateiktą teisių subjektų, pagal kurią identifikuojamas kūrinys ar kitas šiame skyriuje nurodytas objektas, autorius arba bet kuris kitas teisių subjektas, arba informaciją apie kūrinio ar kito objekto naudojimo sąlygas ir bet kokius skaičius arba kodus, kuriais nurodoma tokia informacija.

3. 1 dalis taikoma tais atvejais, kai tokia informacija yra susijusi su kūrinio ar kito šiame skyriuje nurodyto objekto kopija arba tokio kūrinio, objekto ar jų kopijos viešu skelbimu.

221 STRAIPSNIS

Išimtys ir apribojimai

1. Kiekviena Šalis gali nustatyti 213–218 straipsniuose nustatytų teisių taikymo išimtis ir apribojimus, tačiau tik tam tikrais specialiais atvejais, kuriais neprieštarujama įprastiniam objekto naudojimui ir nepagrįstai nedaromas poveikis teisėtiems teisių subjektų interesams, kaip nustatyta konvencijose ir tarptautinėse sutartyse, kurių šalys yra Šalys.

2. Kiekviena Šalis numato, kad 213–217 straipsniuose nurodytiems laikiniams atgaminimo veiksams, kurie yra trumpalaikiai arba atsitiktiniai ir kartu – būtina bei svarbi technologinio proceso dalis, kurių vienintelis tikslas yra sudaryti sąlygas: a) tarpininkui perduoti tinkle trečiosioms šalims arba b) kūrinių ar kitą objektą teisėtai naudoti, ir kurie atskirai nėra ekonominiu atžvilgiu svarbūs, 213–217 straipsniuose nustatyta atgaminimo teisė nebūtų taikoma.

222 STRAIPSNIS

Menininkų kūrinių perpardavimo teisė

1. Meno kūrinių originalo autoriui kiekviena Šalis numato perpardavimo teisę, apibrėžiamą kaip neatšaukiama teisė, kurios negalima atsisakyti, net iš anksto, gauti autorinį atlyginimą pardavimo kainos, gautos už kiekvieną kūrinių perpardavimą po to, kai pats autorius pirmą kartą perleidžia kūrinių, pagrindu.
2. 1 dalyje nurodyta teisė taikoma visiems perpardavimo veiksams, kuriuose dalyvauja pardavėjai, pirkėjai arba meno rinkos specialistai tarpininkai, kaip antai dailės salonai, meno galerijos ir apskritai bet kokie prekyautojai meno kūrinių.
3. Kiekviena Šalis gali numatyti, kad 1 dalyje nurodyta teisė būtų netaikoma perpardavimo veiksams, kai pardavėjas kūrinių tiesiogiai įsigijo iš autoriaus mažiau nei prieš trejus metus iki perpardavimo ir kai perpardavimo kaina neviršija tam tikros minimalios sumos.

4. Autorinį atlyginimą moka pardavėjas. Kiekviena Šalis gali numatyti, kad vienas iš 2 dalyje nurodytų fizinių ar juridinių asmenų, kuris nėra pardavėjas, atskirai arba kartu su pardavėju būtų atsakingas už autorinio atlyginimo sumokėjimą.
5. Autorinio atlyginimo rinkimo procedūra ir sumos nustatomos pagal vidaus teisės aktus.

223 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kolektyvinio teisių valdymo klausimais

1. Šalys skatina savo kolektyvinio teisių valdymo organizacijas palaikyti dialogą ir bendradarbiauti, siekdamas skatinti kūrinių ir kitų saugomų objektų prieinamumą Šalių teritorijose ir autorinių atlyginimų už kūrinių ir kitų saugomų objektų naudojimą perdavimą.
2. Šalys skatina kolektyvinio teisių valdymo organizacijų veiklos skaidrumą, ypač jų veiklos, susijusios su autorinių atlyginimų rinkimu, iš surinktų autorinių atlyginimų išskaičiuojamomis sumomis, surinktų autorinių atlyginimų panaudojimu, paskirstymo politika ir repertuaru.
3. Šalys įsipareigoja užtikrinti, kad tais atvejais, kai vienos iš Šalių teritorijoje įsteigta kolektyvinio teisių valdymo organizacija pagal atstovavimo susitarimą atstovauja kitos Šalies teritorijoje įsteigtai kolektyvinio teisių valdymo organizacijai, atstovaujančioji kolektyvinio teisių valdymo organizacija nediskriminuotų atstovaujamosios kolektyvinio teisių valdymo organizacijos teisių subjektų.

4. Atstovaujančioji kolektyvinio teisių valdymo organizacija tiksliai, reguliariai ir kruopščiai išmoka atstovaujamajai kolektyvinio teisių valdymo organizacijai priklausomas sumas ir teikia jai informaciją apie jos vardu surinktų autoriinių atlyginimų sumą ir bet kokias iš jos išskaičiuotas sumas.

II POSKIRSNIS

PREKIŲ ŽENKLAI

224 STRAIPSNIS

Tarptautiniai susitarimai

Kiekviena Šalis:

- a) laikosi Madrido susitarimo dėl tarptautinės ženklų registracijos protokolo;
- b) laikosi Sutarties dėl prekių ženklų įstatymų ir Nicos sutarties dėl tarptautinės prekių ir paslaugų ženklų registravimo klasifikacijos ir
- c) deda visas pagrįstas pastangas prisijungti prie Singapūro sutarties dėl prekių ženklų įstatymų.

225 STRAIPSNIS

Prekių ženklų suteikiamos teisės

Įregistruotas prekių ženklas suteikia savininkui išimtinės teises į jį. Savininkas turi teisę uždrausti visoms trečiosioms šalims be jo sutikimo prekybos veikloje naudoti:

- a) bet kokią žymenį, tapatų prekių ženklui, kuriuo žymimos prekės arba paslaugos yra tapčios toms prekėms arba paslaugoms, kurių prekių ženklas yra įregistruotas, ir
- b) bet kokią žymenį, kai dėl savo tapatumo ar panašumo į prekių ženklą ir dėl šiuo prekių ženklų ir žymeniu žymimų prekių arba paslaugų tapatumo ar panašumo yra galimybė suklaidinti visuomenę, įskaitant galimybę žymenį susieti su prekių ženklų.

226 STRAIPSNIS

Registravimo tvarka

1. Kiekviena Šalis numato prekių ženklų registravimo sistemą, pagal kurią visi galutiniai neigiami sprendimai, kuriuos priėmė atitinkama prekių ženklų administravimo tarnyba, būtų pateikiami raštu ir tinkamai pagrindžiami.

2. Kiekviena Šalis numato galimybę prieštarauti paraiškai įregistruoti prekių ženklą, o atitinkamam pareiškėjui – atsakyti į tokį prieštaravimą.
3. Kiekviena Šalis numato galimybę naudotis vieša elektronine paraiškų įregistruoti prekių ženklą ir prekių ženklų registravimo duomenų baze. Paraiškų įregistruoti prekių ženklą duomenų bazė turi būti prieinama bent jau prieštaravimo laikotarpiu.

227 STRAIPSNIS

Plačiai žinomi prekių ženklai

Siekdama užtikrinti plačiai žinomų prekių ženklų apsaugą, kaip nustatyta 1967 m. Paryžiaus konvencijos 6*bis* straipsnyje ir TRIPS sutarties 16 straipsnio 2 ir 3 dalyse, kiekviena Šalis taiko Bendrą rekomendaciją dėl plačiai žinomų prekių ženklų apsaugos nuostatų priėmimo, priimtą Paryžiaus sąjungos dėl pramoninės nuosavybės apsaugos asamblėjos ir Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) Generalinės asamblėjos 1999 m. rugsėjo 20–29 d. vykusiam trisdešimt ketvirto rato PINO valstybių narių asamblėjų susitikime.

228 STRAIPSNIS

Prekių ženklų suteikiamų teisių išimtys

Kiekviena Šalis:

- a) numato galimybę sąžiningai naudoti aprašomąsias sąvokas, be kita ko, geografines nuorodas aprašančias sąvokas, kaip ribotą prekių ženklų suteikiamų teisių išimtį, ir
- b) gali numatyti kitas ribotas prekių ženklų suteikiamų teisių išimtis.

Numatydamas šias išimtis kiekviena Šalis atsižvelgia į teisėtus prekių ženklo savininko ir trečiųjų šalių interesus.

229 STRAIPSNIS

Panaikinimo pagrindai

1. Kiekviena Šalis nustato, kad prekių ženklas gali būti panaikintas, jeigu bent trejus metus iš eilės jis nebuvo faktiškai naudojamas atitinkamoje teritorijoje prekėms arba paslaugoms, kurioms jis buvo įregistruotas, žymėti ir jeigu nebuvo tinkamų priežasčių jo nenaudoti.

Niekas negali reikalauti, kad būtų panaikintos savininko teisės į prekių ženklą, jeigu laikotarpiu nuo minimalaus trejų metų laikotarpio pabaigos iki prašymo panaikinti registraciją pateikimo prekių ženklo naudojimas faktiškai pradėtas arba atnaujintas.

Neatsižvelgiama į naudojimą, pradėtą ar atnaujintą per tris mėnesius iki prašymo panaikinti registraciją pateikimo, kuris prasidėjo ne anksčiau nei pasibaigus nepertraukiamam bent trejų metų nenaudojimo laikotarpiui, jeigu savininkas ėmėsi priemonių dėl pradėjimo ar atnaujinimo tik sužinojęs apie galimą prašymo panaikinti registraciją pateikimą.

2. Prekių ženklas taip pat gali būti panaikintas, jeigu po jo įregistravimo datos:

- a) dėl savininko veiksmų ar neveikimo jis tapo bendrinio pavadinimu prekyboje toms prekėms ar paslaugoms, kurioms jis buvo įregistruotas, žymėti arba
- b) paties savininko arba su jo sutikimu prekių ženklas buvo naudojamas prekėms arba paslaugoms, kurioms jis įregistruotas, žymėti taip, kad galėjo suklaidinti visuomenę ypač dėl tų prekių arba paslaugų pobūdžio, kokybės ar geografinės kilmės.

III POSKIRSNIS

GEOGRAFINĖS NUORODOS

230 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

1. Šis poskirsnis taikomas geografinių nuorodų, kurių kilmės vieta – Šalių teritorijos, apsaugai.
2. Šalies geografinėms nuorodoms, kurias turi saugoti kita Šalis, šis poskirsnis taikomas tik tuo atveju, jei joms taikomi 231 straipsnyje nurodyti teisės aktai.

231 straipsnis

Pripažintos geografinės nuorodos

1. Išnagrinėjusi IX priedo A dalyje išvardytus Armėnijos Respublikos teisės aktus, Europos Sąjunga sutinka, kad šie teisės aktai atitinka to priedo B dalyje nurodytus elementus.

2. Išnagrinėjusi IX priedo A dalyje išvardytus Europos Sąjungos teisės aktus, Armėnijos Respublika sutinka, kad šie teisės aktai atitinka to priedo B dalyje nurodytus elementus.
3. Armėnijos Respublika, užbaigusi prieštaravimo procedūrą ir išnagrinėjusi X priede išvardytas Europos Sąjungos geografines nuorodas, Europos Sąjungos įregistruotas pagal IX priedo A dalyje išvardytus teisės aktus, toms geografinėms nuorodoms taiko šiame Susitarime nustatyto lygio apsaugą.
4. Europos Sąjunga, užbaigusi prieštaravimo procedūrą ir išnagrinėjusi X priede išvardytas Armėnijos Respublikos geografines nuorodas, Armėnijos Respublikos įregistruotas pagal IX priedo A dalyje išvardytus teisės aktus, toms geografinėms nuorodoms taiko šiame Susitarime nustatyto lygio apsaugą.

232 STRAIPSNIS

Naujų geografinių nuorodų įtraukimas

1. Šalys gali į X priede pateiktą saugomų geografinių nuorodų sąrašą įtraukti naujas geografines nuorodas 240 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka. Naujos geografinės nuorodos gali būti įtrauktos į sąrašą pabaigus prieštaravimo procedūrą ir jas išnagrinėjus pagal 231 straipsnio 3 ir 4 dalis, jei nagrinėjimo rezultatas tenkina kiekvieną Šalį.

2. Šalys neprivalo įtraukti naujos geografinės nuorodos į 1 dalyje nurodytą sąrašą, jei:
 - a) jis sutampa su augalo ar gyvūno veislės pavadinimu arba yra į jį labai panašus ir todėl vartotojai galėtų susidaryti klaidingą įspūdį apie tikrąją produkto kilmę;
 - b) atsižvelgiant į prekės ženklo reputaciją ar žinomumą, taikant tai geografinei nuorodai apsaugą vartotojai galėtų susidaryti klaidingą įspūdį apie tikrąjį produkto tapatumą arba
 - c) pavadinimas yra bendrinis.

233 STRAIPSNIS

Geografinių nuorodų apsaugos aprėptis

1. Kiekviena Šalis saugo X priede išvardytas geografines nuorodas nuo:
 - a) bet kokio tiesioginio ar netiesioginio saugomo pavadinimo naudojimo komerciniais tikslais panašioms produktams, kurie neatitinka produkto su saugomu pavadinimu specifikacijos, pavadinti arba jeigu taip piktnaudžiaujama geografinės nuorodos reputacija;
 - b) bet kokio netinkamo naudojimo, imitavimo ar mėgdžiojimo, net jei nurodoma tikroji produkto kilmė arba jei saugomas pavadinimas yra išverstas, transkribuotas ar transliteruotas arba prie jo prirašomi tokie žodžiai kaip „rūšis“, „tipas“, „metodas“, „kaip gaminama (vieta)“, „imitacija“, „skonis“, „panašus“ ar kiti panašūs žodžiai;

- c) bet kokios melagingos ar klaidinančios nuorodos į produkto kilmės vietą, kilmę, pobūdį ar esmines savybes ant produkto vidinės ar išorinės pakuotės, reklaminėje medžiagoje arba su atitinkamu produktu susijusiuose dokumentuose, ir produkto pakavimo į tokią tarą, kuri gali sukelti klaidingą įspūdį apie produkto kilmę, ir
 - d) bet kokio kitokio veiksmo, dėl kurio vartotojai gali susidaryti klaidingą įspūdį apie tikrąją produkto kilmę.
2. Saugomos geografinės nuorodos netampa bendrinėmis Šalių teritorijoje.
3. Kai geografinės nuorodos visiškai arba iš dalies sutampa, apsauga taikoma kiekvienai iš jų, jei tos nuorodos yra naudojamos sąžiningai, deramai atsižvelgiant į vietos bei tradicinę vartoseną ir į tai, ar šitaip iš tikrųjų neklaidinami vartotojai.

Nedarydamos poveikio TRIPS sutarties 23 straipsniui Šalys bendrai sprendžia, kokios turėtų būti praktinės naudojimo sąlygos, kuriomis homonimiškos geografinės nuorodos skiriamos viena nuo kitos, ir drauge atsižvelgia į poreikį atitinkamiems gamintojams užtikrinti lygias teises ir neklaidinti vartotojų.

Homonimiškas pavadinimas, kurį perskaitęs vartotojas gali klaidingai manyti, kad produktas kilęs iš kitos teritorijos, nėra registruojamas, net jeigu pavadinimas tiksliai atitinka tikrą teritorijos, regiono ar vietos, iš kurios kilęs tas produktas, pavadinimą.

4. Jei Šalis per derybas su trečiąja šalimi siūlo taikyti apsaugą tos trečiosios šalies geografiniui nuorodai, kuri yra kitos Šalies geografinės nuorodos homonimas, saugomas pagal šį poskirsnį, pastarajai Šaliai apie tai pranešama ir suteikiama galimybė pateikti pastabų prieš pradėdant taikyti apsaugą tai trečiosios šalies geografiniui nuorodai.

5. Nė viena šio poskirsnio nuostata neįpareigoja Šalies saugoti kitos Šalies geografinės nuorodos, kuri nesaugoma arba nebesaugoma jos kilmės šalyje.

Jei geografinė nuoroda kilmės šalyje apsauga nebetaikoma, Šalys apie tai praneša viena kitai. Pranešimas teikiamas 240 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

6. Nė viena šio Susitarimo nuostata nedaromas poveikis asmenų teisėms prekiaujant naudoti savo arba savo verslo pirmtako asmenvardį, išskyrus atvejus, kai vartojant tokį asmenvardį klaidinami vartotojai.

234 STRAIPSNIS

Geografinių nuorodų naudojimo teisė

1. Pagal šį poskirsnį saugomą geografinę nuorodą gali naudoti visi atitinkamą produkto specifikaciją atitinkančiais žemės ūkio produktais, maisto produktais, vynais, aromatizuotais vynais ar spiritiniais gėrimais prekiaujantys ūkio subjektai.
2. Kai geografinė nuoroda tampa saugoma pagal šį poskirsnį, tokį saugomą pavadinimą leidžiama vartoti neregistruojant vartotojų ir netaikant papildomų mokesčių.

Ryšys su prekių ženklais

1. Šalis atsisako registruoti prekių ženklą arba jį pripažįsta negaliojančiu, jei jis susijęs su bet kuria iš 233 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių ir panašių produktų saugoma geografinė nuoroda ir jei paraiška įregistruoti tą prekių ženklą pateikta po to, kai pateikta paraiška taikyti geografinės nuorodos apsaugą jos atitinkamoje teritorijoje.
2. 231 straipsnyje nurodytų geografinių nuorodų paraiškos taikyti apsaugą data laikoma šio Susitarimo įsigaliojimo data.
3. 232 straipsnyje nurodytų geografinių nuorodų paraiškos taikyti apsaugą data laikoma prašymo taikyti geografinės nuorodos apsaugą perdavimo kitai Šaliai data.
4. Nedarydama poveikio 232 straipsnio 2 dalies b punktui kiekviena Šalis taiko X priede išvardytų geografinių nuorodų apsaugą, kai egzistuoja ankstesnis prekės ženklas. Ankstesnis prekių ženklas – tai bet kuriomis iš 233 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių naudojamas prekių ženklas, kurio registravimo paraiška pateikta, kuris yra sąžiningai įregistruotas arba kurio naudojimas yra nusistovėjęs, jei tokia galimybė numatyta Šalies teisės aktais, vienos iš Šalių teritorijoje iki dienos, kurią kita Šalis pagal šį Susitarimą pateikia paraišką taikyti geografinės nuorodos apsaugą. Toks prekių ženklas gali būti toliau naudojamas ir atnaujinamas nepaisant geografinės nuorodos apsaugos, jei pagal kurios nors iš Šalių teisės aktus, kuriais reglamentuojami prekių ženklai, nėra pagrindo tą prekių ženklą pripažinti negaliojančiu ar panaikinti.

5. Nukrypstant nuo 4 dalies, Armėnijos Respublikos ankstesni prekių ženklai, kurių visą ar dalį sudaro Europos Sąjungos geografinė nuoroda „Cognac“ arba „Champagne“, įskaitant transkribuotas ar išverstas nuorodas, ir kurie buvo įregistruoti panašioms produktams ir neatitinka atitinkamų specifikacijų, panaikinami, atšaukiami ar pakeičiami, kad atitinkamas pavadinimas būtų pašalintas iš viso prekių ženklo, ne vėliau kaip per 14 metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo nuorodos „Cognac“ atžvilgiu ir per dvejus metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo – nuorodos „Champagne“ atžvilgiu.

236 STRAIPSNIS

Apsaugos užtikrinimas

Kiekviena Šalis tinkamais savo valdžios institucijų administraciniais veiksmais užtikrina geografinių nuorodų apsaugą pagal 233–235 straipsnius. Kiekviena Šalis taip pat užtikrina tokią apsaugą suinteresuotojo asmens prašymu.

237 STRAIPSNIS

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Prekės, pagamintos ir paženklintos pagal vidaus teisę iki šio Susitarimo įsigaliojimo, tačiau neatitinkančios jo reikalavimų, gali būti parduodamos įsigaliojus šiam Susitarimui tol, kol baigsis jų atsargos.

2. Nuorodos „Cognac“ atžvilgiu pereinamuoju 24 metų laikotarpiu, kuris prasideda praėjus vieniems metams po šio Susitarimo įsigaliojimo, ir nuorodos „Champagne“ atžvilgiu – pereinamuoju laikotarpiu, kuris tęsiasi trejus metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo, šių Europos Sąjungos geografinių nuorodų apsauga pagal šį Susitarimą neužkerta kelio naudoti šių pavadinimų ant Armėnijos Respublikos kilmės produktų, eksportuojamų į trečiąsias šalis, jei atitinkamos trečiosios šalies įstatymai ir kiti teisės aktai tai leidžia, tam tikriems panašioms Armėnijos Respublikos kilmės produktams apibūdinti ir pateikti, su sąlyga, kad:

- a) pavadinimas užrašomas tik nelotyniškais rašmenimis;
- b) tame pačiame regos lauke aiškiai nurodoma tikroji produkto kilmė ir
- c) toks pateikimais niekaip nesudaro visuomenei klaidingo įspūdžio apie tikrąją produkto kilmę.

3. Nuorodos „Cognac“ atžvilgiu pereinamuoju 13 metų laikotarpiu, kuris prasideda praėjus vieniems metams po šio Susitarimo įsigaliojimo, ir nuorodos „Champagne“ atžvilgiu – pereinamuoju laikotarpiu, kuris tęsiasi dvejus metus po šio Susitarimo įsigaliojimo, šių Europos Sąjungos geografinių nuorodų apsauga pagal šį Susitarimą neužkerta kelio naudoti šių pavadinimų Armėnijos Respublikoje, su sąlyga, kad:

- a) pavadinimas užrašomas tik nelotyniškais rašmenimis;
- b) tame pačiame regos lauke aiškiai nurodoma tikroji produkto kilmė ir
- c) toks pateikimais niekaip nesudaro vartotojams klaidingo įspūdžio apie tikrąją produkto kilmę.

4. Norėdama sudaryti sąlygas sklandžiai ir veiksmingai nutraukti Europos Sąjungos geografinės nuorodos „Cognac“ vartojimą Armėnijos Respublikos kilmės produktams apibūdinti ir taip pat padėti Armėnijos Respublikos pramonei išlaikyti savo konkurencinę padėtį eksporto rinkose, Europos Sąjunga teikia Armėnijos Respublikai techninę ir finansinę paramą. Ši parama bus teikiama laikantis ES teisės ir visų pirma susijusi su naujo pavadinimo kūrimo, taip pat naujo pavadinimo propagavimo, reklamos ir rinkodaros vidaus ir tradicinėse eksporto rinkose veiksmais.
5. 4 dalyje nurodytos ES pagalbos konkrečios sumos, rūšys, mechanizmai ir grafikai nustatomi finansinės ir techninės pagalbos priemonių rinkinyje, dėl kurio Šalys galutinai sutars per metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo. Šalys kartu suformuluos šio paramos priemonių rinkinio techninę užduotį, remdamosi išsamiu poreikių, tenkintinų ta parama, vertinimu. Vertinimą atliks tarptautinė konsultacijų įmonė, kurią Šalys atrinks kartu.
6. Jei Europos Sąjunga nesuteiks 4 dalyje nurodytos finansinės ir techninės pagalbos, Armėnijos Respublika gali pradėti 13 skyriuje nustatytą ginčų sprendimo procedūrą ir, jei rezultatas jai teigiamas, gali sustabdyti 2 ir 3 dalyse nustatytą prievolių įgyvendinimą.
7. Europos Sąjungos finansinė ir techninė pagalba suteikiama ne vėliau kaip per aštuonerius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

238 STRAIPSNIS

Bendrosios taisyklės

1. 231 ir 232 straipsniuose nurodyti produktai importuojami, eksportuojami ir jais prekiaujama laikantis Šalies, kurios rinkai produktai teikiami, teritorijoje galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų.
2. Pagal 240 straipsnį įsteigtas Geografinių nuorodų pakomitetas sprendžia visus klausimus, susijusius su registruotos geografinės nuorodos produktų specifikacijomis, patvirtintomis Šalies valdžios institucijų produkto kilmės Šalies teritorijoje, įskaitant jų pakeitimus.
3. Pagal šį poskirsnį saugomas geografinės nuorodos gali panaikinti tik to produkto kilmės Šalis.

239 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas ir skaidrumas

1. Šalys tiesiogiai arba per Geografinių nuorodų pakomitetą, įsteigtą pagal 240 straipsnį, palaiko ryšius visais klausimais, susijusiais su šio poskirsnio įgyvendinimu ir veikimu. Visų pirma, Šalis gali prašyti kitos Šalies informacijos apie produktų specifikacijas ir jų pakeitimus, taip pat nacionalinių kontrolės institucijų ryšių centrus.

2. Kiekviena Šalis gali viešai skelbti pagal šį poskirsnį saugomų geografinių nuorodų specifikacijas arba jų santrauką ir informaciją apie nacionalinių kontrolės institucijų ryšių centrus, susijusius su kitos Šalies geografinėmis nuorodomis, kurios saugomos pagal šį poskirsnį.

240 STRAIPSNIS

Geografinių nuorodų pakomitetas

1. Šalys įsteigia Geografinių nuorodų pakomitetį, kurį sudaro Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos atstovai ir kurio paskirtis – stebėti, kaip įgyvendinamas šis poskirsnis, ir stiprinti bendradarbiavimą ir dialogą geografinių nuorodų klausimais.
2. Geografinių nuorodų pakomitetas sprendimus priima bendru sutarimu. Jis nustato savo darbo tvarkos taisykles. Geografinių nuorodų pakomitetas renkasi bet kurios Šalies prašymu pakaitomis Europos Sąjungoje ir Armėnijos Respublikoje, o jo posėdžių laiką, vietą ir posėdžiavimo būdą (tai gali būti ir vaizdo konferencija) bendrai nustato Šalys; posėdis surengiamas ne vėliau kaip per 90 dienų nuo prašymo pateikimo.
3. Geografinių nuorodų pakomitetas taip pat rūpinasi, kad šis poskirsnis tinkamai veiktų, ir gali svarstyti visus su jo įgyvendinimu ir taikymu susijusius klausimus. Jo atsakomybės sritys visų pirma yra šios:

- a) iš dalies keisti IX priedo A dalį, kiek tai susiję su nuorodomis į kiekvienoje Šalyje taikytiną teisę;
- b) iš dalies keisti IX priedo B dalį, kiek tai susiję su geografinių nuorodų registravimo ir kontrolės elementais;
- c) iš dalies keisti X priedą, kiek tai susiję su geografinių nuorodų sąrašu;
- d) keisti informacija apie geografinių nuorodų srities teisėkūros ir politikos pokyčius, taip pat apie visus kitus su geografinėmis nuorodomis susijusius abipusiškai svarbius klausimus;
- e) keisti informacija apie geografines nuorodas siekiant apsvarstyti jų apsaugą pagal šį poskirsnį.

IV POSKIRSNIS

DIZAINAS

241 STRAIPSNIS

Tarptautiniai susitarimai

Šalys laikosi 1999 m. Hagos susitarimo dėl pramoninio dizaino tarptautinės registracijos Ženevos akto.

Registruoto dizaino apsauga

1. Šalys numato apsaugą nepriklausomai sukuriamam dizainui, kuris yra naujas ir originalus. Dizainas saugomas jį įregistravus ir jo savininkams suteikiamos išimtinės teisės pagal šį poskirsnį.

Įgyvendindama šį poskirsnį Šalis gali laikyti, kad originalus dizainas yra dizainas, turintis individualių savybių.

2. Dizainas, pritaikytas gaminiui arba įmontuotas į gaminį, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, yra laikomas nauju ir originaliu tik:

- a) jeigu ta į sudėtinį gaminį įmontuota sudedamoji dalis yra matoma įprastai naudojant tą gaminį ir
- b) tada, kai tos sudedamosios dalies matomos savybės savaime atitinka naujumo ir originalumo reikalavimus.

3. Įprastas naudojimas, minimas 2 dalies a punkte, yra su galutiniu naudotoju siejamas naudojimas, išskyrus techninę priežiūrą, aptarnavimą ar taisymą.

4. Registruoto dizaino savininkas turi teisę neleisti trečiosioms šalims, neturinčioms jo sutikimo, atlikti bent šių veiksmų: gaminti, siūlyti parduoti, parduoti, importuoti, eksportuoti, sandėliuoti ar naudoti gaminius, turinčius ar išreiškiančius saugomą dizainą, kai tokių veiksmų imamasi komerciniais tikslais, neteisėtai trukdoma įprastiniam dizaino naudojimui arba pažeidžiami sąžiningos prekybos principai.
5. Apsauga taikoma 25 metus.

243 STRAIPSNIS

Neregistruotam dizainui taikoma apsauga

1. Europos Sąjunga ir Armėnijos Respublika nustato teisinės priemonės, kuriomis užkertamas kelias naudoti neregistruotą gaminio išvaizdą, tik jei ginčijamas naudojimas yra neregistruotos gaminio išvaizdos kopijavimo rezultatas. Toks naudojimas aprėpia bent gaminio siūlymą parduoti, pateikimą rinkai, importą ar eksportą.
2. Neregistruota gaminio išvaizda saugoma ne trumpiau kaip trejus metus nuo tos datos, kai dizainas tapo prieinamu viešai vienoje iš Šalių.

244 STRAIPSNIS

Išimtys ir apsaugos netaikymas

1. Kiekviena Šalis gali nustatyti tam tikras dizaino apsaugos išimtis, jei jos nepagrįstai neprieštarauja įprastiniam saugomo dizaino naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisėtų saugomo dizaino savininko interesų, atsižvelgiant į teisėtus trečiųjų šalių interesus.
2. Dizaino apsauga netaikoma dizainui, kurį iš esmės lemia techniniai arba funkciniai aspektai. Visų pirma teisė į dizainą negalioja gaminio išvaizdos savybėms, jeigu jos turi būti būtinai atkurtos tikslios formos ir matmenų, kad gaminys, kuriame tas dizainas pritaikytas arba panaudotas, galėtų būti mechaniškai sujungtas su kitu gaminiu arba į jį, aplink jį ar prie jo padėtas, kad kiekvienas gaminys galėtų atlikti savo funkciją.

245 STRAIPSNIS

Ryšys su autorių teisėmis

Dizainas taip pat saugomas vadovaujantis Šalių autorių teisių teisės nuostatomis nuo tos dienos, kai dizainas buvo sukurtas ar išreikštas koku nors pavidalu. Kiekviena Šalis nustato apsaugos aprėptį ir jos taikymo sąlygas, be kita ko, būtiną originalumo lygį, vadovaudamasi savo vidaus įstatymais ir kitais teisės aktais.

V POSKIRSNIS

PATENTAI

246 STRAIPSNIS

Tarptautiniai susitarimai

Šalys laikosi Patentinės kooperacijos sutarties ir deda visas pagrįstas pastangas laikytis Patentų teisės sutarties.

247 STRAIPSNIS

Patentai ir visuomenės sveikata

1. Šalys pripažįsta 2001 m. lapkričio 14 d. PPO ministrų konferencijos priimtos Deklaracijos dėl TRIPS sutarties ir visuomenės sveikatos svarbą. Aiškindamos ir įgyvendindamos šiame poskirsnyje nustatytas teises ir prievoles Šalys užtikrina atitiktį tai deklaracijai.
2. Šalys laikosi 2003 m. rugpjūčio 30 d. PPO generalinės tarybos sprendimo dėl Dohos deklaracijos dėl TRIPS sutarties ir visuomenės sveikatos 6 punkto įgyvendinimo ir prisideda prie šio sprendimo įgyvendinimo.

248 STRAIPSNIS

Papildomos apsaugos liudijimas

1. Šalys pripažįsta, kad prieš pateikiant jų rinkoms vaistus ir augalų apsaugos produktus, kurie yra saugomi pagal patentą jų teritorijoje, gali reikėti atlikti administracinę leidimų išdavimo procedūrą. Šalys pripažįsta, kad dėl laikotarpio nuo patentų paraiškos pateikimo iki pirmo leidimo tiekti produktą jų atitinkamai rinkai, kaip šiuo tikslu apibrėžta jų atitinkamuose teisės aktuose, gali sutrumpėti veiksmingos patentų suteiktos apsaugos laikotarpis.
2. Vaistams ar augalų apsaugos produktams, kurie saugomi pagal patentą ir kuriems taikyta administracinė leidimų išdavimo procedūra, kiekviena Šalis numato papildomą apsaugos laikotarpį, kuris lygus 1 dalies antrame sakinyje nurodytam laikotarpiui, atėmus penkerius metus.
3. Neatsižvelgiant į 2 dalį, papildomas apsaugos laikotarpis negali būti ilgesnis nei penkeri metai.

Sąjungoje vaistams, dėl kurių atlikti pediatriiniai tyrimai, kurių rezultatai įtraukti į informaciją apie produktą, laikotarpis gali būti papildomai pratęsiamas šešiams mėnesiams.

VI POSKIRSNIS

KONFIDENCIALI INFORMACIJA

249 STRAIPSNIS

Komercinių paslapčių apsaugos aprėptis

1. Šalys patvirtina savo įsipareigojimus pagal TRIPS sutarties 39 straipsnio 1 ir 2 dalis. Kiekviena Šalis numato tinkamą civilinį procesą ir teisių gynimo priemones, kad komercinės paslapties subjektas galėtų užkirsti kelią komercinės paslapties gavimui, naudojimui ar atskleidimui, jei šie veiksmai neatitinka sąžiningos komercinės praktikos, ir turėtų teisę į žalos atlyginimą.
2. Šiame poskirsnyje:
 - a) komercinė paslaptis yra informacija:
 - i) kuri yra slapta, nes jos kaip visumos arba tikslios jos sudėties ir sudedamųjų dalių konfigūracijos apskritai nežino arba negali lengvai gauti asmenys toje aplinkoje, kurioje paprastai dirbama su tokia informacija;
 - ii) kuri dėl savo slaptumo turi komercinės vertės ir
 - iii) dėl kurios teisėtai tokią informaciją valdantis asmuo ėmėsi tam tikromis aplinkybėmis pagrįstų veiksmų, kad ją išlaikytų slapta;

- b) komercinės paslapties subjektas yra fizinis ar juridinis asmuo, teisėtai valdantis komercinę paslaptį.
3. Šiame poskirsnyje laikoma, kad sąžiningos komercinės praktikos neatitinka bent šie veiksmai:
- a) komercinės paslapties gavimas be komercinės paslapties subjekto sutikimo neteisėtai gavus prieigą prie bet kokių dokumentų, objektų, reikmenų, medžiagų ar elektroninių rinkmenų, kurias teisėtai valdo komercinės paslapties subjektas ir kuriose yra ta komercinė paslaptis ar iš kurių ją galima išgauti, taip pat tuos dokumentus, objektus, reikmenis, medžiagas ar elektronines rinkmenas pasisavinus ar padarius jų kopijas;
 - b) komercinės paslapties naudojimas ar atskleidimas be komercinės paslapties subjekto sutikimo, nustačius, kad asmuo:
 - i) komercinę paslaptį gavo a punkte nurodytu būdu;
 - ii) pažeidžia konfidencialumo susitarimą ar bet kokią kitą prievolę neatskleisti komercinės paslapties arba
 - iii) pažeidžia sutartinę ar bet kokią kitą prievolę ribotai naudoti komercinę paslaptį;
 - c) komercinės paslapties gavimas, naudojimas ar atskleidimas, jei šiuos veiksmus atlikdamas asmuo žinojo arba, atsižvelgiant į aplinkybes, turėjo žinoti, kad komercinė paslaptis gauta tiesiogiai ar netiesiogiai iš kito asmens, kuris ją naudojo ar ją atskleidė neteisėtai, kaip apibrėžta b punkte, įskaitant tuos atvejus, kai asmuo paskatino kitą asmenį atlikti tame punkte nurodytus veiksmus.

4. Nė viena šio poskirsnio nuostata neįpareigoja Šalies laikyti, kad sąžiningos komercinės praktikos neatitinka šie veiksmai:

- a) asmuo atitinkamą informaciją atrado ar sukūrė savarankiškai;
- b) asmuo, teisėtai turintis gaminį ir teisiškai neįpareigotas riboti atitinkamos informacijos gavimą, gaminį atgamino apgrąžos inžinerijos metodais;
- c) informacija gauta, naudojama ar atskleista pagal atitinkamos vidaus teisės reikalavimus ar joje numatytą leidimą, ir
- d) darbuotojų patirties ir gebėjimų, sąžiningai įgytų įprastomis darbo aplinkybėmis, naudojimas.

5. Nė viena šio poskirsnio nuostata neriboja žodžio ir informacijos laisvės, įskaitant kiekvienos Šalies jurisdikcijoje saugomą žiniasklaidos laisvę.

250 STRAIPSNIS

Civilinis procesas ir teisių gynimo priemonės, taikomos komercinėms paslaptims

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad asmenims, dalyvaujantiems 249 straipsnyje nurodytame civiliniame procese ar turintiems prieigą prie dokumentų, kurie sudaro to proceso dalį, nebūtų leidžiama naudoti ar atskleisti bet kokią komercinę paslaptį arba tariamą komercinę paslaptį, kurią kompetentingos teisminės institucijos, reaguodamos į tinkamai pagrįstą suinteresuotojo subjekto paraišką, įvardijo konfidencialia ir kurią jie sužinojo dalyvaudami tokiame procese arba turėdami tokią prieigą.

2. Kiekviena Šalis nustato, kad vykstant 249 straipsnyje nurodytam civiliniam procesui jos teisminės institucijos būtų įgaliotos bent:

- a) nurodyti taikyti laikinas priemones, kad užkirstų kelią komercinės paslapties gavimui, naudojimui ar atskleidimui nesilaikant sąžiningos komercinės praktikos;
- b) nurodyti nutraukti veiksmus, pažeidžiančius ieškovo teises, kad užkirstų kelią komercinės paslapties gavimui, naudojimui ar atskleidimui nesilaikant sąžiningos komercinės praktikos;
- c) nurodyti asmeniui, kuris žinojo ar turėjo žinoti, kad gauna, naudoja ar atskleidžia komercinę paslaptį nesilaikydamas sąžiningos komercinės praktikos, atlyginti komercinės paslapties subjektui žalą, atitinkančią faktinę žalą, patirtą dėl komercinės paslapties gavimo, naudojimo ar atskleidimo;
- d) imtis konkrečių priemonių, kad būtų išsaugotas bet kokios komercinės paslapties ar tariamos komercinės paslapties, atskleistos per civilinį procesą, susijusį su įtariamu komercinės paslapties gavimu, naudojimu ar atskleidimu nesilaikant sąžiningos komercinės praktikos, konfidencialumą; pagal šias konkrečias priemones, laikantis atitinkamos Šalies vidaus teisės, gali būti numatyta galimybė:
 - i) visiškai ar iš dalies apriboti prieigą prie tam tikrų dokumentų;
 - ii) apriboti teisę dalyvauti posėdžiuose ir susipažinti su atitinkamais įrašais ir stenogramomis ir
 - iii) pateikti nekonfidencialią teismo sprendimo versiją, iš kurios pašalinti ar pakeisti komercinę paslaptį sudarantys segmentai, ir

- e) proceso šalims ar kitiems teismo jurisdikcijoje esantiems asmenims taikyti sankcijas už teisių gynimo ar kitų priemonių, teismo priimtų pagal 1 dalį ar šios dalies d punktą dėl to proceso metu atskleistos komercinės paslapties ar tariamos komercinės paslapties apsaugos, pažeidimą.

3. Šalys neprivalo numatyti 249 straipsnyje nurodytų teisminių procesų ir priemonių, jei sąžiningos komercinės praktikos neatitinkančių veiksmų imamasi remiantis jų atitinkama vidaus teise tam, kad būtų atskleistas nusižengimas, pažeidimas ar neteisėta veikla arba kad būtų apsaugotas teisėtas ir pagal teisės normas pripažįstamas interesas.

251 STRAIPSNIS

Duomenų, pateiktų siekiant gauti vaisto rinkodaros leidimą, apsauga

1. Kiekviena Šalis saugo konfidencialią verslo informaciją, pateiktą norint gauti vaisto rinkodaros leidimą (toliau – rinkodaros leidimas), nuo atskleidimo tretiesiems subjektams, nebent tai būtų pagrįsta dėl viršesnių su sveikata susijusių interesų. Bet kokia konfidenciali verslo informacija taip pat saugoma nuo nesąžiningos komercinės praktikos.
2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad aštuonerius metus nuo pirmojo rinkodaros leidimo išdavimo atitinkamoje Šalyje viešoji įstaiga, atsakinga už rinkodaros leidimų išdavimą, neatsižvelgtų į konfidencialią verslo informaciją ar ikiklinikinių arba klinikinių tyrimų rezultatus, pateiktus kartu su pirmojo rinkodaros leidimo paraiška ir vėliau pateiktus asmens ar subjekto (viešojo ar privataus) su kita vaisto rinkodaros leidimo paraiška, be aiškaus tuos duomenis pateikusio asmens ar subjekto leidimo, nebent abiejų Šalių pripažįstamuose tarptautiniuose susitarimuose būtų nustatyta kitaip.

3. Per dešimt metų nuo pirmojo rinkodaros leidimo išdavimo atitinkamoje Šalyje rinkodaros leidimu, suteiktu pagal bet kokią vėlesnę paraišką, pagrįstą ikiklinikinių arba klinikinių tyrimų rezultatais, nurodytais pirmajame rinkodaros leidime, neleidžiama pateikti vaistą rinkai, nebent vėlesnis pareiškėjas pateikia savo ikiklinikinių arba klinikinių tyrimų rezultatus (arba ikiklinikinių arba klinikinių tyrimų rezultatus, naudojamus tą informaciją suteikusiam subjektui leidus), kuriais patenkinami tie patys reikalavimai, kaip ir pirmojo pareiškėjo atveju.

Šioje dalyje nustatytų reikalavimų neatitinkančių gaminių neleidžiama tiekti rinkai.

4. Be to, 3 dalyje nurodytas dešimties metų laikotarpis pratęsiamas iki ne ilgesnio kaip 11 metų laikotarpio, jei per pirmuosius aštuonerius metus nuo leidimo gavimo jo turėtojas gauna leidimą dėl vienos ar daugiau naujų terapinių indikacijų, kurios, palyginti su esamomis terapijomis, laikomos svarbiu klinikiniu patobulinimu.

252 STRAIPSNIS

Augalų apsaugos produktų duomenų apsauga

1. Kiekviena Šalis bandymo ar tyrimo ataskaitos, pateiktos pirmą kartą siekiant gauti augalų apsaugos produkto rinkodaros leidimą, savininkui nustato laikiną teisę. Per tą laikotarpį bandymo ar tyrimo ataskaita nenaudojama kito asmens, siekiančio gauti augalų apsaugos produkto rinkodaros leidimą, naudai, nebent pirmasis turėtojas aiškiai sutinka. Šiame poskirsnyje ši laikina teisė vadinama duomenų apsauga.

2. 1 dalyje nurodyta bandymo ar tyrimo ataskaita turi tenkinti šiuos reikalavimus:
- a) ji būtina leidimui suteikti arba pakeisti, kad produktą būtų galima naudoti kitiems pasėliams, ir
 - b) ji patvirtinta kaip atitinkanti geros laboratorinės praktikos arba geros eksperimentų praktikos principus.
3. Duomenų apsaugos laikotarpis yra bent dešimt metų nuo pirmojo kompetentingos institucijos atitinkamoje Šalyje išduoto leidimo išdavimo datos. Mažos rizikos augalų apsaugos produktų atveju šis laikotarpis gali būti pratęstas iki 13 metų.
4. 3 dalyje nurodyti laikotarpiai gali būti pratęsti trimis mėnesiais kiekvieno mažos apimties naudojimo leidimo pratęsimo atveju, jei tų leidimų turėtojas paraiškas pateikia bent praėjus penkeriems metams nuo pirmojo leidimo išdavimo datos. Visas duomenų apsaugos laikotarpis jokiais aplinkybėmis negali viršyti 13 metų. Mažos rizikos augalų apsaugos produktų visas duomenų apsaugos laikotarpis jokiais aplinkybėmis negali viršyti 15 metų.
- Mažos apimties naudojimas reiškia augalų apsaugos produkto naudojimą Šalies teritorijoje augalams ar augalų produktams, kurie nėra plačiai auginami toje Šalyje arba yra plačiai auginami, kad patenkintų išimtinį augalų apsaugos poreikį.
5. Bandymui arba tyrimui taip pat taikoma apsauga, jei jis buvo būtinas leidimui atnaujinti ar peržiūrėti. Tokiais atvejais duomenų apsaugos laikotarpis yra 30 mėnesių.

6. Kiekviena Šalis nustato priemonės, kuriomis pareiškėjas ir ankstesnių leidimų turėtojai, įsisteigę atitinkamose Šalių teritorijose, įpareigojami dalytis privačia informacija, kad būtų vengiama bandymų su stuburiniais gyvūnais dubliavimo.

VII POSKIRSNIS

AUGALŲ VEISLĖS

253 STRAIPSNIS

Augalų veislės

1. Kiekviena Šalis saugo augalų veislių teises pagal Tarptautinę konvenciją dėl naujų augalų veislių apsaugos (UPOV), įskaitant selekcininko teisės išimtį, nurodytas tos konvencijos 15 straipsnyje, ir bendradarbiauja skatindamos taikyti ir užtikrinti tas teises.
2. Armėnijos Respublikos atžvilgiu šis straipsnis pradedamas taikyti ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

C SKIRSNIS

INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ UŽTIKRINIMAS

I POSKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

254 STRAIPSNIS

Bendrosios prievolės

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimus pagal TRIPS sutartį, ypač jos III dalį. Kiekviena Šalis šiame skirsnyje numato papildomas priemones, procedūras ir teisių gynimo priemones, kurių reikia intelektinės nuosavybės teisėms užtikrinti. Šios priemonės, procedūros ir teisių gynimo priemonės turi būti sąžiningos ir teisingos ir neturi būti nepagrįstai sudėtingos ar brangios, jomis taip pat neturi būti nustatomi nepagrįsti terminai ar nepateisinamai vilkinamas laikas.
2. 1 dalyje nurodytos priemonės, procedūros ir teisių gynimo priemonės yra veiksmingos, proporcingos bei atgrasomos ir taikomos taip, kad nebūtų sukuriamos kliūtys teisėtai prekybai ir kad būtų numatytos apsaugos priemonės prieš piktnaudžiavimą jais.

3. Šio skirsnio II poskirsnyje intelektinės nuosavybės teisėmis laikomos bent šios teisės:

- a) autorių teisės;
- b) gretutinės teisės;
- c) duomenų bazės kūrėjo *sui generis* teisė;
- d) puslaidininkinių gaminių topografijų kūrėjų teisė;
- e) prekių ženklų teisės;
- f) dizaino teisės;
- g) patento teisės, įskaitant papildomos apsaugos liudijimais suteikiamas teises;
- h) geografinės nuorodos;
- i) naudingojo modelio teisės;
- j) augalų veislių teisės ir
- k) prekių pavadinimai, jei jie saugomi kaip išimtinės teisės pagal vidaus teisę.

Komercinėms paslaptims šis skirsnis netaikomas. Komercinių paslapčių apsaugos nuostatos pateiktos 250 straipsnyje.

255 STRAIPSNIS

Tinkami pareiškėjai

Kiekviena Šalis pripažįsta, kad teisė prašyti taikyti šiame skirsnyje ir TRIPS sutarties III dalyje nurodytas priemonės, procedūras ir teisių gynimo priemonės suteikiama:

- a) intelektinės nuosavybės teisių subjektams pagal taikytiną teisę;
- b) visiems kitiems asmenims, kuriems leista naudotis tomis teisėmis, visų pirma licencijų turėtojams, jei tai leidžiama pagal taikytiną teisę ir jos laikantis;
- c) intelektinės nuosavybės teisių kolektyvinio teisių valdymo institucijoms, kurios reguliariai pripažįstamos turinčiomis teisę atstovauti intelektinės nuosavybės teisių subjektams, jei tai leidžiama pagal taikytiną teisę ir jos laikantis, ir
- d) profesinėms teisių gynimo institucijoms, kurios reguliariai pripažįstamos turinčiomis teisę atstovauti intelektinės nuosavybės teisių subjektams, jei tai leidžiama pagal taikytiną teisę ir jos laikantis.

II POSKIRSNIS

CIVILINĖS TEISĖS NUOSTATŲ VYKDYMO UŽTIKRINIMAS

256 STRAIPSNIS

Įrodymų saugojimo priemonės

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad dar prieš pradėdamos procesą dėl bylos esmės šalies, pateikusias pagrįstai turimus įrodymus paremti reikalavimams, kad yra pažeistos ar gali būti pažeistos jos intelektinės nuosavybės teisės, prašymu kompetentingos teisminės institucijos galėtų reikalauti skubiai imtis veiksmingų laikinųjų priemonių su įtariamu pažeidimu susijusiems įrodymams išsaugoti, atsižvelgiant į konfidencialios informacijos apsaugą.
2. 1 dalyje nurodytos laikinosios priemonės galėtų būti tokios: išsamus aprašymas imant mėginius arba jų neimant, arba prekių, pagamintų, kaip įtariama, pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, ir, tinkamais atvejais, joms gaminti arba platinti reikalingų medžiagų ir priemonių bei susijusių dokumentų fizinis konfiskavimas. Tokių priemonių prireikus imamasi neišklausius kitos šalies, ypač jei uždelsus teisių subjektui gali būti padaryta neatitaisoma žala arba jei yra akivaizdi rizika, kad įrodymai gali būti sunaikinti. Kita šalis turi teisę būti išklaudyta per pagrįstą laikotarpį.

257 STRAIPSNIS

Teisė gauti informaciją

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad vykstant civiliniam teismo procesui dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo kompetentingos teisminės institucijos, reaguodamos į pagrįstą ir proporcingą pareiškėjo prašymą, galėtų nurodyti, kad pažeidėjas arba bet koks kitas asmuo, kuris yra viena iš teismo proceso šalių, arba liudytojas pateiktą informaciją apie prekių ar paslaugų, kuriomis pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, kilmę ir platinimo tinklus.

Šioje dalyje bet koks kitas asmuo yra asmuo:

- a) pas kurį aptikta komerciniams tikslams skirtų prekių, pagamintų pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises;
- b) kuris, kaip nustatyta, komerciniais tikslais naudojo paslaugomis, sukurtomis pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises;
- c) kuris, kaip nustatyta, komerciniais tikslais teikė paslaugas, naudotas vykdant veiklą, kuria pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, arba
- d) kurį šioje dalyje nurodytas asmuo nurodė esant susijusį su tokių prekių gamyba, perdirbimu ar platinimu arba tokių paslaugų teikimu.

Šioje dalyje nurodyta informacija, kai tinkama, gali būti:

- a) gamintojų, perdirbėjų, platintojų, tiekėjų ir kitų ankstesnių prekių ar paslaugų turėtojų bei numatytų didmenininkų ir mažmenininkų pavadinimai ir adresai ir

- b) informacija apie pagamintų, perdirbtų, pristatytų, gautų ar užsakytų prekių kiekį ir už atitinkamas prekes ar paslaugas gautą užmokestį.
2. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio kitoms teisės aktų nuostatoms, pagal kurias:
- a) teisių subjektui suteikiama teisė gauti išsamesnę informaciją;
 - b) reglamentuojamas pagal šį straipsnį pateiktos informacijos naudojimas civiliniame ar baudžiamajame procese;
 - c) reglamentuojama atsakomybė už piktnaudžiavimą teise į informaciją;
 - d) numatoma galimybė atsisakyti suteikti informaciją, kuri priverstų 1 dalyje nurodytą asmenį prisipažinti jam pačiam ar jo artimam giminei dalyvavus pažeidžiant intelektinės nuosavybės teises, arba
 - e) reglamentuojama informacijos šaltinių konfidencialumo apsauga arba asmens duomenų tvarkymas.

258 STRAIPSNIS

Laikinosios ir atsargumo priemonės

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad teisminės institucijos pareiškėjo prašymu įtariamo pažeidėjo atžvilgiu galėtų priimti laikiną teismo draudimą, kuriuo siekiama užkirsti kelią gresiančiam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui. Teisminės institucijos, kai tinkama, taip pat gali laikinai uždrausti toliau vykdyti įtariamą teisės pažeidimą ir prireikus nustatyti nevienkartines baudas, jei tai numatyta vidaus teisėje, arba, jei teisė toliau pažeidžiama, numatyti garantijas, kuriomis būtų užtikrinama kompensacija teisių subjektui. Tokiomis pačiomis sąlygomis gali būti priimtas laikinas teismo draudimas tarpininkui, kurio paslaugomis trečioji šalis naudojasi intelektinės nuosavybės teisėms pažeisti.
2. Laikinas draudimas taip pat gali būti priimtas, siekiant konfiskuoti prekes, kuriomis, kaip įtariama, pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, arba sustabdyti jų tiekimą, kad jos nepatektų į prekybos srautus ir jais nejudėtų.
3. Jei įtariamas pažeidimas padarytas komerciniais tikslais, kiekviena Šalis užtikrina, kad pareiškėjui įrodžius, jog susiklostė žalai atlyginti nepalankios aplinkybės, teisminės institucijos galėtų nurodyti imtis atsargumo priemonių ir areštuoti įtariamo pažeidėjo kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, įskaitant banko sąskaitų ir kito turto įšaldymą. Todėl kompetentingos institucijos gali nurodyti pateikti banko, finansinius ar komercinius dokumentus arba sudaryti joms tinkamas sąlygas susipažinti su atitinkama informacija.

259 STRAIPSNIS

Taisomosios priemonės

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad kompetentingos teisminės institucijos pareiškėjo prašymu ir nedarydamos poveikio teisių subjekto, kurio teisės buvo pažeistos, teisėms į žalos atlyginimą ir be jokios kompensacijos galėtų bent nurodyti galutinai pašalinti iš prekybos srautų arba sunaikinti prekes, kuriomis, kaip nustatyta, pažeistos intelektinės nuosavybės teisės. Jei tinkama, kompetentingos teisminės institucijos gali taip pat nurodyti sunaikinti medžiagas ir priemones, daugiausia naudotas toms prekėms sukurti arba gaminti.
2. Šalių teisminės institucijos turi turėti įgaliojimus nurodyti, kad 1 dalyje nurodytų priemonių taikymo išlaidas atlygintų pažeidėjas, nebent dėl tam tikrų priežasčių nurodoma kitaip.

260 STRAIPSNIS

Draudimai

Kiekviena Šalis užtikrina, kad priėmus teismo sprendimą, kuriuo patvirtinamas intelektinės nuosavybės teisių pažeidimas, teisminės institucijos galėtų priimti draudimą pažeidėjui ir tarpininkui, kurio paslaugomis trečioji šalis naudojosi intelektinės nuosavybės teisei pažeisti, tęsti pažeidžiančią veiklą.

261 STRAIPSNIS

Alternatyvios priemonės

Šalis gali nustatyti, kad tinkamais atvejais ir asmens, kuriam turi būti taikomos 259 ar 260 straipsnyje numatytos priemonės, prašymu kompetentingos teisminės institucijos galėtų nurodyti sumokėti nukentėjusiajai šaliai piniginę kompensaciją vietoje šiuose straipsniuose numatytų priemonių. Ši piniginė kompensacija nukentėjusiajai šaliai sumokama, jei asmuo, kuriam turi būti taikomos tos priemonės, pažeidimą padarė netyčia ir ne dėl aplaidumo, jei 259 ar 260 straipsnyje numatytų priemonių taikymas padarytų jam neproporcingos žalos ir jei piniginė kompensacija nukentėjusiąją šalį tenkina.

262 STRAIPSNIS

Žalos atlyginimas

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad teisminės institucijos nukentėjusiosios šalies prašymu reikalautų pažeidėjo, kuris žinodamas arba turėdamas pakankamą pagrindą žinoti, dalyvavo teisės pažeidžiančioje veikloje, atlyginti teisių subjektui žalą, kuri atitiktų jo faktiškai dėl pažeidimo patirtą žalą. Nustatydamos žalą teisminės institucijos:

- a) atsižvelgia į visus tinkamus aspektus, kaip antai neigiamas ekonomines pasekmes, įskaitant nukentėjusiosios šalies prarastą pelną, bet kokį pažeidėjo gautą nesąžiningą pelną ir tinkamais atvejais kitus, ne ekonominius veiksnius, kaip antai dėl pažeidimo teisių subjektui padarytą moralinę žalą, arba

- b) kita, nei a punkte numatyta galimybė – tinkamais atvejais gali nustatyti vienkartinę žalos atlyginimo sumą, remdamosi tam tikrais veiksniais, pvz., bent autorinių atlyginimų suma ar mokėjimais, kuriuos būtų tekę sumokėti, jei pažeidėjas būtų prašęs leidimo naudotis aptariamomis intelektinės nuosavybės teisėmis.

2. Jei pažeidėjas nežinojo arba neturėjo pagrįstų priežasčių žinoti, kad vykdė teises pažeidžiančią veiklą, Šalis gali nustatyti, kad teisminės institucijos galėtų nurodyti kompensuoti negautą pelną arba atlyginti žalą, kuri gali būti nustatyta iš anksto.

263 STRAIPSNIS

Teismo išlaidos

Kiekviena Šalis užtikrina, kad pagrįstas ir proporcingas teismo išlaidas bei kitas išlaidas, kurias patiria laimėjusioji šalis, paprastai dengtų pralaimėjusioji šalis, nebent jei dėl teisingumo to padaryti negalima.

264 STRAIPSNIS

Teismo sprendimų skelbimas

Kiekviena Šalis užtikrina, kad teisiniuose procesuose dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo teisminės institucijos galėtų pareiškėjo prašymu ir pažeidėjo sąskaita reikalauti taikyti atitinkamas priemones informacijos apie sprendimą sklaidai, įskaitant viso ar dalies sprendimo pateikimą ir skelbimą.

265 STRAIPSNIS

Autorystės ar nuosavybės prielaida

Šalys pripažįsta, kad taikant šiame skirsnyje numatytas priemones, procedūras ir teisių gynimo priemones tam, kad literatūros ar meno kūrinio autorius būtų laikomas autoriumi ir turėtų teisę pradėti procedūras dėl pažeidimo, nebent yra priešingų įrodymų, pakanka, kad autoriaus vardas būtų įprastu būdu nurodytas ant kūrinio.

III POSKIRSNIS

PASIENYJE ĮGYVENDINAMOS UŽTIKRINIMO PRIEMONĖS

266 STRAIPSNIS

Pasienyje įgyvendinamos užtikrinimo priemonės

1. Pasienyje įgyvendindama priemones, kuriomis užtikrinamos intelektinės nuosavybės teisės, kiekviena Šalis užtikrina, kad laikosi savo prievolių pagal GATT 1994 ir TRIPS sutartį.

2. Siekdamas užtikrinti veiksmingą intelektinės nuosavybės teisių apsaugą Šalių muitų teritorijose, jų muitinės taiko įvairias priemones, kaip nustatyti siuntas, kuriose yra prekių, kuriomis, kaip įtariama, pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, nurodytos 3 ir 4 dalyse. Pavyzdžiui, muitinės gali taikyti rizikos analizės metodus, *inter alia*, pagrįstus teisių subjektų suteikta informacija, operatyvine informacija ir krovinių patikromis.
3. Kiekvienos Šalies muitinės teisių subjekto prašymu imasi priemonių sulaikyti muitinės prižiūrimas prekes arba sustabdyti jų išleidimą, jei įtariama, kad jomis pažeidžiami prekių ženklų savininkų, autorių ir gretutinės teisės, geografinės nuorodos, patentai, naudingojo modelio teisės, pramoninis dizainas, integrinių grandynų topografija ir augalų veislių teisės.
4. Ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo Šalys pradeda diskusijas dėl savo muitinių teisių savo iniciatyva sulaikyti muitinės prižiūrimas prekes arba sustabdyti jų išleidimą, jei įtariama, kad jomis pažeidžiami prekių ženklų savininkų, autorių ir gretutinės teisės, geografinės nuorodos, patentai, naudingojo modelio teisės, pramoninis dizainas, integrinių grandynų topografija ir augalų veislių teisės.
5. Neatsižvelgdama į 3 dalį Šalis neprivalo, bet gali taikyti šias priemones importuojamoms prekėms, kurias kitos šalies rinkai tiekia teisių subjektas arba tai daroma jam leidus.

6. Šalys susitaria bendradarbiauti tarptautinės prekybos prekėmis, kuriomis, kaip įtariama, pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, klausimais. Tuo tikslu kiekviena Šalis savo muitinės administracijoje įsteigia ryšių centrą ir apie jį praneša kitai Šaliai. Taip bendradarbiaujant keičiamasi informacija apie informacijos iš teisių subjektų gavimo būdus, geriausios praktikos pavyzdžius ir patirtį taikant rizikos valdymo strategijas, taip pat informacija, kuri galėtų padėti nustatyti siuntas, kuriose yra prekių, kuriomis, kaip įtariama, pažeidžiamos teisės. Visa informacija teikiama visapusiškai laikantis kiekvienos Šalies teritorijoje taikytinų asmens duomenų apsaugos nuostatų.
7. Nedarant poveikio kitų formų bendradarbiavimui, užtikrinant intelektinės nuosavybės teises pasienyje taikomas II protokolą dėl savitarpio administracinės pagalbos muitinės veiklos srityje.
8. Nedarant poveikio bendrajai Parterystės komiteto kompetencijos aprėpčiai, už šio skirsnio tinkamą veikimą ir įgyvendinimą, prioritetų nustatymą ir abiejų Šalių kompetentingų institucijų bendradarbiavimo tinkamos tvarkos nustatymą atsakingas 126 straipsnyje nurodytas Muitinės pakomitetas.

IV POSKIRSNIS

KITOS TEISIŲ UŽTIKRINIMO NUOSTATOS

267 STRAIPSNIS

Elgesio kodeksai

1. Kiekviena Šalis skatina:
 - a) profesines asociacijas ar organizacijas parengti elgesio kodeksus, kurių tikslas – padėti užtikrinti intelektinės nuosavybės teises, ir
 - b) teikti kiekvienos Šalies kompetentingoms institucijoms elgesio kodeksų projektus ir visus tokių elgesio kodeksų taikymo vertinimus.

268 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas

1. Šalys bendradarbiauja remdamos šiame skyriuje nustatytą įsipareigojimų ir prievolių įgyvendinimą.
2. Šalys bendradarbiauja, be kita ko, šiose srityse:

- a) keitimasis informacija apie teisinę sistemą, susijusią su intelektinės nuosavybės teisėmis ir atitinkamomis apsaugos ir vykdymo užtikrinimo taisyklėmis, ir Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos patirtimi, susijusia su šios srities teisėkūros pažanga;
- b) keitimasis patirtimi ir informacija, susijusiomis su intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimu;
- c) keitimasis patirtimi, susijusia su muitinės, policijos, administracinių ir teisminių institucijų vykdomu intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimu centriniu ir žemesniais lygmenimis;
- d) veiklos koordinavimas, be kita ko, su trečiosiomis šalimis, siekiant užkirsti kelią suklastotų prekių eksportui;
- e) gebėjimų stiprinimas ir darbuotojų mainai bei mokymas;
- f) informacijos apie intelektinės nuosavybės teises platinimas, be kita ko, verslui ir pilietinei visuomenei, ir sklaida, taip pat vartotojų ir teisių subjektų informavimas apie intelektinės nuosavybės teisių klausimus;
- g) aktyvesnis abiejų Šalių institucijų, pvz., intelektinės nuosavybės tarnybų, bendradarbiavimas, ir
- h) aktyvus skatinimas imtis visuomenės informavimo ir švietimo iniciatyvų intelektinės nuosavybės teisių politikos klausimais, be kitų dalykų, rengiant veiksmingas strategijas, kaip nustatyti pagrindines tikslines grupes ir sukurti komunikacijos veiksmų programas, kad vartotojai ir žiniasklaida būtų geriau informuoti apie intelektinės nuosavybės pažeidimų poveikį, įskaitant grėsmę sveikatai ir saugai bei ryšį su organizuotu nusikalstamumu.

3. Nedarydamos poveikio 1 ir 2 dalims ir jas papildydamos Šalys, kai reikia, palaiko veiksmingą dialogą intelektinės nuosavybės klausimais (toliau – dialogas IN klausimais), siekdamas nagrinėti temas, susijusias su šiam skyriui priskiriamų intelektinės nuosavybės teisių apsauga ir jų užtikrinimu, ir kitus susijusius klausimus.

8 SKYRIUS

VIEŠIEJI PIRKIMAI

269 STRAIPSNIS

Ryšys su PPO sutartimi dėl viešųjų pirkimų

Šalys patvirtina savo abipuses teises ir prievoles pagal 2012 m. atnaujintą Sutartį dėl viešųjų pirkimų¹ (toliau – PPO sutartis dėl viešųjų pirkimų). PPO sutartyje dėl viešųjų pirkimų, įskaitant atitinkamuose I priedėlio prieduose nustatytas kiekvienai Šaliai taikomas specifikacijas, nustatytos teisės ir prievolės įtraukiamos į šį Susitarimą ir joms taikoma 13 skyriuje nustatyta dvišalių ginčų sprendimo tvarka.

¹ Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Sutartis dėl viešųjų pirkimų, priedas (GPA/113).

270 STRAIPSNIS

Papildoma taikymo sritis

1. Šalys *mutatis mutandis* taiko PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų I–IV, VI–XV, XVI.1–XVI.3, XVII ir XVIII straipsnių nuostatas viešiesiems pirkimams, kuriems taikomas šio Susitarimo XI priedas.
2. Parterystės komitetas gali nuspręsti iš dalies pakeisti šio Susitarimo XI priedą. Jei Šalis nori keisti ar taisyti minėtą priedą, Šalys *mutatis mutandis* taiko PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų XIX straipsnio nuostatas, su sąlyga, kad kitai Šaliai tiesiogiai pranešta, o nuoroda į ginčų sprendimą laikoma nuoroda į 13 skyrių.

271 STRAIPSNIS

Papildomi principai

Viešiesiems pirkimams, kuriems taikomi atitinkami Šalių PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų I priedėlio priedai ir šio Susitarimo XI priedas, Šalys taiko toliau nurodytus papildomus principus.

Pranešimų apie viešuosius pirkimus skelbimas elektroninėmis priemonėmis

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad visi pranešimai apie numatomus viešuosius pirkimus būtų tiesiogiai prieinami elektroninėmis priemonėmis ir nemokamai per vieną bendrą prieigos tašką. Pranešimai taip pat gali būti skelbiami tinkamame popieriniame leidinyje. Toks leidinys turi būti plačiai platinamas ir tokie pranešimai turi būti lengvai prieinami visuomenei bent tol, kol baigiasi atitinkami juose nurodyti laikotarpiai.

Peržiūros reikalavimai

2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad priemonėmis, kurių imamasi dėl PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų XVIII straipsnyje nurodytos peržiūros, būtų suteikiami reikiami įgaliojimai:

- a) esant pirmai galimybei ir naudojant preliminarines procesines priemones taikyti laikinąsias priemones, kuriomis siekiama atitaistyti įtariamą pažeidimą ar užkirsti kelią tolesnei žalai atitinkamiems interesams, įskaitant priemones sustabdyti sutarties skyrimo procedūrą ar bet kurio perkančiosios organizacijos priimto sprendimo įgyvendinimą ar užtikrinti tokį sustabdymą;
- b) panaikinti neteisėtai priimtus sprendimus arba užtikrinti jų panaikinimą, įskaitant diskriminacinių techninių, ekonominių ar finansinių specifikacijų, pateikiamų pranešime apie numatomus ar planuojamus viešuosius pirkimus, sutarties dokumentuose arba bet kuriuose su sutarties skyrimo procedūra susijusiuose dokumentuose, pašalinimą ir

c) nurodyti atlyginti žalą nuo pažeidimo nukentėjusiems asmenims.

3. Jei sutarties skyrimo sprendimas peržiūrimas, kiekviena Šalis užtikrina, kad perkančioji organizacija negalėtų sudaryti sutarties tol, kol peržiūros įstaiga nepriima sprendimo dėl prašymo taikyti laikinąsias priemones ar peržiūrėti sprendimą. Sustabdymas galioja bent iki 6 dalyje nurodyto atidėjimo laikotarpio pabaigos.

4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad už peržiūrą atsakingos įstaigos priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai vykdomi.

5. Nepriklausomų peržiūros įstaigų nariai neatstovauja jokioms perkančiosioms organizacijoms.

Dėl už peržiūrą atsakingų ne teismo pobūdžio įstaigų kiekviena Šalis užtikrina, kad:

a) visada būtų raštu pateikiamos jų sprendimų priežastys;

b) bet kokia, kaip įtariama, neteisėta nepriklausomos peržiūros įstaigos priimta priemonė ar bet koks įtariamas piktnaudžiavimas jai suteiktais įgaliojimais galėtų būti apskųstas teisminei institucijai ar kitai nepriklausomai įstaigai, kuri yra teismas ar kita institucija ir kuri nepriklauso nei nuo perkančiosios organizacijos, nei nuo peržiūros įstaigos;

c) tokios nepriklausomos įstaigos nariai, kiek tai susiję su juos skiriančia institucija, jų kadencijos trukme ir atleidimu, būtų skiriami ir paliktų pareigas tokiomis pat sąlygomis kaip teisėjai;

- d) bent nepriklausomos įstaigos pirmininkas turėtų tokią pačią teisinę ir profesinę kvalifikaciją kaip teisėjai ir
- e) nepriklausomos įstaigos sprendimų priėmimo procedūroje būtų numatyta išklausti abi šalis, o sprendimai būtų teisiškai privalomi, remiantis kiekvienos Šalies nustatytais priemonėmis.

Atidėjimo laikotarpis

6. Perkančioji organizacija, priėmusi sprendimą skirti sutartį, kuriai taikomas šis skyrius, negali sudaryti tos sutarties tol, kol:

- a) nesibaigs bent 10 kalendorinių dienų atidėjimo laikotarpis, prasidedantis kitą dieną po to, kai sprendimas skirti sutartį nusiunčiamas susijusiems konkurso dalyviams ir kandidatams faksu ar elektroninėmis priemonėmis, arba
- b) nesibaigs bent 15 kalendorinių dienų atidėjimo laikotarpis, prasidedantis kitą dieną po to, kai sprendimas skirti sutartį nusiunčiamas susijusiems konkurso dalyviams ir kandidatams, arba bent 10 kalendorinių dienų atidėjimo laikotarpis, prasidedantis kitą dieną po to, kai sprendimas skirti sutartį gaunamas, jei naudojamos kitos ryšio priemonės.

Kitas būdas – Šalis gali numatyti, kad atidėjimo laikotarpis prasidėtų paskelbus sprendimą skirti sutartį elektroninėje priemonėje nemokamai, kaip nustatyta PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų XVI straipsnio 2 dalyje.

Konkurso dalyviai laikomi susijusiais, jei jie dar nėra galutinai pašalinti. Pašalinimas yra galutinis, jeigu apie jį buvo pranešta susijusiems konkurso dalyviams ir jei nepriklausoma peržiūros įstaiga jį pripažino teisėtu ar jam jau negali būti taikoma peržiūros procedūra. Kandidatai laikomi susijusiais, jei perkančioji organizacija iki pranešimo apie sprendimą skirti sutartį nepateikė informacijos apie jų paraiškos atmetimą susijusiems konkurso dalyviams.

7. Šalis gali numatyti, kad 6 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodyti atidėjimo laikotarpiai nebūtų taikomi šiais atvejais:

- a) jei sutartis skiriama vieninteliame susijusiam konkurso dalyviui, kaip apibrėžta 6 dalies trečioje pastraipoje, o kitų susijusių kandidatų nėra;
- b) jei sutartis sudaroma remiantis preliminarąja sutartimi ir
- c) jei sutartis sudaroma pagal dinaminę pirkimo sistemą.

Negaliojimas

8. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jeigu perkančioji organizacija skyrė sutartį be išankstinio pranešimo, kai tai neleidžiama, tokią sutartį peržiūros įstaiga, nepriklausoma nuo perkančiosios organizacijos, ar teisminė įstaiga laikytų negaliojančia arba kad jos negaliojimas būtų įtvirtintas tokios įstaigos sprendimu.

Sutarties pripažinimo negaliojančia pasekmės nustatomos pagal kiekvienos Šalies teisę, pagal kurią numatoma panaikinti visas sutartyje numatytas prievoles atgaline data arba panaikinti dar neįgyvendintas prievoles. Pastaruoju atveju kiekviena Šalis numato kitas nuobaudas.

9. Šalis gali numatyti, kad peržiūros įstaiga ar teisminė įstaiga negalėtų laikyti sutarties negaliojančia, net jei ji skirta neteisėtai, jei peržiūros įstaiga ar teisminė įstaiga, išnagrinėjusi visus svarbius aspektus, nusprendžia, kad sutartis turi toliau galioti dėl viršesnių bendrojo intereso priežasčių. Tokiu atveju kiekviena Šalis numato kitas nuobaudas.

Įsisteigusių bendrovių nediskriminavimas

10. Kiekviena Šalis užtikrina, kad kitos Šalies tiekėjams, kurie jos teritorijoje turi komercinį vienetą (yra įsteigę, įsigiję ar išlaikę juridinį asmenį), dalyvaujantiems bet kokiame Šalies viešajame pirkime jos teritorijoje, būtų taikomas nacionalinis režimas. Ši prievolė taikoma nepriklausai nuo to, ar viešajam pirkimui taikomi atitinkami Šalių PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų I priedėlio priedai arba šio Susitarimo XI priedas, ar ne.

Taikomos PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų III straipsnyje nustatytos bendrosios išimtys.

9 SKYRIUS

PREKYBA IR DARNUS VYSTYMASIS

272 STRAIPSNIS

Tikslai ir taikymo sritis

1. Šalys prisimena 1992 m. Jungtinių Tautų konferencijos dėl aplinkos ir vystymosi 21-ąją darbotvarkę, 1998 m. Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) pagrindinių darbo principų ir teisių deklaraciją, 2002 m. Johanesburgo darnaus vystymosi įgyvendinimo planą, 2006 m. JT Ekonomikos ir socialinių reikalų tarybos priimtą ministrų deklaraciją dėl palankių sąlygų sudarymo nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis siekiant visiško ir našaus užimtumo bei deramo darbo visiems ir to poveikio darniam vystymuisi, 2008 m. TDO deklaraciją dėl socialinio teisingumo sąžiningos globalizacijos tikslais, 2012 m. JT konferencijos darnaus vystymosi klausimais baigiamąjį dokumentą „Ateitis, kurios norime“ ir 2015 m. priimtą JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. „Keiskime savo pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“ Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojančios skatinti tarptautinės prekybos plėtrą taip, kad padėtų siekti darnaus vystymosi tikslo dėl esamų bei būsimų kartų gerovės, ir užtikrinti, kad šis tikslas būtų įtrauktas į visus jų prekybos santykių lygmenis ir juose atsispindėtų.

2. Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojančios siekti darnaus vystymosi, kurio svarbiausi veiksniai – ekonomikos vystymasis, socialinis vystymasis ir aplinkos apsauga – vienas nuo kito priklauso ir vienas kitą stiprina. Jos pabrėžia, kad su prekyba susijusius darbo ir aplinkos klausimus pravartu laikyti bendrojo požiūrio į prekybą ir darnų vystymąsi dalimi.

3. Šiame skyriuje terminas „darbas“ taip pat siejamas su klausimais, susijusiais su strateginiais TDO tikslais, pagal kuriuos suformuluota deramo darbo darbotvarkė, nustatyta 2008 m. TDO deklaracijoje dėl socialinio teisingumo sąžiningos globalizacijos tikslais.

273 STRAIPSNIS

Reglamentavimo teisė ir apsaugos lygis

Pripažindama kiekvienos Šalies teisę nustatyti savo darnaus vystymosi politiką ir prioritetus, aplinkos ir darbo jėgos apsaugos lygį ir atitinkamai priimti arba keisti savo įstatymus ir politiką pagal savo įsipareigojimus įgyvendinti tarptautiniu mastu pripažintus standartus ir susitarimus, nurodytus 274 ir 275 straipsniuose, kiekviena Šalis siekia užtikrinti, kad jos įstatymais ir politika būtų numatyta ir skatinama palaikyti aukštą aplinkos ir darbo jėgos apsaugos lygį, ir stengiasi toliau tobulinti šiuos įstatymus ir politiką bei didinti juose numatytą apsaugos lygį.

Tarptautiniai darbo standartai ir susitarimai

1. Šalys pripažįsta, kad visiškas ir našus užimtumas ir deramas darbas visiems yra labai svarbūs globalizacijai valdyti, ir dar kartą patvirtina įsipareigojančios skatinti tarptautinės prekybos vystymąsi taip, kad būtų siekiama visiško bei našaus užimtumo ir deramo darbo visiems. Atitinkamai Šalys įsipareigoja konsultuotis ir bendradarbiauti, kai tinkama, dėl abipusiškai svarbių su prekyba susijusių darbo klausimų.
2. Vadovaudamosi prievolėmis, susijusiomis su naryste TDO, ir 1998 m. TDO pagrindinių darbo teisių ir principų deklaracija bei tolesnėmis priemonėmis, Šalys įsipareigoja laikytis tarptautiniu mastu pripažintų pagrindinių darbo standartų, įtvirtintų pagrindinėse TDO konvencijose ir jų protokoluose, skatinti juos taikyti ir įgyvendinti savo teisėje ir praktikoje visoje savo teritorijoje, visų pirma šiuos:
 - a) laisvę burtis į asociacijas ir veiksmingą kolektyvinių derybų teisės pripažinimą;
 - b) visų formų priverstinio arba privalomo darbo panaikinimą;
 - c) veiksmingą vaikų darbo panaikinimą ir
 - d) su užimtumu ir profesija susijusios diskriminacijos panaikinimą.

3. Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojančios savo teisėje ir praktikoje veiksmingai įgyvendinti pagrindines, prioritetines ir kitas TDO konvencijas bei jų protokolus, kuriuos yra atitinkamai ratifikavusios valstybės narės ir Armėnijos Respublika.
4. Šalys taip pat svarsto galimybę ratifikuoti neratifikuotas prioritetines ir kitas konvencijas, kurias TDO priskiria prie atnaujintų. Atitinkamai Šalys reguliariai keičiasi informacija apie savo padėtį ir pažangą ratifikuojant.
5. Šalys pripažįsta, kad pagrindinių principų ir teisių darbe pažeidimas negali būti laikomas priežastimi ar kitaip naudojamas teisėtam santykiniam pranašumui įgyti ir kad darbo standartai neturi būti naudojami prekybai proteguoti.

275 STRAIPSNIS

Tarptautinis aplinkos apsaugos valdymas ir susitarimai

1. Šalys pripažįsta, kad tarptautinis aplinkos apsaugos valdymas ir susitarimai yra vertinga tarptautinės bendruomenės reakcija į pasaulines arba regionines aplinkos apsaugos problemas, ir pabrėžia poreikį stiprinti prekybos ir aplinkos apsaugos tarpusavio papildomumą. Atitinkamai Šalys įsipareigoja konsultuotis ir bendradarbiauti, kai tinkama, dėl derybų su prekyba susijusiais aplinkos klausimais ir dėl kitų abipusiškai svarbių su prekyba susijusių aplinkos dalykų.
2. Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojančios savo teisės aktuose ir praktikoje veiksmingai įgyvendinti daugiašalius aplinkos srities susitarimus, kurių šalys jos yra.

3. Šalys reguliariai keičiasi informacija apie savo padėtį ir pažangą ratifikuojant daugiašalius aplinkos srities susitarimus ar jų pakeitimus.
4. Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojančios įgyvendinti 1992 m. Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC), jos 1998 m. Kioto protokolą ir 2015 m. Paryžiaus susitarimą ir siekti jų tikslų. Jos įsipareigoja veikti drauge, kad sustiprintų daugiašalį, taisyklėmis pagrįstą UNFCCC nustatytą režimą, ir bendradarbiauti toliau plėtojant ir įgyvendinant UNFCCC ir su ja susijusiuose susitarimuose ir sprendimuose nustatytą tarptautinę kovos su klimato kaita sistemą.
5. Nė viena šio Susitarimo nuostata neribojamos Šalių teisės nustatyti ar toliau taikyti priemones, skirtas daugiašaliams aplinkos apsaugos srities susitarimams, kurių šalys jos yra, įgyvendinti, jei tos priemonės nėra taikomos taip, kad būtų savavališkai ar nepagrįstai diskriminuojama kita Šalis ar užslėptai ribojama prekyba.

276 STRAIPSNIS

Darniam vystymuisi palanki prekyba ir investicijos

Šalys patvirtina įsipareigojančios stiprinti prekybos ekonominį, socialinį ir su aplinka susijusį vaidmenį siekiant darnaus vystymosi tikslo. Tuo tikslu Šalys:

- a) pripažįsta, kad pagrindiniai darbo standartai ir deramas darbas gali palankiai veikti ekonomikos veiksmingumą, inovacijas ir našumą, ir siekia didesnės prekybos politikos ir darbo politikos tarpusavio darnos;

- b) siekia lengvinti ir skatinti prekybą aplinkosaugos prekėmis ir paslaugomis ir investicijas į jas, be kita ko, spręsdamos susijusias netarifinių kliūčių problemas;
- c) siekia padėti šalinti prekybos ar investicijų kliūtis, susijusias su prekėmis ir paslaugomis, ypač svarbiomis klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos, kaip antai tvariosios atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir efektyvaus energijos vartojimo produktais ir paslaugomis, be kita ko, šiomis priemonėmis:
 - i) priimdamos politines sistemas, palankias geriausių prieinamų gamybos būdų diegimui;
 - ii) skatindamos remtis standartais, atitinkančiais su aplinka ir ekonomika susijusius poreikius, ir
 - iii) mažindamos technines prekybos kliūtis;
- d) susitaria skatinti prekybą prekėmis, kuriomis gerinamos socialinės sąlygos ir aplinkai palanki praktika, įskaitant prekes, kurioms taikomos savanoriškos darnumo užtikrinimo programos, pavyzdžiui, sąžiningos ir etiškos prekybos schemos ir ekologiniai ženklai, ir
- e) susitaria skatinti įmonių socialinę atsakomybę, pvz., keisdamosi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais. Atitinkamai Šalys naudojasi susijusiais tarptautiniu mastu pripažintais principais ir gairėmis, visų pirma EBPO rekomendacijomis daugiašalėms įmonėms, JT pasauliniu susitarimu ir 1977 m. TDO trišale deklaracija dėl principų, susijusių su tarptautinio verslo įmonėmis ir socialine politika.

Biologinė įvairovė

1. Šalys pripažįsta, kad svarbu užtikrinti biologinės įvairovės išsaugojimą ir darnų naudojimą, nes ji yra labai svarbi siekiant darnaus vystymosi tikslo, ir dar kartą patvirtina įsipareigojančios išsaugoti ir tvariai naudoti biologinę įvairovę, kaip nustatyta 1992 m. Biologinės įvairovės konvencijoje ir jos ratifikuotuose protokoluose, Strateginiame biologinės įvairovės išsaugojimo plane, 1973 m. Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijoje (CITES) ir kituose susijusiuose tarptautiniuose dokumentuose, kurių šalys jos yra.
2. Tuo tikslu Šalys:
 - a) skatina tvariai naudoti gamtos išteklius ir prisideda prie biologinės įvairovės išsaugojimo vykdant prekybos veiklą;
 - b) keičiasi informacija apie veiksmus, susijusius su prekyba iš gamtos išteklių pagamintais produktais, kuriais siekiama sustabdyti biologinės įvairovės nykimą ir mažinti jai kylančius pavojus, ir, kai tinkama, bendradarbiauja dėl kuo didesnio susijusios jų politikos poveikio ir tarpusavio papildomumo;
 - c) skatina įtraukti į CITES priedėlius rūšis, atitinkančias sutartus atitinkamus įtraukimo į CITES kriterijus;
 - d) priima ir įgyvendina veiksmingas kovos su neteisėta prekyba laukinės gamtos produktais, įskaitant CITES saugomas rūšis, priemones ir bendradarbiauja kovodamos su tokia neteisėta prekyba, ir

- e) bendradarbiauja regioniniu ir pasauliniu lygmenimis, siekdamos skatinti:
 - i) išsaugoti ir tvariai naudoti biologinę įvairovę gamtinėse ar žemės ūkio ekosistemose, įskaitant nykstančias rūšis, jų buveines, ypatingai saugomas gamtos vietas ir genetinę įvairovę;
 - ii) atkurti ekosistemas ir šalinti ar mažinti neigiamą poveikį aplinkai dėl gyvų ir negyvų gamtinių išteklių ar ekosistemų naudojimo ir
 - iii) atverti galimybes naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningai bei teisingai dalytis nauda, gaunama naudojant šiuos išteklius.

278 STRAIPSNIS

Tvari miškotvarka ir prekyba miško produktais

1. Šalys pripažįsta, kad svarbu užtikrinti miškų išsaugojimą ir tvarią miškotvarką, ir taip pat pripažįsta miškų svarbą siekiant Šalių ekonominių, aplinkos ir socialinių tikslų.
2. Tuo tikslu Šalys:
 - a) skatina prekybą miško produktais, gautais iš tvariai tvarkomų miškų pagal gavimo šalies vidaus teisės aktus;

- b) keičiasi informacija apie priemones, kuriomis skatinama naudoti medieną ir medienos produktus iš tvariai tvarkomų miškų, ir, kai tinkama, bendradarbiauja rengdamos tokias priemones;
- c) nustato priemones, kuriomis būtų skatinama saugoti miškus ir kovoti su neteisėta medienos ruošia ir susijusia prekyba, be kita ko, trečiųjų šalių atžvilgiu, kai tinkama;
- d) keičiasi informacija apie miškų valdymo gerinimo veiksmus ir, kai tinkama, bendradarbiauja, kad atitinkama jų politika, kuria siekiama, kad neteisėtai paruošta mediena ir medienos produktai nepatektų į prekybos srautus, turėtų kuo didesnę poveikį ir remtų viena kitą;
- e) skatina įtraukti į CITES priedėlius medžių rūšis, atitinkančias sutartus atitinkamus įtraukimo į CITES kriterijus, ir
- f) bendradarbiauja regioniniu ir pasauliniu lygmenimis, siekdamas skatinti išsaugoti ir tvariai tvarkyti visų rūšių miškus, taikydamos sertifikavimo sistemas, kuriomis skatinama atsakinga miškotvarka.

279 STRAIPSNIS

Prekyba jūrų gyvaisiais ištekliais ir tvarus jų valdymas

Atsižvelgdamos į tai, kad svarbu tvariai užtikrinti atsakingą žuvų išteklių valdymą ir skatinti gerą prekybos valdymą, Šalys:

- a) skatina taikyti žuvininkystės valdymo geriausią praktiką, kad tvariai užtikrintų žuvų išteklių išsaugojimą ir valdymą remiantis ekosistemų metodu;

- b) imasi veiksmingų žvejybos stebėjimo ir kontrolės priemonių;
- c) skatina taikyti suderintas duomenų rinkimo schemas ir dvišalį mokslinį bendradarbiavimą, siekdamas, kad mokslinės konsultacijos dėl žuvininkystės valdymo būtų geresnės;
- d) bendradarbiauja kovodamos su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba ir veikla, susijusia su tokia žvejyba, visapusiškai, veiksmingomis ir skaidriomis priemonėmis, ir
- e) įgyvendina politiką ir priemones, kad neteisėtos, nedeklaruojamos ir nereglamentuojamos žvejybos produktai nepatektų į jų prekybos srautus ir rinkas, laikydamosi Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) Tarptautinio veiksmų plano, kuriuo siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti.

280 STRAIPSNIS

Apsaugos lygio užtikrinimas

1. Šalys pripažįsta, kad netinkama skatinti prekybą ar investicijas mažinant apsaugą, užtikrinamą vidaus aplinkos ar darbo teisės aktais.
2. Šalys neatsisako savo aplinkos ar darbo teisės aktų nuostatų, nenustato nuo jų leidžiančių nukrypti nuostatų, nesiūlo atsisakyti aplinkos ar darbo teisės aktų nuostatų ar nustatyti nuo jų leidžiančias nukrypti nuostatas, siekdamas paskatinti prekybą ar paskatinti savo teritorijoje steigtis, įsigyti, plėstis ar išlaikyti investuotojus ar investicijas.

3. Šalis savo nuosekliais ar pasikartojančiais veiksmais ar neveikimu neturi liautis veiksmingai užtikrinti, kad būtų vykdomi jos aplinkos ir darbo teisės aktai, kad paskatintų prekybą ar investicijas.

281 STRAIPSNIS

Mokslinė informacija

Rengdama ir įgyvendindama priemones, kuriomis siekiama apsaugoti aplinką ar darbo sąlygas ir kurios gali turėti įtakos Šalių tarpusavio prekybai ar investicijoms, kiekviena Šalis atsižvelgia į turimą mokslinę ir techninę informaciją bei atitinkamus tarptautinius standartus, gaires ar rekomendacijas, jei tokių yra, įskaitant atsargumo principą.

282 STRAIPSNIS

Skaidrumas

Kiekviena Šalis, remdamasi savo vidaus įstatymais ir kitais teisės aktais ir 12 skyriumi, užtikrina, kad bet kokia priemonė, skirta aplinkai ar darbo sąlygoms apsaugoti ir galinti daryti poveikį prekybai ar investicijoms, būtų rengiama, pradedama taikyti ir įgyvendinama skaidriai, apie ją būtų tinkamai pranešama ir dėl jos būtų viešai konsultuojamasi, taip pat, kad apie tokias priemones būtų tinkamai ir laiku pranešama nevalstybiniais subjektams ir su jais konsultuojamasi.

283 STRAIPSNIS

Poveikio darnumui vertinimas

Šalys įsipareigoja peržiūrėti, stebėti ir vertinti šio Susitarimo įgyvendinimo poveikį darniam vystymuisi, pasitelkdamos atitinkamus dalyvavimu pagrįstus procesus ir institucijas, taip pat įsteigtas pagal šį Susitarimą, pavyzdžiui, vertindamos su prekyba susijusį poveikį darnumui.

284 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas prekybos ir darnaus vystymosi srityje

1. Šalys pripažįsta, kad siekiant šio Susitarimo tikslų svarbu bendradarbiauti su prekyba susijusiais aplinkos ir darbo politikos aspektais. Jų bendradarbiavimo sritys, *inter alia*, gali būti šios:
 - a) prekybos ir darnaus vystymosi su darbu ar aplinka susiję aspektai tarptautiniuose forumuose, įskaitant visų pirma PPO, TDO, Jungtinių Tautų aplinkos programą, Jungtinių Tautų vystymosi programą ir daugiašalius aplinkos apsaugos srities susitarimus;
 - b) prekybos poveikio darnumui vertinimo metodika ir rodikliai;

- c) darbo ir aplinkos srities taisyklių ir standartų poveikis prekybai ir prekybos bei investicijų taisyklių poveikis darbui ir aplinkai, įskaitant darbo ir aplinkos srities taisyklių ir politikos rengimą;
- d) teigiamas ir neigiamas šio Susitarimo poveikis darniam vystymuisi ir būdai, kaip tokį poveikį stiprinti, švelninti arba užkirsti jam kelią, taip pat atsižvelgiant į poveikio darnumui vertinimus, kuriuos atliko viena iš Šalių arba abi Šalys;
- e) skatinimas ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti pagrindines, prioritetines ir kitas atnaujintas prekybai svarbias TDO konvencijas bei jų protokolus ir daugiašalius aplinkos apsaugos srities susitarimus;
- f) privačiųjų ir viešųjų sertifikavimo, atsekamumo ir ženklinimo sistemų, įskaitant ekologinį ženklinimą, skatinimas;
- g) įmonių socialinės atsakomybės skatinimas, pavyzdžiui, imantis veiksmų, susijusių su informuotumo apie tarptautiniu mastu pripažintas gaires ir principus didinimu, prisijungimu prie jų ir jų įgyvendinimu ir tolesne su jais susijusia veikla;
- h) TDO deramo darbo darbotvarkės aspektai, susiję su prekyba, be kita ko, prekybos ir visiško bei našaus užimtumo sąsajos, darbo rinkos koregavimas, pagrindiniai darbo standartai, veiksmingos sistemos (įskaitant darbo inspekcijas) darbuotojų teisėms ginti, su darbu susiję statistiniai duomenys, žmoniškųjų išteklių plėtojimas ir mokymasis visą gyvenimą, socialinė apsauga ir socialinė įtrauktis, socialinis dialogas ir lyčių lygybė;

- i) su prekyba susiję daugiašalių aplinkos apsaugos srities susitarimų aspektai, įskaitant muitinių bendradarbiavimą;
- j) su prekyba susiję esamo ir būsimo tarptautinio kovos su klimato kaita režimo aspektai, įskaitant priemones, kuriomis skatinamos mažo anglies dioksido kiekio technologijos ir efektyvus energijos vartojimas;
- k) su prekyba susijusios priemonės, kuriomis skatinama išsaugoti ir tvariai naudoti biologinę įvairovę, įskaitant kovą su neteisėta prekyba laukinės gamtos produktais;
- l) su prekyba susijusios priemonės, kuriomis skatinama išsaugoti ir tvariai valdyti miškus, taip sumažinant miškų naikinimą, be kita ko, dėl neteisėtos medienos ruošos, ir
- m) su prekyba susijusios priemonės, kuriomis skatinama tausioji žuvininkystė ir prekyba tvariai tvarkomais žuvų produktais.

2. Šalys keičiasi informacija ir dalijasi patirtimi, susijusiomis su jų veiksmais, kuriais skatinama, kad prekybos, socialiniai ir aplinkos tikslai derėtų tarpusavyje ir vienas kitą remtų. Be to, Šalys aktyviau bendradarbiauja ir palaiko dialogą dėl darniojo vystymosi klausimų, kylančių joms plėtojant prekybos ryšius.

3. Taip bendradarbiaujant ir palaikant dialogą įtraukiamos susijusios suinteresuotosios šalys, visų pirma socialiniai partneriai ir kitos pilietinės visuomenės organizacijos, taip pat panaudojama pagal 366 straipsnį įsteigta pilietinės visuomenės platforma.

4. Partnerystės komitetas gali priimti tokio bendradarbiavimo ir dialogo palaikymo taisykles.

285 STRAIPSNIS

Ginčų sprendimas

Šios antraštinės dalies 13 skyriaus 3 skirsnio II poskirsnis ginčams pagal šį skyrių netaikomas. Jei kyla toks ginčas, arbitražo kolegijai pateikus savo galutinę ataskaitą pagal 325 ir 326 straipsnius, Šalys, atsižvelgdamos į tą ataskaitą, aptaria tinkamas įgyvendintinas priemonės. Partnerystės komitetas stebi tokių priemonių įgyvendinimą ir klausimo sprendimo raidą, be kita ko, 284 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.

10 SKYRIUS

KONKURENCIJA

A SKIRSNIS

286 STRAIPSNIS

Principai

Šalys pripažįsta, kad jų prekybos ir investicijų santykiams svarbi laisva ir neiškraipyta konkurencija. Šalys pripažįsta, kad antikonkurencinė verslo praktika ir valstybės kišimasis gali iškreipti tinkamą rinkų veikimą ir mažinti prekybos liberalizavimo teikiamą naudą.

B SKIRSNIS

ANTIMONOPOLINĖ IR SUSIJUNGIMŲ POLITIKA

287 STRAIPSNIS

Teisinė sistema

1. Kiekviena Šalis nustato arba toliau taiko atitinkamas visiems ekonomikos sektoriams¹ taikomos teisės nuostatas, kuriomis veiksmingai sprendžiami šie klausimai:
 - a) įmonių horizontalieji ir vertikalieji susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurių tikslas arba padarinys yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas;
 - b) vienos ar kelių įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, ir
 - c) įmonių koncentracija, dėl kurios kyla didelių kliūčių veiksmingai konkurencijai, ypač užėmus dominuojančią padėtį ar ją sustiprinus.

¹ Europos Sąjungoje konkurencijos taisyklės taikomos žemės ūkio sektoriui pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, su paskesniais pakeitimais, jei jų yra (ES OL L 347, 2013 12 20, p. 671).

Šiame skyriuje ši teisė vadinama konkurencijos teise¹.

2. 1 dalyje nurodytos konkurencijos teisės nuostatos taikomos visoms įmonėms, nepriklausomai nuo to, ar jos privačios, ar viešosios. Taikant konkurencijos teisę nekliudoma nei teisiškai, nei faktiškai atlikti konkrečių atitinkamoms įmonėms skirtų užduočių, susijusių su viešuoju interesu. Šalies konkurencijos teisės išimtys taikomos tik su viešuoju interesu susijusioms užduotims, proporcingai laikantis norimo pasiekti viešosios politikos tikslo ir skaidrumo.

288 STRAIPSNIS

Igyvendinimas

1. Kiekvienoje Šalyje toliau nepriklausomai veikia institucijos, atsakingos už 287 straipsnyje nurodytos konkurencijos teisės visapusišką taikymą ir veiksmingą vykdymo užtikrinimą, ir turinčios tam tinkamų įgaliojimų ir išteklių.

2. Šalys taiko savo atitinkamą konkurencijos teisę skaidriai ir nediskriminuodamos, laikydamosi proceso sąžiningumo principų ir gerbdamos susijusių įmonių teises į gynybą, nepriklausomai nuo jų nacionalinės priklausomybės ar nuosavybės statuso.

¹ Šiame skirsnyje Armėnija laiko nuorodas į konkurencijos teisę nuorodomis į visą savo antimonopolinės politikos, kartelių ir susijungimų sričių konkurencijos taisyklių sistemą.

289 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas

1. Siekdamos šio Susitarimo tikslų ir stiprindamos veiksmingą konkurencijos užtikrinimą, Šalys pripažįsta, kad joms abiem svarbu aktyviau bendradarbiauti plėtojant konkurencijos politiką ir tiriant antimonopolines ir susijungimų bylas.
2. Tuo tikslu Šalių konkurencijos institucijos stengiasi, kai įmanoma ir tinkama, koordinuoti savo vykdymo užtikrinimo veiklą, susijusią su tomis pačiomis ar susijusiomis bylomis.
3. Kad būtų lengviau bendradarbiauti, kaip nurodyta 1 dalyje, Šalių konkurencijos institucijos gali keistis informacija.

C SKIRSNIS

SUBSIDIJOS

290 STRAIPSNIS

Principai

Šalys susitaria, kad Šalis gali teikti subsidijas tik jei jos reikalingos viešosios politikos tikslui pasiekti. Tačiau Šalys pripažįsta, kad tam tikros subsidijos gali iškreipti tinkamą rinkų veikimą ir mažinti prekybos liberalizavimo teikiamą naudą. Iš principo Šalys neteikia subsidijų prekes ar paslaugas teikiančioms įmonėms, jei tos subsidijos neigiamai veikia ar gali neigiamai paveikti konkurenciją arba prekybą.

291 STRAIPSNIS

Apibrėžtis ir taikymo sritis

1. Šiame skyriuje subsidija yra Sutarties dėl subsidijų ir kompensacinių priemonių, įtrauktos į PPO steigimo sutarties 1A priedą (toliau – SKP sutartis), 1 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas atitinkanti priemonė, nepriklausomai nuo to, ar subsidija teikiama įmonei, tiekiančiai prekes, ar teikiančiai paslaugas.

Pirma pastraipa nedaro poveikio būsimų PPO diskusijų dėl paslaugų subsidijų apibrėžties rezultatui. Priklausomai nuo tų diskusijų pažangos PPO lygmeniu, Šalys gali Parterystės komitete priimti sprendimą atnaujinti su tuo susijusias šio Susitarimo nuostatas.

2. Šis skyrius subsidijai taikomas tik nustačius, kad tai konkrečiam subjektui suteikta subsidija, kaip apibrėžta SKP sutarties 2 straipsnyje. Bet kokia subsidija, atitinkanti šio Susitarimo 295 straipsnio nuostatas, laikoma suteikta konkrečiam subjektui.

3. Visoms įmonėms, nepriklausomai nuo to, ar jos viešosios, ar privačios, suteiktoms subsidijoms taikomas šis skyrius. Taikant šiame skirsnyje nustatytas taisykles nekliudoma nei teisiškai, nei faktiškai teikti konkrečių atitinkamoms įmonėms patikėtų paslaugų, susijusių su viešuoju interesu. Šiame skirsnyje nustatytų taisyklių išimtys taikomos tik su viešuoju interesu susijusioms užduotims, proporcingai laikantis norimo pasiekti viešosios politikos tikslo ir skaidrumo.

4. Šio Susitarimo 294 straipsnis netaikomas subsidijoms, susijusioms su prekyba prekėmis, kurioms taikoma Sutartis dėl žemės ūkio, įtraukta į PPO steigimo sutarties 1A priedą (toliau – Sutartis dėl žemės ūkio).

5. 294 ir 295 straipsniai netaikomi audiovizualiniam sektoriui.

292 STRAIPSNIS

Ryšys su PPO

Šio skyriaus nuostatomis nedaromas poveikis kiekvienos Šalies teisėms ir prievolėms pagal GATS XV straipsnį, GATT 1994 XVI straipsnį, SKP sutartį ir Sutartį dėl žemės ūkio.

293 STRAIPSNIS

Skaidrumas

1. Kas dvejus metus kiekviena Šalis praneša kitai Šaliai apie per ataskaitinį laikotarpį suteiktų subsidijų teisinį pagrindą, formą, sumą ar biudžetą ir, jei įmanoma, gavėjus.
2. Laikoma, kad šis pranešimas pateiktas, jei Šalis ar kitas subjektas jos vardu pateikia atitinkamą informaciją viešai prieinamoje interneto svetainėje iki kitų kalendorinių metų gruodžio 31 d. Pirmasis pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip praėjus dvejiems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.
3. Dėl subsidijų, apie kurias pranešama pagal SKP sutartį, pranešimas laikomas pateiktu, jei Šalis įgyvendina savo prievolės pagal SKP sutarties 25 straipsnį, su sąlyga, kad tame pranešime pateikiama visa šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija.

294 STRAIPSNIS

Konsultacijos

1. Jei Šalis mano, kad kitos Šalies suteikta subsidija, kuriai netaikomas 295 straipsnis, galėtų neigiamai paveikti jos interesus, ta Šalis gali išreikšti savo susirūpinimą subsidiją suteikusiai Šaliai ir prašyti surengti konsultacijas tuo klausimu. Prašomoji Šalis visapusiškai ir palankiai atsižvelgia į tokį prašymą.

2. Nedarant poveikio 293 straipsnyje nustatytiems skaidrumo reikalavimams ir siekiant išspręsti klausimą, konsultacijomis visų pirma siekiama nustatyti, dėl kokio politinio tikslo ar reikmės subsidija buvo suteikta, jos sumą ir duomenis, kurie leistų įvertinti subsidijos neigiamą poveikį prekybai ir investicijoms.
3. Siekdama palengvinti konsultacijas prašomoji Šalis per 60 dienų nuo prašymo gavimo dienos pateikia informaciją apie nagrinėjamą subsidiją.
4. Jei prašančioji Šalis, gavusi informaciją apie nagrinėjamą subsidiją, mano, kad ta subsidija neigiamai veikia arba gali neproporcingai neigiamai paveikti prašančiosios Šalies prekybos ar investicijų interesus, prašomoji Šalis dės visas pastangas, kad pašalintų ar sumažintų neigiamą tos subsidijos poveikį prašančiosios Šalies prekybos ar investicijų interesams.

295 STRAIPSNIS

Subsidijos, kurioms taikomos sąlygos

Kiekviena Šalis taiko sąlygas toliau nurodytoms subsidijoms, jei jos neigiamai veikia arba gali neigiamai paveikti kitos Šalies prekybą ar investicijas:

- a) teisiniai susitarimai, kuriais vyriausybė tiesiogiai ar netiesiogiai prisiima atsakomybę už tam tikrų įmonių skolų ar įsipareigojimų padengimą, leidžiami, jei padengiama tik tam tikra skolų ir įsipareigojimų suma ar ta atsakomybė apima tik tam tikrą laikotarpį, ir

- b) įvairių formų (įskaitant paskolas ir garantijas, pinigines dotacijas, kapitalo injekcijas, turtą, suteiktą už mažesnes nei rinkos kainas, ir atleidimą nuo mokesčių) subsidijos nemokioms ar sunkumų patiriančioms įmonėms ilgesniam nei vienų metų laikotarpiui yra leidžiamos, jei parengtas patikimas restruktūrizacijos planas, pagrįstas realistinėmis prielaidomis ir skirtas per pagrįstą laikotarpį užtikrinti nemokių ar sunkumų patiriančių įmonių ilgalaikį gyvybingumą ir pagal kurį numatyta, kad atitinkama įmonė prisideda prie restruktūrizavimo sąnaudų.^{1 2}

296 STRAIPSNIS

Subsidijų naudojimas

Kiekviena Šalis užtikrina, kad įmonės naudotų Šalies skirtas subsidijas tik viešosios politikos tikslui, dėl kurio jos buvo suteiktos.

¹ Tai nedraudžia Šaliai teikti laikinos likvidumo paramos paskolų garantijų forma arba suteikiant tik tokią paskolą, kurios reikia sunkumų patiriančiai įmonei tęsti veiklą laikotarpį, kurio reikia restruktūrizavimo arba likvidavimo planui priimti.

² Mažosios ir vidutinės įmonės neprivalo prisidėti prie restruktūrizavimo sąnaudų.

D SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

297 STRAIPSNIS

Ginčų sprendimas

Nė viena iš Šalių netaiko šio Susitarimo 13 skyriuje nustatytos ginčų sprendimo tvarkos klausimams, kylantiems pagal šio skyriaus B skirsnį arba 294 straipsnio 4 dalį.

298 STRAIPSNIS

Konfidencialumas

1. Keisdamosi informacija pagal šį skyrį Šalys atsižvelgia į jų atitinkamais teisės aktais nustatytus apribojimus dėl profesinio ir verslo slaptumo ir užtikrina verslo paslapčių ir kitos konfidencialios informacijos apsaugą.
2. Bet kokia pagal šį skyrį perduota informacija Šalies gavėjos laikoma konfidencialia, nebent kita Šalis, remdamasi savo vidaus teise, leido atskleisti tą informaciją ar paskelbė ją visuomenei.

299 STRAIPSNIS

Peržiūros nuostata

Šalys nuolat peržiūri šiame skyriuje numatytus dalykus. Kiekviena Šalis gali dėl šių dalykų kreiptis į Parterystės komitetą. Šalys kas penkerius metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo peržiūri šio skyriaus įgyvendinimo pažangą, nebent abi Šalys susitaria kitaip.

11 SKYRIUS

VALSTYBĖS ĮMONĖS

300 STRAIPSNIS

Perduotieji įgaliojimai

Jei nenurodyta kitaip, kiekviena Šalis užtikrina, kad bet kokia įmonė, įskaitant valstybės įmones, įmones, kurioms suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, ar paskirtosios monopolijos, kurioms Šalis bet koku valdžios sektoriaus lygmeniu perdavė reglamentavimo, administracinius ar kitas vyriausybės funkcijas, jas vykdytų laikydamasi šiame Susitarime nustatytų Šalies prievolių.

301 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Šiame skyriuje:

- a) valstybės įmonė – įmonė, įskaitant visas patronuojamąsias įmones, kurios atžvilgiu tiesiogiai ar netiesiogiai:
 - i) Šaliai priklauso daugiau nei 50 proc. pasirašytojo kapitalo arba Šalis valdo daugiau nei 50 proc. balsų, susietų su įmonės išleistomis akcijomis;
 - ii) Šalis gali skirti daugiau nei pusę direktorių valdybos ar lygiavertio organo narių, arba
 - iii) Šalis gali vykdyti įmonės kontrolę;
- b) įmonė, kuriai suteiktos specialiosios teisės arba privilegijos – viešoji ar privati įmonė, įskaitant visas patronuojamąsias įmones, kuriai Šalis teisiškai ar faktiškai suteikė specialiąsias teises arba privilegijas. Laikoma, kad Šalis suteikia specialiąsias teises arba privilegijas, jei ji paskiria įmones, kurioms leidžiama tiekti prekę ar teikti paslaugą, arba apriboja tokių įmonių skaičių dviem ar daugiau, remdamasi kitokiais kriterijais, nei objektyvūs, proporcingi ir nediskriminaciniai kriterijai, ir taip žymiai paveikia bet kokios kitos įmonės galimybes tiekti tokią pačią prekę ar teikti tokią pačią paslaugą toje pačioje geografinėje vietovėje esant iš esmės lygiavertėms sąlygoms;

- c) paskirtoji monopolija – komercinę veiklą vykdančias subjektas, įskaitant subjektų grupes ar vyriausybės įstaigas, taip pat visas jų patirtojamąsias įmones, Šalies teritorijos atitinkamoje rinkoje paskirtas vieninteliu prekės tiekėju ar paslaugos teikėju arba jų pirkėju; subjektai, kuriems tik suteikta išimtinė intelektinės nuosavybės teisė, paskirtosiomis monopolijomis nelaikomi;
- d) komercinė veikla – veikla, kurios galutinis rezultatas – prekės gamyba ar paslaugos teikimas, kai tos prekės ar paslaugos bus pardudamos atitinkamoje rinkoje įmonės nustatytais kiekiais ir kainomis, ir kurios imamasi siekiant pelno, neįskaitant veiklos, kurios imasi įmonės:
 - i) nesiekiančios pelno;
 - ii) siekiančios tik padengti sąnaudas arba
 - iii) teikiančios viešąsias paslaugas;
- e) komerciniai sumetimai – kaina, kokybė, prieinamumas, perkamumas, transportavimas ir kitos pirkimo ar pardavimo sąlygos arba kiti veiksniai, į kuriuos paprastai būtų atsižvelgiama įmonės, veikiančios remiantis rinkos ekonomikos principais atitinkamame verslo ar pramonės sektoriuje, komerciniuose sprendimuose; ir
- f) paskirti – sukurti arba leisti sukurti monopoliją arba išplėsti monopoliją į jos veiklos sritį įtraukiant papildomą prekę arba paslaugą.

302 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

1. Šalys patvirtina savo teises ir prievoles pagal GATT 1994 XVII straipsnio 1–3 dalis, Susitarimą dėl GATT 1994 XVII straipsnio aiškinimo ir GATS VIII straipsnio 1, 2 ir 5 dalis.
2. Šis skyrius taikomas visoms 300 straipsnyje nurodytoms įmonėms, vykdančioms komercinę veiklą. Jei įmonė vykdo ir komercinę, ir nekomercinę veiklą¹, šis skyrius taikomas tik tos įmonės komercinei veiklai.
3. Šis skyrius taikomas visoms 300 straipsnyje nurodytoms centrinio ir žemesnių lygmenų valdžios sektoriaus įmonėms.
4. Šis skyrius netaikomas Šalies ar jos perkančiųjų subjektų viešiesiems pirkimams, kuriems taikomi 278 ir 279 straipsniai.
5. Šis skyrius netaikomas paslaugoms, teikiamoms vykdant vyriausybės pavestas funkcijas, kaip apibrėžta GATS.
6. 304 straipsnis:
 - a) netaikomas 143 ir 148 straipsniuose nurodytiems sektoriams;

¹ Patikslinama, kad šiame skyriuje viešųjų paslaugų teikimas nelaikomas komercine veikla, kaip apibrėžta 301 straipsnio d punkte.

- b) netaikomas jokiai valstybės įmonės, įmonės, kuriai suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, ar paskirtosios monopolijos priemonei, jeigu Šalies taikoma nacionalinio režimo arba didžiausio palankumo režimo prievolės išlyga pagal 144 straipsnį, nustatyta tos Šalies sąraše, pateiktame VIII-A priede Europos Sąjungos atžvilgiu arba VIII-E priede Armėnijos Respublikos atžvilgiu, būtų taikoma tuo atveju, jeigu tokia pati priemonė būtų priimta arba toliau taikoma tos Šalies, ir
- c) netaikomas valstybės įmonės, įmonės, kuriai suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, ar paskirtosios monopolijos komercinei veiklai, jei tokia pati veikla paveiktų prekybą paslaugomis, kurios atžvilgiu Šalis prisiėmė įsipareigojimą pagal 149 ir 150 straipsnius, atsižvelgiant į sąlygas ar apribojimus, nustatytus VIII-B priede Europos Sąjungos atžvilgiu ir VIII-F priede Armėnijos Respublikos atžvilgiu.

303 STRAIPSNIS

Bendrosios nuostatos

1. Nedarant poveikio Šalių teisėms ir prievolėms pagal šį skyrį, nė viena šio skyriaus nuostata neužkerta kelio Šalims kurti ar išlaikyti valstybės valdomas arba valstybės kontroliuojamas įmones, paskirti ar išlaikyti monopolijas arba suteikti įmonėms specialiąsias teises arba privilegijas.
2. Šalys nereikalauja, kad įmonės, kurioms taikomas šis skyrius, veiktų nesilaikydamos šio Susitarimo, ir tokio elgesio neskatina.

304 STRAIPSNIS

Nediskriminavimas ir komerciniai sumetimai

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos valstybės įmonės, paskirtosios monopolijos ir įmonės, kurioms suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, vykdydamos komercinę veiklą:
 - a) vadovautųsi komerciniais sumetimais, kai perka ar parduoda prekes ar paslaugas, išskyrus tuos atvejus, kai jos turi įgyvendinti įpareigojimo teikti viešąją paslaugą sąlygas, neprieštaraujančias b punktui;
 - b) kai perka prekes ar paslaugas:
 - i) kitos Šalies įmonės tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms taikytą režimą, ne mažiau palankų nei tas, kurį jos taiko Šalies įmonių panašioms prekėms ar panašioms paslaugoms, ir
 - ii) jos teritorijoje įsteigtų kitos Šalies įmonių tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms taikytą režimą, ne mažiau palankų nei tos Šalies įsteigtų ir atitinkamoje jos teritorijos rinkoje veikiančių įmonių panašioms prekėms ar panašioms paslaugoms taikomas režimas, ir

c) kai parduoda prekes ar paslaugas:

- i) kitos Šalies įmonėms taikytą režimą, ne mažiau palankų nei Šalies įmonėms taikomas režimas, ir
- ii) jos teritorijoje įsteigtoms kitos Šalies įmonėms taikytą režimą, ne mažiau palankų nei tos Šalies įsteigtoms ir atitinkamoje jos teritorijos rinkoje veikiančioms įmonėms taikomas režimas.

2. 1 dalis neužkerta kelio valstybės įmonėms, įmonėms, kurioms suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, ar paskirtosioms monopolijoms:

- a) pirkti prekes ar paslaugas arba tiekti prekes ar teikti paslaugas kitokiomis sąlygomis, įskaitant susijusias su kaina, jei tos kitokios sąlygos atitinka komercinius sumetimus, ir
- b) atsisakyti pirkti prekes ar paslaugas arba tiekti prekes ar teikti paslaugas, jei atsisakymas pagrįstas komerciniais sumetimais.

305 STRAIPSNIS

Reglamentavimo principai

1. Kiekviena Šalis stengiasi užtikrinti, kad 300 straipsnyje nurodytos įmonės laikytųsi tarptautiniu mastu pripažintų įmonių valdymo standartų.

2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad reglamentavimo įstaigos, kurias Šalis įsteigia ar palieka toliau dirbti, nebūtų atskaitingos savo reglamentuojamoms įmonėms ir atitinkamai galėtų veiksmingai ir nešališkai vykdyti savo reglamentavimo funkcijas panašiomis aplinkybėmis visų reglamentuojamųjų įmonių atžvilgiu, įskaitant valstybės įmones, įmones, kurioms suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, ir paskirtąsias monopolijas.

Reglamentavimo įstaigos reglamentavimo funkcijų vykdymo nešališkumas vertinamas pagal tos įstaigos bendrąją veiklos modelį ar praktiką.

Sektoriuose, dėl kurių Šalys sutiko priimti konkrečias prievoles, susijusias su reglamentavimo įstaigomis kituose skyriuose, tų skyrių atitinkamos nuostatos yra viršesnės.

3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad įstatymų ir kitų teisės aktų vykdymas būtų užtikrinamas nuosekliai ir nediskriminuojant, įskaitant 300 straipsnyje nurodytoms įmonėms taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus.

306 STRAIPSNIS

Skaidrumas

1. Jei Šalis turi pagrindo manyti, kad jos su šiuo skyriumi susijusius interesus neigiamai veikia 300 straipsnyje nurodytos kitos Šalies įmonės komercinė veikla, laikydamasi šio skyriaus taikymo srities ji gali raštu prašyti kitos Šalies pateikti informacijos apie tos įmonės veiksmus, susijusius su veikla, kuriai taikomas šis skyrius.

Prašymuose suteikti tokią informaciją nurodoma įmonė, susiję produktai arba paslaugos ir rinkos, taip pat nurodoma, kad įmonės veikla trukdo Šalių tarpusavio prekybai ar investicijoms.

2. Pagal 1 dalį teikiamoje informacijoje:

- a) nurodoma įmonės nuosavybės teisių ir balsavimo struktūra, įskaitant suminę akcijų procentinę dalį ir balsavimo teisių procentinę dalį, priklausančią Šaliai ar 300 straipsnyje nurodytai įmonei;
- b) aprašomos visos specialiosios akcijos ar specialiosios balsavimo ar kitos teisės, priklausančios Šaliai ar 300 straipsnyje nurodytai įmonei, jei šios teisės skiriasi nuo teisių, siejamų su to subjekto įprastomis akcijomis;
- c) nurodoma įmonės organizacinė struktūra, jos direktorių valdybos ar lygiaverčio tą įmonę tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojančio organo sudėtis ir informacija apie kryžminį akcijų valdymą ir kitas sąsajas su skirtingomis įmonėmis ar įmonių grupėmis, nurodytomis 300 straipsnyje;
- d) aprašoma, kokie vyriausybės departamentai ar viešosios įstaigos reglamentuoja įmonės veiklą ar vykdo jos stebėseną, taip pat atsiskaitymo būdai¹ ir vyriausybės ar kitų viešųjų įstaigų teisės ir praktika, susijusios su vadovų skyrimu, atleidimu ar darbo užmokesčiu;

¹ Patikslinama, kad Šalis neprivalo atskleisti ataskaitų ar jų turinio.

- e) pateikiami metinių pajamų ar viso turto (ar abiejų) duomenys ir
 - f) pateikiama informaciją apie išimtis, netipines priemones, imunitetą ar kitas priemones, įskaitant palankesnę režimą, taikomus prašomosios Šalies teritorijoje 300 straipsnyje nurodytoms įmonėms.
3. 2 dalies a–e punktai netaikomi MVI, kaip apibrėžta Šalies įstatymuose ir kituose teisės aktuose.
4. 1 ir 2 dalimis nereikalaujama, kad Šalis atskleistų konfidencialią informaciją, kurios atskleidimas nederėtų su jos įstatymais ir kitais teisės aktais, trukdytų teisėsaugai ar kitaip prieštarautų viešajam interesui ar kenktų konkrečių įmonių teisėtiems komerciniams interesams.

12 SKYRIUS

SKAIDRUMAS

307 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Šiame skyriuje:

- a) visuotinai taikomos priemonės – įstatymai, kiti teisės aktai, sprendimai, procedūros bei administraciniai visuotinai taikomi sprendimai, galintys turėti įtakos bet kuriam klausimui, kuriam taikomas šis Susitarimas, ir
- b) suinteresuotasis asmuo – fizinis ar juridinis asmuo, kurį gali paveikti visuotinai taikoma priemonė.

308 STRAIPSNIS

Tikslas ir taikymo sritis

Pripažindamos poveikį, kurį Šalių atitinkama reglamentavimo aplinka gali turėti jų tarpusavio prekybai ir investicijoms, Šalys ekonominės veiklos vykdytojams, ypač MVL, sukuria nuspėjamą reglamentavimo aplinką ir taiko veiksmingas procedūras.

309 STRAIPSNIS

Skelbimas

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad dėl visuotinai taikomų priemonių, priimtų šiam Susitarimui įsigaliojus:

- a) jos būtų nedelsiant paskelbiamos, naudojantis oficialiai paskirtomis sklaidos priemonėmis, įskaitant elektronines, tokiu būdu, kad visi asmenys galėtų su jomis susipažinti;
- b) jose kiek įmanoma aiškiai būtų nurodytas jų tikslas ir pagrindimas ir
- c) išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, jų paskelbimą ir įsigaliojimą skirtų pakankamai ilgas laikotarpis.

2. Kiekviena Šalis:

- a) stengiasi pakankamai iš anksto paskelbti visus pasiūlymus nustatyti arba iš dalies pakeisti bet kokią visuotinai taikomą priemonę, be kita ko, paaiškinti ir pagrįsti pasiūlymo tikslą;
- b) sudaro tinkamas galimybes suinteresuotiesiems asmenims pateikti pastabų dėl pasiūlymo nustatyti ar iš dalies pakeisti visuotinai taikomą priemonę ir visų pirma suteikia pakankamai laiko tokioms pastaboms pateikti ir

- c) stengiasi atsižvelgti į suinteresuotųjų asmenų dėl tokių pasiūlymų pateiktas pastabas.

310 STRAIPSNIS

Užklauskos ir ryšių centrai

1. Siekdama užtikrinti veiksmingą šio Susitarimo įsigyvendinimą ir palengvinti Šalių bendravimą dėl bet kokio klausimo, kuriam jis taikomas, kiekviena Šalis šiam Susitarimui įsigaliojus paskiria ryšių centrą.
2. Šalies prašymu kitos Šalies ryšių centras nurodo už konkretų klausimą atsakingą įstaigą ar pareigūną ir padeda, prireikus, palengvinti bendravimą su užklausa pateikusia Šalimi.
3. Kiekviena Šalis nustato arba toliau taiko tinkamas priemones, kad būtų atsakyta į asmenų užklauskas dėl siūlomų arba galiojančių visuotinai taikomų priemonių ir jų taikymo. Užklauskos gali būti teikiamos per ryšių centrus, įsteigtus pagal 1 dalį, arba, kai tinkama, naudojantis visomis kitomis priemonėmis, nebent šiame Susitarime būtų nurodytas konkretus kitas būdas.

4. Kiekviena Šalis numato procedūras, kuriomis galėtų pasinaudoti asmenys, norintys išspręsti problemas, kilusias dėl visuotinai taikomų priemonių taikymo pagal šį Susitarimą. Šiomis procedūromis nedaromas poveikis jokioms Šalių pagal šį Susitarimą nustatytoms ar taikomoms apskundimo ar peržiūros procedūroms. Jomis taip pat nedaromas poveikis Šalių teisėms ir prievolėms pagal 13 skyrių.

5. Šalys pripažįsta, kad šiame straipsnyje numatytas atsakymas pateikiamas tik dėl informacijos ir negali būti galutinis arba teisiškai privalomas, nebent pagal jų atitinkamus įstatymus ir kitus teisės aktus numatyta kitaip.

6. Šalies prašymu kita Šalis nepagrįstai nedelsdama pateikia informaciją ir atsako į klausimus dėl visuotinai taikomos priemonės arba pasiūlymo priimti ar iš dalies pakeisti visuotinai taikomą priemonę, kuri, prašymą teikiančios Šalies nuomone, gali daryti poveikį šio Susitarimo veikimui, nepaisant to, ar prašymą teikiančiai Šaliai anksčiau buvo pranešta apie minėtą priemonę.

311 STRAIPSNIS

Visuotinai taikomų priemonių tvarkymas

Kiekviena Šalis visas visuotinai taikomas priemones tvarko vienodai, objektyviai, nešališkai ir pagrįstai. Todėl taikydama šias priemones kitos Šalies konkretiems asmenims, prekėms ar paslaugoms kiekviena Šalis konkrečiu atveju:

- a) stengiasi suinteresuotiesiems asmenims, kuriuos procesas paveikia tiesiogiai, pagal savo vidaus tvarką pateikti pagrįstą pranešimą apie proceso inicijavimą, be kita ko, aprašyti proceso pobūdį, pateikti teisinio pagrindo, kuriuo remiantis inicijuojamas procesas, ir bendrą visų ginčytinų klausimų aprašymą;
- b) prieš bet kokius galutinius administracinius veiksmus suteikia tokiems suinteresuotiesiems asmenims pagrįstą galimybę pateikti faktų ir argumentų jų pozicijoms pagrįsti, jei tai galima padaryti atsižvelgiant į terminą, proceso pobūdį ir viešuosius interesus, ir
- c) užtikrina, kad jos procedūros būtų pagrįstos ir vykdomos remiantis vidaus teise.

312 STRAIPSNIS

Peržiūra ir apskundimas

1. Kiekviena Šalis, remdamasi savo vidaus teise, paskiria arba palieka toliau veikti esamas teismines, arbitražines ar administracines institucijas arba nustato ar toliau taiko tokias procedūras, kad administraciniai veiksmai, susiję su dalykais, kuriems taikomas šis Susitarimas, būtų greitai peržiūrimi ir, jei pagrįsta, ištaisomi. Tokios institucijos arba procedūros turi būti nešališkos ir nepriklausomos nuo įstaigos arba institucijos, kuriai pavesta užtikrinti administracinių reikalavimų vykdymą, ir už jas atsakingos institucijos neturi turėti jokių svarbių interesų, susijusių su klausimo sprendimo rezultatu.

2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad taikant minėtų institucijų procedūras proceso šalims būtų suteikiama teisė:

- a) gauti pagrįstą galimybę paremti ar apginti savo atitinkamas pozicijas ir
- b) į tai, kad būtų priimtas sprendimas, pagrįstas įrodymais ir pateikta bylos medžiaga, arba, kai to reikalaujama pagal vidaus teisę, administracinės institucijos surinkta bylos medžiaga.

3. Kiekviena Šalis, atsižvelgdama į savo vidaus teisės nuostatose numatytą galimybę apskūsti arba peržiūrėti sprendimą, užtikrina, kad tokie sprendimai būtų įstaigų arba institucijų įgyvendinami ir jais būtų grindžiama su tuo administraciniu veiksmu susijusi įstaigų arba institucijų darbo praktika.

313 STRAIPSNIS

Geroji reglamentavimo praktika ir geras administracinis elgesys

1. Šalys bendradarbiauja skatindamos reglamentavimo kokybę ir veiksmingumą, be kita ko, keisdamosi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su atitinkama jų reglamentavimo reformos praktika ir reglamentavimo poveikio vertinimais.

2. Šalys remia gero administracinio elgesio principus ir susitaria bendradarbiauti skatindamos jų taikymą, be kita ko, keisdamosi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais.

314 STRAIPSNIS

Konfidencialumas

Šio skyriaus nuostatomis nereikalaujama, kad Šalis atskleistų konfidencialią informaciją, kurios atskleidimas trukdytų teisėsaugai ar kitaip prieštarautų viešajam interesui ar kenktų konkrečių įmonių, tiek viešųjų, tiek privačių, teisėtiems komerciniams interesams.

315 STRAIPSNIS

Konkrečios nuostatos

Šio skyriaus nuostatos taikomos nedarant poveikio jokioms konkrečioms taisyklėms, nustatytoms kituose šio Susitarimo skyriuose.

13 SKYRIUS

GINČŲ SPRENDIMAS

A SKIRSNIS

TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

316 STRAIPSNIS

Tikslas

Šiuo skyriumi siekiama nustatyti efektyvias ir veiksmingas procedūras, kad būtų išvengta Šalių ginčų dėl šio Susitarimo aiškinimo ir taikymo ir kad tokie ginčai būtų išspręsti, siekiant, jei įmanoma, rasti abipusiškai priimtina sprendimą.

317 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

Šis skyrius taikomas bet kokiam ginčui, kilusiam dėl šios antraštinės dalies nuostatų aiškinimo ir taikymo, jei nenustatyta kitaip.

B SKIRSNIS

KONSULTACIJOS IR TARPININKAVIMAS

318 STRAIPSNIS

Konsultacijos

1. Šalys siekia išspręsti ginčus gera valia surengdamos konsultacijas, kad rastų abipusiškai priimtina sprendimą.
2. Šalis kreipiasi dėl konsultacijų, pateikdama rašytinį prašymą kitai Šaliai ir nusiųsdama jo kopiją Parterystės komitetui, ir nurodo ginčijamą priemonę ir šios antraštinės dalies nuostatas, kurios, jos nuomone, yra taikytinos.
3. Konsultacijos surengiamos per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos ir vyksta Šalies, kuriai prašymas pateiktas, teritorijoje, nebent Šalys susitaria kitaip. Konsultacijos laikomos baigtomis per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos, nebent abi Šalys susitaria jas tęsti. Konsultacijos, visų pirma visa jų metu atskleista informacija ir Šalių pateiktos nuomonės, yra konfidencialios ir dėl jų nedaromas poveikis nė vienos Šalies teisėms jokiose tolesnėse procedūrose.

4. Skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis prekėmis, sezoninėmis prekėmis ar paslaugomis arba energetikos srities klausimais, konsultacijos surengiamos per 15 dienų nuo prašymo gavimo dienos ir laikomos baigtomis per tas 15 dienų, nebent abi Šalys susitaria jas tęsti.

5. Šalis, prašanti surengti konsultacijas, gali pasinaudoti 319 straipsnyje numatytu arbitražu, jei:

- a) Šalis, kuriai pateiktas prašymas surengti konsultacijas, į jį neatsako per 10 dienų nuo gavimo;
- b) konsultacijos neįvyksta per šio straipsnio 3 ar 4 dalyje nurodytą laikotarpį;
- c) Šalys susitaria nerengti konsultacijų arba
- d) konsultacijos pabaigiamos neradus abipusiškai priimtino sprendimo.

6. Konsultacijų metu kiekviena Šalis pateikia pakankamai faktinės informacijos, kad būtų galima išsamiai išnagrinėti, kaip ginčijamoji priemonė galėtų paveikti šios antraštinės dalies nuostatų veikimą ir taikymą. Kiekviena Šalis stengiasi užtikrinti, kad konsultacijose dalyvautų jų kompetentingų valdžios institucijų darbuotojai, išmanantys dalyką, dėl kurio konsultuojamasi.

319 STRAIPSNIS

Tarpininkavimas

1. Kiekviena Šalis bet kuriuo metu gali prašyti kitos Šalies pradėti tarpininkavimo procedūrą dėl bet kokios priemonės, turinčios neigiamo poveikio Šalių tarpusavio prekybai ar investicijoms.
2. Tarpininkavimas pradedamas, vykdomas ir užbaigiamas remiantis nustatyta tarpininkavimo tvarka.
3. Parterystės komitetas per pirmą posėdį savo sprendimu nustato tarpininkavimo tvarką ir vėliau gali ją keisti.

C SKIRSNIS

GINČŲ SPRENDIMO PROCEDŪROS

I POSKIRSNIS

ARBITRAŽAS

320 STRAIPSNIS

Arbitražo inicijavimas

1. Jei Šalims nepavyko išspręsti ginčo per konsultacijas, kaip numatyta 318 straipsnyje, Šalis, kuri prašė surengti konsultacijas, gali pateikti prašymą sudaryti arbitražo kolegiją pagal šį straipsnį.
2. Raštiškas prašymas sudaryti arbitražo kolegiją pateikiamas kitai Šaliai ir Parterystės komitetui. Šalis ieškovė prašyme nurodo konkrečią ginčijamą priemonę ir paaiškina, kodėl ta priemonė pažeidžiamos šios antraštinės dalies nuostatos, taip, kad būtų aiškus skundo teisinis pagrindas.

321 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos sudarymas

1. Arbitražo kolegiją sudaro trys arbitrai.
2. Per 14 dienų nuo raštiško prašymo sudaryti arbitražo kolegiją pateikimo Šaliai atsakovei Šalys konsultuojasi, siekdamas susitarti dėl arbitražo kolegijos sudėties.
3. Šalims nepavykus susitarti dėl arbitražo kolegijos sudėties per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą laikotarpį, kiekviena Šalis per penkias dienas nuo šioje dalyje nustatyto laikotarpio pabaigos paskiria arbitrą iš pagal 339 straipsnį sudarytame sąraše esančio atitinkamo tos Šalies sąrašo. Jei kuri nors iš Šalių nepaskiria arbitro, jį kitos Šalies prašymu iš pagal 339 straipsnį sudarytame sąraše esančio tos Šalies sąrašo gali burtų kelių atrinkti Parterystės komiteto pirmininkas arba jo įgaliotas asmuo.
4. Šalims nepavykus susitarti dėl arbitražo kolegijos pirmininko per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą laikotarpį, bet kurios Šalies prašymu Parterystės komiteto pirmininkas arba jo įgaliotas asmuo arbitražo kolegijos pirmininką atrenka burtų keliu iš pagal 339 straipsnį sudarytame sąraše esančio pirmininkų sąrašo.
5. Parterystės komiteto pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo atrenka arbitrus per penkias dienas nuo 3 ar 4 dalyje nurodyto prašymo pateikimo.

6. Arbitražo kolegijos sudarymo diena laikoma diena, kai visi trys atrinkti arbitrai praneša sutinką su paskyrimu, kaip nustatyta Darbo tvarkos taisyklėse.

7. Jeigu kuris nors iš 339 straipsnyje numatytų sąrašų nėra sudarytas arba jame nėra pakankamai asmenų tuo metu, kai pagal šio straipsnio 3 ar 4 dalį pateikiamas prašymas, arbitrai išrenkami burtų keliu iš asmenų, kuriuos oficialiai pasiūlė viena arba abi Šalys.

322 STRAIPSNIS

Igaliojimai

1. Jei per penkias dienas nuo arbitrų atrankos dienos Šalys nesusitaria kitaip, arbitražo kolegijos įgaliojimai yra šie:

„atsižvelgiant į atitinkamas ginčo šalių nurodytas šio Susitarimo V antraštinės dalies nuostatas, išnagrinėti prašyme sudaryti arbitražo kolegiją pateiktą klausimą, priimti sprendimus dėl atitinkamos priemonės atitikties toms nurodytosioms nuostatoms ir pagal šio Susitarimo 324, 325, 326 ir 338 straipsnius pateikti ataskaitą.“

2. Šalys apie įgaliojimus, dėl kurių jos susitarė, per tris dienas nuo to susitarimo praneša arbitražo kolegijai.

323 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos preliminarūs sprendimai dėl skubos tvarkos taikymo

Šaliai paprašius arbitražo kolegija per 10 dienų nuo jos sudarymo pateikia nutarimą, ar atvejis vertintinas kaip skubus. Apie tokį arbitražo kolegijai pateiktą prašymą tuo pačiu metu pranešama ir kitai Šaliai.

324 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos ataskaitos

1. Arbitražo kolegija pateikia Šalims tarpinę ataskaitą, kurioje nurodomi nustatyti faktai, atitinkamų nuostatų taikomumas ir pagrindžiami visi nustatyti faktai ir jos teikiamos rekomendacijos.
2. Kiekviena Šalis gali pateikti arbitražo kolegijai rašytinį prašymą peržiūrėti konkrečius tarpinės ataskaitos aspektus per 14 dienų nuo jos gavimo. Apie tokį prašymą tuo pačiu metu pranešama ir kitai Šaliai.
3. Išnagrinėjusi rašytines Šalių pastabas dėl tarpinės ataskaitos arbitražo kolegija gali pataisyti ataskaitą ir nagrinėti klausimą toliau, jei mano, kad to reikia.

4. Galutinėje arbitražo kolegijos ataskaitoje nurodomi nustatyti faktai, atitinkamų šios antraštinės dalies nuostatų taikomumas ir pagrindžiami kolegijos nustatyti faktai ir jos daromos išvados. Galutinėje ataskaitoje pakankamai išsamiai aptariamai tarpinės peržiūros etapu pateikti argumentai ir aiškiai atsakoma į Šalių pateiktus klausimus ir pastabas.

325 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos tarpinė ataskaita

1. Arbitražo kolegija ne vėliau kaip per 90 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos pateikia Šalims tarpinę ataskaitą. Jei, arbitražo kolegijos manymu, šio termino laikytis neįmanoma, arbitražo kolegijos pirmininkas raštu praneša apie tai Šalims ir Parterystės komitetui, nurodydamas vėlavimo priežastis ir dieną, kurią arbitražo kolegija ketina pateikti savo tarpinę ataskaitą. Tarpinė ataskaita jokių būdu negali būti pateikta vėliau nei per 120 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos.
2. 323 straipsnyje nurodytais skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis prekėmis, sezoninėmis prekėmis ar paslaugomis arba energetikos srities klausimais, arbitražo kolegija deda visas pastangas, kad tarpinę ataskaitą pateiktų per 45 dienas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 60 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo.

3. Kiekviena Šalis gali per 14 dienų nuo tarpinės ataskaitos gavimo pateikti arbitražo kolegijai rašytinį prašymą peržiūrėti konkrečius jos aspektus pagal 324 straipsnio 2 dalį. Apie tokį prašymą tuo pačiu metu pranešama ir kitai Šaliai. Šalis gali pateikti pastabų dėl kitos Šalies prašymo per septynias dienas nuo rašytinio prašymo pateikimo arbitražo kolegijai.

326 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos galutinė ataskaita

1. Arbitražo kolegija pateikia savo galutinę ataskaitą Šalims ir Parterystės komitetui per 120 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos. Jei, arbitražo kolegijos manymu, šio termino laikytis neįmanoma, arbitražo kolegijos pirmininkas raštu praneša apie tai Šalims ir Parterystės komitetui, nurodydamas vėlavimo priežastis ir dieną, kurią arbitražo kolegija ketina pateikti savo galutinę ataskaitą. Galutinė ataskaita jokių būdu negali būti pateikta vėliau nei per 150 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos.
2. 323 straipsnyje nurodytais skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis prekėmis, sezoninėmis prekėmis ar paslaugomis arba energetikos srities klausimais, arbitražo kolegija deda visas pastangas, kad galutinę ataskaitą pateiktų per 60 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo. Galutinė ataskaita jokių būdu negali būti pateikta vėliau nei per 75 dienas nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos.

II POSKIRSNIS

NUOSTATŲ VYKDYMAS

327 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos galutinės ataskaitos nuostatų vykdymas

Šalis atsakovė imasi reikalingų priemonių, kad greitai ir sąžiningai įvykdytų arbitražo kolegijos galutinės ataskaitos ir atitinkamai šios antraštinės dalies nuostatas.

328 STRAIPSNIS

Pagrįstas laikotarpis, per kurį reikia įvykdyti ataskaitos nuostatas

1. Jei nuostatų neįmanoma įvykdyti iš karto, Šalys stengiasi susitarti dėl galutinės ataskaitos įvykdymo laikotarpio. Tokiu atveju ne vėliau kaip per 30 dienų nuo galutinės ataskaitos gavimo dienos Šalis atsakovė Šaliai ieškovei ir Parterystės komitetui praneša, kokio laikotarpio jai reikės nuostatoms įvykdyti (toliau – pagrįstas laikotarpis).

2. Šalims nesusitarus dėl pagrįsto laikotarpio trukmės, Šalis ieškovė per 20 dienų nuo 1 dalyje nurodyto pranešimo gavimo gali raštu prašyti pirmosios arbitražo kolegijos nustatyti pagrįsto laikotarpio trukmę. Toks prašymas tuo pačiu metu pateikiamas kitai Šaliai ir Parterystės komitetui. Arbitražo kolegija per 20 dienų nuo prašymo gavimo dienos pateikia savo sprendimą dėl pagrįsto laikotarpio Šalims ir Parterystės komitetui.
3. Šalis atsakovė raštu praneša Šaliai ieškovei apie galutinės ataskaitos nuostatų vykdymo pažangą. Šis pranešimas pateikiamas raštu ne vėliau kaip likus vienam mėnesiui iki pagrįsto laikotarpio pabaigos.
4. Pagrįstas laikotarpis gali būti pratęstas abipusiu Šalių sutarimu.

329 STRAIPSNIS

Priemonių, kurių imtasi arbitražo kolegijos galutinės ataskaitos nuostatomis įvykdyti, peržiūra

1. Šalis atsakovė praneša Šaliai ieškovei ir Parterystės komitetui apie priemones, kurių ji ėmėsi galutinės ataskaitos nuostatomis įvykdyti. Šis pranešimas pateikiamas iki pagrįsto laikotarpio pabaigos.

2. Jei Šalys nesutaria dėl to, ar priemonė, apie kurią pranešta pagal šio straipsnio 1 dalį, yra priimta, arba dėl jos atitikties šios antraštinės dalies nuostatomis, Šalis ieškovė gali raštu pateikti prašymą pirmajai arbitražo kolegijai priimti sprendimą šiuo klausimu. Apie tokį prašymą tuo pačiu metu pranešama ir Šaliai atsakovei. Tokiame prašyme nurodoma konkreti ginčijama priemonė ir paaiškinama, kodėl ta priemonė neatitinka nurodytųjų nuostatų, taip, kad būtų aiškus skundo teisinis pagrindas. Arbitražo kolegija pateikia savo ataskaitą Šalims ir Parterystės komitetui per 45 dienų nuo prašymo gavimo dienos.

330 STRAIPSNIS

Laikinos teisių gynimo priemonės nuostatų nevykdymo atveju

1. Jei Šalis atsakovė iki pagrįsto laikotarpio pabaigos nepraneša apie jokią priemonę, kurios imtasi arbitražo kolegijos galutinės ataskaitos nuostatomis įvykdyti, arba jei arbitražo kolegija nusprendžia, kad priemonė nuostatomis vykdyti nėra priimta arba kad priemonė, apie kurią pranešta pagal 329 straipsnio 1 dalį, neatitinka tos Šalies prievolių pagal šios antraštinės dalies nuostatas, Šalis atsakovė Šalies ieškovės prašymu ir po konsultacijų su ta Šalimi pateikia pasiūlymą dėl laikinos kompensacijos.

2. Jei Šalis ieškovė nusprendžia neprašyti pasiūlymo dėl laikinos kompensacijos pagal 1 dalį arba, jei toks prašymas pateiktas, bet dėl kompensacijos nesutariama per 30 dienų nuo pagrįsto laikotarpio pabaigos arba nuo arbitražo kolegijos ataskaitos pateikimo pagal 329 straipsnio 2 dalį, Šalis ieškovė įgyja teisę, apie tai pranešusi kitai Šaliai ir Parterystės komitetui, sustabdyti prievolių pagal šios antraštinės dalies nuostatas vykdymą. Pranešime nurodomas prievolių sustabdymo mastas, neviršijantis pažeidimo sąlygoto panaikinimo arba sumažėjimo masto. Šalis ieškovė gali sustabdyti prievolių vykdymą praėjus 10 dienų nuo dienos, kai Šalis atsakovė gauna pranešimą, nebent Šalis atsakovė paprašo arbitražo procedūros pagal šio straipsnio 3 dalį.

3. Jei Šalis atsakovė mano, kad numatomas sustabdymo mastas didesnis nei pažeidimo sąlygotas panaikinimas ar sumažėjimas, ji gali raštu paprašyti pirmosios arbitražo kolegijos priimti sprendimą šiuo klausimu. Apie tokį prašymą Šaliai ieškovei ir Parterystės komitetui pranešama iki 2 dalyje nurodyto 10 dienų laikotarpio pabaigos. Pirmoji arbitražo kolegija pateikia ataskaitą dėl prievolių sustabdymo masto Šalims ir Parterystės komitetui per 30 dienų nuo prašymo pateikimo dienos. Prievolių vykdymas nesustabdomas, kol pirmoji arbitražo kolegija nepateikia savo ataskaitos. Sustabdymas turi atitikti arbitražo kolegijos ataskaitą dėl sustabdymo masto.

4. Prievolių vykdymas sustabdomas laikinai ir šiame straipsnyje nurodyta kompensacija taip pat yra laikina, ir jie netaikomi po to, kai:

a) Šalys pasiekia abipusiškai priimtina sprendimą pagal 334 straipsnį;

- b) Šalis susitaria, kad taikydama priemonę, apie kurią pranešta pagal 329 straipsnio 1 dalį, Šalis atsakovė laikosi šios antraštinės dalies nuostatų, arba
- c) bet kokia priemonė, kuri, kaip pagal 329 straipsnio 2 dalį nustatė arbitražo kolegija, neatitinka šios antraštinės dalies nuostatų, atšaukiama arba iš dalies pakeičiama, kad tas nuostatas atitiktų.

331 STRAIPSNIS

Priemonių, kurių imtasi nuostatomis įvykdyti
priėmus laikinas taisomąsias teisių gynimo priemonės dėl nevykdymo, peržiūra

1. Šalis atsakovė praneša Šaliai ieškovei ir Parterystės komitetui apie priemones, kurių ji ėmėsi arbitražo kolegijos ataskaitai įgyvendinti po to, kai buvo sustabdytas nuolaidų taikymas ar pradėta taikyti laikinoji kompensacija. Išskyrus 2 dalyje išvardytus atvejus, Šalis ieškove nutraukia nuolaidų taikymo sustabdymą per 30 dienų nuo pranešimo gavimo. Jei taikyta kompensacija ir išskyrus 2 dalyje išvardytus atvejus, Šalis atsakovė gali nutraukti tą kompensaciją per 30 dienų nuo jos pranešimo, kad ji įvykdė arbitražo kolegijos ataskaitos nuostatas.

2. Jei Šalys per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos nesusitaria, ar priėmusi priemonę, apie kurią pranešta, Šalis atsakovė laikosi nurodytųjų nuostatų, Šalis ieškovė raštu prašo pirmosios arbitražo kolegijos priimti sprendimą šiuo klausimu. Toks prašymas tuo pačiu metu pateikiamas kitai Šaliai ir Parterystės komitetui. Arbitražo kolegijos ataskaita Šalims ir Parterystės komitetui pateikiama per 45 dienas nuo prašymo pateikimo dienos. Arbitražo kolegijai nusprendus, kad priemonė, kurios imtasi, atitinka šios antraštinės dalies nuostatas, prievolių vykdymo sustabdymas ar kompensacija, jei taikoma, nutraukiami. Jei arbitražo kolegija nusprendžia, kad priemonė, apie kurią Šalis atsakovė pranešė pagal 1 dalį, neatitinka šios antraštinės dalies nuostatų, prievolių sustabdymo ar kompensacijos, jei tinkama, mastas pritaikomas atsižvelgiant į arbitražo kolegijos ataskaitą.

III POSKIRSNIS

BENDROS NUOSTATOS

332 STRAIPSNIS

Arbitrų pakeitimas

Jei vykdant arbitražo procedūrą pagal šį skyrių pirmoji arbitražo kolegija ar kai kurie jos nariai negali dalyvauti, nusišalina arba turi būti pakeisti dėl jų neatitikties Elgesio kodekso reikalavimams, taikoma 321 straipsnyje nustatyta tvarka. Ataskaitai pateikti nustatytas laikotarpis gali būti pratęstas tiek, kad būtų galima paskirti naują arbitrą, bet ne ilgiau kaip 20 dienų.

333 STRAIPSNIS

Arbitražo ir nuostatų vykdymo procedūrų sustabdymas ir nutraukimas

Arbitražo kolegija abiejų Šalių prašymu sustabdo savo veiklą bet kokiam Šalių sutartam laikotarpiui, neviršijančiam 12 mėnesių iš eilės. Arbitražo kolegija tęsia savo veiklą prieš to laikotarpio pabaigą abiejų Šalių raštišku prašymu, o tam laikotarpiui pasibaigus – bet kurios iš Šalių raštišku prašymu. Prašymą teikianti Šalis apie tai atitinkamai praneša Parterystės komiteto pirmininkui ir kitai Šaliai. Jei Šalis neprašo tęsti arbitražo kolegijos veiklos pasibaigus sutartam sustabdymo laikotarpiui, procedūra nutraukiama. Jei arbitražo kolegijos veikla sustabdoma, atitinkami pagal šį skyrį nustatomi laikotarpiai pratęsimi tokios pat trukmės laikotarpiu.

334 STRAIPSNIS

Abipusiškai priimtinas sprendimas

1. Šalys bet kada gali susitarti abipusiškai priimtinomis sąlygomis išspręsti ginčą pagal šio skyriaus nuostatas.
2. Jei abipusiškai priimtinas sprendimas priimamas vykstant kolegijos ar tarpininkavimo procedūroms, Šalys kartu apie tai praneša Parterystės komitetui ir arbitražo kolegijos pirmininkui arba tarpininkui, kai taikoma. Pranešus apie sprendimą arbitražo ar tarpininkavimo procedūros užbaigiamos.

3. Kiekviena Šalis imasi visų reikiamų priemonių abipusiškai priimtinam sprendimui įgyvendinti per sutartą laikotarpį. Iki sutarto laikotarpio pabaigos priemonės įgyvendinanti Šalis raštu praneša kitai Šaliai apie bet kokias priemones, kurių ji ėmėsi abipusiškai priimtinam sprendimui įgyvendinti.

335 STRAIPSNIS

Darbo tvarkos taisyklės ir Elgesio kodeksas

1. Ginčų sprendimo procedūroms pagal šį skyrį taikomas šis skyrius, Darbo tvarkos taisyklės ir Elgesio kodeksas.
2. Parterystės komitetas per pirmą posėdį savo sprendimu priima Darbo tvarkos taisykles ir Elgesio kodeksą ir vėliau gali juos keisti.
3. Arbitražo kolegijos posėdžiai yra vieši, nebent Darbo tvarkos taisyklėse būtų nustatyta kitaip.

Informacija ir techninės konsultacijos

1. Šalies prašymu, pateiktu tuo pačiu metu arbitražo kolegijai ir kitai Šaliai, arba savo iniciatyva arbitražo kolegija gali prašyti bet kokios, jos nuomone, jos funkcijoms vykdyti reikiamos informacijos, be kita ko, iš ginčo Šalių. Šalys greitai ir visapusiškai atsako į arbitražo kolegijos prašymus pateikti tokią informaciją.
2. Šalies prašymu, pateiktu tuo pačiu metu arbitražo kolegijai ir kitai Šaliai, arba savo iniciatyva arbitražo kolegija gali ieškoti bet kokios, jos nuomone, jos funkcijoms vykdyti reikiamos informacijos. Arbitražo kolegija turi teisę savo nuožiūra prašyti ekspertų nuomonės. Prieš pasirinkdama tokius ekspertus arbitražo kolegija konsultuojasi su Šalimis.
3. Šalies teritorijoje įsisteigę fiziniai ar juridiniai asmenys gali pateikti arbitražo kolegijai *amicus curiae* informaciją, kaip nurodyta Darbo tvarkos taisyklėse.
4. Pagal šį straipsnį gauta informacija atskleidžiama kiekvienai Šaliai ir teikiama jų pastaboms.

337 STRAIPSNIS

Aiškinimo taisyklės

Arbitražo kolegija aiškina šios antraštinės dalies nuostatas pagal įprastas tarptautinės viešosios teisės aiškinimo taisykles, įskaitant tas, kurios nustatytos 1969 m. Vienos konvencijoje dėl tarptautinių sutarčių teisės. Arbitražo kolegija taip pat atsižvelgia į susijusius aiškinimus, pateiktus PPO ginčų sprendimo institucijos priimtose PPO kolegijų ir Nuolatinio apeliacinio komiteto ataskaitose. Arbitražo kolegijos ataskaitomis Šalims negali būti nustatyta daugiau ar mažiau teisių ir prievolių, nei nustatyta šiuo susitarimu.

338 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos sprendimai ir ataskaitos

1. Arbitražo kolegija deda visas pastangas, kad visi sprendimai būtų priimami bendru sutarimu. Jeigu sprendimo nepavyksta priimti bendru sutarimu, sprendimas dėl svarstomo klausimo priimamas balsų dauguma. Atskiros arbitrų nuomonės neskelbiamos jokių atveju.
2. Arbitražo kolegijos ataskaitoje nurodomi nustatyti faktai, atitinkamų nuostatų taikomumas ir pagrindžiami kolegijos nustatyti faktai ir jos daromos išvados.

3. Šalys besąlygiškai sutinka su arbitražo kolegijos sprendimais ir ataskaitomis, bet jais nenustatoma jokių teisių ar prievolių fiziniams ar juridiniams asmenims.
4. Parterystės komitetas arbitražo kolegijos ataskaitą skelbia viešai, laikydamasis konfidencialios informacijos apsaugos nuostatų pagal Darbo tvarkos taisykles.

D SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

339 STRAIPSNIS

Arbitrų sąrašai

1. Remdamasis Šalių pateiktais pasiūlymais Parterystės komitetas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio Susitarimo įsigaliojimo sudaro bent 15 asmenų, norinčių ir galinčių būti arbitrais, sąrašą. Sąrašą sudaro trys dalys: po vieną kiekvienos Šalies sąrašą ir vienas asmenų, kurie nėra nei vienos iš Šalių piliečiai ir tinka būti arbitražo kolegijos pirmininkais, sąrašas. Į kiekvieną sąrašo dalį įtraukiami bent penki asmenys. Parterystės komitetas užtikrina, kad sąraše visuomet būtų tiek asmenų, kiek nurodyta.

2. Arbitrai turi turėti įrodomų teisės, tarptautinės prekybos ir kitų su šios antraštinės dalies nuostatomis susijusių dalykų žinių. Jie turi būti nepriklausomi, pareigas vykdyti kaip individualūs asmenys ir nevykdyti jokios organizacijos ar vyriausybės nurodymų, neturėti ryšių su nė vienos iš Šalių vyriausybe ir laikytis Elgesio kodekso. Pirmininkas turi turėti taip pat ir ginčų sprendimo procedūrų patirties.

3. Parterystės komitetas gali sudaryti papildomus sąrašus iš 15 asmenų, turinčių su konkrečiais sektoriais, kuriems taikomos šios antraštinės dalies nuostatos, susijusių žinių ir patirties. Šalims pritarus tokie papildomi sąrašai naudojami arbitražo kolegijai sudaryti 321 straipsnyje nustatyta tvarka.

340 STRAIPSNIS

Forumo pasirinkimas

1. Jei kyla ginčas dėl konkrečios priemonės, kuria, kaip įtariama, pažeidžiama šiame Susitarime nustatyta prievolė ir iš esmės lygiavertė prievolė, nustatyta kitame tarptautiniame susitarime, kurio šalys yra abi Šalys, įskaitant PPO steigimo sutartį, ginčo sprendimo forumą pasirenka Šalis ieškovė.

2. Šaliai pasirinkus forumą ir pradėjus ginčo sprendimo procedūras pagal šį skyrių ar kitą tarptautinį susitarimą, ji negali pradėti ginčo sprendimo procedūrų dėl konkrečios 1 dalyje nurodytos priemonės pagal kokį nors kitą susitarimą, nebent pirmasis pasirinktas forumas dėl procesinių ar jurisdikcinių priežasčių negali priimti sprendimo.

3. Šiame straipsnyje:

- a) laikoma, kad ginčų sprendimo procedūras pagal šį skyrių Šalis pradeda prašymu pagal 320 straipsnį įsteigti kolegiją;
- b) laikoma, kad ginčo sprendimo procedūras pagal PPO steigimo sutartį Šalis pradeda prašymu sudaryti kolegiją pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos 6 straipsnį, ir
- c) laikoma, kad ginčo sprendimo procedūros pagal bet kokį kitą susitarimą pradedamos pagal atitinkamas to susitarimo nuostatas.

4. Nedarant poveikio 2 daliai nė viena šio Susitarimo nuostata Šaliai neužkertamas kelias sustabdyti prievolių, kurias sustabdyti leido PPO ginčų sprendimo institucija. PPO steigimo sutartis netaikoma siekiant užkirsti kelią Šaliai sustabdyti prievolių vykdymą pagal šį skyrių.

341 STRAIPSNIS

Terminai

1. Visi šiame skyriuje nustatyti terminai, įskaitant terminą, per kurį arbitražo kolegijos turi pateikti savo ataskaitas, skaičiuojami kalendorinėmis dienomis nuo pirmos dienos po veiksmo ar fakto, su kuriuo jie susiję, nebent nustatyta kitaip.
2. Visi šiame skyriuje nurodyti terminai gali būti keičiami ginčo Šalių bendru sutarimu. Arbitražo kolegija gali bet kuriuo metu pasiūlyti Šalims pakeisti šiame skyriuje nurodytus terminus, nurodydama to pasiūlymo priežastis.

342 STRAIPSNIS

Kreipimasis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą

1. 2 dalyje nustatyta procedūra taikoma ginčams, kurių metu iškyla klausimas dėl 169, 180, 189 ir 192 straipsnių nuostatų dėl derinimo aiškinimo.

2. Kai 1 dalyje nurodyto ginčo metu iškyla klausimas dėl Europos Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo, arbitražo kolegija kreipiasi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kad šis priimtų dėl jo sprendimą, jei išspręsti tą klausimą būtina tam, kad arbitražo kolegija galėtų priimti sprendimą. Tokiais atvejais arbitražo kolegijos sprendimams taikomi terminai sustabdomi, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priims sprendimą. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai arbitražo kolegijai yra privalomi.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖ PAGALBA IR NUOSTATOS DĖL KOVOS SU SUKČIAVIMU IR KONTROLĖS

1 SKYRIUS

FINANSINĖ PAGALBA

343 STRAIPSNIS

Armėnijos Respublika gauna finansinę paramą pagal atitinkamus Europos Sąjungos finansavimo mechanizmus ir priemones. Armėnijos Respublikai taip pat gali būti teikiamos Europos investicijų banko, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko ir kitų tarptautinių finansų įstaigų paskolos. Ta finansinė pagalba padeda siekti šio Susitarimo tikslų ir teikiama pagal šį skyrių.

344 STRAIPSNIS

1. Pagrindiniai finansinės pagalbos principai grindžiami atitinkamomis taisyklėmis, taikomomis Europos Sąjungos finansinėms priemonėms.
2. Europos Sąjungos finansinės pagalbos prioritetinės sritys, dėl kurių susitaria Šalys, nustatomos atitinkamose metinėse veiksmų programose, pagrįstose, kai taikytina, daugiametėmis programomis, atitinkančiomis sutartus politikos prioritetus. Pagal tas programas nustatant paramos sumas atsižvelgiama į Armėnijos Respublikos poreikius, sektorių pajėgumą ir pažangą vykdant reformas, visų pirma srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas.
3. Kad kuo geriau išnaudotų turimus išteklius, Šalys stengiasi užtikrinti, kad Europos Sąjungos parama būtų įgyvendinama glaudžiai bendradarbiaujant ir derinant veiksmus su kitomis valstybėmis donorėmis, paramą teikiančiomis organizacijomis ir tarptautinėmis finansų įstaigomis, taip pat laikantis tarptautinių pagalbos veiksmingumo principų.
4. Armėnijos Respublikos prašymu ir laikantis taikytinų sąlygų Europos Sąjunga gali teikti Armėnijos Respublikai makrofinansinę paramą.

345 STRAIPSNIS

Esminis finansinės pagalbos teisinis, administracinis ir techninis pagrindas nustatomas pagal atitinkamus Šalių tarpusavio susitarimus.

346 STRAIPSNIS

Parterystės tarybai pranešama apie finansinės pagalbos teikimo pažangą ir įgyvendinimą, ir jos poveikį siekiant šio Susitarimo tikslų. Dėl to atitinkamos Šalių įstaigos abipusiškai ir nuolatos teikia atitinkamą su stebėseną ir vertinimu susijusią informaciją.

347 STRAIPSNIS

Šalys įgyvendina paramos priemones laikydamosi patikimo finansų valdymo principų ir bendradarbiauja užtikrindamos Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos finansinių interesų apsaugą pagal šios antraštinės dalies 2 skyrių.

2 SKYRIUS

NUOSTATOS DĖL KOVOS SU SUKČIAVIMU IR KONTROLĖS

348 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys nustatytos šio Susitarimo I protokole.

349 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

Šis skyrius taikomas bet kuriam paskesniajam susitarimui arba finansinei priemonei, kurią sudaro Šalys, ir bet kuriai kitai Europos Sąjungos finansinei priemonei, su kuria Armėnijos Respublikos valdžios institucijos ar kiti Armėnijos Respublikos jurisdikcijai priklausantys subjektai arba asmenys gali būti susieti, nedarant poveikio bet kurioms kitoms papildomoms sąlygoms, taikomoms auditui, patikrinimams vietoje, patikroms, kontrolės ir kovos su sukčiavimu priemonėms, įskaitant tas, kurias įgyvendina Europos Audito Rūmai ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF).

350 STRAIPSNIS

Sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veiklos prevencijos ir kovos su jais priemonės

Šalys imasi veiksmingų sukčiavimo, korupcijos ir bet kokios kitos neteisėtos veiklos, susijusios su ES fondų paramos įgyvendinimu, prevencijos ir kovos su jais priemonių, be kita ko, šio Susitarimo reglamentuojamose srityse teikdamos savitarpio administracinę ir teisinę pagalbą.

351 STRAIPSNIS

Keitimasis informacija ir tolesnis praktinis bendradarbiavimas

1. Siekdamos tinkamai įgyvendinti šį skyrių Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos kompetentingos institucijos reguliariai keičiasi informacija ir rengia konsultacijas vienai iš Šalių to paprašius.
2. Europos kovos su sukčiavimo tarnyba gali susitarti su atitinkamomis Armėnijos Respublikos institucijomis dėl tolesnio bendradarbiavimo kovojant su sukčiavimu, įskaitant praktinius susitarimus su Armėnijos Respublikos institucijomis.
3. Perduodant ir tvarkant asmens duomenis taikomas 13 straipsnis.

352 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas siekiant apsaugoti eurą ir dramą nuo padirbinėjimo

Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos kompetentingos institucijos bendradarbiauja, kad veiksmingai apsaugotų eurą ir dramą nuo padirbinėjimo. Bendradarbiaujant, be kitų dalykų, teikiama parama, būtina euro ir dramo padirbinėjimo prevencijai ir kovai su juo, be kita ko, keičiamasi informacija.

353 STRAIPSNIS

Sukčiavimo, korupcijos ir kitų pažeidimų prevencija

1. Tais atvejais, kai joms pavesta įgyvendinti ES fondų paramą, Armėnijos Respublikos institucijos reguliariai tikrina, ar tomis lėšomis finansuojami veiksmai įgyvendinami tinkamai. Jos imasi visų tinkamų pažeidimų ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir priemonių tokiai padėčiai ištaisyti.
2. Armėnijos Respublikos institucijos imasi visų reikiamų veiksmų, kad užkristų kelią aktyviai ar pasyviai korupcijai ir ištaisytų tokią padėtį, ir išvengtų interesų konfliktų visuose su ES fondų paramos įgyvendinimo procedūromis susijusiuose etapuose.
3. Armėnijos Respublikos institucijos praneša Europos Komisijai apie visas įgyvendintas prevencijos priemones.
4. Tuo tikslu kompetentingos Armėnijos Respublikos institucijos suteikia Europos Komisijai bet kokią prašomą informaciją, susijusią su ES fondų paramos įgyvendinimu, ir nedelsdamos praneša apie esminius savo procedūrų ar sistemų pakeitimus.

354 STRAIPSNIS

Tyrimas ir persekiojimas

Armėnijos Respublikos institucijos užtikrina, kad įtariamai ir faktiniai sukčiavimo, korupcijos ar kitų pažeidimų, įskaitant interesų konfliktus, atvejai, nustatyti atlikus nacionalinius ar ES lygmens patikrinimus, būtų tiriami ir persekiojami. Kai tinkama, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba gali padėti Armėnijos Respublikos kompetentingoms institucijoms vykdyti šią užduotį.

355 STRAIPSNIS

Pranešimas apie sukčiavimą, korupciją ir pažeidimus

1. Armėnijos Respublikos institucijos nedelsdamos pateikia Europos Komisijai visą informaciją, jų gautą dėl įtariamo ar faktinio sukčiavimo, korupcijos ar bet kokio kito pažeidimo, įskaitant interesų konfliktus, atvejų, susijusių su ES fondų paramos įgyvendinimu. Apie įtarimus sukčiavimu ir korupcija taip pat pranešama Europos kovos su sukčiavimu tarnybai.
2. Armėnijos Respublikos institucijos taip pat praneša apie visas priemones, kurių imtasi dėl faktų, apie kuriuos pranešta pagal šį straipsnį. Jei įtariamų ar faktinių sukčiavimo, korupcijos ar bet kokių kitų pažeidimų atvejų, apie kuriuos reikia pranešti, nebuvo, Armėnijos Respublikos institucijos apie tai praneša Europos Komisijai per metinį atitinkamo pakomitečio posėdį.

356 STRAIPSNIS

Auditas

1. Europos Komisija ir Europos Audito Rūmai turi teisę nagrinėti, ar visos su ES fondų paramos įgyvendinimu susijusios išlaidos patirtos teisėtai ir tvarkingai, ir ar finansai valdyti patikimai.
2. Auditas atliekamas remiantis ir prisiimtais įsipareigojimais, ir atliktais mokėjimais. Jis grindžiamas įrašais ir prireikus atliekamas vietoje, bet kokio subjekto, valdančio ar dalyvaujančio įgyvendinant ES fondų paramą, įskaitant visus ES lėšų tiesiogiai ar netiesiogiai gavusius paramos gavėjus, rangovus ir subrangovus, patalpose. Auditas gali būti atliekamas prieš uždarant atitinkamų finansinių metų sąskaitas ir per penkerius metus nuo likučio išmokėjimo dienos.
3. Europos Komisijos inspektoriai ar kiti Europos Komisijos ar Europos Audito Rūmų įgalioti asmenys gali atlikti dokumentų patikras ar patikras vietoje ir auditą bet kokio subjekto, valdančio ar dalyvaujančio įgyvendinant ES fondų paramą, arba jų subrangovų patalpose Armėnijos Respublikoje.
4. Europos Komisijos pareigūnams ir kitiems jos ar Europos Audito Rūmų įgaliotiems asmenims sudaromos tinkamos sąlygos patekti į patalpas, susipažinti su darbais, dokumentais ir visa reikiama informacija, įskaitant informaciją elektronine forma, kad jie galėtų tinkamai atlikti auditą. Apie šią prieigos teisę pranešama visiems Armėnijos Respublikos viešiesiems subjektams, be to, ji aiškiai nurodoma sutartyse, sudarytose šiame Susitarime nurodytoms priemonėms įgyvendinti.

5. Vykdydami užduotis Europos Audito Rūmų ir Armėnijos Respublikos audito įstaigų atstovai bendradarbiauja, vadovaudamiesi pasitikėjimo principu ir išlaikydami nepriklausomumą.

357 STRAIPSNIS

Patikros vietoje

1. Pagal šio Susitarimo nuostatas Europos kovos su sukčiavimu tarnyba įgaliojama atlikti patikrinimus vietoje ir patikras, kad apsaugotų Europos Sąjungos finansinius interesus.
2. Patikrinimus vietoje ir patikras rengia ir atlieka Europos kovos su sukčiavimu tarnyba, glaudžiai bendradarbiaudama su Armėnijos Respublikos kompetentingomis institucijomis.
3. Armėnijos Respublikos institucijoms laiku pranešama apie patikrinimų ir patikrų dalyką, tikslą ir teisinį pagrindą, kad jos galėtų suteikti visą reikiamą pagalbą. Tuo tikslu Armėnijos Respublikos kompetentingų institucijų pareigūnai gali dalyvauti atliekant patikrinimus vietoje ir patikras.
4. Armėnijos Respublikos institucijoms pageidaujant, jos gali atlikti patikrinimus vietoje ir patikras kartu su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba.

5. Jei ekonominės veiklos vykdytojas priešinas patikrinimui vietoje ar patikrai, Armėnijos Respublikos institucijos, remdamosi Armėnijos Respublikos teisės nuostatomis, padeda Europos kovos su sukčiavimu tarnybai, kad ji galėtų atlikti savo pareigą ir atlikti patikrą ar patikrinimą vietoje.

358 STRAIPSNIS

Administracinės priemonės ir sankcijos

Europos Komisija gali taikyti ekonominės veiklos vykdytojams administracines priemones ir sankcijas pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių. Armėnijos Respublikos valdžios institucijos gali taikyti pirmajame sakinyje nurodytas priemones ir sankcijas papildančias priemones ir sankcijas, remdamosi taikytina nacionaline teise.

359 STRAIPSNIS

Susigrąžinimas

1. Tais atvejais, kai įgyvendinti ES fondų paramą patikėta Armėnijos Respublikos institucijoms, Europos Komisija turi teisę susigrąžinti neteisėtai išmokėtas ES lėšas, visų pirma taikydama finansines pataisas. Armėnijos Respublikos institucijos imasi visų tinkamų priemonių, kad susigrąžintų neteisėtai išmokėtas ES lėšas. Europos Komisija atsižvelgia į priemones, kurių Armėnijos Respublikos institucijos ėmėsi atitinkamų ES lėšų praradimo prevencijai.
2. 1 dalyje nurodytais atvejais prieš priimdama sprendimą dėl susigrąžinimo Europos Komisija konsultuojasi su Armėnijos Respublika. Ginčai dėl susigrąžinimo aptariami Parterystės taryboje.
3. Šios antraštinės dalies nuostatos, kuriomis asmenims (ne valstybėms) nustatomos piniginės prievolės, vykdymas Armėnijos Respublikoje užtikrinamas laikantis šių principų:
 - a) vykdymo užtikrinimas reglamentuojamas Armėnijos Respublikoje galiojančiomis civilinio proceso taisyklėmis. Vykdomąjį raštą, neatlikdama jokių kitų formalumų, tik patikrinusi vykdymo užtikrinimo sprendimo autentiškumą, išduoda Armėnijos Respublikos Vyriausybės tam tikslui paskirta nacionalinė institucija. Armėnijos Respublikos Vyriausybė praneša Europos Komisijai ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, kokią nacionalinę instituciją tam paskyrė;

- b) Europos Komisijos prašymu atlikus a punkte nurodytus formalumus, Europos Komisija gali pereiti prie vykdymo užtikrinimo Armėnijos Respublikos teisės nustatyta tvarka, tiesiogiai perduodama šį klausimą kompetentingai institucijai;
 - c) ar vykdymo užtikrinimo sprendimas yra teisėtas, sprendžia Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Vykdymo užtikrinimą galima sustabdyti tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu. Europos Komisija praneša Armėnijos Respublikos institucijoms apie Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus sustabdyti vykdymo užtikrinimą. Skundų dėl vykdymo užtikrinimo pažeidimų nagrinėjimas priklauso Armėnijos Respublikos teismų jurisdikcijai.
4. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų, priimtų pagal sutarčių, kurioms taikomas šis skyrius, arbitražo nuostatą, vykdytas užtikrinamas tokiomis pačiomis sąlygomis.

360 STRAIPSNIS

Konfidencialumas

Informacijai, kuri buvo kokia nors forma perduota ar gauta remiantis šiuo skyriumi, taikomi profesinės paslapties reikalavimai, ir ji saugoma taip pat, kaip panaši informacija saugoma pagal Armėnijos Respublikos teisę ir pagal Europos Sąjungos institucijoms taikomas atitinkamas nuostatas. Ši informacija gali būti perduota tik asmenims, kuriems ji yra reikalinga jų funkcijoms Europos Sąjungos institucijose, valstybėse narėse ar Armėnijos Respublikoje vykdyti, ir gali būti panaudota tik veiksmingai Šalių finansinių interesų apsaugai užtikrinti.

361 STRAIPSNIS

Teisės aktų derinimas

Armėnijos Respublika derina savo teisės aktus su XII priede nurodytais Europos Sąjungos aktais ir tarptautiniais dokumentais, laikydamasi to priedo nuostatų.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

INSTITUCINĖS, BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

INSTITUCINĖ SISTEMA

362 STRAIPSNIS

Partnerystės taryba

1. Įsteigiama Partnerystės taryba. Ji prižiūri ir reguliariai peržiūri, kaip įgyvendinamas šis Susitarimas.

2. Partnerystės tarybą sudaro ministrų lygmens Šalių atstovai ir ji renkasi reguliariai, t. y. bent kartą per metus, ir kai būtina pagal aplinkybes. Partnerystės taryba abipusiu sutarimu gali rinktis bet kokios reikiamos sudėties.
3. Partnerystės taryba nagrinėja visus svarbius klausimus, susijusius su šiuo Susitarimu, ir bet kokius kitus dvišalius ar tarptautinius abipusiškai svarbius klausimus, kad būtų pasiekti šio Susitarimo tikslai.
4. Partnerystės taryba nustato savo darbo tvarkos taisykles.
5. Partnerystės tarybai paeiliui pirmininkauja Europos Sąjungos atstovas ir Armėnijos Respublikos atstovas.
6. Siekiant šio Susitarimo tikslų Partnerystės taryba įgaliojama priimti šio Susitarimo taikymo sričiai priklausančius sprendimus jame numatytais atvejais. Sprendimai Šalims privalomi ir jos imasi tinkamų jų įgyvendinimo priemonių. Partnerystės taryba taip pat gali teikti rekomendacijas. Savo sprendimus ir rekomendacijas ji priima Šalių sutarimu, tinkamai atsižvelgdama į Šalių atitinkamų vidaus procedūrų užbaigimą.
7. Partnerystės taryba yra forumas, kuriame keičiamasi informacija apie Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos teisės aktus, tiek rengiamus, tiek galiojančius, ir apie įgyvendinimo, vykdymo užtikrinimo ir atitikties priemones.
8. Partnerystės taryba įgaliojama atnaujinti ar iš dalies keisti priedus, nedarant poveikio jokiomis konkrečioms VI antraštinės dalies nuostatoms.

363 STRAIPSNIS

Partnerystės komitetas

1. Įsteigiamas Partnerystės komitetas. Jis padeda Partnerystės tarybai vykdyti jos pareigas ir funkcijas.
2. Partnerystės komitetą sudaro Šalių atstovai, kurie paprastai yra vyresnieji pareigūnai.
3. Partnerystės komitetui paeiliui pirmininkauja Europos Sąjungos atstovas ir Armėnijos Respublikos atstovas.
4. Partnerystės taryba savo darbo tvarkos taisyklėse nustato Partnerystės komiteto, kuris, be kita ko, atsakingas už Partnerystės tarybos susitikimų rengimą, pareigas ir funkcijas. Partnerystės komitetas posėdžiauja ne rečiau kaip kartą per metus.
5. Partnerystės taryba gali perduoti Partnerystės komitetui bet kokius savo įgaliojimus, įskaitant įgaliojimą priimti privalomus vykdyti sprendimus.
6. Partnerystės komitetas turi įgaliojimus priimti sprendimus srityse, kuriose Partnerystės taryba jam perdavė įgaliojimus ir šiame Susitarime numatytais atvejais. Sprendimai Šalims privalomi ir jos imasi tinkamų jų įgyvendinimo priemonių. Savo sprendimus Partnerystės komitetas priima Šalių sutarimu, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamų jų vidaus procedūrų užbaigimą.

7. Parterystės komitetas posėdžiauja specialios sudėties, kai sprendžia visus klausimus, susijusius su VI antraštine dalimi. Šios sudėties Parterystės komitetas posėdžiauja ne rečiau kaip kartą per metus.

364 STRAIPSNIS

Pakomitečiai ir kiti organai

1. Parterystės komitetui padeda pagal šį Susitarimą įsteigti pakomitečiai ir kiti organai.
2. Parterystės taryba gali nuspręsti įsteigti šiam Susitarimui įgyvendinti būtinus konkrečių sričių pakomitečius ar organus ir nustatyti jų sudėtį, pareigas ir funkcijas.
3. Pakomitečiai reguliariai atsiskaito Parterystės komitetui dėl savo veiklos.
4. Pakomitečių buvimas neužkerta kelio nė vienai Šaliai tiesiogiai kreiptis į Parterystės komitetą, be kita ko, prekybos klausimams skirtos sudėties.

365 STRAIPSNIS

Parlamentinis parterystės komitetas

1. Įsteigiamas Parlamentinis parterystės komitetas. Jį sudaro Europos Parlamento nariai ir Armėnijos Respublikos Nacionalinės Asamblėjos nariai, kurie jame susitinka ir keičiasi nuomonėmis. Posėdžių periodiškumą nustato pats komitetas.
2. Parlamentinis parterystės komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles.
3. Parlamentiniam parterystės komitetui paeiliui pirmininkauja Europos Parlamento atstovas ir Armėnijos Respublikos Nacionalinės Asamblėjos atstovas pagal komiteto darbo tvarkos taisyklių nuostatas.
4. Parlamentinis parterystės komitetas gali prašyti Parterystės tarybos svarbios informacijos apie šio Susitarimo įgyvendinimą, ir Parterystės taryba suteikia šiam komitetui prašomą informaciją.
5. Parlamentiniam parterystės komitetui pranešama apie Parterystės tarybos sprendimus ir rekomendacijas.
6. Parlamentinis parterystės komitetas gali teikti rekomendacijas Parterystės tarybai.
7. Parlamentinis parterystės komitetas gali įsteigti parlamentinius parterystės pakomitečius.

Pilietinės visuomenės platforma

1. Šalys skatina reguliarius pilietinės visuomenės atstovų susitikimus, kad jie būtų informuoti apie šio Susitarimo įgyvendinimą ir galėtų pateikti atitinkamų pastabų.
2. Įsteigiama Pilietinės visuomenės platforma. Joje susitinka ir keičiasi nuomonėmis ir ją sudaro Europos Sąjungos pilietinės visuomenės atstovai, įskaitant Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto narius, ir Armėnijos Respublikos pilietinės visuomenės organizacijų, tinklų ir platformų, įskaitant nacionalinę Rytų partnerystės platformą, atstovai. Posėdžių periodiškumą nustato pats komitetas.
3. Pilietinės visuomenės platforma nustato savo darbo tvarkos taisykles. Į tas taisykles įtraukiami, *inter alia*, skaidrumo, įtraukumo ir rotacijos principai.
4. Pilietinės visuomenės platformai paeiliui pirmininkauja Europos Sąjungos pilietinės visuomenės atstovas ir Armėnijos Respublikos pilietinės visuomenės atstovas pagal platformos darbo tvarkos taisyklių nuostatas.
5. Pilietinės visuomenės platformai pranešama apie Partnerystės tarybos sprendimus ir rekomendacijas.

6. Pilietinės visuomenės platforma gali teikti rekomendacijas Parterystės tarybai, Parterystės komitetui ir Parlamentiniam parterystės komitetui.

7. Parterystės komitetas ir Parlamentinis parterystės komitetas palaiko reguliarius ryšius su Pilietinės visuomenės platformos atstovais, kad susipažintų su jų nuomonėmis dėl šio Susitarimo tikslų įgyvendinimo.

2 SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

367 STRAIPSNIS

Teisė kreiptis į teismus ir administracinius organus

Pagal šio Susitarimo taikymo sritį kiekviena Šalis įsipareigoja užtikrinti, kad kitos Šalies fiziniai ir juridiniai asmenys turėtų teisę be diskriminacijos, palyginti su jos pačios piliečiais, kreiptis į jos kompetentingus teismus ir administracinius organus, kad apgintų savo asmens ir nuosavybės teises.

368 STRAIPSNIS

Saugumo išimtys

Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma:

- a) reikalaujančia, kad bet kuri iš Šalių pateiktą informaciją, kurios atskleidimas, kaip ji mano, prieštarauja jos esminiams saugumo interesams;
- b) trukdančia bet kuriai iš Šalių imtis, kaip ji mano, esminiams jos saugumo interesams užtikrinti būtinų veiksmų, kurie yra susiję su:
 - i) ginklų, šaudmenų ar karinės paskirties medžiagų gamyba arba prekyba;
 - ii) ekonomine veikla, skirta kariniams objektams tiesiogiai ar netiesiogiai aprūpinti;
 - iii) daliosiomis ir termobranduolinėmis daliosiomis medžiagomis arba medžiagomis, iš kurių šios gautos, arba
 - iv) kurių imamasi karo metu ar susidarius kitai ekstremaliajai tarptautinių santykių situacijai,
- c) trukdančia bet kuriai iš Šalių imtis bet kokių veiksmų, kad įvykdytų savo prievolės pagal Jungtinių Tautų Chartiją tarptautinei taikai ir saugumui palaikyti.

369 STRAIPSNIS

Nediskriminavimas

1. Šio Susitarimo taikymo srityse ir nedarant poveikio jokioms specialioms jo nuostatomis:
 - a) Europos Sąjungos arba jos valstybių narių atžvilgiu Armėnijos Respublikos taikomomis priemonėmis jokiais būdais nediskriminuojamos atskiros valstybės narės arba jų fiziniai ar juridiniai asmenys ir
 - b) Armėnijos Respublikos atžvilgiu Europos Sąjungos arba jos valstybių narių taikomomis priemonėmis jokiais būdais nediskriminuojami Armėnijos Respublikos fiziniai ar juridiniai asmenys.
2. 1 dalimi nedaromas poveikis Šalių teisei taikyti atitinkamas jų fiskalinių teisės aktų nuostatas mokesčių mokėtojams, kurių padėtis nėra vienoda jų gyvenamosios vietos požiūriu.

370 STRAIPSNIS

Laipsniškas teisės aktų derinimas

Armėnijos Respublika laipsniškai derina savo teisės aktus su ES teisės nuostatomis, nurodytomis šio Susitarimo prieduose, laikydamasi šiame Susitarime nurodytų įsipareigojimų ir tų priedų nuostatų. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis jokioms konkrečioms nuostatomis pagal VI antraštinę dalį.

371 STRAIPSNIS

Dinaminis teisės aktų derinimas

Atsižvelgdama į tikslą, kad Armėnijos Respublika laipsniškai suderintų teisės aktus su ES teisės nuostatomis, Parterystės taryba periodiškai peržiūri ir atnaujiną šio Susitarimo priedus, *inter alia*, kad būtų atsižvelgta į ES teisės ir taikytinų standartų, nustatytų tarptautiniuose dokumentuose, kuriuos Šalys laiko svarbiais, raidą, ir atsižvelgdama į atitinkamų Šalių vidaus procedūrų užbaigimą. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis jokioms konkrečioms nuostatomis pagal VI antraštinę dalį.

Derinimo stebėseną ir vertinimas

1. Stebėseną – tai nuolatinis į šio Susitarimo taikymo sritį patenkančių priemonių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo pažangos vertinimas. Šalys bendradarbiauja, kad palengvintų stebėsenos procesą, remdamosi pagal šį Susitarimą įsteigtais instituciniais organais.
2. Europos Sąjunga vertina Armėnijos Respublikos teisės aktų derinimą su ES teise, kaip nurodyta šiame Susitarime. Vertinimas aprėpia ir įgyvendinimo bei vykdymo užtikrinimo aspektus. Europos Sąjunga gali rengti šiuos vertinimus atskirai arba susitarusi su Armėnijos Respublika. Kad vertinti būtų lengviau, Armėnijos Respublika praneša Europos Sąjungai apie derinimo pažangą, kai tinkama, iki šiame Susitarime nustatytų pereinamųjų laikotarpių pabaigos. Ataskaitų teikimo ir vertinimo procesas, įskaitant vertinimo tvarką ir dažnumą, vykdomas atsižvelgiant į specialią šiame Susitarime arba pagal šį Susitarimą įsteigtų institucinių organų sprendimuose nustatytą tvarką.
3. Derinimas gali būti vertinamas per vizitus vietoje, kuriuose dalyvauja Europos Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros, nevyriausybinės organizacijos, priežiūros institucijos, nepriklausomi ekspertai ir kiti subjektai pagal poreikius.

373 STRAIPSNIS

Stebėsenos ir derinimo vertinimo rezultatai

1. Stebėsenos rezultatai, įskaitant derinimo vertinimą, nurodytą 372 straipsnyje, aptariami atitinkamuose pagal šį Susitarimą įsteigtuose organuose. Tokie organai gali priimti bendras rekomendacijas, kurios pateikiamos Parterystės tarybai.
2. Jeigu Šalys sutaria, kad Susitarimo VI antraštinėje dalyje numatytos priemonės įgyvendintos ir jų vykdymas užtikrinamas, Parterystės taryba, remdamasi pagal 319 straipsnio 3 dalį ir 335 straipsnio 2 dalį jai suteiktais įgaliojimais, sprendžia dėl tolesnio rinkos atvėrimo, kaip numatyta VI antraštinėje dalyje.
3. Pagal 1 dalį Parterystės tarybai pateiktai bendrai rekomendacijai arba tais atvejais, kai tokios rekomendacijos nepavyksta parengti, VI antraštinėje dalyje nustatyta ginčų sprendimo procedūra netaikoma. Geografinių nuorodų pakomitečio sprendimui arba tais atvejais, kai tokio sprendimo nepavyksta pateikti, VI antraštinėje dalyje nustatyta ginčų sprendimo procedūra netaikoma.

374 STRAIPSNIS

Apribojimai, taikomi dėl mokėjimų balanso ir išorės finansinių sunkumų

1. Jei Šalis patiria didelių mokėjimų balanso ir išorės finansinių sunkumų arba iškilus jų grėsmei, ji gali nustatyti ar toliau taikyti apsaugos ar ribojamąsias priemones, turinčias poveikio kapitalo judėjimui, mokėjimams ar pervedimams.

2. 1 dalyje nurodytomis priemonėmis:

- a) Šaliai taikomas režimas negali būti mažiau palankus, nei panašiais atvejais ne Šaliai taikomas režimas;
- b) nepažeidžiamos taikytinos 1944 m. Tarptautinio valiutos fondo steigimo sutarties nuostatos;
- c) vengiama nereikalingos žalos kitos Šalies komerciniams, ekonominiams ir finansiniams interesams;
- d) nustatomas režimas yra laikinas ir palaipsniui jo atsisakoma, 1 dalyje nurodytai padėčiai gerėjant.

3. Norėdama apsaugoti savo mokėjimų balansą arba išorės finansinę poziciją, Šalis gali nustatyti arba toliau taikyti ribojamąsias priemones, skirtas prekybai prekėmis. Tokios priemonės turi atitikti GATT 1994 ir Susitarimą dėl GATT 1994 Mokėjimų balanso nuostatų.

4. Norėdama apsaugoti savo mokėjimų balansą arba išorės finansinę poziciją Šalis gali nustatyti ribojamąsias priemones, skirtas prekybai paslaugomis. Šios priemonės turi atitikti GATS.

5. Bet kuri Šalis, toliau taikanti ar nustačiusi ribojamąsias priemones pagal 1 dalį, nedelsdama praneša apie jas kitai Šaliai ir kuo greičiau pateikia jų taikymo nutraukimo tvarkaraštį.

6. Nustačius arba toliau taikant apribojimus pagal šį straipsnį Parterystės komitete skubiai rengiamos konsultacijos, jei tokios konsultacijos dar nepradėtos ne pagal šį Susitarimą.
7. Per konsultacijas įvertinami mokėjimų balanso ar išorės finansiniai sunkumai, dėl kurių imtasi atitinkamų priemonių, atsižvelgiant į, *inter alia*, šiuos veiksnius:
- a) sunkumų pobūdį ir mastą;
 - b) tarptautinę ekonominę ir prekybos aplinką arba
 - c) kitas galimas taisomąsias priemones.
8. Per konsultacijas aptariama, ar ribojamosios priemonės atitinka 1 ir 2 dalis.
9. Per tokias konsultacijas Šalys sutinka su visais Tarptautinio valiutos fondo pateiktais statistiniais ir kitais fakciniais duomenimis, susijusiais su užsienio valiuta, pinigų atsargomis ir mokėjimų balansu, o išvados grindžiamos Tarptautinio valiutos fondo pateiktu atitinkamos Šalies mokėjimų balanso ir jos išorės finansinės padėties įvertinimu.

375 STRAIPSNIS

Apmokestinimas

1. Šis Susitarimas taikomas apmokestinimo priemonėms tik jei taikyti būtina ir tik tiek, kiek būtina šio Susitarimo nuostatomis įgyvendinti.
2. Nė viena šio Susitarimo nuostata negali būti aiškinama taip, kad neleistų nustatyti arba taikyti kokios nors priemonės, kuria siekiama užkirsti kelią mokestiniam sukčiavimui, mokesčių vengimui ar jų nemokėjimui pagal susitarimų dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo, kitų mokestinių priemonių arba vidaus mokesčių teisės aktų nuostatas dėl mokesčių.

376 STRAIPSNIS

Perduotieji įgaliojimai

Jei šiame Susitarime nenurodyta kitaip, kiekviena Šalis užtikrina, kad bet koks asmuo, įskaitant valstybės įmones, įmones, kurioms suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, ar paskirtosios monopolijos, kurioms Šalis bet koku valdžios sektoriaus lygmeniu perdavė reglamentavimo, administracines ar kitas vyriausybės funkcijas, jas vykdytų laikydamasi šiame Susitarime nustatytų Šalies prievolių.

377 STRAIPSNIS

Prievolių vykdymas

1. Šalys imasi visų reikiamų priemonių, kad įvykdytų savo prievolės pagal šį Susitarimą. Jos užtikrina, kad būtų pasiekti šiame Susitarime nustatyti tikslai.
2. Šalys susitaria atitinkamais kanalais skubiai konsultuotis bet kurios Šalies prašymu, kad aptartų bet kokią su šio Susitarimo aiškinimu ar įgyvendinimu susijusį klausimą ir kitus svarbius Šalių tarpusavio santykių aspektus.
3. Kiekviena Šalis pagal 378 straipsnį kreipiasi į Parterystės tarybą dėl bet kokio ginčo, susijusio su šio Susitarimo aiškinimu ar įgyvendinimu.
4. Parterystės taryba gali išspręsti ginčą pagal 378 straipsnį priimdama privalomą vykdyti sprendimą.

378 STRAIPSNIS

Ginčų sprendimas

1. Kilus Šalių tarpusavio ginčui dėl šio Susitarimo aiškinimo ar įgyvendinimo, bet kuri Šalis pateikia kitai Šaliai ir Parterystės tarybai oficialų prašymą, kad ginčijamas klausimas būtų išspręstas. Išimties tvarka ginčai dėl VI antraštinės dalies aiškinimo ir įgyvendinimo išimtinai reglamentuojami VI antraštinės dalies 13 skyriumi.
2. Šalys stengiasi išspręsti ginčą sąžiningai konsultuodamosi Parterystės taryboje, kad kuo greičiau pasiektų abipusiškai priimtina sprendimą.
3. Konsultacijos dėl ginčo taip pat gali vykti bet kuriame Parterystės komiteto arba bet kurio kito 364 straipsnyje nurodyto atitinkamo organo posėdyje Šalių susitarimu arba vienai iš Šalių paprašius. Konsultacijos taip pat gali vykti raštu.
4. Šalys pateikia Parterystės tarybai, Parterystės komitetui ar kitiems susijusiems pakomitečiams ar organams visą informaciją, kurios reikia, kad padėtis būtų išsamiai išnagrinėta.

5. Ginčas laikomas išspręstu Parterystės tarybai priėmus privalomą vykdyti sprendimą, kuriuo siekiama išspręsti klausimą, kaip numatyta 377 straipsnio 4 dalyje, arba jai paskelbus, kad ginčas baigtas.
6. Visa per konsultacijas atskleista informacija išlieka konfidenciali.

379 STRAIPSNIS

Tinkamos priemonės prievolių nevykdymo atveju

1. Šalis gali imtis tinkamų priemonių, jeigu ginčo klausimas neišsprendžiamas per tris mėnesius nuo oficialaus prašymo išspręsti ginčą pagal 378 straipsnį datos ir jeigu skundą pateikusi Šalis toliau mano, kad kita Šalis neįvykdė prievolės pagal šį Susitarimą. Trijų mėnesių konsultacijų laikotarpio reikalavimas netaikomas šio straipsnio 3 dalyje nurodytiems išimtiniais atvejams.
2. Renkantis tinkamas priemones pirmenybė teikiama toms priemonėms, kuriomis mažiausiai trikdomas šio Susitarimo veikimas. Išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, tokios priemonės negali būti šiame Susitarime numatytų teisių ir prievolių sustabdymas, numatytas VI antraštinėje dalyje. Apie priemones, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje, nedelsiant pranešama Parterystės tarybai, dėl jų konsultuojamasi pagal 377 straipsnio 2 dalį ir joms taikoma ginčų sprendimo procedūra pagal 378 straipsnio 2 ir 3 dalis.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytos išimtys taikomos:

- a) šio Susitarimo denonsavimui, nesankcionuotam bendrosios tarptautinės teisės normomis, arba
- b) kai kita Šalis pažeidžia bet kurią iš esminių šio Susitarimo nuostatų, nurodytų 2 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnio 1 dalyje.

380 STRAIPSNIS

Ryšys su kitais susitarimais

- 1. Šiuo Susitarimu pakeičiamas PBS. Nuorodos į PBS visuose kituose Šalių susitarimuose laikomos nuorodomis į šį Susitarimą.
- 2. Kol fiziniams ir juridiniams asmenims pagal šį Susitarimą nesuteikiamos lygiavertės teisės, juo nedaromas joks poveikis jų teisėms, suteiktoms pagal esamus vienai arba daugiau valstybių narių ir Armėnijos Respublikai privalomus susitarimus.
- 3. Esami konkrečių bendradarbiavimo sričių, patenkančių į šio Susitarimo taikymo sritį, susitarimai laikomi bendrų dvišalių santykių, kurie reglamentuojami šiuo Susitarimu, ir bendros institucinės sistemos dalimi.

4. Šalys gali papildyti šį Susitarimą sudarydamos konkrečius susitarimus bet kurioje srityje, kuriai jis taikomas. Tokie konkretūs susitarimai yra neatsiejama bendrų dvišalių santykių, kurie reglamentuojami šiuo Susitarimu, ir bendros institucinės sistemos dalis.

5. Nedarant poveikio atitinkamoms Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatoms, nei šiuo Susitarimu, nei pagal jį vykdomais veiksmais nedaromas joks poveikis valstybių narių galioms pradėti dvišalį bendradarbiavimą su Armėnijos Respublika ar, kai tinkama, sudaryti su Armėnijos Respublika naujus bendradarbiavimo susitarimus.

381 STRAIPSNIS

Trukmė

1. Šis Susitarimas sudaromas neribotam laikui.
2. Bet kuri iš Šalių gali denonsuoti šį Susitarimą, pateikdama raštišką pranešimą kitai Šaliai diplomatiniais kanalais. Šis Susitarimas nustoja galioti praėjus šešiems mėnesiams po tokio pranešimo gavimo datos.

382 STRAIPSNIS

Šalių apibrėžtis

Šiame Susitarime Šalys yra Europos Sąjunga arba jos valstybės narės, arba Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, remiantis atitinkamomis jų galiomis, suteiktomis pagal Europos Sąjungos sutartį ir Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ir, kai tinkama, taip pat Euratomas, remiantis atitinkamomis galiomis pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ir Armėnijos Respublika.

383 STRAIPSNIS

Teritorinis taikymas

Šis Susitarimas taikomas teritorijoms, kurioms taikoma Europos Sąjungos sutartis, Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis tose sutartyse nustatytais sąlygomis, ir Armėnijos Respublikos teritorijai.

384 STRAIPSNIS

Susitarimo depozitaras

Šio Susitarimo depozitaras yra Europos Sąjungos Tarybos generalinis sekretoriatas.

385 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas, baigiamosios nuostatos ir laikinas taikymas

1. Šalys ratifikuoja arba patvirtina šį Susitarimą laikydamosi savo vidaus tvarkos. Ratifikavimo ar patvirtinimo dokumentai deponuojami depozitarui.
2. Šis Susitarimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną praėjus mėnesiui po to, kai deponuotas paskutinis ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentas.
3. Šis Susitarimas gali būti iš dalies keičiamas raštu, bendru Šalių sutarimu. Pakeitimai įsigalioja pagal šio straipsnio nuostatas.
4. Šio Susitarimo priedai, protokolai ir deklaracija yra neatsiejama jo dalis.
5. Neatsižvelgdamos į 2 dalį, Europos Sąjunga ir Armėnijos Respublika gali laikinai taikyti šį Susitarimą arba jo dalis, laikydamosi atitinkamų savo vidaus procedūrų.

6. Laikinas taikymas galioja nuo pirmos kito mėnesio dienos praėjus mėnesiui po to, kai depozitaras gauna:

- a) Europos Sąjungos pranešimą, kad baigtos šiam tikslui reikalingos procedūros, nurodant laikinai taikomas šio Susitarimo dalis, ir
- b) Armėnijos Respublikos deponuojamą ratifikavimo dokumentą pagal jos vidaus procedūras.

7. Taikant atitinkamas šio Susitarimo nuostatas, įskaitant jo priedus ir protokolus, bet kokia tokiose nuostatose esanti nuoroda į šio Susitarimo įsigaliojimo datą suprantama kaip nuoroda į datą, nuo kurios šis Susitarimas laikinai taikomas pagal 5 dalį.

8. PBS nuostatos, kurių neapima šio Susitarimo laikinas taikymas, toliau taikomos laikino taikymo laikotarpiu.

9. Bet kuri iš Šalių gali pateikti depozitarui rašytinį pranešimą apie savo ketinimą nutraukti laikiną šio Susitarimo taikymą. Laikinas susitarimo taikymas nustoja galioti praėjus šešiems mėnesiams nuo tada, kai depozitaras gauna tokį pranešimą.

386 STRAIPSNIS

Autentiški tekstai

Šis Susitarimas parengiamas dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovaku, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių bei armėnų kalbomis; visi tekstai yra vienodai autentiški.

TAI PALIUDYDAMI šį Susitarimą pasirašė toliau nurodyti įgaliotieji atstovai.

prie V ANTRAŠTINĖS DALIES „BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE“

1 SKYRIAUS „TRANSPORTAS“

Armėnijos Respublika įsipareigoja, kad laikydamasi nustatytų tvarkaraščių laipsniškai suderins savo teisės aktus su toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautiniais dokumentais.

Kelių transportas

Techninės sąlygos

1992 m. vasario 10 d. Tarybos direktyva 92/6/EEB dėl greičio ribotuvų įrengimo ir naudojimo kai kurių kategorijų transporto priemonėse Bendrijoje

Tvarkaraštis: Direktyvos 92/6/EEB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.
--

1996 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 96/53/EB, nustatanti tam tikrų Bendrijoje nacionaliniam ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausius leistinus matmenis ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausią leistiną masę (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 96/53/EB nuostatos įgyvendinamos po 2 metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.
--

2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/719, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 96/53/EB, nustatanti tam tikrų Bendrijoje nacionaliniam ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausius leistinus matmenis ir tarptautiniam vežimui naudojamų kelių transporto priemonių didžiausią leistiną masę

Pakeitimai, padaryti Direktyva (ES) 2015/719, taikomi nuo 2017 m. gegužės 7 d.

Tvarkaraštis: Direktyvos 2015/719 (ES) nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/47/ES dėl Sąjungoje važinėjančių komercinių transporto priemonių techninio patikrinimo kelyje, kuria panaikinama Direktyva 2000/30/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2014/47/ES nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/40/EB dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų techninės apžiūros (su pakeitimais), taikoma iki 2018 m. gegužės 19 d.

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/40/EB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/45/ES dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų periodinės techninės apžiūros, kuria panaikinama Direktyva 2009/40/EB, taikoma nuo 2018 m. gegužės 20 d.

Tvarkaraštis: Direktyvos 2014/45/ES nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2000 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/30/EB dėl Bendrijoje važinėjančių komercinių transporto priemonių techninio patikrinimo keliuose (su pakeitimais), taikoma iki 2018 m. gegužės 19 d.

Tvarkaraštis: Direktyvos 2000/30/EB nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Saugos sąlygos

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų. Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- vairuotojo pažymėjimų kategorijų nustatymas (4 straipsnis);
- vairuotojo pažymėjimų išdavimo sąlygos (4, 5, 6 ir 7 straipsniai bei III priedas);
- vairavimo egzaminų reikalavimai (II priedas).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2006/126/EB nuostatos įgyvendinamos per 1 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1995 m. spalio 6 d. Tarybos direktyva 95/50/EB dėl pavojingų krovinių vežimo keliais vienodų tikrinimo procedūrų

2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais

2010 m. birželio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/35/ES dėl gabenamųjų slėginių įrenginių ir panaikinanti Tarybos direktyvas 76/767/EEB, 84/525/EEB, 84/526/EEB, 84/527/EEB ir 1999/36/EB

Tvarkaraštis: direktyvų 2008/68/EB, 95/50/EB ir 2010/35/ES nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo (dėl geležinkelių – per 8 metus).

Socialinės sąlygos

1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų (su pakeitimais), taikomas tol, kol bus pradėtas taikyti 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 165/2014 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų 46 straipsnis.

Tvarkaraštis: Reglamento (EEB) Nr. 3821/85 nuostatos bus taikomos tik tarptautiniam transportui ir jos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 561/2006 nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 165/2014 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo, kuris, kiek tai susiję su 1985 m. gruodžio 20 d. Reglamentu (EEB) Nr. 3821/85, taikomas nuo datos, kurią pradedami taikyti Reglamento (ES) Nr. 165/2014 46 straipsnyje nurodyti įgyvendinimo aktai.

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 165/2014 nuostatos dėl tarptautinio transporto įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/22/EB dėl būtiniausių sąlygų Tarybos reglamentams (EEB) Nr. 3820/85 ir (EEB) Nr. 3821/85 dėl su kelių transporto veikla susijusių socialinių teisės aktų įgyvendinti ir panaikinti Direktyvą 88/599/EEB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2006/22/EB nuostatos tarptautinio transporto atžvilgiu įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1071/2009, nustatantis bendrąsias profesinės vežimo kelių transportu veiklos sąlygų taisykles ir panaikinantį Tarybos direktyvą 96/26/EB (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 1071/2009 3, 4, 5, 6, 7 straipsnių (be finansinės būklės išraiškos pinigine verte), 8 straipsnio ir 10, 11, 12, 13, 14, 15 straipsnių bei I priedo nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/15/EB dėl asmenų, kurie verčiasi mobiliąja kelių transporto veikla, darbo laiko organizavimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2002/15/EB nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2003/59/EB nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Apmokestinimo sąlygos

1999 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/62/EB dėl sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/52/EB dėl elektroninių kelių rinkliavos sistemų sąveikumo

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/54/EB dėl transeuropinio kelių tinklo tunelių būtiniausių saugos reikalavimų

2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/96/EB dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo

Tvarkaraštis: direktyvų 1999/62/EB, 2004/52/EB, 2004/54/EB ir 2008/96/EB nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Geležinkelių transportas

Patekimas į rinką ir galimybė naudotis infrastruktūra

2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriamą bendra Europos geležinkelių erdvė

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- valdymo nepriklausomumas ir finansinės padėties pagerinimas;
- infrastruktūros valdymo ir transporto paslaugų atskyrimas;
- licencijų nustatymas.

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2012/34/ES nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 913/2010 dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Partnerystės taryba sprendimą dėl Reglamento (ES) Nr. 913/2010 nuostatų įgyvendinimo tvarkaraščio priims per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Techninės ir saugos sąlygos, sąveikumas

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (Saugos geležinkeliuose direktyva)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2004/49/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/59/EB dėl traukinių mašinistų, valdančių lokomotyvus ir traukinius geležinkelių sistemoje Bendrijos teritorijoje, sertifikavimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2007/59/EB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/57/EB dėl geležinkelių sistemos sąveikos Bendrijoje

Tvarkaraštis: Direktyvos 2008/57/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinant Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) 1370/2007 nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) 1371/2007 nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Mišrusis vežimas

1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos direktyva 92/106/EEB dėl tam tikrų kombinuoto krovinių vežimo tarp valstybių narių tipų bendrųjų taisyklių nustatymo

Tvarkaraštis: Direktyvos 92/106/EEB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Oro transportas

- Sudaryti ir įgyvendinti visapusišką Susitarimą dėl bendrosios aviacijos erdvės.
- Nedarant poveikio Susitarimo dėl bendrosios aviacijos erdvės sudarymui, užtikrinti, kad būtų įgyvendinti ir suderintai plėtojami dvišaliai Armėnijos Respublikos ir ES valstybių narių susitarimai dėl oro transporto paslaugų, su pakeitimais, padarytais horizontaliuoju susitarimu.

Jūrų transportas

Saugi laivyba. Vėliavos valstybė, klasifikacinės bendrovės

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/15/EB dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų ir atitinkamos jūrų administracijų veiklos bendrųjų taisyklių ir standartų (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/15/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 391/2009 dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų bendrųjų taisyklių ir standartų (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 391/2009 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/54/ES dėl tam tikrų vėliavos valstybės įsipareigojimų užtikrinti, kad būtų laikomasi 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir kad ji būtų vykdoma

Tvarkaraštis: Direktyvos 2013/54/ES nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2014 m. liepos 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 788/2014, kuriuo nustatomos išsamios vienkartinių ir reguliariai mokamų baudų skyrimo ir laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų pripažinimo panaikinimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 391/2009 6 ir 7 straipsnius taisyklės

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 788/2014 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 789/2004 dėl krovininių ir keleivinių laivų perkėlimo Bendrijoje iš vieno registro į kitą, panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 613/91 (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamentas (EB) Nr. 789/2004 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Vėliavos valstybė

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/21/EB dėl vėliavos valstybės reikalavimų laikymosi

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/21/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Uosto valstybė

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/16/EB dėl uosto valstybės kontrolės (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/16/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2010 m. gegužės 20 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 428/2010, įgyvendinantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/16/EB 14 straipsnį dėl išplėstinio laivų inspektavimo

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 428/2010 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2010 m. rugsėjo 13 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 801/2010, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/16/EB 10 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl vėliavos valstybės kriterijų

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 801/2010 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2010 m. rugsėjo 13 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 802/2010, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/16/EB 10 straipsnio 3 dalies ir 27 straipsnio nuostatos dėl kompanijų veiklos vertinimo (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 802/2010 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1996 m. birželio 25 d. Komisijos direktyva 96/40/EB, nustatanti bendro pavyzdžio asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą inspektoriams, vykdančioms uosto valstybės kontrolę

Tvarkaraštis: Direktyvos 96/40/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Eismo įvykių tyrimas

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/18/EB, nustatanti pagrindinius principus, taikomus avarijų jūrų transporto sektoriuje tyrimui, ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 1999/35/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/59/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/18/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2011 m. liepos 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 651/2011, kuriuo patvirtinamos valstybių narių, bendradarbiaujant su Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/18/EB 10 straipsnį, sukurtos nuolatinio bendradarbiavimo sistemos darbo tvarkos taisyklės

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 651/2011 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2011 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1286/2011, kuriuo priimama bendroji jūrų laivų avarijų ir incidentų tyrimo metodika, parengta pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/18/EB 5 straipsnio 4 dalį

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 1286/2011 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Atsakomybė ir draudimas

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 392/2009 dėl keleivių vežėjų jūra atsakomybės avarijų atveju

Tvarkaraštis: Reglamentas (EB) Nr. 392/2009 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/20/EB dėl laivų savininkų atsakomybės pagal jūrinius reikalavimus draudimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/20/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 336/2006 dėl Tarptautinio saugaus valdymo kodekso įgyvendinimo Bendrijoje ir panaikinant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 3051/95 (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamentas (EB) Nr. 336/2006 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Keleiviniai laivai

2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/45/EB dėl keleivinių laivų saugos taisyklių ir standartų (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/45/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2003 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/25/EB dėl specialių *ro-ro* keleivinių laivų stabilumo reikalavimų (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2003/25/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 1999/35/EB dėl privalomų patikrinimų sistemos, užtikrinančios saugų *ro-ro* keltų ir greitaeigių keleivinių laivų, kuriais teikiamos reguliarios paslaugos, plaukiojimą (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 1999/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1998 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos

Tvarkaraštis: Direktyvos 98/41/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Laivų eismo stebėseną ir pranešimo formalumai

2002 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/59/EB, įdiegianti Bendrijos laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistemą ir panaikinanti Tarybos direktyvą 93/75/EEB (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2002/59/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/65/ES dėl pranešimo formalumų, taikomų į valstybių narių uostus įplaukiantiems ir (arba) iš jų išplaukiantiems laivams, kuria panaikinama Direktyva 2002/6/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2010/65/ES nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Techniniai saugos reikalavimai

2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 530/2012 dėl dvigubo korpuso arba lygiaverčių dizaino reikalavimų greitesnio įvedimo viengubo korpuso naftos tanklaiviams

Viengubo korpuso tanklaivių naudojimas bus palaipsniui nutraukiamas, laikantis MARPOL konvencijoje nustatyto tvarkaraščio.

2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/90/ES dėl laivų įrenginių, kuria panaikinama Tarybos direktyva 96/98/EB (nuo 2016 m. rugsėjo 18 d.)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2014/90/ES nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2001 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/96/EB, nustatanti sausakrūvių laivų saugaus pakrovimo ir iškrovimo suderintus reikalavimus ir tvarką

Tvarkaraštis: Direktyvos 2001/96/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1994 m. lapkričio 21 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2978/94 dėl Tarptautinės jūrų organizacijos Rezoliucijos A.747(18) dėl balasto cisternų tonažo matavimo naftos tanklaiviuose su izoliuotojo balasto cisternomis taikymo (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 2978/94 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1997 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyva 97/70/EB, nustatanti suderintus saugumo reikalavimus 24 metrų ilgio ir ilgesniems žvejybos laivams (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 97/70/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Įgula

2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/106/EB dėl minimalaus jūrininkų rengimo (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2008/106/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/45/EB dėl valstybių narių išduotų jūrininkų atestatų abipusio pripažinimo ir iš dalies keičianti Direktyvą 2001/25/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2005/45/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1978 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 79/115/EEB dėl laivų vedimo Šiaurės jūroje ir Lamanšo sąsiauryje, naudojant atvirosios jūros locmanų paslaugas

Tvarkaraštis: Direktyvos 79/115/EEB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Aplinka

2003 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 782/2003 dėl draudimo naudoti laivuose organoalavo junginius

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 782/2003 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2008 m. birželio 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 536/2008, įgyvendinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 782/2003 dėl draudimo naudoti laivuose organoalavo junginius 6 straipsnio 3 dalį ir 7 straipsnį ir iš dalies keičiantis tą reglamentą

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 536/2008 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2000 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/59/EB dėl uosto priėmimo įrenginių, skirtų laivuose susidarančioms atliekoms ir krovinių likučiams (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2000/59/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2005/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 911/2014 dėl daugiamečio Europos jūrų saugumo agentūros veiksmų reaguojant į laivų ir naftos bei dujų įrenginių keliamą jūrų taršą finansavimo

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 911/2014 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/32/EB dėl sieros kiekio sumažinimo tam tikrose skystojo kuro rūšyse ir iš dalies keičianti Direktyvą 93/12/EEB

Tvarkaraštis: Direktyvos 1999/32/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/757 dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) 2015/757 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1257/2013 dėl laivų perdirbimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 ir Direktyva 2009/16/EB

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 1257/2013 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Europos jūrų saugumo agentūra ir Jūrų saugumo ir teršimo iš laivų prevencijos komitetas

2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1625, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1406/2002, įsteigiantis Europos jūrų saugumo agentūrą (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) 2016/1625 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2099/2002, įsteigiantis Jūrų saugumo ir teršimo iš laivų prevencijos komitetą (COSS) ir iš dalies keičiantis saugios laivybos ir teršimo iš laivų prevencijos reglamentus (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 2099/2002 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Socialinės sąlygos

1992 m. kovo 31 d. Tarybos direktyva 92/29/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, skirtų gerinti medicininį gydymą laivuose

Tvarkaraštis: Direktyvos 92/29/EEB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. birželio 21 d. Tarybos direktyva 1999/63/EB dėl Europos bendrijos laivų savininkų asociacijos (ECSA) ir Europos Sąjungos transporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos (FST) susitarimo dėl jūreivių darbo laiko organizavimo. Priedas. Europos susitarimas dėl jūreivių darbo laiko organizavimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 1999/63/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/95/EB dėl jūrininkų darbo valandoms į Bendrijos uostus įplaukusiųose laivuose taikomų nuostatų įgyvendinimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 1999/95/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

II PRIEDAS

prie V ANTRAŠTINĖS DALIES „BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE“

2 SKYRIAUS „ENERGETIKA“

Armėnijos Respublika įsipareigoja, kad laikydamasi nustatytų tvarkaraščių laipsniškai suderins savo teisės aktus su toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

Elektros energija

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/72/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Tačiau konkretų 3, 6, 13, 15, 33 ir 38 straipsnių įgyvendinimo tvarkaraštį Partnerystės taryba nustatys vėliau.

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003

Konkretų Reglamento (EB) Nr. 714/2009 įgyvendinimo tvarkaraštį Partnerystės taryba nustatys vėliau.

2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/89/EB dėl priemonių siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą ir investicijas į infrastruktūrą

Tvarkaraštis: Direktyvos 2005/89/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Nafta

2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/119/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Infrastruktūra

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 256/2014 dėl pranešimo Komisijai apie energetikos infrastruktūros investicinius projektus Europos Sąjungoje, kuriuo pakeičiamas Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 617/2010 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 736/96

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 256/2014 nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Įgyvendinimo reglamentas:

- 2014 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1113/2014, kuriuo nustatoma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 256/2014 3 ir 5 straipsniuose nurodyto pranešimo forma ir techniniai duomenys ir panaikinami Komisijos reglamentai (EB) Nr. 2386/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 833/2010

Tvarkaraštis: Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1113/2014 nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Angliavandenilių žvalgymas ir paieška

1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų¹

Tvarkaraštis: Direktyvos 94/22/EB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Energijos vartojimo efektyvumas

2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2012/27/ES nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

¹ 4 straipsnio aspektai, svarbūs su energetika susijusiems pasiūlymams LPS derybose, bus aptarti tose derybose. Nustačius, kad būtinos išlygos, jos bus atspindėtos šiame priede.

Įgyvendinimo reglamentas:

- 2015 m. spalio 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2402, kuriuo, taikant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES, peržiūrimos atskirosios elektros energijos ir šilumos gamybos naudingumo suderintosios atskaitos vertės ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2011/877/ES

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) 2015/2402 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2010/31/ES nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Įgyvendinimo reglamentas:

- 2012 m. sausio 16 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 244/2012, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo, nustatant sąnaudų atžvilgiu optimalaus pastatams ir pastato dalims taikomų minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygio skaičiavimo lyginamosios metodikos principus

- Gairės, pridedamos prie 2012 m. sausio 16 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 244/2012, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo, nustatant sąnaudų atžvilgiu optimalaus pastatams ir pastato dalims taikomų minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygio skaičiavimo lyginamosios metodikos principus (2012/C 115/01)

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 244/2012 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemonės

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/33/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/125/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Įgyvendinimo direktyvos ir (arba) reglamentai:

- 2008 m. gruodžio 17 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1275/2008, kuriuo įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/32/EB, nustatant išjungtos ir budėjimo režimu veikiančios elektros ir elektroninės buitinės ir biuro įrangos elektros energijos suvartojimo ekologinio projektavimo reikalavimus
- 2009 m. vasario 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 107/2009, kuriuo įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/32/EB, nustatant paprastųjų televizoriaus priedėlių ekologinio projektavimo reikalavimus
- 2009 m. kovo 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 244/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi nekryptinių buitinių lempų ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2009 m. balandžio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 278/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi išorinių maitinimo šaltinių elektros energijos suvartojimo be apkrovos ir vidutinio efektyvumo aktyviuoju režimu ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2009 m. liepos 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 640/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi elektros variklių ekologinio projektavimo reikalavimai

- 2009 m. liepos 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 641/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi autonominių beriebokšlių apytakinių siurblių ir į gaminius įmontuojamų beriebokšlių apytakinių siurblių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2011 m. kovo 30 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 327/2011, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi ventiliatorių, varomų 125 W–500 kW įėjimo galios elektros varikliais, ekologinio projektavimo reikalavimai

Tvarkaraštis: reglamentų (EB) Nr. 1275/2008, (EB) Nr. 107/2009, (EB) Nr. 244/2009, (EB) Nr. 278/2009, (EB) Nr. 640/2009, (EB) Nr. 641/2009 ir (ES) Nr. 327/2011 nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2009 m. liepos 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 643/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi buitinių šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 643/2009 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2009 m. liepos 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 642/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi televizijos aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai

Tvarkaraštis: Reglamento (EB) Nr. 642/2009 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2010 m. lapkričio 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1015/2010, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių skalbyklių ekologinio projektavimo reikalavimai

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 1015/2010 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2010 m. lapkričio 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1016/2010, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių indaplovių ekologinio projektavimo reikalavimai

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 1016/2010 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/42/EEB dėl naudingumo koeficiento reikalavimų naujiems karšto vandens katilams, deginantiems skystąjį arba dujinį kurą
- 2009 m. kovo 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 245/2009, kuriuo įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/32/EB, nustatant liuminescencinių lempų su įmontuotu balastiniu įtaisu, didelio intensyvumo išlydžio lempų, balastinių įtaisų ir tas lempas naudoti pritaikytų šviestuvų ekologinio projektavimo reikalavimus, ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/55/EB

- 2009 m. rugsėjo 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 859/2009, iš dalies keičiantis Reglamento (EB) Nr. 244/2009 nuostatas dėl ekologinio projektavimo reikalavimų, taikomų nekryptinių buitinių lempų ultravioletinei spinduliutei
- 2010 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 347/2010, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 245/2009 dėl liuminescencinių lempų be įmontuoto balastinio įtaiso, didelio intensyvumo išlydžio lempų, balastinių įtaisų ir tas lempas naudoti pritaikytų šviestuvų ekologinio projektavimo reikalavimų
- 2012 m. kovo 6 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 206/2012, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi oro kondicionierių ir patogumo ventiliatorių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2012 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 547/2012, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi vandens siurblių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2012 m. liepos 11 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 622/2012, kuriuo iš dalies keičiamos Komisijos reglamento (EB) Nr. 641/2009 nuostatos dėl autonominių beriebokšlių apytakinių siurblių ir į gaminius įmontuojamų beriebokšlių apytakinių siurblių ekologinio projektavimo reikalavimų
- 2012 m. spalio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 932/2012, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių būgninių džiovyklių ekologinio projektavimo reikalavimai

- 2012 m. gruodžio 12 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1194/2012, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kryptinių lempų, šviesos diodų lempų ir susijusių įrenginių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2013 m. birželio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 617/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kompiuterių ir serverių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2013 m. liepos 8 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 666/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi dulkių siurblių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2013 m. rugpjūčio 22 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 801/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1275/2008, kuriuo nustatomi išjungtos ir budėjimo režimu veikiančios elektros ir elektroninės buitinės ir biuro įrangos elektros energijos suvartojimo ekologinio projektavimo reikalavimai, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 642/2009, kuriuo nustatomi televizijos aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 813/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi patalpų šildytuvų ir kombinuotųjų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 814/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi vandens šildytuvų ir karšto vandens talpyklų ekologinio projektavimo reikalavimai

- 2014 m. sausio 6 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 4/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 640/2009, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/32/EB nustatomi elektros variklių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2014 m. sausio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 66/2014, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių orkaitių, kaitviečių ir gartraukių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2014 m. gegužės 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 548/2014 dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/125/EB nuostatų, susijusių su mažos, vidutinės ir didelės galios transformatoriais, įgyvendinimo
- 2014 m. liepos 7 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1253/2014, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi vėdinimo įrenginių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2015 m. gegužės 5 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1095, kuriuo dėl ekologinio projektavimo reikalavimų, taikomų pramoninėms šaldymo spintoms, staigaus šaldymo spintoms, kondensavimo agregatams ir procesiniams aušintuvams, įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB
- 2015 m. balandžio 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1185, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kietojo kuro vietinių patalpų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai

- 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1188, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi vietinių patalpų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1189, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kietojo kuro katilų ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2015 m. rugpjūčio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1428, kuriuo iš dalies keičiami Komisijos reglamentas (EB) Nr. 244/2009, kuriuo nustatomi nekryptinių buitinių lempų ekologinio projektavimo reikalavimai, ir Komisijos reglamentas (EB) Nr. 245/2009, kuriuo nustatomi liuminescencinių lempų be įmontuoto balastinio įtaiso, didelio intensyvumo išlydžio lempų, balastinių įtaisų ir tas lempas naudoti pritaikytų šviestuvų ekologinio projektavimo reikalavimai ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/55/EB, ir Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1194/2012, kuriuo nustatomi kryptinių lempų, šviesos diodų lempų ir susijusių įrenginių ekologinio projektavimo reikalavimai

Parterystės taryba reguliariai vertins galimybę nustatyti konkrečius tų reglamentų ir direktyvos įgyvendinimo tvarkaraščius.

2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją

Tvarkaraštis: Direktyvos 2010/30/ES nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Įgyvendinimo direktyvos ir (arba) reglamentai:

- 1996 m. rugsėjo 19 d. Komisijos direktyva 96/60/EB, įgyvendinanti Tarybos direktyvą 92/75/EEB, dėl energijos sunaudojimo parodymo ženklinant buitines kombinuotas skalbimo ir džiovinimo mašinas

Tvarkaraštis: Direktyvos 96/60/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1059/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių indaplovių ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1059/2010 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1060/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių šaldymo aparatų ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1060/2010 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1061/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių skalbyklių ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1061/2010 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2010 m. rugsėjo 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1062/2010, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant televizijos aparatų ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1062/2010 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2011 m. gegužės 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 626/2011, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant oro kondicionierių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimus

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 626/2011 nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2012 m. kovo 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 392/2012, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių būginių džiovyklių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimus

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 392/2012 nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2012 m. liepos 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 874/2012, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant elektros lempų ir šviestuvų energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimus

Tvarkaraštis: Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 874/2012 nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- 2013 m. gegužės 3 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 665/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/30/EB nustatomi dulkių siurblių ekologinio projektavimo reikalavimai
- 2013 m. vasario 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 811/2013, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/30/ES nuostatos dėl patalpų šildytuvų, kombinuotųjų šildytuvų, patalpų šildytuvo, temperatūros reguliatoriaus ir saulės energijos įrenginio komplektų, taip pat kombinuotojo šildytuvo, temperatūros reguliatoriaus ir saulės energijos įrenginio komplektų energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo
- 2013 m. vasario 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 812/2013, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES, nustatant vandens šildytuvų, karšto vandens talpyklų, taip pat vandens šildytuvo ir saulės energijos kolektoriaus komplektų energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reikalavimus

- 2013 m. spalio 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 65/2014, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant buitinių orkaitių ir gartraukių ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus
- 2014 m. kovo 5 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 518/2014, kuriuo iš dalies keičiami Komisijos deleguotieji reglamentai (ES) Nr. 1059/2010, (ES) Nr. 1060/2010, (ES) Nr. 1061/2010, (ES) Nr. 1062/2010, (ES) Nr. 626/2011, (ES) Nr. 392/2012, (ES) Nr. 874/2012, (ES) Nr. 665/2013, (ES) Nr. 811/2013 ir (ES) Nr. 812/2013 dėl su energija susijusių gaminių ženklavimo internete
- 2014 m. liepos 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1254/2014, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES papildoma gyvenamųjų patalpų vėdinimo įrenginių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimais
- 2015 m. gegužės 5 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/1094, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES nustatant pramoninių šaldymo spintų ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimus
- 2015 m. balandžio 24 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/1186, kuriuo dėl vietinių patalpų šildytuvų energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimų nustatymo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES
- 2015 m. balandžio 27 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/1187, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES papildoma nuostatomis dėl kietojo kuro katilų ir komplektų, kuriuos sudaro kietojo kuro katilas, papildomieji šildytuvai, temperatūros reguliatoriai ir saulės energijos įrenginiai, ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo etikete reikalavimų

Parterystės taryba reguliariai vertins galimybę nustatyti konkrečius tų reglamentų įgyvendinimo tvarkaraščius.

2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 106/2008 dėl Sąjungos raštinės įrangos energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo programos

- 2014 m. kovo 20 d. Komisijos sprendimas 2014/202/ES, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pozicija dėl valdymo subjektų, veikiančių pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės ir Europos Sąjungos susitarimą dėl raštinės įrangos energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo programų suderinimo, sprendimo dėl serverių ir nenutrūkstamojo maitinimo šaltinių specifikacijų įtraukimo į susitarimo C priedą ir dėl monitorių ir vaizdo atkūrimo įrangos specifikacijų, įtrauktų į susitarimo C priedą, persvarstymo
- 2015 m. liepos 15 d. Komisijos sprendimas (ES) 2015/1402, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pozicija dėl valdymo subjektų, veikiančių pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės ir Europos Sąjungos susitarimą dėl raštinės įrangos energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo programų suderinimo, sprendimo peržiūrėti kompiuterių specifikacijas, įtrauktas į susitarimo C priedą

Parterystės taryba reguliariai vertins galimybę nustatyti konkrečius Reglamento (EB) Nr. 106/2008 ir sprendimų 2014/202/ES bei (ES) 2015/1402 įgyvendinimo tvarkaraščius.

2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1222/2009 dėl padangų ženklavimo atsižvelgiant į degalų naudojimo efektyvumą ir kitus esminius parametrus

- 2011 m. kovo 7 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 228/2011, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1222/2009 nuostatos dėl C1 klasės padangų sukibimo su šlapia danga bandymo metodo
- 2011 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1235/2011, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1222/2009 nuostatos dėl padangų sukibimo su šlapia danga klasių, pasipriešinimo riedėjimui matavimo ir patikrinimo procedūros

Parterystės taryba reguliariai vertins galimybę nustatyti konkrečius reglamentų (EB) Nr. 1222/2009, (ES) Nr. 228/2011 ir (ES) Nr. 1235/2011 įgyvendinimo tvarkaraščius.

Atsinaujinančioji energija

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/28/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.
--

Branduolinė energetika

2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/117/Euratomas dėl radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės

Tvarkaraštis: Direktyvos 2006/117/Euratomas nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/71/Euratomas nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema

Tvarkaraštis: Direktyvos 2011/70/Euratomas nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2013 m. spalio 22 d. Tarybos direktyva 2013/51/Euratomas, kuria nustatomi sveikatos apsaugos reikalavimai, susiję su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis

Tvarkaraštis: Direktyvos 2013/51/Euratomas nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas

Tvarkaraštis: Direktyvos 2013/59/Euratomas nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

prie V ANTRAŠTINĖS DALIES „BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE“

3 SKYRIAUS „APLINKA“

Armėnijos Respublika įsipareigoja, kad laikydamosi nustatytų tvarkaraščių laipsniškai suderins savo teisės aktus su toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautiniais dokumentais.

Aplinkos valdymas ir aplinkos klausimų įtraukimas į kitas politikos sritis

2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- reikalavimų, kad būtų atliekamas tos direktyvos I priede išvardytų projektų poveikio aplinkai vertinimas, ir tvarkos, kuria būtų sprendžiama, kurių tos direktyvos II priede išvardytų projektų poveikio aplinkai vertinimą reikia atlikti, nustatymas (4 straipsnis);
- užsakovo teiktinos informacijos aprėpties nustatymas (5 straipsnis);
- konsultacijų su aplinkos institucijomis ir viešų konsultacijų procedūrų nustatymas (6 straipsnis);

- keitimosi informacija ir konsultacijų su valstybėmis narėmis, kurių aplinkai projektas veikiausiai turėtų didelio poveikio, tvarkos nustatymas (7 straipsnis);
- priemonių pranešti visuomenei apie sprendimus leisti arba neleisti vykdyti planuojamą veiklą nustatymas (9 straipsnis);
- veiksmingų, ne per brangių ir laiku vykdomų peržiūros procedūrų administracinių ir teismo institucijų lygmeniu, įtraukiant visuomenę ir NVO, nustatymas (11 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2011/92/ES nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- procedūros, pagal kurią būtų nusprendžiama, kurių planų ar programų strateginis aplinkos vertinimas turi būti atliktas, ir reikalavimo, kad planų ar programų strateginis aplinkos vertinimas būtų atliekamas, jei jis privalomas, nustatymas (3 straipsnis);
- konsultacijų su aplinkos institucijomis ir viešų konsultacijų procedūrų nustatymas (6 straipsnis);

- keitimosi informacija ir konsultacijų su valstybėmis narėmis, kurių aplinkai planas ar programa veikiamiausiai turėtų didelio poveikio, tvarkos nustatymas (7 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2001/42/EB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.
--

2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- praktinės tvarkos, pagal kurią visuomenei teikiama informacija apie aplinką, ir taikytinų išimčių nustatymas (3 ir 4 straipsniai);
- užtikrinimas, kad valdžios institucijos teiktų visuomenei informaciją apie aplinką (3 straipsnio 1 dalis);
- sprendimų nesuteikti informacijos apie aplinką arba suteikti tik dalį šios informacijos peržiūros procedūros nustatymas (6 straipsnis);
- informacijos apie aplinką platinimo visuomenei sistemos nustatymas (7 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2003/4/EB nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB, nustatanti visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB ir 96/61/EB dėl visuomenės dalyvavimo ir teisės kreiptis į teismus

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- informacijos teikimo visuomenei tvarkos nustatymas (2 straipsnio 2 dalies a ir d punktai);
- viešų konsultacijų tvarkos nustatymas (2 straipsnio 2 dalies b punktas ir 2 straipsnio 3 dalis);
- atsižvelgimo į visuomenės pastabas ir nuomones priimant sprendimus tvarkos nustatymas (2 straipsnio 2 dalies c punktas);
- užtikrinimas, kad visuomenė (įskaitant NVO) turėtų galimybę veiksmingai, laiku ir ne per brangiai įgyvendinti teisę kreiptis į administracines ir teismo institucijas (3 straipsnio 7 dalis ir 4 straipsnio 4 dalis, poveikio aplinkai vertinimas ir integruota taršos prevencija ir kontrolė).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2003/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (su pakeitimais)

Taikomos šios Direktyvos 2004/35/EB nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingų institucijų paskyrimas;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- taisyklių ir procedūrų, kuriomis siekiama išvengti žalos aplinkai (vandeniui, žemei, saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms) ar tokią žalą ištaisyti remiantis principu „teršėjas moka“, nustatymas (5, 6 ir 7 straipsniai, II priedas);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- griežtos atsakomybės už pavojingą profesinę veiklą nustatymas (3 straipsnio 1 dalis ir III priedas);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- prievolių subjektams imtis būtinų žalos prevencijos ir ištaisymo (atlyginimo) priemonių, įskaitant atsakomybę už su tokiomis priemonėmis susijusias išlaidas, nustatymas (5, 6, 7, 8, 9 ir 10 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- tvarkos, kurios laikydamiesi paveikti asmenys, įskaitant su aplinkos apsauga susijusias NVO, gali prašyti kompetentingų institucijų imtis veiksmų dėl žalos aplinkai, įskaitant nepriklausomą peržiūrėjimą, nustatymas (12 ir 13 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/35/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Oro kokybė

2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/50/EB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- zonų ir aglomeracijų nustatymas ir klasifikavimas (4 ir 5 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/50/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- viršutinių ir žemutinių vertinimo ribų ir ribinių verčių nustatymas (5 ir 13 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/50/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- aplinkos oro kokybės vertinimo oro teršalų atžvilgiu sistemos nustatymas (5, 6 ir 9 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/50/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- oro kokybės planų zonoms ir aglomeracijoms, kurių teršalų lygis viršija ribinę vertę ir (arba) siektiną vertę, nustatymas (23 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/50/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- zonų ir aglomeracijų, kuriose yra pavojaus slenksčių viršijimo grėsmė, trumpojo laikotarpio veiksmų planų nustatymas (24 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/50/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- visuomenės informavimo sistemos nustatymas (26 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/50/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/107/EB dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių aplinkos ore

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/107/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- viršutinių ir žemutinių vertinimo ribų (4 straipsnio 6 dalis) ir siektinų verčių (3 straipsnis) nustatymas;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/107/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- zonų ir aglomeracijų nustatymas ir klasifikavimas (3 straipsnis ir 4 straipsnio 6 dalis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/107/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- aplinkos oro kokybės vertinimo oro teršalų atžvilgiu nustatymas (4 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/107/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- oro kokybės palaikymo ir (arba) gerinimo atitinkamų teršalų atžvilgiu priemonių įgyvendinimas (3 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/107/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/32/EB dėl sieros kiekio sumažinimo tam tikrose skystojo kuro rūšyse ir iš dalies keičianti Direktyvą 93/12/EEB (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- veiksmingos kuro bandinių ėmimo sistemos ir tinkamų analizės metodų sieros kiekiui nustatyti nustatymas (6 straipsnis);

- draudimas sausumoje naudoti sunkųjų mazutą ir gazolį, kuriuose sieros kiekis didesnis nei nustatytos ribinės vertės (3 straipsnio 1 dalis, nebent taikomos išimtys, nustatytos 3 straipsnio 2 dalyje, ir 4 straipsnio 1 dalis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 1999/32/EB nuostatos įgyvendinamos per 2 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/63/EB dėl lakiųjų organinių junginių išsiskyrimo į aplinką laikant benziną ir tiekiant jį iš terminalų į degalines kontrolės (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- visų benzino laikymo ir pylimo terminalų nustatymas (2 straipsnis);
- techninių priemonių benzino nuostoliui iš stacionarių talpyklų terminaluose ir degalinėse bei pildant ir (arba) tuštinant mobiliąsias talpyklas terminaluose sumažinti (3, 4 ir 6 straipsniai ir III priedas);
- reikalavimas, kad visos autocisternų pripildymo platformos ir mobiliosios talpyklos atitiktų reikalavimus (4 ir 5 straipsniai).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 94/63/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/42/EB dėl lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikruose dažuose, lakuose ir transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose, išmetamų kiekių ribojimo ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/13/EB

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- dažų ir lakų didžiausio LOJ kiekio ribinių verčių nustatymas (3 straipsnis ir II priedas);
- reikalavimų, kuriais užtikrinamas rinkai pateiktų produktų ženklavimas ir tai, kad rinkai teikiami produktai atitiktų taikomus reikalavimus (3 ir 4 straipsniai).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2004/42/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Vandens kokybė ir išteklių valdymas

2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;

- upių baseino rajonų nustatymas ir tarpvalstybinių upių, ežerų ir pakrančių vandenų apsaugos tinkamas koordinavimas (3 straipsnio 1–7 dalys);
- upių baseino rajono charakteristikų analizė (5 straipsnis);
- vandens kokybės monitoringo programų nustatymas (8 straipsnis);
- upių baseino valdymo planų parengimas, konsultacijos su visuomene ir šių planų skelbimas (13 ir 14 straipsniai).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2000/60/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- preliminarus potvynių rizikos įvertinimas (4 ir 5 straipsniai);
- potvynių grėsmės žemėlapių ir potvynių rizikos žemėlapių parengimas (6 straipsnis);
- potvynių rizikos valdymo planų parengimas (7 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2007/60/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotėkų valymo (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- miesto nuotekų surinkimo ir valymo padėties įvertinimas;
- jautrių zonų ir aglomeracijų nustatymas (5 straipsnio 1 dalis ir II priedas);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 91/271/EEB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- miesto nuotekų valymo reikalavimų įgyvendinimo techninės ir investicijų programos parengimas (17 straipsnio 1 dalis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 91/271/EEB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- žmonėms vartoti skirtų vandens standartų nustatymas (4 ir 5 straipsniai);
- monitoringo sistemos nustatymas (6 ir 7 straipsniai);
- informacijos teikimo vartotojams priemonių nustatymas (13 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 98/83/EB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- monitoringo programų nustatymas (6 straipsnis);
- vandenių, kurie yra ar gali būti paveikti taršos, ir nitratams jautrių zonų nustatymas (3 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 91/676/EEB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- veiksmų planų ir geros žemės ūkio praktikos kodeksų nitratams jautrioms zonoms nustatymas (4 ir 5 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 91/676/EEB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Atliekų tvarkymas

2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- atliekų tvarkymo planų pagal penkių pakopų atliekų hierarchiją ir atliekų prevencijos programų parengimas (V skyrius);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/98/EB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- visų išlaidų padengimo tvarkos laikantis principo „teršėjas moka“ ir didesnės gamintojo atsakomybės principo nustatymas (14 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/98/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- leidimų išdavimo įstaigoms ir (arba) įmonėms, vykdančioms atliekų šalinimo ar naudojimo veiklą, sistemos nustatymas, nurodant konkrečias prievoles tvarkyti pavojingas atliekas (IV skyrius);
- atliekų surinkimo ir vežimo įstaigų ir įmonių registro nustatymas (IV skyrius).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2008/98/EB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- sąvartynų klasifikavimas (4 straipsnis);
- nacionalinės strategijos, kaip sumažinti sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidomų komunalinių atliekų kiekį, parengimas (5 straipsnis);
- paraiškų ir leidimų sistemos ir atliekų priėmimo tvarkos nustatymas (5–7 straipsniai, 11, 12 ir 14 straipsniai);

- kontrolės ir stebėjimo tvarkos sąvartyno eksploatacijos metu ir sąvartynų uždarymo ir vėlesnės priežiūros tvarkos nustatymas (12 ir 13 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos minėtos direktyvos nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- esamų sąvartynų sutvarkymo planų nustatymas (14 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 1999/31/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- išlaidų apskaičiavimo tvarkos nustatymas (10 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 1999/31/EB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- užtikrinimas, kad sąvartynuose būtų šalinamos tik apdorotos atliekos (6 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 1999/31/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo ir iš dalies keičianti Direktyvą 2004/35/EB (išplėtotą sprendimais 2009/335/EB, 2009/337/EB, 2009/359/EB ir 2009/360/EB)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- sistemos, kuri užtikrintų, kad veiklos vykdytojai rengtų atliekų tvarkymo planus, nustatymas (atliekų įrenginių nustatymas ir klasifikavimas; atliekų apibūdinimas) (4 ir 9 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2006/21/EB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- leidimų sistemos, finansinių garantijų ir patikrinimų sistemų nustatymas (7, 14 ir 17 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2006/21/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- iškastų ertmių tvarkymo ir stebėsenos procedūrų nustatymas (10 straipsnis);
- kasybos atliekų įrenginių uždarymo procedūrų ir procedūrų po uždarymo nustatymas (12 straipsnis);
- uždarytų kasybos atliekų įrenginių sąrašo parengimas (20 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2006/21/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Gamtos apsauga

2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- paukščių rūšių, kurioms reikia specialių apsaugos priemonių, ir nuolat aptinkamų migruojančių rūšių įvertinimas;
- paukščių rūšių specialių apsaugos teritorijų nustatymas ir paskyrimas (4 straipsnio 1 ir 4 dalys);
- specialių apsaugos priemonių, taikomų nuolat aptinkamoms migruojančioms rūšims, nustatymas (4 straipsnio 2 dalis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2009/147/EB nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- bendros apsaugos sistemos visoms laukinių paukščių rūšims (atskiras jų porūšis – medžiojamieji) nustatymas ir tam tikrų gaudymo ir (arba) žudymo būdų draudimas (5 straipsnis, 6 straipsnio 1 ir 2 dalys bei 8 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2009/147/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- teritorijų sąrašo parengimas, šių teritorijų įsteigimas ir jų tvarkymo prioritetų nustatymas (įskaitant galimų tinklo „Emerald“ teritorijų sąrašo pabaigimą ir šių teritorijų apsaugos ir tvarkymo priemonių nustatymą) (4 straipsnis);
- būtinų šių teritorijų apsaugos priemonių nustatymas, įskaitant bendrą finansavimą (6 ir 8 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 92/43/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- buveinių ir rūšių apsaugos būklės stebėjimo sistemos nustatymas (11 straipsnis);
- griežtos IV priede išvardytų Armėnijos Respublikai svarbių rūšių apsaugos tvarkos nustatymas (12 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 92/43/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- visuomenės švietimo ir informavimo skatinimo priemonių nustatymas (22 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 92/43/EB nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Pramoninė tarša ir pavojai

2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (integruota taršos prevencija ir kontrolė)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2010/75/ES nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- įrenginių, kurių veiklai reikia leidimo, nustatymas (I priedas);
- integruotos leidimų sistemos nustatymas (4–6, 12, 21 ir 24 straipsniai bei IV priedas);
- reikalavimų vykdymo stebėsenos priemonių nustatymas (8 straipsnis, 14 straipsnio 1 dalies d punktas ir 23 straipsnio 1 dalis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2010/75/ES nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) įgyvendinimas, atsižvelgiant į geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniuose dokumentuose pateiktas GPGB išvadas (14 straipsnio 3–6 dalys ir 15 straipsnio 2–4 dalys);
- kurą deginančių įrenginių išmetamų teršalų ribinių verčių nustatymas (30 straipsnis ir V priedas);
- esamų įrenginių bendro metinio teršalų kiekio mažinimo programų parengimas (galima pasirinkti vietoje esamų įrenginių išmetamų teršalų ribinių verčių nustatymo) (32 straipsnis);

Tvarkaraštis: dėl naujų įrenginių tos Direktyvos 2010/75/ES nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo, o dėl esamų įrenginių – per 13 metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- veiksmingų susijusių institucijų veiklos koordinavimo priemonių nustatymas;
- informacijos apie atitinkamus įrenginius įrašymo ir pranešimo apie stambias avarijas sistemų nustatymas (14 ir 16 straipsniai);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2012/18/ES nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.
--

Cheminių medžiagų tvarkymas

2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo

Taikomos šios minėto reglamento nuostatos:

- pranešimų apie eksportą procedūros įgyvendinimas (8 straipsnis);
- iš kitų valstybių gautų pranešimų apie eksportą tvarkymo procedūrų įgyvendinimas (9 straipsnis);
- pranešimų apie galutinę reguliavimo priemonę rengimo ir pateikimo procedūrų nustatymas (11 straipsnis);
- sprendimų dėl importo rengimo ir pateikimo procedūrų nustatymas (13 straipsnis);
- cheminių medžiagų, ypač išvardytų Roterdamo konvencijos III priede, eksportui taikomos IPS tvarkos įgyvendinimas (14 straipsnis);
- eksportui skirtoms cheminėms medžiagoms taikomų pakavimo ir ženklinimo priemonių įgyvendinimas (17 straipsnis);
- už cheminių medžiagų importo ir eksporto kontrolę atsakingų nacionalinių valdžios institucijų paskyrimas (18 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Reglamento (ES) Nr. 649/2012 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006

Taikomos šios minėto reglamento nuostatos:

- kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- cheminių medžiagų klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo įgyvendinimas;

Tvarkaraštis: tos Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatos įgyvendinamos per 4 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo įgyvendinimas;

Tvarkaraštis: tos Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

prie V ANTRAŠTINĖS DALIES „BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE“

4 SKYRIAUS „KLIMATO POLITIKA“

Armėnijos Respublika įsipareigoja, kad laikydamasi nustatytų tvarkaraščių laipsniškai suderins savo teisės aktus su toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- atitinkamų įrenginių ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų nustatymo sistemos nustatymas (I ir II priedai);
- stebėjimo, pranešimo, tikrinimo ir įgyvendinimo užtikrinimo sistemų ir viešų konsultacijų procedūrų nustatymas (14 ir 15 straipsniai, 16 straipsnio 1 dalis ir 17 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2003/87/EB nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 601/2012 nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 600/2012 dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ataskaitų ir tonkilometrų duomenų ataskaitų patikros ir vertintojų akreditavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 600/2012 nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Dėl aviacijos veiklos ir dėl šios veiklos išmetamų teršalų: Direktyvos 2003/87/EB, Reglamento (ES) Nr. 601/2012 ir Reglamento (ES) Nr. 600/2012 nuostatų įgyvendinimas pagal šį Susitarimą priklauso nuo ICAO svarstymų dėl pasaulinės rinka grindžiamos priemonės (angl. „Global Market-Based Measure (MBM)“) sistemos rezultatų.

2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB

Taikomos šios minėto reglamento nuostatos:

- nacionalinės apskaitos sistemos nustatymas (5 straipsnis);
- nacionalinės politikos, priemonių ir prognozių sistemos nustatymas (12 straipsnis).

Tvarkaraštis: tos Reglamento (ES) Nr. 525/2013 nuostatos įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 842/2006

Taikomos šios minėto reglamento nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- teršalų išmetimo prevencijos sistemos užtikrinimas (3 straipsnis), tikrinimo dėl nuotėkių pagal 4 ir 5 straipsnius taisyklių nustatymas ir įrašų saugojimo pagal 6 straipsnį sistemos nustatymas;
- užtikinimas, kad surinkimas būtų atliekamas pagal 8 ir 9 straipsniuose nustatytas taisykles;
- atitinkamų darbuotojų ir bendrovių mokymo ir sertifikavimo nacionalinių reikalavimų nustatymas ir (arba) patikslinimas (10 straipsnis);
- produktų ir įrangos, kuriuose yra fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų arba kurie veikia naudodami tokias dujas, ženklinimo sistemos nustatymas (12 straipsnis);
- sistemų, pagal kurias atitinkami sektoriai teiktų išmetamų dujų kiekio duomenų ataskaitas, nustatymas (19 ir 20 straipsniai);
- vykdymo užtikrinimo sistemos nustatymas (25 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Reglamento (ES) Nr. 517/2014 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2009 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų

Taikomos šios minėto reglamento nuostatos:

- nacionalinės teisės aktų priėmimas ir kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) paskyrimas;
- kontroliuojamų medžiagų gamybos draudimo nustatymas, išskyrus jei jos skirtos konkrečioms reikmėms, ir hidrochlorfluorangliavandenilių (HCFC) draudimo iki 2019 m. sausio 1 d. nustatymas (4 straipsnis);
- kontroliuojamų medžiagų gamybos, pateikimo rinkai ir naudojimo sąlygų apibrėžimas išimtiniam naudojimui (kaip žaliavos, technologijų agentai, svarbiausioms laboratorijų ir analizės reikmėms, būtiniaisiais halono naudojimo atvejais) ir atskiros nukrypti leidžiančios nuostatos, įskaitant metilbromido naudojimą ekstremaliose situacijose (III skyrius);
- kontroliuojamų medžiagų importo ir eksporto išimtiniam naudojimui licencijavimo sistemos (IV skyrius) ir įmonių ataskaitų teikimo prievolių nustatymas (26 ir 27 straipsniai);
- naudotų kontroliuojamų medžiagų utilizacijos, recirkuliacijos, regeneracijos ir sunaikinimo prievolių nustatymas (22 straipsnis);
- kontroliuojamų medžiagų nuotėkio stebėjimo ir tikrinimo procedūrų nustatymas (23 straipsnis);

Tvarkaraštis: tos Reglamento (EB) Nr. 1005/2009 nuostatos įgyvendinamos per 6 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

- kontroliuojamų medžiagų, išskyrus regeneruotų HCFC, kurie gali būti naudojami kaip šaldalai, pateikimo rinkai ir naudojimo draudimo iki 2030 m. sausio 1 d. nustatymas (5 ir 11 straipsniai)

Tvarkaraštis: tos Reglamento (EB) Nr. 1005/2009 nuostatos įgyvendinamos iki 2030 m. sausio 1 d.

prie V ANTRAŠTINĖS DALIES „BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE“
8 SKYRIAUS „BENDRADARBIAVIMAS INFORMACINĖS VISUOMENĖS KLAUSIMAIS“

Armėnijos Respublika įsipareigoja, kad laikydamasi nustatytų tvarkaraščių laipsniškai suderins savo teisės aktus su toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- dėl nacionalinių elektroninių ryšių srities reguliavimo institucijų nepriklausomumo ir administracinių gebėjimų stiprinimo;
- dėl viešųjų konsultacijų dėl naujų reguliavimo priemonių procedūrų nustatymo;
- dėl veiksmingų nacionalinės elektroninių ryšių srities reguliavimo institucijos sprendimų apskundimo priemonių nustatymo;
- dėl atitinkamų elektroninių ryšių sektoriaus produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, nustatymo ir tų rinkų analizės, atliekamos siekiant nustatyti, ar jose yra didelę įtaką rinkoje (DĮR) turinčių subjektų;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2002/21/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- dėl reglamento, kuriuo nustatomi bendrieji leidimai ir apribojamas reikalavimas turėti individualias licencijas tik konkrečiais, tinkamai pagrįstais atvejais, įgyvendinimo

Tvarkaraštis: sprendimą dėl įgyvendinimo tvarkaraščio priims Partnerystės taryba po šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (su pakeitimais)

Remdamasi rinkos analize, atlikta laikantis Direktyvos 2002/21/EB, nacionalinė elektroninių ryšių srities reguliavimo institucija nustato ekonominės veiklos vykdytojams, kurie turi didelę įtaką atitinkamose rinkose, tinkamas reguliavimo prievoles dėl:

- prieigos prie konkrečių tinklų priemonių ir jų naudojimo;

- prieigos ir sujungimo mokesčių kontrolės, įskaitant reikalavimus, kad kainos būtų pagrįstos sąnaudomis;
- skaidrumo, nediskriminavimo ir apskaitos atskyrimo;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2002/19/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- dėl universaliųjų paslaugų prievolių reglamentavimo įgyvendinimo ir sąnaudų apskaičiavimo ir finansavimo priemonių nustatymo;
- dėl užtikrinimo, kad būtų paisoma naudotojų interesų ir teisių, visų pirma nustatant galimybę perkelti numerį ir įdiegiant Europos bendrąjį pagalbos telefono numerį 112;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2002/22/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (su pakeitimais)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- dėl reglamento, kuriuo siekiama užtikrinti pagrindinių teisių ir laisvių, ypač teisės į privatų gyvenimą, apsaugą tvarkant asmens duomenis elektroninių ryšių sektoriuje ir laisvą tokių duomenų ir elektroninių ryšių įrangos bei paslaugų judėjimą, įgyvendinimo;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2002/58/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje

Taikomos šios minėto sprendimo nuostatos:

- dėl politikos ir reglamentavimo nustatymo, kad būtų užtikrintas suderintas spektro prieinamumas ir veiksmingas naudojimas;

Tvarkaraštis: Priemonės, priimtose taikant Sprendimą Nr. 676/2002/EB, įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga, ir kuriuo iš dalies keičiami Direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Sąjungoje

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) 2015/2120 nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva)

Taikomos šios minėtos direktyvos nuostatos:

- dėl elektroninės komercijos vystymo gerinimo;
- dėl kliūčių tarpvalstybiniam informacinės visuomenės paslaugų teikimui šalinimo;
- dėl teisinio saugumo informacinės visuomenės paslaugų teikėjams užtikrinimo, ir
- dėl tarpinių paslaugų teikėjų atsakomybės apribojimų suderinimo, kai jie teikia tik paprasto perdavimo kanalo, spartinimo arba informacijos pateikimo internete paslaugas, dėl bendrosios stebėjimo prievolės netaikymo;

Tvarkaraštis: tos Direktyvos 2000/31/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB

Įgyvendinimo aktai, susiję su Reglamente (ES) Nr. 910/2014 apibrėžtomis patikimumo užtikrinimo paslaugomis:

- 2015 m. gegužės 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/806, kuriuo nustatomos kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų ES pasitikėjimo ženklo formos specifikacijos
- 2015 m. rugsėjo 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/1505, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 22 straipsnio 5 dalį nustatomos patikimų sąrašų techninės specifikacijos ir formatai
- 2015 m. rugsėjo 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/1506, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 27 straipsnio 5 dalį ir 37 straipsnio 5 dalį nustatomos pažangiųjų elektroninių parašų ir pažangiųjų spaudų formatų, kuriuos turi pripažinti viešojo sektoriaus įstaigos, specifikacijos
- 2016 m. balandžio 25 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/650, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 30 straipsnio 3 dalį ir 39 straipsnio 2 dalį nustatomi kvalifikuotų parašo ir spaudo kūrimo įtaisų saugumo vertinimo standartai

Įgyvendinimo aktai, susiję su Reglamente (ES) Nr. 910/2014 skyriumi dėl elektroninės atpažinties:

- 2015 m. vasario 24 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/296, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 12 straipsnio 7 dalį nustatomos valstybių narių bendradarbiavimo procedūrinės sąlygos
- 2015 m. rugsėjo 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1501 dėl sąveikumo sistemos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 12 straipsnio 8 dalį
- 2015 m. rugsėjo 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1502, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 8 straipsnio 3 dalį nustatomos minimalios techninės specifikacijos ir procedūros dėl elektroninės atpažinties priemonių saugumo užtikrinimo lygių
- 2015 m. lapkričio 3 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/1984, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 9 straipsnio 5 dalį nustatomos pranešimo teikimo aplinkybės, formatai ir procedūros

Tvarkaraštis: sprendimą dėl įgyvendinimo tvarkaraščio priims Partnerystės taryba po šio Susitarimo įsigaliojimo.
--

prie V ANTRAŠTINĖS DALIES „BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE“
14 SKYRIAUS „VARTOTOJŲ APSAUGA“

Armėnijos Respublika įsipareigoja, kad laikydamosi nustatytų tvarkaraščių laipsniškai suderins savo teisės aktus su toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

1987 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 87/357/EEB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų produktams, kurie, atrodydami kitokie, nei yra iš tikrųjų, kelia pavojų vartotojų sveikatai ar saugai, suderinimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 87/357/EEB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 93/13/EEB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas

Tvarkaraštis: Direktyvos 98/6/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (su pakeitimais)

Tvarkaraštis: Direktyvos 1999/44/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos

Tvarkaraštis: Direktyvos 2001/95/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 90/619/EEB ir Direktyvas 97/7/EB ir 98/27/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2002/65/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, Armėnijos Respublikoje įgyvendinamos per 3 metus, o dėl per sieną teikiamų paslaugų – per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2005/29/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos

Tvarkaraštis: Direktyvos 2006/114/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo („Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje“)

Tvarkaraštis: Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 nuostatos, įskaitant jo įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinanti Tarybos direktyvą 87/102/EEB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2008/48/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. sausio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/122/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su kai kuriais pakaitinio naudojimosi, ilgalaikio atostogų produkto, perpardavimo ir keitimosi sutarčių aspektais

Tvarkaraštis: Direktyvos 2008/122/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/22/EB dėl draudimų ginant vartotojų interesus

Tvarkaraštis: Direktyvos 2009/22/EB nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB

Tvarkaraštis: Direktyvos 2011/83/ES nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 524/2013 dėl elektroninio vartotojų ginčų sprendimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Reglamentas dėl vartotojų EGS)

Tvarkaraštis: Reglamento (ES) Nr. 524/2013 nuostatos, įskaitant jo įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 8 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų AGS)

Tvarkaraštis: Direktyvos 2013/11/ES nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2013 m. birželio 11 d. Komisijos rekomendacija dėl Sąjungos teisės aktuose įtvirtintų teisių pažeidimo atvejais taikytinų valstybių narių įpareigojamųjų ir kompensacinių kolektyvinio teisių gynimo mechanizmų bendrųjų principų (2013/396/ES)

Tvarkaraštis: Rekomendacijos 2013/396/ES nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2302 dėl kelionės paslaugų paketų ir susijusių kelionės paslaugų rinkinių, kuria iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2011/83/ES bei panaikinama Tarybos direktyva 90/314/EEB

Tvarkaraštis: Direktyvos (ES) 2015/2302 nuostatos, įskaitant jos įgyvendinimo aktus, įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

prie V ANTRAŠTINĖS DALIES „BENDRADARBIAVIMO POLITIKA KITOSE SRITYSE“
15 SKYRIAUS „UŽIMTUMAS, SOCIALINĖ POLITIKA IR LYGIOS GALIMYBĖS“

Armėnijos Respublika įsipareigoja, kad laikydamasi nustatytų tvarkaraščių laipsniškai suderins savo teisės aktus su toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautiniais dokumentais.

Darbo teisė

1991 m. spalio 14 d. Tarybos direktyva 91/533/EEB dėl darbdavio pareigos informuoti darbuotojus apie galiojančias sutartis arba darbo santykių sąlygas

Tvarkaraštis: Direktyvos 91/533/EEB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis

Tvarkaraštis: Direktyvos 1999/70/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1997 m. gruodžio 15 d. Tarybos direktyva 97/81/EB dėl Bendrojo susitarimo dėl darbo ne visą darbo dieną, kurį sudarė Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjunga (UNICE), Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centras (CEEP) ir Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC). Priedas (Bendrasis susitarimas dėl darbo ne visą darbo dieną)

Tvarkaraštis: Direktyvos 97/81/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1991 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 91/383/EEB, pateikianti papildomas priemones, skatinančias gerinti terminuotuose arba laikinuose darbo santykiuose esančių darbuotojų saugą ir sveikatą darbe

Tvarkaraštis: Direktyvos 91/383/EEB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/59/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kolektyviniu atleidimu iš darbo, suderinimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 98/59/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2001/23/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje

Tvarkaraštis: Direktyvos 2002/14/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų

Tvarkaraštis: Direktyvos 2003/88/EB nuostatos įgyvendinamos per 7 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Nediskriminavimas ir lyčių lygybė

2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės

Tvarkaraštis: Direktyvos 2000/43/EB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus

Tvarkaraštis: Direktyvos 2000/78/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2006/54/EB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo

Tvarkaraštis: Direktyvos 2004/113/EB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (dešimtoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

Tvarkaraštis: Direktyvos 92/85/EEB nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje

Tvarkaraštis: Direktyvos 79/7/EEB nuostatos įgyvendinamos per 3 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

Darbuotojų sveikata ir sauga

1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo

1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 89/654/EEB dėl būtiniausių darbovietai taikomų saugos ir sveikatos reikalavimų (pirmoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/104/EB dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (su pakeitimais)

1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 89/656/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, darbuotojams darbo vietoje naudojant asmenines apsaugos priemones (trečioji atskira Direktyva, kaip numatyta Tarybos direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyva 92/57/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos reikalavimų laikinosiose arba kilnojamosiose statybvietėse įgyvendinimo (aštuntoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (šeštoji atskira Direktyva, kaip numatyta Tarybos direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/54/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksnių poveikiu darbe (septintoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1990 m. gegužės 29 d. Tarybos direktyva 90/270/EEB dėl saugos ir sveikatos apsaugos būtiniausių reikalavimų dirbant su displėjaus ekrano įrenginiais (penktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyva 92/58/EEB dėl būtiniausių reikalavimų įrengiant darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklus (devintoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1992 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 92/91/EEB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos gerinimo būtiniausių reikalavimų, taikomų naudingųjų iškasenų gavybos mechaniniais gręžiniais įmonėse (vienuoliktoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1992 m. gruodžio 3 d. Tarybos direktyva 92/104/EEB dėl būtiniausių darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos gerinimo reikalavimų, taikomų naudingųjų iškasenų antžeminės ir požeminės gavybos įmonėse (dvyliktoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1998 m. balandžio 7 d. Tarybos direktyva 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe (keturioliktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1999 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/92/EB dėl būtiniausių darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, taikomų dirbant potencialiai sprogioje aplinkoje (penkioliktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/44/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizinių veiksnių (vibracijos) keliama rizika darbuotojams (šešioliktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

2003 m. vasario 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/10/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizinių veiksnių (triukšmo) keliama rizika darbuotojams (Septynioliktoji atskira Direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/25/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (dirbtinės optinės spinduliuotės) keliama rizika darbuotojams (19-oji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1993 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyva 93/103/EB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos reikalavimų, dirbant žvejybos laivuose (tryliktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1992 m. kovo 31 d. Tarybos direktyva 92/29/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, skirtų gerinti medicininį gydymą laivuose

1990 m. gegužės 29 d. Tarybos direktyva 90/269/EEB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, taikomų krovinių krovimui rankomis pirmiausia, kai gresia pavojus, jog darbuotojai gali susižeisti nugarą (ketvirtoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

1991 m. gegužės 29 d. Komisijos direktyva 91/322/EEB dėl orientacinių ribinių verčių nustatymo įgyvendinant Tarybos direktyvą 80/1107/EEB dėl darbuotojų apsaugos nuo pavojingo cheminių, fizinių ir biologinių veiksnių poveikio darbe

2000 m. birželio 8 d. Komisijos direktyva 2000/39/EB, nustatanti pirmąjį orientacinių profesinio poveikio ribinių dydžių sąrašą, įgyvendinant Tarybos direktyvą 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe

2006 m. vasario 7 d. Komisijos direktyva 2006/15/EB, nustatanti antrąjį orientacinių profesinio poveikio ribinių verčių sąrašą, įgyvendinant Tarybos direktyvą 98/24/EB, ir iš dalies keičianti Direktyvas 91/322/EEB ir 2000/39/EB

2009 m. gruodžio 17 d. Komisijos direktyva 2009/161/ES, kuria sudaromas trečiasis orientacinių profesinio poveikio ribinių verčių sąrašas, įgyvendinant Tarybos direktyvą 98/24/EB, ir iš dalies keičiama Komisijos direktyva 2000/39/EB

2010 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyva 2010/32/ES, kuria įgyvendinamas Europos ligoninių ir sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos ir Europos viešųjų paslaugų profesinių sąjungų federacijos bendrasis susitarimas dėl su(si)žeidimų aštriais instrumentais prevencijos ligoninių ir sveikatos priežiūros sektoriuje

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/35/ES dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (elektromagnetinių laukų) keliama rizika darbuotojams (dvidešimtoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje), ir kuria panaikinama Direktyva 2004/40/EB

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/27/ES, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 92/58/EEB, 92/85/EEB, 94/33/EB, 98/24/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB, siekiant suderinti jas su Reglamentu (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo

Tvarkaraštis: sprendimą dėl visų pirma minėtų darbuotojų saugos ir sveikatos srities direktyvų įgyvendinimo tvarkaraščio Partnerystės taryba priims po šio Susitarimo įsigaliojimo.

Darbo teisė

- 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1794, kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2008/94/EB, 2009/38/EB ir 2002/14/EB bei Tarybos direktyvų 98/59/EB ir 2001/23/EB nuostatos, susijusios su jūrininkais (perkėlimo į nacionalinę teisę terminas – 2017 m. spalio 10 d.)

- 2014 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 2014/112/ES, kuria įgyvendinamas Europos baržų sąjungos (EBS), Europos laivavedžių organizacijos (ELO) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytas Europos susitarimas dėl tam tikrų vežimo vidaus vandens keliais sektoriaus darbo laiko organizavimo aspektų (perkėlimo į nacionalinę teisę terminas – 2016 m. gruodžio 31 d.)
- 1994 m. birželio 22 d. Tarybos direktyva 94/33/EB dėl dirbančio jaunimo apsaugos į pirminį paketą neįtraukta

Tvarkaraštis: direktyvų (ES) 2015/1794 ir 2014/112/ES nuostatos įgyvendinamos per 5 metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.
--

PREKYBA PASLAUGOMIS IR ĮSISTEIGIMAS

1. Šį priedą sudaro septyni priedai, kuriuose nustatomi Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos įsipareigojimai bei išlygos dėl prekybos paslaugomis ir įsisteigimo pagal šio Susitarimo VI antraštinės dalies 5 skyrių.
2. Europos Sąjungos atveju:
 - a) VIII-A priede pateikiamos Europos Sąjungos išlygos dėl įsisteigimo pagal šio Susitarimo 144 straipsnį;
 - b) VIII-B priede pateikiamas Europos Sąjungos įsipareigojimų dėl paslaugų teikimo per sieną sąrašas pagal šio Susitarimo 151 straipsnį;
 - c) VIII-C priede pateikiamos Europos Sąjungos išlygos dėl pagrindinio personalo, absolventų stažuotojų ir verslo paslaugų pardavėjų pagal šio Susitarimo 154 ir 155 straipsnius, ir
 - d) VIII-D priede pateikiamos Europos Sąjungos išlygos dėl sutartinių paslaugų teikėjų ir nepriklausomų specialistų pagal šio Susitarimo 156 ir 157 straipsnius.

3. Armėnijos Respublikos atveju:
 - a) VIII-E priede pateikiamos Armėnijos Respublikos išlygos dėl įsisteigimo pagal šio Susitarimo 144 straipsnį;
 - b) VIII-F priede pateikiamas Armėnijos Respublikos įsipareigojimų dėl paslaugų teikimo per sieną sąrašas pagal šio Susitarimo 151 straipsnį, ir
 - c) VIII-G priede pateikiamos Armėnijos Respublikos išlygos dėl sutartinių paslaugų teikėjų ir nepriklausomų specialistų pagal šio Susitarimo 156 ir 157 straipsnius.
4. 2 ir 3 dalyse nurodyti priedai yra neatskiriama šio priedo dalis.
5. Šiame priede vartojamų terminų apibrėžtys pateikiamos šio Susitarimo VI antraštinės dalies 5 skyriuje.
6. Nurodant atskirus paslaugų sektorius ir subsektorius:
 - a) CPC – Jungtinių Tautų statistikos biuro Statistikos leidinyje (M serija, Nr. 77, *CPC prov*, 1991) nustatytas Svarbiausias produktų klasifikatorius ir
 - b) CPC 1.0 red. – Jungtinių Tautų statistikos biuro Statistikos leidinyje (M serija, Nr. 77, *CPC ver 1.0*, 1998) nustatytas Svarbiausias produktų klasifikatorius.

7. VIII-A, VIII-B, VIII-C ir VIII-D prieduose vartojamos šios Europos Sąjungos ir jos valstybių narių santrumpos:

EU	Europos Sąjunga, įskaitant visas jos valstybes nares
AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bulgarija
CY	Kipras
CZ	Čekija
DE	Vokietija
DK	Danija
EE	Estija
EL	Graikija
ES	Ispanija
FI	Suomija
FR	Prancūzija
HR	Kroatija
HU	Vengrija
IE	Airija
IT	Italija
LT	Lietuva
LU	Liuksemburgas
LV	Latvija
MT	Malta
NL	Nyderlandai

PL	Lenkija
PT	Portugalija
RO	Rumunija
SE	Švedija
SI	Slovėnija
SK	Slovakija
UK	Jungtinė Karalystė

8. VIII-E, VIII-F ir VIII-G prieduose vartojama ši Armėnijos Respublikos santrumpa:

AR	Armėnijos Respublika
----	----------------------

EUROPOS SAJUNGOS IŠLYGOS DĖL ĮSISTEIGIMO

1. Toliau pateiktame išlygų sąrašė nurodomos ekonominės veiklos rūšys, dėl kurių Europos Sąjunga pagal šio Susitarimo 144 straipsnio 2 dalį Armėnijos Respublikos įmonėms ir verslininkams taiko nacionalinio režimo arba didžiausio palankumo režimo išlygas.

Sąrašą sudaro šie elementai:

- a) horizontalių išlygų, taikomų visiems sektoriams ar subsektoriams, sąrašas, ir
- b) konkretiems sektoriams ar subsektoriams taikomų išlygų sąrašas, kuriame nurodomas susijęs sektorius ar subsektorius ir jam taikomos išlygos.

Išlyga, skirta neliberalizuotai veiklai (dėl kurios įsipareigojimų neprisiimta), nurodoma taip: „Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta“.

Kai a arba b punkte nurodytoje skiltyje pateikiamos tik konkrečios valstybės narės išlygos, toje skiltyje nepaminėtos valstybės narės prievolės pagal šio Susitarimo 144 straipsnio 2 dalį dėl atitinkamo sektoriaus prisiima be išlygų. Tai, kad prie tam tikro sektoriaus nenurodomos konkrečių valstybių narių išlygos, nedaro poveikio taikomoms horizontaliosioms išlygoms arba visos Europos Sąjungos mastu taikomoms sektorių išlygoms.

2. Pagal šio Susitarimo 141 straipsnio 3 dalį į sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su Šalių teikiamomis subsidijomis.
3. Teisės ir prievolės, pagrįstos šiuo sąrašu, nėra savaime įgyvendinamos, todėl tiesiogiai jokių teisių fiziniams ir juridiniams asmenims nesuteikia.
4. Pagal šio Susitarimo 144 straipsnį nediskriminaciniai reikalavimai, pavyzdžiui, reikalavimai, susiję su teisine forma arba prievole gauti licenciją ar leidimą, kurie yra taikomi visiems tam tikroje teritorijoje veikiantiems paslaugų teikėjams, neišskiriant jų pagal nacionalinę priklausomybę, rezidavimo vietą ar panašius kriterijus, šiame priede nėra išvardyti, nes šiuo Susitarimu jiems poveikis nedaromas.
5. Jeigu Europos Sąjunga toliau taiko išlygą, pagal kurią reikalaujama, kad paslaugų teikėjas, norėdamas jos teritorijoje teikti paslaugą, būtų jos pilietis, nuolatinis gyventojas ar gyventų jos teritorijoje, į VIII-B priedo įsipareigojimų sąrašą arba VIII-C ir VIII-D priedų išlygų sąrašą įtraukta išlyga taikoma kaip išlyga dėl įsisteigimo pagal šį priedą, jei taikytina.
6. Patikslinama, kad Europos Sąjungoje prievolė taikyti nacionalinį režimą nereiškia reikalavimo kitos Šalies nacionaliniams subjektams ar juridiniams asmenims taikyti režimą, kuris valstybėje narėje pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo arba pagal remiantis ta Sutartimi priimtomis priemonėmis, įskaitant jų įgyvendinimą valstybėse narėse, taikomas kitos valstybės narės nacionaliniams subjektams ir juridiniams asmenims. Toks nacionalinis režimas taikomas tik tiems kitos Šalies juridiniams asmenims, kurie yra įsisteigę pagal kitos valstybės narės teisę ir toje valstybėje narėje turi registruotąją būstinę, centrinę administraciją arba pagrindinę veiklos vietą, įskaitant tuos Europos Sąjungoje įsisteigusius juridinius asmenis, kurie nuosavybės teise priklauso kitos Šalies nacionaliniams subjektams arba yra jų kontroliuojami.

Horizontaliosios išlygos

Viešosios paslaugos

EU: viešosiomis paslaugomis laikomai ekonominei veiklai nacionaliniu ar vietos lygmeniu vykdyti gali būti steigiamos valstybės monopolijos arba privatiems veiklos vykdytojams suteikiamos išimtinės teisės¹.

Įsisteigimo rūšys

EU: (Armėnijos bendrovių) patronuojamosioms įmonėms, įsteigtoms pagal Europos Sąjungos valstybių narių teisę ir turinčioms registruotąją būstinę, centrinę administraciją arba pagrindinę veiklos vietą Sąjungoje, taikomas režimas nėra taikomas Armėnijos bendrovių Europos Sąjungos valstybėse narėse įsteigtiems filialams ar atstovybėms.² Tačiau tai valstybei narei neužkerta kelio šį režimą taikyti trečiosios šalies bendrovės ar firmos kitoje valstybėje narėje įsteigtiems filialams ar atstovybėms, kiek tai susiję su jų veikla pirmosios valstybės narės teritorijoje, nebent taikyti tokį režimą aiškiai uždrausta pagal Europos Sąjungos teisę.

¹ Viešosios paslaugos teikiamos tokiuose sektoriuose kaip susijusių mokslinių ir techninių konsultacijų paslaugų, socialinių ir humanitarinių mokslų srities mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų, techninio tikrinimo ir analizės paslaugų, aplinkosaugos paslaugų, sveikatos paslaugų, transporto paslaugų ir pagalbinių visų rūšių transporto paslaugų sektoriai. Išimtinės teisės teikti tokias paslaugas dažnai suteikiamos privatiems veiklos vykdytojams, pvz., turintiems valdžios institucijų koncesijas, su sąlyga, kad jie prisiima specialius įsipareigojimus teikti atitinkamas paslaugas. Kadangi viešosios paslaugos taip pat dažnai teikiamos žemesniu už centrinį lygmeniu, išsamaus ir visapusiško sąrašo pagal sektorius sudaryti netikslinga. Ši išlyga netaikoma telekomunikacijų bei kompiuterių ir su jais susijusioms paslaugoms.

² Remiantis SESV 54 straipsniu šios patronuojamosios įmonės laikomos Europos Sąjungos juridiniais asmenimis. Jos naudojasi Sąjungos vidaus rinka, jei palaiko nuolatines ir veiksmingas sąsajas su Europos Sąjungos ekonomika, todėl, *inter alia*, gali laisvai steigtis ir teikti paslaugas visose Europos Sąjungos valstybėse narėse.

EU: pagal valstybės narės teisę įsteigtoms (trečiųjų šalių bendrovių) patronuojamosioms įmonėms, kurios Europos Sąjungos teritorijoje turi tik registruotąją būstinę, gali būti taikomas mažiau palankus režimas, nebent įrodoma, kad su vienos iš valstybių narių ekonomika jas sieja faktinis ir nuolatinis ryšys.

AT: juridinių asmenų filialų valdantieji direktoriai turi būti Austrijos gyventojai; juridinio asmens ar filialo fizinių asmenų, atsakingų už tai, kad būtų laikomasi Austrijos prekybos akto, gyvenamoji vieta turi būti Austrijoje.

BG: užsienio paslaugų teikėjai, įskaitant bendrąsias įmones, gali įsisteigti tik kaip ribotos atsakomybės bendrovė arba akcinė bendrovė, turinti bent du akcininkus. Filialams steigti reikia leidimo. Atstovybės turi būti įregistruotos Bulgarijos prekybos ir pramonės rūmuose ir jos negali vykdyti ekonominės veiklos.

EE: ne mažiau kaip pusės valdybos narių gyvenamoji vieta turi būti Europos Sąjungoje. Užsienio bendrovė turi paskirti filialo direktorių ar direktorius. Filialo direktorius turi būti visiškai teisiškai veiksnus fizinis asmuo. Bent vieno filialo direktoriaus gyvenamoji vieta turi būti Estijoje, Europos ekonominės erdvės valstybėje narėje arba Šveicarijoje.

FI: užsienietis, vykdamas veiklą kaip privatus verslininkas, ir bent pusė tikrosios bendrijos partnerių arba ribotos atsakomybės bendrijos tikrųjų partnerių privalo nuolat gyventi EEE. Visuose sektoriuose bent vienas iš direktorių valdybos tikrųjų narių ir bent vienas iš jų pavaduotojų bei valdantysis direktorius turi būti EEE gyventojas; tačiau kai kurioms bendrovėms gali būti taikomos išimtys. Jeigu Armėnijos organizacija ketina imtis verslo ar prekybos Suomijoje įsteigdamą filialą, būtina turėti prekybos leidimą.

FR: jeigu pramonės, komercinės ar amatų įmonės valdantysis direktorius neturi leidimo gyventi šalyje, jis turi gauti specialų leidimą.

HU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl valstybei priklausančio turto įsigijimo.

IT: norint vykdyti pramoninę, komercinę arba amatų veiklą gali būti reikalingas leidimo gyventi šalyje dokumentas.

PL: atstovybės veikla ribojama: ji gali tik reklamuoti savo atstovaujamą užsienio patronuojančiąją bendrovę ir skleisti apie ją informaciją. Visuose sektoriuose, išskyrus teisines paslaugas ir sveikatos priežiūros įstaigų teikiamas paslaugas, Armėnijos investuotojai gali imtis ekonominės veiklos ir ją vykdyti tik įsteigę ribotos atsakomybės bendriją, ribotos atsakomybės akcinę bendriją, ribotos atsakomybės bendrovę ir akcinę bendrovę (teisinių paslaugų atveju tik registruotą bendriją ir ribotos atsakomybės bendriją).

RO: jei bendrovės sutartyje arba įstatuose nenustatyta kitaip, administratorius arba administracinės valdybos pirmininkas ir pusė visų komercinių bendrovių administratorių turi būti Rumunijos piliečiai. dauguma komercinių bendrovių auditorių ir jų pavaduotojų turi būti Rumunijos piliečiai.

SE: užsienio bendrovė, kuri nėra įsteigusi juridinio asmens Švedijoje arba verčiasi verslu per prekybos tarpininką, savo komercinę veiklą turi vykdyti per Švedijoje įregistruotą filialą, turintį nepriklausomą vadovybę ir atskirai tvarkantį apskaitą. Filialo valdantysis direktorius ir jo pavaduotojas, jei paskiriamas, turi būti EEE gyventojai. Komercinę veiklą Švedijoje vykdomas fizinis asmuo, kuris nėra EEE gyventojas, turi paskirti ir įregistruoti už veiklą Švedijoje atsakingą ir joje gyvenantį atstovą. Švedijoje vykdomos veiklos apskaita tvarkoma atskirai. Atskirais atvejais kompetentinga institucija gali atleisti nuo filialo įsteigimo ir gyvenamosios vietos reikalavimo. Trumpesnės nei vieno metų trukmės statybos projektams, kuriuos vykdo ne EEE įsikūrusi bendrovė ar ne EEE gyvenantis fizinis asmuo, reikalavimai įsteigti filialą arba paskirti atstovą gyventoją netaikomi. Ūkinė bendrija gali būti steigėja tik jei visi savininkai, kurių yra neribota asmeninė atsakomybė, yra EEE gyventojai. Ne EEE steigėjai gali prašyti kompetentingos institucijos leidimo. Ribotos atsakomybės bendrovėse ir kooperatinėse ekonominėse asociacijose bent 50 % direktorių valdybos narių, valdantysis direktorius, valdančiojo direktoriaus pavaduotojas, valdybos narių pavaduotojai ir bent vienas iš bendrovės vardu pasirašyti įgaliotų asmenų, jei tokių yra, turi būti EEE gyventojai. Kompetentinga institucija gali atleisti nuo šio reikalavimo. Jeigu nė vienas bendrovės ar bendrijos atstovas nėra Švedijos gyventojas, valdyba turi paskirti ir įregistruoti asmenį Švedijos gyventoją, kuriam suteikti įgaliojimai bendrovės ar bendrijos vardu priimti įteikiamus dokumentus. Atitinkamos sąlygos taikomos ir steigiant visų kitų rūšių juridinius asmenis. Registruotųjų teisių (patentų, prekių ženklų, dizaino apsaugos ir augalų veislių teisinės apsaugos) subjektas / pareiškėjas, jei ne Švedijos gyventojas, privalo turėti Švedijoje gyvenantį atstovą, pirmiausia tokioms užduotims kaip teismo proceso dokumentų įteikimas, pranešimas ir pan.

SI: registruotųjų teisių (patentų, prekių ženklų, dizaino apsaugos) subjektas / pareiškėjas, jei ne Slovėnijos gyventojas, privalo turėti Slovėnijoje registruotą patentinį patikėtinį arba prekių ženklų ir dizaino patikėtinį, pirmiausia tokioms užduotims kaip teismo proceso dokumentų įteikimas, pranešimas ir pan.

SK: Armėnijos fizinis asmuo, kuris turi būti registruojamas Prekybos registre įgaliotu veikti verslininko vardu, privalo pateikti leidimo gyventi Slovakijoje dokumentą.

Investicijos

ES: užsienio vyriausybių ir užsienio viešųjų subjektų investicijoms Ispanijoje (paprastai susijusioms ne tik su ekonominiais, bet ir neekonominiais subjekto interesais), kurios daromos tiesiogiai arba per bendroves ar kitas įmones, tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas užsienio šalių vyriausybių, reikia gauti išankstinį vyriausybės leidimą.

BG: užsienio investuotojai negali dalyvauti privatizavime. Užsienio investuotojai ir Bulgarijos juridiniai asmenys, kurių kontrolinį akcijų paketą yra įgiję Armėnijos subjektai, privalo turėti leidimą a) žvalgyti, ruošti išgauti arba išgauti gamtos išteklius iš teritorinių vandenių, kontinentinio šelfo arba išskirtinės ekonominės zonos ir b) įsigyti bendrovių, vykdančių bet kurią iš a punkte nurodytų rūšių veiklą, kontrolinį akcijų paketą.

FR: pagal Finansų ir pinigų kodekso L151-1 ir R135-1 *sec* straipsnius pasilieinama teisė reikalauti, kad užsienio investicijoms į Finansų ir pinigų kodekso R153-2 straipsnyje išvardytus sektorius Prancūzijoje būtų gautas išankstinis ekonomikos ministro sutikimas. Pasilieinama teisė kintamu lygiu riboti užsienio subjektų dalyvavimą leidžiant įsigyti tik tam tikrą naujai privatizuotų bendrovių viešai siūlomo akcinio kapitalo dalį, kiekvienu atveju atskirai nustatomą Prancūzijos vyriausybės. Jeigu valdantysis direktorius neturi leidimo nuolat gyventi šalyje, pasilieinama teisė reikalauti, kad steigiantis tam tikrai komercinei, pramonės ar amatų veiklai vykdyti būtų gautas specialus leidimas.

FI: pasilieinama teisė riboti Alandų regioninės pilietybės neturinčių fizinių asmenų ar bet kokių juridinių asmenų steigimosi teisę ir teisę teikti paslaugas be Alandų Salų kompetentingų institucijų leidimo.

HU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl Armėnijos dalyvavimo naujai privatizuotose bendrovėse.

IT: asmenims, norintiems įsigyti bendrovių, veikiančių gynybos ir nacionalinio saugumo srityse, akcinio kapitalo dalį, taip pat strateginių aktyvų transporto, telekomunikacijų ir energetikos sektoriuose, gali būti taikomas reikalavimas gauti Ministrų tarybos kanceliarijos leidimą.

LT: investicijoms į strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčias įmones, sektorius ir objektus gali būti taikomos patikros procedūros.

PL: įsipareigojimų neprisiimta dėl valstybei priklausančio turto įsigijimo, t. y. pagal teisės aktus, kuriais reglamentuojamas privatizavimo procesas.

SE: pasilieka teisė nustatyti ar toliau taikyti steigėjams, vyresniajai vadovybei ir direktorių valdybai skirtus diskriminacinius reikalavimus, kai į Švedijos teisę įtraukiama naujų teisinės asociacijos formų.

Nekilnojamasis turtas

Žemės ir nekilnojamojo turto įsigijimui taikomi šie apribojimai¹:

AT: užsienio fiziniai ir juridiniai asmenys, norintys įsigyti, pirkti, išsinuomoti arba įsigyti išperkamosios nuomos būdu nekilnojamojo turto, turi gauti leidimą, kurį išduoda kompetentingos regioninės institucijos (*Länder*), apsvarsčiusios, ar dėl to nebus pažeisti svarbūs ekonominiai, socialiniai arba kultūriniai interesai.

BG: užsienio fiziniai ir juridiniai asmenys (įskaitant filialus) negali įgyti nuosavybės teisių į žemę. Užsienio dalininkų turintys Bulgarijos juridiniai asmenys negali įgyti nuosavybės teisių į žemės ūkio paskirties žemę. Užsienio juridiniai asmenys ir užsieniečiai, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienyje, gali įgyti nuosavybės teises į pastatus ir ribotas nuosavybės teises (teisę naudoti, teisę statyti, teisę statyti antžeminę pastato dalį ir servituto teises) į nekilnojamąjį turtą.

¹ Paslaugų sektoriuose šie apribojimai nėra didesni už apribojimus, taikomus pagal esamus GATS numatytus įsipareigojimus.

CZ: žemės ūkio paskirties ir miško žemės gali įsigyti tik tie užsienio fiziniai asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Čekijoje, ir juridinių asmenų, kurie yra Čekijos nuolatiniai rezidentai, įsteigtos įmonės. Valstybinei žemės ūkio paskirties ir miško žemei taikomos specialios taisyklės. Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės gali įsigyti tik Čekijos piliečiai, savivaldybės ir valstybiniai universitetai (mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais). Juridiniai asmenys (nepriklausomai nuo jų įsisteigimo formos ar vietos) gali iš valstybės įsigyti jai priklausančios žemės ūkio paskirties žemės tik jei ant tos žemės stovi jiems jau priklausantis pastatas arba jei ta žemė yra būtina, kad būtų galima naudotis tuo pastatu. Valstybinio miško gali įsigyti tik savivaldybės ir valstybiniai universitetai.

CY: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta.

DE: taikomos tam tikros abipusiškumo sąlygos.

DK: norėdami įsigyti nekilnojamojo turto fiziniai ar juridiniai asmenys nerezidentai paprastai turi gauti Teisingumo ministerijos leidimą. Reikalavimo gauti leidimą taikymo sąlygos priklauso nuo numatomos nekilnojamojo turto paskirties.

EE: pasilieka teisė reikalauti, kad tik fizinis asmuo Estijos arba bet kurios EEE šalies pilietis arba į atitinkamą Estijos registrą įtrauktas juridinis asmuo gali įsigyti bet kokio nekilnojamojo turto, naudojamo kaip pelną nešanti žemė, kurios žemės naudojimo paskirties kategorija, be kita ko, yra žemės ūkio paskirties arba miško žemė, ir tik gavęs apskrities viršininko leidimą. Ši išlyga netaikoma, jei žemės ūkio paskirties arba miško žemės įsigyjama siekiant teikti paslaugą, kurios teikimas yra liberalizuotas pagal šį Susitarimą.

ES: pasilieikama teisė reikalauti, kad dėl užsienio investicijų į veiklą, tiesiogiai susijusių su Europos Sąjungai nepriklausančių valstybių diplomatinių atstovybių investicijomis į nekilnojamąjį turtą, būtų gautas Ispanijos Ministrų Tarybos administracinis leidimas, nebent yra sudarytas abipusio liberalizavimo susitarimas.

FI: dėl Alandų Salų pasilieikama teisė reikalauti išankstinio leidimo.

HU: atsižvelgiant į teisės aktuose dėl ariamosios žemės nustatytas išimtis, užsienio fiziniams ir juridiniams asmenims jos neleidžiama įsigyti. Įsigyti nekilnojamojo turto norintys užsieniečiai turi gauti šalies viešojo administravimo įstaigos, kompetentingos pagal nekilnojamojo turto buvimo vietą, leidimą. Dėl valstybei priklausančio turto įsigijimo įsipareigojimų neprisiimta.

EL: pagal Įstatymą Nr. 1892/90 asmuo, norintis įsigyti žemės šalia valstybės sienos, turi turėti Krašto apsaugos ministerijos leidimą. Pagal galiojančią administracinę praktiką leidimas tiesioginėms investicijoms išduodamas lengvai.

HR: įsipareigojimų neprisiimta dėl nekilnojamojo turto įsigijimo, susijusio su Kroatijoje neįsisteigusiais ir neįregistruotais paslaugų teikėjais. Kroatijoje kaip juridiniai asmenys įregistruotos bendrovės gali įsigyti paslaugų teikimui būtiną nekilnojamąjį turtą. Kad paslaugoms teikti būtino nekilnojamojo turto galėtų įsigyti filialai, būtinas Teisingumo ministerijos sutikimas. Užsienio juridiniai ar fiziniai asmenys negali įsigyti žemės ūkio paskirties žemės.

IE: vietinės ar užsienio bendrovės ir užsienio fiziniai asmenys, norėdami įsigyti dalį žemės Airijoje nuosavybės teisių, privalo gauti išankstinį raštišką Žemės komisijos leidimą. Jeigu tokia žemė skirta pramoniniam naudojimui (išskyrus žemės ūkio pramonėje), šis reikalavimas netaikomas, gavus atitinkamą įmonių, prekybos ir užimtumo ministro pažymėjimą. Šis įstatymas netaikomas miestų ir miestelių ribose esančiai žemei, dėl kurios pasilieka teisė reikalauti išankstinio leidimo.

IT: užsienio fiziniams ir juridiniams asmenims perkant nekilnojamąjį turtą taikoma abipusiškumo sąlyga.

LT: užsienio subjektai gali nuosavybės teise įsigyti žemės, vidaus vandens telkinių ir miškų, jeigu tie subjektai atitinka Europos ir transatlantinės integracijos kriterijus. Žemės sklypų įsigijimo procedūra, terminai, sąlygos ir apribojimai nustatomi remiantis konstitucine teise.

LV: dėl galimybės trečiosios šalies piliečiams įsigyti žemės kaimo vietovėse, įskaitant dėl leidimų įsigyti kaimo vietovių žemės išdavimo tvarkos.

PL: norint tiesiogiai ar netiesiogiai įsigyti nekilnojamojo turto, reikia gauti leidimą. Leidimas išduodamas vidaus reikalų ministro administraciniu sprendimu, gavus krašto apsaugos ministro pritarimą, o žemės ūkio paskirties nekilnojamojo turto atveju – dar ir žemės ūkio ir kaimo plėtros ministro pritarimą. Įsipareigojimų neprisiimta dėl valstybei priklausančio turto įsigijimo, t. y. pagal teisės aktus, kuriais reglamentuojamas privatizavimo procesas (3 būdas).

RO: Rumunijos pilietybės ir gyvenamosios vietos Rumunijoje neturintys fiziniai asmenys, taip pat Rumunijos nacionalinio subjekto statuso ir būstinės Rumunijoje neturintys juridiniai asmenys negali įsigyti jokių žemės sklypų, sudarydami aktus *inter vivos*.

SI: pasiliekiama teisė reikalauti, kad Slovėnijos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys, kurių dalis kapitalo priklauso užsienio subjektams, galėtų įsigyti nekilnojamojo turto Slovėnijos Respublikos teritorijoje ir kad užsienio asmenų Slovėnijos Respublikoje įsteigti filialai galėtų įsigyti tik tokio nekilnojamojo turto, išskyrus žemę, kuris yra reikalingas jų ekonominei veiklai, dėl kurios jie įsisteigė, vykdyti. Pagal Komercinių bendrovių įstatymą Slovėnijos Respublikoje įsteigtas filialas nėra laikomas juridiniu asmeniu, tačiau jo veiklai taikomas patronuojamosioms įmonėms nustatytas režimas ir tai atitinka GATS XXVIII straipsnio g dalies nuostatas.

SK: įsipareigojimų neprisiimta dėl žemės įsigijimo (3 ir 4 būdai) – užsienio bendrovės ar fiziniai asmenys negali įsigyti žemės ūkio paskirties ir miško žemės, kuri yra ne užstatytoje savivaldybės teritorijoje, ir kai kurių kitų rūšių žemės (pvz., gamtos išteklių, ežerų, upių, viešųjų kelių ir kt.).

Pripažinimas

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl Europos Sąjungos direktyvų dėl abipusio diplomų pripažinimo. Teisė versti reglamentuojama profesine veikla vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje nesuteikia teisės verstis tokia veikla kitoje valstybėje narėje¹.

¹ Kad ne Europos Sąjungos šalių piliečių kvalifikacijos būtų pripažįstamos visoje Europos Sąjungoje, būtinas abipusio pripažinimo susitarimas, sudarytas vadovaujantis šio Susitarimo 161 straipsnyje nustatyta sistema.

Konkrečios didžiausio palankumo režimo nuostatos

Europos Sąjunga pasilieka teisę nustatyti arba toliau taikyti priemones, kuriomis taikomas diferencijuotas režimas pagal tarptautinius investicijų susitarimus ar kitą prekybos susitarimą, kurie galioja ar yra pasirašyti iki šio Susitarimo pasirašymo dienos.

Europos Sąjunga pasilieka teisę nustatyti ar toliau taikyti priemones, kuriomis piliečiams ar įmonėms taikomas su steigimosi teise susijęs diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus dvišalius susitarimus tarp šių Europos Sąjungos valstybių narių: Belgijos, Kipro, Danijos, Prancūzijos, Vokietijos, Graikijos, Airijos, Italijos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Portugalijos, Ispanijos, Jungtinės Karalystės, ir bet kurios iš šių šalių ar kunigaikštysčių: San Marino, Monako, Andoros ir Vatikano Miesto Valstybės.

Europos Sąjunga pasilieka teisę nustatyti ar toliau taikyti priemones, kuriomis šaliai taikomas diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus dvišalius ar daugiašalius susitarimus, kuriais:

- a) sukuriama paslaugų ir investicijų vidaus rinka;
- b) suteikiama steigimosi teisė arba
- c) reikalaujama suderinti vieno ar kelių ekonomikos sektorių teisės aktus.

Taikant šią išimtį:

- a) paslaugų ir investicijų vidaus rinka – erdvė be vidaus sienų, kurioje užtikrinamas laisvas paslaugų, kapitalo ir asmenų judėjimas;

- b) steigimosi teisė – regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių prievolė iki to susitarimo įsigaliojimo iš esmės panaikinti visas steigimosi kliūtis. Steigimosi teisė apima regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių piliečių teisę steigti įmones ir vykdyti jų veiklą tokiomis pat sąlygomis, kokios šalies, kurioje steigiamasi, vidaus teisės aktais nustatytos tos šalies piliečiams;
- c) teisės aktų suderinimas:
 - i) vienos ar kelių regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių teisės aktų suderinimas su kitos to susitarimo šalies ar šalių teisės aktais, arba
 - ii) bendrų teisės aktų įtraukimas į regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių vidaus teisę.

Teisės aktai suderinami arba įtraukiami ir laikomi suderintais arba įtrauktais tik tuomet, kai yra perkeliama į regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalies ar šalių vidaus teisę.

Sektorių išlygos

BG: tam tikrai ekonominei veiklai, susijusiai su valstybinės ar viešosios nuosavybės eksploatavimu ar naudojimu, vykdyti būtina pagal Koncesijos akto nuostatas suteikiama koncesija.

Komercinės bendrovės, kuriose didesnė nei 50 proc. kapitalo dalis priklauso valstybei ar savivaldybei, be Privatizacijos agentūros ar kitų valstybės ar regiono institucijų, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų yra kompetentinga institucija, leidimo ar įgaliojimo negali vykdyti jokių korporacijos ilgalaikio turto perleidimo operacijų, sudaryti sutarčių dėl dalyvavimo teisių įgijimo, nuomos, bendros veiklos, paskolos, gautinų sumų užsitikrinimo, taip pat prisiimti pagal įsakomuosius vekselius atsirandančių prievolių.

DK, FI, SE: priemonės, kurių ėmėsi Danija, Švedija ir Suomija Šiaurės šalių bendradarbiavimui skatinti, kaip antai:

- a) finansinė parama mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektams (Šiaurės šalių pramonės fondas),
- b) tarptautinių projektų galimybių studijų finansavimas (Šiaurės šalių projektų rėmimo fondas) ir
- c) finansinė parama bendrovėms¹, naudojančioms aplinkosaugos technologijas (Šiaurės šalių aplinkosaugos finansavimo korporacija).

Ši išlyga nedaro poveikio išimčiai, taikomai Šalies viešiesiems pirkimams, subsidijoms ar valstybės paramai, skirtai prekybai paslaugomis pagal šio Susitarimo 141 straipsnį.

PT: pilietybės reikalavimai netaikomi tam tikrą veiklą vykdančioms ir tam tikra profesine praktika besiverčiantiems fiziniams asmenims, teikiantiems paslaugas šalims, kuriose portugalų kalba yra oficialioji kalba (Angola, Brazilija, Žalioji Kyšulys, Bisau Gvinėja, Mozambikas ir San Tomė ir Prinsipė).

¹ Taikoma Rytų Europos bendrovėms, kurios bendradarbiauja su viena ar keliomis Šiaurės šalių bendrovėmis.

Su transportu susijęs didžiausio palankumo režimas:

EU: priemonės, kuriomis pagal esamus ar būsimus susitarimus dėl naudojimosi vidaus vandens keliais (įskaitant susitarimus dėl Reino–Maino–Dunojaus linijos) trečiajai šaliai taikomas diferencijuotas režimas, kuriais vežimo teisės suteikiamos tik atitinkamose šalyse įsikūrusiems ir nuosavybei taikomus pilietybės kriterijus atitinkantiems operatoriams. Vadovaujamosi Manheimio konvencijos dėl Reino laivybos įgyvendinimo taisyklėmis. Ši išlygos dalis taikoma tik šiose Europos Sąjungos valstybėse narėse: BE, FR, DE ir NL. Vidaus vandens kelių transportas (CPC 722).

FI: šaliai taikomas diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus dvišalius susitarimus, pagal kuriuos, laikantis abipusiškumo principo, netaikomas bendrasis draudimas su tam tikros kitos užsienio šalies vėliava plaukiojančiais laivais arba užsienyje registruotomis transporto priemonėmis Suomijoje teikti kabotažo paslaugas (įskaitant mišrųjį vežimą keliais ir geležinkeliais) (dalis CPC 711, dalis 712, dalis 721).

SE: gali būti abipusiškai imamas priemonių, kuriomis su Armėnijos vėliava plaukiojančiais Armėnijos laivais leidžiama vykdyti kabotažą Švedijoje tiek, kiek Armėnija leidžia su Švedijos vėliava plaukiojančiais laivais vykdyti kabotažą Armėnijoje. Konkreti šios išlygos paskirtis priklauso nuo galimo būsimo bendrai suderinto Armėnijos ir Švedijos susitarimo turinio (CPC 7211, 7212).

BG: tiek, kiek Armėnijoje Bulgarijos paslaugų teikėjams leidžiama jūrų ir upių uostuose teikti krovinių tvarkymo ir laikymo bei sandėliavimo paslaugas, įskaitant su konteineriais ir prekėmis konteineriuose susijusias paslaugas, Bulgarijoje taip pat leidžiama Armėnijos paslaugų teikėjams tokiomis pat sąlygomis jūrų ir upių uostuose teikti krovinių tvarkymo ir laikymo bei sandėliavimo paslaugas, įskaitant su konteineriais ir prekėmis konteineriuose susijusias paslaugas (dalis CPC 741, dalis 742).

DE: Vokietijoje gyvenantiems klientams, norintiems nuomotis užsienio laivus, gali būti taikoma abipusiškumo sąlyga (CPC 7213, 7223, 83103).

EU: pasilieka teisė nustatyti ar toliau taikyti priemones, kuriomis šaliai taikomas diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus Europos Sąjungos arba Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiosios šalies sudarytus dvišalius susitarimus, susijusius su tarptautiniu krovinių vežimu keliais (įskaitant mišrųjį vežimą keliais ar geležinkeliais) ir keleivių vežimu (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Taikant tokį režimą gali būti:

- a) leidžiama atitinkamas vežimo tarp susitariančiųjų šalių arba per susitariančiųjų šalių teritoriją paslaugas teikti tik kiekvienoje susitariančiojoje šalyje registruotomis transporto priemonėmis¹; arba
- b) numatoma tokioms transporto priemonėms netaikyti mokesčių.

¹ Austrijoje su vežimo teisėmis susijusi didžiausio palankumo režimo išimties dalis taikoma visoms šalims, su kuriomis sudaryti ar gali būti ateityje svarstomi dvišaliai susitarimai dėl kelių transporto arba kiti su kelių transportu susiję susitarimai.

BG: pagal esamus ar būsimus susitarimus imamasi priemonių, kuriomis tokių rūšių vežimo paslaugas leidžiama teikti tik tam tikriems paslaugų teikėjams arba ribojamas tokių paslaugų teikimas ir nustatomos tokių paslaugų teikimo nuostatos bei sąlygos, įskaitant tranzito leidimus arba lengvatinius kelių mokesčius, taikomus Bulgarijos teritorijoje arba per Bulgarijos sieną (CPC 7111, 7112).

HR: pagal esamus ar būsimus susitarimus dėl tarptautinio kelių transporto taikomos priemonės, kuriomis transporto paslaugas leidžiama teikti tik tam tikriems paslaugų teikėjams arba ribojamas tokių paslaugų teikimas ir nustatomos veiklos sąlygos, įskaitant tranzito leidimus arba lengvatinius kelių mokesčius, taikomus įvežant į Kroatiją, vežant jos teritorijoje ar per ją ir išvežant iš jos į susijusias šalis (CPC 7111, 7112).

CZ: pagal esamus ar būsimus susitarimus imamasi priemonių, kuriomis transporto paslaugas leidžiama teikti tik tam tikriems paslaugų teikėjams arba ribojamas tokių paslaugų teikimas ir nustatomos veiklos sąlygos, įskaitant tranzito leidimus arba lengvatinius kelių mokesčius, taikomus įvežant į Čekiją, vežant jos teritorijoje ar per ją ir išvežant iš jos į susijusias susitariančiąsias šalis (CPC 7121, 7122, 7123).

EE: kai taikomas diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus dvišalius susitarimus dėl tarptautinio kelių transporto (įskaitant mišrųjį vežimą keliais ar geležinkeliais) ir leidžiama įvežimo į Estiją, vežimo jos teritorijoje ar per ją ir išvežimo iš jos į susitariančiąsias šalis paslaugas teikti tik kiekvienoje susitariančiojoje šalyje registruotomis transporto priemonėmis, taip pat numatoma tokioms transporto priemonėms netaikyti mokesčių.

LT: pagal dvišalius susitarimus imamasi priemonių, kuriomis nustatomos transporto paslaugų teikimo nuostatos ir veiklos sąlygos, įskaitant dvišalio tranzito ir kitokius vežimo leidimus, taikomus įvežant į Lietuvos teritoriją, vežant per ją ir išvežant iš jos į susijusias susitariančiąsias šalis, taip pat nustatomi kelių mokesčiai bei rinkliavos (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: pagal esamus ar būsimus susitarimus imamasi priemonių, kuriomis transporto paslaugas leidžiama teikti tik tam tikriems paslaugų teikėjams arba ribojamas tokių paslaugų teikimas ir nustatomos veiklos sąlygos, įskaitant tranzito leidimus arba lengvatinius kelių mokesčius, taikomus įvežant į Slovakiją, vežant jos teritorijoje ar per ją ir išvežant iš jos į susijusias susitariančiąsias šalis (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: paslaugų teikėjams, kurių kilmės šalis nesudaro sąlygų Ispanijos paslaugų teikėjams veiksmingai patekti į rinką, Ispanijoje steigti komercinį vienetą gali būti neleidžiama (CPC 7123).

BG, CZ ir SK: pagal esamus ar būsimus susitarimus imamasi priemonių, kuriomis reglamentuojamos vežimo teisės bei veiklos sąlygos ir transporto paslaugų teikimas Bulgarijos, Čekijos ir Slovakijos teritorijoje ir tarp susijusių šalių.

EU: trečiajai šaliai taikomas diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus dvišalius susitarimus, susijusius su šiomis pagalbinėmis oro transporto paslaugomis:

- a) oro transporto paslaugų pardavimu ir rinkodara,
- b) kompiuterinės rezervavimo sistemos (KRS) paslaugomis ir
- c) kitomis pagalbinėmis oro transporto paslaugomis, tokiomis kaip antžeminės paslaugos ir oro uosto veiklos paslaugos.

Orlaivių ir jų dalių techninės priežiūros ir remonto srityje Europos Sąjunga pasilieka teisę nustatyti ar toliau taikyti priemones, kuriomis trečiajai šaliai taikomas diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus prekybos susitarimus, sudarytus remiantis GATS V straipsniu.

EU: pasilieka teisę reikalauti, kad valstybių narių vardu atlikti teisės aktų nustatytą laivų apžiūrą ir juos sertifikuoti galėtų tik Europos Sąjungos įgaliotos pripažintos organizacijos. Gali būti reikalaujama, kad paslaugų teikėjai būtų įsisteigę.

PL: tiek, kiek Armėnijoje leidžiama Lenkijos keleivių ir krovinių vežimo paslaugų teikėjams teikti įvežimo į Armėnijos teritoriją ir vežimo per ją paslaugas, Lenkijoje taip pat leidžiama Armėnijos keleivių ir krovinių vežimo paslaugų teikėjams tokiomis pat sąlygomis teikti įvežimo į Lenkijos teritoriją ir vežimo per ją paslaugas.

A. Žemės ūkis, medžioklė, miškininkystė ir medienos ruošą

FR: steigti žemės ūkio įmones ne Europos Sąjungos bendrovės ir įsigyti vynuogynus ne Europos Sąjungos investuotojai gali tik gavę leidimą.

AT, HR, HU, MT, RO: dėl žemės ūkio veiklos nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta.

CY: investuotojams leidžiama dalyvauti tik iki 49 %.

FI: dėl elnininkystės nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta.

IE: steigti grūdų malimo veiklai vykdyti Armėnijos gyventojai gali tik gavę leidimą.

BG: dėl medienos ruošos nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta.

SE: tik samiai gali turėti šiaurinių elnių ir verstis elnininkyste.

B. Žvejyba ir akvakultūra

EU: jeigu nenumatyta kitaip, galimybė prieiti prie biologinių išteklių ir žvejybos plotų, priklausančių Europos Sąjungos valstybėms narėms arba esančių jų jurisdikcijoje, ir galimybė jais naudotis suteikiama tik su Europos Sąjungos teritorijos vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams.

CY: ne Europos Sąjungos piliečiams gali priklausyti ne daugiau kaip 49 % žvejybos valties ar laivo nuosavybės teisių, taip pat būtina gauti leidimą.

SE: laivas laikomas Švedijos laivu ir gali plaukioti su Švedijos vėliava, jeigu daugiau kaip pusė jo akcinio kapitalo priklauso Švedijos piliečiams arba juridiniams asmenims. Vyriausybė gali leisti užsienio laivams plaukioti su Švedijos vėliava, jeigu Švedija kontroliuoja jų eksploatavimą arba savininko nuolatinė gyvenamoji vieta yra Švedijoje. Švedijos registre taip pat gali būti užregistruoti laivai, kurių 50 % ar daugiau nuosavybės teisių priklauso EEE piliečiams arba bendrovėms, kurių registruotoji būstinė, centrinė administracija ar pagrindinė verslo vieta yra EEE, jei tokių laivų eksploatavimas yra kontroliuojamas iš Švedijos. Profesionaliai žvejybai būtina profesinė žvejybos licencija gali būti suteikta, jeigu žvejyba yra susijusi su Švedijos žvejybos pramone. Šios sąsajos pavyzdžiai: Švedijoje per kalendorinius metus iškraunama pusė laimikio (skaičiuojant pagal laimikio vertę), į pusę žvejybos reisų išplaukiama iš Švedijos uostų arba pusės laivyno žvejų gyvenamoji vieta yra Švedijoje. Naudoti ilgesnius kaip penkių metrų laivus būtinas leidimas ir profesionalios žvejybos licencija. Leidimas suteikiamas, jeigu, be kita ko, laivas yra užregistruotas nacionaliniame registre ir yra iš tikrųjų ekonomiškai susijęs su Švedija. Prekybinio laivo arba tradicinio laivo kapitonas turi būti EEE valstybės narės pilietis. Švedijos transporto agentūra gali taikyti išimtis.

SI: per Slovėnijos Respublikos teritorinę jūrą tranzitu plaukiantiems užsienio žvejybos laivams draudžiama žvejoti arba jūroje ar ant jūros dugno gaudyti žuvis ir kitus jūrų organizmus. Šis draudimas taip pat taikomas užsienio žvejybos laivams. Laivai turi teisę plaukioti su Slovėnijos vėliava, jeigu daugiau kaip pusė laivo nuosavybės teisių priklauso Europos Sąjungos piliečiams ar juridiniams asmenims, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje narėje. Organizmus įveisimui auginantys akvakultūros ūkiai turi būti užregistruoti Slovėnijoje.

UK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl su Jungtinės Karalystės vėliava plaukiojančių laivų įsigijimo, nebent ne mažiau kaip 75 % investuoto kapitalo priklauso Britanijos piliečiams ir (arba) bendrovėms, kuriose ne mažiau kaip 75 % nuosavybės teisių priklauso Britanijos piliečiams (visais atvejais jie turi gyventi ir turėti buveinę Jungtinėje Karalystėje). Laivai turi būti valdomi, kontroliuojami ir jiems vadovaujama iš Jungtinės Karalystės.

C. Kasyba ir karjerų eksploatavimas

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl juridinių asmenų, kontroliuojamų¹ ne Europos Sąjungos šalies, iš kurios Europos Sąjunga importuoja daugiau nei 5 % naftos ar gamtinių dujų, fizinių ar juridinių asmenų. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl tiesioginio filialų steigimo (būtina įsteigti įmonę).

¹ Juridinis asmuo yra kontroliuojamas kito (-ų) fizinio (-ių) ar juridinio (-ių) asmens (-ų), jei pastarasis (-ieji) gali skirti daugumą pirmojo juridinio asmens vadovų arba kitaip teisiškai daryti poveikį jo veiklai. Visų pirma kontrole laikoma nuosavybės teise priklausanti daugiau nei 50 % juridinio asmens akcinio kapitalo dalis.

D. Gamyba

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl juridinių asmenų, kontroliuojamų¹ ne Europos Sąjungos šalies, iš kurios Europos Sąjunga importuoja daugiau nei 5 % naftos ar gamtinių dujų, fizinių ar juridinių asmenų. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl tiesioginio filialų steigimo (būtina įsteigti įmonę).

IT: leidybos ir spausdinimo bendrovės savininkai ir leidėjai turi būti Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai. Bendrovių pagrindinė buveinė turi būti Europos Sąjungos valstybėje narėje.

HR: leidybos, spausdinimo ir įrašytų laikmenų tiražavimo veiklai taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.

SE: Švedijoje spausdinamų ir leidžiamų periodinių leidinių savininkai (fiziniai asmenys) turi būti Švedijos gyventojai arba EEE piliečiai. Tokių periodinių leidinių savininkai juridiniai asmenys turi būti įsisteigę EEE. Švedijoje spausdinami ir leidžiami periodiniai leidiniai, taip pat techniniai registrai turi turėti atsakingąjį redaktorių, o jo gyvenamoji vieta turi būti Švedijoje.

Dėl elektros energijos, dujų, garo ir karšto vandens gamybos, perdavimo ir skirstymo savo sąskaita² (išskyrus branduolinės elektros energijos gamybą):

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl elektros energijos gamybos, elektros energijos perdavimo ir skirstymo savo sąskaita ir dujų gamybos, dujinio kuro skirstymo.

¹ Juridinis asmuo yra kontroliuojamas kito (-ų) fizinio (-ių) ar juridinio (-ių) asmens (-ų), jei pastarasis (-ieji) gali skirti daugumą pirmojo juridinio asmens vadovų arba kitaip teisiškai daryti poveikį jo veiklai. Visų pirma kontrole laikoma nuosavybės teise priklausanti daugiau nei 50 % juridinio asmens akcinio kapitalo dalis.

² Viešųjų paslaugų įmonėms taikomas horizontalusis apribojimas.

Dėl garo ir karšto vandens gamybos, perdavimo ir skirstymo:

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl juridinių asmenų, kontroliuojamų¹ ne Europos Sąjungos šalies, iš kurios Europos Sąjunga importuoja daugiau nei 5 % naftos, elektros energijos ar gamtinių dujų, fizinių ar juridinių asmenų. Įsipareigojimų neprisiimta dėl tiesioginio filialų steigimo (būtina įsteigti įmonę).

FI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl garo ir karšto vandens gamybos, perdavimo ir skirstymo.

1. Verslo paslaugos

Specialistų paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl teisės specialistų, kuriems patikėtos viešosios pareigos, pvz., notarų, antstolių („*huissiers de justice*“) ar kitų valstybės tarnautojų ir teismo pareigūnų („*officiers publics et ministériels*“), teikiamų teisinių konsultacijų ir teisinių dokumentų sudarymo ir jų paliudijimo paslaugų, taip pat oficialiu vyriausybės aktu skiriamų antstolių paslaugų.

EU: vidaus (Europos Sąjungos ir valstybių narių) teisės praktika besiverčiantys asmenys privalo įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą (taikoma pilietybės sąlyga ir (arba) gyvenamosios vietos reikalavimas).

¹ Juridinis asmuo yra kontroliuojamas kito (-ų) fizinio (-ių) ar juridinio (-ių) asmens (-ų), jei pastarasis (-ieji) gali skirti daugumą pirmojo juridinio asmens vadovų arba kitaip teisiškai daryti poveikį jo veiklai. Visų pirma kontrole laikoma nuosavybės teise priklausanti daugiau nei 50 % juridinio asmens akcinio kapitalo dalis.

AT: per įsteigtą komercinį vienetą teisinės paslaugas teikiantiems paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga. Teisinės paslaugas teikiantiems užsienio teisininkams (kurie privalo turėti reikiamą kvalifikaciją savo buveinės šalyje) priklausanti bet kurios teisinių paslaugų įmonės akcinio kapitalo ir veiklos pajamų dalis negali viršyti 25 %. Priimant sprendimus jie negali turėti lemiamo balso. Kontrolinio akcijų paketo neturintys užsienio investuotojai arba jų kvalifikuotas personalas gali teikti tik teisinės paslaugas, susijusias su viešąja tarptautine teise, ir jurisdikcijos, kurioje pripažįstama jų teisininko kvalifikacija, teise; su vidaus (Europos Sąjungos ir valstybių narių) teise susijusių teisinių paslaugų, įskaitant atstovavimą teisme, teikėjai privalo įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą (taikoma pilietybės sąlyga).

AT: dėl apskaitos, buhalterijos, audito ir mokesčių konsultacijų paslaugų – asmenims, turintiems teisę verstis profesine veikla pagal užsienio teisę, priklausanti akcinio kapitalo ir balso teisių dalis negali viršyti 25 %.

AT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl medicinos paslaugų (išskyrus psichologų ir psichoterapeutų paslaugas).

AT, BG, HR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl su atitinkama vidaus teise (Europos Sąjungos ir valstybių narių) susijusių teisinių paslaugų.

AT, CY, EE, MT, SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl veterinarijos paslaugų.

BE: atstovavimo kasaciniame teisme („*Cour de cassation*“) sprendžiant nebaudžiamąsias bylas teisinių paslaugų teikėjams taikomos kvotos.

BG: užsienio teisininkai teisinio atstovavimo paslaugas gali teikti tik savo šalies piliečiams ir tik laikydamiesi abipusiškumo principo ir bendradarbiaudami su Bulgarijos teisininku. Teisinio tarpininkavimo paslaugų teikėjams taikomas nuolatinės gyvenamosios vietos reikalavimas.

BG: dėl teisinių paslaugų – tam tikrų rūšių teisinį statusą („*advokatsko sadrujue*“ ir „*advokatsko drujestvo*“) gali turėti tik į Bulgarijos Respublikos praktikuojančių teisininkų sąrašą įtraukti teisininkai.

BG: užsienio audito subjektas (išskyrus Europos Sąjungos ir EEE šalių) gali teikti audito paslaugas tik pagal abipusiškumo principą ir tik jei laikomasi reikalavimo, kad trys ketvirtadaliai valdymo organų narių ir subjekto vardu auditą atliekančių registruotųjų auditorių atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiems Bulgarijos auditoriams.

BG: tarpininkavimo paslaugų teikėjams taikomas nuolatinės gyvenamosios vietos reikalavimas. Apmokestinimo paslaugų teikėjams taikoma Europos Sąjungos pilietybės sąlyga.

BG: architektūros paslaugas, miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugas, inžinerijos ir suvienytąsias inžinerijos paslaugas teikiantys užsienio fiziniai ir juridiniai asmenys, turintys pagal jų nacionalinę teisę pripažintą licencijuoto dizainerio kompetenciją, gali savarankiškai vykdyti tyrinėjimo ir projektavimo darbus Bulgarijoje tik konkurso tvarka ir tik tada, kai su jais sudaroma sutartis pagal Viešųjų pirkimų aktą.

BG: dalyvaudami nacionalinės ar regioninės svarbos projektuose, architektūros paslaugas, miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugas, inžinerijos ir suvienytąsias inžinerijos paslaugas teikiantys Armėnijos investuotojai turi veikti kaip vietos investuotojų partneriai arba jų subrangovai. Architektūros paslaugas, miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugas teikiantys užsienio specialistai privalo turėti bent dvejų metų patirtį statybų srityje. Miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.

BG: miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.

BG, CY, MT, SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl akušerijos paslaugų ir dėl slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugų.

CY: architektūros paslaugų, miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugų, inžinerijos paslaugų ir suvienytųjų inžinerijos paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.

CY: asmenys, norintys teikti teisinės paslaugas ir atstovauti teisme, turi būti EEE arba CH piliečiai ir gyventojai (įsteigti komercinį vienetą). Tik į praktikuojančių teisininkų sąrašą įsiregistravę advokatai gali būti Kipro teisinių paslaugų bendrovės partneriai, akcininkai arba direktorių valdybos nariai. Taikomi nediskriminaciniai reikalavimai dėl teisinės formos. Norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą taikoma pilietybės ir gyvenamosios vietos sąlyga.

CZ: norint teikti su vidaus (Europos Sąjungos ir valstybės narės) teise susijusias teisinės paslaugas ir atstovauti teisme, reikia būti EEE arba CH piliečiu ir Čekijos gyventoju. Taikomi nediskriminaciniai reikalavimai dėl teisinės formos.

CZ, HU, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl akušerijos paslaugų.

CY: užsienio auditoriai privalo gauti leidimą, kuris išduodamas įvykdžius tam tikras sąlygas.

BG, CY, CZ, EE, MT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl medicinos (įskaitant psichologų) paslaugų ir odontologijos paslaugų.

CZ, SK: dėl audito paslaugų (CPC 86211 ir 86212, išskyrus apskaitos paslaugas) pasiliekiama teisė reikalauti, kad ne mažiau kaip 60 proc. kapitalo akcijų ar balsavimo teisių priklausytų nacionaliniams subjektams.

CZ: teikti medicinos (įskaitant psichologų) paslaugas ir odontologijos paslaugas, akušerių paslaugas, taip pat slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugas gali tik fiziniai asmenys. Užsienio fiziniai asmenys privalo gauti kompetentingos institucijos leidimą.

CZ: veterinarijos paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys. Reikia gauti veterinarijos administracijos leidimą.

DK: vadovaujantis Danijos teisingumo vykdymo aktu, vienintelė teisinių paslaugų įmonės paskirtis privalo būti teisinių paslaugų teikimas. Teisininkai, dirbantys teisinių paslaugų įmonėje ar kiti korporacijos darbuotojai, turintys jos akcijų, kartu su įmone asmeniškai atsako už visus ieškinius, susijusius su jų atstovavimu klientams. Be to, 90 % Danijos teisinių paslaugų įmonės akcijų turi priklausyti Danijos teisininko licenciją turintiems teisininkams, Danijoje įregistruotiems Europos Sąjungos teisininkams arba Danijoje įregistruotoms teisinių paslaugų įmonėms.

DK: teisės aktų nustatyto audito paslaugų teikėjai turi būti Danijos patvirtinti auditoriai.

Patvirtinimas suteikiamas tik Europos Sąjungos valstybės narės arba EEE valstybės narės gyventojams. Auditoriams ir audito paslaugų įmonėms, nepatvirtintiems pagal reglamentą, kuriuo įgyvendinama aštuntoji direktyva dėl teisės aktų nustatyto audito, patvirtintose audito paslaugų įmonėse negali priklausyti daugiau kaip 10 proc. balsavimo teisių.

DK: kad galėtų įsteigti ūkines bendrijas su Danijos įgaliotaisiais apskaitininkais, užsienio apskaitininkai turi gauti Danijos verslo institucijos leidimą.

DK: veterinarijos paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys.

EL: asmenims, norintiems gauti teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių licenciją, taikoma pilietybės sąlyga.

EL: dantų technikams taikomas pilietybės reikalavimas.

ES: kad būtų galima teikti su Europos Sąjungos teise ir Europos Sąjungos valstybės narės teise susijusias teises paslaugas, laikantis nediskriminavimo principo gali būti reikalaujama, kad komercinis vienetas būtų vienos iš teisinių formų, kurios leidžiamos pagal nacionalinę teisę. Kai kurių tipų teisinę formą taip pat nediskriminacinėmis sąlygomis gali būti leidžiama rinktis tik į praktikuojančių teisininkų sąrašą įsiregistravusiems teisininkams.

FI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl atstovavimo teisme, išskyrus dėl patentinių patikėtinių ir advokatų („asianajaja“).

FI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl paslaugų, susijusių su valdžios sektoriaus ir privačiai finansuojamomis sveikatos ir socialinėmis paslaugomis (t. y. medicinos, įskaitant psichologų, ir odontologijos paslaugų; akušerijos paslaugų; fizioterapeutų ir paramedikų paslaugų).

FI: dėl audito paslaugų – gyvenamosios vietos reikalavimas, taikomas bent vienam Suomijos ribotos atsakomybės bendrovės auditoriui.

FI, HU, NL: patentiniams patikėtiniams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas (dalis CPC 861).

FR: dėl teisinių paslaugų – tam tikrų rūšių teisinį statusą („*association d'avocats*“ ir „*société en participation d'avocat*“) gali turėti tik į Prancūzijos praktikuojančių teisininkų sąrašą įtraukti teisininkai. Teisinių paslaugų įmonėje, teikiančioje su Prancūzijos ar Europos Sąjungos teise susijusias paslaugas, bent 75 % partnerių, turinčių 75 % akcijų, turi būti į Prancūzijos praktikuojančių teisininkų sąrašą įsiregistravę teisininkai.

FR: architektūros paslaugas, medicinos (įskaitant psichologų) ir odontologijos paslaugas, akušerijos paslaugas ir slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugas užsienio investuotojai gali teikti tik kaip „*société d'exercice libéral*“ („*sociétés anonymes*“, „*sociétés à responsabilité limitée*“ arba „*sociétés en commandite par actions*“) ir „*société civile professionnelle*“.

FR: teikti medicinos (įskaitant psichologų) paslaugas ir odontologijos paslaugas, akušerių paslaugas, taip pat slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugas gali tik piliečiai. Vis dėlto užsieniečiai gali teikti akušerijos paslaugas ir slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugas pagal kasmet nustatomas kvotas.

FR: veterinarijos paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga ir abipusiškumo principas.

HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl konsultavimo buveinės šalies, užsienio ir tarptautinės teisės klausimais. Atstovauti teismuose gali tik Kroatijos advokatų tarybos nariai („odvjetnici“). Norintiems tapti Advokatų tarybos nariais taikomas pilietybės reikalavimas. Su tarptautine teise susijusių bylų šalims arbitražo teismuose, t. y. *ad hoc* teismuose, gali atstovauti teisininkai, kurie yra kitų šalių advokatų asociacijų nariai.

HR: audito paslaugoms teikti būtina licencija.

HR: fiziniai ir juridiniai asmenys gali teikti architektūros ir inžinerijos paslaugas gavę atitinkamai Kroatijos architektų rūmų ir Kroatijos inžinierių rūmų leidimą.

HR: visi asmenys, tiesiogiai teikiantys paslaugas pacientams (gydantys pacientus), privalo turėti profesinės organizacijos licenciją.

EL: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl dantų technikų. Kad gautų licenciją atlikti teisės aktų nustatytą auditą ir teikti veterinarijos paslaugas, asmuo turi būti Europos Sąjungos pilietis.

ES: teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir pramoninės nuosavybės teisės specialistams taikoma Europos Sąjungos pilietybės sąlyga.

HU: įsteigtas vienetas turėtų būti šių teisinių formų: su Vengrijos advokatu (*ügyvéd*) įsteigta ūkinė bendrija arba advokatų kontora (*ügyvédi iroda*), arba atstovybė.

HU: ne EEE piliečiams, norintiems teikti veterinarijos paslaugas, taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.

LV: prisiekusiesiems advokatams taikomas pilietybės reikalavimas ir tik jie gali teikti teisinio atstovavimo baudžiamajame procese paslaugas.

LV: prisiekusiųjų auditorių komercinėje bendrovėje daugiau kaip 50 proc. kapitalo akcijų, suteikiančių balsavimo teisę, turi priklausyti prisiekusiesiems auditoriams arba Europos Sąjungos ar EEE prisiekusiųjų auditorių komercinėms bendrovėms. Užsienio šalių teisininkai teisme gali dalyvauti kaip advokatai tik pagal dvišalius susitarimus dėl savitarpio teisinės pagalbos.

LT: patentiniams patikėtiniams taikoma pilietybės sąlyga.

LT: dėl audito paslaugų – auditoriaus išvada turi būti parengta kartu su auditoriumi, akredituotu dirbti Lietuvoje. Ne mažiau kaip $\frac{3}{4}$ audito bendrovės akcijų turi priklausyti Europos Sąjungos arba EEE auditoriams ar audito bendrovėms. Steigtis kaip akcinei bendrovei (AB) neleidžiama.

LT: užsienio šalių teisininkai teisme gali dalyvauti kaip advokatai tik pagal dvišalius susitarimus dėl savitarpio teisinės pagalbos.

LT: medicinos (įskaitant psichologų) paslaugoms ir odontologijos paslaugoms teikti reikalingas leidimas, kuris išduodamas pagal sveikatos apsaugos plėtros planą, parengtą atsižvelgiant į visuomenės poreikius ir jau teikiamas medicinos ir odontologijos paslaugas.

PL: nors Europos Sąjungos teisininkai gali rinktis kitas teises formas, užsienio teisininkai gali veikti tik įsteigę registruotą bendriją ir ribotos atsakomybės bendriją.

PL: veterinarijos paslaugų teikėjams taikoma Europos Sąjungos pilietybės sąlyga. Užsieniečiai gali kreiptis dėl leidimo verstis šia praktika.

PL: audito paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.

PT: dėl teisinių paslaugų – asmenims, norintiems verstis „*solicitadores*“ ir pramoninės nuosavybės agento profesine veikla, taikoma pilietybės sąlyga.

SK: asmenims, norintiems užsiregistruoti profesinėje organizacijoje ir teikti architektūros, inžinerijos ir veterinarijos paslaugas, taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas. Veterinarijos paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys.

SK: norint teikti su vidaus teise susijusias teises paslaugas ir atstovauti teisme, reikia būti EEE arba CH piliečiu ir gyventoju (įsteigti komercinį vienetą).

SE: dėl teisinių paslaugų – įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą vien tam, kad galėtų naudoti Švedijos profesinės kvalifikacijos pavadinimą „*advokat*“, gali tik Europos Sąjungos, EEE arba Šveicarijos gyventojai. Švedijos advokatų asociacijos valdyba gali taikyti išimtis. Norint verstis vidaus teisės praktika, įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą nebūtina. Švedijos advokatų asociacijos narį gali samdyti tik į praktikuojančių teisininkų sąrašą įsiregistravęs teisininkas arba tokio teisininko veiklą vykdanči bendrovė. Tačiau į praktikuojančių teisininkų sąrašą įsiregistravusį teisininką gali samdyti užsienio bendrovė. Kompetentinga institucija gali atleisti nuo šio reikalavimo. Taikomi EEE reikalavimai, susiję su ekonominių planų tvirtintojo skyrimu.

SE: tam tikrų juridinių asmenų, įskaitant visas ribotos atsakomybės bendroves, taip pat fizinių asmenų teisės aktų nustatyto audito paslaugas gali teikti tik Švedijoje patvirtinti ar įgalioti auditoriai ir Švedijoje registruotos audito įmonės. Tik Švedijoje patvirtinti auditoriai ir registruotosios viešojo sektoriaus apskaitos įmonės gali būti profesionalias audito paslaugas (oficialiais tikslais) teikiančių bendrovių akcininkais ar su jomis sudaryti ūkines bendrijas. Kad būtų įgalioti ar patvirtinti, asmenys turi būti EEE arba Šveicarijos gyventojai. Patvirtintais auditoriais ir įgaliotaisiais auditoriais gali vadintis tik Švedijoje patvirtinti ar įgalioti auditoriai. Kooperatinių ekonominių asociacijų ir tam tikrų kitų įmonių auditoriai, kurie nėra įgalioti ar patvirtinti apskaitininkai, turi būti EEE gyventojai. Kompetentinga institucija gali atleisti nuo šio reikalavimo. (CPC 86211, CPC 86212, išskyrus apskaitos paslaugas).

SI: reikalaujama, kad atstovavimo teisme už atlygį paslaugų teikėjai būtų įsteigę komercinį vienetą Slovėnijos Respublikoje. Užsienio teisininkas, užsienio šalyje turintis teisę teikti teisines paslaugas, gali teikti teisines paslaugas arba verstis teisininko praktika pagal Teisininkų akto 34a straipsnyje nustatytas sąlygas, jeigu laikomasi faktinio abipusiškumo principo. Teisingumo ministerija patikrina, ar laikomasi abipusiškumo sąlygos. Slovėnijos advokatų asociacijos paskirtų teisininkų komercinis vienetas gali būti tik individualioji įmonė, ribotos atsakomybės teisinių paslaugų įmonė (ūkinė bendrija) arba neribotos atsakomybės teisinių paslaugų įmonė (ūkinė bendrija). Teisinių paslaugų įmonė gali verstis tik teisės praktika. Partneriais teisinių paslaugų įmonėje gali būti tik teisininkai.

SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl apskaitos, buhalterijos ir audito paslaugų. Reikalaujama įsteigti komercinį vienetą. Trečiosios šalies audito subjektas gali turėti Slovėnijos audito bendrovių akcijų ar su jomis sudaryti ūkines bendrijas, jeigu pagal šalies, kurioje yra įsteigtas trečiosios šalies audito subjektas, teisę Slovėnijos audito bendrovėms leidžiama turėti audito subjekto akcijų ar sudaryti ūkines bendrijas. Reikalaujama, kad bent vienas Slovėnijoje įsteigtos audito bendrovės valdybos narys būtų nuolatinis Slovėnijos gyventojas.

SI: reikalaujama, kad gydytojai, odontologai, akušeriai, slaugytojai ir vaistininkai turėtų profesinės organizacijos išduodamą licenciją, o kiti sveikatos priežiūros specialistai būtų užsiregistravę.

SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl socialinės medicinos, sanitarijos, epidemiologijos, medicinos (ekologijos) paslaugų; kraujo, kraujo preparatų ir transplantų tiekimo ir skrodimo.

Farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimas¹ (CPC 63211)

AT: farmacijos ir specialios medicinos prekės mažmenomis visuomenei gali būti parduodamos tik vaistinėje. Vaistinės veiklai vykdyti būtina EEE arba Šveicarijos pilietybė. Vaistinės nuomininkai ir už jos valdymą atsakingi asmenys turi būti EEE arba Šveicarijos piliečiai.

BG: Vaistininkams taikomas nuolatinės gyvenamosios vietos reikalavimas.

CY: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninio pardavimo ir farmacijos prekių tiekimo visuomenei bei kitų vaistininkų teikiamų paslaugų (CPC 63211).

¹ Vaistų tiekimo visuomenei, kaip ir kitų paslaugų teikimo atveju, taikomi Europos Sąjungos valstybėse narėse nustatyti licencijų išdavimo ir kvalifikaciniai reikalavimai bei procedūros. Paprastai šias paslaugas gali teikti tik vaistininkai. Kai kuriose Europos Sąjungos valstybėse narėse reikalavimas, pagal kurį vaistus gali tiekti tik vaistininkai, taikomas tik receptinių vaistų tiekimui.

DE: farmacijos ir specialių medicinos prekių mažmeninio pardavimo visuomenei paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys. Asmenims, norintiems gauti licenciją verstis vaistininko veikla ir (arba) atidaryti vaistinę ir per ją visuomenei mažmenomis pardavinėti farmacijos ir tam tikras medicinos prekes, taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas. Vokietijoje farmacijos egzamino neišlaikę asmenys gali tik gauti licenciją perimti trejus pastaruosius metus veikusią vaistinę. Ši sąlyga netaikoma patvirtintiems pareiškėjams, kurių kvalifikacija jau buvo pripažinta kitais tikslais. Be to, reikalaujama, kad pareiškėjai ne mažiau kaip trejus metus iš eilės Vokietijoje būtų vertęsi vaistininko profesine veikla. Ne EEE šalių piliečiai negali gauti licencijos įsteigti vaistinę.

EE: farmacijos ir specialios medicinos prekės mažmenomis visuomenei gali būti parduodamos tik vaistinėje. Vaistų užsakomoji prekyba paštu draudžiama, taip pat draudžiama paštu ar naudojantis skubių siuntų gabenimo paslauga pristatyti internetu užsakytus vaistus.

EL: farmacijos ir specialių medicinos prekių mažmeninio pardavimo visuomenei paslaugas gali teikti tik vaistininko licenciją turintys fiziniai asmenys ir vaistininko licenciją turinčių asmenų įsteigtos bendrovės. Vaistinės veiklai vykdyti būtina Europos Sąjungos pilietybė.

ES: farmacijos ir specialių medicinos prekių mažmeninio pardavimo visuomenei paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys. Kiekvienas vaistininkas gali įgyti ne daugiau kaip vieną licenciją. Leidimas steigti išduodamas atlikus ekonominių poreikių analizę. Pagrindiniai kriterijai: paslaugos teikėjų tankis atitinkamoje teritorijoje.

FI, SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl farmacijos prekių mažmeninio pardavimo ir farmacijos prekių tiekimo visuomenei (CPC 63211).

FR: vaistinės veiklai vykdyti būtina EEE arba Šveicarijos pilietybė. Užsienio vaistininkui gali būti leidžiama steigti pasant kasmet nustatomų kvotų.

HU: vaistinės veiklai vykdyti būtina EEE arba Šveicarijos pilietybė.

IT: kad gautų licenciją verstis vaistininko veikla ir (arba) atidaryti vaistinę farmacijos ir specialių medicinos prekių mažmeninio pardavimo visuomenei paslaugoms teikti, asmuo turi būti gyventojas.

LT: vaistai **mažmenomis** visuomenei gali būti parduodami tik vaistinėje. Receptinių vaistų internetinė prekyba draudžiama.

LV: kad galėtų savarankiškai dirbti vaistinėje, užsienio vaistininkas ar vaistininko padėjėjas, įgijęs išsilavinimą valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos ar EEE valstybė narė, turi būti bent vienus metus dirbęs vaistinėje prižiūrimas vaistininko.

SI: Slovėnijoje pirminės vaistinių paslaugas teikia savivaldybės. Farmacijos prekių tiekimo tinklą sudaro savivaldybėms priklausanti valstybinė farmacijos prekių tiekimo institucija ir pagal koncesiją veikiantys privatūs vaistininkai (pagrindinis privačios vaistinės savininkas turi būti farmacijos specialistas). Receptinių vaistų užsakomoji prekyba paštu draudžiama.

SK: gyvenamosios vietos sąlyga.

Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos

EU: pasilieka teisė toliau taikyti ar nustatyti priemones, taikomas mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugoms, kurioms skiriamas viešasis finansavimas ar bet kokios formos valstybės parama ir kurios dėl to nelaikomos finansuojamomis privačiai, todėl išimtinės teisės ir (arba) leidimai teikti tokias paslaugas gali būti suteikiami tik Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams ir Europos Sąjungos juridiniams asmenims, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje (CPC 851, CPC 852, CPC 853).

Nekilnojamojo turto paslaugos

CY: pilietybės sąlyga.

DK: Danijos teritorijoje esančių fizinių asmenų teikiamų nekilnojamojo turto paslaugų srityje tik įgaliojantieji nekilnojamojo turto agentai, kurie yra į nekilnojamojo turto agentų registrą įtraukti fiziniai asmenys, gali naudoti profesinės kvalifikacijos pavadinimą „nekilnojamojo turto agentas“, laikydamiesi Akto dėl nekilnojamojo turto pardavimo 6 skyriaus 1 dalies, kurioje nustatyti įtraukimo į registrą reikalavimai, įskaitant buvimo Europos Sąjungos, EEE ar Šveicarijos gyventojų reikalavimus. Aktas dėl nekilnojamojo turto pardavimo taikomas tik teikiant nekilnojamojo turto paslaugas vartotojams ir netaikomas nekilnojamojo turto išperkamajai nuomai.

PT: fiziniai asmenys turi būti EEE valstybės narės gyventojai. Juridiniai asmenys turi būti įsteigti EEE valstybėje narėje.

Nuomos ir (arba) išperkamosios nuomos be operatoriaus paslaugos

A. Susijusios su laivais

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl su registruotųjų bendrovių, skirtų su valstybės, kurioje įsteigta bendrovė, vėliava plaukiojančių laivų laivynui eksploatuoti, steigimo.

CY: ne Europos Sąjungos piliečiams gali priklausyti ne daugiau kaip 49 % laivo nuosavybės teisių.

LT: laivai nuosavybės teise turi priklausyti Lietuvos fiziniams asmenims arba Lietuvoje įsteigtoms bendrovėms.

SE: jeigu dalis laivo nuosavybės teisių priklauso Armėnijos piliečiams, tam, kad laivas galėtų plaukioti su Švedijos vėliava, reikia pateikti įrodymų, kad esminę įtaką eksploatuojant laivą daro Švedija.

B. Susijusios su orlaiviais

EU: Europos Sąjungos oro vežėjų naudojamas orlaivis turi būti užregistruotas Europos Sąjungos valstybėje narėje, išdavusioje oro vežėjui licenciją, arba, jei licenciją išdavusi Europos Sąjungos valstybė narė leidžia, kitoje Europos Sąjungos šalyje. Kad orlaivis būtų užregistruotas, gali būti nustatytas reikalavimas, kad jis priklausytų tam tikrus pilietybės kriterijus atitinkantiems fiziniams asmenims arba tam tikrus su kapitalo nuosavybe ir kontrole susijusius kriterijus atitinkantiems juridiniams asmenims.

C. Susijusios su kita transporto įranga

SE: gyvenamosios vietos EEE reikalavimas (CPC 83101).

D. Kitos

BE, FR: pasiliekiama teisė toliau taikyti arba nustatyti priemonės, susijusias su vaizdajuosčių išperkamosios nuomos (lizingo) ar nuomos paslaugų teikimu (CPC 83202).

Kitos verslo paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl paslaugų, glaudžiai susijusių su žemės ūkiu, medžiokle ir miškininkyste (CPC 881); susijusių su žvejyba (CPC 882) ir gamybos pramone (CPC 884 ir 885), išskyrus patariamąsias ir konsultacijas paslaugas.

BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl vadovaujančiųjų darbuotojų atrankos paslaugų teikimo (CPC 87201).

AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI ir SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl įdarbinimo paslaugų (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl įstaigos darbuotojų pasiūlos paslaugų (CPC 87203).

EU, išskyrus HU ir SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl aprūpinimo buitinės pagalbos personalu, prekybos ar pramonės darbininkais, slaugos personalu ar kitu personalu paslaugų. Šių paslaugų teikėjams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas ir reikalavimas įsteigti komercinį vienetą, taip pat gali būti taikomi pilietybės reikalavimai.

EU, išskyrus BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: darbuotojų pasiūlos paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas.

EU, išskyrus AT ir SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl tyrimo paslaugų. Šių paslaugų teikėjams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas ir reikalavimas įsteigti komercinį vienetą, taip pat gali būti taikomi pilietybės reikalavimai.

AT: dėl įdarbinimo paslaugų ir darbuotojų nuomos agentūrų ir personalo tarnybos parūpinimo ir atrankos paslaugų (CPC 8720) – leidimas suteikiamas tik pagrindinę buveinę EEE turintiems juridiniams asmenims, o valdybos nariai arba vadovaujantys partneriai / akcininkai, turintys teisę atstovauti juridiniam asmeniui, turi būti EEE piliečiai ir gyventi EEE.

BG, CY, CZ, DK, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SL, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl apsaugos paslaugų (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309).

BG, SK, HR, HU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl oficialaus vertimo raštu ir žodžiu paslaugų teikimo (dalis CPC 87905).

BE: dėl apsaugos paslaugų – vadovai turi būti Europos Sąjungos piliečiai ir joje gyventi. Dėl vartojimo kreditų duomenų bazių pasiliekiama teisė kreditavimo pajėgumo vertinimo paslaugų teikėjams taikyti pilietybės sąlygą (dalis CPC 87901). Išieškojimo agentūrų paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.

BG: aerofotografavimo, geodezijos, kadastrinių matavimų ir kartografijos sričių veiklą, susijusią su Žemės plutos judėjimo tyrimais, vykdančioms asmenims taikomas įsisteigimo reikalavimas ir pilietybės sąlyga. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl tyrimo paslaugų; techninio tikrinimo ir analizės paslaugų, pagal sutartį teikiamų naftos ir dujų telkinių įrangos remonto ir išmontavimo paslaugų. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl oficialaus vertimo raštu ir žodžiu.

CY: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl techninio tikrinimo ir analizės paslaugų arba geologijos, geofizikos, geodezijos ir žemėlapių sudarymo paslaugų.

CZ: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl išieškojimo agentūrų paslaugų.

DE: prisiekusiųjų vertėjų žodžiu paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.

DE: įdarbinimo paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas.

DK: asmenims, teikiantiems paraišką išduoti leidimą teikti apsaugos paslaugas, taip pat juridinio asmens, teikiančio paraišką išduoti leidimą teikti apsaugos paslaugas, vadovams ir daugumai valdybos narių taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas. Tačiau gyvenamosios vietos reikalavimas netaikomas, jeigu taip nustatyta tarptautiniais susitarimais arba teisingumo ministro įsakymais. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl oro uostų apsaugos paslaugų.

EE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl apsaugos paslaugų. Prisiekusieji vertėjai žodžiu turi būti Europos Sąjungos piliečiai.

ES: dėl apsaugos paslaugų: fiziniams ir juridiniams asmenims, taip pat privačių apsaugos paslaugų darbuotojams taikoma EEE pilietybės sąlyga.

FI: atestuoti vertėjai raštu turi būti EEE gyventojai.

FR: užsienio investuotojai turi gauti specialų leidimą teikti žvalgymo ir tyrinėjimo paslaugas bei mokslinių ir techninių konsultacijų paslaugas.

HR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl tyrimo ir apsaugos paslaugų. Spausdinimo ir leidybos paslaugų teikėjams galioja gyvenamosios vietos reikalavimas, taikomas leidėjui ir redaktorių kolegijos nariams.

HU: arbitražo ir taikinimo paslaugas (CPC 86602) galima teikti tik gavus leidimą ir taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.

IT: kad gautų leidimą, apsaugos paslaugų teikėjai turi būti Italijos arba Europos Sąjungos piliečiai ir gyventojai. Leidybos ir spausdinimo bendrovės savininkai ir leidėjai turi būti Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai. Bendrovių pagrindinė buveinė turi būti Europos Sąjungos valstybėje narėje. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl išieškojimo agentūrų ir kreditingumo vertinimo paslaugų.

LV: dėl tyrimo paslaugų – gauti licenciją gali tik tos detektyvų bendrovės, kurių vadovas ir visi administracijos darbuotojai yra Europos Sąjungos arba EEE piliečiai. Dėl apsaugos paslaugų – kad būtų išduota licencija, bent pusė akcinio kapitalo turėtų priklausyti Sąjungos arba EEE fiziniams arba juridiniams asmenims. Teisė įsisteigti leidybos sektoriuje suteikiama tik šalyje įregistruotiems juridiniams asmenims (ne filialams).

LT: apsaugos paslaugas gali teikti tik asmenys, turintys Europos ekonominės erdvės arba NATO šalies pilietybę. Teisė įsisteigti leidybos sektoriuje suteikiama tik šalyje įregistruotiems juridiniams asmenims (ne filialams).

LT: pasiliekiama teisė riboti komercinių vienetų steigimą, nustatant reikalavimą, pagal kurį spausdinimo ir leidybos paslaugas (CPC 88442) gali teikti tik įregistruoti juridiniai asmenys.

EU, išskyrus NL: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl prabavimo paslaugų (dalis CPC 893).

NL: norint teikti prabavimo paslaugas, reikia Nyderlanduose įsteigti komercinį vienetą. Išimtinės tauriųjų metalų dirbinių prabavimo teisės šiuo metu suteiktos dviem Nyderlandų valstybės monopolijoms (dalis CPC 893).

PL: profesinė tyrimo paslaugų teikėjo licencija gali būti išduota Lenkijos pilietybę turinčiam asmeniui arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės, EEE arba Šveicarijos piliečiui. Profesinė apsaugos paslaugų teikėjo licencija gali būti išduota tik Lenkijos pilietybę turinčiam asmeniui arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės, EEE arba Šveicarijos piliečiui. Prisiekusiesiems vertėjams raštu taikoma Europos Sąjungos pilietybės sąlyga. Aerofotografavimo paslaugų teikėjams ir laikraščių bei žurnalų vyriausiesiems redaktoriams taikoma Lenkijos pilietybės sąlyga.

PT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl tyrimo paslaugų. Investuotojams, norintiems teikti išieškojimo agentūrų ir kreditavimo pajėgumo vertinimo paslaugas, taikoma Europos Sąjungos pilietybės sąlyga. Apsaugos paslaugas teikiančiam specialiajam personalui taikomas pilietybės reikalavimas.

RO: pastatų valymo paslaugų specialistams taikoma pilietybės sąlyga.

SE: fiziniai asmenys, kurie yra Švedijoje spausdinamų ir leidžiamų periodinių leidinių savininkai, turi gyventi Švedijoje arba būti EEE piliečiai. Tokių periodinių leidinių savininkai juridiniai asmenys turi būti įsisteigę EEE. Švedijoje spausdinami ir leidžiami periodiniai leidiniai, taip pat techniniai registrai turi turėti atsakingąjį redaktorių, o jo gyvenamoji vieta turi būti Švedijoje.

SK: dėl tyrimo ir apsaugos paslaugų – licencijos gali būti išduodamos tik jeigu nėra su saugumu susijusios rizikos ir jeigu visi vadovai yra Europos Sąjungos, EEE arba Šveicarijos piliečiai.

2. Ryšių paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl transliavimo paslaugų, išskyrus palydovinės transliacijos perdavimo paslaugas. Transliavimas – nepertraukiama perdavimo grandinė, reikalinga televizijos ar radijo programos signalams perduoti visuomenei, tačiau neapimanti su signalų perdavimu į palydovą susijusių ryšių tarp operatorių.

BE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl palydovinės transliacijos perdavimo paslaugų.

3. Statybos ir susijusios inžinerijos paslaugos

CY: įsisteigti norintiems trečiųjų šalių piliečiams taikomos specialios sąlygos ir reikalaujama gauti leidimą.

4. Platinimo paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl ginklų, šaudmenų ir sprogmenų bei kitų karinės paskirties medžiagų platinimo, cheminių produktų ir tauriųjų metalų (ir brangakmenių) platinimo.

EU: kai kuriose šalyse vaistinių ir tabako pardavėjų paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas.

HR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl tabako ir tabako gaminių platinimo.

FR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl išimtinių teisių suteikimo tabako gaminių mažmeninio pardavimo srityje.

FI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl alkoholio (dalis CPC 62112, 62226, 63107, 8929) ir vaistų (CPC 62251, 62117, 8929) platinimo.

AT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl vaistų platinimo, išskyrus farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninį pardavimą (CPC 63211). Dėl tabako gaminių mažmeninio pardavimo (CPC 63108) – leidimo vykdyti tabako pardavėjo veiklą gali prašyti tik fiziniai asmenys (pirmenybė teikiama EEE piliečiams).

BG: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl alkoholinių gėrimų, cheminių produktų, tabako ir tabako gaminių, farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių, ginklų, šaudmenų ir karinės įrangos, naftos ir naftos produktų, dujų, tauriųjų metalų ir brangakmenių platinimo.

DE: farmacijos ir specialių medicinos prekių mažmeninio pardavimo visuomenei paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys. Kad gautų licenciją verstis vaistininko veikla ir (arba) atidaryti vaistinę farmacijos ir specialių medicinos prekių mažmeninio pardavimo visuomenei paslaugoms teikti, asmuo turi būti gyventojas. Kitų šalių piliečiai arba Vokietijoje farmacijos egzamino neišlaikę asmenys gali tik gauti licenciją perimti trejus pastaruosius metus veikusią vaistinę. Ši sąlyga netaikoma patvirtintiems pareiškėjams, kurių kvalifikacija jau buvo pripažinta kitais tikslais. Be to, reikalaujama, kad pareiškėjai ne mažiau kaip trejus metus iš eilės Vokietijoje būtų vertęsi vaistininko profesine veikla. Ne EEE šalių piliečiai negali gauti licencijos įsteigti vaistinę.

ES: tabako mažmeninio pardavimo monopolis priklauso valstybei. Steigtis gali tik Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai.

IT: dėl tabako gaminių platinimo – (dalis CPC 6222, dalis CPC 6310), didmeninės ir mažmeninės prekybos tarpininkai parduotuvių („*magazzini*“) savininkai turi būti Europos Sąjungos piliečiai.

SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl alkoholinių gėrimų mažmeninio pardavimo.

6. Aplinkosaugos paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl paslaugų, susijusių su vandens rinkimu, valymu ir skirstymu namų ūkiams, pramonės, komerciniams ir kitiems naudotojams, įskaitant geriamojo vandens tiekimą, ir vandentvarką.

SK: panaudotų baterijų ir akumuliatorių, alyvų atliekų, senų automobilių ir elektros bei elektroninės įrangos atliekų apdorojimo ir antrinio perdirbimo veiklai vykdyti reikia įsteigti įmonę Europos Sąjungos arba EEE valstybėje narėje (taikomas rezidavimo vietos reikalavimas) (dalis CPC 9402).

7. Finansinės paslaugos¹

EU: investicinių fondų turto depozitoriumu gali būti tik įmonės, kurių registruotoji būstinė yra Europos Sąjungoje. Savitarpio fondams ir investicinėms bendrovėms valdyti turi būti įsteigta speciali valdymo įmonė, kurios pagrindinė buveinė ir registruotoji būstinė būtų toje pačioje valstybėje narėje.

¹ Nustatytas horizontalusis apribojimas dėl skirtingo režimo taikymo filialams ir patronuojamosioms įmonėms. Užsienio filialai gali gauti leidimą veikti valstybės narės teritorijoje tik tokiomis sąlygomis, kokios taikomos pagal atitinkamus tos valstybės narės teisės aktus, todėl gali būti reikalaujama, kad jie atitiktų tam tikrus specifinius rizikos ribojimo reikalavimus.

AT: kad gautų licenciją atidaryti filialą, užsienio draudiko teisinė forma turi atitikti arba būti panaši į akcinės bendrovės arba savitarpio draudimo asociacijos formą. Filialo vadovai turi būti du fiziniai asmenys – Austrijos gyventojai.

BG: pensijų draudimas įgyvendinamas per įregistruotas pensijų draudimo įmones (ne filialus). Valdybos pirmininko ir direktorių valdybos pirmininko nuolatinė gyvenamoji vieta turi būti Bulgarijoje. Prieš steigdamas filialą ar atstovybę tam tikrų rūšių draudimo paslaugoms teikti, užsienio draudikas turi turėti leidimą teikti tokių pat rūšių draudimo paslaugas savo kilmės šalyje. Draudimo tarpininkai turi įsteigti vietos įmonę (ne filialą). (Per)draudimo įmonių valdymo ir priežiūros organų nariai ir kiekvienas asmuo, įgaliotas vadovauti ar atstovauti (per)draudimo įmonei, turi būti gyventojai.

CY: verslo paslaugas, susijusias su prekyba vertybiniais popieriais Kipre, gali teikti tik Kipro vertybinių popierių biržos nariai (brokeriai). Brokerių firma gali tapti registruota Kipro vertybinių popierių biržos nare, tik jeigu ji įsteigta ir registruota pagal Kipro bendrovių įstatymą (ne filialai).

DE: privalomojo oro transporto atsakomybės draudimo liudijimus gali išduoti tik Europos Sąjungoje įsteigta patronuojamoji įmonė arba Vokietijoje įsteigtas filialas. Vokietijoje filialą įsteigusi užsienio draudimo bendrovė tarptautinio transporto draudimo sutartis Vokietijoje gali sudaryti tik per Vokietijoje įsteigtą filialą.

DK: dėl draudimo ir su draudimu susijusių paslaugų pasilieka teisę reikalauti, kad asmenys ar bendrovės (įskaitant draudimo bendroves), išskyrus pagal Danijos teisę suteiktą arba Danijos kompetentingų institucijų išduotą licenciją turinčias draudimo bendroves, negalėtų verslo tikslais Danijoje padėti teikti Danijoje gyvenančių asmenų, Danijos laivų ar Danijoje esančio turto tiesioginio draudimo paslaugų. DK pasilieka teisę reikalauti, kad privalomąjį oro transporto draudimą galėtų teikti tik Europos Sąjungoje įsteigtos bendrovės.

EE: dėl tiesioginio draudimo: draudimo akcinės bendrovės, kurioje dalis kapitalo priklauso užsienio subjektams, valdymo organuose gali būti užsienio piliečių, tačiau jų skaičius turi būti proporcingas užsienio kapitalo daliai ir bet kuriuo atveju ne didesnis kaip pusė direktorių valdybos narių. Patronuojamosios įmonės arba nepriklausomos bendrovės vadovas turi būti nuolatinis Estijos gyventojas. Dėl indėlių priėmimo pasilieka teisę reikalauti, kad įmonė gautų Estijos finansų priežiūros institucijos leidimą ir pagal Estijos teisę įsiregistruotų kaip akcinė bendrovė, patronuojamoji įmonė arba filialas.

EL: dėl draudimo ir su draudimu susijusių paslaugų – steigimosi teisė neapima teisės steigti draudimo bendrovių atstovybes ar kitus nuolatinius jų padalinius, nebent tokie padaliniai steigiami kaip agentūros, filialai arba pagrindinės buveinės.

ES: prieš steigdamas filialą ar atstovybę tam tikrų rūšių draudimo paslaugoms teikti, užsienio draudikas turi bent penkerius metus turėti leidimą teikti tokių pat rūšių draudimo paslaugas savo kilmės šalyje. Aktuarams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas arba reikalavimas turėti trejų metų patirtį.

HR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl atsiskaitymo už finansinį turtą ir tarpuskaitymo paslaugų, kurias Kroatijoje gali teikti tik Centrinė depozito įstaiga, o galimybė naudotis šios įstaigos paslaugomis nerezidentams bus suteikiama laikantis nediskriminavimo principo.

HU: ne Europos Sąjungoje įsisteigusios draudimo bendrovės tiesioginio draudimo paslaugas Vengrijos teritorijoje gali teikti tik per Vengrijoje įregistruotą filialą. Dėl bankų ir kitų finansinių paslaugų (išskyrus draudimą) – užsienio įstaigų filialams neleidžiama teikti turto valdymo paslaugų privatiems pensijų fondams ar teikti rizikos kapitalo valdymo paslaugų. Ne mažiau kaip du finansų įstaigos valdybos nariai turi būti Vengrijos piliečiai, gyventojai, kaip apibrėžta atitinkamuose užsienio valiutų naudojimą reglamentuojančiuose teisės aktuose, ir ne mažiau kaip vienus metus nuolat gyventi Vengrijoje.

IE: jei vykdoma kolektyvinio investavimo subjektų, kaip antai savitarpio fondų ir kintamojo kapitalo bendrovių (išskyrus kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektus (KIPVPS)), veikla, patikėtinis / depozitoriumas ir valdymo įmonė (ne filialas) turi būti įregistruoti Airijoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Ribotos atsakomybės investicijų ūkinėje bendrijoje bent vienas tikrasis partneris turi būti įregistruotas Airijoje. Kad taptų Airijos vertybinių popierių biržos nariu, subjektas turi turėti a) Airijoje išduotą leidimą, kuriam gauti reikalaujama, kad subjektas būtų įregistruotas arba veikti kaip ūkinė bendrija, kurios pagrindinė / registruotoji buveinė yra Airijoje, arba b) kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pagal Europos Sąjungos investicijų ir paslaugų direktyvą išduotą leidimą.

PT: dėl bankų ir kitų finansinių paslaugų (išskyrus draudimą) – pensijų fondų valdymo paslaugas gali teikti tik tuo tikslu Portugalijoje kaip juridiniai asmenys įregistruotos specialios bendrovės ir Portugalijoje įsteigtos draudimo bendrovės, turinčios leidimą verstis gyvybės draudimo veikla, arba subjektai, turintys leidimą valdyti pensijų fondus kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Dėl draudimo ir su draudimu susijusių paslaugų – kad galėtų Portugalijoje įsteigti filialą, užsienio draudimo bendrovės turi įrodyti, kad turi bent penkerių metų veiklos patirtį. Tiesiogiai steigti filialų draudimo tarpininkams neleidžiama; ši teisė suteikiama pagal Europos Sąjungos valstybės narės teisę įsteigti bendroves. Oro ir jūrų transporto draudimo, apimančio prekių, orlaivių, laivų ir civilinės atsakomybės draudimą, veiklą gali vykdyti tik Europos Sąjungoje įsteigtos įmonės.

FI: dėl privalomojo pensijų draudimo paslaugas teikiančių draudimo bendrovių: ne mažiau kaip pusė steigėjų, direktorių valdybos narių ir stebėtojų tarybos narių turi gyventi Europos Sąjungoje, nebent kompetentingos institucijos taiko išimtį. Kitos, ne privalomojo pensijų draudimo paslaugas teikiančios draudimo bendrovės: bent vienas direktorių valdybos ir stebėtojų tarybos narys ir valdantysis direktorius turi būti gyventojas. Armėnijos draudimo bendrovės agento gyvenamoji vieta turi būti Suomijoje, nebent bendrovės pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje. Licencija per filialą teikti privalomojo pensijų draudimo paslaugas Suomijoje užsienio draudikams neišduodama. Tiesioginio draudimo (įskaitant bendrąjį draudimą) paslaugas gali teikti tik draudikai, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje arba kurie turi filialą Suomijoje. Draudimo brokerio paslaugas galima teikti tik turint nuolatinę verslo vietą Europos Sąjungoje. Direktorių valdybos nariams gali būti taikomi gyvenamosios vietos reikalavimai. Bankų paslaugų teikėjams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas, kurį turi atitikti bent vienas iš steigėjų, vienas iš direktorių valdybos narių, vienas iš stebėtojų tarybos narių, vykdomasis direktorius ir asmuo, įgaliotas pasirašyti kredito įstaigos vardu.

IT: pasiliekiama teisė nustatyti arba toliau taikyti priemonės, susijusias su „*consulenti finanziari*“ (finansinių patarėjų) veikla. Kad gautų leidimą turėdama padalinį Italijoje valdyti vertybinių popierių atsiskaitymo sistemą, bendrovė turi būti įregistruota Italijoje (steigti filialų neleidžiama). Kad gautų leidimą turėdama padalinį Italijoje valdyti centrinio vertybinių popierių depozitoriumo paslaugas, bendrovės turi būti įregistruotos Italijoje (steigti filialų neleidžiama). Jei vykdoma kolektyvinio investavimo subjektų, išskyrus pagal Europos Sąjungos teisės aktus suderintus KIPVPS, veikla, patikėtinis / depozitoriumas turi būti įregistruotas Italijoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir veikti per Italijoje įsteigtą filialą. Pagal Europos Sąjungos teisę nesuderintų KIPVPS valdymo bendrovės taip pat turi būti įregistruotos Italijoje (steigti filialų neleidžiama). Pensijų fondų lėšų valdymo veiklą gali vykdyti tik bankai, draudimo bendrovės, investicinės įmonės ir bendrovės, valdančios pagal Europos Sąjungos teisę suderintus KIPVPS, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje, taip pat Italijoje įregistruoti KIPVPS. Vykdydami išnešiojamosios prekybos veiklą tarpininkai privalo naudotis į Italijos registrą įtrauktų įgaliotųjų finansų tarpininkų paslaugomis. Užsienio tarpininkų atstovybės negali vykdyti veiklos, kurios tikslas – teikti investicines paslaugas.

LT: turtui valdyti turi būti įsteigta speciali valdymo įmonė (ne filialas). Pensijų fondų depozitoriumu gali būti tik įmonės, Lietuvoje turinčios registruotąją būstinę arba filialą. Pensijų fondų turto depozitoriumu gali būti tik bankai, Lietuvoje turintys registruotąją būstinę arba filialą ir turintys teisę teikti investicines paslaugas Europos Sąjungoje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje. Bent vienas banko administracijos vadovas turi mokėti lietuvių kalbą ir būti nuolatinis LT gyventojas.

PL: draudimo tarpininkai turi įsteigti vietos įmonę (ne filialą). Pasilieikama teisė reikalauti, kad finansinei informacijai teikti ir perduoti, finansiniams duomenims tvarkyti ir susijusiai programinei įrangai kurti būtų naudojamas viešasis telekomunikacijų tinklas arba kito licencijuoto operatoriaus tinklas. Užsienio draudimo bendrovės draudimo veiklos Lenkijos Respublikoje gali imtis ir ją vykdyti tik per savo pagrindinius filialus.

RO: dėl bankų ir kitų finansinių paslaugų (išskyrus draudimą): rinkos dalyviai yra Rumunijos juridiniai asmenys, pagal Bendrovių įstatymo nuostatas įsteigti kaip akcinės bendrovės. Daugiašalės prekybos sistemos gali būti valdomos sistemos operatoriaus, įsteigto laikantis pirmiau nurodytų sąlygų, arba CNVM įgalios investicinės įmonės.

SK: užsieniečio piliečiai gali steigti akcinės bendrovės teisinės formos draudimo bendrovę arba vykdyti draudimo veiklą per savo patronuojamąsias įmones (ne filialus), kurių registruotoji būstinė yra Slovakijoje. Investicines paslaugas Slovakijoje gali teikti bankai, investicinės bendrovės, investiciniai fondai ir prekybos vertybiniais popieriais agentai, kurių teisinė forma yra akcinė bendrovė, o akcinis kapitalas atitinka įstatymus (ne filialai).

SE: tiesioginio draudimo paslaugas leidžiama teikti tik per Švedijoje įgaliotą draudimo paslaugų teikėją, jeigu užsienio paslaugų teikėjas ir Švedijos draudimo bendrovė priklauso tai pačiai bendrovių grupei arba yra sudariusios bendradarbiavimo susitarimą. Švedijoje neįregistruotos draudimo brokerių įmonės gali įsisteigti tik kaip filialai. Taupomojo banko steigėjas turi būti fizinis asmuo EEE gyventojas.

SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl draudimo paslaugų ir susijusių tarpininkavimo paslaugų, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos draudimo: i) jūrų laivyba ir komercine aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima tam tikrus arba visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir ii) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl bankų ir kitų finansinių paslaugų, išskyrus dėl visų rūšių skolinimo, vidaus juridinių asmenų ir vienintelių savininkų iš užsienio kredito įstaigų priimamų garantijų ir įsipareigojimų, finansinės informacijos teikimo ir perdavimo, kitų finansinių paslaugų teikėjų atliekamo finansinių duomenų apdorojimo ir teikiamos susijusios programinės įrangos, konsultavimo ir kitų pagalbinių finansinių paslaugų, susijusių su visų išvardytų rūšių veikla, įskaitant informavimą apie kreditus ir jų analizę, investicijų ir portfelio tyrimus ir konsultavimą dėl jų, konsultavimą įsigijimo, bendrovių restruktūrizavimo ir strategijos klausimais. Reikalaujama įsteigti komercinį vienetą. Įsipareigojimų neprisiimta dėl dalyvavimo privatizuojamuose bankuose ir privačių pensijų fondų (neprivalomųjų pensijų fondų).

8. Sveikatos, socialinės ir švietimo paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl visų sveikatos, socialinių ir švietimo paslaugų, kurioms skiriamas viešasis finansavimas ar bet kokios formos valstybės parama ir kurios dėl to nelaikomos finansuojamomis privačiai.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl visų privačiai finansuojamų sveikatos paslaugų, išskyrus dėl privačiai finansuojamų ligoninių, greitosios pagalbos ir sveikatingumo įstaigų, išskyrus ligonines, paslaugų (priskiriamų CPC 9311, 93192 ir 93193).

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl veiklos ar paslaugų, sudarančių valstybinės senatvės pensijos plano ar privalomosios socialinės apsaugos sistemos dalį.

EU: privačiai finansuojamų švietimo paslaugų teikėjams gali būti taikomas reikalavimas, kad dauguma valdybos narių būtų piliečiai.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų kitų švietimo paslaugų, t. y. tų paslaugų, kurios nepriskiriamos prie pradinio ar vidurinio mokymo, aukštojo mokslo arba suaugusiųjų švietimo paslaugų.

BG, CY, FI, MT, RO SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų pradinio ir vidurinio mokymo paslaugų teikimo (CPC 921, 922).

AT, SI, PL: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų greitosios pagalbos paslaugų teikimo (CPC 93192).

BG: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl ligoninių paslaugų, greitosios pagalbos paslaugų ir sveikatingumo įstaigų, išskyrus ligonines, paslaugų (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl Vokietijos socialinės apsaugos sistemos paslaugų teikimo, kai paslaugas gali teikti įvairios tam tikrais aspektais konkuruojančios bendrovės ar subjektai, todėl tos paslaugos nėra laikomos tik vykdant vyriausybės pavestas funkcijas teikiamomis paslaugomis.

DE: pasilieka teisė pagal dvišalį prekybos susitarimą sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų teikimui (CPC 93) taikyti palankesnę režimą.

CY, CZ, FI, HR, HU, MT, NL, PL, RO, SE, SI, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl visų privačiai finansuojamų socialinių paslaugų (CPC 933).

BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT, UK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų socialinių paslaugų, išskyrus su gydyklomis bei poilsio namais ir senelių namais susijusias paslaugas, teikimo.

CY, CZ, MT, SE, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų ligoninių paslaugų, greitosios pagalbos paslaugų ir sveikatingumo įstaigų, išskyrus ligonines, paslaugų (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: pasilieka teisė užtikrinti, kad Vokietijos ginkluotųjų pajėgų valdomos privačiai finansuojamos ligoninės liktų valstybės nuosavybe. Vokietija pasilieka teisę nacionalizuoti kitas pagrindines privačiai finansuojamas ligonines.

FR: dėl sveikatos ir socialinių paslaugų – nors Europos Sąjungos investuotojai gali rinktis kitas teises formas, užsienio investuotojai gali veikti tik kaip „*société d'exercice libéral*“ ir „*société civile professionnelle*“. Vadovaujamasias pareigas einantys asmenys turi gauti leidimą. Suteikiant leidimą atsižvelgiama į tai, ar yra galimybė samdyti vietinius vadovus.

FR: dėl pradinio mokymo, vidurinio mokymo ir aukštojo mokslo paslaugų (CPC 921, 922, 923): privačiai finansuojamos švietimo įstaigos dėstytojams taikoma pilietybės sąlyga. Tačiau užsienio piliečiai gali gauti atitinkamų kompetentingų institucijų leidimą dėstyti. Užsienio piliečiai taip pat gali gauti švietimo įstaigų steigimo ir veiklos leidimą. Toks leidimas suteikiamas institucijų nuožiūra

FI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų sveikatos ir socialinių paslaugų.

BG: užsienio aukštosios mokyklos negali atidaryti savo skyrių Bulgarijos Respublikos teritorijoje. Užsienio aukštosios mokyklos savo fakultetus, katedras, institutus ir kolegijas Bulgarijoje gali steigti tik prie Bulgarijos aukštųjų mokyklų, bendradarbiaudamos su jomis.

EL: dėl aukštojo mokslo paslaugų – nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl pripažintus valstybės diplomus išduodančių švietimo įstaigų steigimo.

Universitetinio lygmens švietimo paslaugas teikia tik įstaigos, kurios yra visiškai savarankiški viešosios teisės juridiniai asmenys. Tačiau pagal įstatymus Europos Sąjungos gyventojams (fiziniais ar juridiniais asmenimis) leidžiama steigti privačias tretinio mokslo įstaigas, išduodančias sertifikatus, kurie nėra pripažįstami lygiaverčiais universiteto laipsniams. Privačiai finansuojamų pradinį ir vidurinių mokyklų savininkams ir daugumai valdybos narių ir mokytojų taikoma Europos Sąjungos pilietybės sąlyga.

ES: norint atidaryti privačiai finansuojamą universitetą, suteikiantį pripažintus diplomus ar laipsnius, reikia gauti leidimą; laikantis šios procedūros reikia gauti Parlamento rekomendaciją. Atliekama ekonominių poreikių analizė, kurios pagrindiniai kriterijai – gyventojų skaičius ir esamų įstaigų tankis.

HR, SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl pradinio mokymo paslaugų (CPC 921).

AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų aukštojo mokslo paslaugų (CPC 923).

CZ: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl aukštojo mokslo paslaugų, išskyrus dėl aukštojo neuniversitetinio mokymo paslaugų (CPC 92310).

CY, FI, MT, RO, SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimo (CPC 924).

AT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl suaugusiųjų mokyklų paslaugų, teikiamų per radiją arba televiziją (CPC 924).

SK: pasilieka teisė reikalauti, kad visų švietimo paslaugų, išskyrus aukštojo neuniversitetinio mokymo paslaugas (CPC 92310), teikėjai būtų EEE gyventojai. Pasilieka teisė reikalauti, kad dauguma švietimo paslaugų (CPC 921, 922, 923, 924) teikiančios įstaigos direktorių valdybos narių būtų Slovakijos piliečiai.

SE: pasilieka teisė nustatyti ir toliau taikyti priemones, susijusias su švietimo paslaugų teikėjais, kuriuos valdžios institucijos yra patvirtinusios švietimo paslaugoms teikti. Ši išlyga taikoma viešai finansuojamų ir privačiai finansuojamų švietimo paslaugų teikėjams, kuriems valstybė skiria tam tikrą paramą, įskaitant valstybės pripažįstamus švietimo paslaugų teikėjus, valstybės prižiūrimus švietimo paslaugų teikėjus arba švietimą, kuriam gali būti teikiama studijų parama.

BE, UK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl privačiai finansuojamų greitosios pagalbos paslaugų arba privačiai finansuojamų sveikatingumo įstaigų, išskyrus ligonines, paslaugų.

9. Turizmo ir kelionių organizavimo paslaugos

BG, CY, EL, ES, FR: turistų gidams taikoma pilietybės sąlyga.

BG: jeigu viešoji (valstybės ir (arba) savivaldybių) dalis Bulgarijos turizmo ir kelionių organizavimo paslaugų bendrovės akciniame kapitale yra didesnė kaip 50 %, užsienio vadovų negali būti daugiau nei Bulgarijos pilietybę turinčių vadovų.

BG: viešbučių, restoranų ir maitinimo paslaugoms (išskyrus maitinimo orlaiviuose paslaugas) teikti būtina įsteigti įmonę (ne filialą).

CY: turizmo ir kelionių bendrovės / agentūros steigimo ir veiklos licencija išduodama ir esamos bendrovės veiklos licencijos galiojimas pratęsimas tik Europos Sąjungos fiziniams arba juridiniams asmenims. Užsienio paslaugų teikėjai privalo veikti per šalyje jiems atstovaujančią kelionių agentūrą.

IT: ne Europos Sąjungos šalių turistų gidai turi gauti specialią licenciją.

HR: kad būtų galima įsikurti ypatingos istorinės ir meninės svarbos saugomose teritorijose, taip pat nacionaliniuose arba kraštovaizdžio parkuose, būtinas Kroatijos Respublikos vyriausybės sutikimas.

LT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl užsienio šalių turistų gidų paslaugų, kurios gali būti teikiamos tik pagal dvišalius susitarimus (arba sutartis) laikantis abipusiškumo principo.

10. Poilsio organizavimo, kultūros ir sporto paslaugos (išskyrus audiovizualines paslaugas)

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl visų poilsio organizavimo, kultūros ir sporto paslaugų, dėl kurių neprisiimta VIII-B priede (įsipareigojimų dėl paslaugų teikimo per sieną sąrašas) nustatytų įsipareigojimų dėl paslaugų teikimo per sieną.

Pramogų paslaugos, (įskaitant teatro, gyvos muzikos grupių, cirko ir diskotekų paslaugas)

CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl pramogų paslaugų (įskaitant teatro, gyvos muzikos grupių, cirko ir diskotekų paslaugas).

BG: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta, išskyrus dėl teatro prodiuserių, dainininkų grupių, muzikantų grupių ir orkestrų pramogų paslaugų (CPC 96191), rašytojų, kompozitorių, skulptorių, artistų ir kitų individualių menininkų paslaugų (CPC 96192) ir pagalbinių teatro paslaugų (CPC 96193).

EE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl kitų pramogų paslaugų (CPC 96199), išskyrus dėl kino teatrų paslaugų.

LV, LT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta, išskyrus dėl kino teatrų operatorių paslaugų (dalis CPC 96199).

Naujienų ir spaudos agentūrų paslaugos

BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl naujienų ir spaudos agentūrų paslaugų (CPC 962).

FR: esamose bendrovėse, spausdinančiose leidinius prancūzų kalba, užsienio subjektams negali priklausyti daugiau kaip 20 proc. kapitalo ar balsavimo teisių. Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl spaudos agentūrų.

Sporto ir kitos poilsio organizavimo paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl azartinių žaidimų ir lažybų paslaugų.

AT, SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl slidinėjimo mokyklų ir kalnų gidų paslaugų.

BG, CY, CZ, EE, HR, LV, MT, PL, RO, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl sporto paslaugų (CPC 9641).

Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kitos kultūrinės paslaugos

EU (išskyrus AT): nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl bibliotekų, archyvų, muziejų ir kitų kultūrinių paslaugų (CPC 963).

11. Transporto paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl kosminio transporto paslaugų, erdvėlaivių nuomos (CPC 733, dalis CPC 734) ir kosmoso transporto pagalbinių paslaugų.

EU, išskyrus FI: dėl mišriojo vežimo paslaugų teikimo – tik valstybėje narėje įsisteigę vežėjai, atitinkantys sąlygas, pagal kurias leidžiama verstis krovinių vežimo tarp valstybių narių profesine veikla ir patekti į tokio vežimo rinką, gali vykdydami mišrųjį vežimą tarp valstybių narių vežti krovinius pradinio ir (arba) galutiniu vežimo keliais etapu, kuris yra neatsiejama mišriojo vežimo dalis ir kuriame gali būti arba nebūti kertama siena. Taikomi konkrečioms transporto rūšims nustatyti apribojimai. Gali būti imamasi reikiamų priemonių, siekiant užtikrinti, kad vykdant mišrųjį vežimą naudojamoms kelių transporto priemonėms taikomi motorinių transporto priemonių mokesčiai būtų sumažinti arba kompensuoti.

AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl mišriojo vežimo paslaugų teikimo.

Pagalbinės transporto paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl laivo vedimo (locmanų) ir buksyravimo paslaugų (pagalbinių jūrų ir vidaus vandens kelių transporto paslaugų) teikimo.

EU: pasiliekiama teisė reikalauti, kad tik su Europos Sąjungos valstybės narės vėliava plaukiojantys laivai galėtų teikti stūmimo ir vilkimo paslaugas (pagalbines jūrų ir vidaus vandens kelių transporto paslaugas).

SI: pasiliekiama teisė reikalauti, kad tik Slovėnijos Respublikoje įsisteigę juridiniai asmenys (ne filialai) galėtų atlikti jūrų transportu, vidaus vandens kelių transportu, geležinkelių transportu ir kelių transportu vežamų prekių muitinį įforminimą.

Jūrų transportas ir pagalbines paslaugas

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl registruotosios bendrovės steigimo laivynui, plaukiojančiam su įsisteigimo valstybės vėliava, eksploatuoti.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl nacionalinio kabotažo arba įgulos narių pilietybės.

BG: teisė teikti pagalbines jūrų transporto paslaugas, kurioms teikti būtina naudotis laivais, gali būti suteikta tik su Bulgarijos vėliava plaukiojantiems laivams. Tiesiogiai steigti filialų neleidžiama (pagalbinėms jūrų transporto paslaugoms teikti būtina įsteigti įmonę).

CY: Kipro laivų savininkams taikoma pilietybės sąlyga:

a) fiziniai asmenys: daugiau kaip 50 % laivų akcijų turi priklausyti Europos Sąjungos arba EEE piliečiams;

- b) juridiniai asmenys: iš viso 100 % akcijų turi priklausyti Europos Sąjungoje ar EEE įsteigtoms bendrovėms arba ne Europos Sąjungoje ar EEE įsteigtoms bendrovėms, jeigu šias bendroves kontroliuoja Europos Sąjungos ar EEE piliečiai. Terminas „kontroliuoja“ reiškia, kad daugiau kaip 50 % bendrovės akcijų priklauso Europos Sąjungos arba EEE piliečiams arba kad dauguma bendrovės direktorių yra Europos Sąjungos arba EEE piliečiai. Abiem atvejais turi būti paskirtas įgaliotasis atstovas Kipre arba visas laivo valdymas turi būti patikėtas Kipro arba Bendrijos laivų valdymo bendrovei Kipre.

DK: fiziniai asmenys ne Europos Sąjungos gyventojai negali būti su Danijos vėliava plaukiojančių laivų savininkai. Ne Europos Sąjungos ar EEE bendrovės ir bendrosios nuosavybės teise priklausančios bendrovės („*partrederi*“) gali būti su Danijos vėliava plaukiojančio prekinio laivo savininkės, tik jeigu: laivus faktiškai valdo, kontroliuoja ir eksploatuoja pirminė ar antrinė savininko įmonė Danijoje, t. y. patronuojamoji įmonė, filialas ar atstovybė, kurioje dirba neterminuotą leidimą veikti savininko vardu turintis personalas. Laivo vedimo paslaugų teikėjai šias paslaugas Danijoje gali teikti, tik jeigu jie yra nuolatiniai Europos Sąjungos ar EEE šalies gyventojai ir jeigu Danijos institucijos yra juos užregistravusios ir patvirtinusios pagal Danijos laivavedybos aktą.

ES: kad laivas būtų užregistruotas specialiajame registre, bendrovė, kuriai priklauso laivas, turi būti įsisteigusi Kanarų salose.

HR: kad galėtų teikti pagalbines jūrų transporto paslaugas, užsienio juridinis asmuo privalo Kroatijoje įsteigti bendrovę, o jai uostą valdanti įstaiga viešo konkurso būdu turėtų suteikti koncesiją. Paslaugų teikėjų skaičius gali būti ribojamas atsižvelgiant į uosto pajėgumus.

HR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl: c) maitinio įforminimo paslaugų, d) konteinerių stoties ir saugyklos paslaugų, e) jūrų transporto agentūros paslaugų ir f) jūrų krovinių siuntimo paslaugų.

Dėl a) jūrų krovinių tvarkymo paslaugų, b) sandėliavimo paslaugų, j) kitų papildomų ir pagalbinių paslaugų (įskaitant maitinimą), h) stūmimo ir vilkimo paslaugų ir i) papildomų jūrų transporto paslaugų: užsienio juridinis asmuo privalo Kroatijoje įsteigti bendrovę, o jai uostą valdanti įstaiga viešo konkurso būdu turėtų suteikti koncesiją. Paslaugų teikėjų skaičius gali būti ribojamas atsižvelgiant į uosto pajėgumus.

FI: teikti paslaugas leidžiama tik su Suomijos vėliava plaukiojantiems laivams.

Vidaus vandens kelių transporto¹ ir pagalbinių paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl nacionalinio kabotažo arba įgulos narių pilietybės. Priemonėmis, kurios grindžiamos esamais ar būsimais susitarimais dėl naudojimosi vidaus vandens keliais (įskaitant susitarimus dėl Reino–Maino–Dunojaus linijos), tam tikros vežimo teisės suteikiamos tik atitinkamose šalyse įsikūrusiems ir nuosavybei taikomus pilietybės kriterijus atitinkantiems operatoriams. Vadovaujasi Manheimo konvencijos dėl Reino laivybos įgyvendinimo taisyklėmis.

¹ Įskaitant pagalbines vidaus vandens kelių transporto paslaugas.

HR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl vidaus vandens kelių transporto paslaugų.

EU, išskyrus LV ir MT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl registruotosios bendrovės steigimo laivynui, plaukiojančiam su įsisteigimo valstybės vėliava, eksploatuoti.

AT: dėl vidaus vandens kelių transporto ir pagalbinių vidaus vandens kelių transporto paslaugų (laivų nuomos su įgula, vilkimo ir stūmimo paslaugų, laivo vedimo (locmanų) ir buksyravimo paslaugų, navigacinės pagalbos paslaugų, uostų ir vandens kelių įrangos eksploatavimo paslaugų) – koncesija suteikiama tik EEE juridiniams asmenims ir daugiau kaip 50 % akcijų, apyvartinio kapitalo ir balsavimo teisių turi priklausyti EEE piliečiams, be to, dauguma valdybos narių turi būti EEE piliečiai.

HU: steigiant įmonę, gali būti reikalaujama, kad dalis jos kapitalo priklausytų valstybei.

Oro transporto paslaugos ir pagalbinių paslaugos

Tarpusavio patekimo į oro transporto rinką sąlygos nustatomos Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Armėnijos Respublikos susitarime dėl bendrosios aviacijos erdvės sukūrimo.

EU: Europos Sąjungos oro vežėjo naudojamas orlaivis turi būti užregistruotas Europos Sąjungos valstybėje narėje, išdavusioje oro vežėjui licenciją, arba, jei licenciją išdavusi Europos Sąjungos valstybė narė leidžia, kitoje Europos Sąjungos šalyje. Kad orlaivis būtų užregistruotas, gali būti nustatytas reikalavimas, kad jis priklausytų tam tikrus pilietybės kriterijus atitinkantiems fiziniams asmenims arba tam tikrus su kapitalo nuosavybe ir kontrole susijusius kriterijus atitinkantiems juridiniams asmenims. Išimties tvarka Armėnijos oro vežėjas gali išnuomoti Armėnijoje užregistruotą orlaivį Europos Sąjungos oro vežėjui tam tikromis aplinkybėmis: siekiant patenkinti išimtinis Europos Sąjungos oro vežėjo poreikius, sezoninio pajėgumo poreikius ar poreikius įveikti veiklos sunkumus, kurių neįmanoma tinkamai patenkinti išsinuomojant Europos Sąjungoje užregistruotą orlaivį; tam reikia gauti Europos Sąjungos oro vežėjui licenciją išdavusios Europos Sąjungos valstybės narės ribotos trukmės sutikimą. Su įgula nuomojamas orlaivis turi priklausyti tam tikrus pilietybės kriterijus atitinkantiems fiziniams asmenims arba tam tikrus su kapitalo nuosavybe ir kontrole susijusius kriterijus atitinkantiems juridiniams asmenims. Orlaivį turi eksploatuoti oro vežėjai, priklausantys tam tikrus pilietybės kriterijus atitinkantiems fiziniams asmenims arba tam tikrus su kapitalo nuosavybe ir kontrole susijusius kriterijus atitinkantiems juridiniams asmenims.

EU: antžeminių paslaugų teikėjams gali būti taikomas įsisteigimo Europos Sąjungos teritorijoje reikalavimas. Atvirumo lygis antžeminių paslaugų srityje priklauso nuo oro uosto dydžio. Paslaugų teikėjų skaičius kiekviename oro uoste gali būti ribojamas. Dideliuose oro uostuose ši riba negali būti mažiau nei du paslaugų teikėjai. Patikslinama, kad tai neturi poveikio Armėnijos ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių oro susisiekties susitarime nustatytoms Europos Sąjungos teisėms ir prievolėms.

EU: dėl kompiuterinių rezervavimo paslaugų – jei Europos Sąjungos oro vežėjams netaikomas režimas, lygiavertis¹ ne Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjų taikomam Europos Sąjungoje, arba jei Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjams netaikomas režimas, lygiavertis taikomam Europos Sąjungoje ne Europos Sąjungos oro vežėjų, gali būti imamasi priemonių, skirtų užtikrinti, kad KRS paslaugų teikėjai Europos Sąjungoje taikytų lygiavertį režimą ne Europos Sąjungos oro vežėjams arba oro vežėjai Europos Sąjungoje taikytų lygiavertį režimą ne Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjams.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl oro uosto veiklos paslaugų.

BG: tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti pagalbinių oro transporto paslaugų (būtina įsteigti įmonę). Užsieniečiai krovinių vežimo agentūrų paslaugas gali teikti tik įsigiję ne didesnę kaip 49 proc. Bulgarijos bendrovių akcinio kapitalo dalį ir įsteigę filialus.

HR: pasilieka teisė nustatyti arba toliau taikyti priemones, susijusias su antžeminėmis paslaugomis (įskaitant maitinimą).

CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: pasilieka teisė nustatyti arba toliau taikyti priemones, susijusias su krovinių vežimo agentūrų paslaugomis (dalis CPC 748).

¹ Lygiavertis režimas – režimas, kurį taikant nediskriminuojami Europos Sąjungos oro vežėjai ir Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjai.

Geležinkelių transportas ir pagalbinės paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl keleivių ir krovinių vežimo geležinkeliais paslaugų (CPC 7111 ir 7112).

BG: tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti pagalbinių geležinkelio transporto paslaugų (būtina įsteigti įmonę). Dalyvavimas Bulgarijos bendrovėje apribojamas 49 %.

CZ: tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti pagalbinių geležinkelio transporto paslaugų (būtina įsteigti įmonę).

HR: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl keleivių ir krovinių vežimo, krovinių vežimo agentūrų paslaugų (dalis CPC 748) ir vilkimo ir stūmimo paslaugų (CPC 7113).

Kelių transportas ir pagalbinės paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl kelių transporto kabotažo paslaugų, įskaitant kitoje valstybėje narėje įsisteigusio vežėjo valstybėje narėje teikiamas paslaugas (CPC 7121 ir CPC 7122), išskyrus dėl autobusų su vežėju nuomos tvarkaraštyje nenurodyto keleivių vežimo paslaugoms teikti paslaugų, ir krovinių vežimo paslaugų (CPC 7123), išskyrus pašto ir pasiuntinių siuntų vežimą savo sąskaita. Transporto vadybininkams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.

AT: išimtinės teisės ir leidimai teikti keleivių ir krovinių vežimo bei komercinių kelių transporto priemonių su vairuotoju nuomos paslaugas gali būti suteikti tik Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams ir Europos Sąjungos juridiniams asmenims, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje.

BG: išimtinės teisės ir leidimai teikti keleivių ir krovinių vežimo paslaugas gali būti suteikti tik Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams ir Europos Sąjungos juridiniams asmenims, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje. Būtina įsteigti įmonę. Fiziniai asmenys turi būti Europos Sąjungos piliečiai. Tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti paslaugų (CPC 7121 ir CPC 7122, taip pat CPC 7123 priskiriamoms paslaugoms, išskyrus pašto ir pasiuntinių siuntų vežimą savo sąskaita, teikti būtina įsteigti įmonę). Tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti pagalbinių kelių transporto paslaugų (būtina įsteigti įmonę). Dalyvavimas Bulgarijos bendrovėje apribojamas 49 %.

CZ: tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti paslaugų (CPC 7121 ir CPC 7122, taip pat CPC 7123 priskiriamoms paslaugoms, išskyrus pašto ir pasiuntinių siuntų vežimą savo sąskaita, teikti būtina įsteigti įmonę).

EL: krovinių vežimo keliais paslaugų teikėjai privalo Graikijoje gauti licenciją. Licencijos išduodamos nediskriminuojant. Graikijoje įsisteigę krovinių vežimo keliais paslaugų teikėjai gali veiklą vykdyti tik su Graikijoje registruotomis transporto priemonėmis.

ES: dėl keleivių vežimo ir vežimo tarpmiestiniais autobusais paslaugų atliekama ekonominių poreikių analizė.

FI: kelių transporto paslaugoms teikti būtinas leidimas, o jis neišduodamas, jei veikla vykdoma užsienyje registruotomis transporto priemonėmis.

FR: vežimo tarpmiestiniais autobusais paslaugų užsienio investuotojams teikti neleidžiama.

LV: keleivių ir krovinių vežimo paslaugoms teikti būtinas leidimas, o jis neišduodamas, jei veikla vykdoma užsienyje registruotomis transporto priemonėmis. Reikalaujama, kad įsisteigę subjektai naudotų šalyje registruotas transporto priemones.

RO: krovinių ir keleivių vežimo keliais paslaugoms teikti būtina licencija. Licenciją turintys paslaugų teikėjai gali naudoti tik Rumunijoje registruotas transporto priemones, priklausančias savininkams ir naudojamas laikantis Vyriausybės potvarkio nuostatų.

SE: vežimo keliais paslaugų teikėjai privalo Švedijoje gauti licenciją. Kad gautų taksi licenciją, bendrovė, be kita ko, turi būti paskyrusi fizinį asmenį transporto vadybininko pareigoms eiti (taikomas *de facto* gyvenamosios vietos reikalavimas, žr. Švedijos išlygą dėl įsisteigimo rūšių). Įsisteigusiems subjektams taikomas reikalavimas naudoti tik šalyje registruotas transporto priemones.

Kad gautų licenciją, kiti vežimo keliais paslaugų teikėjai turi atitikti šiuos kriterijus: bendrovė turi būti įsisteigusi Europos Sąjungoje, turėti buveinę Švedijoje ir būti paskyrusi fizinį asmenį transporto vadybininko pareigoms eiti, o tas asmuo turi būti Europos Sąjungos gyventojas.

Licencijos išduodamos nediskriminuojant, tačiau paprastai nustatomas reikalavimas, kad krovinių ir keleivių vežimo keliais paslaugų teikėjai naudotų tik nacionaliniame kelių transporto priemonių registre užregistruotas transporto priemones. Užsienyje registruota transporto priemonė, priklausanti fiziniam ar juridiniam asmeniui, kurio pagrindinė buveinė yra užsienyje, ir į Švediją įvežta naudoti laikinai, gali būti laikinai naudojama Švedijoje. Švedijos transporto agentūra yra apibrėžusi, kad laikinas naudojimas paprastai reiškia naudojimą ne ilgiau kaip vienus metus.

Prekių, išskyrus naftą, transportavimo vamzdiniais paslaugos ir pagalbinės paslaugos

AT: dėl CPC 7139 pasiliekiama teisė išimtinės teises suteikti Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams ir Europos Sąjungos juridiniams asmenims, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje.

14. Energetikos paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl Armėnijos juridinių asmenų, kontroliuojamų¹ šalies, iš kurios Europos Sąjunga importuoja daugiau nei 5 % naftos ar gamtinių dujų², fizinių ar juridinių asmenų, išskyrus atvejus, kai pagal su ta šalimi sudarytą ekonominės integracijos susitarimą Europos Sąjunga tos šalies fiziniams ar juridiniams asmenims suteikia visapusišką galimybę patekti į šį sektorių.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl branduolinio kuro ir branduolinių medžiagų gamybos, perdirbimo ar vežimo ir branduolinės energijos gamybos ar skirstymo.

¹ Juridinis asmuo yra kontroliuojamas kito (-ų) fizinio (-ių) ar juridinio (-ių) asmens (-ų), jei pastarasis (-ieji) gali skirti daugumą pirmojo juridinio asmens vadovų arba kitaip teisiškai daryti poveikį jo veiklai. Visų pirma kontrole laikoma nuosavybės teise priklausanti daugiau nei 50 % juridinio asmens akcinio kapitalo dalis.

² Remiantis duomenimis, kuriuos Energetikos generalinis direktoratas paskelbė naujausiame Europos Sąjungos energetikos statistikos leidinyje (importuojama nafta išreikšta svorio vienetais, dujos – šilumingumo vienetais).

EU: gali būti atsisakyta suteikti sertifikatą perdavimo sistemų operatoriui, kurį kontroliuoja trečiosios šalies ar šalių fizinis ar juridinis asmuo ar asmenys, jeigu operatorius neįrodo, kad išdavus jam sertifikatą nekils pavojus valstybės narės arba Europos Sąjungos energijos tiekimo saugumui pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių 11 straipsnį ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių 11 straipsnį.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl automobilių degalų, elektros, dujų (ne balionuose), garo ir karšto vandens mažmeninio ir didmeninio pardavimo paslaugų.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl kuro transportavimo vamzdynais paslaugų, išskyrus konsultavimo paslaugas.

BE, LV: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl gamtinių dujų transportavimo vamzdynais paslaugų, išskyrus konsultavimo paslaugas.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl paslaugų, glaudžiai susijusių su energijos tiekimu, išskyrus konsultavimo paslaugas.

SI: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl paslaugų, glaudžiai susijusių su energijos tiekimu, išskyrus paslaugas, glaudžiai susijusias su dujų tiekimu.

PL: dėl vamzdiniais transportuojamo kuro sandėliavimo paslaugų (dalis CPC 742) pasilieinama teisė neleisti šalių energijos tiekėjų investuotojams įgyti veiklos kontrolę. Pasilieinama teisė reikalauti įsteigti įmonę (ne filialą).

CY: pasilieinama teisė atsisakyti išduoti licencijas trečiųjų šalių piliečiams ar trečiųjų šalių piliečių kontroliuojamiems subjektams vykdyti veiklą, susijusią su angliavandenilių žvalgymu, tyrinėjimu ir eksploatavimu. Subjektai, kuriems išduota licencija vykdyti veiklą, susijusią su angliavandenilių žvalgymu, tyrinėjimu ir eksploatavimu, be išankstinio patvirtinimo negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojami trečiosios šalies ar trečiosios šalies piliečių.

15. Kitos, kitur nepriskirtos, paslaugos

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl naujų paslaugų, neklasifikuojamų pagal 1991 m. Jungtinių Tautų laikinąjį svarbiausiąjį produktų klasifikatorių (CPC), teikimo.

EU: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl narystės organizacijų paslaugų (CPC 95) bei laidotuvių, kremacijos ir laidojimo biurų paslaugų (CPC 9703) teikimo.

LT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl interneto adresų su galūne „gov.lt“ suteikimo ir elektroninių kasos aparatų sertifikavimo.

CY: kirpyklų paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas.

PT: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl įrangos pardavimo arba patentų perleidimo.

SE: nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta dėl laidotuvių, kremacijos ir laidojimo biurų paslaugų.

EUROPOS SĄJUNGOS ĮSIPAREIGOJIMAI DĖL PASLAUGŲ TEIKIMO PER SIENĄ

1. Toliau pateiktame įsipareigojimų sąrašė nurodoma ekonominė veikla, kurią Europos Sąjunga liberalizavo pagal šio Susitarimo 151 straipsnį, ir, kaip išlygos, patekimo į rinką ir nacionalinio režimo apribojimai, taikomi su šia veikla susijusioms paslaugoms ir šią veiklą vykdančioms Armėnijos Respublikos paslaugų teikėjams. Sąrašus sudaro šie elementai:
 - a) pirma skiltis, kurioje nurodytas sektorius arba subsektorius, dėl kurio Šalis prisiėmė įsipareigojimą, ir liberalizavimo, kuriam taikomos išlygos, mastas, ir
 - b) antra skiltis, kurioje aprašomos taikomos išlygos.

Kai b punkte nurodytoje skiltyje pateikiamos tik konkrečios valstybės narės išlygos, toje skiltyje nepaminėtos valstybės narės įsipareigojimus dėl atitinkamo sektoriaus prisiima be išlygų.

Tai, kad prie tam tikro sektoriaus nenurodomos konkrečių valstybių narių išlygos, nedaro poveikio taikomoms horizontaliosioms išlygoms arba visos Europos Sąjungos mastu taikomoms sektorių išlygoms.

Dėl sąrašė nenurodytų sektorių ar subsektorių įsipareigojimų neprisiimta.

2. Į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su kvalifikaciniais reikalavimais ir procedūromis, techniniais standartais, licencijų išdavimo reikalavimais ir procedūromis, kai jomis neribojamas pateikimas į rinką ar nacionalinio režimo taikymas, kaip apibrėžta šio Susitarimo 149 ir 150 straipsniuose. Šios priemonės (pvz., reikalavimas gauti licenciją, prievolės teikti universalias paslaugas, reikalavimas, kad būtų pripažinta su reguliuojamais sektoriais susijusi kvalifikacija, reikalavimas išlaikyti konkrečius egzaminus, įskaitant kalbos egzaminus, ir nediskriminacinis reikalavimas, kad tam tikrų sričių veikla nebūtų vykdoma zonose, kuriose saugoma aplinka, arba ypatingos istorinės ar meninės vertės teritorijose), net jeigu jos neišvardytos, visais atvejais taikomos kitos Šalies investuotojams.
3. Sąrašu nedaromas poveikis galimybei taikyti 1 paslaugų teikimo būdą tam tikruose paslaugų sektoriuose ir subsektoriuose ir nedaromas poveikis valstybinėms monopolijoms ir išimtinėms teisėms, kaip aprašyta įsipareigojimų dėl įsisteigimo sąraše.
4. Pagal šio Susitarimo 141 straipsnio 3 dalį į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su Šalių teikiamomis subsidijomis.
5. Teisės ir prievolės, pagrįstos šiuo įsipareigojimų sąrašu, nėra savaime įgyvendinamos, todėl tiesiogiai jokių teisių fiziniams ir juridiniams asmenims nesuteikia.

6. Patikslinama, kad Europos Sąjungoje prievolė taikyti nacionalinį režimą nereiškia reikalavimo kitos Šalies nacionaliniams subjektams ar juridiniams asmenims taikyti režimą, kuris valstybėje narėje pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo arba pagal bet kokią pagal tą Sutartį priimtą priemonę, įskaitant jų įgyvendinimą valstybėse narėse, taikomas kitos valstybės narės nacionaliniams subjektams ir juridiniams asmenims. Toks nacionalinis režimas taikomas tik tiems kitos Šalies juridiniams asmenims, kurie yra įsisteigę pagal kitos valstybės narės teisę ir toje valstybėje narėje turi registruotąją būstinę, centrinę administraciją arba pagrindinę veiklos vietą, įskaitant tuos Europos Sąjungoje įsisteigusius juridinius asmenis, kurie nuosavybės teise priklauso kitos Šalies nacionaliniams subjektams arba yra jų kontroliuojami.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
1. VERSLO PASLAUGOS	
Visi sektoriai	
A. Specialistų paslaugos	
a) Teisinės paslaugos (CPC 861) ¹ Išskyrus teisės specialistų, kuriems patikėtos viešosios pareigos, t. y. notarų, antstolių (<i>huissiers de justice</i>) ar kitų valstybės tarnautojų ir teismo pareigūnų (<i>officiers publics et ministériels</i>) teikiamas teisinių konsultacijų ir teisinių dokumentų sudarymo ir jų paliudijimo paslaugas.	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PT, PL, SK, UK: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą ir teikti su vidaus (Europos Sąjungos ir valstybių narių) teise susijusias paslaugas ir atstovauti teisme, taikoma pilietybės sąlyga. CY: teisinių paslaugų teikėjams taikomas Europos Sąjungos pilietybės ir gyvenamosios vietos reikalavimas. Norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas. Tik į praktikuojančių teisininkų sąrašą įsiregistravę advokatai gali būti Kipro teisinių paslaugų bendrovės partneriai, akcininkai arba direktorių valdybos nariai. CY, HU: užsienio teisininkų teisinės veiklos sritys ribojamos – leidžiama teikti tik teisinės konsultacijas.

¹ Apima teisinių konsultacijų, teisinio atstovavimo, teisinio ginčų sprendimo ir sutaikinimo (tarpininkavimo) ir teisinių dokumentų sudarymo ir jų paliudijimo paslaugas. Leidžiama teikti teisinės paslaugas, susijusias su tarptautine viešąja teise, Europos Sąjungos teise ir bet kurios šalies, kurioje investuotojas ar jo darbuotojai yra įgiję teisininko kvalifikaciją, teise; kaip ir kitų paslaugų teikimo atveju, taikomi Europos Sąjungos valstybėse narėse nustatyti licencijų išdavimo reikalavimai ir procedūros. Teisininkams, teikiantiems teisinės paslaugas, susijusias su tarptautine viešąja teise ir užsienio teise, tokiais reikalavimais ir procedūromis gali būti, *inter alia*, numatyta atitikti vietinių etikos kodeksų normas, naudoti buveinės šalies pavadinimą (išskyrus atvejus, kai gautas sutikimas naudoti priimančiosios šalies pavadinimą), draudimo reikalavimai, paprastoji registracija priimančiosios šalies praktikuojančių teisininkų sąrašė arba supaprastinta registracija priimančiosios šalies praktikuojančių teisininkų sąrašė, išlaikius kvalifikacinį egzaminą, ir turėti juridinį adresą ar profesinę buveinę priimančiojoje šalyje. Teisinės paslaugas, susijusias su Europos Sąjungos teise, iš principo turi teikti kvalifikuoti teisininkai, įtraukti į Europos Sąjungos praktikuojančių teisininkų sąrašą ir veikiantys individualiai, o teisinės paslaugas, susijusias su Europos Sąjungos valstybės narės teise, iš principo turi teikti kvalifikuoti teisininkai, įtraukti į praktikuojančių teisininkų sąrašą toje valstybėje narėje ir veikiantys individualiai. Norint atstovauti Europos Sąjungos teismuose ir kitose kompetentingose institucijose, gali reikėti įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą atitinkamoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kadangi tai susiję su Europos Sąjungos ir nacionalinės procesinės teisės praktikavimu. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse užsienio teisininkai, neįtraukti į praktikuojančių teisininkų sąrašą, gali atstovauti civilinėse bylose asmeniui, kuris yra tos šalies, kurioje teisininkas turi teisę verstis veikla, pilietis arba jai priklauso.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>FI: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą ir teikti teisinio atstovavimo paslaugas, taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas (taip pat ir dėl Suomijos profesinės kvalifikacijos pavadinimo „<i>asianajaja</i>“ naudojimo).</p> <p>BE: atstovavimui kasaciniame teisme („Cour de cassation“) sprendžiant nebaudžiamąsias bylas taikomos kvotos.</p> <p>BG: užsienio teisininkai teisinio atstovavimo paslaugas gali teikti tik buveinės šalies piliečiams ir tik laikydamiesi abipusiškumo principo ir bendradarbiaudami su Bulgarijos teisininku. Teisinio tarpininkavimo paslaugų teikėjams taikomas nuolatinės gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>ES: pramoninės nuosavybės srities teisininkais gali būti tik Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai.</p> <p>FR: teisininkams, norintiems verstis „avocat auprès de la Cour de Cassation“ ir „avocat auprès du Conseil d'Etat“ profesija, taikomos kvotos ir pilietybės sąlyga.</p> <p>LV: prisiekusiesiems advokatams taikomas pilietybės reikalavimas ir tik jie gali teikti teisinio atstovavimo baudžiamajame procese paslaugas.</p> <p>DK: norint verstis teisine praktika ir atstovauti teisme, reikia įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą. Kad būtų įregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą, asmenys privalo atitikti Danijos teisingumo vykdymo akte nustatytus reikalavimus. Danijos teisingumo vykdymo akte nustatyta pavadinimo „<i>Advokat</i>“ apsauga. Kiti asmenys nei Danijos išduotą praktikos licenciją turintys teisininkai gali teikti paslaugas pagal Danijos teisinių paslaugų aktą, tačiau negali naudoti pavadinimo „<i>Advokat</i>“.</p> <p>EE: patentiniams patikėtiniams ir prisiekusiesiems vertėjams raštu taikoma pilietybės sąlyga (dalis CPC 861).</p> <p>NL, FI, HU: patentiniams patikėtiniams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas (dalis CPC 861).</p> <p>LT: patentiniams patikėtiniams taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>PT: asmenims, norintiems verstis „<i>solicitadores</i>“ ir pramoninės nuosavybės agento profesine veikla, taikoma pilietybės sąlyga.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
b) 1. Apskaitos ir buhalterijos paslaugos (CPC 86212, išskyrus audito paslaugas, CPC 86213, CPC 86219 ir CPC 86220)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo FR, HU, IT, MT, RO, SI: įsipareigojimų neprisiimta. AT: atstovavimo kompetentingose institucijose paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga. CY: paslaugas leidžiama teikti atlikus ekonominių poreikių analizę. Pagrindiniai kriterijai: užimtumo padėtis subsektoriuje. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Visos valstybės narės: apribojimų nėra.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
b) 2. Audito paslaugos (CPC 86211 ir 86212, išskyrus apskaitos paslaugas)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>AT: asmenims, norintiems atstovauti kompetentingose institucijose ir atlikti specialiuose Austrijos įstatymuose (pvz., akcinių bendrovių įstatyme, vertybinių popierių biržos įstatyme, bankų įstatyme ir kt.) numatytą auditą, taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>SE: tam tikrų juridinių asmenų, įskaitant visas ribotos atsakomybės bendroves, taip pat fizinių asmenų teisės aktų nustatyto audito paslaugas gali teikti tik Švedijoje patvirtinti ir įgalioti auditoriai ir Švedijoje registruotos audito įmonės. Tik Švedijoje patvirtinti auditoriai ir registruotosios viešojo sektoriaus apskaitos įmonės gali būti profesionalios audito paslaugas (oficialiais tikslais) teikiančių bendrovių akcininkais ar su jomis sudaryti ūkines bendrijas. Kad būtų patvirtinti, asmenys turi būti EEE arba Šveicarijos gyventojai. Patvirtintais auditoriais ir įgaliojamais auditoriais gali vadintis tik Švedijoje patvirtinti ar įgalioti auditoriai. Kooperatinių ekonominių asociacijų ir tam tikrų kitų įmonių auditoriai, kurie nėra įgalioti ar patvirtinti apskaitininkai, turi būti EEE gyventojai. Kompetentinga institucija gali atleisti nuo šio reikalavimo.</p> <p>HR: užsienio audito įmonės gali teikti audito paslaugas Kroatijos teritorijoje joje įsteigusios filialą pagal Bendrovių aktą.</p> <p>LT: auditoriaus ataskaita turi būti parengta kartu su auditoriumi, akredituotu dirbti Lietuvoje.</p> <p>DK: taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
c) Mokesčių konsultacijų paslaugos (CPC 863) ¹	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT: atstovavimo kompetentingose institucijose paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>CY: paslaugas leidžiama teikti atlikus ekonominių poreikių analizę. Pagrindiniai kriterijai: užimtumo padėtis subsektoriuje.</p> <p>CZ: paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys.</p> <p>BG, MT, RO, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra</p>
d) Architektūros paslaugos ir g) Miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugos (CPC 8671 ir CPC 8674)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl grynai planavimo paslaugų.</p> <p>BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>DE: visoms paslaugoms, kurios teikiamos iš užsienio, taikomos nacionalinės mokesčių ir tarnybinių pajamų taisyklės.</p> <p>FR: paslaugas gali teikti tik SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) arba SCP.</p> <p>HU, RO: įsipareigojimų neprisiimta dėl kraštovaizdžio architektūros paslaugų.</p> <p>HR: šias paslaugas fiziniai ir juridiniai asmenys gali teikti tik gavę Kroatijos architektų rūmų leidimą. Užsienyje parengtą dizainą ar projektą turi pripažinti (patvirtinti) įgaliotas Kroatijos fizinis arba juridinis asmuo, patvirtinantis jo atitiktį Kroatijos įstatymams. Dėl miesto planavimo paslaugų įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>SK: asmuo, norintis užsiregistruoti profesinėje organizacijoje ir taip įgyti teisę teikti architektūros paslaugas, turi būti EEE gyventojas.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>

¹ Neapima teisinių konsultacijų ir teisinio atstovavimo mokesčių klausimais paslaugų, nurodytų 1.A.a dalyje „Teisinės paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>e) Inžinerijos paslaugos ir</p> <p>f) Suvienytosios inžinerijos paslaugos</p> <p>(CPC 8672 ir CPC 8673)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, SI: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl grynai planavimo paslaugų.</p> <p>BG, CZ, CY, EL, IT, MT, PT: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>HR: šias paslaugas fiziniai ir juridiniai asmenys gali teikti tik gavę Kroatijos inžinierių rūmų leidimą. Užsienyje parengtą dizainą ar projektą turi pripažinti (patvirtinti) įgaliotas Kroatijos fizinis arba juridinis asmuo, patvirtinantis jo atitiktį Kroatijos įstatymams.</p> <p>SK: asmuo, norintis užsiregistruoti profesinėje organizacijoje ir taip įgyti teisę teikti inžinerijos paslaugas, turi būti EEE gyventojas.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>
<p>h) Medicinos (įskaitant psichologų) ir odontologijos paslaugos</p> <p>(CPC 9312 ir dalis CPC 85201)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>LT: paslaugoms teikti reikalingas leidimas, kuris išduodamas pagal sveikatos apsaugos plėtros planą, parengtą atsižvelgiant į visuomenės poreikius ir jau teikiamas medicinos ir odontologijos paslaugas.</p> <p>SI: įsipareigojimų neprisiimta dėl socialinės medicinos, sanitarijos, epidemiologijos, medicinos (ekologijos) paslaugų, kraujo, kraujo preparatų ir transplantų tiekimo, ir skrodimo.</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl nuotolinės medicinos.</p> <p>CZ: paslaugas gali teikti tik fiziniai asmenys. Užsienio fiziniai asmenys turi turėti Sveikatos apsaugos ministerijos leidimą.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
i) Veterinarijos paslaugos (CPC 932)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>UK: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl veterinarijos gydytojams teikiamų veterinarijos laboratorijų ir techninių paslaugų, bendro pobūdžio konsultacijų, rekomendacijų ir informavimo (pvz., gyvūnų mitybos, elgesio ir priežiūros klausimais).</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>
j) 1. Akušerijos paslaugos (dalis CPC 93191) j) 2. Slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugos (dalis CPC 93191) FI: tik dėl privačiai finansuojamų paslaugų.	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>FI, PL: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl slaugytojų.</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl nuotolinės medicinos.</p> <p>SE: apribojimų nėra.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>k) Farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimas (CPC 63211) ir kitos vaistininkų paslaugos¹</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>LT: vaistai mažmenomis visuomenei gali būti parduodami tik vaistinėje. Receptinių vaistų internetinė prekyba draudžiama.</p> <p>LV: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl užsakomosios prekybos paštu.</p> <p>HU: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl CPC 63211.</p> <p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>EU, išskyrus EE: įsipareigojimų neprisiimta dėl farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimo (CPC 63211).</p> <p>CZ, SE, UK: įsipareigojimų neprisiimta dėl kitų vaistininkų paslaugų.</p> <p>CY: įsipareigojimų neprisiimta dėl farmacijos prekių mažmeninio pardavimo bei medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninio pardavimo ir kitų vaistininkų paslaugų.</p> <p>AT, ES, IE: vaistų užsakomoji prekyba paštu draudžiama.</p> <p>SI: receptinių vaistų užsakomoji prekyba paštu draudžiama.</p> <p>IT, SK: farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimas (CPC 63211): asmenims, norintiems gauti licenciją verstis vaistininko veikla ir (arba) atidaryti vaistinę ir per ją visuomenei mažmenomis pardavinėti farmacijos ir tam tikras medicinos prekes, taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p>

¹ Vaistų tiekimo visuomenei, kaip ir kitų paslaugų teikimo atveju, taikomi Europos Sąjungos valstybėse narėse nustatyti licencijų išdavimo ir kvalifikaciniai reikalavimai bei procedūros. Paprastai šias paslaugas gali teikti tik vaistininkai. Kai kuriose valstybėse narėse reikalavimas, pagal kurį vaistus gali tiekti tik vaistininkai, taikomas tik receptinių vaistų tiekimui.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>EE: farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimas (CPC 63211): farmacijos ir specialios medicinos prekės mažmenomis visuomenei gali būti parduodamos tik vaistinėje. Vaistų užsakomoji prekyba paštu draudžiama, taip pat draudžiama paštu ar naudojantis skubių siuntų gabenimo paslauga pristatyti internetu užsakytus vaistus.</p> <p>BG: farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimas (CPC 63211): vaistininkams taikomas nuolatinės gyvenamosios vietos reikalavimas. Vaistų užsakomoji prekyba paštu draudžiama.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>FI: įsipareigojimų neprisimta dėl valstybės finansuojamų sveikatos ir susijusių socialinių paslaugų (įskaitant vaistų mažmeninį pardavimą).</p>
B. Kompiuterių ir susijusios paslaugos (CPC 84)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
C. Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos	
a) Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos socialiniuose ir humanitariniuose moksluose (CPC 852, išskyrus psichologų paslaugas) ¹ b) Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos gamtos moksluose ir inžinerijoje (CPC 851) ir c) Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos tarpdisciplininuose moksluose (CPC 853)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: išimtinės teisės ir (arba) leidimai teikti mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugas, kurioms skiriamas viešasis finansavimas ar bet kokios formos valstybės parama ir kurios dėl to nelaikomos finansuojamomis privačiai, gali būti suteikiami tik Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams ir Europos Sąjungos juridiniams asmenims, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje.

¹ dalis CPC 85201, nurodyta 1.A.h dalyje „Medicinos ir odontologijos paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
D. Nekilnojamojo turto paslaugos ¹	
a) Apimančios nuosavą ar nuomojamą nuosavybę (CPC 821)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, CZ, EE, HR, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: įsipareigojimų neprisiimta.
b) Už mokestį ar pagal sutartį (CPC 822)	PT: juridiniai asmenys turi būti įsteigti EEE. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
E. Išperkamosios nuomos (lizingo) arba nuomos be operatoriaus paslaugos	
a) Susijusios su laivais (CPC 83103)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, DE, HU, MT, RO: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
b) Susijusios su orlaiviais (CPC 83104)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: įsipareigojimų neprisiimta. EU: Europos Sąjungos oro vežėjo naudojami orlaiviai turi būti registruoti Europos Sąjungos valstybėje narėje, kurioje oro vežėjas turi licenciją, arba kitur Europos Sąjungoje, be to, jiems privalomas išankstinis patvirtinimas pagal taikomus Europos Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus dėl aviacijos saugos. Europos Sąjungos vežėjo sudaromoms nuomos be įgulos sutartims privalomas išankstinis patvirtinimas pagal Europos Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus dėl aviacijos saugos.

¹ Ši paslauga susijusi su nekilnojamojo turto agento profesija ir nedaro poveikio jokioms nekilnojamąjį turtą perkančių fizinių ir juridinių asmenų teisėms arba jiems taikomiems apribojimams.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
c) Susijusios su kita transporto įranga (CPC 83101, CPC 83102 ir CPC 83105)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: įsipareigojimų neprisiimta. SE: Dėl CPC 83101: gyvenamosios vietos reikalavimas. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
d) Susijusios su kitomis mašinomis ir įrenginiais (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ir CPC 83109)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
e) Susijusios su asmeniniais ir namų ūkio reikmenimis (CPC 832)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: įsipareigojimų neprisiimta. EE: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl įrašytų vaizdajuosčių, skirtų naudoti su namų vaizdo įranga, išperkamosios nuomos arba nuomos paslaugų.
f) Telekomunikacijų įrenginių nuoma (CPC 7541)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
F. Kitos verslo paslaugos	
a) Reklamos paslaugos (CPC 871)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
b) Rinkos tyrimai ir nuomonės apklausos (CPC 864)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
c) Valdymo konsultacijų paslaugos (CPC 865)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
d) Su valdymo konsultavimu susijusios paslaugos (CPC 866)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų HU: įsipareigojimų neprisiimta dėl oficialaus ginčų sprendimo ir sutaikinimo paslaugų (CPC 86602).

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
e) Techninio tikrinimo ir analizės paslaugos (CPC 8676)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo IT: įsipareigojimų neprisiimta dėl biologų ir chemikų analitikų profesijų. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: įsipareigojimų neprisiimta.</p>
f) Patariamiosios ir konsultacijų paslaugos, glaudžiai susijusios su žemės ūkiu, medžiokle ir miškininkyste (dalis CPC 881)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo IT: įsipareigojimų neprisiimta dėl veiklos, kuria gali verstis tik agronomai ir „periti agrari“. Agronomams ir „periti agrari“ taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas ir jie turi būti įtraukti į profesijos registrą. Į registrą įtraukiamiems trečiosios šalies piliečiams taikoma abipusiškumo sąlyga. EE, MT, RO, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>
g) Patariamiosios ir konsultacijų paslaugos, susijusios su žvejyba (dalis CPC 882)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo LV, MT, RO, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>
i) Patariamiosios ir konsultacijų paslaugos, glaudžiai susijusios su gamybos procesu (dalis CPC 884 ir dalis CPC 885)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.</p>
k) Įdarbinimo ir darbuotojų pasiūlos paslaugos	
k) 1. Vadovaujančiųjų darbuotojų atrankos paslaugos (CPC 87201)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
k) 2. Įdarbinimo paslaugos (CPC 87202)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>
k) 3. Įstaigos darbuotojų pasiūlos paslaugos (CPC 87203)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p>
k) 4. Aprūpinimo buitinės pagalbos personalu, kitais prekybos ar pramonės darbininkais, slaugos personalu ir kitu personalu paslaugos (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Visos valstybės narės, išskyrus HU: įsipareigojimų neprisiimta. HU: apribojimų nėra.</p>
l) 1. Tyrimo paslaugos (CPC 87301)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>
l) 2. Apsaugos paslaugos (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ir CPC 87305)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BE, BG, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: įsipareigojimų neprisiimta. HU: įsipareigojimų neprisiimta dėl CPC 87304, CPC 87305. IT: Dėl CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ir CPC 87305: asmenims, norintiems gauti leidimą teikti apsaugininkų ir vertybių vežimo paslaugas, taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo HU: įsipareigojimų neprisiimta dėl CPC 87304, CPC 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>m) Susijusios mokslinių ir techninių konsultacijų paslaugos (CPC 8675)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: įsipareigojimų neprisiimta dėl žvalgymo paslaugų. BG: įsipareigojimų neprisiimta dėl aerofotografavimo, geodezijos, kadastrinių matavimų ir kartografijos sričių veiklos, susijusios su Žemės plutos judėjimo tyrimais. HR: apribojimų nėra, išskyrus tai, kad pagrindinių geologijos, geodezijos ir kasybos tyrimų paslaugos, taip pat susijusios aplinkos apsaugos tyrimų paslaugos Kroatijos teritorijoje gali būti teikiamos tik kartu su šalies juridiniais asmenimis arba per tokius asmenis.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>
<p>n) 1. Laivų techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo Dėl jūrų transporto laivų: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl vidaus vandens kelių transporto laivų: EU, išskyrus EE, HU, LV: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p> <p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: pasilieka teisė reikalauti, kad Europos Sąjungos valstybių narių vardu atlikti teisės aktų nustatyta laivų apžiūrą ir juos sertifikuoti galėtų tik Europos Sąjungos įgaliotos pripažintos organizacijos. Gali būti reikalaujama, kad paslaugų teikėjai būtų įsisteigę.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
n) 2. Geležinkelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: įsipareigojimų neprisimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
n) 3. Variklinių transporto priemonių, motociklų, sniegaigių ir kelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (CPC 6112, CPC 6122, dalis CPC 8867 ir dalis CPC 8868)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
n) 4. Orlaivių ir jų dalių techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
n) 5. Gaminių iš metalo, mašinų (ne įstaigos), įrangos (ne transporto ir ne įstaigos), asmeninių ir namų ūkio reikmenų techninės priežiūros ir remonto paslaugos ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ir CPC 8866)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.

¹ Transporto įrangos techninės priežiūros ir remonto paslaugos (CPC 6112, 6122, 8867 ir CPC 8868) nurodytos I.F.I dalies 1–4 punktuose.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
o) Pastatų valymo paslaugos (CPC 874)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
p) Fotografijos paslaugos (CPC 875)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, EE, MT, PL: įsipareigojimų neprisiimta dėl aerofotografavimo paslaugų. HR, LV: įsipareigojimų neprisiimta dėl ypatingo fotografavimo paslaugų (CPC 87504). BG: aerofotografavimo paslaugų teikėjams taikomas įsisteigimo reikalavimas ir pilietybės sąlyga. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
q) Pakavimo ir fasavimo paslaugos (CPC 876)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
r) Spausdinimas ir leidyba (CPC 88442)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo SE: fiziniai asmenys, kurie yra Švedijoje spausdinamų ir leidžiamų periodinių leidinių savininkai, turi gyventi Švedijoje arba būti EEE piliečiai. Tokių periodinių leidinių savininkai juridiniai asmenys turi būti įsisteigę EEE. Švedijoje spausdinami ir leidžiami periodiniai leidiniai, taip pat techniniai registrai turi turėti atsakingąjį redaktorių, o jo gyvenamoji vieta turi būti Švedijoje. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
s) Renginių organizavimo paslaugos (dalis CPC 87909)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
t) Kitos	
t) 1. Vertimo raštu ir žodžiu paslaugos (CPC 87905)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>PL: įsipareigojimų neprisiimta dėl prisiekusiųjų vertėjų raštu ir žodžiu paslaugų.</p> <p>BG, HR, HU, SK: įsipareigojimų neprisiimta dėl oficialaus vertimo raštu ir žodžiu.</p> <p>FI: atestuotiesiems vertėjams raštu taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas (dalis CPC 87905).</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>
t) 2. Interjero projektavimo ir kitos specializuotojo projektavimo paslaugos (CPC 87907)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>DE: visoms paslaugoms, kurios teikiamos iš užsienio, taikomos nacionalinės mokesčių ir tarnybinių pajamų taisyklės.</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>
t) 3. Išieškojimo agentūrų paslaugos (CPC 87902)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>
t) 4. Kreditavimo pajėgumo įvertinimo paslaugos (CPC 87901)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
t) 5. Dauginimo paslaugos (CPC 87904) ¹	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: įsipareigojimų neprisimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
t) 6. Konsultacijų telekomunikacijų klausimais paslaugos (CPC 7544)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
t) 7. Atsakinėjimo į telefono skambučius paslaugos (CPC 87903)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.

¹ Neapima spausdinimo paslaugų, kurios priskiriamos CPC 88442 ir yra nurodytos 1.F.p dalyje.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
2. RYŠIŲ PASLAUGOS	
<p>A. Pašto ir pasiuntinių paslaugos</p> <p>Paslaugos, susijusios su savo šalies arba užsienio adresatams skirtų pašto siuntų¹ tvarkymu², atsižvelgiant į šį sektorių sąrašą:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) bet kokio fizinio pavidalo adresuotos raštiškos korespondencijos³ tvarkymas, įskaitant mišrias siuntimo paslaugas ir tiesiogines siuntimo paslaugas, ii) adresuotų siuntinių ir paketų⁴ tvarkymas; iii) adresuotų spaudinių⁵ tvarkymas; iv) i–iii punktuose nurodytų registruotųjų arba įvertintųjų siuntų tvarkymas; 	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra⁶.</p>

-
- ¹ Pašto siunta – bet kurio tipo viešo ar privataus komercinės veiklos vykdytojo tvarkoma siunta.
- ² Sąvoka „tvarkymas“ apima surinkimą, rūšiavimą, vežimą ir pristatymą.
- ³ Pvz., laiškų, atvirukų.
- ⁴ Įskaitant knygas ir katalogus.
- ⁵ Žurnalų, laikraščių, periodinių leidinių.
- ⁶ i–iv punktuose nurodytuose subsektoriuose gali būti reikalaujama turėti atskiras licencijas teikti universalias paslaugas ir (arba) sumokėti finansinį įnašą kompensacijų fondui.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>v) i–iii punktuose nurodytų siuntų skubiojo pristatymo¹ paslaugos;</p> <p>vi) neadresuotų siuntų tvarkymas;</p> <p>vii) dokumentų mainai².</p> <p>(dalis CPC 751, dalis CPC 71235³ ir dalis CPC 73210⁴)</p> <p>Pašto dėžučių įrengimo šalia viešųjų kelių organizavimui, pašto ženklų leidybai ir registruotųjų laiškų siuntimo paslaugų, kuriomis naudojamosi vykdant teismo arba administracines procedūras, teikimui gali būti taikomi apribojimai pagal nacionalinės teisės aktus.</p> <p>Paslaugoms, kurioms galioja bendrasis įsipareigojimas teikti universaliąsias paslaugas, gali būti nustatytos licencijavimo sistemos. Tokios licencijos gali būti teikiamos su sąlyga, kad bus vykdomi konkretūs įsipareigojimai teikti universaliąsias paslaugas arba sumokamas finansinis įnašas kompensacijų fondui.</p>	

¹ Skubiojo pristatymo paslaugos ne tik teikiamos greičiau ir patikimiau, bet ir gali apimti tokius pridėtinės vertės aspektus, kaip paėmimas iš kilmės vietos, asmeninis pristatymas adresatui, stebėjimas ir sekimas, pakeliui esančios siuntos paskirties vietos ir adresato keitimas, gavimo patvirtinimas.

² Priemonių parūpinimas, įskaitant *ad hoc* patalpų parūpinimą, trečiosios šalies vykdomą vežimą, leidimą savarankiškai pristatyti pašto siuntas, šią paslaugą užsisakiusiems naudotojams tarpusavyje jomis keičiantis. Pašto siunta – bet kurio tipo viešo ar privataus komercinės veiklos vykdytojo tvarkoma siunta.

³ Pašto siuntų vežimo savo sąskaita bet koku sausumos transportu paslaugos.

⁴ Pašto siuntų vežimo savo sąskaita oro transportu paslaugos.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
B. Telekomunikacijų paslaugos (šioms paslaugoms nepriskiriama ekonominė veikla, susijusi su turinio perdavimu, kuriam naudojamos telekomunikacijų paslaugos)	
a) Visos signalų perdavimo ir priėmimo elektromagnetinėmis priemonėmis ¹ paslaugos, išskyrus transliavimą ²	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
b) Palydovinės transliacijos perdavimo paslaugos ³	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: apribojimų nėra, išskyrus tai, kad šio sektoriaus paslaugų teikėjams gali būti nustatyta prievolė užtikrinti bendrosios svarbos tikslus, kad jie per savo tinklą perteikdami turinį nepažeistų Sąjungos elektroninių ryšių reglamentavimo sistemos taisyklių. BE: įsipareigojimų neprisiiimta.

¹ Šios paslaugos neapima informacijos ir (arba) duomenų apdorojimo tiesioginės prijungties režimu (įskaitant sandorių tvarkymą) paslaugų (dalis CPC 843), nurodytų 1.B dalyje „Kompiuterių paslaugos“.

² Transliavimas – nepertraukiama perdavimo grandinė, reikalinga televizijos ar radijo programos signalams perduoti visuomenei, tačiau neapimanti su signalų perdavimu į palydovą susijusių ryšių tarp operatorių.

³ Šios paslaugos apima telekomunikacijų paslaugas, kurias sudaro palydovinės transliacijos per radiją ir televiziją perdavimas ir priėmimas (nepertraukiama perdavimo grandinė per palydovą, reikalinga TV arba radijo programų signalams perduoti visuomenei). Parduodama galimybė namų ūkiams naudotis palydovinio ryšio paslaugomis, bet ne televizijos programų paketais.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
3. STATYBOS IR SUSIJUSIOS INŽINERIJOS PASLAUGOS	
Statybos ir susijusios inžinerijos paslaugos (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ir CPC 518)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo LT: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
4. PLATINIMO PASLAUGOS (išskyrus ginklų, šaudmenų, sprogmenų ir kitų karinės paskirties medžiagų platinimą)	
A. Įgaliotų agentų paslaugos a) Variklinių transporto priemonių, motociklų ir sniegaeigių, jų atsarginių dalių ir pagalbinių reikmenų įgaliotų agentų paslaugos (dalis CPC 61111, dalis CPC 6113 ir dalis CPC 6121) b) Kitos įgaliotų agentų paslaugos (CPC 621) B. Didmeninės prekybos paslaugos a) Variklinių transporto priemonių, motociklų ir sniegaeigių, jų atsarginių dalių ir pagalbinių reikmenų didmeninės prekybos paslaugos (dalis CPC 61111, dalis CPC 6113 ir dalis CPC 6121)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl cheminių produktų ir tauriųjų metalų (ir brangakmenių) platinimo. AT: įsipareigojimų neprisiimta dėl pirotechninių gaminių, degių medžiagų ir sprogdinimo įtaisų bei nuodingųjų medžiagų platinimo. AT, BG: įsipareigojimų neprisiimta dėl medicininės paskirties gaminių, kaip antai medicinos ir chirurgijos įrangos, medicininių medžiagų ir medicinai naudojamų priemonių, platinimo. BG: įsipareigojimų neprisiimta dėl tabako ir tabako gaminių, taip pat prekybos tarpininkų teikiamų paslaugų. CZ: įsipareigojimų neprisiimta dėl aukcionų rengimo paslaugų. FI: įsipareigojimų neprisiimta dėl alkoholinių gėrimų ir vaistų platinimo. HU: dėl įgaliotų agentų paslaugų (CPC 621): užsienio bendrovės prekybos tarpininkų paslaugas gali teikti tik per filialą arba įsisteigusios HU. Privaloma gauti Vengrijos finansų priežiūros institucijos išduodamą licenciją. LT: pirotechnikos gaminių platinimas: pirotechnikos gaminiams platinti reikia licencijos. Licenciją gali gauti tik Europos Sąjungoje įsisteigę juridiniai asmenys.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>b) Telekomunikacijų galinių įrenginių didmeninės prekybos paslaugos (dalis CPC 7542)</p> <p>c) Kitos didmeninės prekybos paslaugos (CPC 622, išskyrus energetikos produktų didmeninės prekybos paslaugas¹)</p> <p>C. Mažmeninės prekybos paslaugos²</p> <p>a) Variklinių transporto priemonių, motociklų ir sniegaigčių, jų atsarginių dalių ir pagalbinių reikmenų įgaliotų agentų paslaugos (CPC 61112, dalis CPC 6113 ir dalis CPC 6121)</p> <p>Telekomunikacijų galinių įrenginių mažmeninės prekybos paslaugos (dalis CPC 7542)</p> <p>Maisto mažmeninės prekybos paslaugos (CPC 631)</p> <p>Kitų (ne energetikos) prekių, išskyrus farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninį pardavimą³, mažmeninės prekybos paslaugos (CPC 632, išskyrus CPC 63211 ir 63297)</p> <p>D. Franšizė (CPC 8929)</p>	<p>IT: tabako platinimas (dalis CPC 6222, dalis CPC 6310): didmeninės ir mažmeninės prekybos tarpininkai parduotuvių („magazzini“) savininkai turi būti Europos Sąjungos piliečiai.</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta dėl tabako gaminių platinimo.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BG, HR, FR, PL, RO: įsipareigojimų neprisiimta dėl tabako ir tabako gaminių platinimo.</p> <p>IT: didmeninės prekybos paslaugų atveju galioja valstybės monopolis tabakui.</p> <p>BG, PL, RO, SE: įsipareigojimų neprisiimta dėl alkoholinių gėrimų mažmeninio pardavimo.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, IE, RO, SK, SI: įsipareigojimų neprisiimta dėl vaistų platinimo, išskyrus farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninį pardavimą (CPC 63211).</p> <p>ES: teikiant tabako gaminių mažmeninio pardavimo ar tiekimo paslaugas draudžiama nuotolinė prekyba, užsakomoji prekyba paštu ir panašios procedūros.</p> <p>BG, HU, PL: įsipareigojimų neprisiimta dėl prekybos tarpininkų paslaugų.</p> <p>FR: dėl įgaliotų agentų paslaugų – įsipareigojimų neprisiimta dėl prekyautojų ir tarpininkų, veikiančių 17-oje šviežių maisto produktų nacionalinės reikšmės rinkų. Įsipareigojimų neprisiimta dėl vaistų didmeninio pardavimo.</p> <p>MT: įsipareigojimų neprisiimta dėl įgaliotų agentų paslaugų.</p> <p>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: įsipareigojimų neprisiimta dėl mažmeninės prekybos, išskyrus dėl užsakomosios prekybos paštu.</p>

¹ Šios paslaugos apima CPC 62271 ir yra nurodytos sektoriaus „Energetikos paslaugos“ 18.D dalyje.

² Neapima techninės priežiūros ir remonto paslaugų, nurodytų sektoriaus „Verslo paslaugos“ 1.B ir 1.F.I dalyje.

³ Farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninės prekybos paslaugos nurodytos sektoriaus „Specialistų paslaugos“ 1.A.k dalyje.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
5. ŠVIETIMO PASLAUGOS (Tik privačiai finansuojamos paslaugos). Patikslinama, kad paslaugos, kurioms skiriamas viešasis finansavimas ar bet kokios formos valstybės parama, privačiai finansuojamomis nelaikomos.)	
A. Pradinio mokymo paslaugos (CPC 921)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>IT: paslaugų teikėjams, norintiems turėti leidimą išduoti valstybės pripažintus diplomus, taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų FR: privačiai finansuojamos švietimo įstaigos dėstytojams taikoma pilietybės sąlyga. Tačiau užsienio piliečiai gali gauti atitinkamų kompetentingų institucijų leidimą dėstyti. Užsienio piliečiai taip pat gali gauti švietimo įstaigų steigimo ir veiklos leidimą. Toks leidimas suteikiamas institucijų nuožiūra (CPC 921).</p>
B. Vidurinio mokymo paslaugos (CPC 922)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>IT: paslaugų teikėjams, norintiems turėti leidimą išduoti valstybės pripažintus diplomus, taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo CY, FI, MT, RO, SE: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>FR: privačiai finansuojamos švietimo įstaigos dėstytojams taikoma pilietybės sąlyga. Tačiau užsienio piliečiai gali gauti atitinkamų kompetentingų institucijų leidimą dėstyti. Užsienio piliečiai taip pat gali gauti švietimo įstaigų steigimo ir veiklos leidimą. Toks leidimas suteikiamas institucijų nuožiūra (CPC 922).</p> <p>LV: įsipareigojimų neprisiimta dėl mokymo paslaugų, susijusių su neįgaliųjų moksleivių techninio ir profesinio vidurinio mokymo paslaugomis (CPC 9224).</p>
C. Aukštojo mokslo paslaugos (CPC 923)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>IT: paslaugų teikėjams, norintiems turėti leidimą išduoti valstybės pripažintus diplomus, taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>ES, IT: privatūs universitetai, turintys teisę išduoti pripažintus diplomus ar suteikti laipsnius, steigiami atlikus ekonominių poreikių analizę. Laikantis atitinkamos procedūros reikia gauti Parlamento rekomendaciją. Pagrindiniai kriterijai: gyventojų skaičius ir esamų įstaigų tankis.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>CZ, SK: įsipareigojimų neprisiimta dėl aukštojo mokslo paslaugų, išskyrus dėl aukštojo neuniversitetinio mokymo paslaugų (CPC 92310).</p> <p>FR: privačiai finansuojamos švietimo įstaigos dėstytojams taikoma pilietybės sąlyga. Tačiau užsienio piliečiai gali gauti atitinkamų kompetentingų institucijų leidimą dėstyti. Užsienio piliečiai taip pat gali gauti švietimo įstaigų steigimo ir veiklos leidimą. Toks leidimas suteikiamas institucijų nuožiūra (CPC 923).</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
D. Suaugusiųjų švietimo paslaugos (CPC 924)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų CY, FI, MT, RO, SE: įsipareigojimų neprisiimta. AT: įsipareigojimų neprisiimta dėl suaugusiųjų švietimo paslaugų, teikiamų per radiją ar televiziją.
E. Kitos švietimo paslaugos (CPC 929)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: įsipareigojimų neprisiimta.
6. APLINKOSAUGOS PASLAUGOS	
A. Nuotekų tvarkymo paslaugos (CPC 9401) ¹ B. Kietųjų / pavojingų atliekų tvarkymas, išskyrus pavojingų atliekų vežimą per sieną a) Atliekų šalinimo paslaugos (CPC 9402) b) Sanitarinių sąlygų užtikrinimo ir panašios paslaugos (CPC 9403) C. Aplinkos oro ir klimato apsauga (CPC 9404) ² D. Dirvožemio ir vandens valymas a) Užkrėsto ir (arba) užteršto dirvožemio ir vandens valymas (dalis CPC 94060) ³ E. Triukšmo ir vibracijos mažinimas (CPC 9405) F. Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga a) Gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos paslaugos (dalis CPC 9406) G. Kitos aplinkosaugos ir pagalbinės paslaugos (CPC 94090)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl konsultacijų paslaugų. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.

¹ Nuotekų šalinimo ir valymo paslaugos.

² Išmetamųjų dujų valymo paslaugos.

³ Kai kurios gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos paslaugos.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
7. FINANSINĖS PASLAUGOS	
A. Draudimas ir su draudimu susijusios paslaugos	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: įsipareigojimų neprisiimta dėl tiesioginio draudimo paslaugų, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos draudimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) jūrų laivyba, komercine aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima dalį ar visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir ii) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis. <p>AT: ne Sąjungoje įsteigtos patronuojamosios įmonės arba ne Austrijoje įsteigto filialo vardu vykdyti reklamos ir tarpininkavimo veiklą (išskyrus perdraudimą ir pakartotinį perdraudimą) draudžiama. Tik Sąjungoje įsteigta patronuojamoji įmonė ar Austrijoje įsteigtas filialas gali teikti privalomojo oro transporto atsakomybės draudimo, išskyrus tarptautinio komercinio oro transporto draudimą, paslaugas.</p> <p>DK: privalomojo oro transporto draudimo paslaugas gali teikti tik Sąjungoje įsisteigusios bendrovės. Asmenys ar bendrovės (įskaitant draudimo bendroves), išskyrus pagal Danijos teisę suteiktą arba Danijos kompetentingų institucijų išduotą licenciją turinčias draudimo bendroves, negali verslo tikslais Danijoje padėti teikti Danijoje gyvenančių asmenų, Danijos laivų ar Danijoje esančio turto tiesioginio draudimo paslaugų.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>DE: privalomojo oro transporto atsakomybės draudimo liudijimus gali išduoti tik Sąjungoje įsteigta patronuojamoji įmonė arba Vokietijoje įsteigtas filialas. Vokietijoje filialą įsteigusi užsienio draudimo bendrovė tarptautinio transporto draudimo sutartis Vokietijoje gali sudaryti tik per Vokietijoje įsteigtą filialą.</p> <p>FR: su sausumos transportu susijusios rizikos draudimo paslaugas gali teikti tik Sąjungoje įsisteigusios draudimo įmonės.</p> <p>IT: vežamų prekių draudimo, pačių transporto priemonių draudimo ir civilinės atsakomybės draudimo, susijusio su rizika Italijoje, veiklą gali vykdyti tik Europos Sąjungoje įsisteigusios draudimo bendrovės. Ši išlyga netaikoma tarptautiniam vežimui, apimančiam importą į Italiją. PL: įsipareigojimų neprisimta dėl perdraudimo ir pakartotinio perdraudimo, išskyrus dėl rizikos, susijusios su tarptautine prekyba prekėmis.</p> <p>PT: oro ir jūrų transporto draudimo, apimančio prekių, orlaivių, laivų ir civilinės atsakomybės draudimą, veiklą gali vykdyti tik Europos Sąjungoje įsteigtos įmonės. Šios srities draudimo tarpininkų veiklą Portugalijoje gali vykdyti tik Europos Sąjungoje įsisteigę asmenys ar bendrovės.</p> <p>RO: perdraudimas tarptautinėje rinkoje leidžiamas tik jei perdrausta rizika negali būti perkeliama į nacionalinę rinką.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: įsipareigojimų neprisiimta dėl tiesioginio draudimo tarpininkavimo paslaugų, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos draudimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) jūrų laivyba, komercine aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima dalį ar visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir ii) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis. <p>PL: įsipareigojimų neprisiimta dėl perdraudimo, pakartotinio perdraudimo ir draudimo, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos perdraudimo, pakartotinio perdraudimo ir draudimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) jūrų laivyba, komercine aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima dalį ar visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir b) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis. <p>BG: įsipareigojimų neprisiimta dėl tiesioginio draudimo, išskyrus dėl užsienio paslaugų teikėjų paslaugų, teikiamų užsienio asmenims Bulgarijos Respublikos teritorijoje. Įsipareigojimų neprisiimta dėl indėlių draudimo ir panašių kompensavimo sistemų, taip pat dėl privalomojo draudimo sistemų. Vežamų prekių ir transporto priemonių draudimo bei civilinės atsakomybės draudimo, susijusio su rizika Bulgarijos Respublikoje, paslaugų negali tiesiogiai teikti užsienio draudimo bendrovės. Užsienio draudimo bendrovė draudimo sutartis gali sudaryti tik per filialą.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>CY, LV, MT: įsipareigojimų neprisiimta dėl tiesioginio draudimo paslaugų, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos draudimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) jūrų laivyba, komercinė aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima dalį ar visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir ii) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis. <p>LT: įsipareigojimų neprisiimta dėl tiesioginio draudimo paslaugų, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos draudimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) jūrų laivyba, komercinė aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima dalį ar visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir ii) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis, išskyrus draudimą, susijusį su sausumos transportu, kai rizika yra Lietuvoje. <p>BG, LV, LT: įsipareigojimų neprisiimta dėl draudimo tarpininkavimo.</p> <p>PL: įsipareigojimų neprisiimta dėl perdraudimo, pakartotinio perdraudimo ir draudimo tarpininkų.</p> <p>FI: tiesioginio draudimo (įskaitant bendrąjį draudimą) paslaugas gali teikti tik draudikai, kurių pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje arba kurie turi filialą Suomijoje. Draudimo brokerio paslaugas galima teikti tik turint nuolatinę verslo vietą Europos Sąjungoje.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>HU: ne Europos Sąjungoje įsisteigusios draudimo bendrovės tiesioginio draudimo paslaugas Vengrijos teritorijoje gali teikti tik per Vengrijoje įregistruotą filialą.</p> <p>IT: įsipareigojimų neprisimta dėl aktuario profesinės veiklos.</p> <p>SE: tiesioginio draudimo paslaugas leidžiama teikti tik per Švedijoje įgaliotą draudimo paslaugų teikėją, jeigu užsienio paslaugų teikėjas ir Švedijos draudimo bendrovė priklauso tai pačiai bendrovių grupei arba yra sudariusios bendradarbiavimo susitarimą.</p> <p>ES: aktuarų paslaugų teikėjams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas ir reikalavimas turėti atitinkamą trejų metų patirtį.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: įsipareigojimų neprisimta dėl tarpininkavimo.</p> <p>BG: dėl tiesioginio draudimo – Bulgarijos fiziniai ir juridiniai asmenys, taip pat verslo veiklą Bulgarijos Respublikos teritorijoje vykdančios užsienio asmenys Bulgarijoje vykdomos veiklos draudimo sutartis gali sudaryti tik su paslaugų teikėjais, turinčiais licenciją verstis draudimo veikla Bulgarijoje. Pagal tokias sutartis priklausančios draudimo išmokos išmokamos Bulgarijoje. Įsipareigojimų neprisimta dėl indėlių draudimo ir panašių kompensavimo sistemų, taip pat dėl privalomojo draudimo sistemų.</p> <p>IT: vežamų prekių draudimo, pačių transporto priemonių draudimo ir civilinės atsakomybės draudimo, susijusio su rizika Italijoje, veiklą gali vykdyti tik Europos Sąjungoje įsisteigusios draudimo bendrovės. Ši išlyga netaikoma tarptautiniam vežimui, apimančiam importą į Italiją.</p> <p>PL: įsipareigojimų neprisimta dėl perdraudimo, pakartotinio perdraudimo ir draudimo paslaugų, išskyrus dėl perdraudimo, pakartotinio perdraudimo ir draudimo, susijusio su tarptautine prekyba prekėmis.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>B. Bankų ir kitos finansinės paslaugos (išskyrus draudimą)</p>	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>LT: pasilieinama teisė reikalauti, kad pensijų fondams valdyti būtų įsteigtas komercinis vienetas ir kad bent vienas banko administracijos vadovas mokėtų lietuvių kalbą ir būtų nuolatinis LT gyventojas.</p> <p>IT: įsipareigojimų neprisimta dėl „<i>consulenti finanziari</i>“ (finansinių patarėjų).</p> <p>EE: dėl indėlių reikalaujama, kad įmonė gautų Estijos finansų priežiūros institucijos leidimą ir pagal Estijos teisę įsiregistruotų kaip akcinė bendrovė, patronuojamoji įmonė arba filialas.</p> <p>IE: pasilieinama teisė reikalauti: jei vykdoma kolektyvinio investavimo subjektų, kaip antai savitarpio fondų ir kintamojo kapitalo bendrovių (išskyrus kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektus (KIPVPS), veikla, patikėtinis / depozitoriumas ir valdymo įmonė (ne filialas) turi būti įregistruoti Airijoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Ribotos atsakomybės investicijų ūkinėje bendrijoje bent vienas tikrasis partneris turi būti įregistruotas Airijoje. Kad taptų Airijos vertybinių popierių biržos nariu, subjektas turi turėti a) Airijoje išduotą leidimą, kuriam gauti reikalaujama, kad subjektas būtų įregistruotas arba veikti kaip ūkinė bendrija, kurios pagrindinė / registruotoji buveinė yra Airijoje, arba b) kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pagal Europos Sąjungos investicijų ir paslaugų direktyvą išduotą leidimą.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>PL: dėl finansinės informacijos teikimo ir perdavimo bei finansinių duomenų tvarkymo ir susijusios programinės įrangos: reikalavimas naudoti viešąjį telekomunikacijų tinklą arba kito licencijuoto operatoriaus tinklą.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl finansinės informacijos teikimo ir finansinių duomenų tvarkymo bei dėl konsultavimo ir kitų pagalbinių (išskyrus tarpininkavimą) paslaugų.</p> <p>BE: konsultacijų investicijų klausimais paslaugų teikėjai turi būti įsisteigę Belgijoje.</p> <p>BG: gali būti taikomi apribojimai ir sąlygos, susiję su telekomunikacijų tinklo naudojimu.</p> <p>CY: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl prekybos perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais, finansinės informacijos teikimo ir finansinių duomenų tvarkymo bei dėl konsultavimo ir kitų pagalbinių (išskyrus tarpininkavimą) paslaugų.</p> <p>EE: investicinių fondų valdymo veiklą gali vykdyti tik įsteigta specializuota valdymo bendrovė, o kaip investicinių fondų turto depozitoriumai gali veikti tik tos bendrovės, kurių registruotoji būstinė yra Sąjungoje.</p> <p>LT: investicinių fondų valdymo veiklą gali vykdyti tik įsteigta specializuota valdymo bendrovė, o kaip investicinių fondų turto depozitoriumai gali veikti tik tos bendrovės, kurių registruotoji būstinė ar filialas yra Lietuvoje.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>IE: kad būtų galima teikti investicines paslaugas arba konsultacijas dėl investicijų, reikalingas I) Airijoje išduotas leidimas, kuriam gauti paprastai reikalaujama, kad subjektas būtų įregistruotas arba veikėtų kaip ūkinė bendrija ar individualus prekybininkas, o jo pagrindinė / registruotoji buveinė bet kuriuo atveju būtų Airijoje (tam tikrais atvejais šio leidimo gali būti nereikalaujama, pvz., kai trečiosios šalies paslaugų teikėjas nėra įsteigęs komercinio vieneto Airijoje ir paslauga privatiems asmenims neteikiama), arba II) kitoje valstybėje narėje pagal Europos Sąjungos investicinių paslaugų direktyvą išduotas leidimas.</p> <p>LV: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl finansinės informacijos teikimo ir konsultavimo bei kitų pagalbinių (išskyrus tarpininkavimą) paslaugų.</p> <p>MT: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl indėlių priėmimo, dėl visų rūšių skolinimo, finansinės informacijos teikimo ir finansinių duomenų tvarkymo bei dėl konsultavimo ir kitų pagalbinių (išskyrus tarpininkavimą) paslaugų.</p> <p>PL: dėl finansinės informacijos teikimo ir perdavimo bei finansinių duomenų tvarkymo ir susijusios programinės įrangos: reikalavimas naudoti viešąjį telekomunikacijų tinklą arba kito licencijuoto operatoriaus tinklą.</p> <p>RO: įsipareigojimų neprisiimta dėl finansinės nuomos, prekybos pinigų rinkos priemonėmis, užsienio valiutos, išvestinių priemonių, valiutos kurso ir palūkanų normų priemonių, perleidžiamų vertybinių popierių ir kitų perleidžiamųjų priemonių bei finansinio turto, dėl dalyvavimo leidžiant visų rūšių vertybinius popierius, turto valdymo ir atsiskaitymo už finansinį turtą ir jo tarpuskaitos paslaugų. Mokėjimo ir pinigų pervedimo paslaugas gali teikti tik bankas rezidentas.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>SI: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl visų rūšių skolinimo, vidaus juridinių asmenų ir vienintelių savininkų iš užsienio kredito įstaigų priimamų garantijų ir įsipareigojimų, finansinės informacijos teikimo ir perdavimo, kitų finansinių paslaugų teikėjų atliekamo finansinių duomenų apdorojimo ir teikiamos susijusios programinės įrangos, konsultavimo ir kitų pagalbinių finansinių paslaugų, susijusių su visų išvardytų rūšių veikla, įskaitant informavimą apie kreditus ir jų analizę, investicijų ir portfelio tyrimus ir konsultavimą dėl jų, konsultavimą įsigijimo, bendrovių restruktūrizavimo ir strategijos klausimais. Reikalaujama įsteigti komercinį vienetą.</p> <p>SI: pensijų sistemą gali kurti savitarpio pensijų fondas (kuris nėra juridinis asmuo, todėl yra valdomas draudimo bendrovės, banko ar pensijų bendrovės), pensijų bendrovė arba draudimo bendrovė. Be to, pensijų sistemą gali siūlyti ir pagal Europos Sąjungos valstybėje narėje taikomas teisės aktus įsisteigę pensijų sistemų paslaugų teikėjai.</p> <p>HU: ne EEE bendrovės teikti finansines paslaugas arba vykdyti su finansinėmis paslaugomis susijusią pagalbinę veiklą gali tik per savo filialą Vengrijoje.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>BG: gali būti taikomi apribojimai ir sąlygos, susiję su telekomunikacijų tinklo naudojimu.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>8. SVEIKATOS IR SOCIALINĖS PASLAUGOS (Tik privačiai finansuojamos paslaugos). Patikslinama, kad paslaugos, kurioms skiriamas viešasis finansavimas ar bet kokios formos valstybės parama, privačiai finansuojamomis nelaikomos.)</p>	
<p>A. Ligoninių paslaugos (CPC 9311) B. Greitosios pagalbos paslaugos (CPC 9312) C. Sveikatingumo įstaigų, išskyrus ligonines, paslaugos (CPC 9313)</p>	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų FR: įsipareigojimų neprisiimta dėl privačiai finansuojamų laboratorinių tyrimų ir bandymų paslaugų (dalis 9311). Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: įsipareigojimų neprisiimta. HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl nuotolinės medicinos. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>
<p>D. Socialinės paslaugos – Visos valstybės narės, išskyrus AT, EE, LT ir LV: tik gydyklos ir poilsio namai, senelių namai. – AT, EE ir LV: visa CPC 933.</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo CZ, FI, HU, LT, MT, PL, SE, SI, SK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
9. TURIZMO IR KELIONIŲ ORGANIZAVIMO PASLAUGOS	
A. Viešbučiai, restoranai ir maitinimas (CPC 641, CPC 642 ir CPC 643) išskyrus maitinimo orlaiviuose paslaugas ¹	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisiimta. HR: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
B. Kelionių agentūrų ir turizmo vadovų paslaugos (įskaitant kelionių vadovų paslaugas) (CPC 7471)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, HU: įsipareigojimų neprisiimta. CY: pilietybės sąlyga. Užsienio paslaugų teikėjai privalo veikti per šalyje jiems atstovaujančią kelionių agentūrą. LT: kelionių vadovų paslaugoms teikti būtina įsisteigti Lietuvoje ir gauti Valstybinio turizmo departamento išduodamą licenciją. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
C. Turistų gidų paslaugos (CPC 7472)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: įsipareigojimų neprisiimta. IT: kad galėtų vykdyti profesionalaus turistų gido veiklą, Europos Sąjungai nepriklausančių šalių gidai turi gauti regiono valdžios institucijų išduodamą specialią licenciją. BG, CY, EL, ES: turistų gidų paslaugų teikėjams taikoma Europos Sąjungos pilietybės sąlyga. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.

¹ Maitinimo orlaiviuose paslaugos nurodytos sektoriaus „Pagalbinės transporto paslaugos“ 12.D.a dalyje „Antžeminės paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
10. POILSIO ORGANIZAVIMO, KULTŪROS IR SPORTO PASLAUGOS (išskyrus audiovizualines paslaugas)	
A. Pramogų paslaugos (įskaitant teatro, gyvos muzikos grupių, cirko ir diskotekų paslaugas) (CPC 9619)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: įsipareigojimų neprisiiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: įsipareigojimų neprisiiimta. BG: įsipareigojimų neprisiiimta, išskyrus dėl teatro prodiuserių, dainininkų grupių, muzikantų grupių ir orkestrų pramogų paslaugų (CPC 96191); rašytojų, kompozitorių, skulptorių, artistų ir kitų individualių menininkų paslaugų (CPC 96192); pagalbinių teatro paslaugų (CPC 96193). EE: įsipareigojimų neprisiiimta dėl kitų pramogų paslaugų (CPC 96199), išskyrus dėl kino teatrų paslaugų. LT, LV: įsipareigojimų neprisiiimta, išskyrus dėl kino teatrų operatorių paslaugų (dalis CPC 96199).</p>
B. Naujienų ir spaudos agentūrų paslaugos (CPC 962)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: įsipareigojimų neprisiiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: įsipareigojimų neprisiiimta.</p>
C. Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kitos kultūrinės paslaugos (CPC 963)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisiiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
D. Sporto paslaugos (CPC 9641)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų AT: įsipareigojimų neprisiimta dėl slidinėjimo mokyklų ir kalnų gidų paslaugų. BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 1 paslaugų teikimo būdo CY, EE, HR: įsipareigojimų neprisiimta.
E. Poilsio parkų ir paplūdimių paslaugos (CPC 96491)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.
11. TRANSPORTO PASLAUGOS	
A. Jūrų transportas a) Tarptautinis keleivių vežimas (CPC 7211 be nacionalinio kabotažo ¹) b) Tarptautinis krovinių vežimas (CPC 7212 be nacionalinio kabotažo ³⁰) ²	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl nacionalinio jūrų kabotažo. BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: krovinių surinkimo ir paskirstymo paslaugos gali būti teikiamos tik gavus leidimą.

¹ Nedarant poveikio veiklos, kuri pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus gali būti laikoma kabotažu, aprėpčiai, į šį sąrašą neįtraukiamas nacionalinis kabotažas, laikomas apimančiu keleivių ar krovinių vežimą iš vieno Europos Sąjungos valstybės narės uosto ar vietos į kitą tos pačios Europos Sąjungos valstybės narės uostą ar vietą, įskaitant esančius jos kontinentiniame šelfe, kaip nustatyta JT jūrų teisės konvencijoje, ir vežimą, kuris pradedamas ir baigiamas tame pačiame Europos Sąjungos valstybės narės uoste ar vietoje.

² Apima tarptautinio jūrų transporto paslaugų teikėjų teikiamas krovinių surinkimo ir paskirstymo bei įrangos perkėlimo paslaugas, teikiamas toje pačioje valstybėje, kai pajamų negaunama.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>B. Vidaus vandens kelių transportas</p> <p>a) Keleivių vežimas (CPC 7221 be nacionalinio kabotažo³⁰)</p> <p>b) Krovinių vežimas (CPC 7222 be nacionalinio kabotažo³⁰)</p>	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl nacionalinio vidaus vandens kelių kabotažo. Priemonėmis, kurios grindžiamos esamais ar būsimais susitarimais dėl naudojimosi vidaus vandens keliais (įskaitant susitarimus dėl Reino–Maino–Dunojaus linijos), tam tikros vežimo teisės suteikiamos tik atitinkamose šalyse įsikūrusiems ir nuosavybei taikomus pilietybės kriterijus atitinkantiems operatoriams. Vadovaujama Manheimo konvencijos dėl Reino laivybos įgyvendinimo taisyklėmis.</p> <p>EU: vidaus vandens keliais vežti krovinius ar keleivius gali tik vežėjas, kuris atitinka šias sąlygas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) paslaugų teikėjas yra įsisteigęs valstybėje narėje; b) turi teisę joje užsiimti (tarptautiniu) krovinių ar keleivių vežimu vidaus vandens keliais ir c) naudojasi valstybėje narėje užregistruotais laivais arba turi priklausymo valstybės narės laivynui sertifikatą. <p>Be to, laivų savininkai turi būti valstybėje narėje gyvenantys valstybės narės piliečiai arba valstybėje narėje įregistruoti juridiniai asmenys. Išimties tvarka reikalavimas dėl kontrolinio akcijų paketo gali būti netaikomas. Ispanijoje, Švedijoje ir Suomijoje jūrų ir vidaus vandens kelių transporto teisinės skirties nėra. Jūrų transportą reglamentuojantys teisės aktai taip pat taikomi ir vidaus vandens keliams.</p> <p>AT: bendrovė turi būti įregistruota arba jos nuolatinė buveinė turi būti Austrijoje.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, FI, HU, HR, LT, MT, RO, SE, SI, SK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
C. Geležinkelių transportas a) Keleivių vežimas (CPC 7111) b) Krovinių vežimas (CPC 7112)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
D. Kelių transportas a) Keleivių vežimas (CPC 7121 ir CPC 7122) b) Krovinių vežimas (CPC 7123, išskyrus pašto siuntų vežimą savo sąskaita ¹)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta (išskyrus pašto ir pasiuntinių siuntų vežimą savo sąskaita). Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
E. Prekių, išskyrus kurą, transportavimas vamzdiniais ² (CPC 7139)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo: EU: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisiimta.

¹ dalis CPC 71235, nurodyta sektoriaus „Ryšių paslaugos“ 2.A dalyje Pašto ir pasiuntinių paslaugos

² Kuro transportavimo vamzdiniais paslaugos nurodytos sektoriaus „Energetikos paslaugos“ 13.B dalyje.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
12. PAGALBINĖS TRANSPORTO PASLAUGOS¹	
<p>A. Pagalbinės jūrų transporto paslaugos</p> <p>a) Jūrų krovinių tvarkymo paslaugos</p> <p>b) Sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)</p> <p>c) Muitinio įforminimo paslaugos</p> <p>d) Konteinerių stoties ir saugyklos paslaugos</p> <p>e) Jūrų transporto agentūros paslaugos</p> <p>f) Jūrų krovinių siuntimo paslaugos</p> <p>g) Laivų nuoma su įgula (CPC 7213)</p> <p>h) Vilkimo ir stūmimo paslaugos (CPC 7214)</p> <p>i) Papildomos jūrų transporto paslaugos (dalis CPC 745)</p> <p>j) Kitos aptarnavimo ir papildomos paslaugos (dalis CPC 749)</p>	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl muitinio įforminimo paslaugų, stūmimo ir vilkimo paslaugų ir laivo vedimo (locmanų) ir buksyravimo paslaugų.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo:</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl jūrų krovinių tvarkymo paslaugų ir konteinerių stoties ir saugyklos paslaugų.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: įsipareigojimų neprisiimta dėl laivų nuomos su įgula.</p> <p>BG: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisiimta dėl sandėliavimo paslaugų.</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl krovinių vežimo agentūrų paslaugų.</p> <p>FI: teikti pagalbinės jūrų transporto paslaugas leidžiama tik su Suomijos vėliava plaukiojantiems laivams.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>

¹ Neapima transporto įrangos priežiūros ir remonto paslaugų, kurios nurodytos sektoriaus „Verslo paslaugos“ 1.F.1 dalies 1–4 punktuose.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>B. Pagalbinės vidaus vandens kelių transporto paslaugos</p> <p>a) Krovinių tvarkymo paslaugos (dalis CPC 741)</p> <p>b) Sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)</p> <p>c) Krovinių vežimo agentūrų paslaugos (dalis CPC 748)</p> <p>d) Laivų nuoma su įgula (CPC 7223)</p> <p>e) Vilkimo ir stūmimo paslaugos (CPC 7224)</p> <p>f) Papildomos vidaus vandens kelių transporto paslaugos (dalis CPC 745)</p> <p>g) Kitos aptarnavimo ir papildomos paslaugos (dalis CPC 749)</p>	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>EU: priemonės, grindžiamos esamais ar būsimais susitarimais dėl naudojimosi vidaus vandens keliais (įskaitant susitarimus dėl Reino–Maino–Dunojaus linijos), kuriomis tam tikros vežimo teisės suteikiamos tik atitinkamose šalyse įsikūrusiems ir nuosavybei taikomus pilietybės kriterijus atitinkantiems operatoriams. Vadovaujamosi Manheimo konvencijos dėl Reino laivybos įgyvendinimo taisyklėmis.</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl muitinio įforminimo paslaugų, stūmimo ir vilkimo paslaugų ir laivo vedimo (locmanų) ir buksyravimo paslaugų.</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl krovinių vežimo agentūrų paslaugų.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT: įsipareigojimų neprisiimta dėl laivų nuomos su įgula paslaugų, stūmimo ir vilkimo, laivo vedimo (locmanų) ir buksyravimo paslaugų, navigacinės pagalbos paslaugų bei uostų ir vandens kelių įrangos eksploatavimo paslaugų.</p> <p>BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: įsipareigojimų neprisiimta dėl laivų nuomos su įgula.</p> <p>BG: tiesiogiai steigti filialų neleidžiama (pagalbinėms vandens kelių transporto paslaugoms teikti būtina įsteigti įmonę). Dalyvavimas Bulgarijos bendrovėje apribojamas 49 %.</p>
<p>C. Pagalbinės geležinkelių transporto paslaugos</p> <p>a) Krovinių tvarkymo paslaugos (dalis CPC 741)</p> <p>b) Sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)</p> <p>c) Krovinių vežimo agentūrų paslaugos (dalis CPC 748)</p> <p>d) Vilkimo ir stūmimo paslaugos (CPC 7113)</p> <p>e) Papildomos geležinkelių transporto paslaugos (CPC 743)</p> <p>f) Kitos papildomos ir pagalbinės paslaugos (dalis CPC 749)</p>	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl muitinio įforminimo paslaugų ir vilkimo ir stūmimo paslaugų</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl krovinių vežimo agentūrų paslaugų.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>BG, CZ: tiesiogiai steigti filialų neleidžiama (pagalbinėms geležinkelių transporto paslaugoms teikti būtina įsteigti įmonę). Dalyvavimas Bulgarijos bendrovėje apribojamas 49 %.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>D. Pagalbinės kelių transporto paslaugos</p> <p>a) Krovinių tvarkymo paslaugos (dalis CPC 741)</p> <p>b) Sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)</p> <p>c) Krovinių vežimo agentūrų paslaugos (dalis CPC 748)</p> <p>d) Komercinių kelių transporto priemonių su vairuotoju nuomos paslaugos (CPC 7124)</p> <p>e) Papildomos kelių transporto paslaugos (CPC 744)</p> <p>f) Kitos papildomos ir pagalbinės paslaugos (dalis CPC 749)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DK, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: įsipareigojimų neprisiimta dėl komercinių kelių transporto priemonių su vairuotoju nuomos paslaugų.</p> <p>HR: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl krovinių vežimo agentūrų paslaugų ir papildomų kelių transporto paslaugų, kurioms reikalingas leidimas.</p> <p>SE: įsisteigusiesiems subjektams taikomas reikalavimas naudoti tik šalyje registruotas transporto priemones.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>
<p>D. Pagalbinės oro transporto paslaugos</p> <p>a) Antžeminės paslaugos (įskaitant maitinimo paslaugas)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>BG: tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti pagalbinių oro transporto paslaugų (būtina įsteigti įmonę).</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
b) Sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG: tiesiogiai įsteigti filialai negali teikti pagalbinių oro transporto paslaugų (būtina įsteigti įmonę).</p>
c) Krovinių vežimo agentūrų paslaugos (dalis CPC 748)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo BG: užsieniečiai paslaugas gali teikti tik įsigiję ne didesnę kaip 49 proc. Bulgarijos bendrovių akcinio kapitalo dalį ir įsteigę filialus.</p>
d) Orlaivių su įgula nuoma (CPC 734)	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: Sąjungos oro vežėjų naudojami orlaiviai turi būti registruoti valstybėje narėje, kurioje oro vežėjas turi licenciją, arba kitur Sąjungoje.</p> <p>Kad orlaivis būtų užregistruotas, gali būti nustatytas reikalavimas, kad jis priklausytų tam tikrus pilietybės kriterijus atitinkantiems fiziniams asmenims arba tam tikrus su kapitalo nuosavybe ir kontrole susijusius kriterijus atitinkantiems juridiniams asmenims.</p> <p>Išimties tvarka užsienio oro vežėjas gali išnuomoti ne Europos Sąjungoje užregistruotą orlaivį Europos Sąjungos oro vežėjui tam tikromis aplinkybėmis: siekiant patenkinti išimtinius Europos Sąjungos oro vežėjo poreikius, sezoninio pajėgumo poreikius ar poreikius įveikti veiklos sunkumus, kurių neįmanoma tinkamai patenkinti išsinuomojant Europos Sąjungoje užregistruotą orlaivį; tam reikia gauti Europos Sąjungos oro vežėjui licenciją išdavusios Europos Sąjungos valstybės narės ribotos trukmės sutikimą.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
e) Pardavimas ir rinkodara f) Kompiuterinės rezervavimo sistemos	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: jei Europos Sąjungos oro vežėjams netaikomas režimas, lygiavertis ¹ ne Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjų taikomam Europos Sąjungoje, arba jei Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjams netaikomas režimas, lygiavertis taikomam Europos Sąjungoje ne Europos Sąjungos oro vežėjų, gali būti imamos priemonių, skirtų užtikrinti, kad KRS paslaugų teikėjai Europos Sąjungoje taikytų lygiavertį režimą ne Europos Sąjungos oro vežėjams arba oro vežėjai Europos Sąjungoje taikytų lygiavertį režimą ne Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjams.
g) Oro uosto veiklos paslaugos	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
E. Pagalbinės prekių, išskyrus kurą, transportavimo vamzdiniais paslaugos ² a) Vamzdiniais transportuojamų prekių, išskyrus kurą, sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.

¹ Lygiavertis režimas – režimas, kurį taikant nediskriminuojami Europos Sąjungos oro vežėjai ir Europos Sąjungos KRS paslaugų teikėjai.

² Pagalbinės kuro transportavimo vamzdiniais paslaugos nurodytos sektoriaus „Energetikos paslaugos“ 13.C dalyje.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
13. KITOS TRANSPORTO PASLAUGOS	
Mišriojo vežimo paslaugų teikimas	<p>1 paslaugų teikimo būdas</p> <p>EU, išskyrus FI: tik valstybėje narėje įsisteigę vežėjai, atitinkantys sąlygas, pagal kurias leidžiama verstis krovinių vežimo tarp valstybių narių profesine veikla ir patekti į tokio vežimo rinką, gali vykdydami mišrųjį vežimą tarp valstybių narių vežti krovinius pradiniu ir (arba) galutiniu vežimo keliais etapu, kuris yra neatsiejama mišriojo vežimo dalis ir kuriame gali būti arba nebūti kertama siena. Taikomi konkrečioms transporto rūšims nustatyti apribojimai. Gali būti imamasi reikiamų priemonių, siekiant užtikrinti, kad vykdant mišrųjį vežimą naudojamoms kelių transporto priemonėms taikomi motorinių transporto priemonių mokesčiai būtų sumažinti arba kompensuoti.</p> <p>2 paslaugų teikimo būdas</p> <p>BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: apribojimų nėra, nedarant poveikio šiame įsipareigojimų sąrašė išvardytiems apribojimams, darantiems poveikį bet kuriai konkrečiai transporto rūšiai.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, HU, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>
14. ENERGETIKOS PASLAUGOS	
A. Paslaugos, glaudžiai susijusios su kasyba (CPC 883) ¹	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.

¹ Apima šias už mokestį ar pagal sutartį teikiamas paslaugas: konsultavimo kasybos, žemės sklypo parengimo, sausumoje statomo gręžimo įrenginio surinkimo, gręžimo klausimais paslaugas, su gręžimo antgalio naudojimu susijusias paslaugas, gręžinio sutvirtinimo apsauginiais metaliniais vamzdžiais paslaugas, su gręžinyje naudojamais vamzdžiais susijusias įvairias paslaugas, gręžimo skysčio ruošimą ir tiekimą, gręžimo šlamo tvarkymą, gręžinio ertmėje paliktų daiktų išėmimą arba kokias nors kitas toje ertmėje atliekamas specialias operacijas, gręžinio geologijos tyrimą ir gręžimo proceso valdymą, kerno ėmimą, gręžinio tyrimą, lynų įranga teikiamas paslaugas, gręžinio paruošimui eksploatuoti reikalingų skysčių (sūrymų) tiekimą ir jų naudojimą, gręžinio paruošimui eksploatuoti reikalingos įrangos tiekimą ir montavimą, gręžinio sienelių tvirtinimą cementu, iš gręžinio išgaunamų angliavandenilių kiekio didinimo paslaugas (pleišijimą, rūgšties pumpavimą į gręžinį, skysčių pumpavimą į gręžinį dideliu slėgiu), gręžinio kapitalinio remonto ir taisymo paslaugas, gręžinio tamponavimą ir gręžinio likvidavimą.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
B. Kuro transportavimas vamzdynais (CPC 7131)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisita.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisita.</p>
C. Vamzdynais transportuojamo kuro sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: įsipareigojimų neprisita.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>
D. Kietojo, skystojo ir dujinio kuro ir priedų didmeninės prekybos paslaugos (CPC 62271) ir elektros, garo ir karšto vandens didmeninės prekybos paslaugos	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų EU: įsipareigojimų neprisita dėl variklių degalų, elektros, garo ir karšto vandens didmeninio pardavimo paslaugų.</p>
E. Automobilių degalų mažmeninis pardavimas (CPC 613)	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisita.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>F. Naftinio kuro, suslėgtų dujų balionuose, akmens anglių ir malkų mažmeninis pardavimas (CPC 63297)</p> <p>ir elektros, dujų (ne balionuose), garo ir karšto vandens mažmeninio pardavimo paslaugos</p>	<p>Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta dėl automobilių degalų, elektros, dujų (ne balionuose), garo ir karšto vandens mažmeninio pardavimo paslaugų.</p> <p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: įsipareigojimų neprisiimta dėl mazuto, suslėgtų dujų balionų, akmens anglių ir malkų mažmeninės prekybos paslaugų, išskyrus dėl užsakomosios prekybos paštu.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>
<p>G. Paslaugos, glaudžiai susijusios su energijos tiekimu (CPC 887)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl konsultacijų paslaugų.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>
15. KITOS, NIEKUR KITUR NEPRISKIRTOS, PASLAUGOS	
<p>a) Skalbimo, valymo ir dažymo paslaugos (CPC 9701)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>
<p>b) Kirpyklų paslaugos (CPC 97021)</p>	<p>Dėl 1 paslaugų teikimo būdo</p> <p>EU: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>Dėl 2 paslaugų teikimo būdo</p> <p>Apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
c) Kosmetinės priežiūros, manikiūro ir pedikiūro paslaugos (CPC 97022)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
d) Kitos, niekur kitur nepriskirtos, kosmetinės priežiūros paslaugos (CPC 97029)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
e) Spa paslaugos ir neterapinių masažų, skirtų atsipalaiduoti, fizinei gerovei užtikrinti, o ne medicinos ar reabilitacijos tikslams, paslaugos ¹ (CPC 1.0 red. 97230)	Dėl 1 paslaugų teikimo būdo EU: įsipareigojimų neprisiimta. Dėl 2 paslaugų teikimo būdo Apribojimų nėra.
g) Telekomunikacijų prijungimo paslaugos (CPC 7543)	Dėl 1 ir 2 paslaugų teikimo būdų Apribojimų nėra.

¹ Terapinių masažų ir terminės terapijos paslaugos nurodytos 1.A.h dalyje „Medicinos paslaugos“, 1.A.j 2 dalyje „Slaugytojų, fizioterapeutų, paramedikų paslaugos“ ir sveikatos paslaugos (8.A ir 8 C).

EUROPOS SAJUNGOS IŠLYGOS DĖL PAGRINDINIO PERSONALO,
ABSOLVENTŲ STAŽUOTOJŲ IR VERSLO PASLAUGŲ PARDAVĖJŲ

1. Toliau pateiktame išlygų sąraše nurodomos pagal šio Susitarimo 151 straipsnį liberalizuotos ekonominės veiklos sritys, kuriose pagal šio Susitarimo 154 straipsnį taikomi apribojimai dėl pagrindinio personalo ir absolventų stažuotojų ir pagal šio Susitarimo 155 straipsnį – dėl verslo paslaugų pardavėjų, ir tie apribojimai nurodomi. Sąrašą sudaro šie elementai:
 - a) pirma skiltis, kurioje nurodomas sektorius arba subsektorius, kur taikomi apribojimai, ir
 - b) antra skiltis, kurioje aprašomi taikomi apribojimai.

Kai b punkte nurodytoje skiltyje pateikiamos tik konkrečios valstybės narės išlygos, toje skiltyje nepaminėtos valstybės narės įsipareigojimus dėl atitinkamo sektoriaus prisiima be išlygų (tai, kad prie tam tikro sektoriaus nenurodomos konkrečių valstybių narių išlygos, nedaro poveikio taikomoms horizontaliosioms išlygoms arba visos Europos Sąjungos mastu taikomoms sektorių išlygoms).

Europos Sąjunga neprisiima jokių įsipareigojimų dėl pagrindinio personalo, absolventų stažuotojų ir verslo paslaugų pardavėjų pagal šio Susitarimo 144 straipsnį neliberalizuotose ekonominės veiklos srityse (kuriose ir toliau neprisiimama įsipareigojimų).

2. Įsipareigojimai dėl pagrindinio personalo, absolventų stažuotojų, verslo paslaugų pardavėjų ir prekių pardavėjų netaikomi tais atvejais, kai jų laikino atvykimo tikslas ar rezultatas yra įsikišimas ar kitokio poveikio darymas bet kokiam darbuotojų ar vadovybės ginčui ar deryboms.
3. Į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su kvalifikaciniais reikalavimais ir procedūromis, techniniais standartais, licencijų išdavimo reikalavimais ir procedūromis, kai jos nelaikomos apribojimu, kaip apibrėžta šio Susitarimo 154 ir 155 straipsniuose. Šios priemonės (pvz., reikalavimas gauti licenciją, reikalavimas, kad reguliuojamuose sektoriuose būtų pripažinta kvalifikacija, reikalavimas išlaikyti konkrečius egzaminus, įskaitant kalbos egzaminus, ir reikalavimas turėti juridinio asmens buveinę teritorijoje, kurioje vykdoma ekonominė veikla), net jei konkrečiai toliau nenurodytos, bet koku atveju taikomos Armėnijos Respublikos pagrindiniam personalui, absolventams stažuotojams ir verslo paslaugų pardavėjams.
4. Visi kiti Europos Sąjungos ir jos valstybių narių teisiniai reikalavimai dėl atvykimo, buvimo, darbo ir socialinės apsaugos priemonių, įskaitant minimalų darbo užmokestį ir kolektyvines sutartis dėl darbo užmokesčio reglamentuojančias taisykles, taikomi toliau.
5. Pagal šio Susitarimo 141 straipsnio 3 dalį į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su Šalies teikiamomis subsidijomis.

6. Toliau pateikiamu sąrašu nedaromas poveikis valstybinėms monopolijoms ir išimtinėms teisėms, kaip aprašyta įsipareigojimų dėl įsisteigimo sąraše.
7. Sektoriuose, kuriuose atliekama ekonominių poreikių analizė, pagrindiniai kriterijai yra atitinkamos rinkos padėties vertinimas toje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba regione, kuriame teikiama paslauga, be kita ko, atsižvelgiant į esamų paslaugų teikėjų skaičių ir poveikį jiems.
8. Teisės ir prievolės, pagrįstos šiuo sąrašu, nėra savaime įgyvendinamos, todėl tiesiogiai jokių teisių fiziniams ir juridiniams asmenims nesuteikia.
9. Patikslinama, kad Europos Sąjungoje prievolė taikyti nacionalinį režimą nereiškia reikalavimo kitos Šalies nacionaliniams subjektams ar juridiniams asmenims taikyti režimą, kuris valstybėje narėje pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo arba pagal bet kokią pagal tą Sutartį priimtą priemonę, įskaitant jų įgyvendinimą valstybėse narėse, taikomas kitos valstybės narės nacionaliniams subjektams ir juridiniams asmenims. Toks nacionalinis režimas taikomas tik tiems kitos Šalies juridiniams asmenims, kurie yra įsisteigę pagal kitos valstybės narės teisę ir toje valstybėje narėje turi registruotąją būstinę, centrinę administraciją arba pagrindinę veiklos vietą, įskaitant tuos Europos Sąjungoje įsisteigusius juridinius asmenis, kurie nuosavybės teise priklauso kitos Šalies nacionaliniams subjektams arba yra jų kontroliuojami.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
VISI SEKTORIAI	<p>Nuostatų dėl bendrovės viduje perkeliamų asmenų taikymo sritis</p> <p>BG: bendrovės viduje perkeliamų asmenų skaičius neturi viršyti 10 proc. vidutinio metinio tam tikro Bulgarijos juridinio asmens įdarbintų Europos Sąjungos piliečių skaičiaus. Kai įdarbinta mažiau nei 100 asmenų, bendrovės viduje perkeliamų asmenų skaičius gali viršyti 10 proc. viso darbuotojų skaičiaus, tačiau tam reikalingas leidimas.</p> <p>HU: įsipareigojimų neprisiimta dėl fizinių asmenų, kurie įmonėje, turinčioje Armėnijos juridinio asmens statusą, yra partneriai.</p>
VISI SEKTORIAI	<p>Absolventai stažuotojai</p> <p>AT, CZ, DE, ES, FR, HU, LT: stažuotės turi būti susijusios su įgytu aukštojo mokslo laipsniu.</p>
VISI SEKTORIAI	<p>Valdantieji direktoriai ir auditoriai</p> <p>AT: juridinių asmenų filialų valdantieji direktoriai turi būti Austrijos gyventojai. juridinio asmens ar filialo fizinių asmenų, atsakingų už tai, kad būtų laikomasi Austrijos prekybos akto, gyvenamoji vieta turi būti Austrijoje.</p> <p>FI: užsienietis, prekybos veiklą vykdomas kaip privatus verslininkas, privalo turėti prekybos leidimą ir nuolat gyventi EEE. Visuose sektoriuose valdantiems direktoriams taikomas reikalavimas gyventi EEE; tačiau kai kurioms bendrovėms gali būti taikomos išimtys.</p> <p>FR: jeigu pramonės, komercinės ar amatų įmonės valdantysis direktorius neturi leidimo gyventi šalyje, jis turi gauti specialų leidimą.</p> <p>RO: dauguma komercinių bendrovių auditorių ir jų pavaduotojų turi būti Rumunijos piliečiai.</p> <p>SE: juridinio asmens ar filialo valdantysis direktorius turi būti Švedijos gyventojas.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>SE: registruotųjų teisių (patentų, prekių ženklų, dizaino apsaugos ir augalų veislių teisinės apsaugos) subjektas / pareiškėjas, jei ne Švedijos gyventojas, privalo turėti Švedijoje gyvenantį atstovą, pirmiausia tokioms užduotims kaip teismo proceso dokumentų įteikimas, pranešimas ir pan.</p> <p>SI: registruotųjų teisių (patentų, prekių ženklų, dizaino apsaugos) subjektas / pareiškėjas, jei ne Slovėnijos gyventojas, privalo turėti Slovėnijoje registruotą patentinį patikėtinį arba prekių ženklų ir dizaino patikėtinį, pirmiausia tokioms užduotims kaip teismo proceso dokumentų įteikimas, pranešimas ir pan.</p>
VISI SEKTORIAI	<p>Pripažinimas</p> <p>EU: Europos Sąjungos direktyvos dėl abipusio diplomų pripažinimo taikomos tik Europos Sąjungos piliečiams. Teisė versti reglamentuojama profesine veikla vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje nesuteikia teisės verstis tokia veikla kitoje valstybėje narėje¹.</p>
4. Gamyba ²	
H. Leidyba, spausdinimas ir įrašytų laikmenų tiražavimas (ISIC 3.1 red.: 22), išskyrus leidybos ir spausdinimo už mokestį ar pagal sutartį paslaugas ³	<p>IT: leidėjams taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>HR: leidėjams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>PL: laikraščių ir žurnalų vyriausiesiems redaktoriams taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>SE: leidėjams ir leidybos bei spausdinimo bendrovių savininkams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p>

¹ Kad ne Europos Sąjungos šalių piliečių kvalifikacijos būtų pripažįstamos visoje Europos Sąjungoje, būtinas abipusio pripažinimo susitarimas, sudarytas vadovaujantis šio Susitarimo 161 straipsnyje nustatyta sistema.

² Šiam sektoriui nepriskiriamos patariamiosios paslaugos, glaudžiai susijusios su gamybos procesu.

³ Leidybos ir spausdinimo už mokestį ar pagal sutartį paslaugos nurodytos sektoriaus „Verslo paslaugos“ 6.F.p dalyje

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
6. VERSLO PASLAUGOS	
A. Specialistų paslaugos	
a) Teisinės paslaugos (CPC 861) ¹ Išskyrus teisės specialistų, kuriems patikėtos viešosios pareigos, t. y. notarų, antstolių („huissiers de justice“) ar kitų valstybės tarnautojų ir teismo pareigūnų („officiers publics et ministériels“) teikiamas teisinių konsultacijų ir teisinių dokumentų sudarymo ir jų paliudijimo paslaugas.	AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, RO, SK, UK: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą ir teikti su vidaus (Europos Sąjungos ir valstybių narių) teise susijusias paslaugas ir atstovauti teisme, taikoma pilietybės sąlyga. Ispanijos kompetentingos institucijos gali taikyti išimtį. BE, FI, LU: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą ir teikti teisinio atstovavimo paslaugas, taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas. Belgijoje atstovavimui kasaciniame teisme („Cour de cassation“) sprendžiant nebaudžiamąsias bylas taikomos kvotos. BG: Armėnijos teisininkai teisinio atstovavimo paslaugas gali teikti tik Armėnijos piliečiams ir tik laikydamiesi abipusiškumo principo ir bendradarbiaudami su Bulgarijos teisininku. Teisinio tarpininkavimo paslaugų teikėjams taikomas nuolatinės gyvenamosios vietos reikalavimas.

¹ Apima teisinių konsultacijų paslaugas, teisinio atstovavimo paslaugas, teisinio ginčų sprendimo ir sutaikinimo (tarpininkavimo) paslaugas ir teisinių dokumentų sudarymo ir jų paliudijimo paslaugas.

Leidžiama teikti teises paslaugas, susijusias su tarptautine viešąja teise, Europos Sąjungos teise ir bet kurios šalies, kurioje paslaugų teikėjas ar jo darbuotojai yra įgiję teisininko kvalifikaciją, teise; kaip ir kitų paslaugų teikimo atveju, taikomi Europos Sąjungos valstybėse narėse nustatyti licencijų išdavimo reikalavimai ir procedūros. Teisininkams, teikiantiems teises paslaugas, susijusias su tarptautine viešąja teise ir užsienio teise, šiais reikalavimais ir procedūromis gali būti, *inter alia*, numatyta atitikti vietinių etikos kodeksų normas, naudoti buveinės šalies pavadinimą (išskyrus atvejus, kai gautas sutikimas naudoti priimančiosios šalies pavadinimą), draudimo reikalavimai, paprastoji registracija priimančiosios šalies praktikuojančių teisininkų sąrašė arba supaprastinta registracija priimančiosios šalies praktikuojančių teisininkų sąrašė, išlaikius kvalifikacinį egzaminą, ir turėti juridinį adresą ar profesinę buveinę priimančiojoje šalyje. Teises paslaugas, susijusias su Europos Sąjungos teise, iš principo turi teikti kvalifikuoti teisininkai, įtraukti į Europos Sąjungos valstybės narės praktikuojančių teisininkų sąrašą ir veikiantys individualiai, o teises paslaugas, susijusias su Europos Sąjungos valstybės narės teise, iš principo turi teikti kvalifikuoti teisininkai, įtraukti į praktikuojančių teisininkų sąrašą toje valstybėje narėje ir veikiantys individualiai. Norint atstovauti Europos Sąjungos teismuose ir kitose kompetentingose institucijose, gali reikėti įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą atitinkamoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kadangi tai susiję su Europos Sąjungos ir nacionalinės procesinės teisės praktikavimu. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse užsienio teisininkai, neįtraukti į praktikuojančių teisininkų sąrašą, gali atstovauti civilinėse bylose asmeniui, kuris yra tos šalies, kurioje teisininkas turi teisę verstis veikla, pilietis arba jai priklauso.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>CY: teisinių paslaugų teikėjams taikomas pilietybės ir gyvenamosios vietos reikalavimas. Asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą, taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas. Tik į praktikuojančių teisininkų sąrašą įsiregistravę advokatai gali būti Kipro teisinių paslaugų bendrovės partneriai, akcininkai arba direktorių valdybos nariai.</p> <p>FR: teisininkams, norintiems verstis „avocat auprès de la Cour de Cassation“ ir „avocat auprès du Conseil d'Etat“ profesija, taikomos kvotos ir pilietybės sąlyga.</p> <p>HR: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą ir teikti teisinio atstovavimo paslaugas, taikoma pilietybės (Kroatijos pilietybės, o po įstojimo į Europos Sąjungą – Europos Sąjungos valstybės narės pilietybės) sąlyga.</p> <p>HU: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą, taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas. Užsienio teisininkų teisinės veiklos sritys ribojamos: leidžiama teikti tik teisinės konsultacijas, o jos turi būti teikiamos pagal bendradarbiavimo sutartį, sudarytą su Vengrijos teisininku ar teisinių paslaugų įmone.</p> <p>LV: prisiekusiesiems advokatams taikomas pilietybės reikalavimas ir tik jie gali teikti teisinio atstovavimo baudžiamajame procese paslaugas.</p> <p>DK: teikti teisinių konsultacijų paslaugas gali tik Danijos teisininko praktikos licenciją turintys teisininkai. Norint gauti Danijos teisininko licenciją, reikia išlaikyti Danijos teisės egzaminą.</p> <p>LU: asmenims, norintiems teikti su Liuksemburgo ir Europos Sąjungos teise susijusias teisines paslaugas, taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>SE: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą vien tam, kad galėtų naudoti Švedijos profesinės kvalifikacijos pavadinimą „advokat“, taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>ES, PT: asmenims, norintiems verstis „<i>solicitadores</i>“ ir pramoninės nuosavybės agento profesine veikla, taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>LT: patentiniams patikėtiniams taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>SI: reikalaujama, kad atstovavimo teisme už atlygį paslaugų teikėjai būtų įsteigę komercinį vienetą Slovėnijos Respublikoje. Užsienio teisininkas, užsienio šalyje turintis teisę teikti teisines paslaugas, gali teikti teisines paslaugas arba verstis teisininko praktika pagal Teisininkų akto 34a straipsnyje nustatytas sąlygas, jeigu laikomasi faktinio abipusiškumo principo. Teisingumo ministerija patikrina, ar laikomasi abipusiškumo sąlygos. Slovėnijos advokatų asociacijos paskirtų teisininkų komercinis vienetas gali būti tik individualioji įmonė, ribotos atsakomybės teisinių paslaugų įmonė (ūkinė bendrija) arba neribotos atsakomybės teisinių paslaugų įmonė (ūkinė bendrija). Teisinių paslaugų įmonė gali verstis tik teisės praktika. Partneriais teisinių paslaugų įmonėje gali būti tik teisininkai.</p>
<p>b) 1. Apskaitos ir buhalterijos paslaugos (CPC 86212, išskyrus audito paslaugas, CPC 86213, CPC 86219 ir CPC 86220)</p>	<p>FR: teikti apskaitos ir buhalterijos paslaugas leidžiama tik ekonomikos, finansų ir biudžeto ministro sprendimu ir gavus užsienio reikalų ministro sutikimą. Taikomas ne ilgesnės nei 5 metų trukmės gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>IT: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>CY: pilietybės sąlyga.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>b) 2. Audito paslaugos (CPC 86211 ir 86212, išskyrus apskaitos paslaugas)</p>	<p>BG: audito paslaugas užsienio auditorius gali teikti tik jei laikomasi abipusiškumo principo ir tik jei jis atitinka reikalavimus, lygiaverčius taikomiems Bulgarijos auditoriams, ir yra sėkmingai išlaikęs specialius egzaminus.</p> <p>CY: pilietybės sąlyga.</p> <p>DK: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>ES: teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams ir kitų nei EEB aštuntojoje direktyvoje dėl bendrovių teisės nurodytų bendrovių administratoriams, direktoriams ir partneriams taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>HR: audito paslaugas gali teikti tik atestuoti auditoriai, turintys Kroatijos audito rūmų oficialiai pripažintą licenciją.</p> <p>FI: gyvenamosios vietos reikalavimas, taikomas bent vienam Suomijos ribotos atsakomybės bendrovės auditoriui.</p> <p>IT: individualiems auditoriams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>SE: tam tikrų juridinių asmenų, įskaitant visas ribotos atsakomybės bendroves, taip pat fizinių asmenų teisės aktų nustatyto audito paslaugas gali teikti tik Švedijoje patvirtinti ar įgalioti auditoriai ir Švedijoje registruotos audito įmonės. Tik Švedijoje patvirtinti auditoriai ir registruotosios viešojo sektoriaus apskaitos įmonės gali būti profesionalios audito paslaugas (oficialiais tikslais) teikiančių bendrovių akcininkais ar su jomis sudaryti ūkines bendrijas. Kad būtų įgalioti ar patvirtinti, asmenys turi būti EEE arba Šveicarijos gyventojai. Patvirtintais auditoriais ir įgaliotaisiais auditoriais gali vadintis tik Švedijoje patvirtinti ar įgalioti auditoriai. Kooperatinių ekonominių asociacijų ir tam tikrų kitų įmonių auditoriai, kurie nėra įgalioti ar patvirtinti apskaitininkai, turi būti EEE gyventojai. Kompetentinga institucija gali atleisti nuo šio reikalavimo.</p> <p>SI: reikalaujama, kad bent vienas Slovėnijoje įsteigtos audito bendrovės valdybos narys būtų nuolatinis Slovėnijos gyventojas.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
c) Mokesčių konsultacijų paslaugos (CPC 863) ¹	CY: pilietybės sąlyga. HR, HU, IT: gyvenamosios vietos reikalavimas.
d) Architektūros paslaugos ir e) Miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugos (CPC 8671 ir CPC 8674)	EE: bent vienas atsakingas asmuo (projekto vadovas ar konsultantas) turi būti Estijos gyventojas. BG: miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga. CY: pilietybės sąlyga. HR, HU, IT: gyvenamosios vietos reikalavimas. SK: privaloma narystė atitinkamose profesinėse organizacijose; gali būti pripažįstama narystė tam tikrose užsienio institucijose. Taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas, tačiau gali būti svarstomos išimtys.
f) Inžinerijos paslaugos ir g) Suvienytosios inžinerijos paslaugos (CPC 8672 ir CPC 8673)	EE: bent vienas atsakingas asmuo (projekto vadovas ar konsultantas) turi būti Estijos gyventojas. CY: pilietybės sąlyga. CZ, HR, IT, SK: gyvenamosios vietos reikalavimas. HU: gyvenamosios vietos reikalavimas (CPC 8673 atveju gyvenamosios vietos reikalavimas taikomas tik absolventams stažuotojams).
h) Medicinos (įskaitant psichologų) ir odontologijos paslaugos (CPC 9312 ir dalis CPC 85201)	CZ, LT, IT, SK: gyvenamosios vietos reikalavimas. CZ, RO, SK: užsienio fiziniai asmenys privalo gauti kompetentingų institucijų leidimą. BE, LU: absolventai stažuotojai užsienio fiziniai asmenys privalo gauti kompetentingų institucijų leidimą. BG, CY, MT: pilietybės sąlyga. DK: ribotas leidimas teikti specialią paslaugą gali būti išduodamas ne ilgesniam kaip 18 mėnesių laikotarpiui ir taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.

¹ Neapima teisinių konsultacijų ir teisinio atstovavimo mokesčių klausimais paslaugų, kurios nurodytos 6.A.a dalyje „Teisinės paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>FR: pilietybės sąlyga. Tačiau paslaugos gali būti teikiamos pagal kasmet nustatomas kvotas.</p> <p>HR: visi asmenys, tiesiogiai teikiantys paslaugas pacientams (gydantys pacientus), privalo turėti profesinės organizacijos licenciją.</p> <p>LV: medicinos praktika užsieniečiai gali verstis tik gavę vietinės sveikatos priežiūros institucijos leidimą, išduodamą atsižvelgiant į ekonominį gydytojų ir stomatologų poreikį tam tikrame regione.</p> <p>PL: medicinos praktika užsieniečiai gali verstis tik gavę leidimą. Ribojamos užsieniečių medikų rinkimo teisės profesinėse organizacijose.</p> <p>PT: psichologams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>SI: reikalaujama, kad gydytojai, odontologai, akušeriai, slaugytojai ir vaistininkai turėtų profesinės organizacijos išduodamą licenciją, o kiti sveikatos priežiūros specialistai būtų užsiregistravę.</p>
i) Veterinarijos paslaugos (CPC 932)	<p>BG, CY, DE, EL, HR, FR, HU: pilietybės sąlyga.</p> <p>CZ ir SK: pilietybės ir gyvenamosios vietos reikalavimai.</p> <p>IT: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>PL: pilietybės reikalavimas. Užsieniečiai gali kreiptis dėl leidimo verstis šia praktika.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
j) 1. Akušerijos paslaugos (dalis CPC 93191)	<p>BG: pilietybės sąlyga.</p> <p>BE, LU: absolventai stažuotojai užsienio fiziniai asmenys privalo gauti kompetentingų institucijų leidimą.</p> <p>CZ, CY, LT, EE, RO, SK: užsienio fiziniai asmenys privalo gauti kompetentingų institucijų leidimą.</p> <p>DK: ribotas leidimas teikti specialią paslaugą gali būti išduodamas ne ilgesniam kaip 18 mėnesių laikotarpiui ir taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>FR: pilietybės sąlyga. Tačiau paslaugos gali būti teikiamos pagal kasmet nustatomas kvotas.</p> <p>IT: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>LV: jei yra ekonominis poreikis, kuris nustatomas pagal bendrą vietinių sveikatos institucijų leidžiamą akušerių skaičių tam tikrame regione.</p> <p>PL: pilietybės sąlyga. Užsieniečiai gali kreiptis dėl leidimo verstis šia praktika.</p> <p>CY, HU: įsipareigojimų neprisita.</p> <p>HR: visi asmenys, tiesiogiai teikiantys paslaugas pacientams (gydantys pacientus), privalo turėti profesinės organizacijos licenciją.</p> <p>SI: akušeriai turi gauti profesinės organizacijos išduodamą licenciją.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
j) 2. Slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugos (dalis CPC 93191)	<p>AT: užsienio paslaugų teikėjams leidžiama verstis tik šia veikla: slaugytojų, fizioterapijos specialistų, profesinės terapijos specialistų, logoterapeutų, dietologų ir mitybos specialistų.</p> <p>BE, FR, LU: absolventai stažuotojai užsienio fiziniai asmenys privalo gauti kompetentingų institucijų leidimą.</p> <p>HR: visi asmenys, tiesiogiai teikiantys paslaugas pacientams (gydantys pacientus), privalo turėti profesinės organizacijos licenciją.</p> <p>CY, CZ, EE, RO, SK, LT: užsienio fiziniai asmenys privalo gauti kompetentingų institucijų leidimą.</p> <p>BG, CY, HU: pilietybės sąlyga.</p> <p>DK: ribotas leidimas teikti specialią paslaugą gali būti išduodamas ne ilgesniam kaip 18 mėnesių laikotarpiui ir taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>CY, CZ, EL, IT: reikalavimas atlikti ekonominių poreikių analizę: sprendimas priimamas atsižvelgiant į laisvų darbo vietų skaičių ir darbuotojų trūkumą regione.</p> <p>LV: jei yra ekonominis poreikis, kuris nustatomas pagal bendrą vietinių sveikatos institucijų leidžiamą slaugytojų skaičių tam tikrame regione.</p> <p>SI: slaugytojai turi gauti profesinės organizacijos išduodamą licenciją, o sveikatos priežiūros padėjėjai turi būti užsiregistravę.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
k) Farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimas (CPC 63211) ir kitos vaistinininkų paslaugos ¹	FR: pilietybės sąlyga. Tačiau pagal nustatytas kvotas paslaugas gali teikti ir Armėnijos piliečiai, jeigu paslaugų teikėjas turi Prancūzijos vaistinininko diplomą. CY, DE, EL, SK: pilietybės sąlyga. HU: pilietybės sąlyga, išskyrus farmacijos, medicinos ir ortopedijos prekių mažmeninis pardavimą (CPC 63211). IT, PT: gyvenamosios vietos reikalavimas.
D. Nekilnojamojo turto paslaugos ²	
a) Apimančios nuosavą ar nuomojamą nuosavybę (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: gyvenamosios vietos reikalavimas. CY, LV, MT, SI: pilietybės sąlyga.
b) Už mokesčių ar pagal sutartį (CPC 822)	DK: gyvenamosios vietos reikalavimas, nebent Danijos verslo institucija nusprendžia jo netaikyti. FR, HU, IT, PT: gyvenamosios vietos reikalavimas. CY, LV, MT, SI: pilietybės sąlyga.
E. Išperkamosios nuomos (lizingo) arba nuomos be operatoriaus paslaugos	
c) Susijusios su kita transporto įranga (CPC 83101, CPC 83102 ir CPC 83105)	SE: gyvenamosios vietos EEE reikalavimas (CPC 83101).
e) Susijusios su asmeniniais ir namų ūkio reikmenimis (CPC 832)	EU: specialistams ir absolventams stažuotojams taikoma pilietybės sąlyga.
f) Telekomunikacijų įrenginių nuoma (CPC 7541)	EU: specialistams ir absolventams stažuotojams taikoma pilietybės sąlyga.

¹ Vaistų tiekimo visuomenei, kaip ir kitų paslaugų teikimo atveju, taikomi Europos Sąjungos valstybėse narėse nustatyti licencijų išdavimo ir kvalifikaciniai reikalavimai bei procedūros. Paprastai šias paslaugas gali teikti tik vaistinininkai. Kai kuriose valstybėse narėse reikalavimas, pagal kurį vaistus gali tiekti tik vaistinininkai, taikomas tik receptinių vaistų tiekimui.

² Ši paslauga susijusi su nekilnojamojo turto agento profesija ir nedaro poveikio jokioms nekilnojamąjį turtą perkančių fizinių ir juridinių asmenų teisėms ir (arba) jiems taikomiems apribojimams.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
F. Kitos verslo paslaugos	
e) Techninio tikrinimo ir analizės paslaugos (CPC 8676)	IT, PT: biologams ir chemikams analitikams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas. CY: biologams ir chemikams analitikams taikoma pilietybės sąlyga.
f) Patariamiosios ir konsultacijų paslaugos, glaudžiai susijusios su žemės ūkiu, medžiokle ir miškininkyste (dalis CPC 881)	IT: gyvenamosios vietos reikalavimas taikomas agronomams ir „ <i>periti agrari</i> “.
j) 2. Apsaugos paslaugos (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ir CPC 87305)	BE, BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas. DK: vadovams ir oro uosto apsaugos darbuotojams taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas. ES, PT: specialiajam personalui taikoma pilietybės sąlyga. FR: valdantiejiems ir kitiems direktoriams taikoma pilietybės sąlyga. IT: asmenims, norintiems gauti leidimą teikti apsaugininkų ir vertybių vežimo paslaugas, taikoma Italijos arba Europos Sąjungos pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas.
k) Susijusios mokslinių ir techninių konsultacijų paslaugos (CPC 8675)	DE: valstybės institucijų skiriamiems geodezininkams taikoma pilietybės sąlyga. FR: asmenims, atliekantiems „geodezines“ operacijas, susijusias su nuosavybės teisių nustatymu ir su žemės teise, taikoma pilietybės sąlyga. CY: geologijos, geofizikos, geodezijos ir žemėlapių sudarymo paslaugų teikimo įmonių savininkams taikomas pilietybės reikalavimas. IT, PT: gyvenamosios vietos reikalavimas.
l) 1. Laivų techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)	MT: pilietybės sąlyga.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
l) 2. Geležinkelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)	LV: pilietybės sąlyga.
l) 3. Variklinių transporto priemonių, motociklų, sniegaeigių ir kelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (CPC 6112, CPC 6122, dalis CPC 8867 ir dalis CPC 8868)	EU: variklinių transporto priemonių, motociklų ir sniegaeigių techninės priežiūros ir remonto paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.
l) 5. Gaminių iš metalo, mašinų (ne įstaigos), įrangos (ne transporto ir ne įstaigos), asmeninių ir namų ūkio reikmenų techninės priežiūros ir remonto paslaugos ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ir CPC 8866)	EU: pilietybės sąlyga, išskyrus: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK dėl CPC 633, 8861, 8866; BG dėl asmeninių ir namų ūkio reikmenų (išskyrus juvelyrinių dirbinių) taisymo paslaugų: CPC 63301, 63302, dalis 63303, 63304, 63309; AT dėl CPC 633, 8861–8866; EE, FI, LV, LT dėl CPC 633, 8861–8866; CZ, SK dėl CPC 633, 8861–8865 ir SI dėl CPC 633, 8861, 8866.
m) Pastatų valymo paslaugos (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: pilietybės sąlyga.
n) Fotografijos paslaugos (CPC 875)	HR, LV: pilietybės sąlyga. BG, PL: aerofotografavimo paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.
p) Spausdinimas ir leidyba (CPC 88442)	HR: leidėjui ir redaktorių kolegijos nariams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas. SE: leidėjams ir leidybos bei spausdinimo bendrovių savininkams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas. IT: leidybos ir spausdinimo bendrovės savininkai ir leidėjai turi būti Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai.

¹ Transporto įrangos techninės priežiūros ir remonto paslaugos (CPC 6112, 6122, 8867 ir CPC 8868) nurodytos 6.F.I dalies 1–4 punktuose.
Įstaigos mašinų ir įrangos (taip pat ir kompiuterių) techninės priežiūros ir remonto paslaugos (CPC 845) nurodytos 6.B. dalyje „Kompiuterių ir susijusios paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
q) Renginių organizavimo paslaugos (dalis CPC 87909)	SI: pilietybės sąlyga.
r) 1. Vertimo raštu ir žodžiu paslaugos (CPC 87905)	FI: atestuotiesiems vertėjams raštu taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.
r) 3. Išieškojimo agentūrų paslaugos (CPC 87902)	BE, EL: pilietybės sąlyga. IT: įsipareigojimų neprisita.
r) 4. Kreditavimo pajėgumo įvertinimo paslaugos (CPC 87901)	BE, EL: pilietybės sąlyga. IT: įsipareigojimų neprisita.
r) 5. Dauginimo paslaugos (CPC 87904) ¹	EU: pilietybės sąlyga.
8. STATYBOS IR SUSIJUSIOS INŽINERIJOS PASLAUGOS (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ir CPC 518)	BG: užsienio specialistai privalo turėti bent dvejų metų patirtį statybų srityje. CY: užsienio fiziniams asmenims taikomos specialios sąlygos ir jie privalo gauti kompetentingų institucijų leidimą.
9. PLATINIMO PASLAUGOS (išskyrus ginklų, šaudmenų ir karinės paskirties medžiagų platinimą)	
C. Mažmeninės prekybos paslaugos ²	
c) Maisto mažmeninės prekybos paslaugos (CPC 631)	FR: tabako pardavėjams („ <i>buraliste</i> “) taikoma pilietybės sąlyga. ES: dėl tabako gaminių mažmeninio pardavimo. Steigtis gali tik Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai.

¹ Neapima spausdinimo paslaugų, kurios priskiriamos CPC 88442 ir yra nurodytos 6.F.p dalyje.

² Neapima techninės priežiūros ir remonto paslaugų, nurodytų sektoriaus „Verslo paslaugos“ 6.B ir 6.F.I dalyse.
Neapima energetikos produktų mažmeninės prekybos paslaugų, kurios nurodytos sektoriaus „Energetikos paslaugos“ 19.E ir 19.F dalyse.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
10. ŠVIETIMO PASLAUGOS (tik privačiai finansuojamos paslaugos)	
A. Pradinio mokymo paslaugos (CPC 921)	FR: pilietybės sąlyga. Tačiau Armėnijos piliečiai gali gauti kompetentingų institucijų leidimą steigti švietimo įstaigą, jai vadovauti ir mokyti. IT: paslaugų teikėjams, turintiems leidimą išduoti valstybės pripažintus diplomus, taikoma pilietybės sąlyga. EL: mokytojams taikoma pilietybės sąlyga.
B. Vidurinio mokymo paslaugos (CPC 922)	FR: pilietybės sąlyga. Tačiau Armėnijos piliečiai gali gauti kompetentingų institucijų leidimą steigti švietimo įstaigą, jai vadovauti ir mokyti. IT: paslaugų teikėjams, turintiems leidimą išduoti valstybės pripažintus diplomus, taikoma pilietybės sąlyga. EL: mokytojams taikoma pilietybės sąlyga. LV: neįgaliųjų moksleivių techninio ir profesinio vidurinio mokymo paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga (CPC 9224).
C. Aukštojo mokslo paslaugos (CPC 923)	FR: pilietybės sąlyga. Tačiau Armėnijos piliečiai gali gauti kompetentingų institucijų leidimą steigti švietimo įstaigą, jai vadovauti ir dėstyti. CZ, SK: aukštojo mokslo paslaugų, išskyrus aukštojo neuniversitetinio mokymo paslaugas (CPC 92310), teikėjams taikoma pilietybės sąlyga. IT: paslaugų teikėjams, turintiems leidimą išduoti valstybės pripažintus diplomus, taikoma pilietybės sąlyga.
E. Kitos švietimo paslaugos (CPC 929)	CZ, SK: daugumai valdybos narių taikoma pilietybės sąlyga.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
12. FINANSINĖS PASLAUGOS	
A. Draudimas ir su draudimu susijusios paslaugos	<p>AT: filialo vadovai turi būti du fiziniai asmenys Austrijos gyventojai.</p> <p>EE: tiesioginio draudimo atveju draudimo akcinės bendrovės, kurioje dalis kapitalo priklauso Armėnijos subjektams, valdymo organuose gali būti Armėnijos piliečių, tačiau jų skaičius turi būti proporcingas Armėnijos kapitalo daliai ir bet kuriuo atveju ne didesnis kaip pusė valdymo organo narių.</p> <p>Patronuojamosios įmonės arba nepriklausomos bendrovės vadovas turi būti nuolatinis Estijos gyventojas.</p> <p>ES: aktuarams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas (arba reikia turėti dvejų metų patirtį).</p> <p>HR: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>IT: aktuarams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>PL: draudimo tarpininkams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas</p> <p>FI: draudimo bendrovės valdantieji direktoriai ir bent vienas auditorius turi gyventi Europos Sąjungoje, nebent kompetentingos institucijos taiko išimtį.</p> <p>Armėnijos draudimo bendrovės agento gyvenamoji vieta turi būti Suomijoje, nebent bendrovės pagrindinė buveinė yra Europos Sąjungoje.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>B. Bankų ir kitos finansinės paslaugos (išskyrus draudimą)</p>	<p>BG: reikalaujama, kad vykdomieji direktoriai ir vadovaujantieji darbuotojai būtų nuolatiniai Bulgarijos gyventojai.</p> <p>FI: kredito įstaigų valdantysis direktoriai ir bent vienas auditorius turi gyventi EEE, nebent Finansų priežiūros institucija taiko išimtį. Išvestinių finansinių priemonių biržos brokerio (individualaus asmens) gyvenamoji vieta turi būti Europos Sąjungoje.</p> <p>IT: „<i>consulenti finanziari</i>“ (finansinių patarėjų) gyvenamoji vieta turi būti Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje.</p> <p>HR: gyvenamosios vietos reikalavimas. Taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas. Valdyba kredito įstaigos veiklai turi vadovauti būdama Kroatijos Respublikos teritorijoje. Bent vienas valdybos narys privalo gerai mokėti kroatų kalbą.</p> <p>LT: bent vienas banko administracijos vadovas turi būti nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas ir mokėti lietuvių kalbą.</p> <p>PL: bent vienam banko valdytojui taikomas pilietybės reikalavimas.</p> <p>SE: taupomojo banko steigėjas turi būti fizinis asmuo EEE gyventojas.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
13. SVEIKATOS IR SOCIALINĖS PASLAUGOS (tik privačiai finansuojamos paslaugos)	
A. Ligoninių paslaugos (CPC 9311) B. Greitosios pagalbos paslaugos (CPC 93192) C. Sveikatingumo įstaigų, išskyrus ligonines, paslaugos (CPC 93193) E. Socialinės paslaugos (CPC 933)	FR: vadovaujamasias pareigas einantys asmenys turi gauti leidimą. Išduodant leidimą atsižvelgiama į galimybę samdyti vietinius vadovus. LV: dėl gydytojų, odontologų, akušerių, slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų atliekama ekonominių poreikių analizė. PL: medicinos praktika užsieniečiai gali verstis tik gavę leidimą. Ribojamos užsieniečių medikų rinkimo teisės profesinėse organizacijose. HR: visi asmenys, tiesiogiai teikiantys paslaugas pacientams (gydantys pacientus), privalo turėti profesinės organizacijos licenciją.
14. TURIZMO IR KELIONIŲ ORGANIZAVIMO PASLAUGOS	
A. Viešbučiai, restoranai ir maitinimas (CPC 641, CPC 642 ir CPC 643) išskyrus maitinimo orlaiviuose paslaugas ¹	BG: užsieniečių vadovų skaičius negali viršyti Bulgarijos pilietybę turinčių vadovų skaičiaus, jeigu viešoji (valstybės ir (arba) miesto) dalis Bulgarijos bendrovės akciniame kapitale yra didesnė nei 50 %. HR: apgyvendinimo ir maitinimo namų ūkiuose ir kaimo sodybose paslaugų teikėjams taikomas pilietybės reikalavimas.
B. Kelionių agentūrų ir turizmo vadovų paslaugos (įskaitant kelionių vadovų paslaugas) (CPC 7471)	BG: užsieniečių vadovų skaičius negali viršyti Bulgarijos pilietybę turinčių vadovų skaičiaus, jeigu viešoji (valstybės ir (arba) miesto) dalis Bulgarijos bendrovės akciniame kapitale yra didesnė nei 50 proc. CY: pilietybės sąlyga. HR: Turizmo ministerijos patvirtinimas norint eiti biuro vadovo pareigas.

¹ Maitinimo orlaiviuose paslaugos nurodytos sektoriaus „Pagalbinės transporto paslaugos“ 17.E.a dalyje „Antžeminės paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
C. Turistų gidų paslaugos (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: pilietybės sąlyga. IT: ne Europos Sąjungos šalių turistų gidai turi gauti specialią licenciją.
15. POILSIO ORGANIZAVIMO, KULTŪROS IR SPORTO PASLAUGOS (išskyrus audiovizualines paslaugas)	
A. Pramogų paslaugos, (įskaitant teatro, gyvos muzikos grupių, cirko ir diskotekų paslaugas) (CPC 9619)	FR: vadovaujamąsias pareigas einantys asmenys turi gauti leidimą. Išduodant ilgesnės nei dvejų metų trukmės leidimą taikoma pilietybės sąlyga.
16. TRANSPORTO PASLAUGOS	
A. Jūrų transportas a) Tarptautinis keleivių vežimas (CPC 7211 be nacionalinio kabotažo) b) Tarptautinis krovinių vežimas (CPC 7212 be nacionalinio kabotažo)	EU: laivų įgulai taikoma pilietybės sąlyga. AT: daugumai valdančiųjų direktorių taikoma pilietybės sąlyga. SE: prekybinio laivo arba tradicinio laivo kapitonas turi būti Švedijos pilietis.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
D. Kelių transportas	
a) Keleivių vežimas (CPC 7121 ir CPC 7122)	AT: asmenims ir akcininkams, įgaliotiems atstovauti juridiniam asmeniui ar bendrijai, taikoma pilietybės sąlyga. DK, HR: vadovams taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas. BG, MT: pilietybės sąlyga.
b) Krovinių vežimas (CPC 7123, išskyrus pašto ir pasiuntinių siuntų vežimą savo sąskaita ¹)	AT: asmenims ir akcininkams, įgaliotiems atstovauti juridiniam asmeniui ar bendrijai, taikoma pilietybės sąlyga. BG, MT: pilietybės sąlyga. HR: vadovams taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas.
E. Prekių, išskyrus kurą, transportavimas vamzdynais ² (CPC 7139)	AT: valdantiejiems direktoriams taikoma pilietybės sąlyga.

¹ dalis CPC 71235, nurodyta sektoriaus „Ryšių paslaugos“ 7.A dalyje „Pašto ir pasiuntinių paslaugos“.

² Kuro transportavimo vamzdynais paslaugos nurodytos sektoriaus „Energetikos paslaugos“ 19.B dalyje.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
17. PAGALBINĖS TRANSPORTO PASLAUGOS ¹	
<p>A. Pagalbinės jūrų transporto paslaugos</p> <p>a) Jūrų krovinių tvarkymo paslaugos</p> <p>b) Sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)</p> <p>c) Muitinio įforminimo paslaugos</p> <p>d) Konteinerių stoties ir saugyklos paslaugos</p> <p>e) Jūrų transporto agentūros paslaugos</p> <p>f) Jūrų krovinių siuntimo paslaugos</p> <p>g) Laivų nuoma su įgula (CPC 7213)</p> <p>h) Vilkimo ir stūmimo paslaugos (CPC 7214)</p> <p>i) Papildomos jūrų transporto paslaugos (dalis CPC 745)</p> <p>j) Kitos aptarnavimo ir papildomos paslaugos (išskyrus maitinimą) (dalis CPC 749)</p>	<p>AT: daugumai valdančiųjų direktorių taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>BG, MT: pilietybės sąlyga.</p> <p>DK, NL: muitinio įforminimo paslaugų teikėjams taikomas gyvenamosios vietos reikalavimas.</p> <p>EL: muitinio įforminimo paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.</p>
<p>D. Pagalbinės kelių transporto paslaugos</p> <p>d) Komercinių kelių transporto priemonių su vairuotoju nuomos paslaugos (CPC 7124)</p>	<p>AT: asmenims ir akcininkams, įgaliotiems atstovauti juridiniam asmeniui ar bendrijai, taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>BG, MT: pilietybės sąlyga.</p>

¹ Neapima transporto įrangos techninės priežiūros ir remonto paslaugų, kurios nurodytos sektoriaus „Verslo paslaugos“ 6.F.1 dalies 1–4 punktuose.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
F. Pagalbinės prekių, išskyrus kurą, transportavimo vamzdynais paslaugos ¹ a) Prekių, išskyrus vamzdynais transportuojamą kurą, sandėliavimo paslaugos (dalis CPC 742)	AT: valdantiejiems direktoriams taikoma pilietybės sąlyga.
19. ENERGETIKOS PASLAUGOS	
A. Paslaugos, glaudžiai susijusios su kasyba (CPC 883) ²	CY: pilietybės sąlyga. SK: gyvenamosios vietos reikalavimas.
20. KITOS, NIEKUR KITUR NEPRISKIRTOS, PASLAUGOS	
a) Skalbimo, valymo ir dažymo paslaugos (CPC 9701)	EU: pilietybės sąlyga.
b) Kirpyklų paslaugos (CPC 97021)	EU: pilietybės sąlyga. CY: taikoma pilietybės sąlyga ir gyvenamosios vietos reikalavimas.

¹ Pagalbinės kuro transportavimo vamzdynais paslaugos nurodytos sektoriaus „Energetikos paslaugos“ 19.C dalyje.

² Apima šias už mokestį ar pagal sutartį teikiamas paslaugas: konsultavimo kasybos, žemės sklypo parengimo, sausumoje statomo gręžimo įrenginio surinkimo, gręžimo klausimais paslaugas, su gręžimo antgalio naudojimu susijusias paslaugas, gręžinio sutvirtinimo apsauginiais metaliniais vamzdžiais paslaugas, su gręžinyje naudojamais vamzdžiais susijusias įvairias paslaugas, gręžimo skysčio ruošimą ir tiekimą, gręžimo šlamo tvarkymą, gręžinio ertmėje paliktų daiktų išėmimą arba kokias nors kitas toje ertmėje atliekamas specialias operacijas, gręžinio geologijos tyrimą ir gręžimo proceso valdymą, kerno ėmimą, gręžinio tyrimą, lynų įrangą teikiamas paslaugas, gręžinio paruošimui eksploatuoti reikalingų skysčių (sūrymų) tiekimą ir jų naudojimą, gręžinio paruošimui eksploatuoti reikalingos įrangos tiekimą ir montavimą, gręžinio sienelių tvirtinimą cementu, iš gręžinio išgaunamų angliavandenilių kiekio didinimo paslaugas (pleišijimą, rūgšties pumpavimą į gręžinį, skysčių pumpavimą į gręžinį dideliu slėgiu), gręžinio kapitalinio remonto ir taisymo paslaugas, gręžinio tamponavimą ir gręžinio likvidavimą.
Neapima tiesioginės prieigos prie gamtos išteklių arba jų eksploatavimo.
Neapima statybinių parengimo kasybos, išskyrus naftos ir dujų, darbams paslaugų (CPC 5115), kurios nurodytos sektoriuje „8. Statybos ir susijusios inžinerijos paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
c) Kosmetinės priežiūros, manikiūro ir pedikiūro paslaugos (CPC 97022)	EU: pilietybės sąlyga.
d) Kitos, niekur kitur nepriskirtos, kosmetinės priežiūros paslaugos (CPC 97029)	EU: pilietybės sąlyga.
e) Spa paslaugos ir neterapinių masažų, skirtų atsipalaiduoti, fizinei gerovei užtikrinti, o ne medicinos ar reabilitacijos tikslams, paslaugos ¹ (CPC 1.0 red. 97230)	EU: pilietybės sąlyga.

¹ Terapinių masažų ir terminės terapijos paslaugos nurodytos 6.A.h dalyje „Medicinos ir odontologijos paslaugos“, 6.A.j 2 dalyje „Slaugytojų, fizioterapeutų ir paramedikų paslaugos“ bei sveikatos priežiūros paslaugos“ ir sveikatos paslaugų sektoriuje (13.A ir 13.C).

EUROPOS SĄJUNGOS IŠLYGOS
DĖL SUTARTINIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ IR NEPRIKLAUSOMŲ SPECIALISTŲ

1. Europos Sąjunga leidžia, kad pagal šio Susitarimo 156 ir 157 straipsnius ir laikantis atitinkamų apribojimų kitos Šalies sutartinių paslaugų teikėjai ir nepriklausomi specialistai jos teritorijoje per atvykstančius fizinius asmenis teiktų šių ekonominės veiklos sektorių paslaugas.
2. Sąrašą sudaro šie elementai:
 - a) pirma skiltis, kurioje nurodomas sektorius arba subsektorius, kur taikomi apribojimai, ir
 - b) antra skiltis, kurioje aprašomi taikomi apribojimai.

Kai b punkte nurodytoje skiltyje pateikiamos tik konkrečios valstybės narės išlygos, toje skiltyje nepaminėtos valstybės narės įsipareigojimus dėl atitinkamo sektoriaus priima be išlygų. Tai, kad prie tam tikro sektoriaus nenurodomos konkrečių valstybių narių išlygos, nedaro poveikio taikomoms horizontaliosioms išlygoms arba visos Europos Sąjungos mastu taikomoms sektorių išlygoms.

Europos Sąjunga neprisiima jokių įsipareigojimų dėl sutartinių paslaugų teikėjų ir nepriklausomų specialistų jokiam ekonominės veiklos sektoriuje, išskyrus konkrečiai paminėtus sąraše.

3. Įsipareigojimai dėl sutartinių paslaugų teikėjų ir nepriklausomų specialistų netaikomi tais atvejais, kai jų laikino atvykimo tikslas ar rezultatas yra įsikišimas ar kitokio poveikio darymas bet kokiam darbuotojų ar vadovybės ginčui ar deryboms.
4. Į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su kvalifikaciniais reikalavimais ir procedūromis, techniniais standartais, licencijų išdavimo reikalavimais ir procedūromis, kai jos netaikomos apribojimu, kaip apibrėžta šio Susitarimo 156 ir 157 straipsniuose. Šios priemonės (pvz., reikalavimas gauti licenciją, reikalavimas, kad reguliuojamuose sektoriuose būtų pripažinta kvalifikacija, reikalavimas išlaikyti konkrečius egzaminus, įskaitant kalbos egzaminus, ir reikalavimas turėti juridinio asmens buveinę teritorijoje, kurioje vykdoma ekonominė veikla), net jei konkrečiai toliau nenurodytos, bet koku atveju taikomos Armėnijos Respublikos sutartinių paslaugų teikėjams ir nepriklausomiems specialistams.
5. Visi kiti Europos Sąjungos ir jos valstybių narių įstatymai ir kiti teisės aktai dėl atvykimo, buvimo, darbo ir socialinės apsaugos priemonių, įskaitant minimalų darbo užmokestį ir kolektyvines sutartis dėl darbo užmokesčio reglamentuojančias taisykles, taikomi toliau.

6. Į sąrašą neįtraukiamos priemonės, susijusios su Šalies teikiamomis subsidijomis.
7. Toliau pateikiamu sąrašu nedaromas poveikis valstybinėms monopolijoms ir išimtinėms teisėms atitinkamuose sektoriuose, kuriuos Europos Sąjunga yra nurodžiusi VIII-A ir VIII-B prieduose.
8. Sektoriuose, kuriuose atliekama ekonominių poreikių analizė, pagrindiniai kriterijai yra atitinkamos rinkos padėties vertinimas toje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba regione, kuriame teikiama paslauga, be kita ko, atsižvelgiant į esamų paslaugų teikėjų skaičių ir poveikį jiems.
9. Teisės ir prievolės, pagrįstos šiuo sąrašu, nėra savaime įgyvendinamos, todėl tiesiogiai jokių teisių fiziniams ir juridiniams asmenims nesuteikia.
10. Šalys leidžia, kad pagal šio Susitarimo 156 straipsnyje nurodytas sąlygas kitos Šalies sutartinių paslaugų teikėjai jų teritorijoje per atvykstančius fizinius asmenis teiktų paslaugas šiuose subsektoriuose:
 - a) su tarptautine viešąja teise ir užsienio teise (t. y. ne Europos Sąjungos teise) susijusių teisinių paslaugų;
 - b) apskaitos ir buhalterijos paslaugų;
 - c) mokesčių konsultacijų paslaugų;
 - d) architektūros, miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugų;

- e) inžinerijos paslaugų ir suvienytųjų inžinerijos paslaugų;
- f) kompiuterių ir susijusių paslaugų;
- g) mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugų;
- h) reklamos;
- i) valdymo konsultacijų paslaugų;
- j) su valdymo konsultavimu susijusių paslaugų;
- k) techninio tikrinimo ir analizės paslaugų;
- l) susijusių mokslinių ir techninių konsultacijų paslaugų;
- m) įrangos techninės priežiūros ir remonto paslaugų, teikiamų pagal sutartį po pardavimo arba nuomos;
- n) vertimo raštu paslaugų;
- o) statyb vietės žvalgomųjų darbų;
- p) aplinkosaugos paslaugų;

q) kelionių agentūrų ir turizmo vadovų paslaugų ir

r) pramogų paslaugų.

11. Šalys leidžia, kad pagal šio Susitarimo 157 straipsnyje nurodytas sąlygas kitos Šalies nepriklausomi specialistai jų teritorijoje per atvykstančius fizinius asmenis teiktų paslaugas šiuose subsektoriuose:

a) su tarptautine viešąja teise ir užsienio teise (t. y. ne Europos Sąjungos teise) susijusių teisinių paslaugų;

b) architektūros, miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugų;

c) inžinerijos ir suvienytųjų inžinerijos paslaugų;

d) kompiuterių ir susijusių paslaugų;

e) valdymo konsultacijų paslaugų ir su valdymo konsultavimu susijusių paslaugų, ir

f) vertimo raštu paslaugų.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
VISI SEKTORIAI	<p>Pripažinimas</p> <p>EU: Europos Sąjungos direktyvos dėl abipusio diplomų pripažinimo taikomos tik Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams. Teisė versti reglamentuojama profesine veikla vienoje valstybėje narėje nesuteikia teisės verstis tokia veikla kitoje valstybėje narėje.¹</p>
<p>Su tarptautine viešąja teise ir užsienio teise (t. y. ne Europos Sąjungos teise) susijusios teisinių konsultacijų paslaugos (dalis CPC 861)²</p>	<p>AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: apribojimų nėra.</p> <p>BE, ES, HR, IT, EL: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė.</p> <p>LV: dėl SPT atliekama ekonominių poreikių analizė.</p> <p>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: ekonominių poreikių analizė.</p> <p>DK: teikti teisinių konsultacijų paslaugas gali tik Danijos teisininko praktikos licenciją turintys teisininkai. Norint gauti Danijos teisininko licenciją, reikia išlaikyti Danijos teisės egzaminą.</p> <p>FR: būtina (supaprastinta) registracija praktikuojančių teisininkų sąraše, išlaikant kvalifikacinį egzaminą. Teisininkams, norintiems verstis „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>“ ir „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>“ profesija, taikomos kvotos ir pilietybės sąlyga.</p> <p>HR: asmenims, norintiems įsiregistruoti į praktikuojančių teisininkų sąrašą ir teikti teisinio atstovavimo paslaugas, taikoma pilietybės sąlyga.</p>

- ¹ Kad trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijos būtų pripažįstamos visoje Europos Sąjungoje, reikia susitarti dėl abipusio pripažinimo susitarimo, kaip nustatyta šio Susitarimo 161 straipsnyje.
- ² Teisinių paslaugų, kaip ir kitų paslaugų teikimo atveju, taikomi Europos Sąjungos valstybėse narėse nustatyti licencijų išdavimo reikalavimai ir procedūros. Teisininkams, teikiantiems teises paslaugas, susijusias su tarptautine viešąja teise ir užsienio teise, tokiais reikalavimais ir procedūromis gali būti, *inter alia*, numatyta atitikti vietinių etikos kodeksų normas, naudoti buveinės šalies pavadinimą (išskyrus atvejus, kai gautas sutikimas naudoti priimančiosios šalies pavadinimą), draudimo reikalavimai, paprastoji registracija priimančiosios šalies praktikuojančių teisininkų sąraše arba supaprastinta registracija priimančiosios šalies praktikuojančių teisininkų sąraše, išlaikius kvalifikacinį egzaminą, ir turėti juridinį adresą ar profesinę buveinę priimančiojoje šalyje.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
	<p>SI: reikalaujama, kad atstovavimo teisme už atlygį paslaugų teikėjai būtų įsteigę komercinį vienetą Slovėnijos Respublikoje. Užsienio teisininkas, užsienio šalyje turintis teisę teikti teisinės paslaugas, gali teikti teisinės paslaugas arba verstis teisininko praktika pagal Teisininkų akto 34a straipsnyje nustatytas sąlygas, jeigu laikomasi faktinio abipusiškumo principo. Teisingumo ministerija patikrina, ar laikomasi abipusiškumo sąlygos. Slovėnijos advokatų asociacijos paskirtų teisininkų komercinis vienetas gali būti tik individualioji įmonė, ribotos atsakomybės teisinių paslaugų įmonė (ūkinė bendrija) arba neribotos atsakomybės teisinių paslaugų įmonė (ūkinė bendrija). Teisinių paslaugų įmonė gali verstis tik teisės praktika. Partneriais teisinių paslaugų įmonėje gali būti tik teisininkai.</p>
<p>Apskaitos ir buhalterijos paslaugos (CPC 86212, išskyrus audito paslaugas, CPC 86213, CPC 86219 ir CPC 86220)</p>	<p>BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Apribojimų nėra.</p> <p>AT: darbdavys turi būti atitinkamos profesinės organizacijos narys buveinės šalyje, kurioje tokia organizacija veikia.</p> <p>FR: reikalavimas gauti leidimą. teikti apskaitos ir buhalterijos paslaugas leidžiama tik ekonomikos, finansų ir biudžeto ministro sprendimu ir gavus užsienio reikalų ministro sutikimą.</p> <p>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.</p> <p>HR: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p>

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
Mokesčių konsultacijų paslaugos (CPC 863) ¹	<p>BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: apribojimų nėra.</p> <p>AT: darbdavys turi būti atitinkamos profesinės organizacijos narys buveinės šalyje, kurioje tokia organizacija veikia. atstovavimo kompetentingose institucijose paslaugų teikėjams taikoma pilietybės sąlyga.</p> <p>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.</p> <p>CY: įsipareigojimų neprisiimta dėl mokesčių deklaracijų teikimo.</p> <p>PT: įsipareigojimų neprisiimta.</p> <p>HR, HU: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p>
Architektūros paslaugos ir Miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugos (CPC 8671 ir CPC 8674)	<p>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Apribojimų nėra.</p> <p>BE, ES, HR, IT: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė.</p> <p>LV: dėl SPT atliekama ekonominių poreikių analizė.</p> <p>FI: fizinis asmuo privalo įrodyti turįs specialių žinių, susijusių su teikiama paslauga.</p> <p>BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.</p> <p>AT: tik dėl planavimo paslaugų: ekonominių poreikių analizė.</p> <p>HR, HU, SK: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p>
Inžinerijos paslaugos ir Suvienytosios inžinerijos paslaugos (CPC 8672 ir CPC 8673)	<p>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: apribojimų nėra.</p> <p>BE, ES, HR, IT: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė.</p> <p>LV: dėl SPT atliekama ekonominių poreikių analizė.</p> <p>FI: fizinis asmuo privalo įrodyti turįs specialių žinių, susijusių su teikiama paslauga.</p> <p>BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.</p> <p>AT: tik dėl planavimo paslaugų: ekonominių poreikių analizė.</p> <p>HR, HU: gyvenamosios vietos reikalavimas.</p>

¹ Neapima teisinių konsultacijų ir teisinio atstovavimo mokesčių klausimais paslaugų, kurios aptariamose dalyje „Teisinių konsultacijų tarptautinės viešosios teisės ir užsienio teisės klausimais paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
Kompiuterių ir susijusios paslaugos (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: apribojimų nėra. ES, IT: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė. LV: dėl SPT atliekama ekonominių poreikių analizė. BE: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė. AT, DE, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK, UK: ekonominių poreikių analizė. HR: gyvenamosios vietos reikalavimas SPT. Įsipareigojimų neprisiimta dėl NS.
Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos (CPC 851, 852, išskyrus psichologų paslaugas ¹ , 853)	EU, išskyrus BE: būtinas susitarimas dėl priėmimo su patvirtinta mokslinių tyrimų organizacija ² . CZ, DK, SK: ekonominių poreikių analizė. BE, UK: įsipareigojimų neprisiimta. HR: gyvenamosios vietos reikalavimas.
Reklamos paslaugos (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, HR, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: apribojimų nėra. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.
Valdymo konsultacijų paslaugos (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: apribojimų nėra. ES, IT: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė. BE, HR: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.
Su valdymo konsultavimu susijusios paslaugos (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Apribojimų nėra. BE, ES, HR, IT: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. HU: ekonominių poreikių analizė, išskyrus dėl oficialaus ginčų sprendimo ir sutaikinimo paslaugų (CPC 86602), dėl kurių įsipareigojimų neprisiimta.

¹ Dalis CPC 85201, nurodyta dalyje „Medicinos ir odontologijos paslaugos“.

² Visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, išskyrus DK, mokslinių tyrimų organizacijos patvirtinimas ir susitarimas dėl priėmimo turi atitikti Europos Sąjungos Direktyvoje 2005/71/EB nustatytas sąlygas.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
Techninio tikrinimo ir analizės paslaugos (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: apribojimų nėra. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.
Susijusios mokslinių ir techninių konsultacijų paslaugos (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, IE, IT, HR, LU, NL, PL, SI, SE, UK: apribojimų nėra. AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. DE: įsipareigojimų neprisiimta dėl valstybės institucijų skiriamų geodezininkų. FR: įsipareigojimų neprisiimta dėl „geodezinių“ operacijų, susijusių su nuosavybės teisių nustatymu ir su žemės teise, dėl kurių įsipareigojimų neprisiimta. BG: įsipareigojimų neprisiimta.
Laivų techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: apribojimų nėra. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. UK: įsipareigojimų neprisiimta.
Geležinkelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: apribojimų nėra. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. UK: įsipareigojimų neprisiimta.
Variklinių transporto priemonių, motociklų, sniegaigių ir kelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (CPC 6112, CPC 6122, dalis CPC 8867 ir dalis CPC 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: apribojimų nėra. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. UK: įsipareigojimų neprisiimta.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
Orlaivių ir jų dalių techninė priežiūra ir remontas (dalis CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: apribojimų nėra. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. UK: įsipareigojimų neprisiimta.
Gaminių iš metalo, mašinų (ne įstaigos), įrangos (ne transporto ir ne įstaigos), asmeninių ir namų ūkio reikmenų techninės priežiūros ir remonto paslaugos ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ir CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, IT, HR, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: apribojimų nėra. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.
Vertimas raštu (CPC 87905, išskyrus oficialią ar sertifikuotą veiklą)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: apribojimų nėra. BE, ES, IT, EL: dėl NS atliekama ekonominių poreikių analizė. CY, LV: dėl SPT atliekama ekonominių poreikių analizė. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. HR: Įsipareigojimų neprisiimta dėl NS.
Statyb vietės žvalgomieji darbai (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: apribojimų nėra. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.

¹ Įstaigos mašinų ir įrangos (taip pat ir kompiuterių) techninės priežiūros ir remonto paslaugos (CPC 845) nurodytos dalyje „Kompiuterių paslaugos“.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
Aplinkosaugos paslaugos (CPC 9401 ¹ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ² , dalis CPC 94060 ³ , CPC 9405, dalis CPC 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: apribojimų nėra. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: ekonominių poreikių analizė.
Kelionių agentūrų ir turizmo vadovų paslaugos (įskaitant kelionių vadovų paslaugas ⁴) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: apribojimų nėra. BG, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: ekonominių poreikių analizė. BE, CY, DK, FI, IE: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl kelionių vadovų (asmenų, kurie lydi ne mažiau kaip 10 asmenų grupę, bet konkrečiose vietovėse neteikia gido paslaugų). HR: gyvenamosios vietos reikalavimas. UK: įsipareigojimų neprisiimta.

¹ Nuotekų šalinimo ir valymo paslaugos.

² Išmetamųjų dujų valymo paslaugos.

³ Kai kurios gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos paslaugos.

⁴ Paslaugų teikėjai, kurie lydi ne mažiau kaip 10 asmenų grupę, bet konkrečiose vietovėse neteikia gido paslaugų.

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
<p>Pramogų paslaugos, išskyrus audiovizualines paslaugas (įskaitant teatro, gyvos muzikos grupių, cirko ir diskotekų paslaugas) (CPC 9619)</p>	<p>BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: gali būti reikalaujama turėti aukštesnio laipsnio kvalifikaciją¹. Ekonominių poreikių analizė.</p> <p>AT: aukštesnio laipsnio kvalifikacijos ir ekonominių poreikių analizės reikalavimas, išskyrus dėl asmenų, kurių pagrindinė profesinė veikla yra susijusi su vaizduojamąja daile ir kurie iš šios veiklos gauna didžiąją dalį pajamų, su sąlyga, kad šie asmenys Austrijoje nevykdys jokios kitos komercinės veiklos, dėl kurios: apribojimų nėra.</p> <p>CY: dėl gyvos muzikos grupių ir diskotekų paslaugų atliekama ekonominių poreikių analizė.</p> <p>FR: dėl SPT įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus tai, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) darbo leidimas išduodamas ne ilgesniam kaip devynių mėnesių laikotarpiui su galimybe jį pratęsti dar trims mėnesiams; b) privaloma atitikti ekonominių poreikių analizės kriterijus ir c) pramogų įmonė privalo sumokėti mokestį Prancūzijos imigracijos ir integracijos tarnybai („Office Français de l'Immigration et de l'Intégration“). <p>Įsipareigojimų neprisiimta dėl NS.</p> <p>SI: ribojama buvimo trukmė – ne daugiau kaip 7 dienos vienam renginiui. Cirko ir pramogų parkų paslaugų atveju buvimo trukmė – ne daugiau kaip 30 dienų per kalendorinius metus.</p> <p>BE, UK: įsipareigojimų neprisiimta.</p>

¹ Jeigu kvalifikacija įgyta ne Europos Sąjungoje ir jos valstybėse narėse, susijusi valstybė narė gali įvertinti, ar ta kvalifikacija atitinka jos teritorijoje privalomą kvalifikaciją.

ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS IŠLYGOS DĖL ĮSISTEIGIMO

1. Toliau pateiktame išlygų sąraše nurodomos ekonominės veiklos rūšys, dėl kurių Armėnijos Respublika pagal šio Susitarimo 144 straipsnio 2 dalį Europos Sąjungos įmonėms ir investuotojams taiko nacionalinio režimo arba didžiausio palankumo režimo išlygas.

Sąrašą sudaro šie elementai:

- a) horizontaliųjų išlygų, taikomų visiems sektoriams ar subsektoriams, sąrašas, ir
- b) konkretiems sektoriams ar subsektoriams taikomų išlygų sąrašas, kuriame nurodomas susijęs sektorius ar subsektorius ir jam taikoma (-os) išlyga (-os).

Išlyga, skirta neliberalizuotai veiklai (dėl kurios įsipareigojimų neprisiimta), nurodoma taip: „Nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo režimo prievolių neprisiimta“.

2. Pagal šio Susitarimo 141 straipsnio 3 dalį į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su Šalių teikiamomis subsidijomis.

3. Teisės ir prievolės, pagrįstos šiuo sąrašu, nėra savaime įgyvendinamos, todėl tiesiogiai jokių teisių fiziniams ir juridiniams asmenims nesuteikia.
4. Pagal šio Susitarimo 144 straipsnį nediskriminaciniai reikalavimai, pavyzdžiui, reikalavimai, susiję su teisine forma arba prievole gauti licenciją ar leidimą, kurie yra taikomi visiems tam tikroje teritorijoje veikiantiems paslaugų teikėjams, neišskiriant jų pagal nacionalinę priklausomybę, rezidavimo vietą ar panašius kriterijus, šiame priede nėra išvardyti, nes šiuo Susitarimu jiems poveikis nedaromas.

Horizontaliosios išlygos

Didžiausio palankumo režimas

Armėnija pasilieka teisę nustatyti arba toliau taikyti priemones, kuriomis taikomas diferencijuotas režimas pagal tarptautinius investicijų susitarimus ar kitą prekybos susitarimą, kurie galioja ar yra pasirašyti iki šio Susitarimo pasirašymo dienos.

Armėnija pasilieka teisę nustatyti arba toliau taikyti priemones, kuriomis šaliai taikomas diferencijuotas režimas pagal esamus ar būsimus dvišalius ar daugiašalius susitarimus, kuriais:

- a) sukuriama bendroji paslaugų ir investicijų rinka;
- b) suteikiama steigimosi teisė arba
- c) reikalaujama suderinti vieno ar kelių ekonomikos sektorių teisės aktus.

Taikant šią išimtį:

- a) bendroji paslaugų ir investicijų rinka – erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas paslaugų, kapitalo ir asmenų judėjimas;
- b) steigimosi teisė – regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių prievolė iki to susitarimo įsigaliojimo iš esmės panaikinti visas kliūtis steigimuisi; steigimosi teisė apima regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių piliečių teisę steigti įmones ir vykdyti jų veiklą tokiomis pat sąlygomis, kokios šalies, kurioje steigiamasi, vidaus teisės aktais nustatytos tos šalies piliečiams, ir
- c) teisės aktų suderinimas:
 - i) vienos ar kelių regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių teisės aktų suderinimas su kitos to susitarimo šalies ar šalių teisės aktais arba
 - ii) bendrų teisės aktų įtraukimas į regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalių vidaus teisę.

Teisės aktai suderinami arba įtraukiami ir laikomi suderintais arba įtrauktais tik tuomet, kai yra perkeltami į regioninės ekonominės integracijos susitarimo šalies ar šalių vidaus teisę.

Viešosios paslaugos

Viešosiomis paslaugomis laikomai ekonominei veiklai vykdyti gali būti steigiamos valstybės monopolijos arba privatiems veiklos vykdytojams suteikiamos išimtinės teisės.

Nekilnojamasis turtas

Užsienio fiziniai asmenys negali Armėnijoje nuosavybės teise įsigyti žemės, nebent įstatymuose nustatyta kitaip.

Sektorių išlygos

1. Verslo paslaugos

Specialistų paslaugos

Dėl teisinių dokumentų sudarymo ir jų paliudijimo paslaugų – teikti notarų paslaugas gali tik Armėnijos valstybė.

Dėl audito paslaugų – juridinis asmuo, įregistruotas kaip uždaroji akcinė bendrovė arba ribotos atsakomybės bendrovė ir atitinkantis Armėnijos Respublikos įstatymo dėl audito veiklos reikalavimus, gali gauti licenciją audito paslaugoms teikti.

Kitos verslo paslaugos

Techninio tikrinimo ir analizės paslaugų teikėjai turi būti pagal Armėnijos teisės aktus įsteigti juridiniai asmenys.

2. Transporto paslaugos

Pagalbinės visų rūšių transporto paslaugos

Dėl krovinių vežimo agentūrų paslaugų ir krovinių tikrinimo – muitinį įforminimą privalo atlikti Armėnijoje įsisteigęs licencijuotas muitinės agentas.

ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS ĮSIPAREIGOJIMAI DĖL PASLAUGŲ TEIKIMO PER SIENĄ

1. Toliau pateiktame įsipareigojimų sąrašė nurodoma ekonominė veikla, kurią Armėnijos Respublika liberalizavo pagal šio Susitarimo 151 straipsnį, ir, kaip išlygos, patekimo į rinką ir nacionalinio režimo apribojimai, taikomi su šia veikla susijusioms paslaugoms ir šią veiklą vykdančioms Europos Sąjungos paslaugų teikėjams. Sąrašus sudaro šie elementai:
 - a) pirma skiltis, kurioje nurodytas sektorius arba subsektorius, dėl kurio Šalis prisiėmė įsipareigojimą, ir liberalizavimo, kuriam taikomos išlygos, mastas, ir
 - b) antra skiltis, kurioje aprašomos taikomos išlygos.

Dėl sąrašė nenurodytų sektorių ar subsektorių įsipareigojimų neprisiimta.

2. Į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su kvalifikaciniais reikalavimais ir procedūromis, techniniais standartais, licencijų išdavimo reikalavimais ir procedūromis, kai jomis neribojamas pateikimas į rinką ar nacionalinio režimo taikymas, kaip apibrėžta šio Susitarimo 149 ir 150 straipsniuose. Šios priemonės (pvz., reikalavimas gauti licenciją, prievolės teikti universalias paslaugas, reikalavimas, kad būtų pripažinta su reguliuojamais sektoriais susijusi kvalifikacija, reikalavimas išlaikyti konkrečius egzaminus, įskaitant kalbos egzaminus, ir nediskriminacinis reikalavimas, kad tam tikrų sričių veikla nebūtų vykdoma zonoje, kuriose saugoma aplinka, arba ypatingos istorinės ar meninės vertės teritorijose), net jeigu jos neišvardytos, visais atvejais taikomos kitos Šalies paslaugų teikėjams ir investuotojams.
3. Sąrašu nedaromas poveikis galimybei taikyti 1 paslaugų teikimo būdą tam tikruose paslaugų sektoriuose ir subsektoriuose ir nedaromas poveikis valstybinėms monopolijoms ir išimtinėms teisėms, kaip aprašyta įsipareigojimų dėl įsisteigimo sąraše.
4. Pagal šio Susitarimo 141 straipsnio 3 dalį į sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su Šalių teikiamomis subsidijomis.
5. Teisės ir prievolės, pagrįstos šiuo įsipareigojimų sąrašu, nėra savaime įgyvendinamos, todėl tiesiogiai jokių teisių fiziniams ir juridiniams asmenims nesuteikia.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
Horizontalusis	Apribojimų nėra
1. Verslo paslaugos	
A. Specialistų paslaugos	
Teisinės paslaugos (CPC 861)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra, išskyrus dėl teisinių dokumentų rengimo. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Apskaitos paslaugos Audito paslaugos ² Buhalterijos paslaugos (CPC 862)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Apmokestinimo paslaugos (CPC 863)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Architektūros paslaugos Inžinerijos paslaugos Suvienytosios inžinerijos paslaugos Miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugos (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Medicinos ir odontologijos paslaugos (CPC 9312)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Veterinarijos paslaugos (CPC 932)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.

¹ Paslaugų klasifikavimo pagal sektorius sąrašas parengtas remiantis MTN.GNS/W/120.

² Juridinis asmuo, įregistruotas kaip uždaroji akcinė bendrovė arba ribotos atsakomybės bendrovė ir atitinkantis Armėnijos Respublikos įstatymo dėl audito veiklos reikalavimus, gali gauti licenciją audito paslaugoms teikti.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
B. Kompiuterių ir susijusios paslaugos	
Kompiuterinės technikos instaliavimo konsultavimo paslaugos Programinės įrangos įdiegimo paslaugos Duomenų apdorojimo paslaugos Paslaugos, susijusios su duomenų bazėmis Įstaigos mašinų ir įrangos (taip pat ir kompiuterių) techninės priežiūros ir remonto paslaugos Kitos kompiuterių paslaugos, įskaitant duomenų rengimo paslaugas (CPC 841, 842, 843, 844, 845, 849)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
C. Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos	
Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugos (CPC 851–853)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
D. Nekilnojamojo turto paslaugos	
Apimančios nuosavą ar nuomojamą nuosavybę Už mokestį ar pagal sutartį (CPC 821, 822)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
E. Išperkamosios nuomos (lizingo) arba nuomos be operatoriaus paslaugos	
Susijusios su asmeniniais automobiliais Susijusios su krovininėmis transporto priemonėmis Susijusios su laivais Susijusios su orlaiviais Susijusios su kita sausumos transporto įranga Susijusios su kitomis mašinomis ir įrenginiais (CPC 83101, 83102, 83103, 83104, 83105, 83106–83109)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
F. Kitos verslo paslaugos	
Reklamos paslaugos (CPC 871)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Rinkos tyrimo ir viešosios nuomonės apklausos paslaugos Valdymo konsultacijų paslaugos Su valdymo konsultacijomis susijusios paslaugos (CPC 864, 865, 866)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Techninio tikrinimo ir analizės paslaugos (CPC 8676)	1 paslaugų teikimo būdas: techninio tikrinimo ir analizės paslaugų teikėjai turi būti pagal Armėnijos teisės aktus įsteigti juridiniai asmenys. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Konsultavimo paslaugos, glaudžiai susijusios su žemės ūkiu, medžiokle ir miškininkyste (CPC 881 ^{**})	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Konsultavimo paslaugos, glaudžiai susijusios su kasyba (CPC 883 ^{**})	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Konsultavimo paslaugos, glaudžiai susijusios su gamyba (CPC 884 ^{**} , 885 ^{**})	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Konsultavimo paslaugos, glaudžiai susijusios su energijos skirstymu (CPC 887 ^{**})	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Su inžinerija susijusios mokslinių ir techninių konsultacijų paslaugos (CPC 8675)	1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Įrangos (išskyrus jūrinius laivus, orlaivius ir kitą transporto įrangą) techninės priežiūros ir remonto paslaugos (CPC 633+8861–8866)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Fotografijos paslaugos (CPC 875)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Pakavimo ir fasavimo paslaugos (CPC 876)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
Leidyba, spausdinimas (CPC 88442)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Renginių organizavimo paslaugos Vertimo raštu ir žodžiu paslaugos (CPC 87909, 87905)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
2. Ryšių paslaugos	
A. Pašto ir pasiuntinių paslaugos (CPC 7511+7512)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
B. Telekomunikacijų paslaugos ¹	
Balso telefonijos paslaugos Paketinio ir grandininio duomenų komutavimo paslaugos ir fakso paslaugos, teikiamos savo infrastruktūra Perparduodamos paketinio ir grandininio duomenų komutavimo paslaugos; perparduodamos fakso paslaugos Telekso ir telegrafo paslaugos, teikiamos savo infrastruktūra ir perparduodamos Privačiųjų nuomojamųjų kanalų paslaugos (CPC 7521, 7522, CPC 7523)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.

¹ Armėnijos priisiimti įsipareigojimai grindžiami įsipareigojimų sąrašų sudarymo principais, nustatytais šiuose PPO dokumentuose: „Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments“ (S/GBT/W/2/Rev.1) ir „Market Access Limitations on Spectrum Availability“ (S/GBT/W/3). Armėnija taip pat priiima įsipareigojimus, nurodytus Rekomendaciniame dokumente dėl teisinio reguliavimo principų.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
<p>Viešosios judriojo ryšio paslaugos, įskaitant analoginio / skaitmeninio ryšio paslaugas, asmeninio ryšio paslaugas, specialiosios judriojo radijo ryšio paslaugas, pasaulinės judriojo ryšio sistemos paslaugas, pasaulinės judriojo ryšio sistemos paslaugas</p> <p>Ieškos paslaugos ir judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugos, teikiamos savo infrastruktūra ir perparduodamos (CPC 75213+ CPC 75291)</p>	<p>1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>
<p>Tarptautinės pridėtinės vertės telekomunikacijų paslaugos, teikiamos savo infrastruktūra laidais arba radijo ryšiu, įskaitant:</p> <p>elektroninį paštą; balso paštą; informacijos paiešką internete ir duomenų bazėse; elektroninius duomenų mainus; pagreitintas ir (arba) papildomasias fakso paslaugas, įskaitant saugojimą ir persiuntimą, saugojimą ir paiešką; kodų ir protokolų keitimą; informacijos ir (arba) duomenų apdorojimą tiesioginės prijungties režimu (įskaitant sandorių tvarkymą) (CPC 7523 + CPC 843)</p>	<p>1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
<p>Perparduodamos tarptautinės pridėtinės vertės telekomunikacijų paslaugos ir vidaus pridėtinės vertės telekomunikacijų paslaugos, teikiamos laidais arba radijo ryšiu savo infrastruktūra ir perparduodamos, įskaitant:</p> <p>elektroninį paštą;</p> <p>balso paštą;</p> <p>informacijos paiešką internete ir duomenų bazėse;</p> <p>elektroninius duomenų mainus;</p> <p>pagreitintas ir (arba) papildomasias fakso paslaugas, įskaitant saugojimą ir persiuntimą, saugojimą ir paiešką;</p> <p>kodų ir protokolų keitimą;</p> <p>informacijos ir (arba) duomenų apdorojimą tiesioginės prijungties režimu (įskaitant sandorių tvarkymą)</p> <p>(CPC 7523 + CPC 843)</p>	<p>1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p> <p>2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>
<p>Su nuotoliniais ryšiais (telekomunikacijomis) susijusios paslaugos (CPC 754)</p>	<p>1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p> <p>2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>
<p>C. Audiovizualinės paslaugos</p>	
<p>Kino filmų ir vaizdo filmų gamybos bei platinimo paslaugos</p> <p>Kino filmų rodymo paslaugos</p> <p>Radijo ir televizijos paslaugos (išskyrus perdavimo paslaugas)</p> <p>Garso įrašymo paslaugos</p> <p>(CPC 9611, 9612, 9613)</p>	<p>1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p> <p>2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
3. Statybos ir susijusios inžinerijos paslaugos	
A. Bendrieji pastatų statybos darbai B. Bendrieji inžinerinių statinių statybos darbai C. Įrengimo ir surinkimo darbai D. Pastatų baigiamieji ir apdailos darbai (CPC 512, 513, 514+516, 517)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
4. Platinimo paslaugos	
A. Įgaliotų agentų paslaugos B. Didmeninės prekybos paslaugos (CPC 61111, 6113 ^{**} , 6121 ^{**} , 621, 622)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
C. Mažmeninės prekybos paslaugos (CPC 61112, 6113 ^{**} , 6121 ^{**} , 631, 632)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
D. Franšizė (CPC 8929)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
5. Švietimo paslaugos	
A. Aukštasis mokslas (CPC 923) B. Suaugusiųjų švietimas (CPC 924)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
6. Aplinkosaugos paslaugos	
<p>A. Nuotekų tvarkymo paslaugos (nuotekų šalinimo ir valymo paslaugos)</p> <p>B. Kietųjų / pavojingų atliekų tvarkymas, išskyrus pavojingų atliekų vežimą per sieną</p> <p style="padding-left: 20px;">a) Atliekų šalinimo paslaugos</p> <p style="padding-left: 20px;">b) Sanitarinių sąlygų užtikrinimo ir panašios paslaugos</p> <p>C. Aplinkos oro ir klimato apsauga (išmetamųjų dujų valymo paslaugos)</p> <p>D. Triukšmo ir vibracijos mažinimas</p> <p>E. Dirvožemio ir vandens valymas</p> <p style="padding-left: 20px;">– Užkrėsto ir (arba) užteršto dirvožemio ir vandens valymas (gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos paslaugos)</p> <p>F. Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga</p> <p style="padding-left: 20px;">– Gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos paslaugos</p> <p>G. Kitos aplinkosaugos ir pagalbinės paslaugos (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 9405, 9406, 9409)</p>	<p>1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta, išskyrus dėl konsultacijų paslaugų.</p> <p>2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
7. Finansinės paslaugos	
A. Draudimas ir su draudimu susijusios paslaugos	<p>1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta dėl šių sektorių:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tiesioginio draudimo paslaugų, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos draudimo: <ul style="list-style-type: none"> i) jūrų laivyba ir komercine aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima tam tikrus arba visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir ii) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis; b) draudimo tarpininkavimo paslaugų, išskyrus dėl su toliau išvardytais dalykais susijusios rizikos perdraudimo, pakartotinio perdraudimo ir draudimo: <ul style="list-style-type: none"> i) jūrų laivyba ir komercine aviacija, kosminių erdvėlaivių paleidimu ir krovinių kosmose skraidinimu (įskaitant palydovus), kai toks draudimas apima tam tikrus arba visus šiuos dalykus: vežamas prekes, transporto priemonės, kuriomis vežamos prekės, ir bet kokią su tuo susijusią civilinę atsakomybę, ir ii) tarptautiniu tranzitu vežamomis prekėmis. <p>2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
B. Bankų ir kitos finansinės paslaugos	<p>1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta dėl šių sektorių:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) prekyba savo arba klientų sąskaita biržoje, nebiržinėje rinkoje ar kitaip šiomis priemonėmis: <ul style="list-style-type: none"> i) pinigų rinkos priemonėmis (čekiais, vekseliais, indėlių sertifikatais ir kt.); ii) užsienio valiuta; iii) išvestinėmis priemonėmis, įskaitant ateities ir pasirinkimo sandorius, bet ne vien jais; iv) valiutos kurso ir palūkanų normų priemonėmis, įskaitant tokius produktus kaip apsigėitimo sandoriai, išankstiniai susitarimai dėl palūkanų normų; v) perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais ir vi) kitomis perleidžiamosiomis priemonėmis ir finansiniu turtu, įskaitant tauriųjų metalų lydinis; b) dalyvavimas leidžiant visų rūšių vertybinius popierius, įskaitant vertybinių popierių platinimo garantavimą ir agento paslaugas platinant vertybinius popierius, ir su tokiu vertybinių popierių leidimu susijusių paslaugų teikimas; c) tarpininkavimas pinigų rinkoje; d) turto valdymas, toks kaip grynujų pinigų arba vertybinių popierių valdymas, visos kolektyvinių investicijų valdymo formos, pensijų fondų valdymas, turto apsaugos, depozitoriumo ir patikos paslaugos; e) atsiskaitymo už finansinį turtą, įskaitant vertybinius popierius, išvestinių finansinių priemonių produktus ir kitas perleidžiamąsias priemones, ir jo tarpuskaitytos paslaugos. <p>2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.</p>

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
8. Sveikatos ir socialinės paslaugos	
A. Ligoninių paslaugos (tiesioginis valdymas už užmokestį)	1 paslaugų teikimo būdas: techniškai neįmanoma.
B. Kitos žmonių sveikatos paslaugos (tiesioginis valdymas už užmokestį) (CPC 9311, 9319)	2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
9. Turizmo ir susijusios paslaugos	
A. Viešbučiai ir restoranai (CPC 641–643)	1 paslaugų teikimo būdas: techniškai neįmanoma. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
B. Kelionių agentūrų ir turizmo vadovų paslaugos	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
C. Turistų gidų paslaugos (CPC 7471, 7472)	2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
10. Poilsio organizavimo, kultūros ir sporto paslaugos	
A. Pramogų paslaugos (išskyrus audiovizualines)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
B. Naujienų agentūrų paslaugos	2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
C. Sporto ir poilsio organizavimo paslaugos (CPC 9619, 962, 964)	
11. Transporto paslaugos	
A. Jūrų transporto paslaugos	
Keleivių vežimas Krovinių vežimas Laivų su vairininku nuomos paslaugos (CPC 7211, 7212, 7213)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
Konteinerių stoties ir saugyklos paslaugos Jūrų transporto agentūros paslaugos Jūrų krovinių siuntimo paslaugos	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Papildomos vandens transporto paslaugos (CPC 745)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
B. Oro transporto paslaugos	
Orlaivių techninė priežiūra ir remontas (CPC 8868 ^{**})	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Oro transporto paslaugos pardavimas ir rinkodara, įskaitant kompiuterinių rezervavimo sistemų paslaugas (CPC 748+749)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Antžeminės paslaugos	1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Oro uostų valdymas	1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
C. Geležinkelių transporto paslaugos	
Keleivių vežimas Krovinių vežimas (CPC 7111, 7112)	1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Geležinkelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (CPC 8868 ^{**})	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Papildomos geležinkelių transporto paslaugos (CPC 743)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
D. Kelių transporto paslaugos	
Keleivių vežimas Krovinių vežimas Komerčių krovinių transporto priemonių su vairuotoju nuomos paslaugos (CPC 7121, 7122, 7123, 7124)	1 paslaugų teikimo būdas: diferencijuotas režimas dėl mokesčių ir kitų privalomųjų mokėjimų už valstybinių kelių eksploatavimą ir priežiūrą bei leidimų įvažiuoti į šalį išdavimą. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.

Sektorius arba subsektorius ¹	Išlygų aprašymas
Kelių transporto įrangos techninė priežiūra ir remontas (CPC 6112)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Papildomos kelių transporto paslaugos (CPC 744)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
12. Pagalbinės visų rūšių transporto paslaugos	
Krovinių tvarkymo paslaugos (CPC 741) Sandėliavimo paslaugos (CPC 742)	1 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
Krovinių vežimo agentūrų paslaugos Kitos transporto aptarnavimo ir papildomos paslaugos (CPC 748, 749)	1 paslaugų teikimo būdas: muitinį įforminimą privalo atlikti Armėnijoje įsisteigęs licencijuotas muitinės agentas. 2 paslaugų teikimo būdas: apribojimų nėra.
13. Energetikos paslaugos	
Kuro transportavimo vamzdynais paslaugos (CPC 7131)	1 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta dėl šių sektorių: a) gamtinių dujų transportavimas vamzdynais, išskyrus konsultacijų paslaugas. 2 paslaugų teikimo būdas: įsipareigojimų neprisiimta dėl šių sektorių: a) gamtinių dujų transportavimas vamzdynais, išskyrus konsultacijų paslaugas.

ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS IŠLYGOS
DĖL SUTARTINIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ IR NEPRIKLAUSOMŲ SPECIALISTŲ

1. Armėnijos Respublika leidžia, kad pagal šio Susitarimo 156 ir 157 straipsnius ir laikantis atitinkamų apribojimų Europos Sąjungos sutartinių paslaugų teikėjai ir nepriklausomi specialistai jos teritorijoje per atvykstančius fizinius asmenis teiktų toliau išvardytų ekonominės veiklos sektorių paslaugas.
2. Sąrašą sudaro šie elementai:
 - a) pirma skiltis, kurioje nurodomas sektorius arba subsektorius, kur taikomi apribojimai, ir
 - b) antra skiltis, kurioje aprašomi taikomi apribojimai.

Armėnijos Respublika neprisiima jokių įsipareigojimų dėl sutartinių paslaugų teikėjų ir nepriklausomų specialistų jokiame ekonominės veiklos sektoriuje, išskyrus konkrečiai paminėtus sąraše.

3. Įsipareigojimai dėl sutartinių paslaugų teikėjų ir nepriklausomų specialistų netaikomi tais atvejais, kai jų laikino atvykimo tikslas ar rezultatas yra įsikišimas ar kitokio poveikio darymas bet kokiam darbuotojų ar vadovybės ginčui ar deryboms.

4. Į toliau pateikiamą sąrašą neįtrauktos priemonės, susijusios su kvalifikaciniais reikalavimais ir procedūromis, techniniais standartais, licencijų išdavimo reikalavimais ir procedūromis, kai jos nelaikomos apribojimu, kaip apibrėžta šio Susitarimo 156 ir 157 straipsniuose. Šios priemonės (pvz., reikalavimas gauti licenciją, reikalavimas, kad reguliuojamuose sektoriuose būtų pripažinta kvalifikacija, reikalavimas išlaikyti konkrečius egzaminus, įskaitant kalbos egzaminus, ir reikalavimas turėti juridinio asmens buveinę teritorijoje, kurioje vykdoma ekonominė veikla), net jei konkrečiai toliau nenurodytos, bet koku atveju taikomos Europos Sąjungos sutartinių paslaugų teikėjams ir nepriklausomiems specialistams.
5. Visi kiti Armėnijos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai dėl atvykimo, buvimo, darbo ir socialinės apsaugos priemonių, įskaitant buvimo trukmę, minimalų darbo užmokestį ir kolektyvines sutartis dėl darbo užmokesčio reglamentuojančias taisykles, taikomi toliau.
6. Į sąrašą neįtraukiamos priemonės, susijusios su Šalies teikiamomis subsidijomis.
7. Toliau pateikiamu sąrašu nedaromas poveikis valstybinėms monopolijoms ir išimtinėms teisėms atitinkamuose sektoriuose, kuriuos Armėnijos Respublika yra nurodžiusi VIII-E ir VIII-F prieduose.
8. Sektoriuose, kuriuose atliekama ekonominių poreikių analizė, pagrindiniai kriterijai yra atitinkamos rinkos padėties vertinimas Armėnijoje, kur teikiama paslauga, be kita ko, atsižvelgiant į esamų paslaugų teikėjų skaičių ir poveikį jiems.
9. Teisės ir prievolės, pagrįstos šiuo sąrašu, nėra savaime įgyvendinamos, todėl tiesiogiai jokių teisių fiziniams ir juridiniams asmenims nesuteikia.

10. Armėnijos Respublika leidžia, kad pagal šio Susitarimo atitinkamai 156 ir 157 straipsniuose nurodytas sąlygas Europos Sąjungos sutartinių paslaugų teikėjai ir nepriklausomi specialistai jos teritorijoje per atvykstančius fizinius asmenis teiktų šių verslo paslaugų subsektorių paslaugas:
- a) teisinių paslaugų (CPC 861);
 - b) apskaitos ir buhalterijos paslaugų (CPC 862);
 - c) apmokestinimo paslaugų (CPC 863);
 - d) architektūros paslaugų (CPC 8671);
 - e) inžinerijos paslaugų (CPC 8672);
 - f) suvienytųjų inžinerijos paslaugų (CPC 8673);
 - g) miesto planavimo ir gamtovaizdžio architektūros paslaugų (CPC 8674);
 - h) medicinos ir odontologijos paslaugų (CPC 9312);
 - i) veterinarijos paslaugų (CPC 932);
 - j) kompiuterinės technikos instaliavimo konsultavimo paslaugų (CPC 841);

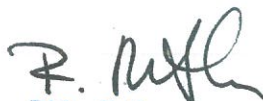
- k) programinės įrangos įdiegimo paslaugų (CPC 842);
- l) duomenų apdorojimo paslaugų (CPC 843);
- m) paslaugų, susijusių su duomenų bazėmis (CPC 844);
- n) įstaigos mašinų ir įrangos (taip pat ir kompiuterių) techninės priežiūros ir remonto paslaugų (CPC 845);
- o) kitų kompiuterių paslaugų, įskaitant duomenų rengimo paslaugas (CPC 849);
- p) mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų (CPC 851–853);
- q) nekilnojamojo turto paslaugų, apimančių nuosavą ar nuomojamą nuosavybę (CPC 821);
- r) nekilnojamojo turto paslaugų, už mokestį ar pagal sutartį (CPC 822);
- s) nuomos / išperkamosios nuomos be operatoriaus paslaugų, susijusių su orlaiviais (CPC 83104);
- t) nuomos / išperkamosios nuomos be operatoriaus paslaugų, susijusių su kita transporto įranga (CPC 83101, 83102);
- u) nuomos / išperkamosios nuomos be operatoriaus paslaugų, susijusių su kitomis mašinomis ir įrenginiais (CPC 83106–83109);
- v) reklamos paslaugų (CPC 871);

- w) rinkos tyrimo ir nuomonės apklausos paslaugų (CPC 864);
- x) valdymo konsultacijų paslaugų (CPC 865);
- y) su valdymo konsultavimu susijusių paslaugų (CPC 866);
- z) techninio tikrinimo ir analizės paslaugų (CPC 8676);
- aa) konsultavimo paslaugų, glaudžiai susijusių su gamybos procesu (CPC 884, 885);
- bb) įrenginių (išskyrus jūrų laivų, orlaivų ar kitos transporto įrangos) techninės priežiūros ir remonto paslaugų (CPC 633, 8861–8866);
- cc) spausdinimo, leidybos (CPC 88442);
- dd) renginių organizavimo paslaugų (CPC 87909) ir
- ee) vertimo raštu ir žodžiu paslaugų (CPC 87905).

Sektorius arba subsektorius	Išlygų aprašymas
Horizontalusis	Nekilnojamasis turtas Užsienio fiziniai asmenys negali Armėnijoje nuosavybės teise įsigyti žemės, nebent įstatymuose nustatyta kitaip.
Verslo paslaugos	Nepriklausomi specialistai Leidžiama atvykti ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui.

Analitinė informacija dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projekto

I. Sprendžiama problema	Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ (toliau – Ratifikavimo įstatymas) siekiama ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Ratifikavimo įstatymą, Lietuvos Respublika ratifikuos Susitarimą, kuris yra ratifikuotina tarptautinė sutartis pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktą.
II. Siūlomos priemonės	Naujojo Susitarimo taikymo sritis – išsami, aprėpianti su Europos Sąjungos kompetencijos sritimis ir interesais susijusius klausimus ir atitinkanti jau vykdomą plataus masto bendradarbiavimą ekonomikos, prekybos ir politikos, taip pat sektorių lygmens srityse. Susitarimu šios sritys išplečiamos ir sukuriamas ilgalaikis ir stabilus pagrindas toliau plėtoti Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos ryšius. Į Susitarimą įtrauktos standartinės politinės Europos Sąjungos nuostatos dėl žmogaus teisių, tarptautinių baudžiamųjų teismų, masinio naikinimo ginklų, šaulių bei lengvųjų ginklų ir kovos su terorizmu. Be to, pateikiamos nuostatos dėl bendradarbiavimo transporto, energetikos, sveikatos, aplinkos, klimato kaitos, apmokestinimo, švietimo ir kultūros, užimtumo ir socialinių reikalų, bankininkystės ir draudimo, pramonės politikos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, turizmo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei kasybos srityse. Jame taip pat aptariami teisinio bendradarbiavimo, teisinės valstybės principo, kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, organizuotu nusikalstamumu ir korupcija klausimai. Tam tikrose srityse Susitarimu taip pat siekiama laipsniškai suderinti Armėnijos Respublikos teisę su Europos Sąjungos <i>acquis</i> . Vis dėlto suderinimas nebus tiek platus, kad juo būtų užmegzta Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos asociacija.
III. Priemonių kaštai	Ratifikavimo įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Ratifikuotinu Susitarimu stiprinamas politinis dialogas ir numatoma glaudžiau bendradarbiauti įvairiose srityse, todėl dvišalius santykius su Armėnijos Respublika bus galima plėtoti veiksmingiau. Ratifikavimo įstatymo įgyvendinimas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Ratifikuotinu Susitarimu bus dar labiau sustiprinti glaudūs ekonominiai Šalių ryšiai ir sukurtos naujos ir geresnės sąlygos toliau plėtoti jų tarpusavio prekybą ir investicijas. Susitarimu siekiama, kad būtų aktyviau vykdoma prekyba ir investicijos visuose sektoriuose, remiantis tvirtesniu teisiniu pagrindu.

Ridas Petkus
 Užsienio reikalų ministerijos
 Išsės ir tarptautinių sutarčių departamentas
 direktoriaus pavaduotojas
L. E. N. Dirlikov

2018-03-15

Dalia Kaminskienė
 Vyriausioji specialistė
 2018-03-15

Užsienio reikalų ministras
Linas Linkevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Užsienio reikalų ministerijai

2018-02-19 Nr. ((25.29-03)-5K-1802188)-6K
I 2018-01-31 Nr. (22.27)3-441 - 1801089

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS
SAJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS
BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS
VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO
RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO**

100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija, išnagrinėjusi Jūsų 2018 m. sausio 31 d. raštu Nr. (22.27)3-441 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos teisės aktų, kurių tikslas – ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą, projektus, informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų minėtiems teisės aktų projektams neturi.

Finansų viceministrė

Miglė Tuskienė

Sabrina Kmitaitė, tel. (8 5) 2053571, el. p. sabrina.kmitaite@finmin.lt

2018-02-15 Dėl ES ir Armėnijos susitarimo

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga. Gedimino pr. 38. 01104 Vilnius.
Tel. (8 706) 64 715. faks. (8 706) 64 820. el. p. info@enmin.lt. <http://enmin.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre. kodas 302308327

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerijai

2018-02-08
2018-01-31

Nr. (10.2-12E)3-279
Nr. (22.27)3-441

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUTARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atsakydama į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2018 m. sausio 31 d. raštą Nr. (22.27) 3-441, informuoja, kad išvadoms teikiamiems Lietuvos Respublikos teisės aktų projektams neprieštarauja.

Viceministrė

Lina Sabaitienė

Originalas nebus siunčiamas
Jurgita Jakevičiūtė, tel. nr. 8-706 64949, jurgita.jakeviciute@enmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga. A.Vivulskio g. 11. LT-03610 Vilnius. tel. (8 5) 266 8176. (8 5) 266 8169. faks. (8 5) 266 4209.
el. p. post@socmin.lt. <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre. kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerijai

2018-02-09 Nr. (29.5-61) SD - 849
į 2018-01-31 Nr. (22.27)3-441

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR
EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR
ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS
SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO**

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2018 m. sausio 31 d. raštu Nr. (22.27)3-441 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektus (toliau – teisės aktų projektai) informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų teisės aktų projektams neturi ir jiems pritaria.

Viceministras

Eitvydas Bingelis

Neringa Dulkinaitė, tel. 8 706 68231, el. p. neringa.dulkinaite@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga. Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363.

faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre. kodas 188620589

Užsienio reikalų ministerijai

2018-02-01 Nr. 2-664

Į 2018-01-31 Nr. (22.27)3-441

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SAJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Informuojame, kad Susisiekimo ministerija pagal kompetenciją neturi pastabų ir pasiūlymų dėl Jūsų pateiktų teisės aktų projektų dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo.

Susisiekimo viceministras

Ričardas Degutis

D. Zadojenko, tel. (8 5) 239 3968, el. p. dmitrij.zadojenko@sumin.lt

**EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 23-7A, LT-01402 Vilnius, tel. 8 706 63 687, faks. 8 706 63 679,
el. p. etd@etd.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188600362

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerijai

2018-0202- Nr. NR-66
į 2018-01-31 Nr. (22.27)3-441

**IŠVADA LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR
EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR
ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS
SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ**

Išnagrinėję Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektą, informuojame, kad pastabų neturime.

Generalinio direktoriaus pavaduotojas

Karolis Dieninis

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Užsienio reikalų ministerijai

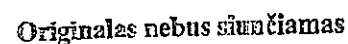
2018-01-19 Nr. S2-548
| 2018-01-31 Nr. (22.27)3-441

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Kultūros ministerija, išnagrinėjusi Užsienio reikalų ministerijos parengtus ir 2018 m. sausio 31 d. raštu Nr. (22.27)3-441 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos teisės aktų, kurių tikslas – ratifikuoti 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą, projektus, informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų minėtiems teisės aktų projektams neturi.

Kultūros viceministras

Gytis Andrulionis

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

2018-02-15
[2018-01-31]

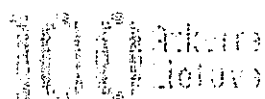
Nr. (1.1.5-411)10-1293
Nr. (22.27)3-441

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija susipažino su Jūsų 2018 m. sausio 31 d. raštu Nr. (22.27)3-441 pateiktais derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektu, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektu ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektu, paskelbtais Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje (TAIS Nr. 18-1068, Nr. 18-1069 ir Nr. 18-1071), ir informuoja, kad pateiktiems derinti teisės aktų projektams pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Sveikatos apsaugos viceministras

Algirdas Šešelgis

Valdas Jorila, tel. (82) 205 7191, el. p. valdas.jorila@taseam.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Užsienio reikalų ministerijai

2018-02-05 Nr. 1D-668
į 2018-01-31 Nr. (22.27)3-441

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektą, informuoja, kad pastabų dėl šių projektų neturi.

Vidaus reikalų viceministras

Giedrius Surplys

Konstantinas Tiažkijus, tel. 271 8250, el. p. konstantinas.tiazkijus@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845, 8 706 64 868.

faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://ukmin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerijai

2018-02-08	Nr. (11.1-22 E)-3-528
I 2018-01-31	Nr. (22.27)3-441

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Ūkio ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektą, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektą, pastabų ar pasiūlymų neturi.

Ūkio viceministras

Marius Skuodis

Justinas Lingevičius, tel. 8 706 64 731, el. p. justinas.lingevicius@ukmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077.
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Užsienio reikalų ministerijai

2018 - 02 - 23 Nr. SR-850

I

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Švietimo ir mokslo ministerija, atsakydama į Jūsų 2018 m. sausio 31 d. raštą Nr. (22.27) 3-441, informuoja, kad teikiameis derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektui, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ projektui ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektui pastabų ir pasiūlymų pagal kompetenciją neturi.

Pagarbiai,

Ekonomikos departamento direktorė,
atliekanti ministerijos kanclerio funkcijas

Eglė Radėnienė

A. Kazlauskas, tel. (8~5) 2191213
el. paštas: Ausvydas.Kazlauskas@smm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai

2018-02-07 Nr. (1.9 E) 2T-89

į 2018-01-31 Nr. (22.27)3-441

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, gavusi ir pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2018 m. sausio 31 d. raštu Nr. (22.27)3-441 siųstus derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą“ ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo ratifikavimo“ projektus (TAIS Nr. 18-1068, 18-1069 ir 18-1071), informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų projektams neturi.

Teisingumo viceministras

Giedrius Ruseckas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL KREIPIMOSI Į RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ SU PRAŠYMU PATEIKTI
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI EUROPOS SĄJUNGOS IR
EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR
ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS
SUSITARIMĄ“ PROJEKTO, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO DEKRETO
„DĖL TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI EUROPOS
SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ
NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS
PARTNERYSTĖS SUSITARIMĄ“ PROJEKTO IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMO „DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS
BENDRIJOS BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKOS
VISAPUSIŠKOS IR TVIRTESNĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMO RATIFIKAVIMO“
PROJEKTO (toliau kartu – Projektai)
(TAP-18-437–439; TAIS NR. 18-1068(2))**

2018-03-27 Nr.NV-792

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisės grupės patarėjas

Žygimantas Daukša